



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LIBRARY OF THE
Stanford Junior University

NOT TAKEN OUT OF THIS LIBRARY

885.4

P16

No. 24959

EXTRACT FROM THE
BY-LAWS
OF THE

Odd Fellows' Library

ASSOCIATION

OF SAN FRANCISCO.

—♦♦—
This Book may be kept Two Weeks

For each day kept over the above time, the holder will be subject to a forfeit of five cents.

If a work of one volume be injured or lost, the same to be made good to the Librarian.

If a volume or more of a set of books be injured or lost, the full value of the set must be paid.

Press..... Shelf.....



STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES







ISOCRATIS
O R A T I O N E S.

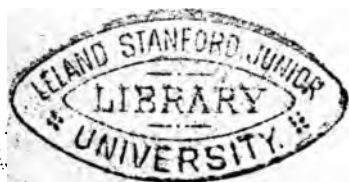
RECOGNOVIT PRAEFATUS EST INDICEM NOMINUM ADDIDIT

GUSTAVUS EDUARDUS BENSELER.

VOL. II.



L I P S I A E
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI
MDCCCLXVI.



A.26276.
APR 25 1898

ΤΠΟΘΕΣΕΙΣ.

Hac parte (II.) continentur:

Oratio XI. *Busiris.* (p. 1—12.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Τούτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ σοφιστὴν, ἐξ ἀνάγκης ἑλθόντα ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν διὰ πενίαν, Ἀθηναῖον μὲν τῷ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπανορθούμενος αὐτὸν δὴθεν ὡς σφαλέντα ἐν τοῦτοις τοῖς λόγοις οἷς ἔγραψεν, ἐν τε τῷ ἐγκωμίῳ τοῦ Βουσίριδος καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον, ἵνα κατηγορηθῇς ἀποθάνῃ. κατηγοροῦν δὲ αὐτοῦ, ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λέγων δεῖν σέβειν ὄρνεις καὶ κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθείρει τοὺς νέους τοὺς μαρτυρόμεντας. Ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν μὴ φανερώς τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσήλθεν, εἴ γε φεῖδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀρτίως Σωκράτους καταψηφισάμενοι. δοκεῖ οὖν διὰ τοῦτον ὥσπερ ἐλέγχειν αὐτοὺς ὡς κακῶς καταψηφισαμένους. καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἀσεβῶς ἔπραξαν καταψηφισάμενοι Σωκράτους, εἴτα καὶ σωφρονισθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκρατασκήψαντος αὐτοῖς διὰ τὸν Σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχηςτος ἀρχοντος. ὅθεν λοιπὸν ἐκέλευσαν μηδένα δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. ἀμέλει λέγεται τί τοιοῦτον, ὡς ὅτι Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ καὶ δεδιότος, ἀνωπλάσασθαι Παλαμήδην, ἵνα διὰ τοῦτον σχολή καιρὸν τοῦ ἀνέξασθαι εἰς τὸν Σωκράτη καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους „ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀριστον“ ὃ ἐστὶν ἐφρονεῦσατε. καὶ νοῆσαν τὸ θεάτρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἦν ἵκτετο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τούτον, ὥσπερ εἶπομεν, ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ. εἰ δέ τις ζητήσει τὴν αἰτίαν, διὰ τί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον εἶπεν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἤδη περὶ τούτου προειρήκαμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἔναγχος καταψηφισάμενοι.

Ἡ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαύτη. Βούσιρις τῆς Λιβύης καὶ Ποσειδάωνος ἐγένετο παῖς· οὗτος τεχθεὶς ἐν Λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπερῖδων τῆς ἐκεῖ οἰκίσεως εἴλετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίζει πόλιν ὀμωνυμιον αὐτῷ Βούσιριν, ἥτις καὶ νῦν οὕτω κέκληται. αἰτίαν δ' ἔσχεν ὡς ξενιλάτης καὶ ὡς θύων τοὺς ξένους. ὁ οὖν Πολυκράτης, ἅτε δὴ καὶ σοφιστὴς καὶ λογογράφος, ἠθέλησε καὶ ἀπολογία γρά-

ΤΠΟΘΕΣΕΙΣ

βαι ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ὧν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς, πῶς ἔδε αὐτὸν γράψαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

Orat. XII. Panathenaeicus. (p. 13—80.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ Παναθηναϊκὸς ἐγκώμιόν ἐστι τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῶν προγόνων, ὃν ἀπάρχασθαι μὲν φησι συγγράφειν ἐνεμήκοντα καὶ τεσσάρων ἑτῶν ἄγων ἡλικίαν, νόσον δὲ χαλεπῆς τριετίαν κατασχούσης ἐν τῷ ἐνενημοστῷ ἐβδόμῳ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν λόγον.

Orat. XIII. Contra Sophistas. (p. 81—86.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Οὗτος ὁ λόγος τῶν ἄγαν τεχνικῶς γεγραμμένων ἐστίν Ἰσοκράτους, εἴπερ τις ἄλλος· ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἅπασαν διέλαβε τὴν ῥητορικὴν. διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ, ὅποιος ὀφείλει εἶναι ὁ μαθητὴς, οἷος δὲ ὁ διδάσκαλος, καὶ διαίρει τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ῥητορικὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ὅ ἐστι τὴν ῥητορικὴν, τοὺς ἐν αὐταῖς κακῶς ἐξεταζομένους ἐξελέγξει βουλόμενος, καὶ λέγει πρῶτον περὶ τῶν ῥηστικῶν, εἶτα περὶ τῶν πολιτικῶν, τέρμει δὲ τοῦτο εἰς δύο, εἰς τε τοὺς ἐπαγγελλομένους διδάσκειν, μὴ εἰδότες δὲ, καὶ εἰς τοὺς γράψαντας τέχνην ῥητορικὴν, πάλιν δὲ καὶ αὐτοὺς ἀγνοοῦντας. ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἡλθεν ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ὥστε ἀπλῶς καταδραμεῖν τούτων. καὶ οἱ μὲν ἀπελογήσαντο, λέγοντες τὴν αἰτίαν, ἣν προείπομεν, διὰ τὸ τὸν Ἰσοκράτην λυπῆσαι αὐτὸν διὰ τὸ ἀφελῆσθαι τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, Θεοδόκτην ὀνόματι. αὕτη δὲ ἡ αἰτία ὥς ἐστιν εὐήθης οὐ δύσκολον καταμαθεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μόνων φιλοσόφων ποιεῖται τὸν λόγον ἀλλὰ καὶ ῥητόρων αὐτῶν. Ποία οὖν εἴη ἡ ἀληθὴς αἰτία ἢ αὕτη, δοθεὶς ἑώρα ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ λόγου τούτου πολλοὺς ἐπιπηδῶντας ταῖς τέχναις ἀπερισκέπτως καὶ ἐπαγγελλομένους διδάσκειν ἅπερ οὐκ ἴσασι, καὶ σοφίζομένους τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῷ ἐπιγέγραπται κατὰ τῶν σοφιστῶν, οὐχ ἀπλῶς τῶν σοφιστενόντων ἀλλὰ κατὰ πάντων τῶν σοφιζομένων τὴν ἀλήθειαν. τριχῶς γὰρ τοῦτο τοῦνομα λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· οἷον οὕτω σοφὸν καλοῦσιν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν· ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων φιλόσοφον καλεῖ τὸ πρῶτον αἴτιον, τὸ φιλοῦν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν, ὅθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ μετῴων τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τούτου καρινόμασται, καθὰ καὶ αὐτὸς μιμεῖται τὸν θεὸν κατὰ τὸ δυνατόν. καὶ ἄλιν σοφιστὴν καλοῦσι αὐτὸν τὸν ῥήτορα, τὸν διδάσκοντα τοὺς ῥητορικοὺς λόγους σοφιστὴν δὲ καὶ τὸν σοφίζομενον τὴν ἀλήθειαν, περὶ οὗ νῦν διέχεται. ἐξήτησαν δὲ τινες πάλιν καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ λόγος, εἴ γε ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων, κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγράφεται, καὶ ὁ λόγος ἐστὶ καὶ μὴ ὅπερ οἰκεῖον ἐγκωμίου, τὸ μᾶλλον ὑπὲρ τινος

λέγειν ἢ κατὰ τινος. καὶ λέγομεν, ὅτι, ἐὰν σκοπήσῃ τις, ὑπὸ τί ἀναγεται καὶ ὁ ψόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ἐκάτερον ὑπὸ ἓν εἶδος τι πανηγυρικόν, εὐρήσει τὴν αἰτίαν· ἡ γὰρ οἰκειότης πρὸς τὸ ἐγκώμιον καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις τεμνεσθῆαι τὸν ψόγον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐποίησε καὶ τὸν ψόγον ἐγκώμιον ὀνομάζεσθαι κατὰ ἀντίφρασιν. εἰ δέ τις εἴποι· διὰ τί δὲ μὴ δικανικοῦ εἶδους ἐστίν, εἰ γε καταδρομῇ κέχρηται, λέγομεν, ἐπειδὴ οὔτε ἐν δικαστηρίῳ ἐλήχθη οὔτε ἡ τιμωρία ὠρισται.

Orat. XIV. Plataicus. (p. 87—101.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΤ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Περὶ τοὺς χρόνους τοῦ λόγον τούτου πολλοὶ πλανῶνται. ζητοῦσι γὰρ, πῶς δυνατόν εἰρηκέναι τὸν Ἰσοκράτην ὑπὲρ Πλαταιέων, κατασκαφέντων ἐν τῇ γ' ἱστορίᾳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὕστερον μετὰ πολλὰ ἔτη γενόμενον τῶν Πελοποννησιακῶν. ἐγένετο γὰρ ἡ κατασκαφή τῶν Πλαταιέων ἐν τῷ ε' ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ· κατέσχε δὲ κ' καὶ ἑπτὰ ἔτη ὁ πᾶς πόλεμος, καὶ τὰ λοιπὰ κβ'. εἴτα ἐν ᾧ ἤρξαν Λακεδαιμόνιοι, τριάκοντα, ἤγουν πεντήκοντα δύο [κατὰ] Φίλιππου ἔτη εἴρηται ὁ λόγος, ὥς ἀνάγκη τὸν Ἰσοκράτην τριῶν ἐτῶν ὄντα εἰπεῖν τὸν λόγον, ὅπερ ἀδύνατον. πρὸς ὃ καὶ τινες ἀπολογούμενοι λέγουσιν, ὅτι πρὸς μελέτην εἴρηται ὁ λόγος ζητήματος· οὐκ ἔστι δέ. ἀλλὰ τὸ δευτέρον κατεσκαφῆσαν οἱ Πλαταιεῖς· ὅτε μὲν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων χαριζομένων Θηβαίοις, εἴτα ὅτε ἐπολέμησαν Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πολεμίους ὁμοῦς ἀναστήσαντες Θηβαίοις βουλούμενοι ἀνῶκισαν Πλάταιαν· εἴτα ὕστερον νικήσαντες οἱ Θηβαῖοι ἐν Δεύκτροις, κατέσκαψαν αὐτοὺς, Πλαταιεῖς, οὓς ὕστερον ἀνοικίζει πάλιν Φίλιππος κατὰ Θηβαίαν. κατασκαφέντες οὖν νῦν τὴν δευτέραν κατασκαφὴν ἔρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀναλαβεῖν βουλούμενοι τὴν πόλιν διὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς κατέφυγον, ὥς φησὶν ὁ Ἀριστείδης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἡ δὲ στάσις πραγματικῇ ἄγραφος.

Orat. XV. De Permutatione. (p. 101—177.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικὸς τις εἶναι δοκεῖ καὶ ἀπολογίαν ἔχων, ὃν Λυσίμαχος κακῶς εἶπεν Ἰσοκράτην. Δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων ὄντι οὗτος αὐτῷ μέγιστος ὢν τῶν ἄλλων λόγος συνετάγη. Ἔστι δ' ὁ λόγος σύμμικτός καὶ ποικίλος μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι· παρατίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ λόγων περικοπὰς τινας, ἐξ ὧν οὐ φθίρειν τοὺς νέους ἀλλ' ὠφελεῖν τὸ καὶ νῦν ἐπιδείκνυσιν ἑαυτὸν.

Orat. XVI. De Bigis. (p. 178—190.)

Orat. XVII. Trapeziticus (ὃν ἔγραψε ξένῳ τινὶ τῶν μαθητῶν κατὰ Πασίωνος τοῦ Τραπεζίτου. Dion.). (p. 190—205.)

ΤΠΟΘΕΣΕΙΣ

και ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ὧν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς, πῶς εἶδε αὐτὸν γράφαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

Orat. XII. Panathenaeus. (p. 13—80.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ Παναθηναϊκὸς ἐγκώμιον ἐστὶ τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῶν προγόνων, ὃν ἀπάρξασθαι μὲν φησι συγγράφειν ἐνενηκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν ἄγων ἡλικίαν, νόσον δὲ χαλεπῆς τριετίαν κατασχούσης ἐν τῷ ἐνενηκοστῷ ἐβδόμῳ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν λόγον.

Orat. XIII. Contra Sophistas. (p. 81—86.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΤ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Οὗτος ὁ λόγος τῶν ἄγαν τεχνικῶς γεγραμμένων ἐστὶν Ἰσοκράτους, εἴπερ τις ἄλλος· ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἅπασαν διέλαβε τὴν ῥητορικὴν. διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ, ὅποιος ὀφείλει εἶναι ὁ μαθητὴς, οἷος δὲ ὁ διδάσκαλος, καὶ διαίρει τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ῥητορικὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ὅ ἐστι τὴν ῥητορικὴν, τοὺς ἐν αὐταῖς κακῶς ἐξεταζομένους ἐξελέγξει βουλούμενος, καὶ λέγει πρῶτον περὶ τῶν ῥηστικῶν, εἶτα περὶ τῶν πολιτικῶν, τέμνει δὲ τοῦτο εἰς δύο, εἰς τε τοὺς ἐπαγγελλομένους διδάσκειν, μὴ εἰδότες δὲ, καὶ εἰς τοὺς γράψαντας τέχνην ῥητορικὴν, πάλιν δὲ καὶ αὐτοὺς ἀγνοοῦντας. ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἤλθεν ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ὥστε ἀπλῶς καταδραμεῖν τούτων. καὶ οἱ μὲν ἀπελογήσαντο, λέγοντες τὴν αἰτίαν, ἣν προσείπομεν, διὰ τὸ τὸν Ἀριστοτέλην λυπηῖσαι αὐτὸν διὰ τὸ ἀφελῆσθαι τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, Θεοδέκην ὀνόματι. αὕτη δὲ ἡ αἰτία ὥς ἐστιν εὐθὺς οὐ δύσκολον καταμαθεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μόνων φιλοσόφων ποιεῖται τὸν λόγον ἀλλὰ καὶ ῥητόρων αὐτῶν. Ποία οὖν εἴη ἂν ἀληθὴς αἰτία ἡ αὕτη, θάτοι ἐώρα ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ λόγου τούτου πολλοὺς ἐπιπηδῶντας ταῖς τέχναις ἀπερυσκέπτως καὶ ἐπαγγελλομένους διδάσκειν ἅπερ οὐκ ἴσασι, καὶ σοφίζομένους τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῷ ἐπιγέγραπται κατὰ τῶν σοφιστῶν, οὐχ ἀπλῶς τῶν σοφιστευνόντων ἀλλὰ κατὰ πάντων τῶν σοφιζομένων τὴν ἀλήθειαν. τριχῶς γὰρ τοῦτο τοῦνομα λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· οἷον οὕτω σοφὸν καλοῦσιν αὐτὸ τὸ ἀληθές καὶ τὸ καλόν· ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων φιλόσοφον καλεῖ τὸ πρῶτον αἰετιον, τὸ φιλοῦν αὐτὸ τὸ ἀληθές καὶ τὸ καλόν, ὅθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ μετῴν τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τούτου παρωνομασται, καθὰ καὶ αὐτὸς μιμεῖται τὸν θεὸν κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ πάλιν σοφιστὴν καλοῦσι αὐτὸν τὸν ῥήτορα, τὸν διδάσκοντα τοὺς ῥητορικοὺς λόγον· σοφιστὴν δὲ καὶ τὸν σοφίζομενον τὴν ἀλήθειαν, περὶ οὗ νῦν διέγεται. ἐξήτησαν δὲ τινες πάλιν καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ λόγος, εἴ γε ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων, κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγέγραπται, καὶ ὁ λόγος ἐστὶ καὶ μὴ ὅπερ οἰκεῖον ἐγκώμιον, τὸ μᾶλλον ὑπὲρ τινὲς

ἔχειν ἢ κατὰ τινος. καὶ λέγομεν, ὅτι, ἐὰν σκοπήσῃ τις, ὑπὸ τί ἀνά-
 εται καὶ ὁ φόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ἐκάτερον ὑπὸ ἑν εἶδος τι
 ἀνηγουρικόν, εὐρήσει τὴν αἰτίαν· ἡ γὰρ οἰκειότης πρὸς τὸ ἐγκώ-
 μιον καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις τέμνεσθαι τὸν φόγον, ὥστε
 καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐποίησε καὶ τὸν φόγον ἐγκώμιον ὀνομάζεσθαι κατὰ
 ὑπόθεσιν. εἰ δέ τις εἴποι· διὰ τί δὲ μὴ δικανικοῦ εἶδους ἔστιν,
 γὰρ καταδρομὴ κέχρηται, λέγομεν, ἐπειδὴ οὔτε ἐν δικαστηρίῳ ἐλ-
 θη οὔτε ἡ τιμωρία ὠρίσται.

Orat. XIV. Plataicus. (p. 87—101.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Περὶ τοὺς χρόνους τοῦ λόγου τούτου πολλοὶ πλανῶνται. ζητοῦσι γὰρ,
 ὥς δυνατόν εἰρηκέναι τὸν Ἰσοκράτην ὑπὲρ Πλαταιέων, κατασκαφέν-
 των ἐν τῇ γ' ἱστορίᾳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὕστερον
 ἐτὰ πολλὰ ἔτη γενόμενον τῶν Πελοποννησιακῶν. ἐγένετο γὰρ ἡ κα-
 τασκαφὴ τῶν Πλαταιέων ἐν τῷ ἑ' ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ· κατέσχε-
 ῖ κ' καὶ ἐπὶ ἔτη ὁ πᾶς πόλεμος, καὶ τὰ λοιπὰ κβ'. εἶτα ἐν ᾧ ἦν
 Ἀκεδαιμόνιοι, τριάκοντα, ἤγουν πεντήκοντα δύο [κατὰ] Φιλίπ-
 που ἔτη εἴρηται ὁ λόγος, ὥς ἀνάγκη τὸν Ἰσοκράτην τριῶν ἑτῶν ὄντα
 ἰπεῖν τὸν λόγον, ὅπερ ἀδύνατον. πρὸς δ' καὶ τινες ἀπολογούμενοι
 ἔχουσιν, ὅτι πρὸς μελέτην εἴρηται ὁ λόγος ζητήματος· οὐκ ἔστι δέ.
 ἅλ' τὸ δεύτερον κατεσκαφῆσαν οἱ Πλαταιεῖς· ὅτε μὲν ἐν τῷ Πελοπον-
 νησιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Ἀκεδαιμονίων χαριζομένων Θηβαίοις, εἶτα ὅτε
 πολέμησαν Ἀκεδαιμόνιοι Θηβαίοις μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πό-
 λεμον καὶ ἐνίκησαν οἱ Ἀκεδαιμόνιοι, πολεμίους ὁμόρους ἀναστήσαι
 Θηβαίοις βουλούμενοι ἀνέγκισαν Πλάταιαν· εἶτα ὕστερον νικήσαντες
 οἱ Θηβαῖοι ἐν Δενύκροις, κατέσκαψαν αὐτοὺς, Πλαταιέας, οὓς ὕστε-
 ρον ἀνοικίζει πάλιν Φίλιππος κατὰ Θηβαίους. κατασκαφέντες οὖν οὖν
 ἦν δευτέραν κατασκαφὴν ἔρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀναλαβεῖν βου-
 λόμενοι τὴν πόλιν διὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς κατέφυγον, ὥς φησιν
 Ἀριστείδης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ
 γράφος.

Orat. XV. De Permutatione. (p. 101—177.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικός
 εἶναι δοκεῖ καὶ ἀπολογία ἔχων, ὡν Ἀνσίμαχος κακῶς εἶπεν Ἰσο-
 κράτην. Δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἑτῶν ὄντι οὗτος αὐτῷ μέγιστος
 τῶν ἄλλων λόγος συνετάγη. Ἔστι δ' ὁ λόγος σύμμικτος καὶ ποι-
 ῆλος μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι· παρὰ τίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ λόγων
 εἰρηκοπάς τινας, ἐξ ὧν οὐ φθείρειν τοὺς νέους ἄλλ' ὠφελεῖν τὸ κα-
 λὸν ἐπιδείκνυσιν ἑαυτόν.

Orat. XVI. De Bigis. (p. 178—190.)

Orat. XVII. Trapeziticus (ὃν ἔγραψε ξένῳ τινὶ τῶν μαθη-
 τῶν κατὰ Πασίωνος τοῦ Τραπεζίτου. Dion.). (p. 190—205.)

ποιησαι καταφανές, ὅτι πολὺ τοῦ δέοντος ἐν ἀμφοτέ-
 ροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἀπάντων γὰρ εἰδότες,
 ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλομένους πλείω
 τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς προσόντ' ἀποφαίνειν,
 τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τὰναντία τούτων ποιεῖν, το-
 5 σούτου δέεις οὕτω κεχρησθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ' ὑπὲρ
 μὲν Βουσίριδος ἀπολογήσασθαι φάσκων οὐχ ὅπως τῆς
 ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπήλλαξας ἀλλὰ καὶ τη- c
 λικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσῆψας, ἧς
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τις δεινότεραν ἐξευρεῖν δυνηθείη·
 τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκείνῳ λοιδορεῖν
 τοσοῦτον μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημοῦντων, ὥς ἔθυε
 τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν
 αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἡτιάσῃ· Σωκράτους δὲ κατη-
 γορεῖν ἐπιχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος
 Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ μαθητὴν, ὃν ὑπ' ἐκείνου d
 μὲν οὐδεὶς ἦσθετο παιδευόμενον, ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε
 6 τῶν ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν. τοιγαροῦν εἰ
 γένοιτ' ἔξουσία τοῖς τετελευτηκόσι βουλευέσασθαι περὶ
 τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν ἂν σοι τοσαύτην ἔχοι χάριν ὑπὲρ
 τῆς κατηγορίας, ὅσῃν οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰ-
 θισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πραότατος ἦν,
 ἀλλ' οὖν ἐπὶ γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἂν
 ἀγανακτήσειεν ὥστε μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι τιμωρίας.
 καίτοι πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύνεσθαι
 προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑφ' αὐτοῦ e
 μᾶλλον ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις;
 7 (γ'). Οὕτω δ' ἡμέλησας, εἰ μὴδὲν ὁμολογούμενον ἔρεῖς,
 ὥστε φῆς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφῆως ζη-
 λῶσαι δόξαν, ἀποφαίνεις δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
 ἐπιτηδεύσαντα. πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομέ-
 νοις αὐτὸν παρατάξωμεν; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων 223

τοὺς ἐπὶ τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς αὐτῶν πατρὶ-
 δας ἀπέστελλεν, ὁ δ' εἰ χρη τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις
 8 πιστεύειν, θύσας κατήσθιεν. ἢ τοῖς Ὀρφείως ἔργοις
 ὁμοιώσωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ Ἄιδου τοὺς τεθνεώτας
 ἀνῆγεν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν. ὥσθ'
 ἡδέως ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρο-
 νῶν αὐτῶν ἐτύγχανεν, ὃς θανυμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν
 ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τάναντία διαπραττόμενος. b
 ὁ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας
 ἔσπουδακῶς ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὥς τούτους ἐξήλωσεν,
 ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πω κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γε-
 γονότες ἦσαν.

9 (δ'.) Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν,
 ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρημένων μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν
 ἔμμαντοῦ, πειράσομαί σοι διὰ βραχέων δηλῶσαι περὶ
 τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καίπερ οὐ σπονδαίαν οὔσαν οὐ- c
 δὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσιν, ἐξ ὧν ἔδει καὶ τὸν ἔπαι-
 νον καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι.

10 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς
 οὐκ ἂν δυνηθεῖη ῥαδίως εἰπεῖν; ὃς πατρὸς μὲν ἦν
 Ποσειδῶνος, μητρὸς δὲ Αἰβύης τῆς Ἐπάφου τοῦ Διὸς,
 ἣν φασὶ πρῶτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον
 αὐτῇ τὴν χώραν καταστήσαι. τυχὼν δὲ τοιούτων προ-
 γόνων οὐκ ἐπὶ τούτοις μόνοις μέγ' ἐφρόνησεν, ἀλλ' d
 ᾧήθη δεῖν καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.

11 (ς'.) Τὴν μὲν οὖν μητρῶαν ἀρχὴν ὑπερείδεν
 ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι, πλεί-
 στους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κτη-
 σάμενος ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ
 ἐκ τῶν παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἀπασῶν προκρίνας
 12 τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν οἰκῆσιν. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν e

- ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαίρως οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς
 τὴν τοῦ σύμπαντος φύσιν ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ'
 ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δ' ὑπὸ κανυμάτων δια-
 φθειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν ἐν καλλίστῳ μὲν
 τοῦ κόσμου κειμένην, πλεῖστα δὲ καὶ παντοδαπώτατα
 φέρειν δυναμένην, ἀθανάτῳ δὲ τείχει τῷ Νείλῳ τε- 22
- 13 τειχισμένην, ὅς οὐ μόνον φυλακὴν ἀλλὰ καὶ τροφὴν
 ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλωτος μὲν ὢν καὶ
 δύσμαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς
 πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσιν. πρὸς
 γὰρ τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν πρὸς
 τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσόθεον πεποίηκεν· τῶν γὰρ
 ὄμβρων καὶ τῶν ἀνύμων τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίας
 ἐστίν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς b
- 14 αὐτῷ κύριος καθέστηκεν. εἰς τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν
 εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει
 τῆς χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἡπειρον καρ-
 ποῦνται, τῇ δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν
 ἐλλειπόντων κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δύναμιν
 νῆσον οἰκοῦσιν· κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶ-
 σαν διαρρέων πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων
 τούτων πεποίηκεν.
- 15 Ἦρξατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν, ὅθεν περὶ χρὴ τοὺς εὖ
 φρονοῦντας, ἅμα τὸν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλα- c
 βεῖν καὶ τὴν τροφὴν ἱκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν.
 (ξ.) Μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἐκάστους τοὺς μὲν
 ἐπὶ τὰς ἰερωσύνας κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰς τέχνας
 ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκα-
 σεν, ἡγνούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας
 ἔκτε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων
 δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην τὴν τε περὶ τὸν πό-
 λεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. d

- 16 (ἡ'.) Ἄπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβὼν, ἐξ ὧν
 ἄριστ' ἂν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, αἰ τοῖς αὐτοῖς
 τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν, εἰδὼς
 τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας οὐδὲ πρὸς ἐν
 τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς
 πράξεσι συνεχῶς διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον
- 17 ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὐρή-
 σομεν αὐτοὺς πλέον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς e
 ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν,
 καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν, δι' ἧς τὴν τε βασιλείαν καὶ
 τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς
 ἔχοντας ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοι-
 ούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας καὶ μάλιστ' εὐδοκιμοῦν-
 τας τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι πολιτείαν, καὶ Λα- 225
 κεδαιμονίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους ἄρι-
- 18 στα διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν
 μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν
 καὶ τὰ συσσίτια καὶ τὴν τῶν σωματίων ἄσκησιν, ἔτι δὲ
 τὸ μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντας τῶν κοινῶν
 προσταγμάτων ἀμελεῖν, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις
 διατρέβειν ἄλλ' ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ ταῖς στρατείαις
 προσέχειν τὸν νοῦν, ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν. b
- 19 τοσοῦτῳ δὲ χεῖρον κέχρηται τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύ-
 μασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάν-
 τες βίᾳ τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιοῦσιν, ἐκεῖνοι δ'
 οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χρὴ τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμε-
 λοῦντας μήτε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύοντας. γνοίη
 δ' ἂν τις ἐνθένδε τὸ διάφορον ἑκατέρας τῆς πολιτείας.
- 20 εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων
 ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα καὶ διὰ c
 τὴν ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν
 πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων νόμοις χρῆ-

σθαι βουλευθεῖμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων σώζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὐτῶν ἔχοντες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.

- 21 (θ'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας εἰκότως ἂν τις ἐκείνῳ αἴτιον νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκεύασεν εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν προσόδοις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνείαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προστεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύοντες τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν ἐξευ-
 22 ρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις χρωμένην ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ὁμοίαν ἔχει τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δ' ὠφελείας ἐτηλικαύτας ὥστ' ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεινοτάτους εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλοσοφίας ἄσκησιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομοθετησά-
 23 τὴν φύσιν τῶν ὄντων ζητῆσαι δύναται. καὶ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων ἔταξαν, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας τῶν ἡδονῶν ἐπ' ἀστρο-
 24 λογίᾳ καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίᾳ διατρίβειν ἐπεισαν, ὧν τὰς δυνάμεις οἱ μὲν ὥς πρὸς ἔνια χρησίμους ἐπαινοῦσιν, οἱ δ' ὥς πλεῖστα πρὸς ἀρετὴν συμβαλλομένας ἀποφαίνουσιν ἐπιχειροῦσιν.
- (ι'.) Μάλιστα δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν. ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν ὥστ' ἢ κατὰ σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μειζόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι ἢ μὲν βλάπτουσι τοὺς ἐξαπατηθέντας· ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω προέστησαν ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμωρίας δοκεῖν εἶναι μείζους τῶν συμβαινόντων, οἱ δὲ τοιοῦτοι πλεῖστα τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώ-

- 25 πων ὠφελοῦσιν. καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν φόβον ἡμῖν ἐνεργασάμενοι τούτων αἷτιοι γεγόνασιν τοῦ μὴ παντάπασιν θηριωδῶς διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι τοίνυν οὕτως ἀγίως περὶ ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν ὥστε καὶ τοὺς ὄρκους πιστοτέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἱεροῖς ἢ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις καθεστῶτας, καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἕκαστον οἴεσθαι παραχρημα δώσειν δίκην ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν παρόντα χρόνον, οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθήσεσθαι τὰς τιμωρίας.
- 26 καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς ὁσιότητος ἐκεῖνος κατέστησεν, ὅστις καὶ τῶν ζώων τῶν παρ' ἡμῖν καταφρονομένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησεν, οὐκ ἄγνωσθαι τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐτίθειν οἰόμενος δεῖν τὸν ὄχλον ἐμμένειν ἅπασιν τοῖς ὑπὸ τῶν
- 27 ἀρχόντων παραγγελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πείραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἦντινα περὶ τῶν ἀφανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς μὲν τούτων ὀλιγοροῦντας τυχόν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονησείν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιδειγμένους.
- 28 (ἰά.) Ἐχοι δ' ἂν τις μὴ σπεύδειν ὠρμημένος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, ἦν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθεωρακῶς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προγεγενημένων, 227 ὧν καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητῆς ἐκείνων γενόμενος τὴν τ' ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκόμισε, καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀριστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἡγούμενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλεον γίγνοιτο

- παρὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' οὖν παρὰ γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ b
 29 τούτων μάλιστα εὐδοκίμησιν. ὅπερ αὐτῷ καὶ συνέβη·
 τοσοῦτον γὰρ εὐδοξία τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν ὥστε
 καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ μαθη-
 τὰς εἶναι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἥδιον ὁρᾶν τοὺς
 παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οἰ-
 κείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τ' ἀπι-
 στεῖν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου
 μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζουσιν ἢ τοὺς
 ἐπὶ τῷ λέγειν μερίστην δόξαν ἔχοντας. c
- 30 (ιβ'). Ἰσως ἂν, οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσεις,
 ὅτι τὴν μὲν χώραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν,
 ἔτι δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ τὴν Αἰγυπτίων, ὥς δὲ
 τούτων αἷτιος ἦν, ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν
 ἀπόδειξιν. (ιγ'). Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τίς μοι τὸν τρό-
 πον τοῦτον ἐπέπληττεν, ἡγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευ-
 μένως ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ προσήκει ταύτην ποιεῖσθαι
- 31 τὴν ὑπόληψιν. βουλευθεὶς γὰρ Βούσιριν εὐλογεῖν προ-
 εῖλου λέγειν, ὥς τόν τε Νεῖλον περὶ τὴν χώραν περι- d
 ἔρρηξε καὶ τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους θύων κατ-
 ἤσθιεν· ὥς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν οὐδεμίαν πίστιν εἰρη-
 κας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστι ταῦτα παρὰ τῶν
 ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς μὴδὲ κατὰ μικρὸν τυγχά-
- 32 νεις κεχρημένος; ἀλλὰ τοσοῦτῳ πλεόν ἡμῶν ἀπέχεις
 τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶ-
 μαι τῶν ἀδυνάτων ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτείας, αἵπερ
 εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν· σὺ δὲ e
 τοιούτων δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὃν οὐδέτερον οὐ-
 δεὶς ἂν ἀνθρώπων ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν
 θηρίων ὁμότητος, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔρ-
- 33 γον ἐστίν. ἔπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν ἀμφοτέροι ψευδῇ
 λέγοντες, ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν κέχρημαι τούτοις τοῖς 228

λόγοις, οἷσπερ χρηὴ τοὺς ἐπαινοῦντας, σὺ δ' οἷς προσ-
ῆκει τοὺς λοιδοροῦντας· ὥστ' οὐ μόνον τῆς ἀληθείας
αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ιδέας ὅλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ,
φαίνει διημαρτηκώς.

- 34 (ιδ΄.) Χωρὶς δὲ τούτων εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλα-
γέντα τὸν ἐμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δι-
καίως ἐπιπλήξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερός
ὁ ταῦτα πράξας, ἄγῳ φημι γεγενῆσθαι δι' ἐκείνον,
ὁμολογῶ λίαν εἶναι τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ^b
35 ἐπίστανται, περὶ τούτων μεταπείθειν ἐπιχειρῶ. νῦν
δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων καὶ δοξάσαι δέον
περὶ αὐτῶν, τίν' ἂν τις τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων ἐκ τῶν
εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι νομίσειεν ἢ
τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὸς ἀπὸ
Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐτὸν κτη-
σάμενον καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀνομαστότατον γεγενη-
μένον; οὐ γὰρ δὴ πού τοὺς ἀπάντων τούτων ἀπολε- ^c
λειμμένους προσήκει μᾶλλον ἢ 'κεῖνον τηλικούτων
ἀγαθῶν εὐρετὰς γενέσθαι.

- 36 (ιε΄.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥαδίως ἂν τις
τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδορούντων ἐκείνον ψευθεῖς
ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε Βουσίριδος ξε-
νοφονίας κατηγοροῦσι καὶ φασιν αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέ-
37 ουσ ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν λο-
γοποιῶν Περσέως τοῦ Διὸς καὶ Δανάης Ἡρακλέα μὲν
εἶναι τέτταρσι γενεαῖς νεώτερον, Βούσιριν δὲ πλέον
ἢ διακοσίοις ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλόμε- ^d
νον ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὴν πῶς οὐκ
ἄτοπόν ἐστι ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως
38 ἐναργῇ καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσιν; (ις΄.) Ἀλλὰ
γὰρ οὐδέν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἀλλὰ ταῖς τῶν
ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἷ δεινότερα

- μὲν πεποιηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσι τοὺς
 ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων
 τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν α
 τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οἷους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν
 εἰπεῖν τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας
 καὶ παρ' ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ὠνείδισαν ἀλλὰ
 καὶ παίδων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομὰς καὶ μητέρων 22
 δεσμούς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλο-
 39 γοποίησαν. ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν,
 οὐ μὴν ἀτιμώρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν
 ἀλῆται καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ'
 ἐτυφλώθησαν, ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς
 οἰκειοτάτοις πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν,
 Ὀρφεὺς δ' ὁ μάλιστα τούτων τῶν λόγων ἀψάμενος,
 40 διασπασθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' ἦν σωφρο- b
 νῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, οὐδὲ
 περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσο-
 μεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγωρήσο-
 μεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομιούμεν ὁμοίως ἀσεβεῖν
 τοὺς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύοντας
 αὐτοῖς.
- 41 (ιζ.) Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ'
 οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἡγοῦμαι κα-
 κίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς τε πάσας ἔχοντας τὰς c
 ἀρετὰς φῦναι καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γεγενῆσθαι. καὶ
 γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς
 θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρας αὐ-
 42 τῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν νομίζοιμεν. ἀλλ' εἰ μὲν
 ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως κατασταίῃ κύ-
 ριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηροὺς·
 ἐκείνων δὲ καταγινώσκομεν, ὥς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν α

γεγονότας περιείδον οὕτως ἄσεβεῖς καὶ παρανόμους
 ὄντας. καὶ σὺ μὲν οἶει καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας,
 ἦν σοι πλησιάζωσι, βελτίους ποιήσῃν, τοὺς δὲ θεοὺς
 οὐδεμίαν ἡγεῖ τῆς τῶν παίδων ἀρετῆς ἔχειν ἐπιμέ-
 43 λειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχί-
 στοιιν οὐ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν δέονται
 χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χείρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώ-
 πων τὴν διάνοιαν, εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀποροῦσι δ' e
 ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν
 ἔχουσιν.

44 (ιη΄.) Πολλῶν δ' ὄντων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἂν τις καὶ
 τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν μηκύνειεν, οὐχ ἡγοῦ-
 μαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπίδειξιν τοῖς ἄλλοις
 ποιούμενος ἄλλ' ὑποδείξαι σοι βουλόμενος, ὥς χρηΰ 230
 τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, διείλεγμα περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ
 τὸν γε λόγον, ὃν συνέγραψας, οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ
 Βουσίριδος ἄλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπικαλουμένων δι-
 45 καίως ἂν τις εἶναι νομίσσειεν. οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν
 τῶν αἰτιῶν ἄλλ' ἀποφαίνεις, ὥς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς
 ταῦτ' ἀπεποίηκας, ῥαθυμοτάτην τοῖς ἁμαρτάνουσιν
 εὐρίσκων καταφυγὴν. εἰ γὰρ τῶν μὲν ἀδικημάτων μὴ
 ῥαδίον εὐρεῖν, ὃ μήπω τυγχάνει γεγενημένον, τοὺς δ' b
 ἔφ' ἑκάστοις αὐτῶν ἀλισκομένους μηδὲν ἡγοίμεθα
 δεῖν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταῦτ' φαίνωνται διαπε-
 πραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἅπασι ῥα-
 δίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς
 46 πολλὴν ἐξουσίαν παρασκευάσαιμεν; (ιθ΄.) Μάλιστα
 δ' ἂν κατίδοις τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων ἐπὶ σαρ-
 τοῦ θεωρήσας. ἐνθυμηθήτι γάρ· εἰ μεγάλων καὶ δει-
 νῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γεγονυιῶν τοῦτόν τις τὸν τρόπον e
 σοι συνείποι, πῶς ἂν διατεθείης; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ'
 ὅτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσεις ἢ τοὺς κατηγοροῦντας.

καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων
 ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγο-
 47 μέναις μάλιστα ἂν ὀργισθεῖης; (κ'). Σκέψαι δὲ καὶ κἀκεῖνο
 καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις τῶν σοι συνόντων ἐπαρ-
 θεῖη ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν
 ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν νῦν ὄντων καὶ τῶν πώποτε δ
 γεγενημένων; ἄρ' οὐν χρὴ τοιούτους λόγους γράφειν,
 οἷς τοῦτο προσέεται μέγιστον ἀγαθόν, ἣν μηδένα πεῖ-
 σαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν;

48 (κα'). Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἴποις, ὥς οὐδὲ σὲ τοῦτο
 παρέλαθεν, ἀλλ' ἡβουλήθης τοῖς φιλοσόφοις παρά-
 δειγμα καταλιπεῖν, ὥς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν
 καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας.
 ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἡγνόεις, οἶμαί σοι νῦν γεγενῆ- e
 σθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θᾶττον ἂν τις σωθεῖη μηδὲν
 φθεγξάμενος ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησάμενος.
 49 καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπι-
 κήρως διακειμένης καὶ φθορονυμένης διὰ τοὺς τοιού-
 τους τῶν λόγων ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν.

(κβ'). Ἦν οὖν ἐμοὶ πεῖθη, μάλιστα μὲν οὐ ποιή- 231
 σαι τοῦ λοιποῦ πονηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μὴ, τοιαῦτα
 ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μὴτ' αὐτὸς χείρων εἶναι δόξεις
 μήτε τοὺς μιμουμένους λυμανεῖ μήτε τὴν περὶ τοὺς
 50 λόγους παιδευσιν διαβαλεῖς. (κγ'). Καὶ μὴ θαυμάσης,
 εἰ νεώτερος ὢν καὶ μηδὲν σοι προσήκων οὕτω προχεί-
 ρως ἐπιχειρῶ σε νουθετεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ οὐ τῶν πρε-
 σβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀλλὰ τῶν πλείστ' εἰ-
 δότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι περὶ τῶν
 τοιούτων συμβουλευεῖν.

12.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ.

(α΄.) Νεώτερος μὲν ὢν προηρούμην γράφειν τῶν 232
 λόγων οὐ τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευ-
 δολογίας μεστοὺς, οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἢ
 τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις, οὐδὲ τοὺς
 τὰς παλαιὰς πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς Ἑλληνι-
 κοὺς ἐξηγουμένους, καίπερ εἰδὼς δικαίως αὐτοὺς ἐπ- 233
 αινουμένους, οὐδ' αὖ τοὺς ἀπλῶς εἰρησθαι δοκοῦν-
 τας καὶ μηδεμιᾶς κομψότητος μετέχοντας, οὓς οἱ δεινοὶ
 περὶ τοὺς ἀγῶνας παραινοῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν,
 2 εἴπερ βούλονται πλεον ἔχειν τῶν ἀντιδίκων, ἀλλὰ
 πάντας τούτους ἐάσας περὶ ἐκείνους ἐπραγματευόμην
 τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῇ τε πόλει καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις Ἑλλήσι συμβουλευόντας, καὶ πολλῶν μὲν ἐνθυ-
 μημάτων γέμοντας, οὐκ ὀλίγων δ' ἀντιθέσεων καὶ
 παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητο-
 ρείαις διαλαμπουσῶν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαί-
 νεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν· νῦν δ' οὐδ'
 3 ὁπωσοῦν τοὺς τοιούτους. ἡγοῦμαι γὰρ οὐχ ἀρμόττειν
 οὔτε τοῖς ἔτεσι τοῖς ἐνενήκοντα καὶ τέτταρσιν, ἀγῶ
 τυγχάνω γεγονῶς, οὔθ' ὅλως τοῖς ἤδη πολιὰς ἔχου-
 σιν ἐκείνον τὸν τρόπον ἔτι λέγειν, ἀλλ' ὥς ἅπαντες
 μὲν ἂν ἐλπίσειαν, εἰ βουληθῆεν, οὐδεὶς δ' ἂν δυνη- 4
 θεῖν ῥαδίως πλὴν τῶν πονεῖν ἐθελόντων καὶ σφόδρα
 4 προσεχόντων τὸν νοῦν. τούτου δ' ἔνεκα ταῦτα προ-
 εἶπον, ἵν' ἢν τιςιν ὁ μέλλων δειχθῇσεσθαι λόγος μα-
 λακώτερος ὢν φαίνεται τῶν πρότερον διαδεδομένων,
 μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἐκείνων ποικιλίαν, ἀλλὰ

πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν τῷ παρόντι δεδοκιμασμένην.

- 5 (β'.) Διαλέξομαι δὲ περὶ τε τῶν τῇ πόλει πεπραγμένων καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ d τούτων ἀρξάμενος ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι μᾶλλον κατεπείγειν. (γ'.) Πειρωόμενος γὰρ ἀναμαρτήτως ζῆν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύπως, οὐδένα διαλέλοιπα χρόνον ὑπὸ μὲν τῶν σοφιστῶν τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν διαβαλλόμενος, ὑπ' ἄλλων δέ τινων οὐχ οἷός εἰμι γινωσκόμενος ἀλλὰ τοιοῦτος ὑπολαμβανόμενος, οἷον ἂν παρ' ἐτέρων ἀκού-
6 σωσιν. βούλομαι δ' οὖν προδιαλεχθῆναι περὶ τ' ἐμαυ- e τοῦ καὶ περὶ τῶν οὕτω πρὸς με διακειμένων, ἵν' ἦν πῶς οἷός τε γένωμαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦντας, τοὺς δ' εἰδέναι ποιήσω, περὶ ἃ τυγχάνω διατρέβων· ἦν γὰρ ταῦτα τῷ λόγῳ δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ τρόπον, ἐλπίζω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον αὐτός τ' ἀλύ- 234 πῶς διάξειν, καὶ τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι τοὺς παρόντας μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν.
- 7 (δ'.) Οὐκ ὀκνήσω δὲ κατεπεῖν οὔτε τὴν νῦν ἐγγιγνομένην ἐν τῇ διανοίᾳ μοι ταραχὴν οὔτε τὴν ἀτοπίαν ὧν ἐν τῷ παρόντι τυγχάνω γιννώσκων, οὔτ' εἴ τι πράττω τῶν δεόντων. ἐγὼ γὰρ μετεσχηκὼς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ὧν ἅπαντες ἂν εὖξαιντο μεταλαβεῖν, πρῶτον μὲν τῆς περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγιείας, b οὐχ ὥς ἔτυχον ἀλλ' ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περὶ ἐκάτερον τούτων εὐτυχηκόσιν, ἔπειτα τῆς περὶ τὸν βίον εὐπορίας ὥστε μηδενὸς πάποτ' ἀπορῆσαι τῶν μετρίων,
8 μηδ' ὧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν ἔχων ἐπιθυμήσειεν, ἔτι δὲ τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἰς εἶναι, μηδὲ τῶν κατημελημένων ἀλλ' ἐκείνων, περὶ ὧν οἱ χαριέστατοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ διαλεχθεῖεν ὥς c

σπουδαίων ὄντων, τούτων ἀπάντων μοι συμβεβηκό-
των, τῶν μὲν ὑπερβαλλόντως, τῶν δ' ἐξαρκούντως,
οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' οὕτω τὸ γῆρας ἐστὶ
δυσάρεστον καὶ μικρολόγον καὶ μεμψίμοιρον, ὥστε
πολλάκις ἤδη τὴν τε φύσιν τὴν ἐμαυτοῦ κατεμεμψά-
9 μην, ὥς οὐδεὶς ἄλλος καταπεφρόνηκε, καὶ τὴν τύχην
ᾧδυράμην, ταύτη μὲν οὐδὲν ἔχων ἐπικαλεῖν ἄλλο,
πλὴν ὅτι περὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἣν προειλόμην, ἀτυ- d
χίαι τινὲς καὶ συκοφαντίαι γεγόνασιν, τὴν δὲ φύσιν εἰ-
δὼς πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἀρρωστοτέραν καὶ μαλακω-
τέραν οὖσαν τοῦ δέοντος, πρὸς δὲ τοὺς λόγους οὔτε
τελείαν οὔτε πανταχῇ χρησίμην, ἀλλὰ δοξάσαι μὲν
περὶ ἐκάστου τὴν ἀλήθειαν μᾶλλον δυναμένην τῶν εἰ-
δέναι φασκόντων, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων
ἐν συλλόγῳ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπασῶν ὥς ἔπος εἰ-
πεῖν ἀπολελειμμένην.

- 10 Οὕτω γὰρ ἐνδεὴς ἀμφοτέρων ἐγενόμην τῶν με- e
γίστην δύναμιν ἐχόντων παρ' ἡμῖν, φωνῆς ἱκανῆς καὶ
τόλμης, ὥς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν· ὧν οἱ
μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι περιέρχονται πρὸς τὸ δοκεῖν
ἄξιοί τινος εἶναι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· τοῖς 235
μὲν γὰρ ἐκτίσειν τὸ καταγνώσθην ἐλπίδες ὑπείσιν, οἱ
11 δ' οὐδέποτε ἂν τὴν φύσιν μεταβάλοιεν. (ε'.) Οὐ μὴν
ἐπὶ τούτοις ἀθυμήσας περιεῖδον ἐμαυτὸν ἄδοξον οὐδ'
ἀφανῆ παντάπασιν γενόμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ πολι-
τεύεσθαι διήμαρτον, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν
καὶ γράφειν, ἃ διανοηθεῖην, κατέφυγον, οὐ περὶ μι-
κρῶν τὴν προαίρεσιν ποιούμενος οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων
συμβολαίων οὐδὲ περὶ ὧν ἄλλοι τινὲς ληροῦσιν, ἀλλὰ
περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν b
πραγμάτων, δι' ἃ προσήκειν ὥμην μοι τοσοῦτον μᾶλ-
λον τιμᾶσθαι τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ὅσῳ περ

- περὶ μειζόνων καὶ καλλιόνων ἢ 'κεῖνοι τοὺς λόγους
 12 ἐποιούμην. ὧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκεν. καίτοι πάν-
 τες ἴσασι τῶν μὲν ζητόρων τοὺς πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ
 τῶν τῇ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λή-
 ψεσθαι προσδοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας, ἐμὲ δὲ
 καὶ τοὺς ἐμοὺς οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους
 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων εἰς τὰς τῆς πό-
 λεως χρείας ὑπὲρ τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 13 δαπανωμένους, ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἢ λοιδορουμένους ἐν
 ταῖς ἐκκλησίαις περὶ μεσεγγυήματος σφίσιν αὐτοῖς ἢ
 λυμαινομένους τοὺς συμμάχους ἢ τῶν ἄλλων, ὃν ἂν
 τύχωσι, συκοφαντοῦντας, ἐμὲ δὲ τῶν λόγων ἡγεμόνα
 τούτων γεγενημένον τῶν παρακαλούντων τοὺς Ἑλλη-
 νας ἐπὶ τε τὴν ὁμόνοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν
 14 στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ τῶν συμβου-
 λευόντων ἀποικίαν ἐκπέμπειν κοινῇ πάντας ἡμᾶς ἐπὶ
 τοσαύτην χώραν καὶ τοιαύτην, περὶ ἧς, ὅσοι περ ἀκη-
 κόασιν, ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τ' εἰ σωφρονήσαιομεν καὶ
 παυσαιμέσθα τῆς πρὸς ἀλλήλους μανίας, ταχέως ἂν
 ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων κατασχεῖν αὐτήν, ἐκείνην
 τε ῥαδίως ἂν ἅπαντας δέξασθαι τοὺς ἐνδεεῖς ἡμῶν ὄν-
 τας τῶν ἐπιτηδείων· ὧν πράξεις, εἰ πάντες συνελ-
 15 θύοντες ζητοῖεν, οὐδέποτε ἂν εὗροιεν καλλίους οὐδὲ
 μέζους οὐδὲ μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν συμφερούσας.
 (ς.) Ἄλλ' ὅμως οὕτω πολὺ τῇ διανοίᾳ διεστώτων
 ἡμῶν καὶ τοσοῦτῳ σπουδαιοτέραν ἐμοῦ πεποιημένου
 τὴν αἴρεσιν οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπειλή-
 φασιν ἀλλὰ ταραχῶδως καὶ παντάπασιν ἀλογίστως.
 τῶν μὲν γὰρ ζητόρων τὸν τρόπον ψέγοντες προστά-
 τας αὐτοὺς τῆς πόλεως ποιοῦνται καὶ κυρίους ἁπάν-
 των καθιστᾶσιν, ἐμοῦ δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦντες αὐ-
 τῷ μοι φθονοῦσι δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ διὰ τούτους, οὓς

ἀποδεχόμενοι τυγχάνουσιν· οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς.

16 (ζ.) Καὶ τί δεῖ θαυμάζειν τῶν πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπεροχὰς οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων, ὅπου καὶ τῶν οἰομένων διαφέρειν καὶ ζηλούντων ἐμὲ καὶ μιμῆσθαι γλιχομένων τινὲς ἔτι δυσμενέστερον ἔχουσί μοι τῶν ἰδιωτῶν· ὧν τίνας ἂν τις εὖροι πονηροτέρους, εἰρήσεται γὰρ, εἰ καὶ τισὶ δόξω νεώτερα καὶ βαρύτερα λέγειν τῆς ἡλικίας, οἵτινες οὔτε φράζειν οὐδὲν μέρος ἔχοντες τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, τοῖς τε λόγοις παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς καὶ ζῶν-
τες ἐντεῦθεν τοσοῦτου δέουσι χάριν ἔχειν τούτων, ὥστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν ἀλλ' αἰεὶ τι φλαῦ-
ρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν. (η.) Ἔως μὲν οὖν τοὺς λό-
γους ἡμῶν ἐλυμαίνοντο, παραναγιγνώσκοντες ὥς δυ-
νατὸν κάκιστα τοῖς αὐτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες, οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων ἀλλὰ ῥαθύ-
μως εἶχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν Παναθηναίων τῶν με-
γάλων ἠχθέσθην δι' αὐτούς. ἀπαντήσαντες γὰρ τινὲς ἂ
μοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον, ὥς ἐν τῷ Λυκείῳ συγ-
καθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαιῶν σοφιστῶν,
τῶν καὶ πάντα φασκόντων εἰδέναι καὶ ταχέως παντα-
χοῦ γιγνομένων, διαλέγοντο περὶ τε τῶν ἄλλων ποιη-
τῶν καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, οὐδὲν
μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψωδοῦντες
καὶ τῶν πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέ-
στατα μνημονεύοντες· ἀποδεξαμένων δὲ τῶν περιε-
σιώτων τὴν διατριβὴν αὐτῶν ἕνα τὸν τολμηρότατον
ἐπιχειρήσαί με διαβάλλειν, λέγονθ' ὥς ἐγὼ πάντων
καταφρονῶ τῶν τοιούτων, καὶ τὰς τε φιλοσοφίας τὰς 237
τῶν ἄλλων καὶ τὰς παιδείας ἀπάσας ἀναιρῶ, καὶ φημι

- πάντας ληρεῖν πλὴν τοὺς μετεσχηκότας τῆς ἐμῆς δια-
 τριβῆς· τούτων δὲ ῥηθέντων ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόν-
 20 των διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. ὥς μὲν οὖν ἐλυπήθην καὶ
 συνεταράχθην ἀκούσας ἀποδέξασθαι τινὰς τοὺς λό-
 γους τούτους, οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν· ὅμην γὰρ
 οὕτως ἐπιφανῆς εἶναι τοῖς ἀλαξονευομένοις πολεμῶν
 καὶ περὶ ἔμμαντοῦ μετρίως διειλεγμένος, μᾶλλον δὲ ^b
 ταπεινῶς, ὥστε μηδὲν ἂν ποτε γενέσθαι πιστὸν τῶν
 λεγόντων, ὥς ἐγὼ τοιαύταις ἀλαξονείαις ἐχρησάμην.
 21 ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ὠδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν ἀτυχίαν
 τὴν παρακολουθοῦσάν μοι πάντα τὸν χρόνον ἐν τοῖς
 τοιούτοις· αὕτη γάρ ἐστιν αἰτία καὶ τῆς ψευδολογίας
 τῆς περὶ με γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ τοῦ
 φθόνου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαι με τυχεῖν τῆς δόξης, ἧς
 ἄξιός εἰμι, μηδὲ τῆς ὁμολογουμένης, μηδ' ἦν ἔχουσί ^c
 τινες τῶν πεπλησιακότων μοι καὶ πανταχῇ τεθεωρηκό-
 22 των ἡμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν οὐχ οἷόν τ' ἄλλως ἔχειν, ἀλλ'
 ἀνάγκη στέργειν τοῖς ἤδη συμβεβηκόσιν. (Θ'.) Πολλῶν
 δέ μοι λόγων ἐφεστῶτων ἀπορῶ, πότερον ἀντικατη-
 γορῶ τῶν εἰθισμένων ἀεί τι ψεύδεσθαι περὶ μου καὶ
 λέγειν ἀνεπιτήδειον· ἀλλ' εἰ φανείην σπουδάζων καὶ
 πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων, οὓς οὐ- ^d
 δεῖς ὑπέειληφεν ἀξίους εἶναι λόγου, δικαίως ἂν μωρὸς
 23 εἶναι δοκοίην. ἀλλὰ τούτους ὑπεριδὼν ἀπολογῶμαι
 πρὸς τοὺς ἀδίκως μοι τῶν ἰδιωτῶν φθονοῦντας, καὶ
 πειρῶμαι διδάσκειν αὐτοὺς, ὥς οὐ δικαίως οὐδὲ προσ-
 ηκόντως περὶ μου ταύτην ἔχουσι τὴν γνώμην· καὶ τίς
 οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοιαν, εἰ τοὺς μηδὲν
 δι' ἕτερον δυσκόλως πρὸς με διακειμένους ἢ διὰ τὸ
 δοκεῖν χαριέντως εἰρηκέναι περὶ τινων, τούτους οἴη-
 θείην ὁμοίως διαλεχθεῖς ὥσπερ πρότερον παύσειν ἐπὶ ^e
 τοῖς λεγομένοις λυπουμενούς ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν,

- ἄλλως τε καὶ φανῶ μηδὲ νῦν πῶ τηλικούτος ὢν πε-
 24 παυμένος παραληρῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ποιεῖν
 οὐδεὶς ἂν μοι συμβουλεύσειεν, ἀμελήσαντι τούτων 238
 καὶ μεταξὺ καταβαλόντι περαίνειν τὸν λόγον, ὃν προ-
 ῆρημαι βουλόμενος ἐπιθεῖξαι τὴν πόλιν ἡμῶν πλειό-
 νων ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην τοῖς Ἑλλησιν ἢ τὴν
 Λακεδαιμονίων· εἰ γὰρ τοῦτ' ἤδη ποιοίην, μήτε τέλος
 ἐπιθεῖς τοῖς γεγραμμένοις μήτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν
 τῶν ρηθήσεσθαι μελλόντων τῇ τελευτῇ τῶν ἤδη προ-
 ειρημένων, ὅμοιος ἂν εἶναι δοξάιμι τοῖς εἰκῇ καὶ φορ-
 τικῶς καὶ χυδῆν, ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ, λέγουσιν· ἃ φυλα- h
 25 κτέον ἡμῖν ἐστίν. κράτιστον οὖν ἐξ ἀπάντων τούτων,
 περὶ ὧν τὸ τελευταῖόν με διέβαλλον, ἀποφηνάμενον,
 ἃ δοκεῖ μοι, τότ' ἤδη λέγειν, περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς διε-
 νοήθην· οἶμαι γὰρ, ἣν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω
 φανεράν, ἣν ἔχω γνώμην περὶ τε τῆς παιδείας καὶ τῶν
 ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας
 καὶ λέγοντας, ὅ τι ἂν τύχωσιν.
 26 Τῆς μὲν οὖν παιδείας τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων
 καταλειφθείσης τοσούτου δέω καταφρονεῖν, ὥστε καὶ
 τὴν ἐφ' ἡμῶν κατασταθεῖσαν ἐπαινω, λέγω δὲ τὴν τε
 γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τοὺς διαλόγους
 τοὺς ἐριστικούς καλουμένους, οἷς οἱ μὲν νεώτεροι
 μᾶλλον χαίρουσι τοῦ δέοντος, τῶν δὲ πρεσβυτέρων
 οὐδεὶς ἔστιν, ὅστις ἂν ἀνεκτοὺς αὐτοὺς εἶναι φήσειεν.
 27 (ι'.) Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ τοῖς ὠρμημένοις ἐπὶ ταῦτα παρακε-
 λεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν ἅπασι τούτοις, a
 λέγων, ὥς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα
 ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς
 νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. τοῖς μὲν οὖν
 τηλικούτοις οὐδέποτε ἂν εὗρεθῆναι νομίζω διατριβάς
 28 ὠφελιμωτέρας τούτων οὐδὲ μᾶλλον προεπούσας· τοῖς

- δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις οὐκέτι φημι τὰς μελέτας ταύτας ἀρμόττειν. ὁρῶ γὰρ ἐνίοις τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως ἀπηκριβωμένων ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὐτ' εὐκαίρως ταῖς ἐπιστήμασι αἷς ἔχουσι χρωμένους, ἐν τε ταῖς ἄλλαις πραγματείαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους ὄντας τῶν μαθητῶν· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκειῶν.
- 29 τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν δυναμένων καὶ τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων εὐδοκιμούντων, ὅλως δὲ περὶ ἀπάντων τῶν περὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόντων. οἶδα γὰρ καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς οὕτε τὰ περὶ εσφᾶς αὐτοὺς καλῶς διφρηκτότας οὐτ' ἐν ταῖς ἰδίαις συνουσίαις ἀνεκτοὺς ὄντας, τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμπολιτευομένων ὀλιγωροῦντας, ἄλλων τε πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτημάτων γέμοντας· ὥστ' οὐδὲ τούτους 239 ἡγοῦμαι μετέχειν τῆς ἔξεως, περὶ ἧς ἐγὼ τυγχάνω δια-
- 30 λεγόμενος. (ια΄.) Τίνας οὖν καλῶ πεπαιδευμένους, ἐπειδὴ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις ἀποδοκιμάζω; πρῶτον μὲν τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην προσπίπτουσι, καὶ τὴν δόξαν ἐπιτυχῇ τῶν καιρῶν ἔχοντας καὶ δυναμένην ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ στοχάζεσθαι τοῦ συμφέροντος·
- 31 ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς β ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύντητας εὐκόλως καὶ ῥαδίως φέροντας, σφᾶς δ' αὐτοὺς ὥς δυνατόν ἐλαφροτάτους καὶ μετριοτάτους τοῖς συνουσίαις παρέχοντας· ἔτι δὲ τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν ἀεὶ κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἡττωμένους, ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ τῆς φύσεως
- 32 ἀξίως, ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον, ὅπερ μέριστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν ε

μηδ' ἐξισταμένους αὐτῶν μηδ' ὑπερηφάνους γιγνο-
 μένους ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει τῇ τῶν εὖ φρονούν-
 των, καὶ μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξα-
 σιν ἀγαθοῖς ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν
 ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις. τοὺς δὲ μὴ μόνον πρὸς ἐν τού-
 των ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τὴν ἔξιν τῆς ψυχῆς
 εὐάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημι καὶ φρονίμους
 εἶναι καὶ τελείους ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς.

33 περὶ μὲν οὖν τῶν πεπαιδευμένων τυγχάνω ταῦτα γι- d
 γνώσκων. (ιβ'.) Περὶ δὲ τῆς Ὀμήρου καὶ τῆς Ἡσιόδου
 καὶ τῆς τῶν ἄλλων ποιήσεως ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν, οἴ-
 μαι γὰρ ἂν παῦσαι τοὺς ἐν τῷ Λυκίῳ ῥαψωδοῦντας
 τάκείνων καὶ ληροῦντας περὶ αὐτῶν, αἰσθάνομαι δ'
 ἑμαυτὸν ἔξω φερόμενον τῆς συμμετρίας τῆς συντε-

34 ταγμένης τοῖς προοιμίοις. ἔστι δ' ἄνδρὸς νοῦν ἔχοντος
 μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾶν, ἣν ἔχη τις περὶ τῶν αὐτῶν
 πλείω τῶν ἄλλων εἰπεῖν, ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυ- e
 λάττειν, ὑπὲρ ὧν ἂν αἰεὶ τυγχάνῃ διαλεγόμενος· ὅπερ
 ἐμοὶ ποιητέον ἐστίν. περὶ μὲν οὖν τῶν ποιητῶν αὐθις
 ἐροῦμεν, ἣν μὴ με προανέλῃ τὸ γῆρας, ἢ περὶ σπου-
 δαιοτέρων πραγμάτων ἔχω τι λέγειν ἢ τούτων. 240

35 (ιγ'.) Περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως εὐεργεσιῶν τῶν
 εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐχ ὥς
 οὐ πλείους ἐπαίνους πεποιημένος περὶ αὐτῆς ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν ποίησιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες·
 οὐ μὴν ὁμοίως καὶ νῦν. τότε μὲν γὰρ ἐν λόγοις περὶ
 ἑτέρων πραγμάτων ἐμεμνήμην αὐτῆς, νῦν δὲ περὶ

36 ταύτης τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος. οὐκ ἄγνοῶ δ' ἡλί-
 κος ὧν ὅσον ἔργον ἐνίσταμαι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀκρι-
 βῶς εἰδὼς καὶ πολλάκις εἰρηκῶς, ὅτι τὰ μὲν μικρὰ b
 τῶν πραγμάτων ῥᾶδιον τοῖς λόγοις αὐξῆσαι, τοῖς δ'
 ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει

- 37 χαλεπὸν ἐξιῶσαι τοὺς ἐπαίνους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν
 μᾶλλον ἀποστατέον αὐτῶν ἐστὶν ἀλλ' ἐπιτελεστέον,
 ἣν περ ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν, ἄλλως τε καὶ πολλῶν με
 παροξυνόντων γράφειν αὐτὸν, πρῶτον μὲν τῶν εἰθι-
 σμένων ἀσελγῶς κατηγορεῖν τῆς πόλεως ἡμῶν, ἔπειτα
 τῶν χαριέντως μὲν, ἀπειροτέρως δὲ καὶ καταδεεστέρας e
 38 ἐπαινούντων αὐτήν, ἔτι δὲ τῶν ἐτέρων μᾶλλον εὐλογεῖν
 τολμώντων οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς
 ἀντιτάττεσθαι πρὸς αὐτοὺς, πάντων δὲ μάλιστα τῆς
 ἡλικίας τῆς παρούσης, ἣ τοὺς ἄλλους πέφυκεν ἀπο-
 τρέπειν· ἐλπίζω γάρ, ἣν μὲν κατορθώσω, μείζω λήψε-
 σθαι δόξαν τῆς ὑπαρχούσης, ἣν δ' ἐνδεέστερον τύχω
 διαλεχθεῖς, πολλῆς συγγνώμης τεύξεσθαι παρὰ τῶν
 ἀκουόντων.
- 39 (ιδ'). Ἄ μὲν οὖν ἡβουλήθη καὶ περὶ ἑμαυτοῦ καὶ d
 περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ χορὸς πρὸ ἀγῶνος προαναβα-
 λέσθαι, ταῦτ' ἐστίν. ἡγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βουλο-
 μένους ἐγκωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δι-
 καίως μὴ μόνον περὶ αὐτῆς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἧς
 προηρημένοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν
 καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα πα-
 ραδεικνύοντες τῶν καὶ τὴν ὅψιν ὁμοίαν ἐχόντων καὶ e
 40 τῆς τιμῆς τῆς αὐτῆς ἀξιουμένων, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσι
 παριστάναι μὴ τὰς μικρὰς ταῖς μεγάλαις, μηδὲ τὰς
 πάντα τὸν χρόνον ὑφ' ἐτέραις οὔσας ταῖς ἄρχειν εἰθι-
 σμέναις, μηδὲ τὰς σώζεσθαι δεομένας πρὸς τὰς σώζειν 241
 δυναμένας ἀλλὰ τὰς παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν
 ἐχούσας καὶ περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις γεγεννημένας καὶ
 ταῖς ἐξουσίαις ὁμοίαις κεχορημένας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα
 41 τῆς ἀληθείας τύχοιεν. ἦν δὴ τις ἡμᾶς τὸν τρό-
 πον τοῦτον σκοπῇται καὶ παραβάλλῃ μὴ πρὸς τὴν τυ-
 χοῦσαν πόλιν ἀλλὰ πρὸς τὴν Σπαρτιατῶν, ἣν οἱ μὲν

πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι δέ τινες ὥσπερ τῶν ὅ
 ἡμιθέων ἐκεῖ πεπολιτευμένων μέμνηται περὶ αὐτῶν,
 φανησόμεθα καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς
 εὐεργεσίαις ταῖς περὶ τοὺς Ἑλληνας πλεον ἄπολελοι-
 πότες αὐτοὺς ἢ κείνοι τοὺς ἄλλους.

- 42 (ιε.) Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ
 τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους ὕστερον ἐροῦμεν, νῦν δὲ
 ποιήσομαι περὶ ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρξάμενος, ἐπει-
 δὴ κατέσχον τὰς πόλεις τὰς Ἀχαιίδας καὶ πρὸς Ἀργεῖους
 καὶ Μεσσηνίους διείλοντο τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ
 προσήκει διαλέγεσθαι περὶ αὐτῶν. οἱ μὲν τοίνυν ἡμέ-
 τεροι πρόγονοι φανήσονται τὴν τε πρὸς τοὺς Ἑλληνας
 ὁμόνοιαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐχθραν, ἣν
 παρέλαβον ἐκ τῶν Τρωικῶν, διαφυλάττοντες καὶ μέ-
 43 νοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς. (ισ.) Καὶ πρῶτον μὲν τὰς Κυ-
 κλάδας νήσους, περὶ αἷς ἐγένοντο πολλὰί πραγματεῖαι
 κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν, ταύτας τὸ τε-
 λευταῖον ὑπὸ Καρῶν κατεχομένας, ἐκβαλόντες ἐκεί-
 44 νους οὐκ ἐξιδιώσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν, ἀλλὰ
 τοὺς μάλιστα βίου τῶν Ἑλλήνων δεομένους κατῴκισαν
 εἰς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰς πόλεις ἐφ' ἑκατέρα
 τῶν ἡπείρων καὶ μεγάλας ἔκτισαν, καὶ τοὺς μὲν βαρ-
 βάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάττης, τοὺς δ' Ἑλληνας
 ἐδίδαξαν, ὃν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν πατρίδας
 καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες μεγάλην ἂν τὴν Ἑλλάδα
 45 ποιήσειαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον
 τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἡμε-
 τέροις καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν, τοὺς δ' Ἑλ-
 ληνas εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν,
 ἀλλ' ἔχοντες πόλιν ἁλλοτριάν καὶ χώραν οὐ μόνον
 ἱκανήν, ἀλλ' ὅσῃν οὐδεμία πόλις τῶν Ἑλληνίδων, οὐκ
 46 ἔστερξαν ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν

- συμβεβηκότων κατὰ μὲν τοὺς νόμους τὰς τε πόλεις
 καὶ τὰς χώρας τούτων εἶναι δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ
 νομίμως κτησαμένων, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων
 γιγνομένας τῶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον μάλιστ' ἀσχοῦν-
 των καὶ νικᾶν ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους δυναμέ-
 νων, ταῦτα διανοηθέντες, ἀμελήσαντες γεωργιῶν καὶ
 τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ ὅ-
 μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πο-
 λιορκοῦντες καὶ κακῶς ποιοῦντες, ἕως ἀπάσας κατε-
 47 στρέψαντο πλὴν τῆς Ἀργείων. συνέβαινε οὖν ἐξ ὧν
 μὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν, αὐξάνεσθαι τε τὴν Ἑλλάδα καὶ
 τὴν Εὐρώπην κρείττω γίνεσθαι τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς
 τούτοις τῶν μὲν Ἑλλήνων τοὺς ἀποροῦντας πόλεις
 λαμβάνειν καὶ χώρας, τῶν δὲ βαρβάρων τοὺς εἰθι-
 σμένους ὑβρίζειν ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ὡς
 ἔλαττον ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ Σπαρτιᾶται, τὴν ἐκεί-
 νων μόνην μεγάλην γίνεσθαι, καὶ πασῶν μὲν τῶν
 ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ἄρχειν, ταῖς δ' ἄλλαις φο-
 βερὰν εἶναι καὶ πολλῆς θεραπέας τυγχάνειν παρ' αὐ-
 48 τῶν. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δίκαιόν ἐστι τὴν τοῖς ἄλλοις
 πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην, δεινὴν δὲ νομί-
 ζειν τὴν αὐτῇ τὰ συμφέροντα διαπραττομένην, καὶ
 φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄ-
 ἄλλοις χρωμένους, φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι τοὺς
 πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὥς δυνατὸν οἰκειότατα διακει-
 μένους, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἄλλοτρίως καὶ πολεμικῶς
 τὴν αὐτῶν διοικοῦντας. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν ἐκατέρα
 τοῖν πολέοιν τοιαύτην ἐποιήσατο.
- 49 (ιζ.) Χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ Περσικοῦ
 πολέμου, καὶ Ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος τριήρεις
 μὲν συναγαρόντος τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς
 στρατιᾶς πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων,

ἑβδομήκοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτῃ δὲ δυνάμει
 50 στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Σπαρτιᾶται μὲν
 ἄρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιή-
 σασαν τροπὴν ἅπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόνον συν-
 εβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἀνάστατοι γε- 243
 γεννημένοι καὶ τὴν πόλιν ἐκλελοιπότες διὰ τὸ μὴ τε-
 τειχίσθαι κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον πλείους ναῦς παρ-
 ἔσχοντο καὶ μείζω δύναμιν ἐχούσας ἢ σύμπαντες οἱ
 51 συγκινδυνεύσαντες· καὶ στρατηγὸν οἱ μὲν Εὐρυβιά-
 δην, ὃς εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διανοήθη πράττειν,
 οὐδὲν ἂν ἐκώλυνεν ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας, οἱ δ'
 ἡμέτεροι Θεμιστοκλέα τὸν ὁμολογουμένως ἄπασιν
 αἴτιον εἶναι δόξαντα καὶ τοῦ τὴν ναυμαχίαν γενέσθαι b
 κατὰ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ
 52 τῷ χρόνῳ κατορθωθέντων. τεκμήριον δὲ μέγιστον·
 ἀφελόμενοι γὰρ Λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ
 συγκινδυνεύσαντες τοῖς ἡμετέροις παρέδωκαν. καίτοι
 τίνας ἂν τις κριτὰς ἱκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστο-
 τέρους τῶν τότε πραχθέντων ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς
 ἀγῶσι παραγενομένους; τίς δ' ἂν εὐεργεσίαν εἰπεῖν
 ἔχοι ταύτης μείζω τῆς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα σῶσαι δυν- c
 νηθείσης;

53 (ιγ'.) Μετὰ ταῦτα τοίνυν συνέβη κυρίαν ἑκατέραν
 εἶναι τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἣν ὁπότεροι ἂν
 κατάσχουσιν, ὑπηκόους ἔχουσι τὰς πλείστας τῶν πό-
 λεων. ὅλως μὲν οὖν οὐδετέραν ἐπαινῶ· πολλὰ γὰρ
 ἂν τις αὐταῖς ἐπιτιμήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν
 ἐπιμέλειαν ταύτην οὐκ ἔλαττον αὐτῶν διηνέγκαμεν
 54 ἢ περὶ τὰς πράξεις τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. οἱ
 μὲν γὰρ ἡμέτεροι πατέρες ἐπειθον τοὺς συμμάχους d
 ποιεῖσθαι πολιτείαν ταύτην, ἣν περ αὐτοὶ διετέλουν
 ἀγαπῶντες· ὃ σημείον ἐστὶν εὐνοίας καὶ φιλίας, ὅταν

τινὲς παραινῶσι τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι τούτοις, ἅπερ ἂν σφίσιν αὐτοῖς συμφέρειν ὑπολάβωσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ κατέστησαν οὐδ' ὁμοίαν τῇ παρ' αὐτοῖς οὔτε ταῖς ἄλλοθι πού γεγεννημέναις, ἀλλὰ δέκα μόνους ἄνδρας κυρίους ἐκάστης τῆς πόλεως ἐποίησαν, ὧν ἐπιχειρήσας ἂν τις κατηγορεῖν τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας συνεχῶς οὐδὲν ἂν μέρος εἰρηκέναι δόξειε τῶν ἐκείνοις ἡμαρτη-
 55 μένων. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τοσοῦτων τὸ πλῆθος ἀνόητόν ἐστιν· ὀλίγα δὲ καθ' ἀπάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργὴν 24 ἀξίαν ἐμποιήσκειν ἂν τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν ὧν ἴσως ἂν ἐξεῦρον, νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρχεται μοι τοιοῦτον, ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν, ὅτι τοσοῦτον ἐκείνοι διήνεγκαν ἀνομία καὶ πλεονεξία τῶν προγεγεννημένων, ὥστ' οὐ μόνον αὐτοὺς ἀπώλεσαν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς πατρίδας τὰς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους πρὸς τοὺς συμμάχους διαβαλόντες εἰς τοιαύτας καὶ τοσαύτας συμφορὰς ἐνέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πώποτ' b αὐτοῖς γενήσεσθαι προσεδόκησεν.

56 (ιδ'). Μάλιστα μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἂν τις δυνηθεῖη κατιδεῖν, ὅσῳ μετριώτερον καὶ πραότερον ἡμεῖς τῶν πραγμάτων ἐπεμελήθημεν, δεύτερον δ' ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος· Σπαρτιᾶται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεστάτησαν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἐξήκοντα συνεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν. καίτοι πάντες ἴσασι c τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑτέρων γιγνομένας, ὅτι πλείστον χρόνον τούτοις παραμένουσιν, ὑφ' ὧν ἂν ἐλάχιστα
 57 κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν. ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφοτέραι μισηθεῖσαι κατέστησαν εἰς πόλεμον καὶ ταρᾶν, ἐν ᾗ τὴν μὲν ἡμετέραν εὔροι τις ἂν, ἀπάντων αὐτῇ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμέ-
 νων, ἔτη δέκα τούτοις ἀντισχεῖν δυνηθεῖσαν, Λακε-

δαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι κατὰ γῆν, πρὸς Θηβαί- d
 ονς μόνους πολεμήσαντας καὶ μίαν μάχην ἡττηθέντας,
 ἀπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, καὶ παραπλησίαις
 ἀτυχίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς αἴσπερ ἡμεῖς,
 58 καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν ἐν ἐλάτ-
 τοσιν ἔτεσιν ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἢ κατεπολεμήθη,
 Σπαρτιάτας δὲ μετὰ τὴν ἡτταν μὴδ' ἐν πολλαπλασίῳ
 χρόνῳ δυνηθέντας καταστήσαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν
 αὐτὴν ἔξιν, ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσον, ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ e
 νῦν ἔχοντας.

59 (κ'.) Τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἐκάτεροι
 προσηνέχθημεν, δηλωτέον· ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπόν ἐστιν.
 ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς
 οὔτ' ἐντὸς Ἄλνους περὶ στρατοπέδῳ καταβαίνειν οὔτε
 μακροῖς πλοίοις ἐπὶ τάδε πλεῖν Φασήλιδος· ἐπὶ δὲ τῆς
 Λακεδαιμονίων οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν, 245
 ὅποι βουληθεῖεν, ἐξουσίαν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ δεσπόται
 60 πολλῶν Ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν. (κά'.) Τὴν
 δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας
 καὶ μεγαλοφρονετέρας ποιησαμένην, καὶ τῶν πλεί-
 στων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάροις κακῶν, τοῖς δ'
 Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην, ἔτι δὲ τῆς Ἀσίας
 τὴν παραλίαν καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν τοὺς μὲν πο- b
 λεμίους ἀφελομένην, τοῖς δὲ συμμάχοις κτησαμένην,
 61 καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας, τοὺς δ' ἀποροῦντας παύσα-
 σαν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν
 ἄμεινον τῆς εὐδοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς
 συμφορὰς θάττον διαλυσαμένην τῶν αὐτῶν τούτων,
 πῶς οὐ δίκαιον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν μᾶλλον ἢ τὴν ἐν
 ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην; περὶ μὲν οὖν τῶν
 πραχθέντων παρ' ἄλληλα καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἅμα c

καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' εἶχον εἰπεῖν.

- 62 (κβ'.) Οἶμαι δὲ τοὺς ἀηδῶς ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων τοῖς μὲν εἰρημένοις οὐδὲν ἀντερεῖν ὥς οὐκ ἀληθέσιν οὖσιν, οὐδ' αὖ πράξεις ἐτέρας ἕξειν εἰπεῖν, περὶ ἃς Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίοι τοῖς Ἑλλήσι κατέστησαν, κατηγορεῖν δὲ τῆς πό-
- 63 λεως ἡμῶν ἐπιχειρήσειν, ὅπερ αἰεὶ ποιεῖν εἰώθασι, καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερεστάτας τῶν πράξεων τῶν δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν γεγεννημένων, καὶ τὰς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐνθάδε γιγνομένας τοῖς συμμάχοις καὶ τὴν τῶν φόρων εἰσπραξιν διαβαλεῖν, καὶ μάλιστα διατρίψειν περὶ τὰ Μηλίων πάθη καὶ Σκιωναίων καὶ Τορωναίων, οἰομένους ταῖς κατηγορίαις ταύταις καταρροπανεῖν τὰς τῆς πόλεως εὐ-
- 64 εργεσίας τὰς ὀλίγῃ πρότερον εἰρημένας. (κγ'.) Ἐγὼ δὲ πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δικαίως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως οὐτ' ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν οὐτ' ἂν ἐπιχειρή-
σαιμι τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ εἶπον ἤδη καὶ πρότερον, εἰ τῶν ἄλλων μὴδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειρώμην πείθειν, ὥς περὶ οὐδὲν πώποτε τὸ κοι-
- 65 νὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οἶμαι ποιήσειν, τὴν τε πόλιν τὴν Σπαρτιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας πολὺν πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγεννημένην, τοὺς δ' ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν ὥς δυνατόν ἀφρονέστατα διακειμένους καὶ τοῦ κακῶς ἀκούειν
- 66 ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπειδὴν γὰρ τὰ τοιαῦτα κατηγορῶσιν, οἷς ἔνοχοι Λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν τοῦ περὶ ἡμῶν ῥηθέντος μείζον ἀμάρτημα κατ' ἐκείνων

εἰπεῖν. (κδ.) Οἶον καὶ νῦν, ἣν μνησθῶσι τῶν ἀγώνων τῶν τοῖς συμμάχοις ἐνθάδε γιγνομένων, τίς ἐστὶν οὕτως ἀφύης, ὅστις οὐχ εὐρήσει πρὸς τοῦτ' ἀντειπεῖν, ὅτι πλείονος Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων;

- 67 (κε.) Τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἦν τι λέγωσιν, ἔξομεν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ ἐπιδείξομεν συμφορώτερα πράξαντας τοὺς ἡμετέρους ἢ Λακεδαιμονίους ταῖς πόλεσι ταῖς τὸν φόρον ἐνεργούσας. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ προस्ताχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ' ἐποιοῦν, ἀλλ' αὐτοὶ γνόντες, ὅτε περ τὴν ἡγεμονίαν
68 ἡμῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἔδοσαν· ἔπειτ' οὐχ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἔφερον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς αὐτῶν καὶ τοῦ μὴ περιπεσεῖν ὀλιγαρχίας γενομένης τηλικούτοις κακοῖς δὲ τὸ μέγεθος, ἡλίκοις ἐπὶ τῶν δεκαρχῶν καὶ τῆς δυναστείας τῆς Λακεδαιμονίων. ἔτι δ' οὐκ ἐκ τούτων ἔφερον, ἐξ ὧν αὐτοὶ διέσωσαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δι' ἡμᾶς
69 εἶχον· ὑπὲρ ὧν, εἰ καὶ μικρὸς λογισμὸς ἐνῆν αὐτοῖς, δικαίως ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν. παραλαβόντες γὰρ τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς μὲν παντάπασιν ἀναστάτους γεγενημένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰς δὲ πεπορημένας, εἰς τοῦτο προηγάγομεν ὥστε μικρὸν μέρος τῶν γιγνομένων ἡμῖν διδόντας μηδὲν ἐλάττους ἔχειν τοὺς οἰκοὺς Πελοποννησίων τῶν οὐδένα φόρον ὑποτελούντων.

- 70 (κε.) Περὶ τοίνυν τῶν ἀναστάτων γεγενημένων ὑφ' ἑκατέρας τῶν πόλεων, ὃ μόνοις τινὲς ἡμῖν ὀνειδίζουσιν, ἐπιδείξομεν πολὺ δεινότερα πεποιηκότας, 247 οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν. ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε περὶ νησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἔξα-

- μαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἴσασιν, ἐκείνοι δὲ τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῇ προεχούσας τῶν ἄλλων ἀναστάτους ποιήσαν-
- 71 τες αὐτοὶ τὰ κείνων ἔχουσιν, ὥς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηδὲν αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τῆς μεγίστης δω-
ρεᾶς παρὰ τῶν Ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν στρατείαν b
τὴν ἐπὶ Τροίαν, ἐν ἧ σφᾶς τ' αὐτὰς παρέσχον πρωτευ-
ούσας καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀρετὰς ἔχοντας οὐ μόνον
τὰς τοιαύτας, ὧν πολλοὶ καὶ τῶν φανύλων κοινωνοῦσιν,
ἀλλὰ καὶ κείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς ὧν δυνηθεῖη
- 72 μετασχεῖν. Μεσσήνη μὲν γὰρ Νέστορα παρέσχε τὸν
φρονιμώτατον ἀπάντων τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον
γενομένων, Λακεδαιμόν δὲ Μενέλαον τὸν διὰ σωφρο-
σύνην καὶ δικαιοσύνην μόνον ἀξιωθέντα Διὸς γε- c
νέσθαι κηδεστήν, ἡ δ' Ἀργείων πόλις Ἀγαμέμνονα
τὸν οὐ μίαν οὐδὲ δύοσχόντα μόνον ἀρετὰς ἀλλὰ πά-
σας, ὅσας ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, καὶ ταύτας οὐ μετρίως
- 73 ἀλλ' ὑπερβαλλόντως· οὐδένα γὰρ εὐρήσομεν τῶν
ἀπάντων οὔτ' ἰδιωτέρας πράξεις μεταχειρισάμενον
οὔτε καλλίους οὔτε μείζους οὔτε τοῖς Ἑλλησιν ὠφελι-
μωτέρας οὔτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξίας. καὶ τούτοις
οὔτω μὲν ἀπηριθμημένοις εἰκότως ἂν τινες ἀπιστή-
σειαν, μικρῶν δὲ περὶ ἐκάστου ῥηθέντων ἅπαντες ἂν d
ἀληθῆ με λέγειν ὁμολογήσειαν.
- 74 (κζ'.) Οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν ἀλλ' ἀπορῶ, ποίοις
ἂν λόγοις μετὰ ταῦτα χρησάμενος ὀρθῶς εἴην βεβου-
λευμένος. αἰσχύνομαι μὲν γὰρ, εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς
Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς προειρηκῶς μηδενὸς μνησθῆσο-
μαι τῶν ὑπ' ἐκείνου πεπραγμένων ἀλλὰ δόξω τοῖς
ἀκούουσιν ὅμοιος εἶναι τοῖς ἀλαξονευομένοις καὶ λέ-
γουσιν, ὅτι ἂν τύχωσιν· ὀρῶ δὲ τὰς πράξεις τὰς ἔξω e
λεγομένας τῶν ὑποθέσεων οὐκ ἐπαινουμένας ἀλλὰ

ταραχώδεις εἶναι δοκούσας, καὶ πολλοὺς μὲν ὄντας τοὺς κακῶς χρωμένους αὐταῖς, πολὺ δὲ πλείους τοὺς 75 ἐπιτιμῶντας. διὸ δέδοικα, μὴ καὶ περὶ ἐμὲ συμβῇ τι 248 τοιοῦτον. οὐ μὴν ἀλλ' αἰροῦμαι βοηθῆσαι τῷ ταῦτόν ἐμοί τε καὶ πολλοῖς πεπονθότι καὶ διημαρτηκότι τῆς δόξης, ἥς προσῆκε τυχεῖν αὐτόν, καὶ μεγίστων μὲν ἀγαθῶν αἰτίῳ γεγεννημένῳ περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον, ἥττον δ' ἐπαινουμένῳ τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπεπραγμένων.

76 (κῆ.) Τί γὰρ ἐκείνος ἐνέλιπεν, ὅς τηλικαύτην μὲν ἔσχε τιμὴν, ἥς εἰ πάντες συνελθόντες μεῖζω ζητοῖεν, οὐδέποτ' ἂν εὐρεῖν δυνηθεῖεν; μόνος γὰρ ἀπάσης τῆς ὁ
Ἑλλάδος ἡξιώθη γενέσθαι στρατηγός. ὁπότερον δ' εἶθ' ὑπὸ πάντων αἰρεθεῖς εἴτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ ἔχω λέγειν. ὁποτέρως δ' οὖν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆς περὶ αὐτὸν δόξης τοῖς ἄλλως

77 πῶς τιμηθεῖσιν. ταύτην δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν οὐκ ἔστιν ἦντινα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐλύπησεν, ἀλλ' οὕτως ἦν πόρρω τοῦ περὶ τινὰς ἐξαμαρτεῖν, ὥστε παραλαβὼν τοὺς Ἕλληνας ἐν πολέμῳ καὶ ταραχαῖς καὶ πολλοῖς κακοῖς ὄντας τούτων μὲν αὐτοὺς ἀπήλλαξεν, c εἰς ὁμόνοιαν δὲ καταστήσας τὰ μὲν περιττὰ τῶν ἔργων καὶ τερατώδη καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα τοὺς ἄλλους ὑπερεῖδε, στρατόπεδον δὲ συστήσας ἐπὶ τοὺς βαρβά-

78 ρους ἤγαγεν. τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὠφελιμώτερον οὐδεὶς φανήσεται πράξας οὔτε τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὐδοκίμησάντων οὔτε τῶν ὕστερον ἐπιγενομένων. ἄκεῖνος πράξας καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδείξας οὐχ οὕτως εὐδοκίμησεν, ὥς προσῆκεν αὐτόν, διὰ τοὺς μᾶλλον ἀγαπῶντας τὰς θαυματο- d ποιίας τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀλη-

θείας, ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος ἐλάττω δόξαν ἔχει τῶν οὐδὲ μιμήσασθαι τολμησάντων αὐτόν.

- 79 (κθ'.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τοῦτοις ἂν τις ἐπαινέσειεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπρα-
 ξεν. εἰς τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστ' οὐκ
 ἀπέχρησεν αὐτῷ λαβεῖν στρατιώτας τῶν ἰδιωτῶν
 ὁπόσους ἐξ ἐκάστης ἠβουλήθη τῆς πόλεως, ἀλλὰ τοὺς
 βασιλέας τοὺς ποιοῦντας ἐν ταῖς αὐτῶν, ὅ τι βουλη-
 θεῖεν, καὶ τοῖς ἄλλοις προστάττοντας, τούτους ἐπεισεν
 ὑφ' αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν, ἐφ' οὓς ἂν
 ἡγῆται, καὶ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον καὶ βασιλικόν
 80 βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς ζῆν, ἔτι δὲ κινδυνεύειν
 καὶ πολεμεῖν οὐχ ὑπὲρ τῆς σφετέρως αὐτῶν πατρίδος 24
 καὶ βασιλείας, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης τῆς Με-
 νελάου γυναικὸς, ἔργῳ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν Ἑλλάδα
 πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων μήτε τοιαῦτα μήθ' οἷα
 πρότερον αὐτῇ συνέπεσε περὶ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπά-
 σης Πελοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως
 τῆς Ἀργείων, Κάδμου δὲ Θηβῶν· ὃν τίς ἄλλος φανή-
 σεται προνοηθεῖς, ἢ τίς ἐμποδὼν καταστάς τοῦ μηδὲν b
 ἔτι γενέσθαι τοιοῦτον, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ
 81 δυνάμεως; (λ'.) Τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὃ τῶν μὲν προ-
 ειρημένων ἑλαττόν ἐστι, τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκω-
 μασμένων μεῖζον καὶ λόγον μᾶλλον ἄξιον· στρατό-
 πεδον γὰρ συνεληλυθὸς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων,
 τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὅσον εἰκὸς, ὃ πολλοὺς εἶχεν ἐν
 αὐτῷ τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν, τοὺς δ' ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν
 γερονότας, οὐχ ὁμοίως διακειμένους τοῖς πολλοῖς οὐδ'
 ἴσον φρονοῦντας τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ c
 82 καὶ φθόνου καὶ φιλοτιμίας μεστούς· ἀλλ' ὅμως τὸ τοι-
 οῦτον ἔτη δέκα κατέσχευεν οὐ μισθοφοραῖς μεγάλαις
 οὐδὲ χρημάτων δαπάναις, αἷς νῦν ἅπαντες δυνα-

στεύουσιν, ἀλλὰ τῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν καὶ
 δύνασθαι τροφήν ἐκ τῶν πολεμίων τοῖς στρατιώταις
 πορίζειν, καὶ μάλιστα τῷ δοκεῖν ἐκείνον ἄμεινον ὑπὲρ
 τῆς τῶν ἄλλων βουλευέσθαι σωτηρίας ἢ τοὺς ἄλλους
 83 περὶ σφῶν αὐτῶν. τὸ τοίνυν τέλος, ὃ πᾶσι τούτοις d
 ἐπέθηκεν, οὐδενὸς ἦττον προσήκει θαυμάζειν· οὐ
 γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ' ἀνάξιον τῶν προειρημένων φανή-
 σεται ποιησάμενος, ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς μίαν πόλιν
 πολεμήσας, ἔργῳ δ' οὐ μόνον πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν
 Ἀσίαν κατοικοῦντας ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη πολλὰ
 τῶν βαρβάρων κινδυνεύων οὐκ ἀπείπεν οὐδ' ἀπῆλθε,
 πρὶν τὴν τε πόλιν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν ἐξην-
 δραποδίσατο καὶ τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβρίζοντας. e
 84 (λαΐ.) Οὐκ ἀγνοῶ δὲ τὸ πλήθος τῶν εἰρημένων
 περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς, οὐδ' ὅτι τούτων καθ'
 ἓν μὲν ἕκαστον, εἴ τινες σκοποῖντο, τί ἂν ἀποδοκιμά-
 σειαν, οὐδεῖς ἂν οὐδὲν αὐτῶν ἀφελεῖν τολμήσειεν, 250
 ἐφ' ἧς δ' ἀναγινωσκόμενων ἅπαντες ἂν ἐπιτιμήσειαν
 85 ὥς πολὺ πλείοσιν εἰρημένοις τοῦ δέοντος. (λβ΄.) Ἐγὼ
 δ' εἰ μὲν ἔλαθον ἑμαυτὸν πλεονάζων, ἡσχυνόμην ἂν,
 εἰ γράφειν ἐπιχειρῶν, περὶ ὧν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐτόλ-
 μησεν, οὕτως ἀναισθήτως διεκείμην· νῦν δ' ἀκριβέ-
 στερον ἥδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολμησόντων, ὅτι
 πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ ἡγησάμην
 οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινὸν, ἣν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου b
 δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὥς ἦν περὶ ἀνδρὸς
 τοιούτου διαλεγόμενος παραλίπω τι τῶν ἐκείνῳ τε
 86 προσόντων ἀγαθῶν καὶ μοι προσηκόντων εἰπεῖν. ὦμην
 δὲ καὶ παρὰ τοῖς χαριεστάτοις τῶν ἀκροατῶν εὐδοκι-
 μῆσειν, ἣν φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους
 ποιούμενος, ὅπως δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον σπου-
 δάζων ἢ περὶ τὴν τοῦ λόγου συμμετρίαν, καὶ ταῦτα

- σαφῶς εἰδῶς τὴν μὲν περὶ τὸν λόγον ἀκαιρίαν ἀδοξό-
 τερον ἐμὲ ποιήσουσαν, τὴν δὲ περὶ τὰς πράξεις εὐ-
 βουλίαν αὐτοὺς τοὺς ἐπαινουμένους ὠφελήσουσαν·
 ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελὲς ἑάσας τὸ δίκαιον εἰλόμην.
- 87 οὐ μόνον δ' ἂν εὐρεθείην ἐπὶ τοῖς νῦν λεγομένοις
 ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων,
 ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείην ἂν μᾶλλον
 χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδοκιμοῦσιν
 ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς εἶναι δοκοῦσιν. καίτοι δ
 τῶν μὲν εὖ φηθέντων εἰ καὶ μηδὲν συμβαλοίμην,
 ἅπαντες ἂν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἀναθεῖεν, τῶν δ' ὀρθῶς
 πραττομένων εἰ καὶ πάντες εἰδείην με σύμβουλον γε-
 γεννημένον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν αὐτὸν τὸν μεταχειρι-
 ζόμενον τὰς πράξεις ἐπαινέσειεν.
- 88 (λγ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅποι τυγχάνω φερόμε-
 νος· αἰεὶ γὰρ οἰόμενος δεῖν προστιθέναι τὸ τῶν προ-
 ειρημένων ἐχόμενον, παντάπασι πόρρω γέγονα τῆς e
 ὑποθέσεως. λοιπὸν οὖν ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο πλὴν αἰτη-
 σάμενον τῷ γῆρα συγγνώμην ὑπὲρ τῆς λήθης καὶ τῆς
 μακρολογίας, τῶν εἰθισμένων παραγίνεσθαι τοῖς τη-
 λικουτοῖς, ἐπανελθεῖν εἰς τὸν τόπον ἐκείνον, ἐξ οὗ περ
- 89 εἰσέπεσον εἰς τὴν περιττολογίαν ταύτην. οἶμαι δ' ἤδη 25
 καθορᾶν, ὅθεν ἐπλανήθην. (λδ'.) Τοῖς γὰρ ὄνειδί-
 ζουσιν ἡμῶν τῇ πόλει τὰς Μηλίων καὶ τὰς τῶν τοι-
 ούτων πολιχνίων συμφορὰς ἀντέλεγον, οὐχ ὥς οὐχ
 ἡμαρτημένων τούτων, ἀλλ' ἐπιδεικνύων τοὺς ἀγαπω-
 μένους ὑπ' αὐτῶν πολὺ πλείους πόλεις καὶ μείζους
 ἡμῶν ἀναστάτους πεποιηκότας, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς
 ἀρετῆς τῆς Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου καὶ Νέστορος
 διελέχθην, ψεύδος μὲν οὐδὲν λέγων, πλείω δ' ἴσως b
 90 τῶν μετρίων. τοῦτο δ' ἐποιοῦν, ὑπολαβὼν οὐδενὸς b
 ἑλαττον ἀμάρτημα τοῦτο δόξειν εἶναι τῶν τολμησάν-

- των ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς πόλεις τὰς γεννησάσας
καὶ θρεψάσας τοιούτους ἄνδρας, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔχοι
τις ἂν πολλοῖς καὶ καλοῖς χρήσασθαι λόγοις. ἀλλὰ γὰρ
ἀνόητόν ἐστι περὶ μίαν πράξιν διατρίβειν, ὥσπερ ἀπο-
ρίας οὔσης, τί ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τῆς ὁμότητος
καὶ χαλεπότητος τῆς Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ πολλῆς c
91 ἀφθονίας ὑπαρχούσης. (λέ'.) Οἷς οὐκ ἐξήρκεσε περὶ
τὰς πόλεις ταύτας καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς τοιούτους
ἐξαμαρτεῖν ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ἐκ τῶν αὐτῶν ὀρμη-
θέντας καὶ κοινὴν τὴν στρατείαν ποιησαμένους καὶ
τῶν αὐτῶν κινδύνων μετασχόντας, λέγω δὲ περὶ Ἀρ-
γείων καὶ Μεσσηνίων. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν
ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἷσπερ ἐκείνους·
καὶ Μεσσηνίους μὲν πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύ- d
σαντο, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας, Ἀργείοις δ' ὑπὲρ
92 τῶν αὐτῶν τούτων ἔτι καὶ νῦν πολεμοῦσιν. ἂ τοίνυν
περὶ Πλαταιέας ἔπραξαν, ἄτοπος ἂν εἴην, εἰ ταῦτ'
εἰρηκῶς ἐκείνων μὴ μνησθείην· ὧν ἐν τῇ χώρᾳ στρα-
τοπεδευσάμενοι μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων
καὶ παραταξάμενοι τοῖς πολεμίοις καὶ θυσάμενοι τοῖς
θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἰδρυμένοις οὐ μόνον ἡλευθε-
93 ρώσαμεν τῶν Ἑλλήνων τοὺς μεθ' ἡμῶν ὄντας ἀλλὰ e
καὶ τοὺς ἀναγκασθέντας γενέσθαι μετ' ἐκείνων, καὶ
ταῦτ' ἐπράξαμεν Πλαταιέας λαβόντες μόνους Βοιω-
τῶν συναγωνιστάς· οὓς οὐ πολὺν χρόνον διαλιπόντες
Λακεδαιμόνιοι, χαριζόμενοι Θηβαίοις, ἐκπολιορκήσαν-
τες ἅπαντας ἀπέκτειναν πλὴν τῶν ἀποδρᾶναι δυνη- 252
θέντων. περὶ οὓς ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοίᾳ γέγονεν
94 ἐκείνοις· οἱ μὲν γὰρ περὶ τε τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλ-
λάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν τὰ τοιαῦτ' ἐξ-
αμαρτάνειν ἐτόλμησαν, οἱ δ' ἡμέτεροι Μεσσηνίων μὲν
τοὺς διασωθέντας εἰς Ναύπακτον κατώκισαν, Πλα

ταιέων δὲ τοὺς περιγενομένους πολίτας ἐποίησαντο καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ἀπάντων μετέδοσαν. ὥστ' εἰ μηδὲν ἔχοιμεν ἄλλο περὶ τοῖν πολέοιν εἰπεῖν, ἐκ^b τούτων ῥᾷδιον εἶναι καταμαθεῖν τὸν τρόπον ἑκατέρας αὐτῶν, καὶ ποτέρα πλείους πόλεις καὶ μείζους ἀναστάτους πεποίηκεν.

- 95 (λξ.) Αἰσθάνομαι δὲ πάθος μοι συμβαῖνον ἐναντίον τοῖς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένοις· τότε μὲν γὰρ εἰς ἄγνοιαν καὶ πλάνου καὶ λήθην ἐνέπεσον, νῦν δ' οἶδα σαφῶς ἑμαυτὸν οὐκ ἐμμένοντα τῇ πραότῃ τῇ περὶ τὸν λόγον, ἣν εἶχον, ὅτ' ἡρόχνην γράφειν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγειν τ' ἐπιχειροῦντα, περὶ ὧν οὐκ ὄμην ἐρεῖν, c
θερασύτερόν τε διακείμενον ἢ κατ' ἑμαυτὸν, ἀκρατῇ τε γιγνόμενον ἐνίων ὧν λέγω διὰ τὸ πλῆθος τῶν
96 εἰπεῖν ἐπιρροέοντων. ἐπειδὴ περ οὖν ἐπελήλυθέ μοι τὸ παρρησιάζεσθαι, καὶ λέλυκα τὸ στόμα καὶ τοιαύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐποίησάμην ὥστε μήτε καλὸν εἶναι μοι μήτε δυνατόν παραλιπεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις, ἐξ ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἐπιδεικνύναι πλείονος ἀξίαν τὴν πόλιν ἡμῶν γεγεννημένην περὶ τοὺς Ἑλληνας τῆς Λακεδαι- d
μονίων, οὐ κατασιωπητέον οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν οὕτω μὲν εἰρημένων, ἐν δὲ τοῖς Ἑλλησι γεγεννημένων, ἀλλ' ἐπιδεικτέον τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψι-
μαθεῖς αὐτῶν γεγεννημένους, Λακεδαιμονίους δὲ τὰ μὲν πρώτους, τὰ δὲ μόνους ἐξαμαρτόντας.

- 97 (λζ.) Πλεῖστοι μὲν οὖν κατηγοροῦσιν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν, ὅτι προσποιούμεναι κινδυνεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὐκ εἶσαν τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερόν αὐτῶν, ὅπως ἐκάστη συνέφερον, ἀλλ' ὥσπερ αἰχμαλώτους e
εἰληφνῆναι διελόμεναι κατεδουλώσαντο πάσας αὐτάς, καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν τοῖς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων

- τοὺς οἰκέτας εἰς ἐλευθερίαν ἀφαιρουμένοις, σφίσι δ'
 98 αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσιν. (λή.) Τοῦ δὲ λέ-
 γεσθαι ταῦτα καὶ πολὺ πλείω καὶ πικρότερα τούτων 253
 οὐχ ἡμεῖς αἵτιοι γεγόναμεν, ἀλλ' οἱ νῦν μὲν ἐν τοῖς
 λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγμένοι, τὸν δ' ἄλλον χρόνον
 ἔνοχοι τοῖς πεπραγμένοις ἅπασιν. τοὺς μὲν γὰρ ἡμε-
 τέρους προγόνους οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν ἐν τοῖς ἐπ-
 ἔκεινα χρόνοις τοῖς ἀνάριθμήτοις οὐδεμιᾶς πόλεως
 οὔτε μείζονος οὔτ' ἐλάττονος ἄρχειν ἐπιχειρήσαντας.
 Λακεδαιμονίους δὲ πάντες ἴσασιν, ἀφ' οὗπερ εἰς Πε-
 λοπόννησον εἰσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο πράττοντας οὐδὲ b
 βουλευομένους, πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν ἀπάντων
 99 ἄρξουσιν, εἰ δὲ μὴ, Πελοποννησίων. ἀλλὰ μὲν καὶ
 τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολιτειῶν
 μεταβολὰς, αἷς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν,
 ἐκεῖνοι μὲν ἂν φανείεν ἀπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλί-
 γων μεστὰς πεποιηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ
 νοσημάτων, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν οὐδεὶς ἂν οὐδ'
 εἰπεῖν τολμήσειε πρὸ τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ c
 γενομένης ὡς τοιοῦτον ἐν τοῖς συμμάχοις τι διαπρα-
 100 ξαμένην. ἀλλ' ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κύριοι καταστάν-
 τες τῶν Ἑλλήνων πάλιν ἐξέπιπτον ἐκ τῶν πραγμάτων,
 ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς στασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πό-
 λεων δύ' ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, οὐ
 γὰρ ἀποκρύψομαι τάληθες, ἐξήμαρτον περὶ τινὰς
 αὐτῶν ἐλπίζοντες, ἣν μιμήσονται τὰς Σπαρτιατῶν
 101 πράξεις, μᾶλλον αὐτὰς δυνήσεσθαι κατασχεῖν. ὥστε d
 δικαίως ἂν ἐκείνοις μὲν ἅπαντες ἐγκαλέσειαν ὡς ἀρχη-
 γοῖς γεγεννημένοις καὶ διδασκάλοις τῶν τοιούτων γε-
 γονόσιν ἔργων, τοῖς δ' ἡμετέροις ὥσπερ τῶν μαθητῶν
 τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ διη-
 μαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων εἰκότως ἂν συγγνώμην ἔχοιεν.

- 102 (λθ'.) Τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὃ μόνοι καὶ καθ' αὐτοὺς ἔπραξαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἔχθρας ὑπαρχούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνόμενοι καὶ μεγάλαις συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτοντες καὶ τῆς χώρας ἡμῶν θαμὰ πορθουμένης καὶ τεμνομένης οὐδεπώποτ' ἐβλέψαμεν πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν τοῖς Ἑλλήσιν ἐπεβούλευσαν μισοῦντες αὐτοὺς διετελέσαμεν μᾶλλον
- 103 ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς ἡμᾶς ποιοῦντας· Λακε- 25·
δαιμόνιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδὲν οὔτε μέλλοντες οὔτε δεδιότες εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἦλθον, ὥστ' οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοὺς τε συμμάχους τοὺς ἡμετέρους ἀφίστασαν ἐλευθερώσειν αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι, καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέγοντο καὶ συμμαχίας, παραδώσειν αὐτῷ φάσκοντες
- 104 ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κατοικοῦντας· πίστεις δὲ b
δόντες τούτοις ἀμφοτέροις καὶ καταπολεμήσαντες ἡμᾶς, οὓς μὲν ἐλευθερώσειν ὥμοσαν, κατεδουλώσαντο μᾶλλον ἢ τοὺς Εἰλωτας, βασιλεῖ δὲ τοιαύτην χάριν ἀπέδοσαν, ὥστ' ἔπεισαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κῦρον ὄντα νεώτερον ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας, καὶ στρατόπεδον αὐτῷ συναγαγόντες, στρατηγὸν Κλέαρχον
- 105 ἐπιστήσαντες, ἀνέπεμψαν ἐπ' ἐκείνον· ἀτυχήσαντες δ' ἐν τούτοις καὶ γνωσθέντες, ὧν ἐπεθύμουν, καὶ c
μισηθέντες ὑπὸ πάντων εἰς πόλεμον καὶ ταραχὰς τοσαύτας κατέστησαν, ὅσας εἰκὸς τοὺς καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρτηκότας. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγοντα διατρίβειν, πλὴν ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπὸ τε τῆς βασιλέως δυνάμεως

καὶ τῆς Κόνωνος στρατηγίας τοιαύτην ἐποίησαντο τὴν
 06 εἰρήνην, ἥς οὐδεὶς ἂν ἐπιδειξείεν οὔτ' αἰσχίῳ πώποτε
 γενομένην οὔτ' ἐπονειδιστοτέραν οὔτ' ὀλιγωροτέραν d
 τῶν Ἑλλήνων οὔτ' ἐναντιωτέραν τοῖς λεγομένοις ὑπό-
 τινων περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Λακεδαιμονίων· οἵτινες,
 ὅτε μὲν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δεσπότης τῶν Ἑλλήνων
 κατέστησεν, ἀφελῆσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τὴν
 εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν, ἐπειδὴ δὲ κατανα-
 μαχήσας ταπεινοὺς ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος αὐτῶ
 τῶν Ἑλλήνων παρέδωκαν ἀλλὰ πάντας τοὺς τὴν
 107 Ἀσίαν οἰκοῦντας, διαρρηθὴν γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' e
 ὃ τι ἂν αὐτοὺς βούληται, καὶ οὐκ ἡσχύνθησαν τοι-
 αύτας ποιούμενοι τὰς ὁμολογίας περὶ ἀνδρῶν, οἷς
 χρώμενοι συμμαχοῖς ἡμῶν τε περιεγέγοντο καὶ τῶν
 Ἑλλήνων κύριοι κατέστησαν καὶ τὴν Ἀσίαν ἅπασαν
 ἥλπισαν κατασχέσειν, ἀλλὰ τὰς τοιαύτας συνθήκας 255
 αὐτοὶ τ' ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἀνέγρα-
 ψαν καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἠνάγκασαν.

108 (μ'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οὐκ οἶμαι πράξεων
 ἐτέρων ἐπιθυμήσειν ἀκούειν ἀλλ' ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἱκανῶς μεμαθηκέναι νομιεῖν, ὅποια τις τοῖν πολέοιν
 ἑκατέρω περὶ τοὺς Ἑλληνας γέρονεν· ἐγὼ δ' οὐχ οὕτω
 τυγχάνω διακείμενος, ἀλλ' ἡγοῦμαι τὴν ὑπόθεσιν, ἣν
 ἐποιησάμην, ἄλλων τε πολλῶν προσδεῖσθαι λόγων b
 καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδειξόντων τὴν ἄνοιαν τῶν ἀντι-
 λέγειν τοῖς εἰρημένοις ἐπιχειρησόντων· οὓς οἶμαι
 109 ῥαδίως εὐρήσειν. (μᾶ'.) Τῶν γὰρ ἀποδεχομένων
 ἀπάσας τὰς Λακεδαιμονίων πράξεις τοὺς μὲν βελ-
 τίστους αὐτῶν ἡγοῦμαι καὶ πλείστον νοῦν ἔχοντας
 τὴν μὲν Σπαρτιατῶν πολιτείαν ἐπαινέσεσθαι καὶ τὴν
 αὐτὴν γνώμην ἔξειν περὶ αὐτῆς, ἥνπερ πρότερον, περὶ
 δὲ τῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας πεπραγμένων ὁμονοήσειν c

- 110 τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, τοὺς δὲ φανλοτέρους οὐ μόνον τούτων ὄντας ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ περιμὲν ἄλλου πράγματος οὐδενὸς ἂν οἴους τε γενομένους ἀνεκτῶς εἶπεῖν, περὶ δὲ Λακεδαιμονίων οὐ δυναμένους σιωπᾶν ἀλλὰ προσδοκῶντας, ἣν ὑπερβάλλοντας τοὺς ἐπαίνους περὶ ἐκείνων ποιῶνται, τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς ἀδροτέροις αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίοσιν εἶναι
- 111 δοκοῦσι· τοὺς δὴ τοιούτους, ἐπειδὰν αἰσθῶνται τοὺς δότους ἅπαντας προκατειλημμένους καὶ μηδὲ πρὸς ἓν ἀντειπεῖν ἔχωσι τῶν εἰρημένων, ἐπὶ τὸν λόγον οἶμαι τρέψεσθαι τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν, καὶ παραβάλλοντας τὰ κεῖ καθεστῶτα τοῖς ἐνθάδε, καὶ μάλιστα τὴν σωφροσύνην καὶ πειθαρχίαν πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ὀλιγωρίας, ἐκ τούτων ἐγκωμιάσειν τὴν Σπάρτην.
- 112 (μβ'.) Ἦν δὴ τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι ποιεῖν, προσήκει εἰς τοὺς εὖ φρονοῦντας ληρεῖν νομίζειν αὐτούς. ἐγὼ γὰρ ὑπεθέμην οὐχ ὥς περὶ τῶν πολιτειῶν διαλεξόμενος ἀλλ' ὥς ἐπιδείξων τὴν πόλιν ἡμῶν πολὺ πλείονος ἄξιαν Λακεδαιμονίων περὶ τοὺς Ἕλληνας γεγεννημένην. ἦν μὲν οὖν ἀναιρῶσί τι τούτων ἢ πράξεις ἐτέρας κοινὰς λέγωσι, περὶ ἃς ἐκεῖνοι βελτίους ἡμῶν γέγονασιν, εἰκότως ἂν ἐπαίνου τυγχάνοιεν· ἦν δὲ λέγειν 25 ἐπιχειρῶσι, περὶ ὧν ἐγὼ μηδεμίαν μνείαν ποιησαίμην, δικαίως ἂν ἅπασιν ἀναισθήτως ἔχειν δοκοῖεν. (μγ'.)
- 113 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ αὐτοὺς οἶμαι τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν εἰς τὸ μέσον ἐμβαλεῖν, οὐκ ὀκνήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς τούτοις τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπιδείξειν πλεον διενεγκοῦσαν ἢ τοῖς ἡδὴ προειρημένοις.
- 114 (μδ'.) Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκέναι περὶ ταύτης τῆς πολιτείας, ἣν ἀναγκασθέντες μεταλλάβομεν, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν προγόνων, ἧς οὐ κατα-

- φρονήσαντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τὴν νῦν καθεστῆ-
 κυῖαν ὥρμησαν, ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις πολὺ
 σπουδαιότεραν ἐκείνην προκρίναντες, περὶ δὲ τὴν δύ-
 ναμιν τὴν κατὰ θάλατταν, ταύτην χρησιμωτέραν εἶναι
 νομίζοντες, ἣν λαβόντες καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες οἰοί-
 τ' ἐγένοντο καὶ τὰς ἐπιβουλὰς τὰς Σπαρτιατῶν ἀμύ-
 νασθαι καὶ τὴν Πελοποννησίῳ ἀπάντων ῥώμην, ὣν
 κατῆπειγε τὴν πόλιν περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον μάλιστα c
 115 περιγενέσθαι πολεμοῦσαν. ὥστ' οὐδείς ἂν δικαίως
 ἐπιτιμῆσειε τοῖς ἐλομένοις αὐτήν· οὐ γὰρ διήμαρτον
 τῶν ἐλπίδων, οὐδ' ἡγνόνησαν οὐδὲν οὔτε τῶν ἀγαθῶν
 οὔτε τῶν κακῶν τῶν προσόντων ἑκατέρα τῶν δυνά-
 μεων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἤδεσαν τὴν μὲν κατὰ γῆν ἡγεμο-
 νίαν ὑπ' εὐταξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων μελετωμένην, τὴν δὲ κατὰ d
 116 θάλατταν δύναμιν οὐκ ἐκ τούτων ἀνξανομένην ἀλλ' d
 ἐκ τε τῶν τεχνῶν τῶν περὶ τὰς ναῦς καὶ τῶν ἐλαύνειν
 αὐτὰς δυναμένων καὶ τῶν τὰ σφέτερα μὲν αὐτῶν ἀπο-
 λωλεκότων, ἐκ δὲ τῶν ἀλλοτρίων πορίζεσθαι τὸν βίον
 εἰθισμένων· ὣν εἰσπесόντων εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἄδη-
 λος ἦν ὅ τε κόσμος ὁ τῆς πολιτείας τῆς πρότερον ὑπαρ-
 χούσης λυθησόμενος, ἥ τε τῶν συμμάχων εὐνοια τα-
 χέως ληψομένη μεταβολὴν, ὅταν οἷς πρότερον χώρας
 ἐδίδοσαν καὶ πόλεις, τούτους ἀναγκάσωσι συντάξεις e
 καὶ φόρους ὑποτελεῖν, ἵν' ἔχῃσι μισθὸν διδόναι τοῖς
 117 τοιούτοις, οἷους ὀλίγω πρότερον εἶπον. ἀλλ' ὅμως
 οὐδὲν ἀγνοοῦντες τῶν προειρημένων ἐνόμιζον τῇ πό-
 λει, τῇ τηλικαύτῃ μὲν τὸ μέγεθος, τοιαύτην δ' ἐχού-
 σῃ δόξαν, λυσιτελεῖν καὶ πρέπειν ἀπάσας ὑπομεῖναι
 τὰς δυσχερείας μᾶλλον ἢ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχήν· 257
 δυοῖν γὰρ πραγμάτοις προτεινομένοις μὴ σπουδαίον,
 κρείττω τὴν αἴρεσιν εἶναι τοῦ δεινὰ ποιεῖν ἑτέρους ἢ

- πάσχειν αὐτοὺς καὶ τοῦ μὴ δικαίως τῶν ἄλλων ἄρχειν
 μᾶλλον ἢ φεύγοντας τὴν αἰτίαν ταύτην ἀδίκως Λακε-
 118 δαιμονίοις δουλεύειν. ἅπερ ἅπαντες μὲν ἂν οἱ νοῦν
 ἔχοντες ἔλαιντο καὶ βουληθεῖεν, ὀλίγοι δ' ἂν τινες τῶν
 προσποιουμένων εἶναι σοφῶν ἐρωτηθέντες οὐκ ἂν
 φήσειαν. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς μετέλαβον τὴν πο-
 λιτείαν τὴν ὑπὸ τινων ψεγομένην ἀντὶ τῆς ὑπὸ πάν-
 των ἐπαινουμένης, διὰ μακροτέρων μὲν αὐτὰς διῆλ-
 θον, αὐταὶ δ' οὖν ἦσαν.
- 119 (μέ.) Ἦδη δὲ περὶ θ' ἧς ὑπεθέμην καὶ τῶν προγό-
 νων ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπι-
 λαβόμενος, ὅτ' οὐκ ἦν οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρα-
 τίας ὄνομά πω λεγόμενον, ἀλλὰ μοναρχία καὶ τὰ γένη
 τὰ τῶν βαρβάρων καὶ τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας ἀπά-
 120 σας διώκουν. διὰ τοῦτο δὲ προειλόμην πορρωτέρωθεν
 ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν ἡγούμενος προσ-
 ἤκειν τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθύς ἀπὸ γενεᾶς
 διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων, ἔπειτ' αἰσχυρόμενος,
 εἰ περὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν μὲν, οὐδὲν δέ μοι προσηκόν-
 των πλείω διαλεχθεὶς τῶν μετρίων, περὶ τῶν προγόνων
 τῶν τὴν πόλιν κάλλιστα διοικησάντων μηδὲ μικρὰν
 121 ποιήσομαι μνείαν, οἳ τοσοῦτον βελτίους ἐγένοντο τῶν
 τοιαύτας δυναστείας ἐχόντων, ὅσον περ ἄνδρες οἱ
 φρονιμώτατοι καὶ πραότατοι διενέγκοιεν ἂν θηρίων
 τῶν ἀγριωτάτων καὶ πλείστης ὀμότητος μεστῶν.
 (μς.) Τί γὰρ οὐκ ἂν εὔροιμεν τῶν ὑπερβαλλόντων
 ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι πεπραγμένον ἐν ταῖς ἄλλαις
 πόλεσι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς μεγίσταις καὶ τότε νομι-
 ζομέναις καὶ νῦν εἶναι δοκούσαις; οὐ φόνους ἀδελφῶν
 122 καὶ πατέρων καὶ ξένων παμπληθεῖς γεγεννημένους; οὐ
 σφαγὰς μητέρων καὶ μίξεις καὶ παιδοποιίας, ἐξ ὧν
 ἐτύγγανον αὐτοὶ πεφυκότες; οὐ παίδων βρώσιν ὑπὸ

τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβεβουλευμένην; οὐκ ἐκβολὰς ᾧν
ἐγέννησαν, καὶ καταποντισμοὺς καὶ τυφλώσεις καὶ 258
τοσαύτας τὸ πλῆθος κακοποιίας ὥστε μηδένα πώποτε
ἀπορῆσαι τῶν εἰθισμένων καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν
εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον τὰς τότε γεγενημένας συμ-
φορὰς;

23 (μζ'.) Ταῦτα δὲ διήλθον, οὐκ ἐκείνους λαιδορῆσαι
βουλόμενος ἀλλ' ἐπιδεῖξαι παρὰ τοῖς ἡμετέροις οὐ
μόνον οὐδὲν τοιοῦτον γεγενημένον· τοῦτο μὲν γὰρ
ἂν σημεῖον ἦν οὐκ ἀρετῆς, ἀλλ' ὥς οὐχ ὅμοιοι τὰς
φύσεις ἦσαν τοῖς ἀνοσιωτάτοις γεγενημένοις· δεῖ δὲ
τοὺς ἐπιχειροῦντας καθ' ὑπερβολὴν τινὰς ἐπαινεῖν b
μὴ τοῦτο μόνον ἐπιδεικνύναι, μὴ πονηροὺς ὄντας αὐ-
τοὺς, ἀλλ' ὥς ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῶν τότε καὶ
τῶν νῦν διήνεγκαν. ἅπερ ἔχοι τις ἂν καὶ περὶ τῶν
24 προγόνων τῶν ἡμετέρων εἰπεῖν. (μῆ'.) Οὕτω γὰρ
ὁσίως καὶ καλῶς καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ περὶ
σφᾶς αὐτοὺς διώκησαν, ὥσπερ προσῆκον ἦν τοὺς ἀπὸ
θεῶν μὲν γεγονότας, πρῶτους δὲ καὶ πόλιν οἰκήσαν-
τας καὶ νόμοις χρησαμένους, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον
ἡσκηκότας εὐσέβειαν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, δικαιοσύ- c
νην δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὄντας δὲ μήτε μιγάδας
μήτ' ἐπήλυδας ἀλλὰ μόνους αὐτόχθονας τῶν Ἑλλή-
25 νων, καὶ ταύτην ἔχοντας τὴν χώραν τροφὸν, ἐξ ἧσπερ
ἔφυσαν ἡμῖν, καὶ στέργοντας αὐτὴν ὁμοίως ὥσπερ οἱ
βέλτιστοι τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας τὰς αὐτῶν,
πρὸς δὲ τούτοις οὕτω θεοφιλεῖς ὄντας, ὥσθ' ὃ δοκεῖ
χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὑρεῖν τινὰς τῶν
οἰκῶν τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ d
πέντε γενεὰς διαμείναντας, καὶ τοῦτο συμβῆναι μό-
26 νοις ἐκείνοις. Ἐριχθόνιος μὲν γὰρ ὁ φύς ἐξ Ἡφαίστου
καὶ Γῆς παρὰ Κέκροπος ἄπαιδος ὄντος ἀρρένων παί-

- δων τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν· ἐντεῦ-
θεν δ' ἀρξάμενοι πάντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνων,
ὄντες οὐκ ὀλίγοι, τὰς κτήσεις τὰς αὐτῶν καὶ τὰς δυ-
ναστείας τοῖς αὐτῶν παισὶ παρέδωσαν μέχρι Θησέως.
(μθ'.) Περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιήσάμην μὴ διει- e
λέχθαι πρότερον περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πεπραγμέ-
νων αὐτῶ· πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἤρμοσεν ἐν τῷ λόγῳ
127 τῷ περὶ τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ γὰρ
χαλεπὸν ἦν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὰ κατ' ἐκείνον
ἐπελθόντα τὸν χρόνον εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν και- 25
ρὸν, ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον· ἐκείνα μὲν οὖν ξάσο-
μεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κατεχρησάμην, μιᾶς
δὲ μόνον μνησθήσομαι πράξεως, ἣ συμβέβηκε μὴτ'
εἰρησθαι πρότερον μῆτε πεπραχθαι μὴδ' ὕφ' ἐνὸς
ἄλλου πλὴν ὑπὸ Θησέως, σημείον δ' εἶναι μέγιστον
128 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ φρονήσεως. (ν'.) Ἐχων γὰρ
βασιλείαν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ἣ πολλὰ καὶ
καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ κατὰ πόλεμον καὶ περὶ b
διοίκησιν τῆς πόλεως, ἅπαντα ταῦθ' ὑπερείδεν, καὶ
μᾶλλον εἴλετο τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν
ἀγώνων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησομένην
ἢ τὴν ἡγεθυμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν διὰ τὴν βα-
129 σιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν,
οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γενόμενος ἀπολελαυκῶς ἦν
τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων τὴν μὲν
πόλιν, ὥς λέγεται, διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, αὐ- c
τὸς δ' ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διετέ-
λει κινδυνεύων.
- 130 (να'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Θησέως ἀρετῆς νῦν μὲν
ὥς οἶόν τ' ἦν ἀνεμνήσαμεν, πρότερον δ' ἀπάσας αὐ-
τοῦ τὰς πράξεις οὐκ ἀμελῶς διήλθομεν· περὶ δὲ τῶν
παραλαβόντων τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, ἣν ἐκείνος

παρέδωκεν, οὐκ ἔχω, τίνας ἐπαίνους εἰπὼν ἀξίους ἂν εἶην εἰρηκῶς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἵτινες ἄπειροι πολιτειῶν ὄντες, οὐ διήμαρτον αἰρούμενοι τῆς ὑπὸ d πάντων ἂν ὁμολογηθείσης οὐ μόνον εἶναι κοινοτάτης καὶ δικαιοτάτης ἀλλὰ καὶ συμφορωτάτης ἅπασι καὶ 31 τοῖς χρωμένοις ἡδίστης. κατεστήσαντο γὰρ δημοκρατίαν οὐ τὴν εἰκῇ πολιτευομένην καὶ νομίζουσαν τὴν μὲν ἀκολασίαν ἐλευθερίαν εἶναι, τὴν δ' ἐξουσίαν ὅ τι βούλεται τις ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὴν τοῖς τοιούτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν, ἀριστοκρατία δὲ χρωμένην· e ἦν οἱ μὲν πολλοὶ χρησιμωτάτην οὖσαν ὥσπερ τὴν ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν, οὐ δι' ἁμαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν πώποτ' αὐ- 32 τοῖς μελῆσαι τῶν δεόντων. (νβ'.) Ἐγὼ δὲ φημὶ τὰς μὲν ιδέας τῶν πολιτειῶν τρεῖς εἶναι μόνας, ὀλιγαρχίαν, δημοκρατίαν, μοναρχίαν, τῶν δ' ἐν ταύταις οἰκούν- 260 τῶν ὅσοι μὲν εἰώθασιν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθιστάναι καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τοὺς ἰκανωτάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς μέλλοντας ἄριστα καὶ δικαιοτάτα τῶν πραγμάτων ἐπιστατήσιν, τούτους μὲν ἐν ἁπάσαις ταῖς πολιτείαις καλῶς οἰκῆσιν καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς 33 τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ τοῖς θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους, καὶ τῶν μὲν τῇ πόλει b συμφερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν πλεονεξίας ἐτοίμοις οὖσιν ὅτιοῦν πάσχειν, τὰς δὲ τούτων πόλεις ὁμοίως οἰκῆσεσθαι ταῖς τῶν προεστώτων πονηρίαις· τοὺς δὲ μήθ' οὕτω μήθ' ὥς πρότερον εἴ- 34 πον, ἀλλ' ὅταν μὲν θαρρῶσι, τούτους μάλιστα τιμῶν- τας τοὺς πρὸς χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δεισῶσιν, ἐπὶ τοὺς βελτίστους καὶ φρονημωτάτους καταφεύγοντας, c τοὺς δὲ τοιούτους ἐναλλάξ τοτὲ μὲν χεῖρον, τοτὲ δὲ 34 βέλτιον πράξειν. (νγ'.) Αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνά-

- μεις τῶν πολιτειῶν οὕτως ἔχουσιν, ἡγοῦμαι δὲ ταῦτα μὲν ἑτέροις πολὺν πλείους λόγους παρέξειν τῶν νῦν εἰρημένων, ἐμοὶ δ' οὐκέτι περὶ ἀπασῶν αὐτῶν εἶναι διαλεκτέον ἀλλὰ περὶ μόνῃς τῆς τῶν προγόνων· ταύτην γὰρ ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν σπουδαιότεραν καὶ πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν οὔσαν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστη-
 135 κυίας. (νδ'.) Ἔσται δ' ὁ λόγος τοῖς μὲν ἡδέως ἂν ἀκούσασσι πολιτείαν χρηστὴν ἐμοῦ διεξιόντος οὔτ' ὀχληρὸς οὔτ' ἄκαιρος ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς πρότερον εἰρημένοις, τοῖς δὲ μὴ χαίρουσι τοῖς μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰρημένοις ἀλλὰ τοῖς ἐν ταῖς πανηγύρεσι μάλιστα μὲν λοιδορουμένοις, ἣν δ' ἀπόσχονται τῆς μανίας ταύτης, ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ φανυλότατα τῶν ὄντων ἢ τοὺς παρανομωτάτους τῶν γεγεννημένων. τοῦ-
 136 τούς δ' αὐτὸν οἶμαι δόξειν πολὺ μακρότερον εἶναι τοῦ ε
 δέοντος. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἀκροατῶν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἐκεῖνα δὲ τῶν ἅ τε προεῖπον πρὸ ἅπαντος τοῦ λόγου μνημονευσόντων, τῷ τε πλήθει τῶν λεγομένων οὐκ 26
 ἐπιτιμησόντων, οὐδ' ἣν μυρίων ἐπῶν ἢ τὸ μῆκος, ἀλλ' ἐφ' αὐτοῖς εἶναι νομιούντων τοσοῦτον ἀναγνῶναι μέ-
 ρος καὶ διελθεῖν, ὅποσον ἂν αὐτοὶ βουλευθῶσιν, πάντων δὲ μάλιστα τῶν οὐδενὸς ἂν ἥδιον ἀκουόντων ἢ λόγου διεξιόντος ἀνδρῶν ἀρετὰς καὶ πόλεως τρόπον
 137 καλῶς οἰκουμένης, ἅπερ εἰ μιμήσασθαι τινες βουλευθεῖεν καὶ δυνηθεῖεν, αὐτοὶ τ' ἂν ἐν μεγάλῃ δόξῃ τὸν βίον διαγάγοιεν καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν εὐδαίμονας ποιήσειαν. οἷους μὲν οὖν εὐξαίμην ἂν εἶναι τοὺς b
 ἀκουσομένους τῶν ἐμῶν, εἰρηκα, δέδοικα δὲ μὴ τοιούτων γενομένων πολὺ καταδεέστερον εἶπω τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν μέλλω ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ὅμως δ' οὕτως, ὅπως ἂν οἷός τ' ᾧ, πειράσομαι δια-

- 138 λεχθῆναι περὶ αὐτῶν. (νε΄.) Τοῦ μὲν οὖν διαφερόν-
 τως τῶν ἄλλων οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν ἡμῶν κατ' ἐκεῖ-
 νον τὸν χρόνον δικαίως ἂν ἐπενέγκοιμεν τὴν αἰτίαν
 τοῖς βασιλεύσασιν αὐτῆς, περὶ ὧν ὀλίγω πρότερον
 διελέχθην. ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ παιδεύσαντες τὸ πλη-
 θος ἐν ἀρετῇ καὶ πολλῇ σωφροσύνῃ, καὶ διδάξαντες
 ἐξ ὧν διώκουν, ἅπερ ἐγὼ φανείην ἂν ὕστερον εἰρηκῶς
 ἢ κείνοι πράξαντες, ὅτι πᾶσα πολιτεία ψυχὴ πόλεως
 ἐστὶ, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅσῃν περ ἐν σώματι
 φρόνησις· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάν-
 των, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμ-
 φορὰς διαφεύγουσα, καὶ πάντων αἰτία τῶν ταῖς πόλεσι d
 139 συμβαινόντων. (νε΄.) Ἄ μαθὼν ὁ δῆμος οὐκ ἐπελά-
 θετο διὰ τὴν μεταβολὴν, ἀλλὰ μᾶλλον τούτῳ προσ-
 εῖχεν [τὸν νοῦν] ἢ τοῖς ἄλλοις, ὅπως ἤψεται τοὺς ἡγε-
 μόνας δημοκρατίας μὲν ἐπιθυμοῦντας, τὸ δ' ἥθος
 τοιοῦτον ἔχοντας, οἷόν περ οἱ πρότερον ἐπιστατοῦντες
 αὐτῶν, καὶ μὴ λήσουσι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἀπάντων
 τῶν κοινῶν καταστήσαντες, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν
 140 ἰδίων ἐπιτρέψειεν, μηδὲ περιόψονται πρὸς τὰ τῆς πό- e
 λεως προσιόντας τοὺς ὁμολογουμένως ὄντας πονηροὺς,
 μηδ' ἀνέξονται τὴν φωνὴν τῶν τὰ μὲν σώματα τὰ
 σφέτερόν αὐτῶν ἐπονειδίστως διατιθεμένων, συμβου-
 λεύειν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀξιούντων, ὃν τρόπον τὴν πόλιν
 διοικοῦντες σωφρονοῖεν ἂν καὶ βέλτιον πράττοιεν, 262
 μηδὲ τῶν ἃ μὲν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον εἰς αἰ-
 σχρὰς ἡδονὰς ἀνηλωκότων, ἐκ δὲ τῶν κοινῶν ταῖς
 ἰδίαις ἀπορίαις βοηθεῖν ζητούντων, μηδὲ τῶν πρὸς
 χάριν μὲν αἰεὶ λέγειν γλιχομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀηδίας
 141 καὶ λύπας τοὺς πειθόμενους ἐμβαλλόντων, ἀλλὰ τοὺς
 τε τοιοῦτους ἅπαντας ἀπείργειν ἀπὸ τοῦ συμβουλεύ-
 ειν ἕκαστος οἰήσεται δεῖν, καὶ πρὸς τοῦτοις ἐκείνους

- τοὺς τὰ μὲν τῶν ἄλλων κτήματα τῆς πόλεως εἶναι ὅ
 φάσκοντας, τὰ δὲ ταύτης ἴδια κλέπτειν καὶ διαρπά-
 ζειν τολμῶντας, καὶ φιλεῖν μὲν τὸν δῆμον προσποι-
 ουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων αὐτὸν μισεῖ-
 142 σθαι ποιοῦντας, καὶ λόγῳ μὲν δεδιότας ὑπὲρ τῶν
 Ἑλλήνων, ἔργῳ δὲ λυμαινόμενους καὶ συκοφαντοῦν-
 τας καὶ διατιθέντας αὐτοὺς οὕτω πρὸς ἡμᾶς ὥστε τῶν
 πόλεων τὰς εἰς τὸν πόλεμον καθισταμένας ἥδιον ἂν
 καὶ θάττον ἐνίας εἰσδέξασθαι τοὺς πολιορκοῦντας ἢ
 τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν. ἀπείποι δ' ἂν τις γράφον, ὅ
 εἰ πάσας τὰς κακοηθείας καὶ πονηρίας ἐξαριθμεῖν ἐπι-
 143 χειρήσειεν. (νξ.) Ἄς ἐκεῖνοι μισήσαντες καὶ τοὺς
 ἔχοντας αὐτὰς ἐποιοῦντο συμβούλους καὶ προστάτας
 οὐ τοὺς τυχόντας ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμω-
 τάτους καὶ κάλλιστα βεβιωκότας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τού-
 τους στρατηγούς ἤροῦντο καὶ πρέσβεις, εἴ που δεή-
 σειεν, ἐπεμπον, καὶ πάσας τὰς ἡγεμονίας τὰς τῆς πό-
 λεως αὐτοῖς παρεδίδοσαν, νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ
 βήματος βουλομένους καὶ δυναμένους τὰ βέλτιστα ὅ
 συμβουλεύειν, τούτους καὶ καθ' αὐτοὺς γενομένους
 ἐν ᾗπασι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἀπάσας τὰς πράξεις
 τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν· ἅπερ αὐτοῖς συνέβαινεν.
 144 (νη.) Διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γινώσκειν ἐν ὀλίγαις ἡμέ-
 ραις ἑώρων τοὺς τε νόμους ἀναγεγραμμένους, οὐχ
 ὁμοίους τοῖς νῦν κειμένοις, οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς
 καὶ τοσοῦτων ἐναντιώσεων μεστοὺς ὥστε μηδέν' ἂν
 δυνηθῆναι συνιδεῖν μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς ὅ
 ἀχρήστους αὐτῶν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς
 δὲ τοῖς χρῆσθαι μέλλουσι καὶ ῥαδίους [συνιδεῖν], ἐπει-
 τα δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσι αὐτοῖς ὁμο-
 λογουμένους, καὶ μᾶλλον ἐσπουδασμένους τοὺς περὶ
 τῶν κοινῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων 263

συμβολαίων, οἷους περ εἶναι χρή παρὰ τοῖς καλῶς
 145 πολιτευομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθί-
 στασαν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τοὺς προκριθέντας ὑπὸ τῶν φυ-
 λετῶν καὶ δημοτῶν, οὐ περιμαχήτους αὐτὰς ποιήσαντες
 οὐδ' ἐπιθυμίας ἀξίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίαις
 ὁμοίας ταῖς ἐνοχλούσαις μὲν, οἷς ἂν προσταχθῶσι, τι-
 μὴν δὲ τινα περιτιθείσαις αὐτοῖς· ἔδει γὰρ τοὺς ἀρ-
 χεῖν ἀρεθέντας τῶν τε κτημάτων τῶν ιδίων ἀμελεῖν b
 καὶ τῶν λημμάτων τῶν εἰθισμένων δίδοσθαι ταῖς
 ἀρχαῖς ἀπέχεσθαι μηδὲν ἥττον ἢ τῶν ἱερῶν, ἃ τίς ἂν
 146 ἐν τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειεν; καὶ τοὺς μὲν
 ἀκριβεῖς περὶ ταύτας γιγνομένους μετρίως ἐπαινεθέν-
 τας ἐφ' ἑτέραν ἐπιμέλειαν τάττεσθαι τοιαύτην, τοὺς
 δὲ καὶ μικρὸν παραβάντας ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις
 καὶ μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν· ὥστε μηδένα τῶν
 πολιτῶν ὥσπερ νῦν διακεῖσθαι πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ c
 147 μᾶλλον τότε ταύτας φεύγειν ἢ νῦν διώκειν, καὶ πάν-
 τας νομίζειν μηδέποτε ἂν γενέσθαι δημοκρατίαν ἀλη-
 θεστέραν μηδὲ βεβαιότεραν μηδὲ μᾶλλον τῷ πλήθει
 συμφέρουσαν τῆς τῶν μὲν τοιούτων πραγματειῶν
 ἀτέλειαν τῷ δήμῳ διδούσης, τοῦ δὲ τὰς ἀρχὰς κατα-
 στήσαι καὶ λαβεῖν δίκην παρὰ τῶν ἐξαμαρτόντων κύ-
 ριον ποιούσης, ἅπερ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράννων τοῖς
 148 εὐδαιμονεστάτοις. (νθ'.) Σημεῖον δὲ μέγιστον, ὅτι d
 ταῦτ' ἡγάπων μᾶλλον ἢ γὰρ λέγω· φαίνεται γὰρ ὁ δη-
 μος ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις ταῖς οὐκ ἀρεσκούσαις
 μαχόμενος καὶ καταλύων καὶ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν
 ἀποκτείνων, ταύτῃ δὲ χρώμενος οὐκ ἐλάττω χιλίων
 ἐτῶν, ἀλλ' ἐμμείνας, ἀφ' οὗπερ ἔλαβε, μέχρι τῆς Σό-
 λωνος μὲν ἡλικίας, Πεισιστράτου δὲ δυναστείας, ὅς
 δημαγωγὸς γενόμενος καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηνά-
 μενος καὶ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν ὡς ὀλιγαρχι-

κοὺς ὄντας ἐκβαλὼν, τελευτῶν τὸν τε δῆμον κατέλυσε e
καὶ τύραννον αὐτὸν κατέστησεν.

- 149 (ξ'.) Τάχ' οὖν ἂν τινες ἄτοπον εἶναί με φήσκειαν,
οὐδὲν γὰρ κωλύει διαλαβεῖν τὸν λόγον, ὅτι τολμῶ
λέγειν ὡς ἀκριβῶς εἰδὼς περὶ πραγμάτων, οἷς οὐ παρ- 26
ῆν πραττομένοις. ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι
ποιεῖν. εἰ μὲν γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις
περὶ τῶν παλαιῶν καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου
τοῦ χρόνου παραδεδομένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτι-
μώμην· νῦν δὲ πολλοὶ καὶ νοῦν ἔχοντες ταῦτόν ἐμοὶ
150 φανεῖν ἂν πεπονθότες. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ κατα-
σταίην εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον, δυνηθείην ἂν ἐπιδειξαι
πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας διὰ b
τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως, καὶ μείζους πράξεις καὶ καλ-
λίους εἰδότες, ἃς παρ' ἐτέρων ἀκηκόασιν, ἢ 'κείνας,
αἷς αὐτοὶ παραγεγενημένοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ γὰρ
οὐτ' ἀμελεῖν καλῶς ἔχει τῶν τοιούτων ὑπολήψεων,
τυχὸν γὰρ μηδενὸς ἀντειπόντος λυμῆναιντ' ἂν τὴν
ἀλήθειαν, οὐτ' αὖ πολὺν χρόνον ἀντιλέγοντα δια-
τρίβειν ἐν αὐταῖς, ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς
ἄλλοις, ἐξ ὧν ληροῦντας ἂν αὐτοὺς ἐπιδείξαιμεν, πά-
λιν ἐπανελθόντας περαίνειν καὶ λέγειν, ὅθεν ἀπέλι- c
πον· ὅπερ ἐγὼ ποιήσω.

- 151 (ξά'.) Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας
καὶ τὸν χρόνον, ὅσον αὐτῇ χρώμενοι διετέλεσαν, ἐξ-
αρκοῦντως δεδηλώκαμεν· λοιπὸν δ' ἡμῖν τὰς πράξεις
τὰς ἐκ τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι γεγενημένας διελθεῖν.
ἐκ τούτων γὰρ ἔτι μᾶλλον ἔσται καταμαθεῖν, ὅτι καὶ
τὴν πολιτείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι βελτίω τῶν ἄλ-
λων καὶ σωφρονεστέραν, καὶ προστάταις καὶ συμβού- d
λοις ἔχρωντο τοιοῦτοις, οἷοις χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας.
152 (ξβ'.) Οὐ μὲν οὐδὲ ταῦτά μοι πρότερον λεκτέον ἐστὶ,

πρὶν ἂν μικρὰ προείπω περὶ αὐτῶν. ἦν γὰρ ὑπερ-
 ιδῶν τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ
 τοῦτο δυναμένων ἐφεξῆς διηγῶμαι περὶ τε τῶν ἄλλων
 τῶν πεπραγμένων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν περὶ
 τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι τῶν τε βαρ-
 βάρων περιεγέροντο καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκί-
 μησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινές με διεξιέναι^e
 τοὺς νόμους, οὓς Λυκοῦργος μὲν ἔθηκε, Σπαρτιάται
 δ' αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν.

153 (ξγ'.) Ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν εἶναι πολλὰ τῶν ἐκεῖ
 καθεστῶτων, οὐχ ὥς Λυκούργου τι τούτων εὐρόντος
 ἢ διανοηθέντος, ἀλλ' ὥς μιμησαμένου τὴν διοίκησιν 265
 ὥς δυνατόν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων,
 καὶ τὴν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς
 τὴν ἀριστοκρατίαν μεμιγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν, καὶ
 154 τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς ἀλλ' αἰρετὰς ποιήσαντος, καὶ
 τὴν τῶν γερόντων αἵρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἅπασι
 τοῖς πράγμασι μετὰ τσαύτης σπουδῆς ποιεῖσθαι νο-
 μοθετήσαντος, μεθ' ὅσης πέρ φασὶ καὶ τοὺς ἡμετέ-
 ρους περὶ τῶν εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβήσεσθαι μελ-^b
 λόντων, ἔτι δὲ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος
 τὴν αὐτήν, ἣν περ ἦδει καὶ τὴν βουλὴν ἔχουσαν τὴν
 155 παρ' ἡμῖν. (ξδ'.) Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον
 τὰ κεῖ καθεστήκεν, ὥσπερ εἶχε τὸ παλαιὸν καὶ τὰ παρ'
 ἡμῖν, παρὰ πολλῶν ἔσται πυνθέσθαι τοῖς εἰδέναι βου-
 λομένοις· ὥς δὲ καὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν περὶ τὸν πό-
 λεμον οὐ πρότερον ἥσκησαν, οὐδ' ἄμεινον ἐχρήσαντο
 Σπαρτιάται τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν^c
 πολέμων τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ' ἐκείνους
 τὸν χρόνον οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδείξειν ὥστε μήτε
 τοὺς ἀνοήτως λακωνίζοντας ἀντειπεῖν δυνήσεσθαι
 τοῖς ὀρθοῖσι μήτε τοὺς τὰμὰ τε θαυμάζοντας καὶ βα-

- 156 σκαίνοντας καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένους. (ξέ.) Ποιή-
 σομαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων ἀκοῦσαι μὲν
 ἴσως τισὶν ἀηδῇ, ῥηθῆναι δ' οὐκ ἀσύμφορον. εἰ γάρ
 τις φαίη τὴν πόλιν τούτῳ πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γε- d
 γενῆσθαι τοῖς Ἑλλήσι καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν
 Ξέρξου στρατείαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθῇ δόξειεν
 ἂν λέγειν τοῖς εἰδόσι τι περὶ τῶν τότε γεγενημένων.
- 157 ἡγωνίσαντό τε γὰρ ὥς δυνατὸν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκεί-
 νου δύναμιν, ταῦτά τε πράξασαι, προσῆκον αὐταῖς
 καὶ περὶ τῶν ἐχομένων βουλευσασθαι καλῶς, εἰς τοῦτ' e
 ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλὰ μανίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν
 ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλευθέντα τὴν πόλιν τούτῳ
 παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλληνας κατα-
- 158 δουλώσασθαι, πρὸς μὲν τὸν τοιοῦτον, κρατήσασθαι
 ῥαδίως ἂν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
 εἰρήνην εἰς ἅπαντα συνεγράψαντο τὸν χρόνον ὥσπερ
 πρὸς εὐεργέτην γεγενημένον, φθονήσασθαι δὲ ταῖς 26
 ἀρεταῖς ταῖς αὐτῶν, εἰς πόλεμον καταστᾶσαι πρὸς ἀλ-
 λήλας καὶ φιλονεικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο σφᾶς
 τ' αὐτὰς ἀπολλύνουσαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, πρὶν
 κύριον ἐποίησαν τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τὴν τε πόλιν τὴν
 ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους καταστῆσαι κινδύνους διὰ
 τῆς δυνάμεως τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ πάλιν τὴν ἐκεί-
- 159 νων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας. καὶ τοσοῦτον ἀπο-
 λειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὔτ' ἐν b
 ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἤλγησαν ἀξίως ὧν ἐπαθον οὐδ'
 ὥς προσῆκεν αὐτοῖς, οὔτε νῦν αἱ μέγιστα τῶν Ἑλ-
 ληνίδων πόλεων αἰσχύνονται διάκολακευόμεναι πρὸς
 τὸν ἐκείνου πλοῦτον, ἀλλ' ἢ μὲν Ἀργείων καὶ Θη-
 βαίων Αἰγυπτου αὐτῷ συγκατεπολέμησεν, ἵν' ὥς με-
 γίστην ἔχων δύναμιν ἐπιβουλεύῃ τοῖς Ἑλλήσιν, ἡμεῖς
 δὲ καὶ Σπαρτιαῖται συμμαχίας ἡμῖν ὑπαρχούσης ἀλ-

λοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἢ πρὸς οὓς c
 60 ἑκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν. σημεῖον δ' οὐ μι-
 κρόν· κοινῇ μὲν γὰρ οὐδὲ περὶ ἑνὸς πράγματος βου-
 λευόμεθα, χωρὶς δ' ἑκάτεροι πρέσβεις πέμπομεν ὡς
 ἐκεῖνον, ἐλπίζοντες, ὁποτέρους ἂν οἰκειότερον διατεθῇ,
 κυρίους τούτους γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς Ἑλλήσι πλεο-
 νεξίας, κακῶς εἰδότες, ὡς τοὺς μὲν θεραπεύοντας
 αὐτὸν ὑβρίζειν εἰδίσται, πρὸς δὲ τοὺς ἀντιταττομένους
 καὶ καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἐκ παντὸς
 τρόπου διαλύεσθαι πειρᾶται τὰς διαφοράς. d

161 (ξς.) Ταῦτα δὲ διήλθον οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι λέγειν
 τινὲς τολμήσουσιν, ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις
 τούτοις ἐχρησάμην. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἂν οἶμαι τοῖς
 προειρημένους οἰκειότερους λόγους ῥηθῆναι τούτων,
 οὐδ' ἐξ ὧν ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε τοὺς προ-
 γόνους ἡμῶν φρονιμωτέρους ὄντας περὶ τὰ μέγιστα
 τῶν τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Σπαρτιατῶν
 μετὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ξέρξην διοικησάντων.
 162 αὗται μὲν γὰρ ἂν φανεῖεν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις e
 πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους εἰρήνην ποιησάμεναι, σφᾶς
 αὐτὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας ἀπολλύουσαι, νῦν δὲ 267
 τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀξιοῦσαι, πρὸς δὲ τὸν βα-
 σιλέα πρέσβεις πέμπουσαι περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας
 οἱ δὲ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲν τούτων ἔπρατ-
 163 τον ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον· τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων
 πόλεων οὕτως αὐτοῖς ἀπέχεσθαι σφόδρα δεδογμένον
 ἦν, ὥσπερ τοῖς εὐσεβεστάτοις τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνα-
 κειμένων, τῶν δὲ πολέμων ὑπελάμβανον ἀναγκαιοτά-
 τον μὲν εἶναι καὶ δικαιοτάτον τὸν μετὰ πάντων ἀν-
 θρώπων πρὸς τὴν ἀγριότητα τὴν τῶν θηρίων γιγνό- b
 μενον, δεύτερον δὲ τὸν μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς
 βαρβάρους τοὺς καὶ φύσει πολεμίους ὄντας καὶ πάντα

- 164 τὸν χρόνον ἐπιβουλεύοντας ἡμῖν. τοῦτον δ' εἶρηκα τὸν λόγον οὐκ αὐτὸς εὐρὼν ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων συλλογισάμενος. (ξξ'.) Ὅρῶντες γὰρ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς οὔσας, τὴν δ' αὐτῶν μόνην καλῶς διοικουμένην, οὐχ ἡγήσαντο δεῖν τοὺς ἄμεινον τῶν ἄλλων φρονούντας καὶ πράττοντας ἀμελεῖν, οὐδὲ περιορᾶν τὰς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετεχούσας ἀπολλυμένης ἀλλὰ σκεπτεόν εἶναι καὶ πρακτέον, ὅπως ἀπάσας ἀπαλλά-
- 165 ξουσι τῶν κακῶν τῶν παρόντων. ταῦτα δὲ διανοηθέντες τῶν μὲν ἦττον νοσοῦσῶν πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαιρεῖν ἐπειρῶντο τὰς διαφοράς, εἰς δὲ τὰς μᾶλλον στασιαζούσας ἐξέπεμπον τῶν πολιτῶν τοὺς μεγίστην δ παρ' αὐτοῖς δόξαν ἔχοντας, οἳ περὶ τε τῶν παρόντων πραγμάτων αὐταῖς συνεβούλευον, καὶ συγγιγνόμενοι τοῖς τε μὴ δυναμένοις ἐν ταῖς αὐτῶν ζῆν καὶ τοῖς χειρόν γερονόσιν ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν, οἵπερ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ λυμαίνονται τὰς πόλεις, ἐπειθον μεθ' αὐτῶν στρατεύεσθαι καὶ βίον ζητεῖν βελτίω τοῦ παρόν-
- 166 τος. πολλῶν δὲ γιγνομένων τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πειθομένων, στρατόπεδα συνιστάντες ἐξ αὐτῶν, ε τοὺς τε τὰς νήσους κατέχοντας τῶν βαρβάρων καὶ τοὺς ἐφ' ἐκατέρας τῆς ἡπείρου τὴν παραλίαν κατοικοῦντας καταστρεφόμενοι, καὶ πάντας ἐκβαλόντες, τοὺς μάλιστα βίου δεομένους τῶν Ἑλλήνων κατῴκιζον. καὶ ταῦτα πράττοντες καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδεικνύοντες 258 διετέλουν, ἕως ἥκουσαν Σπαρτιάτας τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικούσας, ὥσπερ εἶπον, ὑφ' αὐτοῖς πεποιημένους· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς ἰδίοις ἠναγκάζοντο προσέχειν τὸν νοῦν.
- 167 (ξη'.) Τί οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ πραγματείας;

τοῦτο γὰρ οἶμαι μάλιστα ποθεῖν ἀκοῦσαι τοὺς πολ-
 λούς. τοῖς μὲν Ἑλλήσιν εὐπορωτέροις γενέσθαι τὰ
 περὶ τὸν βίον καὶ μᾶλλον ὁμονοεῖν τοσούτων τὸ πλη-
 θος καὶ τοιούτων ἀνθρώπων ἀπαλλαγείσι, τοῖς δὲ
 βαρβάροις ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἑλατ-
 τον ἢ πρότερον. τοῖς δ' αἰτίοις τούτων γεγενημένοις
 εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν διπλασίαν πεποιηκέναι τὴν Ἑλ-
 168 λάδα τῆς ἐξ ἀρχῆς συστάσης. (ξθ'.) Μείζον μὲν οὖν
 εὐεργέτημα τούτου καὶ κοινότερον τοῖς Ἑλλήσι γεγε-
 νημένον παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων οὐκ ἂν
 δυναίμην ἐξευρεῖν· οἰκειότερον δὲ τῇ περὶ τὸν πόλε-
 169 μον ἐπιμελείᾳ καὶ δόξης οὐκ ἐλάττονος ἄξιον καὶ πᾶσι
 φανερώτερον ἴσως ἔξομεν εἰπεῖν. (ο'.) Τίς γὰρ οὐκ
 οἶδεν ἢ τίς οὐκ ἀκήκοε τῶν τραγῳδοδιδασκάλων Διο-
 νυσίοις τὰς Ἀδράστῃ γενομένας ἐν Θήβαις συμφοράς,
 ὅτι κατὰγειν βουλευθεῖς τὸν Οἰδίπου μὲν υἱόν, αὐτοῦ
 δὲ κηδεστὴν, παμπληθεῖς μὲν Ἀργείων ἀπώλεσεν,
 ἅπαντας δὲ τοὺς λοχαγούς ἐπέιδε διαφθαρέντας, αὐ-
 τὸς δ' ἐπονειδίστως σωθεὶς, ἐπειδὴ σπονδῶν οὐκ οἷός
 170 τ' ἦν τυχεῖν οὐδ' ἀνελέσθαι τοὺς τετελευτηκότας,
 ἰκέτης γενόμενος τῆς πόλεως ἔτι Θησέως αὐτὴν διοι-
 κοῦντος ἐδεῖτο μὴ περιθεῖν τοιούτους ἄνδρας ἀτά-
 φους γενομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νό-
 μον καταλυσόμενον, ὃ πάντες ἄνθρωποι χρώμενοι
 διατελοῦσιν οὐκ ὥς ὑπ' ἀνθρωπίνης κειμένη φύσεως
 70 ἀλλ' ὥς ὑπὸ δαιμονίας προστεταγμένῃ δυνάμεως. ὧν
 ἀκούσας οὐδένα χρόνον ἐπισχῶν ὁ δῆμος ἐπεμψε
 πρεσβείαν εἰς Θήβας, περὶ τε τῆς ἀναιρέσεως συμβου-
 λεύσοντας αὐτοῖς ὁσιώτερον βουλευσασθαι καὶ τὴν
 ἀπόκρισιν νομιμωτέραν ποιήσασθαι τῆς πρότερον γε-
 νομένης, κακεῖν' ὑποδείζοντας, ὥς ἡ πόλις αὐτοῖς
 οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τὸν νόμον τὸν κοινόν

- 171 ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. ὧν ἀκούσαντες οἱ κύριοι 269
τότε Θηβαίων ὄντες οὐχ ὁμοίως ἔγνωσαν οὔτε ταῖς
δόξαις αἷς ἔχουσί τινες περὶ αὐτῶν, οὔθ' οἷς ἐβουλεύ-
σαντο πρότερον, ἀλλὰ μετρίως περὶ αὐτῶν τε διαλε-
χθέντες καὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων κατηγορήσαντες
- 172 ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν. (οα΄.) Καὶ μηδεὶς οἰ-
έσθω μ' ἀγνοεῖν, ὅτι τάναντία τυγχάνω λέγων οἷς ἐν
τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν αὐτῶν
τούτων γεγραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδένα νομίζω τῶν b
ταῦτα συνιδεῖν ἂν δυνηθέντων τοσαύτης ἀμαθίας
εἶναι καὶ φθόνου μεστόν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινεσείε με
καὶ σωφρονεῖν ἡγήσαιτο τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ'
- 173 οὕτω διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων
οἶδ' ὅτι καλῶς γέγραφα καὶ συμφερόντως· ὅσον δ' ἡ
πόλις ἡμῶν διέφερε τὰ περὶ τὸν πόλεμον κατ' ἐκείνου
τὸν χρόνον, τοῦτο γὰρ ἀποδείξει βουλόμενος διηλθον
τὰ γενόμενα Θήβῃσιν, ἡγοῦμαι τὴν πρᾶξιν ἐκείνην c
ἅπασι σαφῶς δηλοῦν τὴν τὸν μὲν βασιλέα τὸν Ἀργεί-
ων ἀναγκάσασαν ἰκέτην γενέσθαι τῆς πόλεως τῆς ἡ-
- 174 μετέρας, τοὺς δὲ κυρίους ὄντας Θηβαίων οὕτω δια-
θεῖσαν ὥσθ' ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτοὺς ἐμμεῖναι τοῖς
λόγοις τοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως πεμφθεῖσιν ἢ τοῖς νόμοις
τοῖς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κατασταθεῖσιν· ὧν οὐδὲν ἂν
οἷα τ' ἐγένετο διοικῆσαι κατὰ τρόπον ἢ πόλις ἡμῶν,
εἰ μὴ καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει πολὺ διήνεγκε d
τῶν ἄλλων.
- 175 (οβ΄.) Ἔχων δὲ πολλὰς καὶ καλὰς πράξεις περὶ
τῶν προγόνων εἰπεῖν, σκοποῦμαι, τίνα τρόπον δια-
λεχθῶ περὶ αὐτῶν. μέλει γάρ μοι τούτων μᾶλλον ἢ
τῶν ἄλλων· τυγχάνω γὰρ ὧν περὶ τὴν ὑπόθεσιν, ἣν
ἐποιησάμην τελευτάαν, ἐν ἧ' προείπον, ὥς ἐπιδείξω
τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις

πλέον διενεγκόντας Σπαρτιατῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
 176 ἔσται δ' ὁ λόγος παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς, ὁμοίως e
 δ' ἀληθὴς τοῖς ἄλλοις. ἄρτι μὲν οὖν ἠπόρουν, ποτέ-
 ρων διεξίω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας
 τὰς Σπαρτιατῶν ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαι-
 ροῦμαι λέγειν τὰς ἐκείνων, ἵν' ἐν ταῖς καλλίοσι καὶ δι-
 καιοτέραις καταλύω τὸν λόγον τὸν περὶ τούτων.

177 (οὔ·) Ἐπειδὴ γὰρ Λακωνίων οἱ στρατεύσαντες εἰς 270
 Πελοπόννησον τριχᾶ διείλοντο τὰς πόλεις καὶ τὰς χώ-
 ρας ἀφείλοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους, οἱ μὲν Ἄρ-
 γος λαχόντες καὶ Μεσσήνην παραπλησίως διφύκουν τὰ
 σφέτερ' αὐτῶν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι, τὸ δὲ τρίτον μέρος
 αὐτῶν, οὓς καλοῦμεν νῦν Λακεδαιμονίους, στασιάσαι
 μὲν φασιν αὐτοὺς οἱ τὰ κείνων ἀκριβοῦντες ὥς οὐδέ-
 νας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, περιγενομένους δὲ τοὺς μετ- b
 ξου τοῦ πλήθους φρονοῦντας οὐδὲν τῶν αὐτῶν βου-
 λεύσασθαι περὶ τῶν συμβεβηκότων τοῖς τοιαῦτα δια-
 178 πεπραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους συνοίκους ἔχειν
 ἐν τῇ πόλει τοὺς στασιάσαντας καὶ κοινωνοὺς ἀπάν-
 των πλὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τιμῶν· οὓς οὐκ εὖ φρο-
 νεῖν ἠγείσθαι Σπαρτιατῶν τοὺς νοῦν ἔχοντας, εἰ νομί-
 ζουσιν ἀσφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τούτων οἰκοῦντες,
 περὶ οὓς τὰ μέγιστα τυγχάνουσιν ἐξημαρτηκότες· αὐ- c
 τοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν, ἀλλὰ παρὰ σφίσι μὲν
 αὐτοῖς ἰσονομίαν καταστήσαι καὶ δημοκρατίαν τοιαύ-
 την, οἷαν περὶ τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρόνον
 ὁμονοήσειν, τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι,
 καταδουλωσαμένους αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἥττον ἢ
 79 τὰς τῶν οἰκετῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας, ἧς
 προσῆκεν ἴσον ἔχειν ἕκαστον, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλί-
 γους ὄντας οὐ μόνον τὴν ἀρίστην ἀλλὰ καὶ τοσαύτην,
 ὅσην οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι, τῷ δὲ πλήθει τη- d

- λικοῦτον ἀπονείμει μέρος τῆς χειρίστης ὥστ' ἐπιπόνως
 ἐργαζομένους μόλις ἔχειν τὸ καθ' ἡμέραν· μετὰ δὲ
 ταῦτα διελόντας τὸ πλῆθος αὐτῶν ὥς οἷόν τ' ἦν εἰς
 ἐλαχίστους εἰς τόπους κατοικίσαι μικροὺς καὶ πολλοὺς,
 ὀνόμασι μὲν προσαγορευομένους ὥς πόλεις οἰκοῦντας,
 τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάττω τῶν δήμων τῶν παρ'
 180 ἡμῖν· ἀπάντων δ' ἀποστερήσαντας αὐτοὺς, ὧν προσ-
 ἡκει μετέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς πλείστους ἐπι-
 θεῖναι τῶν κινδύνων αὐτοῖς· ἐν τε γὰρ ταῖς στρατείαις
 αἷς ἡγείται βασιλεὺς, κατ' ἄνδρα συμπαράταττεσθαι 27
 σφίσιν αὐτοῖς, ἐνίοις δὲ καὶ τῆς πρώτης τάττειν, ἅν
 τέ που δεῖσαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι βοήθειαν φοβηθῶσιν
 ἢ τοὺς πόρους ἢ τοὺς κινδύνους ἢ τὸ πλῆθος τοῦ χρό-
 νου, τούτους ἀποστέλλειν προκινδυνεύουσας τῶν
 181 ἄλλων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν ἀπάσας διεξιόντα τὰς
 ὕβρεις τὰς περὶ τὸ πλῆθος γιγνομένης ἀλλὰ μὴ τὸ b
 μέγιστον εἰπόντα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων;
 τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς δεινὰ πεπονθότων, ἐν δὲ
 τοῖς παροῦσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἔξεστι τοῖς ἐφό-
 ροις ἀκρίτους ἀποκτεῖναι τοσούτους, ὅπόσους ἂν βου-
 ληθῶσιν· ἃ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν οὐδὲ τοὺς πονηρο-
 τάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μαιφονεῖν.
 182 (οδ'.) Τούτου δ' ἔνεκα περὶ τῆς οἰκειότητος καὶ
 τῶν ἡμαρτημένων εἰς αὐτοὺς διὰ πλειόνων διῆλθον,
 ἵν' ἔρωμαι τοὺς ἀποδεχομένους ἀπάσας τὰς Σπαρτια- c
 τῶν πράξεις, εἰ καὶ ταύτας ἀποδέχονται, καὶ τὰς μάχας
 εὐσεβεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ καλὰς τὰς πρὸς τούτους
 183 γεγεννημένας. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλας μὲν αὐ-
 τὰς γεγενῆσθαι καὶ δεινὰς καὶ πολλῶν αἰτίας τοῖς μὲν
 ἡττηθεῖσι κακῶν, τοῖς δὲ κατορθώσασι λημμάτων, ὧν-
 περ ἔνεκα πολεμοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦ-
 σιν, οὐ μὴν ὁσίας οὐδὲ καλὰς οὐδὲ πρεπούσας τοῖς ἀρε-

- τῆς ἀντιποιουμένοις, μὴ τῆς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀνομα-
 ζομένης καὶ πολλῶν ἄλλων ἀλλὰ τῆς τοῖς καλοῖς κάγα- d
 θοῖς τῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς μετ' εὐσεβείας καὶ
 δικαιοσύνης ἐγγιγνομένης, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν.
- 84 ἧς ὀλιγοροῦντές τινες ἐγκωμιάζουσι τοὺς πλείω τῶν
 ἄλλων ἡμαρτηκότας, καὶ οὐκ αἰσθάνονται τὰς δια-
 νοίας ἐπιδεικνύοντες τὰς σφετέρας αὐτῶν, ὅτι κακέι-
 νους ἂν ἐπαινέσειαν τοὺς πλείω μὲν κεκτημένους τῶν
 ἱκανῶν, ἀποκτεῖναι δ' ἂν τολμήσαντας τοὺς ἀδελφούς
 τοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ἐταίρους καὶ τοὺς κοινωνοὺς ὥστε e
 καὶ τὰ κέλων λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων
 ἐστὶ τοῖς ὑπὸ Σπαρτιατῶν πεπραγμένοις, ἃ τοὺς ἀπο-
 δεχομένους ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ περὶ τῶν εἰρημένων
- 85 ἄρτι τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην. (οε'.) Θαυμάζω δ' εἰ 272
 τινες τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς παρὰ τὸ δίκαιον
 γιγνομένας μὴ νομίζουσιν αἰσχίους εἶναι καὶ πλειόνων
 ὀνειδῶν μεστὰς ἢ τὰς ἥττας τὰς ἄνευ κακίας συμβαι-
 νούσας, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι μεγάλαι δυνάμεις, πο-
 νηρεὶ δὲ, πολλάκις γίνονται κρείττους ἀνδρῶν σπου-
 δαίων καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αἰρουμένων.
- 86 οὕς πολλὸν ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν ἢ τοὺς περὶ τῶν
 ἄλλοτρίων ἐτοίμως ἀποθνήσκειν ἐθέλοντας καὶ τοῖς b
 ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοίους ὄντας· ταῦτα μὲν γὰρ
 ἐστὶν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τοὺς χρηστοὺς
 ἐνίοτε χεῖρον ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων
- 87 θεῶν ἂν τις ἀμέλειαν εἶναι φήσειεν. ἔχοιμι δ' ἂν τῷ
 λόγῳ τούτῳ χρησασθαι καὶ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς
 Σπαρτιάταις ἐν Θερμοπύλαις γενομένης, ἣν ἅπαντες
 ὅσοι περ ἀκηκόασιν ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον
 ἢ τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς κρατησάσας μὲν τῶν c
 ἐναντίων, πρὸς οὓς δ' οὐκ ἔχρην γεγεννημένας· ἃς εὐ-
 λογεῖν τινὲς τολμῶσι, κακῶς εἰδότες, ὥς οὐδὲν οὐθ'

- ὅσιον οὔτε καλὸν ἐστὶ τῶν μὴ μετὰ δικαιοσύνης καὶ
 188 λεγομένων καὶ πραττομένων. ὧν Σπαρτιάταις μὲν
 οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν· βλέπουσι γὰρ εἰς οὐδὲν ἄλλο
 πλὴν ὅπως ὥς πλείστα τῶν ἀλλοτρίων κατασχίσουσιν.
 (οἷ.) Οἱ δ' ἡμέτεροι περὶ οὐδὲν οὕτω τῶν ὄντων ἐσπού-
 δαζον ὥς τὸ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν εὐδοκιμεῖν· ἡγοῦντο δ
 γὰρ οὐδεμίαν ἂν γενέσθαι κρῖσιν οὔτ' ἀληθεστέραν
 οὔτε δικαιότεραν τῆς ὑπὸ παντὸς τοῦ γένους γνω-
 189 σθείσης. δῆλοι δ' ἦσαν οὕτως ἔχοντες ἔν τε τοῖς ἄλλοις
 οἷς διώκουν τὴν πόλιν καὶ τοῖς μεγίστοις τῶν πραγμά-
 των. τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων ἄνευ τοῦ Τρωῆ-
 κοῦ τοῖς Ἑλλήσι πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἐν ἅπασι τού-
 τοις πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον. ὧν εἷς μὲν ἦν ὁ
 πρὸς Ξέρξην, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Λακεδαιμονίων e
 190 ἐν ἅπασι τοῖς κινδύνοις ἢ 'κεῖνοι τῶν ἄλλων, δεύτε-
 ρος δ' ὁ περὶ τὴν κτίσιν τῶν ἀποικιῶν, εἰς ὃν Δωριέ-
 ων μὲν οὐδεὶς ἦλθεν ἡμῖν συμπολεμήσων, ἡ δὲ πόλις
 ἡμῶν ἡγεμὼν καταστάσα τῶν οὐκ εὐπορούντων καὶ 273
 τῶν ἄλλων τῶν βουλομένων τοσοῦτον τὰ πράγματα
 μετέστησεν, ὥστ' εἰθισμένων τῶν βαρβάρων τὸν ἄλλον
 χρόνον τὰς μεγίστας πόλεις τῶν Ἑλληνίδων καταλαμ-
 βάνειν ἐποίησε τοὺς Ἑλληνας, ἃ πρότερον ἔπασχον,
 ταῦτα δύνασθαι ποιεῖν.
- 191 (οἷ.) Περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοιν ἐν τοῖς
 ἔμπροσθεν ἱκανῶς εἰρήκαμεν, περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποι-
 ῆσομαι τοὺς λόγους, ὅς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλληνίδων
 πόλεων ἄρτι κατρωκισμένων, τῆς δ' ἡμετέρας ἔτι βασι-
 λευομένης. ἐφ' ὧν καὶ πόλεμοι πλείστοι καὶ κίνδυνοι b
 μέγιστοι συνέπεσον, οὓς ἅπαντας μὲν οὐθ' εὐρεῖν οὔτ'
 192 εἰπεῖν ἂν δυνηθεῖην, παραλιπὼν δὲ τὸν πλείστον ὄχλον
 τῶν ἐν ἐκείνῳ μὲν τῷ χρόνῳ πραχθέντων, ῥηθῆναι δὲ
 νῦν οὐ κατεπειγόντων, ὥς ἂν δύνωμαι συντομώτατα

- πειράσσομαι δηλῶσαι τοὺς τ' ἐπιστρατεύσαντας τῇ πό-
λει καὶ τὰς μάχας τὰς ἀξίας μνημονευθῆναι [καὶ δη-
θῆναι] καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, ἔτι δὲ τὰς προφάσεις,
ἃς ἔλεγον, καὶ τὴν δύναμιν τῶν γενῶν τῶν συνακο- c
λουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ ἔσται ταῦτ' εἰπεῖν
- 93 πρὸς οἷς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρήκαμεν. (οῇ.) Θοῤ᾽κες
μὲν γὰρ μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος εἰσέβαλον εἰς
τὴν χώραν ἡμῶν, ὃς ἡμφισβήτησεν Ἐρεχθεὶ τῆς πό-
λεως, φάσκων Ποσειδῶ πρότερον Ἀθηνᾶς καταλαβεῖν
αὐτήν· Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν ἐξ Ἀρεως γε-
νομένων, αὐτὴν στρατείαν ἐφ' Ἰππολύτην ἐποιήσαντο d
τὴν τοὺς τε νόμους παραβᾶσαν τοὺς παρ' αὐταῖς κει-
μένους, ἐρασθεῖσάν τε Θησέως καὶ συνακολουθήσα-
- 94 σαν ἐκεῖθεν καὶ συνοικήσασαν αὐτῷ· Πελοποννήσιοι
δὲ μετ' Εὐρυσθέως, ὃς Ἡρακλεῖ μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην
ᾧν ἡμάρτανεν εἰς αὐτόν, στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἡμε-
τέρους προγόνους ὥς ἐκληψόμενος βία τοὺς ἐκείνου
παῖδας, παρ' ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφηνότες, ἔπαθεν, e
ἃ προσῆκεν αὐτόν· τοσοῦτου γὰρ ἐδέησε κύριος γε-
νέσθαι τῶν ἱκετῶν, ὥσθ' ἠττηθεὶς μάχῃ καὶ ζωγρηθεὶς
ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, αὐτὸς ἱκέτης γενόμενος τούτων,
- 195 οὓς ἐξαιτῶν ἦλθε, τὸν βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ δὲ τοῦ-
του οἱ πεμφθέντες ὑπὸ Δαρεῖου τὴν Ἑλλάδα πορθή-
σουτες, ἀποβάντες εἰς Μαραθῶνα, πλείοσι κακοῖς καὶ 274
μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες ᾧν ἠλπισαν τὴν πό-
λιν ἡμῶν ποιῆσειν, ὥχοντο φεύγοντες ἐξ ἀπάσης τῆς
- 96 Ἑλλάδος. (οῦ.) Τούτους δ' ἅπαντας, οὓς διῆλθον,
οὐ μετ' ἀλλήλων εἰσβαλόντας οὐδὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς
χρόνους, ἀλλ' ὥς οἱ τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἐκά-
στοις καὶ τὸ βούλεσθαι συνέπιπτε, μάχῃ νικήσαντες
καὶ τῆς ὕβρεως παύσαντες οὐκ ἐξέστησαν αὐτῶν, τη- b
λικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ μέγεθος, οὐδ' ἔπαθον ταύ-

- τὸν τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλευέσασθαι καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δόξας καλὰς κτησαμένοις, διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τούτων ὑπερηφάνοις γενομένοις καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι καὶ κατενεχθεῖσιν εἰς χεῖρῳ πράγματα καὶ ταπεινότερα τῶν πρότερον
- 197 αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντα τὰ τοιαῦτα διαφυγόντες ἐνέμεναι τοῖς ἡθεσιν οἷς εἶχον διὰ τὸ πολι-^c τεύεσθαι καλῶς, μᾶλλον φρονοῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἔξει καὶ ταῖς διανοαῖς ταῖς αὐτῶν ἢ ταῖς μάχαις ταῖς γεγενημέναις, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων θαυμαζόμενοι διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἣν διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις αὐτοῖς παρα-
- 198 γενομένην· ἐώρων γὰρ πάντες τὴν μὲν εὐψυχίαν τὴν πολεμικὴν πολλοὺς ἔχοντας καὶ τῶν ταῖς κακουργαῖαις ὑπερβαλλόντων, τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντα^d δυναμένης ὠφελεῖν οὐ κοινωνοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλὰ μόνοις ἐγγιγνομένην τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις, ἅπερ προσῆν τοῖς τότε τὴν πόλιν διοικοῦσι καὶ τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν ἀπάντων αἰτίοις καταστᾶσιν.
- 199 (π'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλύοντας, ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γινώσκοντας καὶ πράττοντας, οὐ μὴν συμβαί-^eνει μοι ταῦτόν ποιεῖν ἐκείνοις, ἀλλ' ἔτι λέγειν ἀναγκάζομαι. τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν, ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ, μικρὰ τῶν πάντων προδιαλεχθεῖς.
- 200 (πα'.) Ἐπηνώρθουν μὲν γὰρ τὸν λόγον τὸν μέχρι τῶν ἀναγνωσθέντων γεγραμμένον μετὰ μειρακίων τριῶν ἢ τεττάρων τῶν εἰθισμένων μοι συνδιατρίβειν·²⁷ ἐπειδὴ δὲ διεξιούσιν ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ προσδεῖσθαι τελευτῆς μόνον, ἔδοξέ μοι μεταπέμψασθαι τι-

να τῶν ἐμοὶ μὲν πεπλησιακότων, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ πε-
 πολιτευμένον προηρημένον Λακεδαιμονίους ἐπαινεῖν,
 ἵν' εἴ τι παρέλαθεν ἡμᾶς ψεῦδος εἰρημένον, ἐκεῖνος
 01 κατιδὼν δηλώσειεν ἡμῖν. ἐλθὼν δ' ὁ κληθεὶς καὶ δι-
 αναγνοὺς τὸν λόγον, τὰ γὰρ μεταξὺ τί δεῖ λέγοντα δια-
 τρίβειν; ἐδυσχέρανε μὲν ἐπ' οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων, ὅ
 ἐπήνεσε δ' ὡς δυνατόν μάλιστα, καὶ διελέχθη περὶ
 ἐκάστου τῶν μερῶν παραπλησίως οἷς ἡμεῖς ἐγινώ-
 σκομεν· οὐ μὴν ἀλλὰ φανερός ἦν οὐχ ἡδέως ἔχων ἐπὶ
 02 τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις. ἐδήλωσε δὲ διὰ
 ταχέων· ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν, ὥς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο
 πεποιήκασι τοὺς Ἕλληνας ἀγαθὸν, ἀλλ' οὖν δι' ἐκεῖνό
 γε δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ
 κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐρόντες αὐτοῖ τε χρῶν- c
 ται καὶ τοῖς ἄλλοις κατέδειξαν.

03 (πβ'.) Τοῦτο δὲ ῥηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μικρὸν
 αἷτιον ἐγένετο τοῦ μήτε καταλῦσαι με τὸν λόγον ἐφ'
 ᾧ ἡβουλήθη, ὑπολαβεῖν θ' ὥς αἰσχρὸν ποιήσω καὶ
 δεινὸν, εἰ παρὼν περιόψομαί τινα τῶν ἐμοὶ πεπλησια-
 κότων πονηροῖς λόγοις χρώμενον. ταῦτα δὲ διανοη-
 θεὶς ἡρόμην αὐτὸν, εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων,
 μηδ' αἰσχύνεται λόγον εἰρηκῶς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ
 04 πολλῶν ἐναντιώσεων μεστόν. „γνώσει δ' ὥς ἔστι τοι- d
 οὔτος, ἦν ἐρωτήσης τινὰς τῶν εὖ φρονούντων, ποῖα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων κάλλιστα νομίζουσιν εἶναι, καὶ
 μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἐστίν, ἐξ οὗ Σπαρτιάται
 τυγχάνουσιν ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντες. οὐδεὶς
 γὰρ ὅστις οὐ τῶν μὲν ἐπιτηδευμάτων προκρίνει τὴν
 εὐσέβειαν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν δικαιοσύνην
 τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ
 τὰς ἄλλας πράξεις, Σπαρτιάτας δ' ἐνταῦθα κατοικεῖν
 05 οὐ πλείω φήσουσιν ἔτων ἑπτακοσίων. τούτων δ' οὐ- e

- τως ἔχόντων εἰ μὲν τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων, τούτους
 φάσκων εὐρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων, ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρό-
 τερον γεγονότας πρὶν Σπαρτιάτας ἐνταῦθα κατοικῆ- 27
 σαι, μὴ μετέχειν αὐτῶν, μήτε τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρα-
 τευσαμένους μήτε τοὺς περὶ Ἡρακλέα καὶ Θησέα γε-
 γονότας μήτε Μίνω τὸν Διὸς μήτε Ῥαδάμανθυν μὴτ'
 Αἰακὸν μήτε τῶν ἄλλων μηδένα τῶν ὑμνουμένων ἐπὶ
 ταῖς ἀρεταῖς ταύταις, ἀλλὰ ψευδῇ τὴν δόξαν ταύτην
 206 ἅπαντας ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν φλυαρῶν τυγχάνεις, προσ-
 ῆκει δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγονότας καὶ χρῆσθαι ταύταις
 μᾶλλον τῶν ἄλλων καὶ καταδείξαι τοῖς ἐπιγιννομένοις, b
 οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μαίνεσθαι δόξεις ἅπασι τοῖς ἀκούσα-
 σιν, οὕτως εἰκῇ καὶ παρὰ νόμους οὓς ἂν τύχῃς ἐπαινῶν.“
 „Ἐπειτ' εἰ μὲν εὐλόγεις αὐτοὺς οὐδὲν ἀκηκοὺς τῶν
 ἐμῶν, ἐλήγεις μὲν ἂν, οὐ μὲν ἐναντία γε λέγων ἐφαί-
 207 νου σαντῶ· νῦν δ' ἐπὶ ηνεκότη σοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν
 ἐπιδεικνύοντα πολλὰ καὶ δεινὰ Λακεδαιμονίους περὶ
 τε τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν καὶ περὶ τοὺς ἄλλους
 Ἕλληνας διαπεπραγμένους, πῶς οἶόν τ' ἦν ἔτι σοὶ λέ-
 γειν τοὺς ἐνόχους ὄντας τούτοις, ὥς τῶν καλλίστων c
 208 ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνες γεγόνασιν; (πγ'.) Πρὸς δὲ
 τούτοις ἀκκεῖνό σε λέληθεν, ὅτι τὰ παραλελειμμένα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων οὐχ οἱ τυχόντες εὐρίσκουσιν, ἀλλ' οἱ τὰς
 τε φύσεις διαφέροντες καὶ μαθεῖν πλεῖστα τῶν πρό-
 τερον εὐρημένων δυνηθέντες καὶ προσέχειν τὸν νοῦν
 τῷ ζητεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθελήσαντες. ὧν Λακε- d
 209 δαιμόνιοι πλέον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ
 ἂν φανείεν πολλῶν εὐρημάτων καὶ μαθητὰ καὶ διδά-
 σκαλοι γεγονότες, οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι
 τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἶσιν, ὥστ' οὐδὲ

- γράμματα μανθάνουσιν, ἃ τηλικαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε τοὺς ἐπισταμένους καὶ χρωμένους αὐτοῖς μὴ μόνον ἐμπείρους γίνεσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῆς αὐτῶν πραχθέντων ἀλλὰ καὶ τῶν πώποτε γενομένων.
- 110 ἀλλ' ὅμως σὺ καὶ τοὺς τῶν τοιούτων ἀμαθεῖς ὄντας ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὥς εὐρεταὶ τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων γερόνασι, καὶ ταῦτ' εἰδὼς, ὅτι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐθίζουσι περὶ τοιαύτας πραγματείας δια-
 τρίβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσιν αὐτοὺς οὐκ εὐεργέτας γε- 277
 νήσεσθαι τῶν ἄλλων ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δυ-
 11 νήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας. (πδ'.) Ἄς πάσας μὲν διεξιὼν πολλὴν ὄχλον ἐμαντῶ τ' ἂν παρὰσχοιμι καὶ τοῖς ἀκούουσιν, μίαν δὲ μόνον εἰπὼν, ἣν ἀγαπῶσι καὶ περὶ ἣν μάλιστα σπουδάζουσιν, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν τρόπον αὐτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν εὐθύς ἐξ εὐνῆς ἐκπέμπουσι τοὺς παῖδας, μεθ' ὧν ἂν ἕκαστοι βουληθῶσι, λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δ' ἐπὶ b
 112 κλωπεῖαν τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς κατοικούντων· ἐν ᾗ συμβαίνει τοὺς μὲν λησθέντας ἀργύριον ἀποτίνειν καὶ πληγὰς λαμβάνειν, τοὺς δὲ πλεῖστα κακουργήσαντας καὶ λαθεῖν δυνηθέντας ἐν τε τοῖς παισὶν εὐδοκιμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν δ' εἰς ἄνδρας συντελεῶσιν, ἣν ἐμμείνωσι τοῖς ἥθεσιν οἷς παῖδες ὄν-
 113 τες ἐμελέτησαν, ἐγγὺς εἶναι τῶν μεγίστων ἀρχῶν. καὶ ταύτης ἣν τις ἐπιδείξῃ παιδείαν μᾶλλον ἀγαπῶ- c
 μένην ἢ σπουδαιοτέραν παρ' αὐτοῖς εἶναι νομιζομένην, ὁμολογῶ μηδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι μηδὲ περὶ ἐνὸς πώποτε πράγματος. καίτοι τί τῶν τοιούτων ἔργων καλὸν ἐστὶν ἢ σεμνὸν ἀλλ' οὐκ αἰσχύνῃς ἄξιον; πῶς δ' οὐκ ἀνοήτους χρὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας τοὺς τοσοῦτον τῶν νόμων τῶν κοινῶν ἐξεστῶτας καὶ μηδὲν τῶν αὐτῶν μήτε τοῖς Ἕλλησι μήτε τοῖς βαρβάροις

- 214 γιγνώσκοντας; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς κακουργοῦντας καὶ κλέπτοντας πονηροτάτους τῶν οἰκετῶν νομίζουσιν, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων πρωτεύοντας βελτίστους εἶναι τῶν παιδῶν ὑπολαμβάνουσι καὶ μάλιστα τιμῶσιν. καίτοι τίς ἂν τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν τρεῖς ἀποθανεῖν ἔλοιτο μᾶλλον ἢ διὰ τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς ποιούμενος;“
- 215 (πέ.) Ταῦτ’ ἀκούσας θρασέως μὲν οὐδὲ πρὸς ἐν ἀντεῖπε τῶν εἰρημένων, οὐδ’ αὖ παντάπασιν ἀπεσιώπησεν ἀλλ’ ἔλεγεν, ὅτι „σὺ μὲν πεποίησαι τοὺς λόγους“ ἐμὲ λέγων „ὥς ἅπαντ’ ἀποδεχομένου μου τάκετ e καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς περὶ μὲν τῆς τῶν παιδῶν αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰκότως ἐπιτιμᾶν ἐκείνοις, ἐμοῦ δ’ οὐ δικαίως κατηγο-
- 216 ρεῖν. ἐγὼ γὰρ ἐλυπήθην μὲν τὸν λόγον ἀναγινώσκων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐ μὴν 278 οὕτως ὥς ἐπὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δύνασθαι τοῖς γεγραμμένοις, εἰθισμένος τὸν ἄλλον χρόνον ἐπαινεῖν. εἰς τοιαύτην δ’ ἀπορίαν καταστάς εἶπον, ὅπερ ἦν λοιπὸν, ὥς εἰ καὶ μηδὲν δι’ ἄλλο, διὰ γ’ ἐκεῖνο δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιμεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι τυγχά-
- 217 νουσιν. ταῦτα δ’ εἶπον οὐ πρὸς τὴν εὐσέβειαν οὐδὲ b πρὸς τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψας, ἀ σὺ διῆλθες, ἀλλὰ πρὸς τὰ γυμνάσια τάκετ καθεστῶτα καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀνδρίας καὶ τὴν ὁμόνοϊαν καὶ συνόλως τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, ἅπερ ἅπαντες ἂν εἶποιεν, καὶ μάλιστ’ ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι φήσειαν.“
- 218 (πς.) Ταῦτα δ’ αὐτοῦ διαλεχθέντος ἀπεθεξάμην μὲν οὐχ ὥς διαλυόμενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ’

ως ἀποκρυπτόμενον τὸ πικρότατον τῶν τότε ῥηθέν- e
 των, οὐκ ἀπαιδεύτως ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως, καὶ περὶ
 τῶν ἄλλων ἀπολελογημένον σωφρονέστερον ἢ τότε
 παρορησιασάμενον. (πξ'.) Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' εἰσας
 περὶ αὐτῶν ἐφασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινоте-
 219 ραν ἢ περὶ τῆς τῶν παίδων κλωπείας. „ἐκείνοις μὲν
 γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐλυμαίνοντο τοὺς αὐτῶν παῖ-
 δας, οἷς δ' ὀλίγω πρότερον σὺ διηλθες, τοὺς Ἕλληνας
 ἀπώλλυσαν. ῥάδιον δ' ὥς οὕτως εἶχε ταῦτα, συνιθεῖν. d
 οἶμαι γὰρ ἅπαντας ἂν ὁμολογήσαι κακίστους ἄνδρας
 εἶναι καὶ μεγίστης ζημίας ἀξιούς, ὅσοι τοῖς πράγμασι
 τοῖς εὖρημένοις ἐπ' ὠφελείᾳ, τούτοις ἐπὶ βλάβῃ χρώ-
 220 μενοι τυγχάνουσι, μὴ πρὸς τοὺς βαρβάρους μηδὲ πρὸς
 τοὺς ἁμαρτάνοντας μηδὲ πρὸς τοὺς εἰς τὴν αὐτῶν
 χώραν εἰσβάλλοντας ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους καὶ
 τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας· ἅπερ ἐποιοῦν
 Σπαρτιᾶται. καίτοι πῶς ὅσιόν ἐστι φάσκειν καλῶς
 χρῆσθαι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύμασιν, οὔτινες e
 οὓς προσῆκε σῶζειν, τούτους ἀπολλύοντες ἅπαντα
 221 τὸν χρόνον διετελέσαν; (πη'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐ σὺ μό-
 νος ἄγνοεῖς τοὺς κακῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν,
 ἀλλὰ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων. ἐπειδὴν γὰρ
 τινες ἰδῶσιν ἢ πύθωνται παρὰ τινων ἐπιμελῶς δια- 279
 τρίβοντας περὶ τὰ δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν ἐπιτηδευ-
 μάτων, ἐπαινοῦσι καὶ πολλοὺς λόγους ποιοῦνται περὶ
 222 αὐτῶν, οὐκ εἰδότες τὸ συμβησόμενον. χρὴ δὲ τοὺς
 ὀρθῶς δοκιμάζειν βουλομένους περὶ τῶν τοιούτων ἐν
 ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδεμίαν δόξαν ἔχειν
 περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὸν χρόνον ἐκείνον ἔλθω-
 σιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας αὐτοὺς ὄψον-
 ται καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τότε b
 223 θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν νομί-

μῶς καὶ καλῶς χρωμένους οἷς ἐμελέτησαν ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακουργοῦντας ψέγειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἐνθυμουμένους, ὥς οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πραγμάτων οὐτ' ὠφελούσιν οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὥς αἱ τῶν ἀνθρώπων χρήσεις καὶ πράξεις ἀπάντων ἡμῖν
 224 αἰτίαι τῶν συμβαινόντων εἰσὶν. γνοίη δ' ἂν τις ἐκείθεν· τὰ γὰρ αὐτὰ πανταχῇ καὶ μηδαμῇ διαφέροντα τοῖς μὲν ὠφέλιμα, τοῖς δὲ βλαβερά γίνεσθαι. καίτοι τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἕκαστον τῶν ὄντων τὴν ἐναντίαν αὐτὴν αὐτῇ καὶ μὴ τὴν αὐτὴν οὐκ εὐκόλόν ἐστιν· τὸ δὲ μηδὲν τῶν αὐτῶν συμβαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσι καὶ τοῖς ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς, τίνι τῶν ὀρθῶς λογιζομένων οὐκ ἂν εἰκότως ταῦτα γίνε-
 225 σθαι δόξειεν; (πθ'.) Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμονοίας ἂν ἀρμόσειεν· καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὴν φύσιν δ εἰσὶν οὐκ ἀνόμοιαι τοῖς εἰρημένοις, ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν εὐροίμεν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γιγνομένας, τὰς δὲ τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμφορῶν.

„Ὡν μίαν εἶναί φημι καὶ τὴν Σπαρτιατῶν· εἰρήσεται γὰρ τάληθές, εἰ καὶ τισι δόξω λίαν παρὰ-
 226 δοξα λέγειν. οὗτοι γὰρ τῷ ταῦτα γιγνώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων ἀλλήλοις στασιάζειν τοὺς Ἕλληνας ὥσπερ τέχνην ἔχοντες ἐποιοῦν, καὶ τὸ χαλεπώτα- e
 τον ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον, τοῦθ' αὐτοῖς ἀπάντων συμφορώτατον ἐνόμιζον εἶναι· τὰς γὰρ οὕτω διακειμένας ἐξῆν αὐτοῖς, ὅπως ἡβούλοντο, διοικεῖν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν αὐτοὺς διὰ γε τὴν ὁμόνοιαν δικαίως ἐπαινέσειεν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τοὺς καταπον- 28
 τιστάς καὶ ληστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὄντας· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι σφίσιν αὐτοῖς ὁμονοοῦντες
 227 τοὺς ἄλλους ἀπολλύουσιν. εἰ δέ τις δοκῶ τὴν παρὰ-

βολὴν ἀπρεπῇ πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἐγὼ, λέγω δὲ Τριβαλλοὺς, οὓς ἅπαντές φασιν ὁμονοεῖν μὲν ὥς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπολλύναι δ' οὐ μόνον τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσων ἂν ἐφί-
 228 κέσθαι δυνηθῶσιν. οὓς οὐ χρὴ μιμεῖσθαι τοὺς ἀρε- b
 τῆς ἀντιποιοιμένους ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δύναμιν. αὗται μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρας αὐτῶν φύσεις εὐεργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγενόμεναι παραμείνωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦναντίον, οἷς μὲν ἂν πλησιάσωσιν, ἀπολλύουσι, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα περὶ σφᾶς αὐτοὺς ποιοῦνται.“

229 (ζ΄.) Ταῦτ' εἰπὼν κατέσχον, πρὸς ὃν τοὺς λόγους c
 ἐποιοῦμην, ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐθενὸς ἥττον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων. οὐ μὴν τὰ μειράκια τὰ πᾶσι παραγεγενημένα τούτοις τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔσχευ, ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐπήνεσαν ὥς διειλεγμένον τε νεαρωτέ-
 ρως ἢ προσεδόκησαν, ἡγωνισμένον τε καλῶς, ἐκείνου δὲ κατεφρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς γιννώσκοντες ἀλλὰ
 230 διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ ἀπῆει d
 φρονημώτερος γεγενημένος καὶ συνεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὥσπερ χρὴ τοὺς εὖ φρονουῦντας, καὶ πεπονθῶς τὸ γεγραμμένον ἐν Δελφοῖς, αὐτόν τ' ἐγνωκὼς καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον ἢ πρότερον· ἐγὼ δ' ὑπελειπόμην ἐπιτυχῶς μὲν ἴσως διειλεγμένος, ἀνοητότερος δὲ δι' αὐτὸ τοῦτο γεγενη-
 μένος, καὶ φρονῶν μείζον ἢ προσῆκε τοὺς τηλικούτους,
 231 καὶ ταραχῆς μειρακιώδους μεστὸς ὢν. (ζα΄.) Δῆλος δ' e
 ἦν οὕτω διακείμενος· ἐπειδὴ γὰρ ἡσυχίας ἐπελαβόμην,

οὐ πρότερον ἐπαυσάμην, πρὶν ὑπέβαλον τῷ παιδί
τὸν λόγον, ὃν ὀλίγω μὲν πρότερον μεθ' ἡδονῆς διηλ-
θον, μικρῷ δ' ὕστερον ἡμελλέ με λυπήσειν. τριῶν 2
γὰρ ἢ τεττάρων ἡμερῶν διαλειφθεῖσων ἀναγιννώ-
σκων αὐτὰ καὶ διεξιῶν, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως
ἦν εἰρηκῶς, οὐκ ἡχθόμην, καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἦν
232 ἅπαντα περὶ αὐτῆς γεγραφῶς, ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ Λακε-
δαιμονίων ἐλυπήθην καὶ βαρέως ἔφερον· οὐ γὰρ με-
τρίως ἐδόκουν μοι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν οὐδ' ὁμοί-
ως τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀλιγώρως καὶ λίαν πικρῶς καὶ
παντάπασιν ἀνοήτως· ὥστε πολλάκις ὀρμήσας ἐξ- b
αλείφειν αὐτὸν ἢ κατακάειν μετεγίνωσκον, ἐλεῶν
τὸ γῆρας τοῦμαυτοῦ καὶ τὸν πόνον τὸν περὶ τὸν λό-
γον γεγενημένον.

- 233 (ιβ'). Ἐν τοιαύτῃ δέ μοι ταραχῇ καθεστῶτι καὶ
μεταβολὰς ποιουμένῳ πολλὰς ἔδοξε μὲν κράτιστον
εἶναι παρακαλέσαντι τῶν πεπλησιακότων τοὺς ἐπι-
δημοῦντας βουλευσασθαι μετ' αὐτῶν, πότερον ἀφα-
νιστέος παντάπασιν ἐστὶν ἢ διαδοτέος τοῖς βουλο-
μένοις λαμβάνειν, ὁπότερα δ' ἂν ἐκείνοις δόξη, ταῦτα c
ποιεῖν. τούτων γνωσθέντων οὐδεμίαν διατριβὴν
ἐποιησάμην, ἀλλ' εὐθὺς παρεκέκληντο μὲν, οὓς εἶπον,
προειρηκῶς δ' ἦν αὐτοῖς, ἐφ' ᾧ συνεληλυθότες ἦσαν,
ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος, ἐπρηνημένος δ' ἦν καὶ τεθορυ-
βημένος καὶ τετυχηκῶς ὥνπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν
234 ταῖς ἐπιδείξεσιν. (ιβ'). Ἀπάντων δὲ τούτων ἐπιτετε-
λεσμένων οἱ μὲν ἄλλοι διελέγοντο πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
δῆλον, ὅτι περὶ τῶν ἀναγνωσθέντων· ὃν δ' ἐξ ἀρχῆς
μετεπεψάμεθα σύμβουλον, τὸν Λακεδαιμονίων ἐπαι- d
νέτην, πρὸς ὃν πλείω διελέχθην τοῦ δέοντος, σιωπῇν
ποιησάμενος καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας ἀπορεῖν ἔφασκεν,

ὅ τι χρήσεται τοῖς παροῦσιν· οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν βού-
 λεσθαι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὔτε πιστεύειν δύ-
 235 νασθαι παντάπασιν αὐτοῖς. „θαυμάζω γὰρ, εἰδ' οὐ-
 τως ἔλνπῆθης καὶ βαρέως ἔσχες, ὥσπερ φῆς, ἐπὶ τοῖς
 περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὁρῶ τοιοῦτον γεγραμμένον, εἴτε συμβούλοις περὶ τοῦ
 λόγου χρήσασθαι βουλόμενος ἡμᾶς συνήγαγες, οὓς e
 οἶσθ' ἀκριβῶς ἅπαν, ὅ τι ἂν σὺ λέγῃς ἢ πράττῃς,
 ἐπαινοῦντας. εἰθισμένοι δ' εἰσὶν οἱ νοῦν ἔχοντες ἀνα-
 κοινοῦσθαι, περὶ ὧν ἂν σπουδάζωσι, μάλιστα μὲν τοῖς
 ἄμεινον αὐτῶν φρονοῦσιν, εἰ δὲ μὴ, τοῖς μέλλουσιν 282
 ἀποφαίνεσθαι τὴν αὐτῶν γνώμην· ὧν τὰναντία σὺ
 236 πεποίηκας. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ἀποδέχομαι
 τῶν λόγων, δοκεῖς δέ μοι ποιήσασθαι τὴν τε παρὰ-
 κλησιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τῆς πόλεως
 οὐχ ἀπλῶς, οὐδ' ὥς διείλεξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμῶν
 μὲν πείραν λαβεῖν βουλόμενος, εἰ φιλοσοφοῦμεν καὶ
 μεμνήμεθα τῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς λεγομένων καὶ
 συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν, ὃν τρόπον ὁ λόγος τυγχάνει b
 237 γεγραμμένος, τὴν δὲ πόλιν ἐπαινεῖν προσελέσθαι τὴν
 σαυτοῦ σωφρονῶν, ἵνα τῷ τε πλήθει τῷ τῶν πολι-
 τῶν χαρίσῃ καὶ παρὰ τοῖς εὐνοϊκῶς πρὸς ὑμᾶς διακει-
 μένοις εὐδοκιμήσῃς. (4δ'.) Ταῦτα δὲ γνούς ὑπέλαβες,
 ὥς εἰ μὲν περὶ μόνῃς αὐτῆς ποιήσῃ τοὺς λόγους καὶ
 τὰ μυθώδη περὶ αὐτῆς ἑρεῖς, ἃ πάντες θρολουῖσιν,
 ὅμοια φανεῖται τὰ λεγόμενα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων γε-
 γραμμένοις, ἐφ' ᾧ σὺ μάλιστ' ἂν αἰσχυνθείης καὶ λυ- e
 238 πηθείης· ἂν δ' ἐάσας ἐκεῖνα λέγῃς τὰς πράξεις τὰς
 ὁμολογουμένας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίας τοῖς Ἑλ-
 λησι γεγενημένας, καὶ παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς τὰς
 Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς μὲν τῶν προγόνων ἐπαινῇς,
 τῶν δ' ἐκείνοις πεπραγμένων κατηγορῇς, ὅ τε λόγος

- ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μενεῖς
 ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἂν τινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς
 239 ἄλλοις γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαί-
 νει τάσσθαι καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν. (ζε΄.) Εἰ- d
 δὼς δὲ σαυτὸν ἐπηρεκότες τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν
 ὥς οὐδεὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηκοότας, μὴ δό-
 ξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν, ὅ τι ἂν τύχωσι, καὶ
 τούτους νῦν ψέγειν, οὓς πρότερον ἐπήνεις μᾶλλον
 τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι, ποίους
 τινὰς ἂν ἑκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δό-
 ξιας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχouis τ' ἂν τοὺς μὲν προγό-
 νους ἐπαινεῖν, οὓς περ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν e
 μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις,
 μηδὲν δὲ ποιεῖν τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν
 240 αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥαδίως εὐρεῖν λόγους
 ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων
 ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμέ- 283
 νους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι
 περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζό-
 μενον αἰσχροὺν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημείον, περὶ
 δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον καὶ πραγμάτων
 241 καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνώ-
 σθεις ἐστίν, ἐν ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους
 εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιάτας δ' ὑπεροπι- b
 κούς καὶ πολεμικοὺς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐ-
 τοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν. (ζς΄.) Τοιαύτην δ'
 ἑκατέρων ἐχόντων τὴν φύσιν τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων
 ἐπαινέεισθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς
 δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν,
 242 ἔστι δ' οὓς καὶ ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ
 τολμᾶν λέγειν, ὥς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες

τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ c
 ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγμα-
 τος, καὶ δοκεῖν ἅπαντας μεγαλοφρονεστέρους εἶναι
 τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος προεσιτώτας, τοὺς
 τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰρηνικῶν· τοὺς
 μὲν γὰρ οὔτε κτητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ ὄντων οὔτε φύ-
 λακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ' ἀμφοτέρω
 δύνασθαι καὶ λαμβάνειν, ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι, καὶ σώ-
 ζειν, ἅπερ ἂν ἅπαξ κατὰσχῶσιν· ἃ ποιοῦσιν οἱ τέλειοι d
 243 δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῆς
 πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
 μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστεροῦντας τὰ συμβόλαια
 καὶ τοὺς παρακραουμένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ
 ἡγοῦνται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς, διὰ γὰρ
 τὸ πονηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλατ-
 τοῦσθαι τοῖς πράγμασι, τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονε-
 ξίας καὶ τὰς τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐ- e
 244 κτὰς μὲν εἶναι, καὶ πάντας αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ λαιδοροεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας
 ἔχουσι δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύ-
 σιν, ὅστις οὐκ ἂν εὖξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐ-
 τὸς τυχεῖν τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειο- 284
 τάτους· ὃ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι μέριστον τῶν ἀγα-
 θῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων.
 τὴν μὲν οὖν περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσα-
 245 σθαι μετὰ τοιαύτης διανοίας. (45.) Εἰ μὲν οὖν ἡγούμην
 ἀφεῖξεσθαί σε τῶν εἰρημένων καὶ παραλείψειν ἀνεπι-
 τίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔτι λέγειν
 ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην, περὶ ὧν b
 παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαι σοι μελήσειν,
 οὐδὲ γὰρ ὅτε συνῆγες ἡμᾶς, ἐδόκεις μοι σπουδάζειν
 246 περὶ αὐτῶν, ὅτι δὲ προελόμενος συνθεῖναι λόγον μη-

- ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μενεῖς
 ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἂν τινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς
 239 ἄλλοις γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαί-
 νει τάξασθαι καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν. (4ε΄.) Εἰ- d
 δὼς δὲ σαυτὸν ἐπηνεκότα τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν
 ὥς οὐδεὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηκοότας, μὴ δό-
 ξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν, ὅ τι ἂν τύχωσι, καὶ
 τούτους νῦν ψέγειν, οὓς πρότερον ἐπήνεις μᾶλλον
 τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι, ποίους
 τινὰς ἂν ἑκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δό-
 ξιας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχοις τ' ἂν τοὺς μὲν προγό-
 νους ἐπαινεῖν, οὓς περ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν e
 μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις,
 μηδὲν δὲ ποιεῖν τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν
 240 αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥαδίως εὗρεῖν λόγους
 ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων
 ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμέ- 283
 νους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι
 περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζό-
 μενον αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον, περὶ
 δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον καὶ πραγμάτων
 241 καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνω-
 σθείς ἐστίν, ἐν ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους
 εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιάτας δ' ὑπεροπτι- b
 κοὺς καὶ πολεμικοὺς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐ-
 τοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν. (4ς΄.) Τοιαύτην δ'
 ἑκατέρων ἐχόντων τὴν φύσιν τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων
 ἐπαινέσθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς
 δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν,
 242 ἔστι δ' οὓς καὶ ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ
 τολμᾶν λέγειν, ὥς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες

τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ c
 ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγμα-
 τος, καὶ δοκεῖν ἅπαντας μεγαλοφρονεστέρους εἶναι
 τοὺς τοιούτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος προεστῶτας, τοὺς
 τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰρηνικῶν· τοὺς
 μὲν γὰρ οὔτε κητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ ὄντων οὔτε φύ-
 λακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ' ἀμφοτέρω
 δύνασθαι καὶ λαμβάνειν, ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι, καὶ σώ-
 ζειν, ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχωσιν· ἃ ποιοῦσιν οἱ τέλειοι d
 43 δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῆς
 πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
 μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστεροῦντας τὰ συμβόλαια
 καὶ τοὺς παρακρουομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ
 ἡγοῦνται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς, διὰ γὰρ
 τὸ πονηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλατ-
 τοῦσθαι τοῖς πράγμασι, τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονε-
 ξίας καὶ τὰς τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐ- e
 44 κτὰς μὲν εἶναι, καὶ πάντας αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ λαιδορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας
 ἔχουσι δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύ-
 σιν, ὅστις οὐκ ἂν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐ-
 τὸς τυχεῖν τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειο- 284
 τάτους· ᾧ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι μέγιστον τῶν ἀγα-
 θῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων.
 τὴν μὲν οὖν περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσα-
 45 σθαι μετὰ τοιαύτης διανοίας. (45.) Εἰ μὲν οὖν ἡγοῦμην
 ἀφ' ἑξέσθαι σε τῶν εἰρημένων καὶ παραλείψειν ἀνεπι-
 τίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔτι λέγειν
 ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην, περὶ ὧν h
 παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαι σοι μελήσειν,
 οὐδὲ γὰρ ὅτε συνῆγες ἡμᾶς, ἐδόκεις μοι σπουδάζειν
 46 περὶ αὐτῶν, ὅτι δὲ προελόμενος συνθεῖναι λόγον μὴ-

δὲν ὅμοιον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥαθύμως ἀνα-
 γιννώσκουσιν ἀπλοῦν εἶναι δόξοντα καὶ ῥάδιον κατα-
 μαθεῖν, τοῖς δ' ἀκριβῶς διεξιούσιν αὐτὸν, καὶ πειρω-
 μένοις κατιδεῖν, ὃ τοὺς ἄλλους λέληθεν, χαλεπὸν φα-
 νούμενον καὶ δυσκαταμάθητον, καὶ πολλῆς μὲν ἱστο-
 ρίας γέμοντα καὶ φιλοσοφίας, παντοδαπῆς δὲ μεστὸν
 ποικιλίας καὶ ψευδολογίας, οὐ τῆς εἰθισμένης μετὰ
 κακίας βλάπτειν τοὺς συμπολιτευομένους ἀλλὰ τῆς
 δυναμένης μετὰ παιδείας ὠφελεῖν ἢ τέρπειν τοὺς
 247 ἀκούοντας· ὧν οὐδὲν ἐάσαντά με φήσεις τὸν τρόπον
 τοῦτον ἔχειν, ὥς ἐβουλεύσω σὺ περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τήν
 τε δύναμιν τῶν λεγομένων διδάσκοντα καὶ τήν σὴν
 διάνοιαν ἐξηγούμενον οὐκ αἰσθάνεσθαι τοσούτῳ τὸν
 λόγον ἀδοξότερον δι' ἐμὲ γιννόμενον, ὅσῳ περ αὐτὸν δ
 φανερώτερον ἐποιοῦν καὶ γνωριμώτερον τοῖς ἀναγι-
 γνώσκουσιν· ἐπιστήμην γὰρ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐνεργα-
 ζόμενον ἔρημον τὸν λόγον με ποιεῖν καὶ τῆς τιμῆς
 ἀποστερεῖν τῆς γιγνομένης ἂν αὐτῷ διὰ τοὺς πονουῖν-
 248 τας καὶ πράγματα σφίσιν αὐτοῖς παρέχοντας. (ζή·) Ἐγὼ
 δ' ὁμολογῶ μὲν ἀπολελεῖσθαι τὴν ἐμὴν φρόνησιν τῆς e
 σῆς ὥς δυνατὸν πλεῖστον, οὐ μὴν ἀλλ' ὥσπερ τοῦτ'
 οἶδα, καὶ κείνο τυγχάνω γιννώσκων, ὅτι τῆς πόλεως
 τῆς ὑμετέρας βουλευομένης περὶ τῶν μεγίστων οἱ μὲν
 ἄριστα φρονεῖν δοκοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσι τοῦ
 συμφέροντος, τῶν δὲ φαύλων νομιζομένων εἶναι καὶ
 καταφρονουμένων ἔστιν ὅτε κατώρθωσεν ὁ τυχὼν καὶ 285
 249 βέλτιστα λέγειν ἔδοξεν· ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ
 περὶ τοῦ νῦν ἐνεστῶτος τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν, ὅπου
 σὺ μὲν οἶε μάλιστ' εὐδοκιμήσειν, ἦν ὥς πλεῖστον χρό-
 νον διαλάθῃς, ἦν ἔχων γνώμην τὰ περὶ τὸν λόγον
 ἐπραγματεύθῃς, ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι βέλτιστά σε πράξειν,
 ἦν δυνήθῃς τὴν διάνοιαν, ἢ χρώμενος αὐτὸν συνέθῃ-

κας, ὥς τάχιστα φανεράν ποιῆσαι τοῖς τ' ἄλλοις ἄπασι b
 καὶ Λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν πεποίησαι πολλοὺς
 λόγους, τοὺς μὲν δίκαιους καὶ σεμνοὺς, τοὺς δ'
 50 ἀσελγεῖς καὶ λίαν φιλαπεχθήμονας· οὓς εἴ τις ἐπέ-
 δεῖξεν αὐτοῖς πρὶν ἐμὲ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐκ
 ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σέ
 διετέθησαν ὥς κατηγορίαν γεγραφότα καθ' αὐτῶν.
 νῦν δ' οἶμαι τοὺς μὲν πλείστους Σπαρτιατῶν ἐμμενεῖν
 τοῖς ἡθεσιν οἷσπερ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, τοῖς δὲ λό- c
 γοις τοῖς ἐνθάδε γραφομένοις οὐδὲν μᾶλλον προσέξειν
 τὸν νοῦν ἢ τοῖς ἔξω τῶν Ἡρακλέους στηλῶν λεγομένοις,
 51 τοὺς δὲ φρονηματώταους αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τινὰς
 ἔχοντας τῶν σῶν καὶ θαυμάζοντας, τούτους, ἣν λάβωσι
 τὸν ἀναγνώσασθαι καὶ χρόνον ὥστε συνδιατρίψαι
 σφίσιν αὐτοῖς, οὐδὲν ἀγνοήσῃ τῶν λεγομένων ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι τῶν μετ' ἀποδείξεως
 εἰρημένων περὶ τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν, καὶ τῶν λοι-
 δοριῶν καταφρονήσῃ τῶν εἰκῇ μὲν τοῖς πράγμασι d
 λεγομένων, πικρῶς δὲ τοῖς ὀνόμασι κεχρημένων, καὶ
 νομίζειν τὰς μὲν βλασφημίας τὰς ἐνούσας ἐν τῷ βιβλίῳ
 52 τὸν φθόνον ὑποβαλεῖν, τὰς δὲ πράξεις καὶ τὰς μάχας,
 ἐφ' αἷς αὐτοὶ τε μέγα φρονοῦσι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 εὐδοκιμοῦσι, σὲ γεγραφέναι καὶ μνημονεύεσθαι πε-
 ποιηκέναι, συναγαγόντα πάσας αὐτάς καὶ θέντα παρ'
 ἀλλήλας, αἴτιον δ' εἶναι καὶ τοῦ πολλοὺς ποθεῖν ἀνα-
 γνῶναι καὶ διελθεῖν αὐτάς, οὐ τὰς ἐκείνων ἐπιθυ- e
 μοῦντας ἀκοῦσαι πράξεις, ἀλλὰ πῶς σὺ διείλεξαι περὶ
 53 αὐτῶν μαθεῖν βουλομένους. (ζθ'.) Ταῦτ' ἐνθυμουμέ-
 νους καὶ διεξιόντας οὐδὲ τῶν παλαιῶν ἔργων ἀμνη-
 μονήσῃ, δι' ὧν ἐγκεκωμίακας τοὺς προγόνους αὐ- 286
 τῶν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις διαλέξεσθαι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
 πρῶτον μὲν, ὅτι Δωριεῖς ὄντες, ἐπειδὴ κατεῖδον τὰς

πόλεις τὰς αὐτῶν ἀδόξους καὶ μικρὰς καὶ πολλῶν ἐν-
 δεῖς οὕσας, ὑπεριδόντες ταύτας ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς
 ἐν Πελοποννήσῳ πρωτενοῦσας, ἐπ' Ἄργος καὶ Λακεδαί-
 254 μονα καὶ Μεσσήνην, μάχῃ δὲ νικήσαντες τοὺς μὲν ἡτ-
 τηθέντας ἔκ τε τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας ἐξέβαλον,
 αὐτοὶ δὲ τὰς κτήσεις ἀπάσας τὰς ἐκείνων τότε κατα- b
 σχόντες ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, οὗ μείζον ἔργον καὶ
 θαυμαστότερον οὐδεὶς ἐπιδείξει κατ' ἐκείνον τὸν χρό-
 νον γενόμενον, οὐδὲ πρᾶξιν εὐτυχεστέραν καὶ θεοφι-
 λεστέραν τῆς τοὺς χρησαμένους τῆς μὲν οἰκείας ἀπο-
 ρίας ἀπαλλαξάσης, τῆς δ' ἄλλοτρίας εὐδαιμονίας κυ-
 255 ρίους ποιησάσης. καὶ ταῦτα μὲν μετὰ πάντων συστρα-
 τευσαμένων ἔπραξαν. (ρ'.) Ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀργείους
 καὶ Μεσσηνίους τὴν χώραν διείλοντο καὶ καθ' αὐτοὺς c
 ἐν Σπάρτῃ κατῴκησαν, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς τοσοῦ-
 τον φρονῆσαι φῆς αὐτοὺς ὥστ' ὄντας οὐ πλείους τότε
 δισχιλίων οὐχ ἡγήσασθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀξίους εἶναι
 ξῆν, εἰ μὴ δεσπόται πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πό-
 256 λεων γενέσθαι δυνηθεῖεν, ταῦτα δὲ διανοηθέντας καὶ
 πολεμεῖν ἐπιχειρήσαντας οὐκ ἀπειπεῖν, ἐν πολλοῖς
 κακοῖς καὶ κινδύνοις γιγνομένους, πρὶν ἀπάσας ταύ-
 τας ὑφ' αὐτοῖς ἐποιήσαντο πλὴν τῆς πόλεως τῆς Ἀρ- d
 γείων, ἔχοντας δ' ἤδη καὶ χώραν πλείστην καὶ δύναμιν
 μεγίστην καὶ δόξαν τοσαύτην, ὅσῃν προσήκει τοὺς
 τηλικαῦτα διαπεπραγμένους, οὐχ ἥττον διακεῖσθαι
 φιλοτίμως, ὅτι λόγος ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἴδιος καὶ καλὸς
 257 μόνους τῶν Ἑλλήνων· ἐξεῖναι γὰρ εἰπεῖν αὐτοῖς, ὅτι
 σφεῖς μὲν ὄντες οὕτως ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οὐδεμιᾶ
 πώποτε τῶν μυριάδων πόλεων ἡκολούθησαν οὐδ' e
 ἐποίησαν τὸ προσταττόμενον ἀλλ' αὐτόνομοι διετέλε-
 σαν ὄντες, αὐτοὶ δ' ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρ-
 βάρους πάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες κατέστησαν,

καὶ τῆς τιμῆς ταύτης ἔτυχον οὐκ ἀλόγως ἀλλὰ διὰ τὸ
μάχας ποιησάμενοι πλείστας ἀνθρώπων κατ' ἐκείνον
τὸν χρόνον μηδεμίαν ἡττηθῆναι τούτων ἡγουμένου
258 βασιλέως ἀλλὰ νενικηκέναι πάσας· οὗ τεκμήριον οὐ- 287
δεις ἂν δύναίτο μείζον εἰπεῖν ἀνδρίας καὶ καρτερίας
καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας, πλὴν ἢ τὸ ῥηθῆσε-
σθαι μέλλον· τοσούτων γὰρ τὸ πλῆθος τῶν πόλεων
τῶν Ἑλληνίδων οὐσῶν, τῶν μὲν ἄλλων οὐδέν' ἂν εἰ-
πεῖν οὐδ' εὖρεῖν ἥτις οὐ περιπέπτωκε ταῖς συμφοραῖς
259 ταῖς εἰθισμέναις γίνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν δὲ τῇ
Σπαρτιατῶν οὐδεις ἂν ἐπιδείξειεν οὔτε στάσιν οὔτε
σφαγὰς οὔτε φυγὰς ἀνόμους γεγεννημένας, οὐδ' ἀρ-
παγὰς χρημάτων οὐδ' αἰσχύνas γυναικῶν καὶ παίδων, b
ἀλλ' οὐδὲ πολιτείας μεταβολὴν οὐδὲ χρῶν ἀποκοπὰς
οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων
κακῶν. περὶ ὧν διεξιόντας οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ σοῦ,
τοῦ τ' ἀθροίσαντος καὶ διαλεχθέντος οὕτω καλῶς περὶ
260 αὐτῶν, μεμνήσεσθαι καὶ πολλὴν χάριν ἔξειν. (ραΐ.)
Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω περὶ σοῦ νῦν καὶ πρό-
τερον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παρελθούσι χρόνοις ἐθαύμα-
ζόν σου τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τοῦ βίου τάξιν καὶ φι- c
λοπονίαν καὶ μάλιστα τὴν ἀλήθειαν τῆς φιλοσοφίας,
νῦν δὲ ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω τῆς εὐδαιμονίας· δοκεῖς
γὰρ μοι ζῶν μὲν λήψεσθαι δόξαν οὐ μείζω μὲν, ἥς
ἄξιός εἰ, χαλεπὸν γὰρ, παρὰ πλείοσι δὲ καὶ μᾶλλον
ὁμολογουμένην τῆς νῦν ὑπαρχούσης, τελευτήσας δὲ
τὸν βίον μεθέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρ-
ούσης ἀλλὰ τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διενεγ-
κόντων ἐπὶ τινι τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιούσης. d
261 καὶ δικαίως τεύξει τούτων· ἐπήνεκας γὰρ τὰς πόλεις
ἀμφοτέρως καλῶς καὶ προσηκόντως, τὴν μὲν κατὰ τὴν
δόξαν τῆς τῶν πολλῶν, ἥς οὐδεις τῶν ὀνομαστῶν ἀν-

δρῶν καταπεφρόνηκεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν αὐ-
τῆς οὐκ ἔστιν ὄντινα κίνδυνον οὐχ ὑπομένουσι, τὴν
δὲ κατὰ τὸν λογισμόν τῶν πειρωμένων στοχάζεσθαι
τῆς ἀληθείας, παρ' οἷς εὐδοκιμεῖν ἂν τινες ἔλοιντο
μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις διπλασίοις γενομένοις ἢ e
νῦν εἰσίν.“

- 262 (ρβ'.) „Ἀπλήστως δὲ διακείμενος ἐν τῷ παρόντι
πρὸς τὸ λέγειν καὶ πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχων ἔτι καὶ περὶ
σοῦ καὶ περὶ τοῖν πολέοιν καὶ περὶ τοῦ λόγου ταῦτα
μὲν ἔάσω, περὶ ὧν δὲ παρακληθῆναί με σὺ φῆς, περὶ 28
τούτων ἀποφανοῦμαι. συμβουλευώ γάρ σοι μήτε κα-
τακάειν τὸν λόγον μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' εἴ τινος ἐν-
δεής ἐστι, διορθώσαντα καὶ προσγράψαντα πάσας τὰς
διατριβὰς τὰς περὶ αὐτὸν γεγενημένας διδόναι τοῖς
263 βουλομένοις λαμβάνειν, εἴπερ βούλει χαρίζεσθαι μὲν
τοῖς ἐπιεικεστάτοις τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῖς ὡς ἀληθῶς
φιλοσοφοῦσιν ἀλλὰ μὴ προσποιουμένοις, λυπήσαι δὲ b
τοὺς θανμάζοντας μὲν τὰ σὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων, λοι-
δορομένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς
πανηγυρικοῖς, ἐν οἷς πλείους εἰσὶν οἱ καθεύδοντες
τῶν ἀκροωμένων, καὶ προσδοκῶντας, ἣν παρακρού-
σονται τοὺς τοιούτους, ἐναμίλλους τοὺς αὐτῶν γενή-
σεσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις, κακῶς εἰδότας, ὅτι
πλέον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσὶν ἢ τῆς Ὀμήρου
δόξης οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποιήσιν γεγονότες.“ c
264 (ργ'.) Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοὺς παρόντας ἀξιώ-
σαντος ἀποφῆνασθαι, περὶ ὧν παρεκλήθησαν, οὐκ
ἔθορύβησαν, ὃ ποιεῖν εἰώθασιν ἐπὶ τοῖς χαριέντως
διειλεγμένοις, ἀλλ' ἀνεβόησαν ὡς ὑπερβαλλόντως εἰ-
ρηκότος, καὶ περιστάντες αὐτὸν ἐπήνουν, ἐξήλουν,
ἑμακάριζον, καὶ προσθεῖναι μὲν οὐδὲν εἶχον τοῖς εἰ-
ρημένοις οὐδ' ἀφελεῖν, συναπεφαίνοντο δὲ καὶ συνε-

- 165 βούλευόν μοι ποιεῖν, ἅπερ ἐκεῖνος παρήνευσεν, οὐ μὴν
οὐδ' ἐγὼ παρεστῶς ἐσιώπων, ἀλλ' ἐπήνεσα τὴν τε
φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων d
οὐδὲν ἐφθεγξάμην ὧν εἶπεν, οὔθ' ὥς ἔτυχε ταῖς ὑπο-
νοαῖς τῆς ἐμῆς διανοίας, οὔθ' ὥς διήμαρτεν, ἀλλ' εἶων
αὐτόν οὕτως ἔχειν, ὥσπερ αὐτὸς αὐτόν διέθηκεν.
- 166 (ρδ'.) Περὶ μὲν οὖν ὧν ὑπεθέμην, ἱκανῶς εἰρη-
σθαι νομίζω· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκειν καθ' ἕκαστον
τῶν εἰρημένων οὐ πρόπει τοῖς λόγοις τοῖς τοιούτοις·
βούλομαι δὲ διαλεχθῆναι περὶ τῶν ἰδία μοι περὶ τὸν e
λόγον συμβεβηκότων. ἐγὼ γὰρ ἐνεστησάμην μὲν αὐ-
167 τὸν ἔτη γεγωνῶς, ὅσα περ ἐν ἀρχῇ προεῖπον· ἤδη δὲ 289
τῶν ημισέων γεγραμμένων, ἐγγενομένου μοι νοσήμα-
τος ῥηθῆναι μὲν οὐκ εὐπρεποῦς, δυναμένου δ' ἀναι-
ρεῖν οὐ μόνον τοὺς πρεσβυτέρους ἐν τρισὶν ἢ τέτταρσιν
ἡμέραις ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολλοὺς, τούτῳ
διατελῶ τρι' ἔτη μαχόμενος, οὕτω φιλοπόνως ἐκάστην
τὴν ἡμέραν διάγων ὥστε τοὺς εἰδότας καὶ τοὺς παρὰ
τούτων πυνθανομένους μᾶλλον με θαυμάζειν διὰ τὴν
168 καρτερίαν ταύτην ἢ δι' ἃ πρότερον ἐπηνούμην. ἤδη
δ' ἀπειρηκός καὶ διὰ τὴν νόσον καὶ διὰ τὸ γῆρας b
τῶν ἐπισκοπούντων τινὲς μὲν καὶ πολλάκις ἀνεγνώ-
κότων τὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ γεγραμμένον ἐδέοντό
μου καὶ συνεβούλευον μὴ καταλιπεῖν αὐτόν ἡμιτελῆ
μηδ' ἀδιέργαστον ἀλλὰ πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ
69 προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν νοῦν, οὐχ ὁμοίως δὲ διελέ-
γοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιουμένοις, ἀλλ' ὑπερεπαι-
νοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, τοιαῦτα δὲ λέγοντες, ὧν c
εἰ τινες ἤκουον μήτε συνήθεις ἡμῖν ὄντες μήτ' εὐνοίαν
μηδεμίαν ἔχοντες, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ὑπέλαβον
τοὺς μὲν φενακίζειν, ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ παντά-
70 πασιν εἶναι μωρόν, εἰ πείσομαι τοῖς λεγομένοις. οὕτω

δ' ἔχων, ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἐπέισθην, τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν; γενέσθαι πρὸς τῇ τῶν λοιπῶν πραγματεία, γεροντῶς μὲν ἔτη τρία μόνον ἀπολείποντα τῶν ἑκατὸν, οὕτω δὲ διακείμενος, ὥς ἕτερος ἔχων οὐχ ὅπως δ λόγον ἂν γράφειν ἐπεχείρησεν ἀλλ' οὐδ' ἄλλου δεικνύοντος καὶ ποιήσαντος ἠθέλησεν ἀκροατῆς γενέσθαι.

- 271 (ρ ε'.) Τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα διῆλθον; οὐ συν-
γνώμης τυχεῖν ἀξιῶν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, οὐ γὰρ
οὕτως οἶμαι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ δηλώσαι
βουλόμενος τά τε περὶ ἐμὲ γεγενημένα, καὶ τῶν ἀκρο-
ατῶν ἐπαινέσαι μὲν τοὺς τόν τε λόγον ἀποδεχομένους
τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων σπουδαιοτέρους καὶ φιλοσοφώ-
τερούς εἶναι νομίζοντας τοὺς διδασκαλικοὺς καὶ τεχνι-
κοὺς τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμ-
μένων, καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας στοχαζομένους τῶν τὰς
δόξας τῶν ἀκροωμένων παρακρούεσθαι ζητούντων,
καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἀμαρτανομένοις καὶ νο- 290
θετοῦντας τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν λεγομένων,
272 συμβουλευσαι δὲ τοῖς τάναντία τούτων γιννώσκουσι
πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν ταῖς αὐτῶν γνώμας, μηδὲ
νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥαθυ-
μούντων γιγνομένας, ἔπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαίνε-
σθαι περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἀλλὰ περιμένειν, ἕως ἂν
ὁμοιοῦσαι δυνηθῶσι τοῖς τῶν ἐπιδεικνυμένων πολλὴν
ἐμπειρίαν ἔχουσιν· τῶν γὰρ οὕτω διοικούντων τὰς
αὐτῶν διανοίας οὐκ ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς τοιοῦτους
ἀνοήτους εἶναι νομίσειεν.

13.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

(α'.) *Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦν*— 291
τες ἀληθῆ λέγειν καὶ μὴ μείζους ποιεῖσθαι τὰς ὑπο-
σχέσεις ὧν ἤμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον
ὑπὸ τῶν ιδιωτῶν· νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερι-
σκέπτως ἀλαζονεύεσθαι πεποιήκασιν ὥστε δοκεῖν
ἄμεινον βουλευέσθαι τοὺς ῥαθυμεῖν αἰρουμένους τῶν
περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων. b

(β'.) *Τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρο-*
νήσειε πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς ἐριδας διατριβόντων,
οἱ προσποιοῦνται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθύς δ' ἐν
ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν;
 2 *οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν, ὅτι τὰ μέλλοντα προ-*
γιννώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦ-
τον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ
μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς καὶ τοὺς θεοὺς πε-
ποίηκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν c
ἐκείνων γνώμην εἰδὼς ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμε-
νος, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν.

3 (γ'.) *Οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε*
πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους, ὡς ἦν αὐτοῖς πλη-
σιάζωσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἰσονται καὶ διὰ ταύτης
τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται. καὶ τηλικούτων
ἀγαθῶν αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους καταστήσαν-
τες οὐκ αἰσχύνονται τρεῖς ἢ τέτταρας μναῖς ὑπὲρ τούτων d
 4 *αἰτοῦντες. ἀλλ' εἰ μὲν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολ-*
λοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἡμφισβή-
τησαν, ὡς οὐκ εὖ φρονοῦντες τυγχάνουσι, σύμπασαν
δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ὀλίγου τι-

- μῶντες, ὥς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξι-
οῦσι γίνεσθαι. καὶ λέγουσι μὲν, ὥς οὐδὲν δέονται
χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον
ἀποκαλοῦντες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι μόνον
οὐκ ἀθανάτους ὑπισχνοῦνται τοὺς συνόντας ποιήσιν.
- 5 ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι παρ' ὧν δεῖ λαβεῖν
αὐτοὺς, τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, οἷς μέλλουσι τὴν δι- 2
καιοσύνην παραδώσειν, ὧν δ' οὐδεπώποτε διδάσκαλοι
γεγόνασιν, παρὰ τούτοις τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν μεσεγ-
γυοῦνται, πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι,
- 6 τῷ δ' ἐπαγγέλματι τὰναντία πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ
ἄλλο τι παιδεύοντας προσήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν
διαφερόντων· οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς περὶ ἕτερα δει-
νοὺς γενομένους μὴ χρηστοὺς εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια·
τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνεργαζομέ- b
νους πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴ τοῖς μαθηταῖς μάλιστα
πιστεύειν; οὐ γὰρ δὴ πού περὶ τοὺς ἄλλους ὄντες κα-
λοὶ κάραιοι καὶ δίκαιοι περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται,
- 7 δι' οὓς τοιοῦτοι γεγόνασιν. (δ'.) Ἐπειδὰν οὖν τῶν
ιδιωτῶν τινὲς ἅπαντα ταῦτα συλλογισάμενοι κατίδωσι
τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν
παραδιδόντας αὐτούς τε πολλῶν δεομένους καὶ τοὺς
μαθητὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς ἐναντιώσεις c
ἐπὶ μὲν τῶν λόγων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ
καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ μὲν τῶν μελλόντων εἰδέναι
- 8 προσποιομένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν
δεόντων μῆτ' εἰπεῖν μῆτε συμβουλευσαὶ δυναμένους,
ἀλλὰ μᾶλλον ὁμοιοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας
τοὺς ταῖς δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἔχειν
ἐπαγγελλομένους, εἰκότως, οἶμαι, καταφρονοῦσι καὶ
νομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἄλλ' οὐ τῆς d
ψυχῆς ἐπιμέλειαν εἶναι τὰς τοιαύτας διατριβάς.

- 9 (ε΄.) Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦς πολιτικούς λόγους ὑπισχνουμένοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζουσιν, ἡγοῦνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῇ μικρότητι τῶν μισθῶν καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσαγάγονται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' ἀναισθήτως αὐτοὶ τε διάκεινται e καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον γράφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν ἰδιωτῶν τινὲς αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμως ὑπισχνοῦνται τοιοῦτους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιήσειν ὥστε μηδὲν τῶν ἐνότων ἐν τοῖς
- 10 πράγμασι παραλιπεῖν. καὶ ταύτης τῆς δυνάμεως οὐ- 293 δὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει τῇ τοῦ μαθητοῦ μεταδιδόασιν ἀλλὰ φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην ὥσπερ τὴν τῶν γραμμάτων παραδῶσκειν, ὥς μὲν ἔχει τούτων ἐκάτερον οὐκ ἐξετάσαντες, οἴομενοι δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοὶ τε θαυμασθήσεσθαι καὶ τὴν παιδεύειν τὴν τῶν λόγων πλείονος ἀξίαν δόξειν εἶναι, κακῶς εἰδότες, ὅτι μεγάλως ποιοῦσι τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαζονεύ- b εσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷτινες ἂν, ὅσον ἐνεστὶν ἐν ἐκάστη, τοῦτ' ἐξευρεῖν δυνηθῶσιν.
- 11 (ς΄.) Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτι- μωσάμην τηλικούτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὔτοι λέγουσιν, ἴσως γὰρ οὐκ ἂν ἡμεῖς πλείστον ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμην ἂν παύ- σασθαι τοὺς φλυαροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας γιγνομένης ἀλ- c λὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας.
- 12 (ξ΄.) Θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους μαθητῶν ἀξι- 6

- ουμένους, οἳ ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παρὰδειγμα φέροντες λεληθάσι σφᾶς αὐτούς. τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν τούτων, ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκινήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταῦτόν, ὥστε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τὸ ὑναντίον πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἐτέρου δ ῥηθὲν τῷ λέγοντι μετ' ἐκεῖνον οὐχ ὁμοίως χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώτατος, ὅστις ἂν ἀξίως μὲν λέγῃ τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν
- 13 τοῖς ἄλλοις εὐρίσκειν δύνηται. μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἣν μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ πρεπόντως καὶ καινῶς ἔχειν μετὰσχῶσιν, τοῖς δὲ γράμμασιν οὐδενὸς τούτων προσεδέχσεν. ὥσθ' οἱ χρώμενοι τοῖς e τοιούτοις παραδείγμασι πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίνοιεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ δεόμενοι παιδεύειν τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσιν.
- 14 (ἦ.) Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, ἡγοῦμαι 29 πάντας ἂν μοι τοὺς εὖ φρονοῦντας συνειπεῖν, ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσοφησάντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες, ἄλλοι δὲ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι δεινοὶ γεγόνασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται
- 15 καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις· ἡ δὲ παιδευσίς τοὺς μὲν τοιούτους τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν· οἷς γὰρ νῦν ἐντυγ- b χάνουσι πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἐτοιμοτέρου λαμβάνειν αὐτοὺς ἐδίδαξεν, τοὺς δὲ καταδεστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὐτοὺς δ' ἂν αὐτῶν προαγάγοι καὶ

- πρὸς πολλὰ φρονιμωτέρως διακείσθαι ποιήσειεν.
- 16 (θ'.) Βούλομαι δ' ἐπειδὴ περ εἰς τοῦτο προῆλ-
 θον, ἔτι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. φημί γάρ c
 ἐγὼ τῶν μὲν ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ
 λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην οὐκ
 εἶναι τῶν πάννυ χαλεπῶν, ἣν τις αὐτὸν παραδῶ μὴ
 τοῖς ῥαδίως ὑπισχνουμένοις ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι τι περὶ
 αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἐκάστω τῶν πραγμάτων ἃς
 δεῖ προελέσθαι καὶ μῆξασθαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξα-
 σθαι κατὰ τρόπον, ἔτι δὲ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι πρεπόντως ὅλον τὸν λόγον d
 καταποικίλαι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὐρύθμως καὶ μουσι-
- 17 κῶς εἰπεῖν, ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ
 ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον εἶναι, καὶ δεῖν
 τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν φύσιν ἔχειν οἶαν χρῆ,
 τὰ μὲν εἶδη τὰ τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ δὲ τὰς χρήσεις
 αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκαλον τὰ μὲν οὐ-
 τως ἀκριβῶς οἷόν τ' εἶναι διελθεῖν ὥστε μηδὲν τῶν
 διδακτῶν παραλιπεῖν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον e
- 18 αὐτὸν παράδειγμα παρασχεῖν ὥστε τοὺς ἐκτυπωθέν-
 τας καὶ μιμήσασθαι δυναμένους εὐθύς ἀνθηρότερον
 καὶ χαριέστερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ
 τούτων μὲν ἀπάντων συμπεσόντων τελείως ἔξουσιν
 οἱ φιλοσοφοῦντες· καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῇ τι τῶν εἰ- 295
 ρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακείσθαι τοὺς πλη-
 σιάζοντας.
- 19 (ι'.) Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφνόμενοι
 καὶ νεωστὶ προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαζονείαις, εἰ καὶ νῦν
 πλεονάζουσιν, εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτῃν κατενε-
 χθήσονται τὴν ὑπόθεσιν. (ια'.) Λοιποὶ δ' ἡμῖν εἰδὶν
 οἱ πρὸ ἡμῶν γενόμενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας
 γράψαι τολμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους·

οἵτινες ὑπέσχοντο δικάζεσθαι διδάξειν, ἐκλεξάμενοι ὁ
 τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν φθονούν-
 των ἔργον ἦν λέγειν ἄλλ' οὐ τῶν προεστώτων τῆς
 20 τοιαύτης παιδεύσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ'
 ὅσον ἐστὶ διδακτὸν, οὐδὲν μᾶλλον πρὸς τοὺς δικανι-
 κοὺς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν
 δυναμένου. τοσοῦτῳ δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν περὶ
 τὰς ἐριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα
 λογίδια διεξιόντες, οἷς εἴ τις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμεί-
 30 νειεν, εὐθύς ἂν ἐν πᾶσιν εἴη κακοῖς, ὅμως ἀρετὴν
 ἐπηγγείλαντο καὶ σωφροσύνην περὶ αὐτῶν, ἐκεῖνοι δ'
 ἐπὶ τοὺς πολιτικούς λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελή-
 σαντες τῶν ἄλλων τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν,
 πολυπραγμοσύνης καὶ πλεονεξίας ὑπέστησαν εἶναι
 διδάσκαλοι.

21 Καίτοι τοὺς βουλομένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὸ
 τῆς φιλοσοφίας ταύτης προσταττομένοις πολὺ ἂν θᾶτ-
 τον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥητορείαν ὠφελήσειεν. ὁ
 40 καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν, ὥς ἔστι δικαιοσύνη δι-
 δακτὸν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἡγοῦμαι τοιαύτην
 εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσιν ἀρετὴν ἂν
 καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν· οὐ μὲν ἄλλὰ συμπαρα-
 κελεύεσθαι γε καὶ συνασκήσαι μάλιστα ἂν οἶμαι τὴν
 τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέλειαν.

22 (ιβ'). Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑπο-
 σχέςεις διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν τῶν ἐνόν-
 50 των, ἔξ ὧν περ αὐτὸς ἐπείσθην οὕτω ταῦτ' ἔχειν,
 ῥαδίως οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις φανερόν καταστήσειν.

.....
 Λεῖπει πολλά.

14.

ΠΛΑΤΑΙΚΟΣ.

(α΄.) Εἰδότες ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς 296
 ἀδικουμένοις προθύμως βοηθεῖν εἰδισμένους καὶ τοῖς
 εὐεργέταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἴκε- 297
 τεύσοντες μὴ περιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὔσης ἀναστά-
 τους ὑπὸ Θηβαίων γεγεννημένους. πολλῶν δ' ἤδη
 πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ'
 ὅσων ἐδεήθησαν, ἡγοῦμεθα μάλιστα ὑμῖν προσήκειν
 περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως ποιήσασθαι πρόνοιαν.
 2 οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν εὔροιτε τηλι-
 καύταις συμφοραῖς περιπεπτωκότας, οὔτ' ἐκ πλείονος b
 χρόνου πρὸς τὴν ἡμετέραν πόλιν οἰκείότερον διακει-
 μένους. ἐπὶ δὲ τοιούτων καὶ τοιάδε δεησόμενοι πάρ-
 εσμεν, ἐν οἷς κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἔνεστιν, ἅπαντες
 δ' ἀνθρωπονομοῦσιν ὑμᾶς πειθομένους ὀσιωτάτους
 καὶ δικαιοτάτους εἶναι τῶν Ἑλλήνων.

3 (β΄.) Εἰ μὲν οὖν μὴ Θηβαίους ἐωρῶμεν ἐκ παν-
 τὸς τρόπου παρεσκευασμένους πείθειν ὑμᾶς, ὥς οὐ-
 δὲν εἰς ἡμᾶς ἐξημαρτήκασι, διὰ βραχέων ἂν ἐποιησά-
 μεθα τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦθ' ἤκομεν ἀτυ- c
 χίας ὥστε μὴ μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα πρὸς
 τούτους ἀλλὰ καὶ τῶν ρητόρων πρὸς τοὺς δυνατω-
 τάτους, οὓς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖς οὔτοι παρε-
 σκευάσαντο συνηγόρους, ἀναγκαῖον διὰ μακροτέρων
 δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

4 (γ΄.) Χαλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδεέστερον εἰ-
 πεῖν ὧν πεπόνθαμεν· ποῖος γὰρ ἂν λόγος ἐξισωθείη
 ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις ἢ τίς ἂν ῥήτωρ ἴκα-
 νὸς γένοιτο κατηγορῆσαι τῶν Θηβαίοις ἡμαρτη-

μένων; ὅμως δὲ πειρατέον οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα
 5 φανεράν καταστήσαι τὴν τούτων παρανομίαν. πολὺν δὲ
 δὲ μάλιστα ἀγανακτοῦμεν, ὅτι τοσούτου δέομεν τῶν
 ἴσων ἀξιοῦσθαι τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὥστ' εἰρήνης
 οὔσης καὶ συνθηκῶν γεγεννημένων οὐχ ὅπως τῆς κοι-
 νῆς ἐλευθερίας μετέχομεν ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας
 τυχεῖν ἡξιώθημεν.

6 (δ'.) Δεόμεθ' οὖν ὑμῶν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων, ἐνθυμη-
 θέντας, ὅτι πάντων ἂν ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβε-
 βηκός, εἰ τοῖς μὲν ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς
 τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένοις αἵτιοι γεγέννησθε τῆς
 ἐλευθερίας, ἡμεῖς δὲ μηδ' ἰκετεύοντες ὑμᾶς τῶν αὐ-
 τῶν τοῖς ἐχθίστοις τύχοιμεν.

7 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν γεγεννημένων οὐκ οἶδ' ὅ 295
 τι δεῖ μακρολογεῖν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ τὴν
 χώραν ἡμῶν κατανενέμηνται καὶ τὴν πόλιν κατεσκά-
 φασιν; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς,
 περὶ τούτων πειρασόμεθα διδάσκειν.

8 (ς'.) Ἐνίοτε γὰρ ἐπιχειροῦσι λέγειν, ὥς διὰ τοῦτο
 πρὸς ἡμᾶς οὕτω προσηνέχθησαν, ὅτι συντελεῖν αὐ-
 τοῖς οὐκ ἠθέλομεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν,
 εἰ δίκαιόν ἐστιν ὑπὲρ τηλικούτων ἐγκλημάτων οὕτως
 ἀνόμους καὶ δεινὰς ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἔπειτ' εἰ
 προσήκειν ὑμῖν δοκεῖ μὴ πεισθεῖσαν τὴν Πλαταιέων
 πόλιν ἀλλὰ βιασθεῖσαν Θηβαίοις συντελεῖν. ἐγὼ μὲν
 γὰρ οὐδένας ἡγοῦμαι τολμηροτέρους εἶναι τούτων,
 οἵτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν ἐκάστων πόλεις ἀφανί-
 ζουσι, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν πολιτείας οὐδὲν δεο-
 9 μένους κοινωνεῖν ἀναγκάζουσιν. πρὸς δὲ τούτοις
 οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενοι πρὸς
 τε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς,

- ἐπειδὴ πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἷοί τ' ἦσαν, ὥσπερ τοὺς Θεσπιέας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντε-
 λεῖν μόνον εἰς τὰς Θήβας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν
 τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἡμεῖν πεπονθότες. νῦν δὲ φα-
 νεροὶ γερόνασιν οὐ τοῦτο διαπράξασθαι βουληθέντες
 10 ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες. θαυμάζω δὲ,
 πρὸς τί τῶν γεγενημένων ἀναφέροντες καὶ πῶς ποτὲ d
 τὸ δίκαιον κρίνοντες ταῦτα φήσουσι προστάττειν ἡμῖν.
 εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦσιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐ-
 τοῖς ἀρκτέον ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον Ὀρχομενίοις φόρον
 οἰστέον· οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν· εἰ δὲ τὰς συνθή-
 κας ἀξιοῦσιν εἶναι κυρίας, ὅπερ ἐστὶ δίκαιον, πῶς οὐχ
 ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν αὐτάς; ὁ-
 μοίως γὰρ τὰς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς μεγάλας
 αὐτονομίους εἶναι κελεύουσιν.
- 11 (ξ.) Οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν e
 αὐτοὺς ἀναισχυντεῖν, ἐπ' ἐκεῖνον δὲ τρέψεσθαι τὸν
 λόγον, ὥς μετὰ Λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν, καὶ
 πάσῃ τῇ συμμαχίᾳ διαφθείραντες ἡμᾶς τὰ συμφέ-
 12 ροντα πεποιήκασιν. (ή.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν χρῆναι
 μηδεμίαν μῆτ' αἰτίαν μῆτε κατηγορίαν μείζον δύνα- 299
 σθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· οὐ μὲν ἄλλ' εἰ
 δεῖ τινὰς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν Λακεδαιμονίων συμ-
 μαχίαν, οὐκ ἂν Πλαταιεῖς ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων
 προὔκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἐκόντες ἀλλ' ἀναγ-
 13 κασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν. τίς γὰρ ἂν πιστεύ-
 σειεν εἰς τοῦθ' ἡμᾶς ἀνοίας ἐλθεῖν ὥστε περὶ πλεί-
 ονος ποιήσασθαι τοὺς ἐξανδραποδισαμένους ἡμῶν
 τὴν πατρίδα μᾶλλον ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν b
 μεταδόντας; ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, χαλεπὸν ἦν νεωτερίζειν
 αὐτοὺς μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας, ἐκείνων δ' οὕτω
 μεγάλην δύναμιν κεκτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις

- ἄρμοστον καθεστῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλι-
 14 κούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιᾶσιν, ὅφ' ὧν οὐ
 μόνον ἂν θᾶπτον ἢ Θηβαίων διεφθάρημεν ἀλλὰ καὶ
 δικαιοτέρον· τούτους μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης οὐ
 προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γεγενημένων, c
 ἐκεῖνοι δ' ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες εἰκότως ἂν παρ'
 15 ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον. ἡγοῦμαι δ'
 ὑμᾶς οὐκ ἄγνοεῖν, ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
 νων τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἡναγ-
 κάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μεθ' ὑμῶν ἦσαν. οὐς τίνα
 χρὴ προσδοκᾶν γνώμην ἔξειν, ἣν ἀκούσωσιν, ὅτι
 Θηβαῖοι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων πεπείκασιν, ὥς
 οὐδενός ἐστι φειστέον τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γενο-
 16 μένων; ὁ γὰρ τούτων λόγος οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦτο φα- d
 νήσεται δυνάμενος· οὐ γὰρ ἰδίαν κατηγορίαν ποιού-
 μενοι κατὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἀπολωλέκασιν
 αὐτήν, ἀλλ' ἣν ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνων ἔξουσιν εἰ-
 πεῖν. ὑπὲρ ὧν βουλευέσθαι χρὴ καὶ σκοπεῖν, ὅπως
 μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν Λακε-
 δαιμονίων ἢ τούτων ὕβρις διαλλάξει καὶ ποιήσῃ τὴν
 ἐκείνων συμμαχίαν αὐτῶν νομίζειν εἶναι σωτηρίαν.
 17 (θ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε
 τὸν ὑπογυιότατον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας e
 οὐδ' ὑπὲρ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας, ἅπασι γὰρ
 ὑπῆρχεν ὑμῖν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ
 τὰς συνθήκας τῆς αὐτονομίας ἀποστερουμένων. ὃ
 δὴ καὶ πάντων σχετιώτατον, εἰ τὰς πόλεις, ἃς οὐκ
 ᾤσεσθε δεῖν Λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύτας περι- 300
 ὤψεσθε νῦν ὑπὸ Θηβαίων ἀπολλυμένας, οἳ τοσούτου
 18 δέουσι μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ἡμετέραν, ὥσθ'
 ὃ δοκεῖ πάντων δεινότατον εἶναι, δοριαλώτους γενέ-
 σθαι, τοῦτο κρεῖττον ἢν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς

- πόλεως ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν κατὰ κράτος ἀλόντες εὐθύς μὲν ἄρμοστού καὶ δουλείας ἀπηλλάγησαν, νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέχουσιν· οἱ δὲ τούτων πλησίον b οἰκοῦντες οἱ μὲν οὐδὲν ἦττον τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσι, τοὺς δ' οὐ πρότερον παύσονται πρὶν ἂν
- 19 οὕτως ὥσπερ ἡμᾶς διαθῶσιν. καὶ Λακεδαιμονίων μὲν κατηγοροῦσιν, ὅτι τὴν Καδμείαν κατέλαβον καὶ φρουρὰς εἰς τὰς πόλεις καθίστασαν, αὐτοὶ δ' οὐ φύλακας εἰσπέμποντες, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατασκάπτοντες, τοὺς δ' ἄρδην ἀπολλύοντες οὐδὲν οἴονται c δεινὸν ποιεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀναισχυντίας ἐληλύθα- σιν, ὥστε τῆς μὲν αὐτῶν σωτηρίας τοὺς συμμάχους ἅπαντας ἀξιοῦσιν ἐπιμελεῖσθαι, τῆς δὲ τῶν ἄλλων
- 20 δουλείας αὐτοὺς κυρίους καθιστᾶσιν. καίτοι τίς οὐκ ἂν μισήσειε τὴν τούτων πλεονεξίαν, οἳ τῶν μὲν ἀσθενεστέρων ἄρχειν ζητοῦσι, τοῖς δὲ κρείττοσιν ἴσον ἔχειν οἴονται δεῖν, καὶ τῇ μὲν ὑμετέρᾳ πόλει τῆς γῆς τῆς ὑπ' Ὠρωπίων δεδομένης φθορονοῦσιν, αὐτοὶ δὲ βίᾳ τὴν ἄλλοτριαν χώραν κατανέμονται;
- 21 (ι'). Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς λέγουσιν, ὥς d ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν συμμάχων ταῦτ' ἔπραξαν. καίτοι ἤρην αὐτοὺς, ὅντος ἐνθάδε συνεδρίου καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως ἄμεινον βουλευέσθαι δυναμένης ἢ τῆς Θηβαίων, οὐχ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἦκειν ἀπολογησομένους, ἀλλὰ πρὶν ποιῆσαί τι τούτων ἐλθεῖν
- 22 ὥς ὑμᾶς βουλευσομένους. νῦν δὲ τὰς μὲν οὐσίας τὰς ἡμετέρας ἰδίᾳ διηρπάκασι, τῆς δὲ διαβολῆς ἅπασι τοῖς συμμάχοις ἤκουσι μεταδώσαντες. ἢν ὑμεῖς, ἢν σω- e φρονῆτε, φυλάξεσθε· πολὺ γὰρ κάλλιον τούτους ἀναγκάσαι μιμησασθαι τὴν ὁσιότητα τὴν ὑμετέραν ἢ τῆς τούτων παρανομίας αὐτοὺς πεισθῆναι μετασχεῖν,

- 23 οἱ μὴδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γιννώσκουσιν. οἶμαι
 γὰρ ἅπασιν φανερόν εἶναι, διότι προσήκει τοὺς εὖ 30
 φρονοῦντας ἐν μὲν τῷ πολέμῳ σκοπεῖν, ὅπως ἐκ παν-
 τὸς τρόπον πλεόν ἔξουσιν τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὴ δ' εἰ-
 ρήνη γένηται, μὴδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν ὄρ-
 24 κων καὶ τῶν συνθηκῶν. οὗτοι δὲ τότε μὲν ἐν ἀπάσαις
 ταῖς πρεσβείαις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονο-
 μίας ἐποιοῦντο τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δὲ νομίζουσιν
 αὐτοῖς ἄδειαν γεγενῆσθαι, πάντων τῶν ἄλλων ἀμε- h
 λήσαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας
 25 λέγειν τολμῶσι, καὶ φασὶ τὸ Θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμε-
 τέραν, τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμάχοις, κακῶς
 εἰδότες, ὥς οὐδὲν τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτοῦ-
 σιν οὐδὲ πώποτε συνήνεγκεν, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ τῆς ἀλ-
 λοτριᾶς ἀδίκως ἐπιθυμήσαντες περὶ τῆς αὐτῶν δι-
 καίως εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους κατέστησαν.
- 26 (ιδ'.) Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔξουσιν λέγειν, ὥς
 αὐτοὶ μὲν, μεθ' ὧν ἂν γένωνται, πιστοὶ διατελοῦσιν e
 ὄντες, ἡμᾶς δ' ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν
 χώραν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀποστῶμεν· εὐρήσετε
 γὰρ ἡμᾶς μὲν δις ἐκπεπολιορκημένους ὑπὲρ τῆς φι-
 λίας τῆς ὑμετέρας, τούτους δὲ πολλάκις εἰς ταύτην
 27 τὴν πόλιν ἐξημαρτηκότας. (ιβ'.) Καὶ τὰς μὲν παλαιὰς
 προδοσίας πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· γενομένου δὲ
 τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν τούτων,
 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάντων,
 δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδο- d
 σαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελέλυσθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόν-
 τες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσῆλθον.
- 28 καὶ Χιοὶ μὲν καὶ Μυτιληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρ-
 εμειναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲ
 κοινούς σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν ἀλλ' εἰς

- τοῦτ' ἀνανδρίας καὶ πονηρίας ἤλθον, ὥστ' ὥμοσαν ἢ μὴν ἀκολουθήσειν μετ' ἐκείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν αὐτῶν· ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δίκην καὶ τῆς Καδμείας καταληφθείσης ἡναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. ὅθεν καὶ μάλιστ' 29 ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· σωθέντες γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως καὶ κατελθόντες εἰς τὴν αὐτῶν οὐδένα χρόνον ἐνέμειναν ἀλλ' εὐθύς εἰς 302 Λακεδαιμόνα πρέσβεις ἀπέστελλον, ἔτοιμοι δουλεύειν ὄντες καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ὁμολογημένων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; εἰ γὰρ μὴ προσέταττον ἐκεῖνοι τοὺς τε φεύγοντας καταδέχεσθαι καὶ τοὺς αὐτόχειρας ἐξείργειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυνεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἡδίκηκότων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι.
- 30 (ιγ'.) Καὶ τοιοῦτοι μὲν νεωστὶ περὶ τὴν πόλιν τήνδε γεγεννημένοι, τὸ δὲ παλαιὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος προδύται καταστάντες, αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ οὕτως ἐκουσίων καὶ μεγάλων ἀδικημάτων συγγνώμης τυχεῖν ἠξιώθησαν, ἡμῖν δ' ὑπὲρ ὧν ἡναγκάσθημεν, οὐδεμίαν ἔχειν οἴονται δεῖν, ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμόν ἐτέροις ὀνειδίζειν, οὓς πάντες ἴσμεν πλεῖστον χρόνον Λακεδαιμονίοις δεδουλευκότας καὶ προθυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς ἢ τῆς αὐτῶν σω-
- 31 τηρίας πεπολεμηκότας. ποίας γὰρ εἰσβολῆς ἀπελείφθησαν τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν γεγεννημένων; ἢ τίνων οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενέστεροι διετέλεσαν ὄντες; οὐκ ἐν τῷ Λεκελεικῷ πολέμῳ πλειόνων αἰτιοὶ κακῶν ἐγένοντο τῶν ἄλλων τῶν συνεισβαλόντων; οὐ δυστυχησάντων ὑμῶν μόνοι τῶν συμμάχων ἔθεντο τὴν ψῆφον, ὥς χορὴ τὴν τε πόλιν ἐξανδραποδίσασθαι καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον ὥσπερ τὸ Κρισαῖον

- 32 πεδίων; ὥστ' εἰ Λακεδαιμόνιοι τὴν αὐτὴν γνώμην
 ἔσχον Θηβαίοις, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε τοὺς ἅπασιν τοῖς d
 Ἑλλήσιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους αὐτοὺς
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι καὶ ταῖς μεγί-
 σταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι τίνα τηλικαύτην
 εὐεργεσίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἥτις ἱκανὴ γενήσεται δια-
 λῦσαι τὴν ἔχθραν τὴν ἐκ τούτων δικαίως ἂν ὑπάρ-
 χουσαν πρὸς αὐτούς;
- 33 (ιδ'). Τούτοις μὲν οὖν οὐδεὶς λόγος ὑπολείπεται
 τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξημαρτηκόσι, τοῖς δὲ συναγο-
 ρεύειν βουλομένοις ἐκεῖνος μόνος, ὥς νῦν μὲν ἡ Βοι- e
 ωτία προπολεμεῖ τῆς ὑμετέρας χώρας, ἣν δὲ διαλύ-
 σησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν, ἀσύμφορα τοῖς συμ-
 μάχοις διαπράξεσθε· μεγάλην γὰρ ἔσεσθαι τὴν ῥοπήν,
 εἰ μετὰ Λακεδαιμονίων ἢ τούτων γενήσεται πόλις.
- 34 (ιε'). Ἐγὼ δ' οὔτε τοῖς συμμαχοῖς ἡγοῦμαι λυσιτελεῖν 303
 τοὺς ἀσθενεστέρους τοῖς κρείττοσι δουλεύειν, καὶ γὰρ
 τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ τούτων ἐπολεμήσαμεν,
 οὔτε Θηβαίους εἰς τοῦτο μανίας ἤξειν ὥστ' ἀποστάν-
 τας τῆς συμμαχίας Λακεδαιμονίοις ἐνδώσειν τὴν πό-
 λιν, οὐχ ὥς πιστεύων τοῖς τούτων ἥθεσιν, ἀλλ' οἶδ'.
 ὅτι γιννώσκουσιν, ὥς δυοῖν θάτερον ἀναγκαῖον ἐστίν
 αὐτοῖς, ἢ μένοντας ἀποθνήσκειν καὶ πάσχειν, οἷά περ b
 ἐποίησαν, ἢ φεύγοντας ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων ἀ-
 35 πασῶν ἔστερηθῆναι. πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολίτας
 αὐτοῖς ἔχει καλῶς, ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς
 δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλόντες διηρπάκασιν τὰς οὐσίας,
 ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς, ὧν οὐκ ἄρχειν μό-
 νον ἀδίκως ἐπιχειροῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τεῖχη κατ-
 36 εσκάφασιν, τῶν δὲ καὶ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν; ἀλλὰ
 μὴν οὐδ' ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἷόν τ' αὐτοῖς ἐπ-
 ανελθεῖν ἐστίν, ἣν οὕτω συνεχῶς φανήσονται προ- c

- διδόντες. ὥστ' οὐκ ἔστιν ὅπως βουλήσονται πρὸς
 ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διενεχθέντες τὴν αὐτῶν πό-
 λιν οὕτως εἰκῇ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν, ἀλλὰ πολὺ
 κοσμιώτερον διακείσονται πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις,
 καὶ τοσοῦτω πλείω ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν, ὅσῳ
 37 περ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδίωσιν. ἐπεδεί-
 ξαντο δ' ὑμῖν, ὡς χρὴ τῇ φύσει χρῆσθαι τῇ τούτων,
 ἐξ ὧν ἔπραξαν περὶ Ὀρωπόν· ὅτε μὲν γὰρ ἔξουσίαν δ
 ἤλπισαν αὐτοῖς ἔσεσθαι ποιεῖν, ὅ τι ἂν βουληθῶσιν,
 οὐχ ὡς συμμαχοῖς ὑμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ἄπερ
 ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν·
 ἐπειδὴ δ' ἐκσπόνδους αὐτοὺς ἀντὶ τούτων ἐψηφίσασθε
 ποιῆσαι, παυσάμενοι τῶν φρονημάτων ἤλθον ὡς
 ὑμᾶς, ταπεινότερον διατεθέντες ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχά-
 38 νομεν ἔχοντες. ὥστ' ἦν τινες ὑμᾶς ἐκφοβῶσι τῶν ῥη- e
 τῶρων, ὡς κίνδυνός ἐστι, μὴ μεταβάλονται καὶ γέ-
 νωνται μετὰ τῶν πολεμίων, οὐ χρὴ πιστεῦναι· τοι-
 αῦται γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκαι κατειλήφασιν, ὥστε πολὺ
 ἂν θάττον τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ τὴν Λακεδαιμονίων
 συμμαχίαν ὑπομείνειαν.
- 39 (ιζ'.) Εἰ δ' οὖν καὶ τάναντία μέλλοιεν ἅπαντα 304
 πράξειν, οὐδ' οὕτως ἡγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς
 Θηβαίων πόλεως πλείω ποιήσασθαι λόγον ἢ τῶν ὄρ-
 κων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἐνθυμουμένους πρῶτον μὲν,
 ὡς οὐ τοὺς κινδύνους ἀλλὰ τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰ-
 σχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν ἐστίν, ἐπειθ' ὅτι συμ-
 βαίνειν κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οὐ τοὺς βίᾳ τὰς πό-
 λεις καταστρεφομένους ἀλλὰ τοὺς ὀσιώτερον καὶ
 40 πρᾶότερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας. (ιζ'.) Καὶ ταῦτ' b
 ἐπὶ πλειόνων μὲν ἂν τις παραδειγμάτων ἔχοι διελ-
 θεῖν· τὰ δ' οὖν ἐφ' ἡμῶν γενόμενα τίς οὐκ οἶδεν,
 ὅτι Λακεδαιμόνιοι τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀνυ-

πόστατον δοκοῦσαν εἶναι κατέλυσαν, μικρὰς μὲν ἀφορμὰς εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ θάλατταν τὸ πρῶτον ἔχοντες, διὰ δὲ τὴν δόξαν ταύτην προσαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάλιν ὑμεῖς τὴν ἀρχὴν ἀφείλεσθε τὴν ἐκείνων, ἔξ ἀτειχίστου μὲν τῆς πόλεως ὀρμηθέντες καὶ κακῶς πραττούσης, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμα-

41 χον; καὶ τούτων ὥς οὐ βασιλεὺς αἴτιος ἦν ὁ τελευταῖος χρόνος σαφῶς ἐπέδειξεν· ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγεννημένου, καὶ τῶν μὲν ὑμετέρων ἀνελπίστως ἐχόντων, Λακεδαιμονίοις δὲ σχεδὸν ἀπασῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὅμως αὐτῶν τοσοῦτον περιεγένεσθε πολεμοῦντες ὥστ' ἐκείνους ἀγραπητῶς ἰδεῖν τὴν εἰρήνην γενομένην. d

42 (ιη΄.) Μηδεὶς οὖν ὑμῶν ὀρρωδεῖτω μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμενος τοὺς κινδύνους, μηδ' οἰέσθω συμμάχων ἀπορήσειν, ἂν τοῖς ἀδικουμένοις ἐθέλητε βοηθεῖν ἀλλὰ μὴ Θηβαίοις μόνοις· οἷς νῦν τάναντία ψηφισάμενοι πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἦν γὰρ ἐνδείξασθ' ὥς ὁμοίως ἅπασιν

43 ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν παρεσκεύασθε πολεμεῖν, τίνες εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἤξουσιν ὥστε μετὰ τῶν καταδουλουμένων εἶναι μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς αὐ-

τῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων; εἰ δὲ μὴ, τί λέγοντες, ἦν πάλιν γένηται πόλεμος, ἀξιώσετε προσάγεσθαι τοὺς Ἕλληνας, εἰ τὴν αὐτονομίαν προτείνοντες ἐνδώ-

44 λεων; πῶς δ' οὐ τάναντία φανήσεσθε πράττοντες e 30 ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ Θηβαίους μὲν μὴ διακωλύσετε παραβαίνοντας τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, πρὸς δὲ Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προσποιήσεσθε πολεμεῖν; καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἀπέστητε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὥς

μεγίστην ποιῆσαι, τούτους δὲ τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν
 ἐάσετε καὶ τοιαῦτα ποιεῖν, ἐξ ὧν ἅπαντες χείρους b
 45 εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ
 τοῖς μὲν συνεχῶς μετὰ Λακεδαιμονίων γεγεννημένοις
 δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν, ἣν τι παράσπονδον αὐ-
 τοῖς ἐκεῖνοι προστάττωσιν, ἡμᾶς δ' οἷ τὸν μὲν πλεῖ-
 στον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν, τὸν δὲ
 τελευταῖον μόνον πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἡναγ-
 κάσθημεν γενέσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀθλιώ-
 τατα πάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακειμένους. c
 46 (ιδ'.) Τίνας γὰρ αὖν ἡμῶν εὗροι τις δυστυχεστέρους, οἳ
 τινες καὶ πόλεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερη-
 θέντες ἡμέρα, πάντων τῶν ἀναγκαιῶν ὁμοίως ἐνδεεῖς
 ὄντες ἀλῆται καὶ πτωχοὶ καθέσταμεν, ἀποροῦντες,
 ὅποι τραπώμεθα, καὶ πάσας δυσχεραίνοντες τὰς οἰκή-
 σεις· ἦν τε γὰρ δυστυχοῦντας καταλάβωμεν, ἀλγοῦ-
 μεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκείοις κακοῖς καὶ τῶν d
 47 ἀλλοτρίων κοινωνεῖν· ἦν θ' ὥς εὖ πράττοντας ἔλθω-
 μεν, ἔτι χαλεπώτερον ἔχομεν, οὐ ταῖς ἐκεῖνων φθο-
 νοῦντες εὐπορίαις ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας
 ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθορῶντες,
 ἐφ' αἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ διάγομεν
 ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν
 μεταβολὴν τὴν γεγεννημένην ἅπαντα τὸν χρόνον δια-
 48 τελοῦμεν. τίνα γὰρ ἡμᾶς οἶεσθε γνώμην ἔχειν ὀρῶν· e
 τας καὶ τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφούμενους
 καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποίησάμεθα
 παιδευομένους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἕνεκα συμ-
 βολαίων δουλεύοντας, ἄλλους δ' ἐπὶ θητείαν ἰόντας,
 τοὺς δ' ὅπως ἕκαστοι δύνανται τὸ καθ' ἡμέραν πο- 306
 ριζομένους, ἀπρεπῶς καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις
 καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμε-

49 τέροις; ὁ δὲ πάντων ἄλγιστον, ὅταν τις ἰδῇ χωριζο-
 μένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνον πολίτας ἀπὸ πολιτῶν
 ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ θυγατέρας ἀπὸ
 μητέρων καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομένην, ὃ
 πολλοῖς τῶν ἡμετέρων [πολιτῶν] διὰ τὴν ἀπορίαν
 συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὼς ἰδίας τὰς
 50 ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν. οἶμαι δ'
 ὑμᾶς οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύνας ἀγνοεῖν τὰς διὰ πε-
 νίαν καὶ φρυγὴν γιγνομένας, ἃς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ
 χαλεπώτερον τῶν ἄλλων φέρομεν, τῷ δὲ λόγῳ παρα-
 λείπομεν, αἰσχυνόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας
 αὐτῶν ἀτυχίας ἐξετάζειν.

51 (κ'.) Ὡν αὐτοὺς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἐνθυμουμένους
 ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' ^c
 ἀλλότριοι τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες, ἀλλὰ ταῖς μὲν εὖ-
 νοίαις ἅπαντες οἰκεῖοι, τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος
 ἡμῶν· διὰ γὰρ τὰς ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολι-
 τίδων ὑμετέρων γεγόναμεν· ὥστ' οὐχ οἷόν θ' ὑμῖν
 52 ἀμελεῖσαι, περὶ ὧν ἐληλύθαμεν δεησόμενοι. καὶ γὰρ
 ἂν πάντων εἴη δεινότατον, εἰ πρότερον μὲν ἡμῖν μετέ-
 δοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν, νῦν δὲ μηδὲ
 τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δόξειεν ὑμῖν. ἔπειτ' οὐδ'
 εἰκὸς ἓνα μὲν ἕκαστον ἐλεεῖσθαι τῶν παρὰ τὸ δίκαιον ^d
 δυστυχούντων, ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως διε-
 φθαρμένην μηδὲ κατὰ μικρὸν οἴκτου δυνηθῆναι τυ-
 χεῖν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμᾶς καταφυγοῦσαν, οἷς οὐδὲ
 τὸ πρότερον αἰσχυρῶς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοὺς ἱκέτας
 53 ἐλεήσασιν. (κα'.) Ἐλθόντων γὰρ Ἀργείων ὥς τοὺς
 προγόνους ὑμῶν καὶ δεηθέντων ἀνελέσθαι τοὺς ὑπὸ
 τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας, πεισθέντες ὑπ' ἐκείνων
 καὶ Θηβαίους ἀναγκάσαντες βουλευσασθαι νομιμώ- ^e
 τερον οὐ μόνον αὐτοὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς εὖ-

δοκίμησαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει δόξαν ἀείμνηστον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον, ἧς οὐκ ἄξιον προδότας
 γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν φιλοτιμεῖσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς 307
 τῶν προγόνων ἔργοις, φαίνεσθαι δ' ἐκείνοις τάναν-
 54 τία περὶ τῶν ἱκετῶν πράττοντας. (κβ'.) Καίτοι πολὺν
 περὶ μειζόνων καὶ δικαιότερων ἤκομεν ποιησόμενοι
 τὰς δεήσεις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν στρατεύ-
 σαντες ἰκέτεον ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 ἀπολωλεκότες, ἀκκεῖνοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν
 νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτη-
 55 ρίαν. ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον τοὺς τε- b
 θνεῶτας ταφῆς εἶργεσθαι καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος
 ἀποστρεφείσθαι καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀπάντων,
 ἀλλὰ τὸ μὲν δεινότερον τοῖς κωλύουσιν ἢ τοῖς ἀτυ-
 χοῦσι, τὸ δὲ μηδεμίαν ἔχοντα καταφυγὴν ἀλλ' ἄπο-
 λιν γενόμενον καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν κακοπαθεῖν
 καὶ τοὺς αὐτοῦ περιορᾶν μὴ δυνάμενον ἐπαρκεῖν, τί
 δεῖ λέγειν, ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς ὑπερβέβληκεν;
 56 (κγ'.) Ὅτι πᾶσι ἅπαντας ὑμᾶς ἰκετεύομεν ἀπο- c
 δοῦναι τὴν χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν πρε-
 σβυτέρους ὑπομιμνήσκοντες, ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικού-
 τους ὀρᾶσθαι δυστυχοῦντας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν
 ἀποροῦντας, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀντιβολοῦντες καὶ
 δεόμενοι βοηθῆσαι τοῖς ἡλικιώταις καὶ μὴ περιιδεῖν
 57 ἔτι πλείω κακὰ τῶν εἰρημένων παθόντας. ὀφείλετε δὲ d
 μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοῦτον τὸν ἔρανον, ἀναστάτοις
 ἡμῖν γεγεννημένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς ἡμετέρους
 προγόνους φασὶν ἐκλιπόντων τῶν ὑμετέρων πατέρων d
 ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν μόνους
 τῶν ἔξω Πελοποννήσου κοινωνοὺς ἐκείνοις τῶν κιν-
 δύνων γενομένους συνανασῶσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς·
 ὥστε δικαίως ἂν τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν ἀπολάβοιμεν,

- ἦν περ αὐτοὶ τυγχάνομεν εἰς ὑμᾶς ὑπάρξαντες. (κδ.)
- 58 Εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων δέδοκται φροντίζειν, ἀλλὰ τὴν γε χώραν οὐ πρὸς ε
 ὑμῶν ἐστὶν ἀνέχεσθαι πεπορθημένην, ἐν ᾗ μέγιστα
 σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
- 59 συναγωνισαμένων καταλείπεται· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
 τρόπαια πόλει πρὸς πόλιν γέγονεν, ἐκεῖνα δ' ὑπὲρ
 ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὅλην τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύ-
 ναμιν ἔστηκεν. ἃ Θηβαῖοι μὲν εἰκότως ἀφανίζουσι, 3
 τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων αἰσχύνῃ τούτοις
 ἐστὶν, ὑμῖν δὲ προσήκει διασώζειν· ἐξ ἐκείνων γὰρ
- 60 τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν Ἑλλήνων. ἄξιον
 δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκεῖ-
 νον τὸν τόπον κατεχόντων καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τι-
 μὰς αὐτῶν καταλυομένας, οἷς ὑμεῖς καλλιερησάμενοι
 τοιοῦτον ὑπέσθητε κίνδυνον, ὃς καὶ τούτους καὶ τοὺς
 ἄλλους ἅπαντας Ἑλληνας ἡλευθέρωσεν. χρὴ δὲ καὶ
 τῶν προγόνων ποιήσασθαι τινα πρόνοιαν καὶ μὴ b
 παραμελῆσαι μηδὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας, οἷ
- 61 πῶς ἂν διατεθεῖεν, εἴ τις ἄρα τοῖς ἐκεῖ φρόνησίς ἐστι
 περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εἰ κυρίων ὑμῶν ὄντων
 αἰσθόιντο τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώ-
 σαντας δεσπότας τῶν ἄλλων καθισταμένους, ἡμᾶς δὲ
 τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους μόνους
 τῶν Ἑλλήνων ἀναστάτους γεγεννημένους, καὶ τοὺς μὲν c
 τῶν συγκινδυνευσάντων τάφους μὴ τυγχάνοντας τῶν
 νομιζομένων σπάνει τῶν ἐποιούντων, Θηβαίους δὲ
 τοὺς τάναντία παραταξαμένους κρατοῦντας τῆς χώ-
- 62 ρας ἐκείνης; ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι Λακεδαιμονίων με-
 γίστην ἐποιεῖσθε κατηγορίαν, ὅτι Θηβαίοις χαριζόμε-
 νοι τοῖς τῶν Ἑλλήνων προδόταις ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας
 διέφθειραν. μὴ τοίνυν ἐάσητε ταύτας τὰς βλασφημίας

περὶ τὴν ὑμετέραν γενέσθαι πόλιν, μηδὲ τὴν ὕβριν d
τὴν τούτων ἀντὶ τῆς παρούσης ἔλῃσθε δόξης.

63 (κέ.) Πολλῶν δ' ὄντων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἂν τις ὑμᾶς
ἐπαγάγοι μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέρας σωτηρίας,
οὐ δύναμαι πάντα περιλαβεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς χρὴ καὶ
τὰ παραλελειμμένα συνιδόντας καὶ μνησθέντας μά-
λιστα μὲν τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ
καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς τούτων ἐχθρας, ψη-
φίσασθαι τι περὶ ἡμῶν δίκαιον. e

15.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

(α΄.) Εἰ μὲν ὅμοιος ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλων ἀνα- 310
γνωσθήσεσθαι τοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἢ πρὸς τὰς
ἐπιδείξεις γιγνομένοις, οὐδὲν ἂν οἶμαι προδιαλεχθῆ-
ναι περὶ αὐτοῦ· νῦν δὲ διὰ τὴν καινότητα καὶ τὴν
διαφορὰν ἀναγκαῖόν ἐστι προειπεῖν τὰς αἰτίας, δι'
ἃς οὕτως ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις γράφειν
προειλόμην· μὴ γὰρ τούτων δηλωθεῖσων πολλοῖς ἂν b
2 ἴσως ἄτοπος εἶναι δόξειεν. (β΄.) Ἐγὼ γὰρ εἰδὼς
ἐνίοις τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦντας περὶ τῆς ἐμῆς
διατριβῆς καὶ λέγοντας, ὥς ἐστι περὶ δικογραφίαν, καὶ
παραπλήσιον ποιοῦντας, ὥσπερ ἂν εἴ τις Φειδίαν τὸν
τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔδος ἐργασάμενον τολμῶν καλεῖν κο-
ροπλάθον, ἢ Ζεῦξιν καὶ Παρράσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν
φαίη τέχνην τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν, ὅμως οὐδὲ
3 ἡγούμενος τὰς μὲν ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύ- c
ναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανε-

ρὸν, ὅτι προήρημαι καὶ λέγειν καὶ γράφειν οὐ περὶ τῶν ιδίων συμβολαίων ἀλλ' ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε πλήν τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων ἢ τῶν τούτους μιμεῖσθαι βουλομένων. d

4 Μέχρι μὲν οὖν πόρῳ τῆς ἡλικίας ᾧμην καὶ διὰ τὴν προαίρεσιν ταύτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύνην ἐπιεικῶς ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς ιδιώτας· ἥδη δ' ὑπογυῖον μοι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς οὕσης, ἀντιδόσεως γενομένης περὶ τριηραρχίας καὶ περὶ ταύτης ἀγῶνος, ἔγνω καὶ τούτων τινὰς οὐχ οὕτω πρὸς 31
με διακειμένους, ὥσπερ ἡλιπίζον, ἀλλὰ τοὺς μὲν πολὺ διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ῥέποντας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτηδεῖόν τι λέγουσι, τοὺς δὲ σαφῶς μὲν εἰδότας, περὶ ἃ τυγχάνω διατρέβων, φθονοῦντας δὲ καὶ ταυτόν πεπονθότας τοῖς σοφισταῖς καὶ χαίροντας ἐπὶ τοῖς ψευδῇ περὶ μου δό-
5 ξαν ἔχουσιν. ἐδήλωσαν δ' οὕτω διακειμένοι· τοῦ γὰρ ἀντιδίκου, περὶ μὲν ὧν ἡ κρίσις ἦν, οὐδὲν λέγοντος b
δίκαιον, διαβάλλοντος δὲ τὴν τῶν λόγων τῶν ἐμῶν δύναμιν καὶ καταλαξονευομένου περὶ τε τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν, ἔγνωσαν ἐμὴν εἶναι τὴν λειτουργίαν. τὴν μὲν οὖν δαπάνην οὕτως ἡνέγκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺς μήτε λίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐκταραττομένους μήτε παντάπασιν ἀσώτως μηδ' ὀλιγώρως πρὸς χρήματα διακειμένους. c

6 (γ'.) Ἡσθημένος δ' ὥσπερ εἶπον, πλείους ὄντας ὧν ᾧμην τοὺς οὐκ ὀρθῶς περὶ μου γινώσκοντας, ἐνεθυμούμην, πῶς ἂν δηλώσαιμι καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἐπιγιννομένοις καὶ τὸν τρόπον, ὃν ἔχω, καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τὴν παιδείαν, περὶ ἣν διατρέβω, καὶ μὴ περιδοίμι περὶ τῶν τοιούτων ἄκριτον ἑμαυτὸν ὄντα,

- μηδ' ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰθισμένοις ὥσπερ νῦν γε-
 7 νόμενον· σκοπούμενος οὖν εὗρισκον οὐδαμῶς ἂν
 ἄλλως τοῦτο διαπραξόμενος, πλὴν εἰ γραφείη λόγος α
 ὥσπερ εἰκὼν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 βεβιωμένων· διὰ τούτου γὰρ ἤλπιζον καὶ τὰ περὶ ἐμὲ
 μάλιστα γνωσθήσεσθαι καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον μνη-
 8 μεῖόν μου καταλειφθήσεσθαι πολὺ κάλλιον τῶν χαλ-
 κῶν ἀναθημάτων. (δ'.) Εἰ μὲν οὖν ἐπαινεῖν ἑμαν-
 τὸν ἐπιχειροῖην, ἑώρων οὔτε περιλαβεῖν ἅπαντα, περὶ
 ὧν διελθεῖν προηρούμην, οἷός τε γενησόμενος, οὔτ'
 ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπιφθόνως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν δυ- e
 νησόμενος· εἰ δ' ὑποδείμην ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνόν
 τινα περὶ ἐμὲ γιγνόμενον, συκοφάντην δ' ὄντα τὸν γε-
 γραμμένον καὶ πράγματά μοι παρέχοντα, κάκεινον
 μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς ἐπὶ τῆς ἀντιδόσεως
 ῥηθείσαις, ἑμᾶντὸν δ' ἐν ἀπολογίας σχήματι τοὺς λό-
 γους ποιούμενον, οὔτως ἂν ἐκγενέσθαι μοι μάλιστα 312
 διαλεχθῆναι περὶ ἀπάντων ὧν τυγχάνω βουλούμενος.
- 9 (ε'.) Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἔγραφον τὸν λόγον
 τοῦτον, οὐκ ἀκμάζων ἀλλ' ἔτη γεροντῶς δύο καὶ ὀγδο-
 ῆκοντα. διόπερ χρή συγγνώμην ἔχειν, ἣν μαλακώτε-
 ρος ὢν φανῇται τῶν παρ' ἐμοῦ πρότερον ἐκδεδομέ-
 νων. καὶ γὰρ οὐδὲ θάδιος ἦν οὐδ' ἀπλοῦς ἀλλὰ πολ-
 10 λὴν ἔχων πραγματείαν. ἔστι γὰρ τῶν γεγραμμένων
 ἔνια μὲν ἐν δικαστηρίῳ πρόποντα δηθῆναι, τὰ δὲ
 πρὸς μὲν τοὺς τοιούτους ἀγῶνας οὐχ ἀρμόττοντα, b
 περὶ δὲ φιλοσοφίας πεπαρησιασμένα καὶ δεδηλωκότα
 τὴν δύναμιν αὐτῆς· ἔστι δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὃ τῶν
 νεωτέρων τοῖς ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν παιδείαν
 ὀρμῶσιν ἀκούσασιν ἂν συνενέγκοι, πολλὰ δὲ καὶ τῶν
 ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων ἐγκαταμειγμένα τοῖς
 νῦν λεγομένοις οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀκαίρως ἀλλὰ προσ-

- 11 ηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον οὖν μῆκος λό-
 γου συνιδεῖν καὶ τοσαύτας ιδέας καὶ τοσοῦτον ἀλλή-
 λων ἀφεστώσας συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν καὶ τὰς
 ἐπιφερομένας οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις καὶ πάσας
 ποιῆσαι σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας οὐ πάνυ μι-
 κρὸν ἦν ἔργον. ὅμως δ' οὐκ ἀπέστην, καίπερ τηλι-
 کوῦτος ὢν, πρὶν αὐτὸν ἀπετέλεσα μετὰ πολλῆς μὲν
 ἀληθείας εἰρημένον, τὰ δ' ἄλλα τοιοῦτον, οἷος ἂν
- 12 εἶναι δόξῃ τοῖς ἀκροωμένοις. (ς.) Χρὴ δὲ τοὺς διεξ-
 ιόντας αὐτὸν πρῶτον μὲν ὥς ὄντος μικτοῦ τοῦ λό- d
 γου καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γεγραμ-
 μένου ποιεῖσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἔπειτα προσέχειν τὸν
 νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς λέγεσθαι μέλλουσιν ἢ τοῖς ἤδη
 προειρημένοις, πρὸς δὲ τούτοις μὴ ζητεῖν εὐθύς ἐπ-
 ελθόντας ὅλον αὐτὸν διελθεῖν ἀλλὰ τοσοῦτον μέρος,
 ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας. ἦν γὰρ ἐμμείνητε
 τούτοις, μᾶλλον δυνήσεσθε κατιδεῖν, εἰ τι τυγχάνο-
 μεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν αὐτῶν.
- 13 (ζ.) Ἄ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, ταῦτ' e
 ἐστίν· ἤδη δ' ἀναγινώσκετε τὴν ἀπολογία τὴν
 προσποιουμένην μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι, βου-
 λομένην δὲ περὶ ἑμοῦ δηλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας εἰδέναι ποιῆσαι, τοὺς δὲ φθο-
 νοῦντας ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης λυπεῖσθαι. 313
 μεῖζω γὰρ δίκην οὐκ ἂν δυναίμην λαβεῖν παρ' αὐτῶν.
- 14 (ή.) Πάντων ἡγοῦμαι πονηροτάτους εἶναι καὶ
 μεγίστης ζημίας ἀξιόους, οἵτινες οἷς αὐτοὶ τυγχάνου-
 σιν ὄντες ἔνοχοι, ταῦτα τῶν ἄλλων τολμῶσι κατηγο-
 ρεῖν, ὅπερ Λυσίμαχος πεποίηκεν. οὗτος γὰρ αὐτὸς
 συγγεγραμμένα λέγων περὶ τῶν ἑμῶν συγγραμμάτων
 πλείω πεποιήται λόγον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των, ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἱεροσυλίας

- ἕτερον διώκων αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖν χεροῖν ἢ
 15 ἔχων φανείη. πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην οὕτως
 αὐτὸν νομίζειν εἶναί με δεινὸν, ὥσπερ ἐν ὑμῖν εἰρη-
 κεν· οὐ γὰρ ἂν ποτέ μοι πράγματα ποιεῖν ἐπεχείρη-
 σεν. νῦν δὲ λέγει μὲν, ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττους λόγους
 κρείττους δύνάμει ποιεῖν, τοσοῦτον δέ μου καταπε-
 φρόνηκεν, ὥστ' αὐτὸς ψευδόμενος ἐμοῦ τάληθ' ἡ λέ-
 16 γοντος ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσκειν. οὕτω δέ μοι δυσ-
 κόλως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἄλλοι τοῖς e
 λόγοις διαλύονται τὰς διαβολὰς, ἐμοῦ δὲ Λυσίμαχος
 αὐτοὺς τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβληκεν, ἵν' ἦν μὲν
 ἱκανῶς δόξω λέγειν, ἔνοχος ὢν φανῶ τοῖς ὑπὸ τού-
 του περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς προειρημένους, ἦν
 δ' ἐνδεέστερον τύχῳ διαλεχθεὶς ὢν οὗτος ὑμᾶς προσ-
 δοκᾶν πεποίηκε, τὰς πράξεις ἡγήσησθ' ἐμὸν χείρους
 εἶναι.
- 17 Δέομαι δ' οὖν ὑμῶν μήτε πιστεύειν πῶ μήτ'
 ἀπιστεῖν τοῖς εἰρημένοις, πρὶν ἂν διὰ τέλους ἀκού- d
 σῃτε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, ἐνθυμουμένους, ὅτι μηδὲν
 ἂν ἔδει δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολογία, εἴπερ
 οἶόν τ' ἦν ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ἐψηφίσθαι
 τὰ δίκαια. νῦν δ' εἰ μὲν εὖ τυγχάνει κατηγορηκῶς
 ἢ κακῶς, οὐδεὶς ἂν τῶν παρόντων ἀγνοήσειεν· εἰ δ'
 ἀληθέσι κέχρηται τοῖς λόγοις, οὐκέτι τοῦτο τοῖς κρί-
 νουσι γινῶναι ῥάδιον, ἐξ ὧν ὁ πρότερος εἰρηκεν, ἀλλ'
 ἀγαπητὸν ἦν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν δυ- e
 18 νηθῶσι τὸ δίκαιον. (θ'.) Οὐ θαυμάζω δὲ τῶν πλείω
 χρόνον διατριβόντων ἐπὶ ταῖς τῶν ἑξαπατώντων κα-
 τηγορίαις ἢ ταῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίαις, οὐδὲ τῶν
 λεγόντων, ὡς ἔστι μέγιστον κακὸν διαβολή· τί γὰρ
 ἂν γένοιτο ταύτης κακουργότερον, ἢ ποιεῖ τοὺς μὲν 31
 ψευδομένους εὐδοκίμειν, τοὺς δὲ μηδὲν ἡμαρτηκότας

- δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπιπορκεῖν, ὅλως δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανίζει, ψευδῇ δὲ δόξαν παραστήσασα τοῖς ἀκούουσιν ὃν ἂν τύχη τῶν πολιτῶν ἀδί-
 19 κως ἀπόλλυσιν; ἂ φυλακτέον ἐστὶν, ὅπως μὴδὲν ὑμῖν συμβήσεται τοιοῦτον, μὴδ' ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐπιτιμήσαιτε, τούτοις αὐτοὶ φανήσεσθε περιπίπτοντες. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλησε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ ὅ μὲν μετ' ἐλέγχου γενομένων, ὥστ' οὐ πολὺν χρόνον διαλιποῦσα παρὰ μὲν τῶν ἐξαπατησάντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε, τοὺς δὲ διαβληθέντας ἡδέως ἂν εἰ-
 20 δὲν ἄμεινον ἢ πρότερον πράττοντας. (ί.) Ὡς γὰρ χρημηνιμένους μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κατηγορῶν λόγοις, μὴδὲ μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων. καὶ γὰρ αἰσχροὺς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεημονεστάτους ὁμολογεῖσθαι καὶ πραοτάτους ἀπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις τάναντία
 21 τῇ δόξῃ ταύτῃ φαίνεσθαι πράττοντας· καὶ παρ' ἐτέροις μὲν, ἐπειδὴν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τι τῶν ψήφων ὑποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ μὴδὲ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοὺς κινδυνεύοντας τοῖς συκοφαντοῦσιν, ἀλλ' ὁμνύναι μὲν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἢ μὴν ὁμοίως ἀκροάσεσθαι τῶν
 22 κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων, τοσοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων ὅτι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ τούτους ἐξελέγχειν πειρωμένων ἐνίοτε μὴδὲ τὴν φωνὴν ἀκούοντας ἀνέχεσθαι, καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἄκριτοί τινες ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν, ἀγνοεῖν δ' ὅτι τοῦτο ποιοῦσιν οἱ μὴ κοινὴν τὴν
 23 εὐνοίαν τοῖς ἀγωνιζομένοις παρέχοντες. ὁ δὲ πάντων

δεινότατον, ὅταν τις αὐτὸς μὲν κινδυνεύων κατηγορῇ τῶν διαβαλλόντων, ἑτέρῳ δὲ δικάζων μὴ τὴν αὐτὴν ἔχη γνώμην περὶ αὐτῶν.

- Καίτοι χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας τοιοῦτους εἶναι κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἷων περ' ἂν αὐτοὶ τυγχάνειν ἀξιώσειαν, λογιζομένους, ὅτι διὰ τοὺς συκοφαντεῖν τολ- 315 μῶντας ἄδηλον ὅστις εἰς κίνδυνον καταστὰς ἀναγκασθήσεται λέγειν, ἅπερ ἐγὼ νῦν, πρὸς τοὺς μέλλοντας
- 24 περὶ αὐτοῦ τὴν ψῆφον διοίσειν. (ια'.) Οὐ γὰρ δὴ τῷ γε κοσμίως ζῆν ἄξιον πιστεύειν, ὥς ἀδεῶς ἐξεῖται τὴν πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προηρημένοι τῶν μὲν ιδίῳν ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπιβουλεύειν, οὐ τῶν μὲν σωφρόνως πολιτευομένων ἀπέχονται, τοὺς δὲ κακόν τι θρώντας εἰς ὑμᾶς εἰσάγουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν ^b ἀδικοῦσιν ἐπιδειξάμενοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις παρὰ τῶν φανερώς ἐξημαρτηκότων πλέον λαμβάνουσιν ἀρ-
- 25 γύριον. (ιβ'.) Ἄπερ Λυσίμαχος διανοηθεὶς εἰς τουτοῦ τὸν κίνδυνόν με κατέστησεν, ἡγούμενος τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς ἐμὲ παρ' ἑτέρων αὐτῷ χρηματισμὸν ποιή- σειν, καὶ προσδοκῶν, ἣν ἐμοῦ περιγένηται τοῖς λόγοις, ὅν φησι διδάσκαλον εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστατον
- 26 τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἅπασιν εἶναι δόξειν. ἐλπίζει δὲ ῥαδίως τοῦτο ποιήσειν· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν τα- ^c χέως ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς, ἐμὲ δ' ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δυνησόμενον ἀξίως τῆς δόξης ἀπο- λογησασθαι καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν
- 27 τῶν τοιούτων ἀγώνων. οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρελ- θόντα χρόνον ὥστε μηδένα μοι πώποτε μήτ' ἐν ὀλι- γαρχίᾳ μήτ' ἐν δημοκρατίᾳ μήθ' ὕβριν μήτ' ἀδικίαν ἐγκαλέσαι, μηδ' εἶναι μήτε δαιτητὴν μήτε δικαστὴν, ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων φανήσεται γεγε- ^d νημένος· ἡπιστάμην γὰρ αὐτὸς μὲν εἰς τοὺς ἄλλους

μηδὲν ἑξαμαρτάνειν, ἀδικούμενος δὲ μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ἀλλ' ἐν τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων.
 28 ὧν οὐδὲν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' ἀνεγκλητὴ μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκὼς εἰς τὸν αὐτὸν καθέστηκα κίνδυνον, εἰς ὅνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγχανον ἡδίκηκός.

Οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἂν περ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τοὺς μὲν διεψευσμέ- 316
 νους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βουλομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐτῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναί με νομίζον-
 τας, οἷός περ εἰμὶ, βεβαιότερον ἔτι ταύτην ἔξιεν τὴν
 29 διάνοιαν. ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος τούτων, περὶ ὧν οἴσεται τὴν ψῆφον, ἥδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

ΓΡΑΦΗ.

30 (ιγ'). Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς πειρᾶται με διαβάλλειν ὁ κατήγορος, ὥς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους λέγειν διδάσκων καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεονεκτεῖν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖ με τηλικούτον, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριψάντων· οὐ γὰρ μόνον ἰδιώτας φησὶ ἐ
 μου γεγενῆσθαι μαθητὰς ἀλλὰ καὶ ῥήτορας καὶ στρατηγούς καὶ βασιλέας καὶ τυράννους, καὶ χρήματα παρ' αὐτῶν παμπληθῆ τὰ μὲν εἰληφέναι, τὰ δ' ἔτι καὶ νῦν
 31 λαμβάνειν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον πεποιήται τὴν κατηγορίαν, ἡγούμενος ἐκ μὲν ὧν καταλαξονεύεται περὶ

μου καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν
φθόνον ἅπασιν τοῖς ἀκούουσιν ἐμποιήσιν, ἐκ δὲ τῆς
περὶ τὰ δικαστήρια πραγματείας εἰς ὀργὴν καὶ μῖσος δ
ὑμᾶς καταστήσιν· ἅπερ ὅταν πάθωσιν οἱ κρίνοντες,
χαλεπώτατοι τοῖς ἀγωνιζομένοις εἰσίν.

(ιδ΄.) Ὡς οὖν τὰ μὲν μεῖζω τοῦ προσήκοντος εἴ-
ρηκε, τὰ δ' ὅλως ψεύδεται, ῥαδίως οἶμαι φανερὸν
32 ποιήσιν. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς τοῖς μὲν λόγοις οἷς πρότερον
ἀκηκόατε περὶ μου τῶν βλασφημεῖν καὶ διαβάλλειν
βουλομένων μὴ προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ πιστεύ-
ειν τοῖς μήτε μετ' ἐλέγχου μήτε μετὰ κρίσεως εἰρη- e
μένοις, μηδὲ ταῖς δόξαις χρῆσθαι ταῖς ἀδίκως ὑπ'
ἐκείνων ὑμῖν ἐγγεγεννημέναις, ἀλλ' ὅποτός τις ἂν ἐκ
τῆς κατηγορίας τῆς νῦν καὶ τῆς ἀπολογίας φαίνωμαι,
τοιούτου εἶναί με νομίζειν· οὕτω γὰρ γινώσκοντες
αὐτοὶ τε δόξετε καλῶς κρίνειν καὶ νομίμως, ἐγὼ τε 317
τεύξομαι πάντων τῶν δικαίων.

33 (ιε΄.) Ὅτι μὲν οὖν οὐδεὶς οὐθ' ὑπὸ τῆς δεινότη-
τος τῆς ἐμῆς οὐθ' ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων βέβλαπται
τῶν πολιτῶν, τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον ἡγοῦμαι μέγι-
στον εἶναι τεκμήριον. εἰ γὰρ τις ἦν ἡδίκημένος, εἰ καὶ
τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἡμέλησε τοῦ
καιροῦ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἥτοι κατηγο-
ρήσων ἢ καταμαρτυρήσων. ὅπου γὰρ ὁ μὴδ' ἀκηκοῶς b
μηδὲν πώποτε φλαυθρον εἰς ἀγῶνά με τηλικοντονὶ κατ-
έστησεν, ἢ που σφόδρ' ἂν οἱ κακῶς πεπονθότες ἐπει-
34 ρῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν. οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γ' ἐστὶν οὐτ' εἰκὸς οὔτε δυνατὸν, ἐμὲ μὲν περὶ
πολλοὺς ἡμαρτηκέναι, τοὺς δὲ ταῖς συμφοραῖς δι' ἐμὲ
περιπεπτωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολμᾶν ἐγκα-
λεῖν ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κινδύνοις
τῶν μηδὲν ἡδίκημένων, ἐξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν, ἃ c

πεπόνθασι, τὴν μεγίστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.
 35 ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεῖς μοι φανή-
 σεται τοιοῦτον οὐδὲν ἐγκαλέσας. ὥστ' εἰ συγχωρή-
 σαιμι τῷ κατηγορῶ καὶ προσομολογήσαιμι πάντων
 ἀνθρώπων εἶναι δεινότατος καὶ συγγραφεὺς τῶν λό-
 γων τῶν λυπούντων ὑμᾶς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος
 γέγονε, πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπιεικὴς εἶναι δοκοίην ἢ
 36 ζημιωθεῖην. τοῦ μὲν γὰρ γενέσθαι προέχοντα τῶν
 ἄλλων ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις εἰκό- d
 τως ἂν τις τὴν τύχην αἰτιάσαιο, τοῦ δὲ καλῶς καὶ
 μετρίως κεχρηῆσθαι τῇ φύσει δικαίως ἂν ἅπαντες τὸν
 τρόπον τὸν ἐμὸν ἐπαινέσειαν.

(15.) Οὐ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτ' ἔχων περὶ ἐμαντοῦ λέ-
 γειν, οὐδ' οὕτω φανήσομαι περὶ τοὺς λόγους τοὺς τοι-
 37 ούτους γεγενημένος. γνώσεσθε δ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμά-
 των τῶν ἐμῶν, ἐξ ὧν περ οἷόν τ' ἐστὶν εἰδέναι τὴν ἀλή-
 θειαν πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τῶν διαβαλλόντων. οἶμαι
 γὰρ οὐδένα τοῦτ' ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες ἄνθρωποι περὶ e
 τὸν τόπον τοῦτον εἰώθασι διατρίβειν, ὅθεν ἂν προέ-
 38 λωνται τὸν βίον πορίζεσθαι. τοὺς μὲν τοίνυν ἀπὸ τῶν
 συμβολαίων τῶν ὑμετέρων ζῶντας καὶ τῆς περὶ ταῦτα
 πραγματείας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 οἰκοῦντας, ἐμὲ δ' οὐδεὶς πώποθ' ἐώρακεν οὔτ' ἐν τοῖς 318
 συνεδρίοις οὔτε περὶ τὰς ἀνακρίσεις οὔτ' ἐπὶ τοῖς δι-
 καστηρίοις οὔτε πρὸς τοῖς διαιτηταῖς, ἀλλ' οὕτως ἀπέ-
 χομαι τούτων ἀπάντων, ὥς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πολι-
 39 τῶν. ἔπειτ' ἐκείνους μὲν ἂν εὔροιτε παρ' ὑμῖν μό-
 νοις χρηματίζεσθαι δυναμένους, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι
 πλεύσειαν, ἐνδεεῖς ἂν ὄντας τῶν καθ' ἡμέραν, ἐμοὶ
 δὲ τὰς εὐπορίας, περὶ ὧν οὗτος μειζόνως εἴρηκεν,
 ἔξωθεν ἀπάσας γεγενημένας· ἐτι δὲ τοῖς μὲν πλησιά- h
 ζοντας ἢ τοὺς ἐν κακοῖς αὐτοὺς ὄντας ἢ τοὺς ἐτέροις

- πράγματα παρέχειν βουλομένους, ἔμοι δὲ τοὺς πλεί-
 40 στην σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἄγοντας. ἡκούσατε δὲ καὶ
 τοῦ κατηγοροῦ λέγοντος, ὅτι παρὰ Νικοκλέους τοῦ
 Σαλαμινίου βασιλέως πολλὰς ἔλαβον καὶ μεγάλας δω-
 ρεάς. καίτοι τίνι πιστὸν ὑμῶν ἐστίν, ὥς Νικοκλῆς
 ἔδωκέ μοι ταύτας, ἵνα δίκας μανθάνῃ λέγειν, ὅς καὶ
 τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὥσπερ δεσπό- c
 της ἐδίκασεν; ὥστ' ἐξ ᾧ αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν, ῥάδιον
 καταμαθεῖν, ὅτι πόρρω τῶν πραγματειῶν εἰμι τῶν
 41 περὶ τὰ συμβόλαια γιγνομένων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο
 πᾶσι φανερόν ἐστιν, ὅτι παμπληθεῖς εἰσὶν οἱ παρα-
 σκευάζοντες τοὺς λόγους τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 ἀγωνιζομένοις. τούτων μὲν τοίνυν τοσοῦτων ὄντων
 οὐδεὶς πώποτε φανήσεται μαθητῶν ἡξιωμένος, ἐγὼ
 δὲ πλείους εἰληφώς, ὥς φησιν ὁ κατήγορος, ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντες. καίτοι d
 πῶς εἰκὸς τοὺς τοσοῦτον τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀλλή-
 λων ἀφεστῶτας περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις ἡγεῖσθαι δια-
 τρίβειν;
 42 (ιζ΄.) Ἐχων δὲ πολλὰς εἰπεῖν διαφορὰς περὶ τοῦ
 βίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τῶν περὶ τὰς δίκας, ἐκείνως
 ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφείσθαι τῆς δόξης ταύτης,
 εἴ τις ὑμῖν ἐπιδείξει μὴ τούτων τῶν πραγμάτων μα-
 θητὰς μου γιγνομένους ᾧ ὁ κατήγορος εἴρηκε, μὴδὲ e
 περὶ τοὺς λόγους ὄντα με δεινὸν τοὺς περὶ τῶν ἰδίων
 43 συμβολαίων. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς, ἐξελεγχομένης τῆς αἰ-
 τίας ἧς εἶχον πρότερον, ζητεῖν ἐτέρα μεταλαβεῖν
 διάνοιαν, καὶ ποθεῖν ἀκοῦσαι, περὶ ποίους ἄλλους
 λόγους γεγεννημένος τηλικαύτην δόξαν ἔλαβον. εἰ μὲν 319
 οὖν μοι συνοίσει κατειπόντι τὴν ἀλήθειαν, οὐκ οἶδα
 χαλεπὸν γὰρ στοχάζεσθαι τῆς ὑμετέρας διανοίας· οὐ
 44 μὴν ἀλλὰ παρρησιάσομαι γε πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἂν

αἰσχυνθείην τοὺς πλησιάζοντας, εἰ πολλάκις εἰρη-
κῶς, ὅτι δεξαίμην ἂν ἅπαντας εἰδέναι τοὺς πολίτας
καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τοὺς λόγους, οὓς λέγω, νῦν
μὴ δηλοῖν ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ' ἀποκρυπτόμενος φα-
νείην. ὥς οὖν ἀκουσόμενοι τὴν ἀλήθειαν, οὕτω προσ- b
έχετε τὸν νοῦν.

- 45 (ιη΄.) Πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς,
ὅτι τρόποι τῶν λόγων εἰσὶν οὐκ ἐλάττους ἢ τῶν μετὰ
μέτρου ποιημάτων. οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη τὰ τῶν ἡμι-
θέων ἀναζητοῦντες τὸν βίον τὸν αὐτῶν κατέτριψαν, οἱ
δὲ περὶ τοὺς ποιητὰς ἐφιλοσόφησαν, ἕτεροι δὲ τὰς πρά-
ξεις τὰς ἐν τοῖς πολέμοις συναγαγεῖν ἡβουλήθησαν,
ἄλλοι δὲ τινες περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις
46 γερόνασιν, οὓς ἀντιλογικοὺς καλοῦσιν. εἴη δ' ἂν οὐ c
μικρὸν ἔργον, εἰ πάσας τις τὰς ιδέας τὰς τῶν λόγων
ἐξαριθμεῖν ἐπιχειρήσειεν· ἥς δ' οὖν ἐμοὶ προσήκει,
ταύτης μνησθεὶς ἐάσω τὰς ἄλλας. εἰδὼ γὰρ τινες, οἱ
τῶν μὲν προειρημένων οὐκ ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν
δὲ προήρηνται λόγους οὐ περὶ τῶν ὑμετέρων συμβο-
λαίων ἀλλ' Ἑλληνικοὺς καὶ πολιτικοὺς καὶ πανηγυ-
ρικοὺς, οὓς ἅπαντες ἂν φήσειαν ὁμοιοτέρους εἶναι
τοῖς μετὰ μουσικῆς καὶ ὄρθμων πεποιημένοις ἢ τοῖς
47 ἐν δικαστηρίῳ λεγομένοις. καὶ γὰρ τῇ λέξει ποιητι- d
κωτέρᾳ καὶ ποικιλωτέρᾳ τὰς πράξεις δηλοῦσι καὶ τοῖς
ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινότεροις χρῆσθαι
ζητοῦσιν, ἔτι δὲ ταῖς ἄλλαις ιδέαις ἐπιφανεστέραις καὶ
πλείοσιν ὅλον τὸν λόγον διοικοῦσιν. ὧν ἅπαντες μὲν
ἀκούοντες χαίρουσιν οὐδὲν ἥττον ἢ τῶν ἐν τοῖς μέτροις
πεποιημένων, πολλοὶ δὲ καὶ μαθηταὶ γίγνεσθαι βού-
λονται, νομίζοντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας πολὺ
σοφωτέρους καὶ βελτίους καὶ μᾶλλον ὠφελεῖν δυνα- e
48 μένους εἶναι τῶν τὰς δίκας εὖ λεγόντων. συνίσασι

γὰρ τοὺς μὲν διὰ πολυπραγμοσύνην ἐμπίρους τῶν
 ἀγῶνων γεγενημένους, τοὺς δ' ἐκ φιλοσοφίας ἐκεί-
 νων τῶν λόγων ὧν ἄρτι προεῖπον τὴν δύναμιν εἰλη- 320
 φότας, καὶ τοὺς μὲν δικανικοὺς δοκοῦντας εἶναι ταύ-
 την τὴν ἡμέραν μόνην ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐν ἧπερ ἂν
 ἀγωνιζόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δ' ἐν ἀπάσαις ταῖς ὁ-
 μιλίαις καὶ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐντίμους ὄντας
 49 καὶ δόξης ἐπιεικοὺς τυγχάνοντας· ἐτί δὲ τοὺς μὲν,
 ἣν ὀφθῶσι δις ἢ τρις ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, μισοῦμέ-
 νους καὶ διαβαλλομένους, τοὺς δ' ὅσῳ περ ἂν πλείοσι
 καὶ πλεονάκῃ συγγίγνωνται, τοσοῦτ' ἄλλων θαν- b
 μαζομένους· πρὸς δὲ τούτοις τοὺς μὲν περὶ τὰς δίκας
 δεινοὺς πόρρω τῶν λόγων ἐκείνων ὄντας, τοὺς δ' εἰ
 βουληθεῖεν ταχέως ἂν ἐλεῖν καὶ τούτους δυνηθέντας.
 50 ταῦτα λογιζόμενοι καὶ πολὺ κρεῖττω νομίζοντες εἶναι
 τὴν αἵρεσιν, βούλονται μετασχεῖν τῆς παιδείας ταύ-
 της, ἥς οὐδ' ἂν ἐγὼ φανείην ἀπεληλαμένος ἀλλὰ πολ-
 λῶν χαριεστέραν δόξαν εἰληφώς. (ιθ'.) Περὶ μὲν
 οὖν τῆς ἐμῆς εἴτε βούλεσθε καλεῖν δυνάμεως εἴτε
 φιλοσοφίας εἴτε διατριβῆς, ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλή- c
 θειαν.

51 Βούλομαι δὲ περὶ ἑαυτοῦ καὶ νόμον θεῖναι χα-
 λεπώτερον ἢ περὶ τῶν ἄλλων καὶ λόγον εἰπεῖν θρα-
 σύτερον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν· ἄξιόν γάρ οὐ μό-
 νον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, μηδεμιᾶς συγ-
 γνώμης τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις,
 οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τὴν μεγίστην ὑποσχεῖν τιμωρίαν.
 οὐχ οὕτω δ' ἂν τολμηρὰν ἐποιησάμην τὴν ὑπόσχεσιν,
 εἰ μὴ καὶ δείξειν ἤμελλον ὑμῖν καὶ ῥαδίαν ποιήσειν d
 52 τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. (κ'.) Ἐχει γὰρ οὕτως· ἐγὼ
 καλλίστην ἡγοῦμαι καὶ δικαιοτάτην εἶναι τὴν τοιαύ-
 την ἀπολογία, ἣτις εἰδέναι ποιεῖ τοὺς δικάζοντας ὥς

δυνατὸν μάλιστα, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσι, καὶ
 μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ' ἀμφιγνοεῖν τοὺς τὰ-
 53 ληθῇ λέγοντας. εἰ μὲν τοίνυν ἡγωνιζόμενῃ ὥς περὶ
 πράξεις τινὰς ἡμαρτηκῶς, οὐκ ἂν οἷός τ' ἦν ἰδεῖν
 ὑμῖν αὐτὰς παρᾶσχεῖν, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν εἰκάζον-
 τας ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκειν, ὅπως e
 ἐτύχετε, περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς
 λόγους ἔχω τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανιεῖν
 54 τὴν ἀλήθειαν. αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δείξω τοὺς εἰρημέ-
 νους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους, ὥστ' οὐ δοξάσαν-
 τες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες, ὅποιοί τινες εἰσι, τὴν ψῆφον
 οἴσετε περὶ αὐτῶν. ἅπαντας μὲν οὖν διὰ τέλους 32
 εἰπεῖν οὐκ ἂν δυναίμην· ὁ γὰρ χρόνος ὁ δεδομένος
 ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν, ἔξενεργεῖν
 ἐκάστου δείγμα πειράσομαι. μικρὸν γὰρ μέρος ἀκού-
 σαντες ῥαδίως τό τ' ἐμὸν ἦθος γνωριεῖτε καὶ τῶν λό-
 55 γων τὴν δυνάμιν ἀπάντων μαθήσεσθε. δέομαι δὲ
 τῶν πολλάκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι
 μὴ ζητεῖν ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους,
 μηδ' ὀχληρόν με νομίζειν, ὅτι λέγω τοὺς πάλαι παρ' h
 ὑμῖν διατεθρυλημένους. εἰ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιού-
 μενος ἔλεγον αὐτοὺς, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν
 ταύτην· νῦν δὲ κρινόμενος καὶ κινδυνεύων ἀναγκά-
 56 ξομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἂν
 πάντων εἴην καταγελαστότατος, εἰ τοῦ κατηγόρου
 διαβάλλοντος, ὅτι τοιούτους γράφω λόγους, οἳ καὶ
 τὴν πόλιν βλάπτουσι καὶ τοὺς νεωτέρους διαφθεί-
 ρουσι, δι' ἐτέρων ποιούμενῃ τὴν ἀπολογίαν, ἔξδ' αὐ-
 τοὺς δείξαντι τούτους ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν c
 τὴν λεγομένην περὶ ἡμῶν.

Ὡς μὲν οὖν ἄξιόν μοι διὰ ταῦτα συγγνώμην
 ἔχειν καὶ συναγωνιστὰς γίνεσθαι τοῖς ἄλλοις, τοὺς δὲ

λόγους ἤδη περαίνειν ἐπιχειρήσω, μικρὸν ἔτι προ-
 ειπὼν, ἵνα ῥᾶον ἐπακολουθῶσι τοῖς λεγομένοις. (κά.)
 57 Ὁ μὲν γὰρ λόγος ὁ μέλλων πρῶτος ὑμῖν δειχθήσεσθαι
 κατ' ἐκείνους ἐγράφη τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμό-
 νιοι μὲν ἤρχον τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς
 ἐπράττομεν. ἔστι δὲ τοὺς μὲν Ἑλληνας παρακαλῶν d
 ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λακεδαιμονίοις δὲ
 58 περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύτην δὲ τὴν
 ὑπόθεσιν ποιησάμενος ἀποφαίνω τὴν πόλιν ἀπάντων
 τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγε-
 νημένην. ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν
 τοιούτων εὐεργεσιῶν καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν
 ἔτι σαφέστερον ἀποφαίνειν, ὥς ἔστι τῆς πόλεως, ἐν- e
 θένδε ποθὲν ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὥς τῇ
 πόλει τιμᾶσθαι προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ
 59 τὸν πόλεμον κινδύνων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. ὥμην
 μὲν οὖν αὐτὸς δυνήσεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν
 δέ με τὸ γῆρας ἐμποδίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν.
 ἵν' οὖν μὴ παντάπασιν ἐκλυθῶ πολλῶν ἔτι μοι λε- 322
 κτέων ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς ἀνά-
 γνωθι τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ.

Ἐγοῦμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἦττον ἐκ
 τῶν κινδύνων τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐ-
 εργεσιῶν (p. 51, §. 51)

μέχρι τοῦ

καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἑτέ- 332
 ροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν (p. 61, §. 99).

60 (κβ.) Περὶ μὲν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὥς δικαίως
 ἂν εἴη τῆς πόλεως, ῥᾶδιον ἐκ τῶν εἰρημένων κατα-
 μαθεῖν. ἐνθυμήθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εἰ δοκῶ
 τοῖς λόγοις διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἀλλὰ μὴ προ-

- τρέπειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύ-
 νους, ἢ δικαίως ἂν δοῦναι δίκην ὑπὲρ τῶν εἰρημένων d
 ἀλλ' οὐκ ἂν χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν τὴν μεγί-
 61 στην, ὅς οὕτως ἐγκεκωμιάκα τὴν πόλιν καὶ τοὺς προ-
 γόνους καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρό-
 νοῖς γεγεννημένους, ὥστε τοὺς τε πρότερον γράψαντας
 περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἅπαντας ἠφανικῆναι τοὺς
 λόγους, αἰσχυνομένους ὑπὲρ τῶν εἰρημένων αὐτοῖς,
 τοὺς τε νῦν δοκοῦντας εἶναι δεινοὺς μὴ τολμᾶν ἐτι e
 λέγειν περὶ τούτων ἀλλὰ καταμέμφεσθαι τὴν δύναμιν
 τὴν σφετέραν αὐτῶν.
- 62 (κγ'.) Ἀλλ' ὅμως, τούτων οὕτως ἐχόντων, φα-
 νήσονται τινες τῶν εὐρεῖν μὲν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν
 ἄξιον λόγου δυναμένων, ἐπιτιμᾶν δὲ καὶ βασκαίνειν
 τὰ τῶν ἄλλων μεμελετηκότων, οἳ χαριέντως μὲν εἰ- 33.
 ρῆσθαι ταῦτα φήσουσι, τὸ γὰρ εὖ φθονήσουσιν εἰ-
 πεῖν, πολὺ μέντοι χρησιμωτέρους εἶναι τῶν λόγων
 καὶ κρείττους τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς νῦν ἀμαρτα-
 νομένοις ἢ τοὺς τὰ πεπραγμένα πρότερον ἐπαινοῦν-
 τας, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὧν δεῖ πράττειν συμβουλευόντας
 63 ἢ τοὺς τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων διεξιόντας. (κδ'.) Ἴν'
 οὖν μηδὲ ταῦτ' ἔχωσιν εἰπεῖν, ἀφήμενος τοῦ βοηθεῖν
 τοῖς εἰρημένοις πειράσομαι μέρος ἑτέρου λόγου τοσοῦ- b
 τον, ὅσον περ' ἄρτι, διελθεῖν ὑμῖν, ἐν ᾧ φανήσομαι
 περὶ τούτων ἀπάντων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημέ-
 νος. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀρχῇ λεγόμενα περὶ τῆς εἰρήνης
 64 τῆς πρὸς Χίους καὶ Ροδίους καὶ Βυζαντίους, ἐπιδείξας
 δ' ὥς συμφέρει τῇ πόλει διαλύσασθαι τὸν πόλεμον,
 κατηγορῶ τῆς δυναστείας τῆς ἐν τοῖς Ἑλλήσι καὶ τῆς
 ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἀποφαίνων αὐτὴν οὐδὲν δια-
 φέρουσαν οὔτε ταῖς πράξεσιν οὔτε τοῖς πάθεσι τῶν μο- c
 ναρχιῶν· ἀναμιμνήσκω δὲ καὶ τὰ συμβάντα δι' αὐτὴν

τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
 65 διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων καὶ τὰς τῆς Ἑλλάδος συμ-
 φορὰς ὁδυράμενος καὶ τῇ πόλει παραινέσας, ὥς χρὴ
 μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω πράττουσαν, ἐπὶ τελευτῆς
 ἐπὶ τε τὴν δικαιοσύνην παρακαλῶ καὶ τοῖς ἁμαρτα-
 νομένοις ἐπιπλήττω καὶ περὶ τῶν μελλόντων συμβου-
 λεύω. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην, ὅθεν διαλέγομαι,
 περὶ αὐτῶν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

66

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἦγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους
 τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ
 βουλευσαμένους, ὅπως ἄξομεν αὐτὴν (p. 164, §. 25)
 μέχρι τοῦ

ἐπιλίποι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, 339
 εἰ πάσας τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν
 ἐγγεγεννημένας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν (p. 170,
 §. 56).

εἴτ' ἐξελὼν τὰ μέσα συνῆψεν οὕτως·

τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; 340
 καὶ πῶς ἐπανορθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως καὶ βελ-
 τίω ποιήσομεν; πρῶτον μὲν, ἣν παυσώμεθα δη-
 μοτικούς μὲν εἶναι νομίζοντες τοὺς συκοφάντας,
 ὀλιγαρχικούς δὲ τοὺς καλοὺς κάραθους τῶν ἀνδρῶν
 (p. 186, §. 133),

καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βιβλίου.

67

(κε'.) Ἀνοῖν μὲν τολύνην λόγοιν ἀκηκόατε· βού- 342
 λομαι δὲ καὶ τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ὑμῖν ἔτι
 μᾶλλον γένηται καταφανές, ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς
 ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλ-
 λων δειχθῆσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ, τῷ κατ' ἐκεί-
 νον τὸν χρόνον βασιλεῖ, συμβουλευῶν, ὥς δεῖ τῶν
 πολιτῶν ἄρχειν· οὐχ ὁμοίως δὲ γέγραπται τοῖς ἀνε-

- 68 γνωσμένοις. οὗτοι μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὁμολογού-
μενον αἰὲ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκεκλειμένον ἔχου- d
σιν, ἐν δὲ τούτῳ τὸ ὑναντίον· ἀπολύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ
προτέρου καὶ χωρὶς ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια
ποιήσας πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν συμβου-
69 λεύω φράζειν. τούτου δ' ἔνεκα ταύτην ἐποίησάμην
τὴν ὑπόθεσιν, ἡγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τὴν τε
διάνοιαν τὴν ἐκείνου μάλιστ' ὠφελήσειν καὶ τὸν
τρόπον τὸν ἑαυτοῦ τάχιστα δηλώσειν. διὰ τὴν αὐ-
τὴν δὲ ταύτην πρόφασιν καὶ νῦν αὐτὸν ὑμῖν δεῖξαι e
προειλόμην, οὐχ ὥς ἄριστα τῶν λοιπῶν γεγραμμένον,
ἀλλ' ὥς ἐκ τούτου μάλιστα φανερὸς γενησόμενος, ὃν
τρόπον εἶθισμαι καὶ τοῖς ιδιώταις καὶ τοῖς δυνάταις
70 πλησιάζειν· φανήσομαι γὰρ πρὸς αὐτὸν ἑλευθέρως
καὶ τῆς πόλεως ἀξίως διελεγμένος, καὶ οὐ τὸν ἐκεῖ- 343
νου πλοῦτον οὐδὲ τὴν δύναμιν θεραπεύων ἀλλὰ τοῖς
ἀρχομένοις ἐπαμύνων, καὶ παρασκευάζων καθ' ὅσον
ἡδυνάμην τὴν πολιτείαν αὐτοῖς ὥς οἷόν τε πραοτά-
την. ὅπου δὲ βασιλεῖ διαλεγόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου
τοὺς λόγους ἐποιούμην, ἤπου τοῖς ἐν δημοκρατίᾳ πο-
λιτενομένοις σφόδρ' ἂν παρακελευσαίμην τὸ πλη-
71 θος θεραπεύειν. (κς.) Ἐν μὲν οὖν τῷ προοιμίῳ καὶ
τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς μοναρχίαις, ὅτι b
δέον αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων,
χείρον παιδεύονται τῶν ιδιωτῶν. διαλεχθεὶς δὲ περὶ
τούτων παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ῥαθυμεῖν μηδ' ὥσ-
περ ἱερωσύνην εἰληφότα τὴν βασιλείαν, οὕτω τὴν
γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἡδονῶν ἀμελήσαντα προσ-
72 ἔχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν. ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο
πεῖθαι αὐτὸν, ὥς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὀρᾷ τοὺς c
μὲν χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀνοη-
τοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων,

ὥς ὅσῳ περ ἂν ἐρρωμενέστερον τὴν τῶν ἄλλων ἀγνοίαν ἀτιμάσῃ, τοσοῦτῳ μᾶλλον τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει. ποιησάμενος οὖν ἀρχὴν, ἣν ἐγὼ τελευτήν, ἀνάνωθι καὶ τούτου τοῦ λόγου τὸ λοιπὸν μέρος αὐτοῖς.

73

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἡγήσαιο τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονημωτέροις προστάττειν (p. 17, §. 14)

μέχρι τοῦ

σοφοὺς νόμιξε μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἐρίζοντας ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἣ ζήτει βελτίῳ τούτων (p. 37, §. 39).

74

(κς'. *α'.) Τῶν μὲν τοίνυν λόγων ἅλις ἡμῖν ἔστω τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ τηλικούτο μῆκος ἐχόντων· ἐπεὶ μικροῦ γε μέρους τῶν πάλαι γεγραμμένων οὐκ ἂν ἀποσχοίμην ἀλλ' εἵποίμ' ἂν, εἰ τί μοι δόξειε πρέπον εἶναι τῷ παρόντι καιρῷ· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους ἐγὼ μόνος ἀπεχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων, ἄλλως τε καὶ νῦν, ὅτ' οὐ μόνον μικροῖς μέρεσιν ἀλλ' ὅλοις εἶδεσι προειλόμην χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπως ἂν ἡμῖν συμπίπτῃ, ποιήσομεν.

75

Εἶπον δέ που πρὶν ἀναγινώσκεισθαι τούτους, ὥς ἄξιός εἶην οὐ μόνον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, δοῦναι δίκην ὑμῖν τὴν μεγίστην, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις, οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τῆς μεγίστης τυχεῖν τιμωρίας. εἰ τινες οὖν ὑμῶν ὑπέλαβον τότε λίαν ἀλαζονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ ῥηθῆν, οὐκ ἂν δικαίως ἔτι τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οἶμαι γὰρ ἀποδεδωκέναι

- τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τοιούτους εἶναι τοὺς λόγους τοὺς
 76 ἀναγνωσθέντας, οἷους περ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην. βού-
 λομαι δ' ὑμῖν διὰ βραχέων ἀπολογήσασθαι περὶ
 ἐκάστου καὶ ποιῆσαι μᾶλλον ἔτι καταφανές, ὥς ἀληθῆ
 καὶ τότε προεῖπον καὶ νῦν λέγω περὶ αὐτῶν. (κς' * β'.)
 Καὶ πρῶτον μὲν ποῖος γένοιτ' ἂν λόγος ὀσιώτερος ἢ 59
 δικαιότερος τοῦ τοὺς προγόνους ἐγκωμιάζοντος ἀξίως
 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνων καὶ τῶν ἔργων τῶν πεπραγ-
 77 μένων αὐτοῖς; ἔπειτα τίς ἂν πολιτικώτερος καὶ μᾶλ-
 λον πρέπων τῇ πόλει τοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἀποφαίνον-
 τος ἔκ τε τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων
 ἡμετέραν οὔσαν μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίων; ἔτι δὲ τίς
 ἂν περὶ καλλίωνων καὶ μειζόνων πραγμάτων τοῦ τοὺς
 Ἑλλήνας ἐπὶ τε τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν παρα-
 καλοῦντος καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας συμ-
 78 βουλευόντος; ἐν μὲν τοίνυν τῷ πρώτῳ λόγῳ περὶ
 τούτων τυγχάνω διειλεγμένος, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις περὶ
 ἐλαττόνων μὲν ἢ τηλικούτων, οὐ μὲν περὶ ἀχρηστο-
 τέρων οὐδ' ἥττον τῇ πόλει συμφερόντων. γνώσεσθε
 δὲ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἣν παραβάλλητε πρὸς ἕτερα
 τῶν εὐδοκιμούντων καὶ τῶν ὠφελίμων εἶναι δο-
 κούντων.
- 79 Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι τοὺς νόμους
 πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ
 τῷ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἢ μὲν τούτων χρήσις τοῦτ'
 ὠφελεῖν μόνον πέφυκε, τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ
 συμβόλαια τὰ γιγνόμενα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ
 τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἑμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα
 καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πόλει συμφε-
 80 ρόντως· χρὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφοτέρω
 μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτοῖν δὲ τούτοις τὸ μείζον 60
 καὶ τὸ πλείονος ἄξιον προτιμᾶν, ἔπειτα καθεῖναι γι-

- γνωσκειν, ὅτι νόμους μὲν θείναι μυριοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγονόασιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως
- 81 καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν πολλοὶ δυνηθεῖεν· ὧν ἕνεκα τοὺς ἔργον ποιουμένους τοὺς τοιούτους λόγους εὐρίσκειν τοσούτω χρὴ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν τοὺς νόμους τιθέντων καὶ γραφόντων, ὅσῳ πέρ εἰσι σπανιότεροι καὶ χαλεπότεροι καὶ ψυχῆς φρονιμωτέρας δεόμενοι τυγχάνουσιν, ἄλλως τε δὴ καὶ νῦν. ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετο τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ συνοικίζεσθαι κατὰ πόλεις, εἰκὸς ἦν παραπλησίαν εἶναι τὴν ζητήσιν αὐτῶν· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα προεληλύθαμεν ὥστε καὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἀναριθμήτους εἶναι, καὶ τῶν μὲν νόμων ἐπαινεῖσθαι τοὺς ἀρχαιοτάτους, τῶν δὲ λόγων τοὺς καινοτάτους, οὐκέτι τῆς αὐτῆς διανοίας
- 83 ἔργον ἐστὶν, ἀλλὰ τοῖς μὲν τοὺς νόμους τιθέναι προαιρουμένοις προὔργον γέγονε τὸ πλήθος τῶν κειμένων, οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς δεῖ ζητεῖν ἑτέρους, ἀλλὰ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας πειραθῆναι συναγαγεῖν, ὃ ἡγδίως ὅστις ἂν οὖν βουλευθεὶς ποιήσῃ, τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους πραγματευομένοις διὰ τὸ προκατ- 61 εἰληφθαι τὰ πλεῖστα τούναντίον συμβέβηκε· λέγοντες μὲν γὰρ ταῦτά τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἀναίσχυντεῖν καὶ ληρεῖν δόξουσι, καινὰ δὲ ζητοῦντες ἐπὶ πόνως εὐρήσουσιν. διόπερ ἔφασκον ἀμφοτέροις μὲν ἐπαινεῖσθαι προσήκειν, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς τὸ χαλεπότερον ἐξεργάζεσθαι δυναμένοις.
- 84 Ἄλλὰ μὲν καὶ τῶν ἐπὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην προσποιουμένων προτρέπειν ἡμεῖς ἂν ἀληθέστεροι καὶ χρησιμώτεροι φανείμεν ὄντες. οἱ μὲν γὰρ παρὰκαλοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν

- τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων μὲν ἀγνοουμένην, ὑπ' αὐτῶν δὲ
 τούτων ἀντιλεγομένην, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὴν ὑπὸ πάντων
 85 ὁμολογουμένην· κακείνοις μὲν ἀπόχρη τοσοῦτον, ἣν
 ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῇ δόξῃ τῇ τῶν ὀνομάτων δυνη-
 θῶσιν εἰς τὴν αὐτῶν ὁμιλίαν, ἐγὼ δὲ τῶν μὲν ἰδιω-
 τῶν οὐδένα πώποτε φανήσομαι παρακαλέσας ἐπ' ἐμαν-
 τὸν, τὴν δὲ πόλιν ὅλην πειρῶμαι πείθειν τοιούτοις
 πράγμασιν ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν αὐτοὶ τ' εὐδαιμονήσουσι
 καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλ-
 86 λάξουσιν. καίτοι τὸν πάντας τοὺς πολίτας προτρέ-
 πειν προθυμούμενον πρὸς τὸ βέλτιον καὶ δικαιοτέ-
 ρον προστιῆναι τῶν Ἑλλήνων, πῶς εἰκὸς τοῦτον τοὺς
 συνόντας διαφθείρειν; τίς δὲ τοιούτους λόγους εὐρί-
 σκειν δυνάμενος πονηροὺς ἂν καὶ περὶ πονηρῶν
 πραγμάτων ζητεῖν ἐπιχειρήσειεν, ἄλλως τε καὶ διαπε- 62
 πραγμένος ἀπ' αὐτῶν ἅπερ ἐγώ;
- 87 (κς'.* γ'.) Τούτων γὰρ γραφέντων καὶ διαδοθέν-
 των καὶ δόξαν ἔσχον παρὰ πολλοῖς καὶ μαθητὰς πολ-
 λούς· ἔλαβον, ὧν οὐδεὶς ἂν παρέμεινεν, εἰ μὴ τοιοῦ-
 τον ὄντα με κατέλαβον, οἷόν περ προσεδόκησαν· νῦν
 δὲ τοσοῦτων γεγενημένων, καὶ τῶν μὲν ἔτη τρία, τῶν
 δὲ τέτταρα συνδιαιτηθέντων, οὐδεὶς οὐδὲν φανήσεται
 88 τῶν παρ' ἐμοὶ μεμψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆς, ὅτ' ἤδη
 μέλλοιεν ἀποπλεῖν ὥς τοὺς γονέας καὶ τοὺς φίλους
 τοὺς αὐτῶν, οὕτως ἡγάπων τὴν διατριβὴν ὥστε μετὰ
 πόθου καὶ δακρύων ποιεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγὴν. καίτοι
 πότερα χρὴ πιστεύειν ὑμᾶς τοῖς σαφῶς ἐπισταμένοις
 καὶ τοὺς λόγους καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, ἢ τῶ μη-
 δὲν μὲν εἰδότε τῶν ἐμῶν, προηρημένῳ δὲ συκοφαν-
 89 τεῖν; ὅς εἰς τοσοῦτον πονηρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν,
 ὥστε γραψάμενος, ὥς λόγους διδάσκω, δι' ὧν πλεο-
 νεκτήσουσι παρὰ τὸ δίκαιον, ἀπόδειξιν μὲν οὐδεμίαν

- τούτων ἤνεγκε, λέγων δὲ διατετέλεκεν, ὥς δεινόν
 ἔστι διαφθεῖρεσθαι τοὺς τηλικούτους, ὥσπερ ἀντιλέ-
 γοντός τινος περὶ τούτων, ἢ τοῦτο δέον αὐτὸν ἀπο-
 φαίνειν, ὃ πάντες ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μό-
 νον διδάσκειν, ὥς ἐγὼ τυγχάνω ταῦτα διαπραττόμε-
 90 νος. καὶ εἰ μὲν τις τοῦτον ἀπαγαγὼν ἀνδραποδιστὴν
 καὶ κλέπτην καὶ λωποδύτην μηδὲν μὲν αὐτὸν ἀπο-
 φαίνοι τούτων εἰργασμένον, διεξίλοι δ' ὥς δεινὸν ἕκα- 63
 στὸν ἔστι τῶν κακουργημάτων, ληρεῖν ἂν φαίη καὶ
 μαίνεσθαι τὸν κατήγορον, αὐτὸς δὲ τοιούτοις λόγοις
 91 κεχρημένος οἴεται λανθάνειν ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι
 τοῦτό γε καὶ τοὺς ἀμαθεστάτους γιννώσκειν, ὅτι δεῖ
 πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένας τῶν κατηγοριῶν, οὐχ
 αἷς ἔξεστι χρήσασθαι καὶ περὶ τῶν μηδὲν ἡδίκηκότων,
 ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἡμαρτη-
 κότων· ὧν αὐτὸς ὀλιγορήσας οὐδὲν προσήκοντας τῇ
 92 γραφῇ λόγους εἰρηκεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς λό-
 γους δεικνύναι τοὺς ἐμοὺς, οἷς διαφθείρω τοὺς συν-
 όντας, καὶ τοὺς μαθητὰς φράζειν τοὺς χείρους διὰ
 τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν γεγεννημένους· νῦν δὲ τού-
 των μὲν οὐδέτερον πεποίηκε, παραλιπὼν δὲ τὴν δι-
 καιοτάτην τῶν κατηγοριῶν ἑξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπεχείρη-
 σεν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων, ἐξ ὧν περ προσήκει
 καὶ δίκαιόν ἐστι, ποιήσομαι τὴν ἀπολογίαν.
- 93 Καὶ τοὺς μὲν λόγους ὀλίγῳ πρότερον ἀνέγνωμεν
 ὑμῖν, τοὺς δὲ κεχρημένους ἐκ μειρακίων μοι μέχρι
 γήρως δηλώσω, καὶ μάρτυρας ὑμῶν αὐτῶν παρέξο-
 μαι, περὶ ὧν ἂν λέγω, τοὺς κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν
 ἐμὴν γεγεννημένους. ἤρξαντο μὲν οὖν ἐν πρώτοις Εὐ-
 νομός μοι καὶ Αὐσιθείδης καὶ Κάλλιππος πλησιάζειν,
 μετὰ δὲ τούτους Ὀνήτωρ, Ἀντικλῆς, Φιλωνίδης, Φι-
 94 λόμηλος, Χαρμαντίδης. τούτους ἅπαντας ἡ πόλις 64

- χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφάνωσεν, οὐχ ὥς τῶν ἄλλο-
 τρίων ἐφιεμένους ἀλλ' ὥς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ
 πολλὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκότας. πρὸς οὓς
 ὅπως βούλεσθε θέτε με διακεῖσθαι· πρὸς γὰρ τὸ παρ-
 95 ὂν πανταχῶς ἔξει μοι καλῶς. ἦν τε γὰρ ὑπολάβητε
 σύμβουλον εἶναί με καὶ διδάσκαλον τούτων, δικαίως
 ἂν ἔχοιτέ μοι πλείω χάριν ἢ τοῖς δι' ἀρετὴν ἐν πρυ-
 τανείῳ σιτουμένοις· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος αὐτὸν
 μόνον παρέσχε καλὸν καὶ ἀγαθὸν, ἐγὼ δὲ τοσοῦτους τὸ
 96 πλῆθος, ὅσους ὀλίγῳ πρότερον διῆλθον νυμῖν. εἰ τε
 τῶν μὲν πεπραγμένων ἐκείνοις μηδὲν συναίτιος ἐγε-
 νόμην, ὥς ἐταίροις δὲ καὶ φίλοις αὐτοῖς ἐχρώμην, ἱκα-
 νὴν ὑπὲρ ὧν φεύγω τὴν γραφὴν ἡγοῦμαι καὶ ταύτην
 εἶναι τὴν ἀπολογίαν· εἰ γὰρ τοῖς μὲν δι' ἀρετὴν δω-
 ρεὰς εἰληφόσιν ἤρεσκον, τῷ δὲ συκοφάντῃ μὴ τὴν
 αὐτὴν ἔχω γνώμην, πῶς ἂν εἰκότως γνωσθείην τοὺς
 97 συνόντας διαφθεῖρειν; ἢ πάντων γ' ἂν εἶην δυστυ-
 χέστατος, εἰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐκ τε τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν τῶν μὲν χεῖρω, τῶν δὲ
 βελτίῳ δόξαν λαμβανόντων ἐγὼ μόνος μὴ τύχοιμι τῆς
 δοκιμασίας ταύτης, ἀλλὰ τοιούτοις μὲν ἀνδράσι συμ-
 βεβιωκὼς, ἀνέγκλητον δ' ἐμαυτὸν μέχρ' ἐταυτησὶ τῆς
 ἡλικίας παρεσχηκὼς, ὅμοιος εἶναι δόξαιμι τοῖς ἐκ τε
 τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἄλλων συνουσιῶν δια- 65
 βεβλημένοις. ἡδέως δ' ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐπαθον,
 εἰ τίς μοι τοιοῦτος ἦν συγγεγεννημένος, οἷός πέρ ἐστίν
 ὁ κατήγορος, ὃς μισῶν ἅπαντας τοὺς τοιούτους καὶ
 μισούμενος εἰς τουτουὶ καθέστηκα τὸν κίνδυνον.
 98 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνος ὁ λόγος δικαίως ἂν με βλά-
 ψειεν, ὃν ἴσως ἂν τινες τολμήσειαν εἰπεῖν τῶν παν-
 τάπασι πρὸς με δυσκόλως διακειμένων, ὥς τούτοις
 μὲν οἷς εἴρηκα τοσοῦτον μόνον ἐχρώμην, ὅσον ὁφθῇ-

99 ναι διαλεγόμενος, ἕτεροι δὲ τινές μοι πολλοὶ καὶ πολυπράγμονες μαθηταὶ γεγόνασιν, οὓς ἀποκρύπτομαι
 00 πρὸς ὑμᾶς. ἄξιόν γάρ, εἰ μὲν τινες τῶν ἐμοὶ συγγε-
 νημένων ἄνδρες ἀγαθοὶ γεγόνασι περὶ τὴν πόλιν καὶ
 τοὺς φίλους καὶ τὸν ἰδίον οἶκον, ἐκείνους ὑμᾶς ἐπαι-
 νεῖν, ἐμοὶ δὲ μηδεμίαν ὑπὲρ τούτων χάριν ἔχειν, εἰ
 δὲ πονηροὶ καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις, οἳ φαίνουσιν καὶ
 γράφεσθαι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, παρ' ἐμοῦ
 00 δίκην λαμβάνουσιν. καίτοι τίς ἂν πρόκλησις γένοιτο
 ταύτης ἀνεπιφθονωτέρα καὶ ταπεινωτέρα τῆς τῶν μὲν
 καλῶν ἀγαθῶν οὐκ ἀμφισβητούσης, εἰ δὲ τινες πο-
 νηροὶ γεγόνασιν, ὑπὲρ τούτων δίκην ὑποσχεῖν ἐθε-
 λούσης; καὶ ταῦτ' οὐ λόγος μάτην εἰρημένος ἐστίν,
 ἀλλὰ παραχωρῶ καὶ τῷ κατηγόρῳ καὶ τῷ βουλομένῳ 66
 τῶν ἄλλων, εἰ τις ἔχει τινὰ φράσαι τοιοῦτον, οὐχ
 ὥς οὐχ ἡδέως ἂν τινῶν μου καταψευσαμένων, ἀλλ' ὥς
 εὐθύς φανερῶν ἐσομένων ὑμῖν καὶ τῆς ζημίας ἐκεί-
 νοις ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γεννησομένης.

01 Περὶ μὲν οὖν ὧν φεύγω τὴν γραφὴν καὶ τοῦ μὴ
 διαφθείρειν τοὺς συνόντας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν σαρφέ-
 στερον ἐπιδεῖξαι δυνηθεῖην. (κς'. * δ'.) Ἐμνήσθη δὲ
 καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεόν μοι φιλίας γεγεννημένης καὶ δια-
 βάλλειν ἡμᾶς ἀμφοτέροισι ἐπεχείρησεν, οὐδ' ἡσχύνθη
 περὶ ἄνδρὸς τετελευτηκότος καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰ-
 τίου τῇ πόλει γεγεννημένου βλασφήμους καὶ λίαν ἀσελ-
 02 γεῖς λόγους εἰπών. ἐγὼ δ' ὥμην μὲν, εἰ καὶ φανερώς
 ἐξηλεγχόμην ἀδικῶν, διὰ τὴν πρὸς ἐκείνον φιλίαν
 σῶζεσθαι μοι προσήκειν. ἐπειδὴ δὲ Ἀνσίμαχος καὶ
 τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖ με βλάπτειν, ἐξ ὧν δικαίως
 ἂν ὠφελοίμην, ἀναγκαίως ἔχει διαλεχθῆναι περὶ αὐ-
 τῶν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν
 ἄλλων ἐπιτηδείων ἐποιησάμην τὴν μνηΐαν, ὅτι πολὺ

- 103 τὰ πράγματα διέφερεν αὐτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐδὲν φλαῦρον εἶπεῖν ὁ κατήγορος ἐτόλμησε, περὶ δὲ τὴν Τιμοθέου κατηγορίαν μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ περὶ ὧν ἀπήνεγκε τὴν γραφήν· ἔπειθ' οἱ μὲν ὀλίγων ἐπεστάτησαν ἀγώνων, τῶν δ' ἐκάστῳ προσταχθέντων οὕτως ἐπεμελήθησαν ὥστε τυχεῖν τῆς τιμῆς τῆς ὀλίγῳ πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθείσης, ὁ δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων 67 πραγμάτων κατέστη κύριος πολὺν χρόνον. ὥστ' οὐκ ἂν ἤρμωσεν ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων χρησασθαι τοῖς λόγοις, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν οὕτω διε-
- 104 λέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν. χρηὴ δὲ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου λόγον οὐκ ἄλλότριον εἶναι νομίζειν τοῖς ἐνεστώσι. πράγμασιν οὐδ' ἐμὲ λέγειν ἔξω τῆς γραφῆς· τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ὑπὲρ ὧν ἕκαστος ἔπραξε προσήκει διαλεχθεῖσι καταβαίνειν ἢ δοκεῖν περιεργάζεσθαι, τοῖς δ' ὑπολαμβανομένοις συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις ὁμοίως ὑπὲρ τῶν συγγεγενημένων ὥσπερ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἄλλως τ' ἢν καὶ τύχῃ τις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κρινό-
- 105 μενος· ὅπερ ἐμοὶ συμβέβηκεν. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἀπέχρησεν ἂν τοῦτ' εἰπεῖν, ὥς οὐ δίκαιόν ἐστι μετέχειν, εἴ τι Τιμόθεος πράττων μὴ κατώρθωσεν· οὐδὲ γὰρ τῶν δωρεῶν οὐδὲ τῶν τιμῶν οὐδεὶς αὐτῷ μετέδωκε τῶν ἐκείνῳ ψηφισθεῖσων, ἀλλ' οὐδ' ἐπαινέσαι τῶν ῥητόρων οὐδεὶς ἠξίωσεν ὥς σύμβουλον γεγένημένον· εἶναι δὲ δίκαιον ἢ καὶ τῶν ἀγαθῶν κοινωνεῖν ἢ μηδὲ
- 106 τῶν ἀτυχιῶν ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν αἰσχυνθείην ἂν εἰπεῖν, τὴν αὐτὴν δὲ ποιοῦμαι πρόκλησιν, ἦν-περ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· ἀξιῷ γὰρ, εἰ μὲν κακὸς ἀνὴρ γέγονε Τιμόθεος καὶ πολλὰ περὶ ὑμᾶς ἐξήμαρτε, μετέχειν καὶ δίκην δίδόναι καὶ πάσχειν ὅμοια τοῖς ἀδι- 68 κοῦσιν· ἦν δ' ἐπιδειχθῇ καὶ πολίτης ὢν ἀγαθὸς καὶ

στρατηγὸς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος ὢν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐκείνῳ μὲν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐπαινεῖν καὶ χάριν ἔχειν αὐτῷ, περὶ δὲ ταυτησὶ τῆς γραφῆς ἐκ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὃ τι ἂν ὑμῖν δίκαιον εἶναι δοκῇ, τοῦτο γινώσκειν.

- 07 (κς'.*ε'.) Ἀθροώτατον μὲν οὖν τοῦτ' εἶπεῖν ἔχω περὶ Τιμοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἀπάντων, ὅτι τοσαύτας ἤρθηκε πόλεις κατὰ κράτος, ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν ἐστρατηγηκότων, οὔτε τῶν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως οὔτε τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ τούτων ἐνίας, ὃν ληφθεῖσθαι ἅπας ὁ τόπος ὁ περιέχων οἰκείος ἠναγκάσθη τῇ πόλει γενέσθαι· τηλικαύτην ἐκάστη
- 08 δύναμιν εἶχεν. τίς γάρ οὐκ οἶδε Κόρκυραν μὲν ἐν ἐπικαιροτάτῳ καὶ κάλλιστα κειμένην τῶν περὶ Πελοπόννησον, Σάμον δὲ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ, Σηστόν δὲ καὶ Κριθιώτην τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ποτίδαιαν δὲ καὶ Τορώνην τῶν ἐπὶ Θράκης; ἃς ἐκεῖνος ἀπάσας κτησάμενος παρέδωκεν ὑμῖν, οὐ δαπάναις μεγάλαις, οὐδὲ τοὺς ὑπάρχοντας συμμάχους λυμηνάμενος, οὐδὲ πολ-
- 09 λὰς ὑμᾶς εἰσφορὰς ἀναγκάσας εἰσενεγκεῖν, ἀλλ' εἰς μὲν τὸν περίπλου τὸν περὶ Πελοπόννησον τρία καὶ δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πεντήκοντα Κόρκυραν εἴλε, πόλιν ὀρδοήκοντα τριήρεις κεκτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λα- 69.
- 10 κεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην ἠνάγκασεν αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἣ τοσαύτην μεταβολὴν ἐκατέρᾳ τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὕτω τῇ πόλει συνενεγκούσης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκείνῳ τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἑωρᾶσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς Μαλέας περιπλέον μήτε πεζὸν στρατόπεδον δι' Ἰσθμοῦ

- πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ Λεῦκτρα συμφο-
 111 ρᾶς εὖροι τις ἂν αἴτιον γεγεννημένον. μετὰ δὲ ταύτας
 τὰς πράξεις ἐπὶ Σάμον στρατεύσας, ἣν Περικλῆς ὁ
 μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ
 δόξαν εἰληφὼς ἀπὸ διακοσίων νεῶν καὶ χιλίων τα-
 λάντων κατεπολέμησε, ταύτην οὔτε πλέον οὔτ' ἔλατ-
 τον παρ' ὑμῶν λαβὼν οὔτε παρὰ τῶν συμμάχων ἐκλέ-
 ξας, ἐν δέκα μηνσὶν ἐξεπολιόρκησεν ὀντακισχιλίοις
 πελτασταῖς καὶ τριήρεσι τριάκοντα, καὶ τούτοις ἅπα-
 112 σιν ἐκ τῆς πολεμίας τὸν μισθὸν ἀπέδωκεν. καίτοι
 τοιοῦτον ἔργον ἂν τις ἄλλος φανῇ πεποιηκὼς, ὁμο-
 λογῶ ληρεῖν, ὅτι διαφερόντως ἐπαινεῖν ἐπιχειρῶ τὸν
 οὐδὲν περιττότερον τῶν ἄλλων διαπεπραγμένον. ἐν-
 τεῦθεν τοίνυν ἀναπλεύσας Σηστὸν καὶ Κριθώτην
 ἔλαβε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀμελουμένης Χερρονή-
 113 σου προσέχειν ὑμᾶς αὐτῇ τὸν νοῦν ἐποίησεν. τὸ δὲ
 τελευταῖον Ποτίδαιαν, εἰς ἣν ἡ πόλις τετρακόσια καὶ 70
 δισχίλια τάλαντα τὸ πρότερον ἀνήλωσε, ταύτην εἶλεν
 ἀπὸ τῶν χρημάτων ὧν αὐτὸς ἐπόρισε καὶ τῶν συν-
 τάξεων τῶν ἀπὸ Θωράκης· καὶ προσέτι Χαλκιδέας ἅπαν-
 τας κατεπολέμησεν. εἰ δὲ δεῖ μὴ καθ' ἕκαστον ἀλλὰ
 διὰ βραχείων εἰπεῖν, τεττάρων καὶ εἴκοσι πόλεων κυ-
 ρίους ὑμᾶς ἐποίησεν, ἐλάττω δαπανήσας ὧν οἱ πατέ-
 ρες ἡμῶν εἰς τὴν Μηλίων πολιορκίαν ἀνήλωσαν.
 114 Ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ ἐξαριθμῆσαι τὰς πρά-
 ξεις ῥᾶδιον γέγονεν, οὕτως οἷόν τ' εἶναι συντόμως
 δηλῶσαι τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ἕκαστα τούτων ἐπρά-
 χθη, καὶ τὰ τῆς πόλεως, ὥς εἶχε, καὶ τὴν τῶν πολε-
 μίων δύναμιν· πολὺ γὰρ ἂν ὑμῖν αἶ τ' εὐεργεσίαι
 μεῖζους κακείνος πλείονος ἄξιος ἔδοξεν εἶναι. νῦν δὲ
 115 ταῦτα μὲν ἔασω διὰ τὸ πλῆθος. (κς'. *ς'.) Ἐγοῦμαι
 δ' ὑμᾶς ἀδεῶς ἂν ἀκοῦσαι, διὰ τί ποτε τῶν μὲν εὐδο-

- κιμούντων ἀνδρῶν παρ' ὑμῖν καὶ πολεμικῶν εἶναι
 δοκούντων οὐδὲ κώμην ἔνιοι λαβεῖν ἡδυνήθησαν,
 Τιμόθεος δ' οὔτε τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχων ἐρ-
 ρωμένην οὔτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις τοῖς πλανωμένοις
 κατατετριμμένος ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν πολιτευόμενος τη-
 λικαῦτα διεπράξατο τὸ μέγεθος. ἔστι δ' ὁ λόγος ὁ
 περὶ τούτων φιλαπεχθήμων μὲν, ῥηθῆναι δ' οὐκ
 16 ἀσύμφορος. ἐκεῖνος γὰρ τοῦτῳ τῶν ἄλλων διήνεγκεν,
 ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν πραγμάτων
 καὶ τῆς ἐπιμελείας τῆς τούτων οὐ τὴν αὐτὴν ὑμῖν 71
 γνώμην εἶχεν. ὑμεῖς μὲν γὰρ χειροτονεῖτε στρατη-
 γοὺς τοὺς εὐρωστοτάτους τοῖς σώμασι καὶ πολλάκις
 ἐν τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασι γεγεννημένους, ὥς διὰ
 τούτων διαπραξάμενοί τι τῶν δεόντων. ὁ δὲ τοῖς μὲν
 17 τοιούτοις λοχαγοῖς ἐχρήτο καὶ ταξιάρχοις, αὐτὸς δὲ
 περὶ ταῦτα δεινὸς ἦν, περὶ ἅπερ χρὴ φρόνιμον εἶναι
 τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν. ἔστι δὲ ταῦτα τίνα δύνα-
 μιν ἔχοντα; δεῖ γὰρ οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀλλὰ σαφῶς
 φράσαι περὶ αὐτῶν. πρῶτον μὲν δύνασθαι γνῶναι,
 πρὸς τίνας πολεμητέον καὶ τίνας συμμαχούς ποιητέον·
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη στρατηγίας ἐστίν, ἧς ἦν διαμάχη τις,
 ἀνάγκη τὸν πόλεμον ἀσύμφορον καὶ χαλεπὸν καὶ πε-
 18 ρίεργον εἶναι. περὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην προαίρεσιν
 οὐ μόνον οὐδεὶς τοιοῦτος γέγονεν ἀλλ' οὐδὲ παρα-
 πλήσιος. ῥάδιον δ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γνῶναι·
 πλείστους γὰρ πολέμους ἄνευ τῆς πόλεως ἀνελόμενος
 ἅπαντας τούτους κατώρθωσε καὶ δικαίως [ἅπασιν]
 τοῖς ἄλλοις ἔδοξεν αὐτοὺς προήσασθαι. καίτοι τοῦ
 καλῶς βουλευσάσθαι τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι σαφεστέ-
 19 ραν καὶ μεῖζον ταύτης παρασχέσθαι; δεύτερον τί
 προσήκει τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν; στρατόπεδον
 συναγαγεῖν ἀρμότιον τῷ πολέμῳ τῷ παρόντι, καὶ 72

τοῦτο συντάξαι καὶ χρήσασθαι συμφερόντως. ὥς μὲν
 τοίνυν ἡπίστατο χρῆσθαι καλῶς, αἱ πράξεις αὐταὶ δε-
 δηλώκασιν· ὥς δὲ καὶ πρὸς τὸ παρασκευάσασθαι με-
 γαλοπρεπῶς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως ἀπάντων διήνεγ-
 κεν, οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἂν ἄλλως εἰπεῖν τολ-
 120 μῆσειεν. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις ἀπορίας ἐνεργεῖν
 στρατοπέδου καὶ πενίας, καὶ πάλιν εὐπορίας εὐρεῖν,
 τίς οὐκ ἂν τῶν συνεστρατευμένων πρὸς ἀμφοτέρα
 ταῦτα διαφέρειν ἐκείνον προκρίνειεν; συνίστασι γὰρ
 αὐτῷ κατὰ μὲν ἀρχὰς τῶν πολέμων διὰ τὸ μηδὲν παρὰ
 τῆς πόλεως λαμβάνειν εἰς τὰς ἐσχάτας ἐνδείας καθι-
 στάμενον, ἐκ δὲ τούτων εἰς τοῦτο τὰ πράγματα περι-
 ιστάναι δυνάμενον ὥστε καὶ τῶν πολεμίων περιγι-
 γνεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐντελεῖς ἀποδιδόναι τοὺς
 121 μισθοὺς. οὕτω τοίνυν τούτων μεγάλων ὄντων καὶ σφό-
 δρα κατεπειγόντων ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις δικαίως ἂν τις
 αὐτὸν ἔτι μᾶλλον ἐπαινέσειεν. ὁρῶν γὰρ ὑμᾶς τού-
 τους μόνους ἄνδρας νομίζοντας, τοὺς τ' ἀπειλοῦντας
 καὶ τοὺς ἐκφοβοῦντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς ἀεί-
 τι νεωτερίζοντας ἐν τοῖς συμμαχοῖς, οὐκ ἐπηκολού-
 θησε ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, οὐδ' ἡβουλήθη βλά-
 πτων τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τοῦτ' ἐφιλοσόφει
 καὶ τοῦτ' ἔπραττεν, ὅπως μηδεμίᾳ τῶν πόλεων αὐ-
 τὸν φοβήσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶσαι θαρρή-
 122 σουσι πλὴν τῶν ἀδικουσῶν. ἡπίστατο γὰρ τοὺς τε δε- 73
 διότας, ὅτι μισοῦσι, δι' οὓς ἂν τοῦτο πεπονθότες τυγ-
 χάνωσι, τὴν τε πόλιν διὰ μὲν τὴν φιλίαν τὴν τῶν
 ἄλλων εὐδαιμονεστάτην καὶ μερίστην γενομένην, διὰ
 δὲ τὸ μῖσος μικρὸν ἀπολιποῦσαν τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
 συμφοραῖς περιπεσεῖν. ὧν ἐνθυμούμενος τῇ μὲν δυ-
 νάμει τῇ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους κατεστρέφετο,
 τῷ δ' ἦθει τὴν εὐνοίαν τὴν τῶν ἄλλων προσήγετο,

νουίζων τοῦτο στρατήγημα μείζον εἶναι καὶ κάλλιον
 ἢ πολλὰς πόλεις ἐλεῖν καὶ πολλάκις νικῆσαι μαχόμε-
 23 νος. οὕτω δ' ἐσπούδαξε περὶ τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων
 μηδὲ μικρὰν ὑποψίαν περὶ αὐτοῦ λαβεῖν ὥς ἐπιβου-
 λεύοντος, ὥσθ' ὁπότε μέλλοι τινὰ παραπλεῖν τῶν μὴ
 τὰς συντάξεις διδουσῶν, πέμψας προηγόρευε τοῖς
 ἄρχουσιν, ἵνα μὴ πρὸ τῶν λιμένων ἐξαίφνης ὀφθῇς
 24 εἰς θόρυβον καὶ ταραχὴν αὐτοὺς καταστήσειεν. εἰ δὲ
 τύχοι καθορμισθῇς πρὸς τὴν χώραν, οὐκ ἂν ἐφῆκε
 τοῖς στρατιώταις ἀρπάζειν καὶ κλέπτειν καὶ πορθεῖν
 τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τοσαύτην εἶχεν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ
 μηδὲν γίνεσθαι τοιοῦτον, ὅσῃν περ οἱ δεσπόται τῶν
 χρημάτων· οὐ γὰρ τούτῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὅπως
 ἐκ τῶν τοιούτων αὐτὸς εὐδοκιμήσει παρὰ τοῖς στρα-
 25 τιώταις, ἀλλ' ὅπως ἡ πόλις παρὰ τοῖς Ἑλλησιν. πρὸς
 δὲ τούτοις τὰς δοριαλώτους τῶν πόλεων οὕτω πράως 74
 διώκει καὶ νομίμως, ὥς οὐδεὶς ἄλλος τὰς συμμαχίδας,
 ἡγούμενος, εἰ τοιοῦτος ὢν φαίνοιτο περὶ τοὺς πολε-
 μήσαντας, τὴν μεγίστην πίστιν ἔσεσθαι δεδωκώς, ὥς
 οὐδέποτε ἂν περὶ γε τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτεῖν τολμή-
 26 σειεν. τοιγάρτοι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τούτων γιγνο-
 μένην πολλὰ τῶν πόλεων τῶν πρὸς ὑμᾶς δυσκόλως
 ἔχουσῶν ἀναπεπταμέναις αὐτὸν ἐδέχοντο ταῖς πύλαις·
 ἐν αἷς ἐκεῖνος οὐδεμίαν ταραχὴν ἐποίησεν, ἀλλ' ὥσ-
 περ οἰκουμένας αὐτὰς εἰσιὼν κατέλαβεν, οὕτως ἐξιὼν
 27 κατέλειπεν. κεφάλαιον δὲ πάντων τούτων· εἰθισμέ-
 νων γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον πολλῶν γίνεσθαι καὶ
 δεινῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν, ἐπὶ τῆς ἐκείνου στρατηγίας
 οὐδεὶς ἂν οὔτ' ἀναστάσεις εὖροι γεγεννημένας οὔτε
 πολιτειῶν μεταβολὰς οὔτε σφαγὰς καὶ φυγὰς οὔτ'
 ἀλλ' οὐδὲν τῶν κακῶν τῶν ἀνηκέστων, ἀλλ' οὕτως
 αἱ τοιαῦται συμφοραὶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐλώ-

- φησαν, ὥστε μόνος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν ἀνέγκλη-
 128 τον τὴν πόλιν τοῖς Ἑλλησι παρέσχευ. καίτοι χρη̃ στρα-
 τηγὸν ἄριστον νομίζειν, οὐκ εἴ τις μιᾷ τύχῃ τηλικού-
 τόν τι κατώρθωσεν ὥσπερ Λύσανδρος, ὃ μηδενὶ τῶν
 ἄλλων διαπράξασθαι συμβέβηκεν, ἀλλ' ὅστις ἐπὶ πολ-
 λῶν καὶ παντοδαπῶν καὶ δυσκόλων πραγμάτων ὁρ-
 θῶς ἀεὶ πράττων καὶ νοῦν ἐχόντως διατετέλεκεν, ὅπερ
 Τιμοθέω συμβέβηκεν.
- 129 (κς.* ζ'.) Οἶμαι δ' ὑμῶν τοὺς πολλοὺς θαυμά- 75
 ξειν τὰ λεγόμενα καὶ νομίζειν τὸν ἔπαινον τὸν ἐκεί-
 νου κατηγορίαν εἶναι τῆς πόλεως, εἰ τοσαύτας μὲν
 πόλεις ἐλόντα, μηδεμίαν δ' ἀπολέσαντα περὶ προδο-
 σίας ἔκρινε, καὶ πάλιν εἰ διδόντος εὐθύνας αὐτοῦ, καὶ
 τὰς μὲν πράξεις Ἱφικράτους ἀναδεχομένου, τὸν δ'
 ὑπὲρ τῶν χρημάτων λόγον Μενεσθέως, τούτους μὲν
 ἀπέλυσε, Τιμόθεον δὲ τοσούτοις ἐξημίωσε χρήμασιν,
 130 ὅσοις οὐδένα πώποτε τῶν προγεγενημένων. ἔχει δ'
 οὕτως· βούλομαι γὰρ καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόγον
 εἰπεῖν. εἰ μὲν ὑμεῖς πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον ἀποβλέπον-
 τες σκέψεσθε περὶ τούτων, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δεινὰ
 καὶ σχέτλια πᾶσιν εἶναι δόξει τὰ πεπραγμένα περὶ
 Τιμόθεον· ἣν δ' ἀναλογίσησθε τὴν ἄγνοιαν, ὅσην
 ἔχομεν πάντες ἄνθρωποι, καὶ τοὺς φθόγους τοὺς
 ἐγγιγνομένους ἡμῖν, ἔτι δὲ τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τύρβην,
 ἐν ᾗ ζῶμεν, οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ' ἔξω τῆς ἀν-
 θρωπίνης φύσεως εὐρεθήσεται γεγενημένον, ἀλλὰ
 καὶ Τιμόθεος μέρος τι συμβεβλημένος τοῦ μὴ κατὰ
 131 τρόπον γνωσθῆναι περὶ αὐτῶν. ἐκείνος γὰρ οὔτε μι-
 σόδημος ὧν οὔτε μισάνθρωπος οὐθ' ὑπερήφανος
 οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔχων τῶν τοιούτων κακῶν διὰ τὴν
 μεγαλοφροσύνην τὴν τῇ στρατηγίᾳ μὲν συμφέρουσαν,
 πρὸς δὲ τὰς χρεῖας τῶν ἀεὶ προσπιπτόντων οὐχ ἄρ-

- μόττουσαν, ἅπασιν ἔδοξεν ἔνοχος εἶναι τοῖς προειρη- 76
 μένοις· οὕτω γὰρ ἀφυγῆς ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων
 θεραπείαν ὥσπερ δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων
 32 ἐπιμέλειαν. καίτοι πολλάκις καὶ παρ' ἐμοῦ τοιούτους
 λόγους ἤκουσεν, ὥς χρὴ τοὺς πολιτευομένους καὶ
 βουλομένους ἀρέσκειν προαιρεῖσθαι μὲν τῶν τε πρά-
 ξεων τὰς ὠφελιμωτάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων
 τοὺς ἀληθεστάτους καὶ δικαιοτάτους, οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ κείνο παρατηρεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐπιχαρίτως καὶ
 φιλανθρωπῶς ἅπαντα φανήσονται καὶ λέγοντες καὶ
 πράττοντες· ὥς οἱ τούτων ὀλιγωροῦντες ἐπαχθέστε-
 ροι καὶ βαρύτεροι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς συμπολιτενο-
 33 μένοις, „ὁρᾷς δὲ τὴν φύσιν τὴν τῶν πολλῶν ὥς διά-
 κειται πρὸς τὰς ἡδονάς, καὶ διότι μᾶλλον φιλοῦσι
 τοὺς πρὸς χάριν ὁμιλοῦντας ἢ τοὺς εὖ ποιοῦντας, καὶ
 τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας φενακίζον-
 τας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελοῦντας.
 ὧν οὐδέν σοι μεμέληκεν, ἀλλ' ἦν ἐπεικῶς τῶν ἔξω
 πραγμάτων ἐπιμεληθῆς, οἶει σοὶ καὶ τοὺς ἐνθάδε
 34 πολιτευομένους καλῶς ἔξειν. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἀλλὰ
 τοῦναντίον φιλεῖ συμβαίνειν. ἦν γὰρ τούτοις ἀρέ-
 σκης, ἅπαν, ὅ τι ἂν πράξῃς, οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν
 κρινοῦσιν ἀλλὰ πρὸς τὸ σοὶ συμφέρον ὑπολήψονται,
 καὶ τὰ μὲν ἀμαρτανόμενα παρόψονται, τὸ δὲ κατορ-
 θωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν· ἡ γὰρ εὐνοια πάν-
 35 τας οὕτω διατίθῃσιν. ἦν σὺ τῇ μὲν πόλει παρὰ τῶν 77
 ἄλλων ἐκ παντὸς τρόπου κτήσασθαι ζητεῖς, ἡγούμε-
 νος μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ σπαντῶ
 παρὰ τῆς πόλεως οὐκ οἶει δεῖν τὴν αὐτὴν ταύτην πα-
 ρασκευάζειν, ἀλλὰ πλείστων ἀγαθῶν αἷτιος γεγενη-
 μένος χειρὸν διάκεισαι τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπε-
 36 πραγμένων. εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ῥήτορας καὶ

- τοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις συλλόγοις λογοποιεῖν δυναμένους
 καὶ πάντα προσποιουμένους εἰδέναι θεραπεύουσι, σὺ
 δ' οὐ μόνον ἀμελεῖς ἀλλὰ καὶ πολεμεῖς τοῖς μέγιστον
 αἰὲν δυναμένοις αὐτῶν. καίτοι πόσους οἶμαι διὰ τὰς
 τούτων ψευδολογίας τοὺς μὲν συμφοραῖς περιπεπτω-
 κέναι, τοὺς δ' ἀτίμους εἶναι, πολὺ σπουδαιοτέρους
 καὶ πλείονος ἀξίους γεγενημένους τῶν ἄδομένων καὶ
 137 τραγωδουμένων; ἀλλ' οἱ μὲν, οἶμαι, ποιητῶν ἔτυχον
 καὶ λογοποιῶν, οἱ δ' οὐκ ἔσχον τοὺς ὑμνήσοντας. ἦν
 οὖν ἐμοὶ πεῖθῃ καὶ νοῦν ἔχῃς, οὐ καταφρονήσεις τῶν
 ἀνδρῶν τούτων, οἷς τὸ πλῆθος εἰθισται πιστεύειν οὐ
 μόνον περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ
 ὅλων τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμέλειάν τινα ποιήσῃ
 καὶ θεραπείαν αὐτῶν, ἵν' εὐδοκιμήσῃς δι' ἀμφοτέρα,
 καὶ διὰ τὰς σαντοῦ πράξεις καὶ διὰ τοὺς τούτων λό-
 138 γους. ταῦτα δ' ἀκούων ὀρθῶς μὲν ἔφασκέ με λέγειν,
 οὐ μὴν οἷός τ' ἦν τὴν φύσιν μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἦν μὲν 78
 καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος
 ἄξιος, οὐ μὴν σύμμετρός γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅσοι τοῖς ὑπὲρ αὐτοὺς πεφυκόσιν ἀχθόμενοι
 τυγχάνουσιν. τοιγαροῦν οἱ μὲν ῥήτορες ἔργον εἶχον
 αἰτίας περὶ αὐτοῦ πολλὰς καὶ ψευδεῖς πλάττειν, τὸ δὲ
 139 πλῆθος ἀποδέχεσθαι τὰς ὑπὸ τούτων λεγομένας. περὶ
 ὧν ἡδέως ἂν ἀπελογησάμην, εἰ καιρὸν εἶχον· οἶμαι
 γὰρ ἂν ὑμᾶς ἀκούσαντας μισῆσαι τοὺς τε προαγα-
 γόντας τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν ὀργὴν τὴν πρὸς ἐκείνους καὶ
 τοὺς φλαυρόντι περὶ αὐτοῦ λέγειν τολμῶντας. (κς'.*ή.)
 νῦν δὲ ταῦτα μὲν ἐάσω, περὶ ἑαυτοῦ δὲ καὶ τῶν ἐν-
 εστώτων πραγμάτων πάλιν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
 140 Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ὑπολοίποις καὶ τί-
 νος πρώτου μνησθῶ καὶ ποίου δευτέρου· τὸ γὰρ
 ἐφεξῆς με λέγειν διαπέφευγεν. ἴσως οὖν ἀναγκαῖον

ἐστίν, ὥς ἂν ἕκαστον τύχῃ προσπεσόν, οὕτως εἰπεῖν
 περὶ αὐτῶν· ἃ δ' οὖν μοι νῦν ἐπελήλυθε, καὶ περὶ
 ὧν ἐγὼ μὲν ἐνόμιζον εἶναι δηλωτέον, ἄλλος δέ τις
 μοι συνεβούλευε μὴ λέγειν, οὐκ ἀποκρύψομαι πρὸς
 41 ὑμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπήνεγκε τὴν γραφὴν, ἐσκόπουν
 περὶ αὐτῶν τούτων ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος, καὶ τὸν
 τε βίον τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις ἐξήταζον καὶ
 πλείστον χρόνον περὶ τὰς τοιαύτας διέτριβον, ἐφ' αἷς
 ὥμην ἐπαινέσθαι με προσήκειν. ἀκροώμενος δέ τις 79
 τῶν ἐπιτηδείων ἐτόλμησεν εἰπεῖν πρὸς με λόγον πάν-
 των σχετλιώτατον, ὥς ἄξια μὲν εἴη τὰ λεγόμενα φι-
 λοτιμίας, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτός γε δεδιέναι ταῦτα μάλι-
 82 στα, μὴ πολλοὺς λυπήσῃ τῶν ἀκουόντων. „οὕτω γὰρ“
 ἔφη „τινὲς ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῶν ἀποριῶν ἐξη-
 γρίωνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστ' οὐ ταῖς πονη-
 ρίαις ἀλλὰ ταῖς εὐπραγίαις πολεμοῦσι, καὶ μισοῦσιν
 οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεστάτους ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ βέλτιστα, καὶ πρὸς τοῖς
 ἄλλοις κακοῖς τοῖς μὲν ἀδικοῦσι συναγωνίζονται καὶ
 συγγνώμην ἔχουσιν, οἷς δ' ἂν φθονήσωσιν ἀπολλύ-
 83 ουσιν, ἣνπερ θυνηθῶσιν. ταῦτα δὲ δρῶντες οὐκ
 ἀγνοοῦσι, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσιν, ἀλλ' ἀδική-
 σαι μὲν ἐλπίζοντες, ὀφθήσεσθαι δ' οὐ προσδοκῶντες,
 σώζοντες οὖν τοὺς ὁμοίους σφίσιν αὐτοῖς βοηθεῖν
 νομίζουσιν. τούτου δ' ἕνεκά σοι ταῦτα διηλθον, ἵνα
 προειδὼς ἄμεινον προσφέρῃ καὶ τοῖς λόγοις ἀσφαλε-
 στέροις χρηῖ πρὸς αὐτοὺς, ἐπεὶ νῦν γε τίνα χρηῖ προσ-
 δοκᾶν γνώμην ἔξωσιν τοὺς τοιούτους, ὅταν τὸν τε βίον
 τὸν σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις διεξίης μηδὲ κατὰ μικρὸν
 ὁμοίως οὕσας ταῖς τούτων, ἀλλ' οἷας περ πρὸς ἐμὲ λέ-
 44 γειν ἐπιχειρεῖς; ἀποφαίνεις γὰρ τοὺς τε λόγους, οὓς
 γέγραφας, οὐ μέμψως ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης

- ἀξίους ὄντας, τῶν τε πεπλησιακότων σοι τοὺς μὲν
 οὐδὲν ἡδικηκότας οὐδ' ἡμαρτηκότας, τοὺς δὲ δι' ἄρε- 80
 τὴν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐστεφανωμένους, τὰ τε καθ' ἡμέ-
 ραν οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως βεβιωκότα σαν-
 τὸν ὥς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν, ἔτι δὲ μήτε
 δεδικασμένον μηδενὶ μήτε πεφευγότα πλὴν περὶ ἀν-
 τιδόσεως μήτ' ἑτέροις συνηγωνισμένον μήτε μεμαρ-
 τυρηκότα μήτ' ἄλλο πεποιηκότα μηδὲν, ἐν οἷς ἅπαν-
 145 τες πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν. πρὸς δὲ τούτοις οὗ-
 τως ἰδίους οὔσι καὶ περιττοῖς ἀκχεῖνο λέγεις, ὥς τῶν
 μὲν ἀρχῶν καὶ τῶν ὠφελειῶν τῶν ἐντεῦθεν γιγνομέ-
 νων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν κοινῶν ἐξέστηκας,
 εἰς δὲ τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους τοὺς εἰσφέροντας
 καὶ λειτουργοῦντας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ
 καὶ τὸν υἱὸν, καὶ τοὺς μὲν ἤδη τετριηραρχήκατε, τὰς
 δ' ἄλλας λειτουργίας πολυτελέστερον λειειτουργήκατε
 146 καὶ κάλλιον ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν. ταῦτ' ἀκού-
 οντας τοὺς τᾶνναντία πᾶσι τοῖς προειρημένοις ἐπιτε-
 τηδευκότας οὐκ οἶει βαρέως οἶσειν καὶ νομιεῖν ἐλέγ-
 χεσθαι τὸν βίον τὸν αὐτῶν οὐ σπουδαῖον ὄντα; καὶ
 γὰρ εἰ μὲν μετὰ πόνου καὶ ταλαιπωρίας ἡσθάνοντό
 σε ποριζόμενον εἰς τε τὰς λειτουργίας καὶ περὶ τὴν
 ἄλλην διοίκησιν, οὐκ ἂν ὁμοίως ἔμελεν αὐτοῖς· νῦν
 δὲ τὰ τε παρὰ τῶν ξένων σοι γιγνόμενα πολὺ πλείω
 147 νομίζουσιν εἶναι τῶν διδομένων, αὐτόν τε σὲ ῥαθυ-
 μότερον ἡγοῦνται ζῆν οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ 81
 τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν αὐτὴν σοι πραγμα-
 τείαν ὄντων. ὁρῶσι γὰρ ἐκείνων μὲν τοὺς πλείστους
 πλὴν τῶν τὸν σὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἡγαπηκότων
 ἐν τε ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς ἰδίους συλλόγοις ἐπι-
 δεΐξεις ποιουμένους καὶ διαγωνιζομένους πρὸς ἄλ-
 λήλους, καθ' ὑπερβολὴν ὑπισχνουμένους, ἐρίζοντας,

- 148 λοιδορουμένους, οὐδὲν ἀπολείποντας κακῶν, ἀλλὰ σφίσι μὲν αὐτοῖς πράγματα παρέχοντας, τοῖς δ' ἀκρο-
ωμένοις ἐξουσίαν παραδιδόντας τοῖς μὲν καταγελάσαι
τῶν λεγομένων, ἐνίοις δ' ἐπαινέσαι, τοῖς δὲ πλείστοις
μισῆσαι, τοῖς δ' ὅπως ἕκαστοι βούλονται διατεθῆναι
πρὸς αὐτούς· σὲ δ' οὐδενὸς μετέχοντα τούτων ἀλλ'
ἀνομοίως ζῶντα καὶ τοῖς σοφισταῖς καὶ τοῖς ιδιώταις
καὶ τοῖς πολλὰ κεκτημένοις καὶ τοῖς ἀπόρως διακει-
149 μένοις. ἐφ' οἷς οἱ μὲν λογίξεσθαι δυνάμενοι καὶ νοῦν
ἔχοντες ἴσως ἂν σε ζηλώσειαν, οἱ δὲ καταδέεστερον
πράττοντες καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον εἰωθότες ἐπὶ ταῖς
τῶν ἄλλων ἐπεικείαις ἢ ταῖς αὐτῶν ἀτυχείαις οὐκ
ἔστιν ὅπως οὐ δυσκολανούσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσιν.
ὥς οὖν οὕτως αὐτῶν διατεθησομένων σκόπει, τί σοι
λεκτέον τούτων καὶ τί παραλειπτέον ἐστίν.⁶⁴
- 150 Ἐγὼ δὲ κἀκείνου τότε ταῦτα λέγοντος καὶ νῦν
ἡγοῦμαι πάντων ἀνθρώπων ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ
σχετλιωτάτους, οἵτινες βαρέως ἂν ἀκούοιεν, εἰ λει- 82
τουργοῦντα μὲν ἑμavτὸν τῇ πόλει παρέχω καὶ ποι-
οῦντα τὸ προσταττόμενον, μηδὲν δὲ δέομαι μήτε κλη-
ροῦσθαι τῶν ἀρχῶν ἔνεκα μήτε λαμβάνειν, ἃ τοῖς
ἄλλοις ἢ πόλις δίδωσι, μήτ' αὖ φεύγειν δίκας μήτε
151 διώκειν. ταῦτα γὰρ συνεταξάμην οὐ διὰ πλοῦτον οὐδὲ
δι' ὑπερηφανίαν οὐδὲ καταφρονῶν τῶν μὴ τὸν αὐ-
τὸν τρόπον ἐμοὶ ζώντων, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ
τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν, μάλιστα δ' ὄρων τοὺς
τοιούτους καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδο-
κιμοῦντας, ἔπειτα τὸν βίον ἡδίω νομίσας εἶναι τοῦ-
τον ἢ τὸν τῶν πολλὰ πραττόντων, ἔτι δὲ ταῖς διατρι-
βαῖς ταῖς ἐμαῖς προεπωδέεστερον, αἷς ἐξ ἀρχῆς κατε-
152 στησάμην. τούτων μὲν ἔνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ζῆν
προειλόμην· τῶν δὲ λημμάτων τῶν παρὰ τῆς πόλεως

- ἀπεσχόμην, δεινὸν ἡγησάμενος, εἰ δυνάμενος ἐκ τῶν
ιδίῳν τρέφειν ἑμαυτὸν ἐμποδῶν τῷ γενήσομαι τῶν
ἐντεῦθεν ζῆν ἡναγκασμένων λαβεῖν τὸ διδόμενον ὑπὸ
τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν ἐνδεής τις
γενήσεται τῶν ἀναγκαίων. ὑπὲρ ὧν ἐπαίνοιν τυγχά-
153 νειν ἄξιός ἦν μᾶλλον ἢ διαβολῆς. νῦν δ' εἰς πολλὴν
ἀπορίαν καθέστηκα, τί δρῶν ἀρέσαι δυνηθείην ἂν
τοῖς τοιούτοις. εἰ γὰρ ἅπαντα τὸν χρόνον ἔργον ποι-
ούμενος, ὅπως μηδένα μήτ' ἀδικήσω μήτ' ἐνοχλήσω
μήτε λυπήσω, δι' αὐτὰ ταῦτα λυπῶ τινάς, τί ποιῶν
ἂν χαρίζομαι; ἢ τί λοιπόν ἐστι πλὴν ἐμὲ μὲν ἀτυχῇ, 83
τοὺς δὲ τοιούτους ἀμαθείς δοκεῖν εἶναι καὶ δυσκό-
λους τοῖς συμπολιτευομένοις;
- 154 (κς'. *θ'). Πρὸς μὲν οὖν τοὺς μηδὲν τῶν αὐτῶν
τοῖς ἄλλοις γινώσκοντας ἀλλὰ χαλεπωτέρους ὄντας
τοῖς μὴ κακῶς πράττουσιν ἢ τοῖς ἀδικούσι μωρόν
ἐστὶν ἀπολογίαν ζητεῖν. ὅσῳ γὰρ ἂν τις ἐπεικέστε-
ρον αὐτὸν ἐπιδείξῃ, δῆλον ὅτι τοσοῦτῳ χεῖρον ἀγῶ-
νιέται παρ' αὐτοῖς. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν
Λυσίμαχος διέβαλεν, ὥς παμπληθῇ κεκτήμεθα τὴν
οὐσίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν, ἵνα μὴ πιστευθῆς
ὁ λόγος εἰς μείζους καὶ πλείους ἡμᾶς ἐμβάλη λειτουρ-
155 γίας ὧν ὑπενεργεῖν ἂν δυνηθεῖμεν. ὅλως μὲν οὖν
οὐδεὶς εὐρεθήσεται τῶν καλουμένων σοφιστῶν πολλὰ
χρήματα συλλεξάμενος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ὀλίγοις, οἱ δ'
ἐν πάνυ μετρίοις τὸν βίον διαγαρόντες. ὁ δὲ πλεῖστα
κτησάμενος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν, Γοργίας ὁ Λεον-
τίδος, οὗτος διατρέψας μὲν περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐ-
δαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, πλεῖστον δὲ χρό-
νον βιούς καὶ περὶ τὸν χρηματισμὸν τοῦτον γενόμε-
156 νος, πόλιν δ' οὐδεμίαν καταπαγίως οἰκήσας οὐδὲ περὶ
τὰ κοινὰ δαπανηθεὶς οὐδ' εἰσφορὰν εἰσενεγκὼν ἀναγ-

κασθεῖς, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οὔτε γυναῖκα γήμας
 οὔτε παῖδας ποιησάμενος ἀλλ' ἀτελὴς γενόμενος καὶ
 ταύτης τῆς λειτουργίας τῆς ἐνδελεχεστάτης, τοσοῦτον 84
 προλαβὼν πρὸς τὸ πλείω κτήσασθαι τῶν ἄλλων χι-
 57 λίους μόνους στατήρας κατέλιπεν. καίτοι χρὴ περὶ
 τῆς οὐσίας τῆς ἀλλήλων μὴ τοῖς αἰτιωμένοις εἰκῇ πι-
 στεύειν, μηδὲ τὰς ἐργασίας ἴσας νομίζειν τὰς τε τῶν
 σοφιστῶν καὶ τὰς τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς
 αὐταῖς τέχναις ὄντας πρὸς ἀλλήλους κρίνειν καὶ τοὺς
 ὁμοίαν ἐν ἐκάστη τὴν δύναμιν λαβόντας παραπλησίαν
 58 καὶ τὴν οὐσίαν ἔχειν νομίζειν. ἦν οὖν ἐξισώσητέ με
 τῷ πλείστον ἐξεργασμένῳ καὶ θῆτε πρὸς ἐκεῖνον,
 οὔθ' ὑμεῖς παντάπασιν ἀσκέπτως εἰκάζειν δόξετε περὶ
 τῶν τοιούτων, οὔθ' ἡμεῖς εὐρεθεῖμεν ἂν οὔτε τὰ
 περὶ τὴν πόλιν οὔτε τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς κακῶς διω-
 κηκότες ἀλλ' ἀπ' ἐλαττόνων ζῶντες ὧν εἰς τὰς λει-
 τουργίας ἀνηλώκαμεν. καίτοι τοὺς εὐτελεστέρους ἐν
 τοῖς ἰδίοις ἢ τοῖς κοινοῖς ὄντας δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν.
 59 (κς'. *ι'.) Ἐνθυμοῦμαι δὲ μεταξὺ λέγων, ὅσον
 τὰ τῆς πόλεως μεταπέπτωκε, καὶ τὰς διανοίας ὡς οὐ-
 δὲν ὁμοίας περὶ τῶν πραγμάτων οἱ νῦν τοῖς πρότε-
 ρον πεπολιτευμένοις ἔχουσιν. ὅτε μὲν γὰρ ἐγὼ παῖς
 ἦν, οὕτως ἐνομίζετο τὸ πλουτεῖν ἀσφαλὲς εἶναι καὶ
 σεμνὸν, ὥστ' ὀλίγου δεῖν πάντες προσεποιοῦντο πλείω
 κεκτῆσθαι τὴν οὐσίαν ἣς ἔχοντες ἐτύγχανον, βουλό-
 60 μενοι μετασχεῖν τῆς δόξης ταύτης· νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ
 μὴ πλουτεῖν ὥσπερ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων ἀπο- 85
 λογίαν δεῖ παρασκευάζεσθαι καὶ σκοπεῖν, εἰ μέλλει
 τις σωθῆσεσθαι. πολὺ γὰρ δεινότερον καθέστηκεν τὸ
 δοκεῖν εὐπορεῖν ἢ τὸ φανερῶς ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ ἢ
 συγγνώμης ἔτυχον ἢ μικροῖς ἐζημιώθησαν, οἱ δ' ἄρ-
 δην ἀπόλλυνται, καὶ πλείους ἂν εὖροιμεν τοὺς ἐκ

- τῶν ὄντων ἐκπεπωκότας ἢ τοὺς δίκην ὑπὲρ τῶν
 161 ἁμαρτημάτων δεδωκότας. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν
 κοινῶν; αὐτὸς γὰρ οὐ μικρὸν διήμαρτον διὰ ταύτην
 τὴν μεταβολὴν τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων. ὅτε γὰρ ἐπα-
 μύνειν ἡρχόμην τοῖς ἰδίοις ἀπολομένων ἐν τῷ πο-
 λέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπάντων τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἡμῖν, ἀφ' ὧν ὁ πατήρ ἅμα τῇ τε πόλει χρή-
 σιμον αὐτὸν παρεῖχεν ἡμᾶς θ' οὕτως ἐπιμελῶς ἐπαί-
 δευσεν ὥστ' ἐπιφανέστερον εἶναί με τότε καὶ γνωρι-
 μώτερον ἐν τοῖς ἡλικιώταις καὶ συμπαιδευομένοις ἢ
 162 νῦν ἐν τοῖς συμπολιτευομένοις, ὅτε δ' οὖν, ὥσπερ
 εἶπον, ἡρχόμην πλησιάζειν τισὶν, ὧμην, εἰ δυνηθείην
 πλείω κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι τῶν ἐπὶ τὸν αὐ-
 τὸν βίον ὀρμησάντων, ἀμφοτέρω δόξειν, καὶ περὶ
 τὴν φιλοσοφίαν διαφέρειν καὶ κοσμιώτερον βεβιωκέ-
 163 ναι τῶν ἄλλων. ἐμοὶ δὲ τοῦναντίον ἀποβέβηκεν. εἰ
 μὲν γὰρ μήτ' ἄξιός μιν μηδενὸς ἐγενόμην μήτε περιποι-
 ῆσάμην μηδὲν, οὐδεὶς ἂν μοι πράγματα παρεῖχεν,
 ἀλλὰ φανερώς ἀδικῶν ἀσφαλῶς ἂν ἔξω ἐνεκά γε τῶν 86
 συκοφαντῶν. νῦν δ' ἀντὶ τῆς δόξης ἧς προσεδόκων
 ἀγῶνες περὶ με καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ διαβολαὶ
 164 γηγόνασιν. οὕτω γὰρ ἡ πόλις ἐν τῷ παρόντι χαίρει
 τοὺς μὲν ἐπικεικὲς πιέζουσ' ἂν καὶ ταπεινοὺς ποιοῦσα,
 τοῖς δὲ πονηροῖς ἐξουσίαν διδοῦσα καὶ λέγειν καὶ ποι-
 εῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, ὥστε Λυσίμαχος μὲν ὁ προ-
 ηρημένος ξῆν ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν καὶ κακῶς αἰεὶ τινα
 ποιεῖν τῶν πολιτῶν κατηγορήσων ἡμῶν ἀναβέβηκεν,
 ἐγὼ δ' ὅς οὐδὲ περὶ ἓνα πώποτ' ἐξήμαρτον, ἀλλὰ
 τῶν μὲν ἐνθένδε λημμάτων ἀπεσχόμην, παρὰ ξένων
 δὲ καὶ νομιζόντων εὖ πάσχειν ἐπορισάμην τὰς ὠφε-
 λείας, ὥς δεινὰ ποιῶν εἰς τηλικουτοῦν καθέστηκα κίν-
 165 δυνον. καίτοι προσῆκε τοὺς εὖ φρονοῦντας εὖχεσθαι

τοῖς θεοῖς ὥς πλείστοις τῶν πολιτῶν παραγενέσθαι
 τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἣν ἤμελλον παρ' ἐτέρων
 λαμβάνοντες χρησίμους αὐτοὺς ὥσπερ ἐγὼ τῇ πόλει
 παρῆξιν. πολλῆς δ' ἀλογίας περὶ με γεγενημένης
 πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ μὲν οἱ δεδωκότες
 μοι χρήματα τοσαύτην ἔχοιεν χάριν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν
 με θεραπεύειν, ὑμεῖς δ' εἰς οὓς ἀνήλωκα τὰ μανυτοῦ,
 66 δίκην ἐπιθυμῆσαιτε παρ' ἐμοῦ λαβεῖν. ἔτι δὲ δεινό-
 τερον, εἰ Πίνδαρον μὲν τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ἡμῶν γε-
 γονότες ὑπὲρ ἐνὸς μόνον ῥήματος, ὅτι τὴν πόλιν
 ἔρριψα τῆς Ἑλλάδος ὠνόμασεν, οὕτως ἐτίμησαν ὥστε 87
 καὶ πρόξενον ποιήσασθαι καὶ δωρεὰν μυριάς αὐτῷ
 δοῦναι δραχμὰς, ἐμοὶ δὲ πολὺ πλείω καὶ κάλλιον
 ἐγκεκωμιακῶτι καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς προγόνους μηδ'
 ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο καταβιῶναι τὸν ἐπίλοιπον χρόνον.

67 Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατη-
 γορηθέντων ἱκανὴν εἶναι νομίζω τὴν εἰρημένην ἀπο-
 λογίαν. (κς.* ια'.) Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς ὑμᾶς, οὐθ'
 ὥς ἔχω νῦν πρὸς τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον, κατειπεῖν
 τὴν ἀλήθειαν, οὐθ' ὥς τὸ πρῶτον διετέθη πρὸς αὐ-
 τόν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων πολλὰς ἐλπίδας εἰ-
 168 χον καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· καὶ γὰρ τοῖς βεβιωμένοις
 καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπίστευον, καὶ πολλοὺς λό-
 γους καὶ δικαίους ῥῆμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν· ὁρῶν δ'
 οὐ μόνον δυσκόλως διακειμένους περὶ τὴν τῶν λόγων
 παιδείαν τοὺς εἰθισμένους ἅπασι χαλεπαίνειν ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς τραχέως πρὸς αὐ-
 τὴν διακειμένους ἐφοβούμεν, μὴ τὰ μὲν ἰδιά μου
 παραμεληθῇ, τῆς δὲ κοινῆς περὶ τοὺς σοφιστὰς δια-
 169 βολῆς ἀπολαύσω τι φλαυῆρον. ἐπειδὴ δὲ χρόνων ἐπι-
 γιγνομένων εἰσέπεσον εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν,
 τί χρήσομαι τοῖς παροῦσιν, ἐπαυσάμην τοῦ δέους καὶ

- τῆς ταραχῆς ταύτης, οὐκ ἀλόγως ἀλλ' ἐκ τῶν εἰ-
κότων ὑπολογισάμενος καὶ παραμυθησάμενος ἔμαν-
170 τόν· τοὺς τε γὰρ ἐπιεικεῖς ὑμῶν, πρὸς οὓς περ ἐγὼ
ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἡπιστάμην οὐκ ἐμμένοντας⁸⁸
ταῖς δόξαις ταῖς ἀδίκως ἐγγεγενημέναις ἀλλ' ἐπακο-
λουθοῦντας ταῖς ἀληθείαις καὶ μεταπειθομένους ὑπὸ
τῶν λεγόντων τὰ δίκαια, τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκ πολ-
λῶν ἐνόμιζον ἐπιδείξειν ἀδίκως διαβεβλημένην καὶ
πολὺν ἂν δικαιότερως ἀγαπωμένην αὐτὴν ἢ μισουμέ-
νην. ἔχω δὲ καὶ νῦν ἔτι ταύτην τὴν γνώμην.
- 171 Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἴ τι τῶν καλῶν ἐπι-
τηδευμάτων ἡγνότηται καὶ διαλέληθεν, οὐδ' εἰ διεψευ-
σμένοι τινὲς αὐτοῦ τυγχάνουσι· καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
αὐτῶν καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἀναριθμήτων οὕ-
τως ἔχοντες ἂν εὗρεθίμεν. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν πολ-
λῶν ἀγαθῶν αἰτία καὶ νῦν οὕσα καὶ πρότερον γεγε-
νημένη καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι καὶ
πολλῶν ἡδονῶν γέμουσα τοῦτ' ἔχει δυσκολώτατον·
- 172 διὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικούντων
οὐκ εὐσύννοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής, ἀλλ' ὥς περ χει-
μάρρους, ὅπως ἂν ἕκαστον ὑπολαβοῦσα τύχη καὶ τῶν
ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, οὕτω κατήνεγκε, καὶ
δόξαν ἐνίοις τὴν ἐναντίαν τῆς προσηκούσης περιέθη-
- 173 κεν· ὅπερ καὶ τῇ παιδείᾳ ταύτῃ συμβέβηκεν. ὧν ἐν-
θυμουμένους χρὴ μηδενὸς πράγματος ἄνευ λόγου
καταγιγνώσκειν, μηδ' ὁμοίως διακεῖσθαι δικάζοντας
ὥς περ ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς ἀλλὰ διακριβοῦσθαι
περὶ ἐκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, μεμνημένους⁸⁹
τῶν ὄρκων καὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς συνελήλυθατε
δικάζοντες· ἔστι δ' οὐ περὶ μικρῶν οὐθ' ὁ λόγος οὐθ'
ἡ κρίσις, ἐν ᾗ καθέσταμεν, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων·
οὐ γὰρ περὶ ἐμοῦ μέλλετε μόνον τὴν ψῆφον διοίσειν

ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιτηδεύματος, ὃ πολλοὶ τῶν νεωτέρων
 174 προσέχουσιν τὸν νοῦν. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι
 τὰ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐπιγιννομένοις καὶ τοῖς
 τοιούτοις οἱ πρεσβύτεροι παραδιδόασιν. τοιαύτης οὖν
 αἰεὶ τῆς περιόδου γιγνομένης ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅπως
 ἂν οἱ νεώτεροι παιδευθῶσιν, οὕτω τὴν πόλιν πρᾶτ-
 τουσαν διατελεῖν· ὥστ' οὐ ποιητέον τοὺς συκοφάν-
 τας κυρίους τηλικούτου πράγματος, οὐδὲ τοὺς μὲν
 μὴ διδόντας τούτοις ἀργύριον τιμωρητέον, παρ' ὧν
 δ' ἂν λάβωσιν ἐατέον ποιεῖν ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν,
 175 ἀλλ' εἰ μὲν ἡ φιλοσοφία τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε
 διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους, οὐ τοῦτον χρὴ μόνον
 κολάζειν, ὃν ἂν γράφηται τις τούτων, ἀλλὰ πάντας
 ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τὴν διατριβὴν ταύτην
 ὄντας· εἰ δὲ τούναντίον πέφικεν ὥστ' ὠφελεῖν καὶ
 βελτίους ποιεῖν τοὺς πλησιάζοντας καὶ πλείονος ἀξί-
 οους, τοὺς μὲν διαβεβλημένους πρὸς αὐτὴν παυστέον,
 τοὺς δὲ συκοφαντοῦντας ἀτιμητέον, τοῖς δὲ νεωτέ-
 ροις συμβουλευτέον ἐν ταύτῃ διατρίβειν μᾶλλον ἢ
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν.

90

176 (κς' *ιβ'.) Πρὸ πολλῶν δ' ἂν ἐποησάμην, εἴπερ ἦν
 εἰμαρμένον μοι φεύγειν τὴν γραφὴν ταύτην, ἀκμάζον-
 τί μοι προσπείσειν τὸν κίνδυνον· οὐ γὰρ ἂν ἡθύμουν
 ἀλλὰ μᾶλλον οἷός τ' ἂν ἐγενόμην καὶ τον κατήγορον
 ἀμύνασθαι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ βοηθῆσαι· νῦν δὲ φοβοῦ-
 μαι, μὴ διὰ ταύτην ὑπὲρ ἄλλων πραγμάτων ἐπεικῶς
 εἰρηκῶς περὶ αὐτῆς ταύτης χειρὸν τύχῳ διαλεχθεὶς ἢ
 177 περὶ ὧν ἡττόν μοι σπουδάσαι προσῆκεν. καίτοι δεξαί-
 μην ἂν, εἰρήσεται γὰρ τ' ἀληθές, εἰ καὶ μωρὸς ὁ λόγος
 ἐστίν, ἥδη τελευτῆσαι τὸν βίον, ἀξίως εἰπὼν τῆς ὑποθέ-
 σεως καὶ πείσας ὑμᾶς τοιαύτην νομίζειν τὴν τῶν λόγων
 μελέτην, οἷα περ ἐστὶ, μᾶλλον ἢ ξὴν πολυπλασίῳ χρό-

- νον, ἐφορῶν οὕτως αὐτὴν ὥσπερ νῦν παρ' ὑμῖν φερο-
 178 μένην. τῆς μὲν οὖν ἐπιθυμίας οἶδ' ὅτι πολὺ καταδεέ-
 στερον ἐροῦμεν· ὅμως δ' ὅπως ἂν δύνωμαι πειράσο-
 μαι διελθεῖν τὴν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν, ἣν
 ἔχει, καὶ ποία τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδὴς ἐστὶ καὶ
 τί τοὺς συνόντας ὠφελεῖ, καὶ ποίας τινὰς ἡμεῖς ποι-
 ούμεθα τὰς ὑποσχέσεις· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μαθόντας
 τὴν ἀλήθειαν ἄμεινον καὶ βουλευέσθαι καὶ διαγνώ-
 179 σεσθαι περὶ αὐτῆς. ἄξιῳ δ' ὑμᾶς, ἣν ἄρα φαίνωμαι
 λόγους διεξιὼν πολὺ τῶν εἰθισμένων λέγεσθαι παρ'
 ὑμῖν ἐξηλλαγμένους, μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγ-
 γνώμην, ἐνθυμουμένους, ὅτι τοὺς περὶ πραγμάτων 91
 ἀνομοίῳ τοῖς ἄλλοις ἀγωνιζομένους ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τοῖς λόγοις τοιούτοις χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ὑπο-
 μέιναντες οὖν τὸν τρόπον τῶν λεγομένων καὶ τὴν
 παρρησίαν καὶ τὸν χρόνον ἐάσαντες ἀναλῶσαί με τὸν
 δεδομένον ταῖς ἀπολογίαις, ὅπως ἂν ὑμῶν ἐκάστω
 δοκῇ δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον, οὕτω φέρετε τὴν
 ψῆφον.
- 180 (κς'.*ιγ'.) Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παι-
 δείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἡμῶν ἐκ τε τοῦ
 σώματος συγκεῖσθαι καὶ τῆς ψυχῆς. αὐτοῖν δὲ τού-
 τοιν οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικωτέραν
 πεφυκέναι τὴν ψυχὴν καὶ πλείονος ἄξιαν· τῆς μὲν γὰρ
 ἔργον εἶναι βουλευέσασθαι καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ
 τῶν κοινῶν, τοῦ δὲ σώματος ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς
 181 ψυχῆς γνωσθεῖσιν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων ὁρῶν-
 τές τινες τῶν πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγονότων περὶ μὲν τῶν
 ἄλλων πολλὰς τέχνας συνεστηκυίας, περὶ δὲ τὸ σῶμα
 καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν τοιοῦτον συντεταγμένον, εὐ-
 ρόντες διττὰς ἐπιμελείας κατέλιπον ἡμῖν περὶ μὲν τὰ

σώματα τὴν παιδοτριβικὴν, ἣς ἡ γυμναστικὴ μέρος
 ἐστὶ, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσοφίαν, περὶ ἣς ἐγὼ
 182 μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἀντιστροφούς καὶ σύ-
 ζυγας καὶ σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας, δι' ὧν οἱ
 προσεστώτες αὐτῶν τὰς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας καὶ τὰ 92
 σώματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ δια-
 στησάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων ἀλλὰ παρα-
 πλησίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς
 83 γυμνασίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. ἐπειδὴν γὰρ
 λάβωσι μαθητὰς, οἱ μὲν παιδοτρίβει τὰ σχήματα τὰ
 πρὸς τὴν ἀγωνίαν εὐρημένα τοὺς φοιτῶντας διδά-
 σκουσιν, οἱ δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ιδέας
 ἀπάσας, αἷς ὁ λόγος τυγχάνει χρώμενος, διεξέρχον-
 184 ται τοῖς μαθηταῖς. ἐμπείρους δὲ τούτων ποιήσαντες
 καὶ διακριβώσαντες ἐν τούτοις πάλιν γυμνάζουσιν
 αὐτοὺς καὶ πονεῖν ἐθίζουσι καὶ συνείρειν καθ' ἕν
 ἕκαστον ὧν ἔμαθον ἀναγκάζουσιν, ἵνα ταῦτα βεβαιό-
 τερον κατάσχῃσι καὶ τῶν καιρῶν ἐγγυτέρω ταῖς δό-
 ξαις γένωνται. τῷ μὲν γὰρ εἰδέναι περιλαβεῖν αὐτοὺς
 οὐχ οἷόν τ' ἐστίν· ἐπὶ γὰρ ἀπάντων τῶν πραγμάτων
 διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας· οἱ δὲ μάλιστα προσέχον-
 185 ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ πλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσιν. τοῦ-
 τον δὲ τὸν τρόπον ἐπιμελούμενοι καὶ παιδεύοντες
 μέχρι μὲν τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς
 μαθητὰς, καὶ ἔχειν ἄμεινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας,
 τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμάτων ἕξεις, ἀμφοτέροι δύνανται
 προαγαγεῖν· ἐκείνην δὲ τὴν ἐπιστήμην οὐδέτεροι
 τυγχάνουσιν ἔχοντες, δι' ἣς ἂν οἱ μὲν ἀθλητὰς οὓς 93
 βουληθεῖεν, οἱ δὲ ρήτορας ἱκανοὺς ποιήσειαν, ἀλλὰ
 μέρος μὲν ἂν τι συμβάλοιτο, τὸ δ' ὅλον αἱ δυνάμεις

αὐται παραγίγνονται τοῖς καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπι-
μελείαις διενεργουσιν.

- 186 Ὁ μὲν οὖν τύπος τῆς φιλοσοφίας τοιοῦτός τις
ἐστίν. (κς'.* ιδ'.) Ἐγοῦμαι δ' ὑμᾶς μᾶλλον ἂν ἔτι
καταμαθεῖν τὴν δύναμιν αὐτῆς, εἰ διέλθοιμι τὰς ὑπο-
σχέσεις, ἃς ποιούμεθα πρὸς τοὺς πλησιάζειν ἡμῖν
187 βουλομένους. λέγομεν γάρ, ὥς δεῖ τοὺς μέλλοντας
διοίσειν ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις ἢ περὶ
τὰς ἄλλας ἐργασίας πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέ-
ναι καλῶς, πρὸς ὅπερ ἂν προηρημένοι τυγχάνωσιν,
ἔπειτα παιδευθῆναι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην, ἣτις ἂν
ἢ περὶ ἐκάστου, τρίτον ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνα-
σθῆναι περὶ τὴν χρεῖαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν· ἐκ
τούτων γὰρ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐργασίαις τελείους γί-
188 γνεσθαι καὶ πολὺν διαφέροντας τῶν ἄλλων. εἶναι δὲ
τούτων προσῆκον ἑκατέροις, τοῖς τε διδάσκουσι καὶ
τοῖς μανθάνουσιν, ἴδιον μὲν τοῖς μὲν εἰσενέγκασθαι
τὴν φύσιν, οἷαν δεῖ, τοῖς δὲ δύνασθαι παιδεῦσαι τοὺς
τοιούτους, κοινὸν δ' ἀμφοτέρων τὸ περὶ τὴν ἐμπει-
ρίαν γυμνάσιον· δεῖν γὰρ τοὺς μὲν ἐπιμελῶς ἐπι-
στατῆσαι τοῖς παιδευομένοις, τοὺς δ' ἐγκρατῶς ἐμ-
189 μεῖναι τοῖς προσταττομένοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐστίν, ἃ
κατὰ πασῶν λέγομεν τῶν τεχνῶν· εἰ δὲ δὴ τις ἀφέ-
μενος τῶν ἄλλων ἔροιτό με, τί τούτων μεγίστην ἔχει 94
δύναμιν πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ἀποκριναίμην
ἂν, ὅτι τὸ τῆς φύσεως ἀνυπέρβλητόν ἐστι καὶ πολὺν
πάντων διαφέρει· τὸν γὰρ ἔχοντα τὴν μὲν ψυχὴν εὐ-
ρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μνημονεῦσαι δυνα-
μένην, τὴν δὲ φωνὴν καὶ τὴν τοῦ στόματος σαφήνειαν
τοιαύτην ὥστε μὴ μόνοις τοῖς λεγομένοις ἀλλὰ καὶ
ταῖς τούτων εὐαρμοστίαις συμπεῖθειν τοὺς ἀκούον-
190 τας, ἔτι δὲ τὴν τόλμαν μὴ τὴν ἀναισχυντίας σημεῖον

- γιγνομένην ἀλλὰ τὴν μετὰ σωφροσύνης οὕτω παρα-
 σκευάζουσιν τὴν ψυχὴν ὥστε μηδὲν ἥττον θαρρεῖν
 ἐν δὴ πᾶσι τοῖς πολίταις τοὺς λόγους ποιούμενον ἢ
 πρὸς αὐτὸν διανοούμενον, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τυχὼν
 ὁ τοιοῦτος παιδείας μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης ἀλλὰ τῆς
 ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς τοιοῦτος ἂν εἴη ρήτωρ,
 191 οἷος οὐκ οἶδ' εἴ τις τῶν Ἑλλήνων γέγονεν; καὶ μὲν
 δὴ κάκεις τοὺς καταδεεστέραν μὲν τούτων
 τὴν φύσιν ἔχοντας, ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ἐπι-
 μελείαις προέχοντας, ὅτι γίνονται κρείττους οὐ μόνον
 αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν εὖ μὲν πεφυκότων, λίαν δ'
 αὐτῶν κατημεληκότων· ὥσθ' ἐκάτερόν τε τούτων
 δεινὸν ἂν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ποιήσκειν, ἀμφο-
 τερά τε γενόμενα περὶ τὸν αὐτὸν ἀνυπέρβλητον ἂν
 192 τοῖς ἄλλοις ἀποτελέσειεν. περὶ μὲν οὖν τῆς φύσεως
 καὶ τῆς ἐμπειρίας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ τῆς παι- 95
 δείας οὐκ ἔχω τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ὁμοίαν
 οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν. εἰ γάρ
 τις διακούσειεν ἅπαντα τὰ περὶ τοὺς λόγους καὶ δια-
 κριβώθει μᾶλλον τῶν ἄλλων, λόγων μὲν ποιητῆς
 τυχὸν ἂν χαριέστερος γένοιτο τῶν πολλῶν, εἰς ὄχλον
 δὲ καταστάς, τούτου μόνον ἀποστερηθεὶς τοῦ τολμᾶν,
 οὐδ' ἂν φθέγγασθαι δυνηθείη.
 193 (κς.* ιε'.) Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με πρὸς μὲν ὑμᾶς
 συστέλλειν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐπειδὴν δὲ διαλέγωμαι
 πρὸς τοὺς συνειναί μοι βουλομένους, ἅπασαν ὑπ'
 ἐμαυτῷ ποιῆσθαι τὴν δύναμιν· φεύγων γὰρ τὰς τοι-
 αύτας αἰτίας, ὅτ' ἡρχόμην περὶ ταύτην εἶναι τὴν
 πραγματείαν, λόγον διέδωκα γράψας, ἐν ᾧ φανήσο-
 μαι τοῖς τε μείζους ποιούμενοις τὰς ὑποσχέσεις ἐπιτι-
 194 μῶν καὶ τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ἀποφαινόμενος. ἃ μὲν
 οὖν κατηγορῶ τῶν ἄλλων παραλείψω· καὶ γὰρ ἔστι

πλείω τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος· ἃ δ' αὐτὸς ἀποφαίνομαι πειράσσομαι διελθεῖν ὑμῖν. ἄρχομαι δ' ἐνθένδε ποθέν.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑμᾶντοῦ δηλῶσαι διάνοιαν (p. 293, §. 14)

μέχρι τοῦ

καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῇ τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χειρόν διακεῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας (p. 295, §. 18).

195 Ταῦτα κομψοτέρως μὲν πέφρασται τῶν ἔμπρο- 97
σθεν εἰρημένων, βούλεται δὲ ταῦτ' ἀποδείξαι ἐκείνους. ὃ χρηρὴ μέγιστον ὑμῖν γενέσθαι τεκμήριον τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς· οὐ γάρ, ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, ἀλαξονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, ἐπειδὴ δ' ἀπολέλανκα τοῦ πράγματος καὶ πρεσβύτερος γέγονα, τηνικαῦτα ταπεινὴν ποιῶν τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος ἀκμάζων καὶ πανύμενος αὐτῆς καὶ θαρρῶν καὶ κινδυνεύων καὶ πρὸς τοὺς βουλομένους πλησιάζειν καὶ πρὸς τοὺς 98
μέλλοντας περὶ μου τὴν ψῆφον οἶσιν, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀληθέστερος ἢ δικαιότερος περὶ αὐτὴν ἐπιδειχθεῖη γεγεννημένος.

196 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοις προσκεῖσθαι τοῖς πρότερον περὶ ἡμῶν εἰρημένοις. (κς.* ις.) Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τοὺς δυσκόλως διακειμένους οὐδὲν πῶ τῶν εἰρημένων ἱκανὸν ἐστὶν ἀπαλλάξαι τῆς διανοίας ταύτης, ἀλλὰ πολλῶν ἔτι δέονται λόγων καὶ παντοδαπῶν, εἰ μέλλουσιν ἑτέραν μεταλήψεσθαι δόξαν ἀνθ' ἧς νῦν
197 τυγχάνουσιν ἔχοντες. δεῖ δὲ μὴδ' ἡμᾶς προαπειπεῖν διδάσκοντας καὶ λέγοντας, ἐξ ὧν, δυοῖν θάτερον, ἢ

μεταστήσομεν τὰς γνώμας αὐτῶν ἢ τὰς βλασφημίας καὶ κατηγορίας, αἷς χρῶνται καθ' ἡμῶν, ἐξελέγξομεν ψευθεῖς οὐσας. εἰσὶ δὲ διτταί. λέγουσι γὰρ οἱ μὲν, ὥς ἔστιν ἡ περὶ τοὺς σοφιστὰς διατριβὴ φλυαρία καὶ φευκακισμός· οὐδεμία γὰρ εὔρηται παιδεία τοιαύτη, δι' ἧς γένοιτό τις ἂν ἡ περὶ τοὺς λόγους δεινότερος ἢ περὶ τὰς πράξεις φρονημώτερος, ἀλλ' οἱ προέχοντες
 98 ἐν τούτοις τῇ φύσει τῶν ἄλλων διαφέρουσιν· οἱ δὲ δεινότερους μὲν ὁμολογοῦσιν εἶναι τοὺς περὶ τὴν μέλει τὴν ταύτην ὄντας, οὐ μὴν ἀλλὰ διαφθείρεσθαι καὶ γίνεσθαι χείρους· ἐπειδὴν γὰρ λάβωσι δύναμιν, τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. ὥς οὖν οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς οὐδέτεροι τούτων λέγουσι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω πᾶσι φανερόν ποιήσειν. 99

99 Πρῶτον δ' ἐνθυμήθητε περὶ τῶν φλυαρίαν φασκόντων εἶναι τὴν παιδείαν, ὥς αὐτοὶ λίαν καταφανεῶς ληροῦσιν. διασύρουσι μὲν γὰρ αὐτὴν ὥς οὐδὲν ὠφελεῖν δυναμένην ἀλλ' ἀπάτην καὶ φευκακισμόν οὔσαν, ἀξιοῦσι δὲ τοὺς συνόντας ἡμῖν εὐθὺς μὲν προσ-
 100 ελθόντας διαφέρειν αὐτοὺς αὐτῶν, ὀλίγας δ' ἡμέρας συνδιατρίψαντας σοφωτέρους ἐν τοῖς λόγοις καὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς ἐμπειρίαις προεχόντων, ἐνιαυτὸν δὲ μόνον παραμειναντας ῥήτορας ἅπαντας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελείους καὶ μηδὲν φαυλοτέρους τοὺς ἀμελεῖς τῶν πονεῖν ἐθελόντων μηδὲ τοὺς ἀφνεῖς τῶν τὰς ψυχὰς ἀνδρικὰς
 101 ἐχόντων. καὶ ταῦτα προστάττουσιν, οὐδ' ἡμῶν ἀκηκοότες τοιαύτας ποιουμένων τὰς ὑποσχέσεις οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ παιδείαις οὐδὲν ἑωρακότες τούτων συμβαῖνον, ἀλλὰ μόλις μὲν ἡμῖν τὰς ἐπιστήμας παραγιγνομένας, οὐχ ὁμοίως δ' ἀλλήλοις ὅτι ἂν μάθωμεν ἐξεργαζομένους, ἀλλὰ δύο μὲν ἢ τρεῖς ἔξ

- ἀπάντων τῶν διδασκαλείων ἀγωνιστὰς γιγνομένους,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἰδιώτας ἀπαλλαττομένους.
 202 καίτοι πῶς οὐκ ἄφρονας εἶναι χρὴ νομίζειν τοὺς τὰς
 δυνάμεις τὰς ἐν ταῖς ὁμολογουμέναις τῶν τεχνῶν
 οὐκ ἐνούσας, ταύτας ἀπαιτεῖν τολμῶντας παρὰ ταύ-
 της, ἣν οὐκ εἶναι φασι, καὶ πλείους τὰς ὠφελείας ἀξι-
 οῦντας γίγνεσθαι παρὰ τῆς ἀπιστουμένης ὑφ' αὐτῶν 10
 203 ἢ παρὰ τῶν ἀκριβῶς εὐρῆσθαι δοκουσῶν; χρὴ δὲ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας οὐκ ἀνωμάλως ποιεῖσθαι τὰς κρί-
 σεις περὶ τῶν ὁμοίων πραγμάτων οὐδ' ἀποδοκιμάζειν
 τὴν παιδείαν τὴν ταῦτά ταῖς πλείσταις τῶν τεχνῶν
 ἀπεργαζομένην. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὕμῶν πολλοὺς τῶν
 ὑπὸ τοῖς σοφισταῖς γενομένων οὐ φενακισθέντας οὐδ'
 204 οὕτω διατεθέντας, ὥς οὗτοι λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 αὐτῶν ἱκανοὺς ἀγωνιστὰς ἀποτελεσθέντας, τοὺς δὲ
 παιδεύειν ἑτέρους δυνηθέντας, ὅσοι δ' αὐτῶν ἰδιω-
 τεύειν ἡβουλήθησαν, ἐν τε ταῖς ὁμιλίαις χαριεστέρους
 ὄντας ἢ πρότερον ἦσαν, τῶν τε λογῶν κριτὰς καὶ
 συμβούλους ἀκριβεστέρους τῶν πλείστων γεγεννημέ-
 νους; ὥστε πῶς χρὴ τῆς τοιαύτης διατριβῆς καταφρο-
 νεῖν τῆς τοὺς κεχρημένους αὐτῇ τοιούτους παρασκευ-
 205 ᾶζειν δυναμένης; ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε πάντες ἂν ὁμο-
 λογήσειαν, ὅτι τούτους τεχνικωτάτους εἶναι νομίζομεν
 ἐπὶ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν, οἵτινες ἂν
 τοὺς μαθητὰς ὥς οἷόν θ' ὁμοιοτάτους ἐργάτας ἀλλή-
 λους ἀποδείξωσιν. τῇ τοίνυν φιλοσοφίᾳ φανήσεται
 206 καὶ τοῦτο συμβεβηκός. ὅσοι γὰρ ἡγεμόνος ἔτυχον
 ἀληθινοῦ καὶ νοῦν ἔχοντος, εὐρεθεῖεν ἂν ἐν τοῖς λό-
 γοις οὕτως ὁμοίαν τὴν δύναμιν ἔχοντες ὥστε πᾶσιν
 εἶναι φανερόν, ὅτι τῆς αὐτῆς παιδείας μετεσχῆκασιν.
 καίτοι μηδενὸς ἔθους αὐτοῖς ἐγγενομένου κοινοῦ 101
 μηδὲ διατριβῆς τεχνικῆς ὑπαρξάσης οὐκ ἔστιν ὅπως

- 07 ἂν εἰς τὴν ὁμοιότητα ταύτην κατέστησαν. ἔτι τοίνυν
 ὑμῶν αὐτῶν οὐδεὶς ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι
 πολλοὺς τῶν συμπαιδευθέντων, οἱ παῖδες μὲν ὄντες
 ἀμαθέστατοι τῶν ἡλικιωτῶν ἔδοξαν εἶναι, πρεσβύτεροι
 δὲ γενόμενοι πλεον διήνεγκαν πρὸς τὸ φρονεῖν καὶ
 λέγειν τῶν αὐτῶν τούτων, ὧν παῖδες ὄντες ἀπελεί-
 φθησαν. ὅθεν μάλιστα ἂν τις γνοίῃ τὴν ἐπιμέλειαν,
 ὅσην ἔχει δύναμιν· δῆλον γάρ, ὅτι τότε μὲν ἅπαντες
 τοιαύταις ἐχρῶντο ταῖς διανοαῖς, οἷας περ ἐξ ἀρχῆς
 ἔφυσαν ἔχοντες, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τούτων διήνεγ-
 καν καὶ μετήλλαξαν τὴν φρόνησιν τῷ τοὺς μὲν ἐκκε-
 χυμένως ζῆν καὶ ῥαθύμως, τοὺς δὲ τοῖς τε πράγμασι
 08 καὶ σφίσιν αὐτοῖς προσέχειν τὸν νοῦν. ὅπου δὲ καὶ
 διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιμελείας γίγνονται τινες βελτίους,
 πῶς οὐκ ἂν οὗτοι λαβόντες ἐπιστάτην καὶ πρεσβύτε-
 ρον καὶ πολλῶν πραγμάτων ἐμπειρον, καὶ τὰ μὲν
 παρεληφότα, τὰ δ' αὐτὸν εὗρηκότα, πολὺ ἂν ἔτι
 πλεον καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων διήνεγκαν;
- 09 Οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν
 εἰκότως ἂν ἅπαντες τὴν ἄγνοιαν θαυμάσειαν τῶν
 τολμώντων οὕτως εἰκῇ καταφρονεῖν τῆς φιλοσοφίας,
 πρῶτον μὲν εἰ πάσας τὰς πράξεις καὶ τὰς τέχνας εἰ-
 δότες ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοπονίαις ἀλίσκομένας
 πρὸς τὴν τῆς φρονήσεως ἄσκησιν ταῦτα μηδεμίαν 102
- 10 ἡγοῦνται δύναμιν ἔχειν, ἔπειτ' εἰ τῶν μὲν σωμάτων
 μηδὲν οὕτως ἂν φήσειαν εἶναι φαῦλον, ὅ τι γυμνα-
 σθὲν καὶ πονῆσαν οὐκ ἂν εἴη βέλτιον, τὰς δὲ ψυχὰς
 τὰς ἄμεινον πεφυκνίας τῶν σωμάτων μηδὲν ἂν νομί-
 ζουσι γενέσθαι σπουδαιοτέρας παιδευθείσας καὶ τυ-
- 11 χούσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας· ἔτι δ' εἰ περὶ
 τοὺς ἵππους καὶ τοὺς κύνας καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ζώων
 ὁρῶντες τέχνας ἔχοντάς τινας, αἷς τὰ μὲν ἀνδρείοτερα,

- τὰ δὲ πραότερα, τὰ δὲ φρονιμώτερα ποιοῦσι, περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν μηδεμίαν οἴονται τοιαύτην εὐ-
 ρῆσθαι παιδεῖαν, ἣτις ἂν αὐτοὺς ἐπὶ τι τούτων ὦν-
 212 περ καὶ τὰ θηρία δυνηθείη προαγαγεῖν, ἀλλὰ τοσαύ-
 την ἀπάντων ἡμῶν ἀτυχίαν κατεγνώκασιν, ὥσθ' ὁμολογήσειαν μὲν ἂν ταῖς ἡμετέραις διανοαῖς ἕκαστον
 τῶν ὄντων βέλτιον γίνεσθαι καὶ χρησιμώτερον, αὐ-
 τοὺς δ' ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὴν φρόνησιν ταύτην, ἣ
 πάντα πλείονος ἄξια ποιοῦμεν, τολμῶσι λέγειν, ὥς
 οὐδὲν ἂν ἀλλήλους πρὸς ἐπιείκειαν εὐεργετήσασιν.
 213 ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυ-
 τὸν θεωροῦντες ἐν τοῖς θαύμασι τοὺς μὲν λέοντας
 πραότερον διακειμένους πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἢ
 τῶν ἀνθρώπων ἐνιοὶ πρὸς τοὺς εὖ ποιοῦντας, τὰς δ'
 ἄρκτους καλινδουμένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμέ- 103
 214 νας τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμας, οὐδ' ἐκ τούτων δύναν-
 ται γινῶναι τὴν παιδεῖαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ὅσην
 ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὅτι ταῦτα πολὺ ἂν θᾶττον τὴν ἡ-
 μετέραν φύσιν ἢ τὴν ἐκείνων ὠφελήσειεν· ὥστ'
 ἀπορῶ, πότερον ἂν τις δικαιότερον θαυμάσειε τὰς
 πραότητας τὰς τοῖς χαλεπωτάτοις τῶν θηρίων ἐγγι-
 γνομένας ἢ τὰς ἀγριότητας τὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν
 τοιούτων ἀνθρώπων ἐνούσας.
 215 Ἔχοι δ' ἂν τις πλείω περὶ τούτων εἰπεῖν· ἀλλὰ
 γὰρ ἦν πολλὰ λίαν λέγω περὶ τῶν παρὰ τοῖς πλεί-
 στοις ὁμολογουμένων, δέδοικα, μὴ περὶ τῶν ἀμφισ-
 βητουμένων ἀπορεῖν δόξω. (κς.* ιζ.) Πανσάμενος
 οὖν τούτων ἐπ' ἐκείνους τρέφομαι τοὺς οὐ καταφρο-
 νοῦντας μὲν τῆς φιλοσοφίας, πολὺ δὲ πικρότερον κα-
 τηγοροῦντας αὐτῆς, καὶ μεταφέροντας τὰς πονηρίας
 τὰς τῶν φασκόντων μὲν εἶναι σοφιστῶν, ἄλλο δέ τι
 πρατιόντων ἐπὶ τοῦς οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-

- 16 τηδεύοντας. ἐγὼ δ' οὐχ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν προσ-
 ποιουμένων δύνασθαι παιδεύειν ποιοῦμαι τοὺς λό-
 γους ἀλλ' ὑπὲρ τῶν δικαίως τὴν δόξαν ταύτην ἐχόν-
 των. οἶμαι δὲ σαφῶς ἐπιδείξειν τοὺς κατηγοροῦντας
 ἡμῶν πολὺ τῆς ἀληθείας διημαρτηκότας, ἥνπερ ἐθε-
 λήσητε διὰ τέλους ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων.
- 17 Πρῶτον μὲν οὖν ὀρίσασθαι δεῖ, τίνων ὀρεγόμε-
 νοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσί τινες ἀδι-
 κεῖν· ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον 104
 γνώσεσθε τὰς αἰτίας τὰς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἴτ'
 ἀληθεῖς εἰσὶν εἴτε ψευδεῖς. ἐγὼ μὲν οὖν ἡδονῆς ἢ
 κέρδους ἢ τιμῆς ἕνεκα φημι πάντα πάντα πράττειν·
 ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν ὀρῶ τοῖς ἀν-
- 18 θρώποισι ἐγγιγνομένην. εἰ δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, λοι-
 πόν ἐστι σκέψασθαι, τί τούτων ἂν ἡμῖν γίνοιτο δια-
 φθεύρουσι τοὺς νεωτέρους. πότερον ἂν ἡσθεῖμεν
 ὀρῶντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς αὐτοὺς ὄντας
 καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτευομένοις; καὶ τίς οὕτως
 ἐστὶν ἀναίσθητος, ὅστις οὐκ ἂν ἀλγήσειε τοιαύτης
- 19 διαβολῆς περὶ αὐτὸν γιγνομένης; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν
 θαυμασθεῖμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιού-
 τους τοὺς συνόντας ἀποπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν
 μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν τῶν ταῖς
 ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων. καὶ μὴν οὐδ' εἰ
 ταῦτα παρίδοιμεν, χρήματα πλεῖστ' ἂν λάβοιμεν οὕτω
- 20 τῆς παιδείας προσεστῶτες. οἶμαι γὰρ δήπου τοῦτό γε
 πάντας γινώσκειν, ὅτι σοφιστῇ μισθὸς κάλλιστός
 ἐστὶ καὶ μέγιστος, ἦν τῶν μαθητῶν τινὲς καλοὶ κάγα-
 θοὶ καὶ φρόνιμοι γένωνται καὶ παρὰ τοῖς πολίταις
 εὐδοκιμοῦντες· οἳ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πολλοὺς μετα-
 σχεῖν τῆς παιδείας εἰς ἐπιθυμίαν καθιστᾶσιν, οἳ δὲ
 πονηροὶ καὶ τοὺς πρότερον συνεῖναι διανοομένους

ἀποτρέπουσιν. ὥστε τίς ἂν ἐν τούτοις τὸ κρείττον 10.
ἀγνοήσκειν, οὕτω μεγάλην τὴν διαφορὰν τῶν πραγ-
μάτων ἔχοντων;

221 (κς'.* ιη'.) Ἰσως οὖν ἂν τις πρὸς ταῦτα τολμήσειεν
εἰπεῖν, ὥς πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ
ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς ἀλλ' ἀμελήσαντες τοῦ συμφέ-
ροντος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁρμῶσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ καὶ
τῶν ἄλλων πολλοὺς καὶ τῶν προσποιουμένων εἶναι

222 σοφιστῶν ἔχειν τινὰς τὴν φύσιν ταύτην. [ἀλλ' ὅμως
οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς ἐστίν οὕτως ἀκρατής, ὅστις
ἂν δέξαιτο καὶ τοὺς μαθητάς εἶναι τοιούτους· τῶν
μὲν γὰρ ἡδονῶν τῶν διὰ τὴν ἀκρασίαν ἐκείνοις συμ-
βαινουσῶν οὐκ ἂν δύναιτο μετασχεῖν, τῆς δὲ δόξης
τῆς διὰ τὴν πονηρίαν γιγνομένης αὐτὸς ἂν τὸ πλεῖ-
στον μέρος ἀπολαύσειεν. ἔπειτα τίνας ἂν καὶ δια-
φθεῖραιεν καὶ τοὺς πῶς διακειμένους λάβοιεν ἂν μα-

223 θητάς; ἄξιον γὰρ καὶ ταῦτα διελθεῖν. πότερον τοὺς
ἤδη κακοήθεις ὄντας καὶ πονηροὺς; καὶ τίς ἂν, ἃ παρὰ
τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐπίσταται, ταῦτα παρ' ἑτέρου μαν-
θάνειν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ χρη-
στῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμοῦντας; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἰς
τῶν τοιούτων τοῖς κακόν τι λέγουσιν ἢ πράττουσι

224 διαλεχθῆναι τολμήσειεν]. (κς'.* ιθ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐ
δίκαιον διὰ τοὺς ἀκρατεῖς καὶ πονηροὺς διαβάλλεσθαι
καὶ τοὺς καλῶς τῇ φιλοσοφίᾳ χρωμένους· οὐδὲ γὰρ
εἴ τινας τῶν σοφιστῶν συκοφάνται καὶ κακοπράγμο-
νες τυγχάνουσιν ὄντες ὥσπερ ὁ κατήγορος, προσήκει
καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας δοκεῖν εἶναι τοιούτους, ἀλλὰ
δεῖ χωρὶς περὶ ἐκάστου διαγιγνώσκειν· τούτου δ'
ἔνεκα καὶ τοὺς λόγους ὑμῖν προανέγνων καὶ τοὺς πλη-
σιάσαντάς μοι διῆλθον, [δηλῶσαι] βουλόμενος, ὅσον
διέσταμεν ἀλλήλων· εὐρήσετε γὰρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν

ἡμᾶς οὐτ' ἐπιτηδεύοντας οὔτε λέγοντας οὔτ' ἀσκοῦν-
 τας οὔθ' ὑπισχνουμένους· ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλησιάζ-
 οντας ἑκατέροις τῶν αὐτῶν ἔνεκα συνόντας· ἀλλὰ
 τοὺς μὲν ἀλαξουείας, τοὺς δὲ παιδείας μετασχεῖν βου-
 λομένους. πρὸς δὲ τούτοις ἴδοιτ' ἂν τοὺς μὲν δικαί-
 ως ἂν μισηθέντας ἐν ἀπάσαις ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσιν
 ἐνοχλοῦντας καὶ ζητοῦντας, οὔστινας ἐξαπατήσουσιν,
 ἐπὶ δὲ τοὺς ἀληθεστέρους καὶ σπουδαιοτέρους ἐξ ἀ-
 πάντων τῶν τόπων αὐτοὺς πλέοντας. περὶ ὧν ἂν
 ἡδέως Λυσιμάχου πυθοίμην, τίνα ποτὲ γνώμην εἶχε
 περὶ τῶν ἐκ Σικελίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ τῶν ἄλλων 106
 τόπων δεῦρο πλεόντων ὥς ἡμᾶς, ἵνα παιδευθῶσιν.
 πότερον αὐτοὺς οἶται σπανίζοντας ἐκεῖ πονηρῶν
 ἀνθρώπων ἐνθάδε ποιεῖσθαι τὴν πορείαν; ἀλλὰ παν-
 ταχοῦ πολλὴν ἀφθονίαν εὔροι τις ἂν τῶν συμπονη-
 125 ρεῦεσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν βουλομένων. ἀλλ'
 ἵνα κακοπράγμονες καὶ συκοφάνται γένωνται, πολλὰ
 χρήματα τελέσαντες; ἀλλὰ πρῶτον μὲν οἱ ταύτην
 ἔχοντες τὴν γνώμην πολὺ ἂν ἥδιον τὰ τῶν ἄλλων λά-
 βοιεν ἢ δοῖεν ἑτέροις ὅτιοῦν τῶν σφετέρων αὐτῶν·
 ἔτι δὲ τίνες ἂν ὑπὲρ πονηρίας ἀργύριον ἀναλώσειαν,
 ἔξθ' αὐτοῖς μηδὲν δαπανηθεῖσιν εἶναι τοιούτοις, ὁπό-
 ταν βουληθῶσιν; οὐ γὰρ μαθεῖν ἀλλ' ἐπιχειρῆσαι
 126 μόνον δεῖ τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων. ἀλλὰ δῆλον ὅτι
 καὶ πλέουσι καὶ χρήματα διδόασιν καὶ πάντα ποιοῦσιν
 νομίζοντες αὐτοὶ τε βελτίους γενήσεσθαι καὶ τοὺς
 ἐνθάδε παιδεύοντας πολὺ φρονιμωτέρους εἶναι τῶν
 παρὰ σφίσιν αὐτοῖς· ἐφ' οἷς ἄξιον ἦν ἅπαντας τοὺς
 πολίτας φιλοτιμεῖσθαι καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι
 τοὺς αἰτίους τῇ πόλει τῆς δόξης ταύτης γενομένους.
 127 ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς ἀγνωμόνως ἔχουσιν ὥστ' εἰδό-
 τες καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἀφικνουμένους καὶ τοὺς

- προεστῶτας τῆς παιδείας οὐδὲν κακὸν ἐπιτηδεύοντας,
 ἀλλ' ἀπραγμονεστάτους μὲν ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει
 καὶ πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας, προσέχοντας δὲ τὸν 10
 νοῦν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τὰς συνουσίας μετ' ἀλλήλων
 228 ποιουμένους, ἔτι δὲ τὰ καθ' ἡμέραν εὐτελέστατα καὶ
 κοσμιώτατα ζῶντας καὶ τῶν λόγων ἐπιθυμοῦντας,
 οὐ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις λεγομένων οὐδὲ
 τῶν λυπούντων τινὰς ἀλλὰ τῶν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις εὐδοκιμούντων, ὅμως τολμῶσι βλασφημεῖν περὶ
 αὐτῶν καὶ λέγειν, ὡς ταύτην ποιοῦνται τὴν μελέτην,
 229 ἵν' ἐν τοῖς ἀγῶσι παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτῶσιν. καί-
 τοι τίνες ἂν ἀδικίαν καὶ κακίαν ἀσκοῦντες σωφρονέ-
 στερον τῶν ἄλλων ζῆν ἐθελήσειαν; τίνας δὲ πώποθ'
 ἐωράκασιν οἱ ταῦτα λέγοντες ἀναβαλλομένους καὶ
 θησαυριζομένους τὰς πονηρίας ἀλλ' οὐκ εὐθὺς τῇ
 φύσει τῇ παρούσῃ χρωμένους;
- 230 (κς.* κ'.) Χωρὶς δὲ τούτων, εἴπερ ἡ περὶ τοὺς λό-
 γους δεινότης ποιεῖ τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν,
 προσῆκεν ἅπαντας τοὺς δυναμένους εἰπεῖν πολυπράγ-
 μονας καὶ συκοφάντας εἶναι· τὸ γὰρ αἷτιον ἐν ἅπασι
- 231 ταῦτόν πεφύκεν ἐνεργάζεσθαι. νῦν δ' εὐρήσετε καὶ
 τῶν ἐν τῷ παρόντι πολιτευομένων καὶ τῶν νεωστὶ
 τετελευτηκότων τοὺς πλείστην ἐπιμέλειαν τῶν λόγων
 ποιουμένους βελτίστους ὄντας τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρ-
 ιόντων, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἀρίστους ῥήτορας
 καὶ μεγίστην δόξαν λαβόντας πλείστων ἀγαθῶν αἰ-
 τίους τῇ πόλει γεγεννημένους, ἀρξαμένους ἀπὸ Σό-
- 232 λωνος. ἐκεῖνός τε γὰρ προστάτης τοῦ δήμου καταστάς 108
 οὕτως ἐνομοθέτησε καὶ τὰ πράγματα διέταξε καὶ τὴν
 πόλιν κατεσκεύασεν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀγαπᾶσθαι τὴν
 διοίκησιν τὴν ὑπ' ἐκείνου συνταχθεῖσαν· μετὰ δὲ
 ταῦτα Κλεισθένης ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν

τυράννων, λόγῳ πείσας τοὺς Ἀμφικτύονας δανεῖσαι
 τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων αὐτῷ, τὸν τε δῆμον κατήγαγε
 καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβαλε καὶ τὴν δημοκρατίαν
 ἐκείνην κατέστησε τὴν αἰτίαν τοῖς Ἑλλησι τῶν μεγί-
 33 στων ἀγαθῶν γενομένην· ἐπὶ δὲ τούτῳ Θεμιστοκλῆς
 ἡγεμὼν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Περσικῷ γενόμενος, συμ-
 βουλευσας τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν,
 ὃ τίς ἂν οἶός τ' ἐγένετο πείσαι μὴ πολὺ τῷ λόγῳ διε-
 νεγκῶν; εἰς τοῦτ' αὐτῶν τὰ πράγματα προήγαγεν,
 ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνάστατοι γενομένοι πολὺν χρό-
 34 νον δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν· τὸ δὲ τελευ-
 ταῖον Περικλῆς καὶ δημαγωγὸς ὢν ἀγαθὸς καὶ ρήτωρ
 ἄριστος οὕτως ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς
 καὶ τοῖς ἀναθήμασι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὥστ' ἔτι
 καὶ νῦν τοὺς εἰσαφικνουμένους εἰς αὐτὴν νομίζειν
 μὴ μόνον ἄρχειν ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκρό-
 35 πολιν οὐκ ἐλάττω μυρίων ταλάντων ἀνήνεγκεν. καὶ
 τούτων τῶν ἀνδρῶν τῶν τηλικαῦτα διαπραξαμένων
 οὐδεὶς λόγων ἡμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτ' ἄλλων τῶν 109
 ἄλλων προσέσχον αὐτοῖς τὸν νοῦν, ὥστε Σόλων μὲν
 τῶν ἐπὶ σοφιστῶν ἐκλήθη καὶ ταύτην ἔσχε τὴν ἐπω-
 νυμίαν τὴν νῦν ἀτιμαζομένην καὶ κρινομένην παρ'
 ὑμῖν, Περικλῆς δὲ δυοῖν ἐγένετο μαθητῆς, Ἀναξαγό-
 ρου τε τοῦ Κλαζομενίου καὶ Δάμωνος τοῦ κατ' ἐκεί-
 ρον τὸν χρόνον φρονιμωτάτου δόξαντος εἶναι τῶν
 36 πολιτῶν. ὥστ' ἐκ τίνων ἂν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπι-
 δεῖξειεν, ὥς οὐχ αἱ δυνάμεις αἱ τῶν λόγων κακο-
 πράγμονας τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσιν; ἀλλ' οἱ τοι
 αὐτὴν φύσιν ἔχοντες, οἷαν περ ὁ κατήγορος, πονηροῖς,
 οἶμαι, καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς πράγμασι χρώμενοι
 διατελοῦσιν.

- 237 (κς.* κς.) Ἔχω δὲ δεῖξαι καὶ τόπους, ἐν οἷς ἔξεστιν ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις τοὺς πολυπράγμονας καὶ τοὺς ταῖς αἰτίαις ἐνόχους ὄντας, ἃς οὗτοι τοῖς σοφισταῖς ἐπιφέρουσιν. ἐν γὰρ ταῖς σανίσι ταῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκτιθεμέναις ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐν μὲν ταῖς τῶν θεσμοθετῶν ἀμφοτέρους ἐνεῖναι, τοὺς τε τὴν πόλιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας, ἐν δὲ ταῖς τῶν ἑνδεκα τοὺς τε κακουργοῦντας καὶ τοὺς τούτοις ἐφεστῶτας, ἐν δὲ ταῖς τῶν τετταράκοντα τοὺς τ' ἐν τοῖς ἰδίοις πράγμασιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς μὴ
- 238 δικαίως ἐγκαλοῦντας· ἐν αἷς τοῦτον μὲν καὶ τοὺς τούτου φίλους εὖροιτ'· ἂν ἐν πολλαῖς ἐγγεγραμμένους, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ διατριβὴν ὄντας οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων ἐνόντας ἀλλ' οὕτω τὰ 110 περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διοικοῦντας ὥστε μηδὲν δεῖσθαι
- 239 τῶν ἀγῶνων τῶν παρ' ὑμῖν. καίτοι τοὺς μήτ' ἐν ταῖς πραγματείαις ταύταις ὄντας μήτ' ἀκολάστως ζῶντας μήτε περὶ ἄλλην πρᾶξιν μηδεμίαν αἰσχρὰν γεγενημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι προσήκει μᾶλλον ἢ κρίνεσθαι; ὁῖον γὰρ, ὅτι τοιαῦτα τοὺς συνόντας παιδεύομεν, οἷά περ αὐτοὶ τυγχάνομεν ἐπιτηδεύοντες.
- 240 (κς.* κβ.) Ἐτι τοίνυν γινώσcesθε σαφέστερον ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων, ὥς πόρρω τοῦ διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἐσμέν. εἰ γὰρ τι τοιοῦτον ἐποιούμεν, οὐκ ἂν Λυσίμαχος ἦν ὁ λυπούμενος ὑπὲρ αὐτῶν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν τοιούτων, ἀλλὰ τοὺς πατέρας ἂν ἐωρᾶτε τῶν συνόντων. ἡμῖν καὶ τοὺς οἰκείους ἀγανακτοῦντας καὶ γραφομένους καὶ δίκην
- 241 ζητοῦντας παρ' ἡμῶν λαμβάνειν. νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν συνισταῖσι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν καὶ χρήματα διδύασιν καὶ χαίρουσιν, ὅποταν ὀρῶσιν αὐτοὺς μεθ' ἡμῶν ἡμερεύοντας, οἱ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ

πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν, ὧν τίνες ἂν ἥδιον ἴδοιεν πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς γιγνομένους; ἴσασι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐν μὲν τοῖς τοιούτοις δυναστεύοντας, ὑπὸ δὲ τῶν καλῶν κἀγαθῶν καὶ νοῦν ἐχόντων ἀπολλυμένους, ὁπόταν ληφθῶσιν.

242 ὥσθ' οὗτοι μὲν σωφρονοῦσιν ἀναιρεῖν ζητοῦντες ἀπάσας τὰς τοιαύτας διατριβάς, ἐν αἷς ἡγροῦνται βελ- 111
τίους γενομένους χαλεπωτέρους ἔσεσθαι ταῖς αὐτῶν πονηρίαις καὶ συκοφαντίαις, ὑμᾶς δὲ προσήκει τᾶ-
ναντία τούτοις πράττειν καὶ ταῦτα νομίζειν εἶναι κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων, οἷς ἂν τούτους ὀρᾶτε
μάλιστα πολεμοῦντας.

243 (κς.* κγ'.) Ἄτοπον δέ τι τυγχάνω πεπονθώς· εἰ-
ρήσεται γὰρ, εἰ καὶ τινες λίαν εὐμετάβολον εἶναι με
φήσουσιν. ὀλίγω μὲν γὰρ πρότερον ἔλεγον, ὥς πολ-
λοι τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν διεψευσμένοι τῆς
φιλοσοφίας τραχύτερον πρὸς αὐτὴν ἔχουσι, νῦν δ'
οὕτως ἐναργεῖς ὑπέλληφα τοὺς λόγους εἶναι τοὺς εἰ-
ρημένους καὶ πᾶσι φανεροὺς, ὥστ' οὐδεὶς ἀγνοεῖν
μοι δοκεῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς οὐδὲ καταγιγνώσκειν
ἡμῶν, ὥς διαφθείρομεν τοὺς μαθητὰς, οὐδὲ πεπον-
θέναι τοιοῦτον οὐδὲν, οἷον αὐτοὺς ὀλίγω πρότερον

244 ἡτιώμην· ἀλλ' εἰ δεῖ τᾶλῃθὲς εἰπεῖν καὶ τὸ νῦν ἐν τῇ
διανοίᾳ μοι παρεσχηκός, ἡγοῦμαι πάντας τοὺς φιλο-
τίμως διακειμένους, ἐπιθυμητικῶς ἔχοντας τοῦ φρο-
νεῖν εὖ καὶ λέγειν, αὐτοὺς μὲν ἀμελεῖν τούτων, τοὺς
μὲν διὰ ῥαθυμίας, τοὺς δὲ καταμεμφομένους τὴν φύ-
σιν τὴν αὐτῶν, τοὺς δὲ δι' ἄλλας τινὰς προφάσεις,

245 παμπληθεῖς δ' εἰσὶ, πρὸς δὲ τοὺς πολλὴν ἐπιμέλειαν
ποιουμένους καὶ τυχεῖν βουλομένους, ὧν εἰς ἐπιθυ-
μίαν αὐτοὶ καθεστᾶσι, δυσκόλως ἔχειν καὶ ζηλοτυπεῖν
καὶ τὰς ψυχὰς τεταραγμένως διακεῖσθαι καὶ πεπονθέ- 112

- ναι παραπλήσια τοῖς ἑρῶσι· τίνα γὰρ ἂν τις αὐτοῖς
 246 ἐπενεργεῖν αἰτίαν ἔχοι προεπωδεστέραν ταύτης; οἷτι-
 νες μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι τοὺς καλῶς χρῆσθαι
 τῷ λόγῳ δυναμένους, ἐπιτιμῶσι δὲ τῶν νεωτέρων τοῖς
 τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς βουλομένοις. καὶ τοῖς μὲν
 θεοῖς οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐκ ἂν εὖξαιτο μάλιστα μὲν
 αὐτὸς δύνασθαι λέγειν, εἰ δὲ μὴ, τοὺς παῖδας καὶ τοὺς
 247 οἰκείους τοὺς αὐτοῦ· τοὺς δὲ πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ
 τοῦτο κατεργάσασθαι πειρωμένους, ὃ παρὰ τῶν θεῶν
 αὐτοὶ βούλονται λαβεῖν, οὐδέν φασι τῶν δεόντων
 πράττειν, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ὥς ἐξηπατημένων καὶ πεφε-
 νაკισμένων προσποιοῦνται καταγελαῶν αὐτῶν, ὁπόταν
 δὲ τύχωσι, μεταβαλόντες ὥς περὶ πλεονεκτεῖν δυνα-
 248 μένων τοὺς λόγους ποιοῦνται. καὶ συμβούλοις μὲν,
 ὅταν κίνδυνός τις καταλάβῃ τὴν πόλιν, τοῖς ἄριστα
 περὶ τῶν πραγμάτων λέγουσι τούτοις χρῶνται, καὶ
 πράττουσιν, ὃ τι ἂν οἱ τοιοῦτοι παραινέσωσι· περὶ δὲ
 τοὺς ἔργον ποιουμένους, ὅπως χρησίμους αὐτοὺς ἐν
 τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις τῇ πόλει παρασχέσουσι,
 βλασφημεῖν οἶονται χρῆναι. καὶ Θηβαίοις μὲν καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἐχθροῖς τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσι, τοὺς δ' ἐκ
 παντὸς τρόπου ζητοῦντας τὴν νόσον ταύτην διαφυγεῖν
 249 λοιδοροῦντες διατελοῦσιν. ὃ δ' οὐ μόνον ταραχῆς ση- 113
 μεῖόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς ὀλιγωρίας·
 τὴν μὲν γὰρ Πειθὰ μίαν τῶν θεῶν νομίζουσιν εἶναι
 καὶ τὴν πόλιν ὀρῶσι καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν θυ-
 σίαν αὐτῇ ποιουμένην, τοὺς δὲ τῆς δυνάμεως ἥς ἡ θεὸς
 ἔχει μετασχεῖν βουλομένους ὥς κακοῦ πράγματος ἐπι-
 250 θυμοῦντας διαφθείρεσθαί φασιν. ὃ δὲ πάντων δεινό-
 τατον, ὅτι προκρίνειαν μὲν ἂν τὴν ψυχὴν σπουδαιοτέ-
 ραν εἶναι τοῦ σώματος, οὕτω δὲ γινώσκοντες ἀποδέ-
 χονται μᾶλλον τοὺς γυμναζομένους τῶν φιλοσοφούν

των. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογον τοὺς τοῦ φανυλοτέρου ποιουμένους τὴν ἐπιμέλειαν ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου, καὶ ταῦτα πάντων εἰδότες διὰ μὲν εὐξίαν σώματος οὐδὲν πώποτε τὴν πόλιν τῶν ἐλλογίμων ἔργων διαπραξαμένην, διὰ δὲ φρόνησιν ἀνδρὸς εὐδαιμονεστάτην καὶ μερίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γενομένην;

- 51 (κς'. *κδ'.) Πολὺ δ' ἂν τις ἔχοι πλείους τούτων ἐναντιώσεις συναγαγεῖν τῶν ἀκμαζόντων τε μᾶλλον ἢ γὰρ καὶ τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος μὴ φροντιζόντων. ἐπεὶ καὶ τάδε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἔνεστιν εἰπεῖν. φέρε γὰρ, εἴ τινες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντες τῇ μὲν πόλει μηδὲν εἶεν χρήσιμοι, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζοιεν καὶ τοὺς τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αἰσχύνοιεν, ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς αἰτίους τοῦ πλούτου μέμψασθαι τολμήσειεν ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτοὺς 114
- 52 τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζειν ἀξιώσειεν; τί δ' εἴ τινες ὀπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μὴ χρῶντο ταῖς ἐπιστήμας, ἐπανάστασιν δὲ ποιήσαντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθείρειαν, ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάξειν ὥς οἷόν τ' ἄριστα παιδεύοντες τῶν μὲν ἀγῶνων ἀμελοῖεν, τοὺς δ' ἀπαντῶντας τύπτοιεν, τίς οὐκ ἂν τούτων τοὺς μὲν διδασκάλους ἐπαινέσειε, τοὺς δὲ κακῶς χρωμένους οἷς ἐμαθον 53 ἀποκτείνειεν; οὐκοῦν χορὴ καὶ περὶ τῶν λόγων τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν, ἥνπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ μὴ περὶ τῶν ὁμοίων τἀναντία γινώσκειν, μηδὲ πρὸς τοιοῦτον πρᾶγμα δυσμενῶς φαίνεσθαι διακειμένους, ὃ πάντων τῶν ἐνόντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτιόν ἐστιν. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον, οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ

ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχά-
 254 νομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἅλλή-
 λους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ὧν ἂν βου-
 ληθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν
 ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ᾠκίσσαμεν καὶ νόμους
 ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὖρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ
 δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκата-
 255 σκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδί- 115
 κων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχυρῶν ἐνομοθέτησεν,
 ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἶοί τ' ἦμεν οἰκεῖν μετ'
 ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχουμεν καὶ
 τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζουμεν. διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνο-
 ῆτους παιδεύουμεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζουμεν·
 τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον ση-
 μεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθοῦς καὶ νόμιμος καὶ
 256 δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. μετὰ
 τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα
 καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ
 πίστεσιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθουμεν, ταῖς
 αὐταῖς ταύταις βουλευόμενοι χρῶμεθα, καὶ ῥητορι-
 κοὺς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυνα-
 μένους, εὐβούλους δὲ νομίζουμεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ
 πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶ-
 257 σιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης
 εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν
 ἀλόγως γιγνόμενον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργῶν καὶ τῶν δια-
 νοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα καὶ μάλιστα
 χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον νοῦν ἔχοντας. ὧν οὐ-
 δὲν ἐνθυμηθεῖς Λυσίμαχος κατηγορεῖν ἐτόλμησε τῶν
 ἐπιθυμούντων τοιούτου πράγματος, ὃ τοσοῦτων τὸ
 πλήθος καὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἀγαθῶν αἰτίον
 ἐστίν.

58 (κς.* κς.) Καὶ τί δεῖ τούτου θαυμάζειν, ὅπου
 καὶ τῶν περὶ τὰς ἐριδας σπουδαζόντων ἐνιοὶ τινες 116
 ὁμοίως βλασφημοῦσι περὶ τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ
 τῶν χρησίμων ὥσπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων,
 οὐκ ἄγνοοῦντες τὴν δύναμιν αὐτῶν, οὐδ' ὅτι τάχιστ'
 ἂν οὔτοι τοὺς χρωμένους ὠφελήσειαν, ἀλλ' ἐλπίζον-
 59 τες, ἣν τούτους διαβάλλωσι, τοὺς αὐτῶν ἐντιμοτέ-
 ρους ποιήσειν. περὶ ὧν δυνηθεῖην μὲν ἂν ἴσως δια-
 λεχθῆναι πολὺ πικρότερον ἢ' κεῖνοι περὶ ἡμῶν, οὐ-
 δέτερον δ' οἶμαι δεῖν, οὔθ' ὅμοιος γίνεσθαι τοῖς
 ὑπὸ τοῦ φθόνου διεφθαρμένοις, οὔτε ψέγειν τοὺς μη-
 δὲν μὲν κακὸν τοὺς συνόντας ἐργαζομένους, ἥττον
 δ' ἐτέρων εὐεργετεῖν δυναμένους. οὐ μὲν ἀλλὰ μι-
 κρὰ γε μνησθήσομαι περὶ αὐτῶν, μάλιστα μὲν ὅτι
 60 κἀκεῖνοι περὶ ἡμῶν, ἔπειθ' ὅπως ἂν ὑμεῖς σαφέστε-
 ρον εἰδότες τὴν δύναμιν αὐτῶν οὕτω διακήσθε πρὸς
 ἑκάστους ἡμῶν, ὥσπερ δίκαιόν ἐστι, πρὸς δὲ τούτοις
 ἵνα καὶ τοῦτο ποιήσω φανερόν, ὅτι περὶ τοὺς πολιτι-
 κοὺς λόγους ἡμεῖς ὄντες, οὓς ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι
 φιλαπεχθήμονας, πολὺ πικρότεροι τυγχάνομεν αὐτῶν
 ὄντες· οἱ μὲν γὰρ αἰεὶ τι περὶ ἡμῶν φλαῦρον λέγου-
 σιν, ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον, ἀλλὰ ταῖς ἀλη-
 61 θεαῖς χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τοὺς
 ἐν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις δυναστεύοντας καὶ τοὺς περὶ
 τὴν ἀστρολογίαν καὶ γεωμετρίαν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν
 μαθημάτων διατρίβοντας οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὠφελεῖν 117
 τοὺς συνόντας, ἐλάττω μὲν ὧν ὑπισχνοῦνται, πλείω
 62 δ' ὧν τοῖς ἄλλοις δοκοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ πλείστοι τῶν
 ἀνθρώπων ὑπειλήφασιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν
 εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν
 οὔτ' ἐπὶ τῶν ιδίῳ οὔτ' ἐπὶ τῶν κοινῶν εἶναι χρή-
 σιμον, ἀλλ' οὐδ' ἐν ταῖς μνείαις οὐδένα χρόνον ἐμμέ-

νειν ταῖς τῶν μαθόντων διὰ τὸ μήτε τῷ βίῳ παρακο-
 λουθεῖν μήτε ταῖς πράξεσιν ἐπαμύνειν ἀλλ' ἔξω
 263 παντάπασιν εἶναι τῶν ἀναγκαίων. ἐγὼ δ' οὐθ' οὐ-
 τως οὔτε πόρρω τούτων ἔγνωκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷ
 τε νομίζοντες μηδὲν χρησίμην εἶναι τὴν παιδείαν
 ταύτην πρὸς τὰς πράξεις ὀρθῶς μοι δοκοῦσι γιννώ-
 σκειν, οἳ τ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν ἀληθῆ λέγειν. διὰ
 τοῦτο δ' οὐχ ὁμολογούμενον αὐτὸν αὐτῷ τὸν λόγον
 εἰρηκα, διότι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα τὴν φύσιν οὐ-
 264 δὲν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις οἷς διδασκόμεθα. τὰ μὲν
 γὰρ ἄλλα τότε ὠφελεῖν ἡμᾶς πέφυκεν, ὅταν λάβωμεν
 αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα δὲ τοὺς μὲν ἀπηκριβω-
 μένους οὐδὲν ἂν εὐεργετήσῃς πλὴν τοὺς ἐντεῦθεν
 ζῆν προηρημένους, τοὺς δὲ μανθάνοντας ὀνίνησι·
 περὶ γὰρ τὴν περιττολογίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς
 265 ἀστρολογίας καὶ γεωμετρίας διατρίβοντες καὶ δυσκα-
 ταμαθήτοις πράγμασιν ἀναγκαζόμενοι προσέχειν τὸν
 νοῦν, ἔτι δὲ συνεπιζόμενοι λέγειν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς
 λεγομένοις καὶ δεικνυμένοις καὶ μὴ πεπλανημένην 11
 ἔχειν τὴν διάνοιαν, ἐν τούτοις γυμνασθέντες καὶ παρ-
 οξυνθέντες ῥᾶον καὶ θᾶττον τὰ σπουδαιότερα καὶ
 πλείονος ἄξια τῶν πραγμάτων ἀποδέχεσθαι καὶ μαν-
 266 θάνειν δύνανται. φιλοσοφίαν μὲν οὖν οὐκ οἶμαι δεῖν
 προσαγορεύειν τὴν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι μήτε πρὸς
 τὸ λέγειν μήτε πρὸς τὸ πράττειν ὠφελοῦσαν, γυμνα-
 σίαν μέντοι τῆς ψυχῆς καὶ παρασκευὴν τῆς φιλοσο-
 φίας καλῶ τὴν διατριβὴν τὴν τοιαύτην, ἀνδρικωτέραν
 μὲν ἢς οἱ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις ποιοῦνται, τὰ
 267 δὲ πλεῖστα παραπλησίαν· καὶ γὰρ ἐκείνων οἱ περὶ
 τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην
 παιδείαν διαπονηθέντες πρὸς μὲν τὸ βέλτιον εἰπεῖν
 ἢ βουλεύσασθαι περὶ τῶν πραγμάτων οὐδεμίαν πῶ

λαμβάνουσιν ἐπίδοσιν, αὐτοὶ δ' αὐτῶν εὐμαθέστεροι
 γίνονται πρὸς τὰ μείζω καὶ σπουδαιότερα τῶν μα-
 68 θημάτων. διατρίψαι μὲν οὖν περὶ τὰς παιδείας ταύ-
 τας χρόνον τινὰ συμβουλευσάμ' ἂν τοῖς νεωτέροις,
 μὴ μέντοι περιδεῖν τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν κατασκελε-
 τευθεῖσαν ἐπὶ τούτοις μηδ' ἐξοκείλασαν εἰς τοὺς λό-
 γους τοὺς τῶν παλαιῶν σοφιστῶν, ὧν ὁ μὲν ἄπειρον
 τὸ πλῆθος ἔφησεν εἶναι τῶν ὄντων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ
 τέτταρα καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς, Ἴων δ' οὐ
 πλείω τριῶν, Ἀλκμαίων δὲ δύο μόνα, Παρμενίδης δὲ
 59 καὶ Μέλισσος ἓν, Γοργίας δὲ παντελῶς οὐδέν. ἡγοῦ- 119
 μαι γὰρ τὰς μὲν τοιαύτας περιττολογίας ὁμοίας εἶναι
 ταῖς θαυμαστοποιαῖς, ταῖς οὐδὲν μὲν ὠφελούσαις, ὑπὸ
 δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γιγνομέναις, δεῖν δὲ
 τοὺς προὔργου τι ποιεῖν βουλομένους καὶ τῶν λόγων
 τοὺς ματαίους καὶ τῶν πράξεων τὰς μηδὲν πρὸς τὸν
 βίον φερούσας ἀναιρεῖν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατριβῶν.
 70 (κς.* κς.) Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη μοι τὸ
 νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι·
 περὶ δὲ σοφίας καὶ φιλοσοφίας τοῖς μὲν περὶ ἄλλων
 τινῶν ἀγωνιζομένοις οὐκ ἂν ἀρμόσειε λέγειν περὶ
 τῶν ὀνομάτων τούτων, ἔστι γὰρ ἄλλότρια πάσαις ταῖς
 πραγματείαις, ἔμοι δ' ἐπειδὴ καὶ κρίνομαι περὶ τῶν
 τοιούτων καὶ τὴν καλουμένην ὑπὸ τινῶν φιλοσοφίαν
 οὐκ εἶναι φημί, προσήκει τὴν δικαίως ἂν νομιζομένην
 71 ὀρίσαι καὶ δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς. ἀπλῶς δέ πως τυγχά-
 νω γιγνώσκων περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔνεστιν
 ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμην λαβεῖν, ἣν
 ἔχοντες ἂν εἰδείμεν ὅ τι πρακτέον ἢ λεκτέον ἐστίν,
 ἐκ τῶν λοιπῶν σοφοὺς μὲν νομίζω τοὺς ταῖς δόξαις
 ἐπιτυγχάνειν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ βελτίστου δυναμέ-
 νους, φιλοσόφους δὲ τοὺς ἐν τούτοις διατρίβοντας,

- 272 ἐξ ὧν τάχιστα λήφονται τὴν τοιαύτην φρόνησιν. ἃ
 δ' ἐστὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ταύτην ἔχοντα τὴν δύνα-
 μιν ἔχω μὲν εἰπεῖν, ὅκνω δὲ λέγειν· οὕτω γάρ ἐστι 120
 σφόδρα καὶ παράδοξα καὶ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἀφε-
 στῶτα διανοίας, ὥστε φοβοῦμαι, μὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν
 ἀκούσαντες θοορύβου καὶ βοῆς ἅπαν ἐμπλήσητε τὸ
 δικαστήριον. ὅμως δὲ καίπερ οὕτω διακείμενος ἐπι-
 χειρήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· αἰσχύνομαι γάρ, εἴ
 τισι δόξω δεδιῶς ὑπὲρ γήρως καὶ μικροῦ βίου προ-
 273 διδόναι τὴν ἀλήθειαν. δέομαι δ' ὑμῶν μὴ προκατα-
 γνῶναί μου τοιαύτην μαυρίαν, ὥς ἄρ' ἐγὼ κινδυνεύων
 προειλόμην ἂν λόγους εἰπεῖν ἐναντίους ταῖς ὑμετέραις
 γνώμαις, εἰ μὴ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀκολούθους
 αὐτοὺς ἐνόμιζον εἶναι καὶ τὰς ἀποδείξεις ἀληθεῖς καὶ
 274 σαφεῖς ὧμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν. ἡγοῦμαι δὲ τοιαύτην
 μὲν τέχνην, ἣτις τοῖς κακῶς πεφυκόσιν ἀρετὴν ἐνεργά-
 σαιτ' ἂν καὶ δικαιοσύνην, οὔτε πρότερον οὔτε νῦν
 οὐδεμίαν εἶναι, τοὺς τε τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους
 περὶ αὐτῶν πρότερον ἀπερεῖν καὶ παύσεσθαι ληροῦν-
 275 τας πρὶν εὐρεθῆναι τινα παιδείαν τοιαύτην, οὐ μὴν
 ἀλλ' αὐτοὺς γ' αὐτῶν βελτίους ἂν γίνεσθαι καὶ
 πλείονος ἀξίους, εἰ πρὸς τε τὸ λέγειν εὖ φιλοτίμως
 διατεθεῖεν καὶ τοῦ πείθειν δύνασθαι τοὺς ἀκούον-
 τας ἐρασθεῖεν καὶ πρὸς τούτοις τῆς πλεονεξίας ἐπι-
 θυμήσειαν, μὴ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνοήτων νομιζομένης
 ἀλλὰ τῆς ὡς ἀληθῶς τὴν δύναμιν ταύτην ἐχούσης.
 276 καὶ ταῦθ' ὥς οὕτω πέφυκε ταχέως οἶμαι δηλώσειν. 121
 πρῶτον μὲν γὰρ ὁ λέγειν ἢ γράφειν προαιρουμένος
 λόγους ἀξίους ἐπαίνου καὶ τιμῆς οὐκ ἔστιν ὅπως ποι-
 ῆσεται τὰς ὑποθέσεις ἀδίκους ἢ μικρὰς ἢ περὶ τῶν
 ἰδίων συμβολαίων ἀλλὰ μεγάλας καὶ καλὰς καὶ φι-
 λανθρωποὺς καὶ περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων· μὴ

γὰρ τοιαύτας εὐρίσκων οὐδὲν διαπράσσεται τῶν δεόν-
 77 των. ἔπειτα τῶν πράξεων τῶν συντεινουσῶν πρὸς
 τὴν ὑπόθεσιν ἐκλέσσεται τὰς προπωδεστάτας καὶ μά-
 λιστα συμφερούσας· ὁ δὲ τὰς τοιαύτας συνεθιζόμενος
 θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν οὐ μόνον περὶ τὸν ἐνεστῶτα
 λόγον ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὴν αὐτὴν
 ἔξει ταύτῃ δύναμιν, ὥσθ' ἅμα τὸ λέγειν εὖ καὶ τὸ
 φρονεῖν παραγενήσεται τοῖς φιλοσόφως καὶ φιλοτί-
 78 μως πρὸς τοὺς λόγους διακειμένοις. καὶ μὴν οὐδ' ὁ
 πείθειν βουλούμενος ἀμελήσει τῆς ἀρετῆς ἀλλὰ τού-
 τῳ μάλιστα προσέξει τὸν νοῦν, ὅπως δόξαν ὡς ἐπι-
 εικεστάτην λήψεται παρὰ τοῖς συμπολιτευομένοις.
 τίς γὰρ οὐκ οἶδε καὶ τοὺς λόγους ἀληθεστέρους δο-
 κοῦντας εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν εὖ διακειμένων λεγομέ-
 νους ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν διαβεβλημένων, καὶ τὰς πί-
 στεις μείζον δυναμένας τὰς ἐκ τοῦ βίου γεγεννημέ-
 νας ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου πεπορισμένας; ὥσθ' ὅσῳ
 περ' ἂν τις ἐρρωμενεστέρως ἐπιθυμῇ πείθειν τοὺς
 ἀκούοντας, τοσοῦτ' ἄλλοι ἀσκήσει καλὸς κἀγαθὸς 122
 79 εἶναι καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμεῖν. καὶ μηδεὶς
 ὑμῶν οἰέσθω τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας γιννώσκειν,
 ὅσῃν ἔχει ῥοπὴν εἰς τὸ πείθειν τὸ τοῖς κρίνουσιν ἀρέ-
 σκειν, τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντας μόνους
 ἀγνοεῖν τὴν τῆς εὐνοίας δύναμιν· πολὺ γὰρ ἀκρι-
 80 βέστερον τῶν ἄλλων καὶ ταῦτ' ἴσασι, καὶ πρὸς τού-
 τοις, ὅτι τὰ μὲν εἰκότα καὶ τὰ τεκμήρια καὶ πᾶν τὸ
 τῶν πίστεων εἶδος τοῦτο μόνον ὠφελεῖ τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ
 περ' ἂν αὐτῶν ἕκαστον τύχῃ ῥηθὲν, τὸ δὲ δοκεῖν εἶναι
 καλὸν κἀγαθὸν οὐ μόνον τὸν λόγον πιστότερον ἐποίη-
 σεν ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τοῦ τὴν τοιαύτην δόξαν ἔχον-
 τος ἐντιμωτέρας κατέστησεν, ὑπὲρ οὗ σπουδαστέον ἐστὶ
 τοῖς εὖ φρονοῦσι μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων

- 281 (κς'.* κς'.) Τὸ τοίνυν περὶ τὴν πλεονεξίαν, ὃ
 δυσχερέστατον ἦν τῶν ῥηθέντων· εἰ μὲν τις ὑπολαμ-
 βάνει τοὺς ἀποστεροῦντας ἢ παραλογιζομένους ἢ
 κακόν τι ποιοῦντας πλεονεκτεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν·
 οὐδένες γὰρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μᾶλλον ἐλαττοῦνται
 τῶν τοιούτων, οὐδ' ἐν πλείοσιν ἀπορίαις εἶσιν, οὐδ'
 ἐπονειδιστότερον ζῶσιν, οὐδ' ὅλως ἀθλιώτεροι τυγχά-
 282 νουσιν ὄντες· χρηὴ δὲ καὶ νῦν πλέον ἔχειν ἡγεῖσθαι
 καὶ πλεονεκτῆσειν νομίζειν παρὰ μὲν τῶν θεῶν τοὺς
 εὐσεβεστάτους καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν τὴν ἐκεί-
 νων ἐπιμελεστάτους ὄντας, παρὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
 τοὺς ἄριστα πρὸς τούτους, μεθ' ὧν ἂν οἰκῶσι καὶ 12
 πολιτεύωνται, διακειμένους, καὶ τοὺς βελτίστους αὐ-
 283 τοὺς εἶναι δοκοῦντας. καὶ ταῦτα καὶ ταῖς ἀληθείαις
 οὕτως ἔχει καὶ συμφέρει τὸν τρόπον τοῦτον λέγεσθαι
 περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ νῦν γ' οὕτως ἀνέστραπται καὶ
 συγκέχυται πολλὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδὲ τοῖς
 ὀνόμασιν ἐνιοὶ τινες ἔτι χρῶνται κατὰ φύσιν ἀλλὰ
 μεταφέρουσιν ἀπὸ τῶν καλλίστων πραγμάτων ἐπὶ τὰ
 284 φανυλότατα τῶν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς μὲν γε βωμολο-
 χευομένους καὶ σκώπτειν καὶ μιμείσθαι δυναμένους
 εὐφυεῖς καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης
 τυγχάνειν τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας· τοὺς
 δὲ ταῖς κακοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις χρωμένους,
 καὶ μικρὰ μὲν λαμβάνοντας, πονηρὰν δὲ δόξαν κτω-
 μένους, πλεονεκτικούς νομίζουσιν, ἀλλ' οὐ τοὺς ὀσιω-
 τάτους καὶ δικαιοτάτους, οἳ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐ
 285 τῶν κακῶν πλεονεκτοῦσι· τοὺς δὲ τῶν μὲν ἀναγκαί-
 ων ἀμελοῦντας, τὰς δὲ τῶν παλαιῶν σοφιστῶν τερα-
 τολογίας ἀγαπῶντας φιλοσοφεῖν φασιν, ἀμελήσαντες
 ἐπαινεῖν τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθάνοντας καὶ μελετῶν-
 τας, ἐξ ὧν καὶ τὸν ἰδιον οἶκον καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς πό-

λεως καλῶς διοικήσουσιν, ὧν περ ἔνεκα καὶ πονητέον
 καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον ἐστίν. ἀφ' ὧν
 ὑμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ἀπελεύνετε τοὺς νεωτέρους,
 ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν διαβαλλόντων τὴν τοι- 124
 286 αὐτήν παιδείαν. καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς μὲν
 ἐπεικιστάτους αὐτῶν ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ
 ῥαθυμίαις καὶ παιδιαῖς τὴν ἡλικίαν διάγειν, ἀμελή-
 σαντες τοῦ σπουδάζειν, ὅπως ἔσονται βελτίους, τοὺς
 δὲ χεῖρῳ τὴν φύσιν ἔχοντας ἐν τοιαύταις ἀκολασίαις
 ἡμερεῦειν, ἐν αἷς πρότερον οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπεικῆς
 287 οὐδεὶς ἐτόλμησεν· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἐννεα-
 κροῦνου ψύχουσιν οἶνον, οἱ δ' ἐν τοῖς καπηλείοις
 πίνουσιν, ἕτεροι δ' ἐν τοῖς σκιραφείοις κυβεύουσι,
 πολλοὶ δ' ἐν τοῖς τῶν αὐλητρίδων διδασκαλείοις δια-
 τρίβουσιν. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ ταῦτα προτρέποντας οὐ-
 δεὶς πώποτε τῶν κήδεσθαι φασκόντων τῆς ἡλικίας
 ταύτης εἰς ὑμᾶς εἰσήγαγεν· ἡμῖν δὲ κακὰ παρέχουσιν,
 οἷς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηθενὸς ἄλλου, τούτου γε χάριν
 ἔχειν, ὅτι τοὺς συνόντας τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμά-
 288 των ἀποτρέπομεν. οὕτω δ' ἐστὶ δυσμενὲς ἅπασιν τὸ
 τῶν συκοφαντῶν γένος, ὥστε τοῖς μὲν λυομένοις εἴ-
 κοσι καὶ τριάκοντα μυνῶν τὰς μελλούσας καὶ τὸν ἄλλον
 οἶκον συναναιρήσειν οὐχ ὅπως ἂν ἐπιπλήξειαν, ἀλλὰ
 καὶ συγκαίρουσι ταῖς ἀσωτίαις αὐτῶν, τοὺς δ' εἰς τὴν
 αὐτῶν παιδείαν ὀτιοῦν ἀναλίσκοντας διαφθείρεσθαι
 φασιν. ὧν τίνες ἂν ἀδικώτερον ἔχοιεν τὴν αἰτίαν
 289 ταύτην; οἵτινες ἐν ταύταις μὲν ταῖς ἀκμαῖς ὄντες 125
 ὑπερεῖδον τὰς ἡδονὰς, ἐν αἷς οἱ πλεῖστοι τῶν τηλικού-
 των μάλιστ' αὐτῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἔξον δ' αὐτοῖς ῥα-
 θυμεῖν μηδὲν δαπανωμένοις εἴλοντο πονεῖν, χρήματα
 τελέσαντες, ἄρτι δ' ἐκ παίδων ἐξεληλυθότες ἐγνώσαν,
 290 ἃ πολλοὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐκ ἴσασιν, ὅτι δεῖ τὸν

ὀρθῶς καὶ πρεπόντως προεσιῶτα τῆς ἡλικίας καὶ καλὴν ἀρχὴν τοῦ βίου ποιούμενον αὐτοῦ πρότερον ἢ τῶν αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἐπιμελείαν, καὶ μὴ σπεύδειν καὶ ζητεῖν ἐτέρων ἀρχεῖν, πρὶν ἂν τῆς αὐτοῦ διανοίας λάβῃ τὸν ἐπιστατήσοντα, μηδ' οὕτω χαίρειν μηδὲ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὥς ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τὴν παιδείαν ἐγγιγνομένοις. καίτοι τοὺς τοιοῦτο λογισμῷ κεχρημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι χρὴ μᾶλλον ἢ ψέγεσθαι, καὶ νομίζεσθαι βελτίστους εἶναι καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἡλικιωτῶν;

- 291 Θαναμάξω δ' ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας εἰπεῖν εὐδαιμονίζουσιν ὥς ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ πράγματος αὐτοῖς συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιούτους γενέσθαι βουλομένους λαιδοροῦσιν ὥς ἀδίκου καὶ κακοῦ παιδεύματος ἐπιθυμοῦντας. καίτοι τί τῶν φύσει καλῶν ὄντων μελέτη κατεργασθὲν αἰσχρὸν ἢ κακόν ἐστιν; οὐδὲν γὰρ εὐρήσομεν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ἄλλοις ἐπαινοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοπονίαις ταῖς αὐτῶν ἀγαθόν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ τοὺς παρὰ
- 292 τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως· συμφέρει 126 γὰρ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μάλιστα' ἐπὶ τῶν λόγων μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκιμεῖν. οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ δεινοὶ γενόμενοι λέγειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τύχωσιν, οὕτω χρῆσθαι τοῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ δὲ φιλοσοφία καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν ταύτην λαβόντες, οὐδὲν ἀσκέπτως λέγοντες, ἦττον περὶ τὰς
- 293 πράξεις πλημμελοῦσιν. ὥσθ' ἅπασι μὲν βούλεσθαι προσήκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰπεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα πολιτεύεσθε

καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους, οὓς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις, οἷσπερ ἡ φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων καὶ τὸ γένος τὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄμεινον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἄλλων. ὥστε πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ τοὺς βουλομένους τοῖς αὐτοῖς τούτοις διενεργεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, οἷσπερ ὑμεῖς ἀπάντων, διαφθείρεσθαι ψηφίσαισθε, καὶ τοὺς τῇ παιδείᾳ ταύτῃ χρωμένους, ἧς ὑμεῖς ἡγεμόνες γεγέννησθε, συμφορὰ τινὶ περιβάλοιτε.

(κς'. * κή'.) Χρὴ γὰρ μὴδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντων τῶν δυναμένων λέγειν ἢ παιδεύειν ἢ πόλις 127 ἡμῶν δοκεῖ γεγενῆσθαι διδάσκαλος, εἰκότως· καὶ γὰρ ἅθλα μέγιστα τιθεῖσαν αὐτὴν ὁρῶσι τοῖς τὴν δύναμιν ταύτην ἔχουσι καὶ γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπώτατα παρέχουσιν τοῖς ἀγωνίζεσθαι προηρημένοις καὶ περὶ τὰς τοιαύτας γυμνάζεσθαι βουλομένοις, ἔτι 5 δὲ τὴν ἐμπειρίαν, ἥπερ μάλιστα ποιεῖ δύνασθαι λέγειν, ἐνθὲνδὲ πάντας λαμβάνοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν τῆς φωνῆς κοινότητα καὶ μετριότητα καὶ τὴν ἄλλην εὐτραπελίαν καὶ φιλολογίαν οὐ μικρὸν ἡγοῦνται συμβαλέσθαι μέρος πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν. ὥστ' οὐκ ἀδίκως ὑπολαμβάνουσιν ἅπαντας τοὺς λέγειν ὄν- 7 τας δεινοὺς τῆς πόλεως εἶναι μαθητάς. σκοπεῖτ' οὖν, μὴ παντάπασιν ἢ καταγέλαστον τῆς δόξης ταύτης φλαυρὸν τι καταγιννώσκειν, ἣν ὑμεῖς ἔχετε παρὰ τοῖς Ἑλλήσι πολὺ μᾶλλον ἢγὼ παρ' ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ φανερῶς ὑμῶν αὐτῶν ἔσεσθε κατεψηφισμένοι τὴν 8 τοιαύτην ἀδικίαν καὶ πεπονηκότες ὅμοιον, ὥσπερ ἂν εἰ Λακεδαιμόνιοι τοὺς τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀσχοῦντας ζημιοῦν ἐπιχειροῦεν ἢ Θετταλοὶ παρὰ τῶν ἱππεύειν μελετώντων δίκην λαμβάνειν ἀξιοῦεν. ὑπὲρ ὧν

φυλακτέον ἐστὶν, ὅπως μὴδὲν τοιοῦτον ἐξαμαρτήσε-
 σθε περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, μὴδὲ πιστοτέρους ποιήσετε
 τοὺς λόγους τοὺς τῶν κατηγορούντων τῆς πόλεως ἢ ¹²⁸
 299 τοὺς τῶν ἐπαινούντων. (κς'. * κθ'.) Οἶμαι δ' ὑμᾶς
 οὐκ ἄγνοεῖν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν δυσκόλως
 πρὸς ὑμᾶς ἔχουσιν, οἱ δ' ὥς οἷόν τε μάλιστα φιλοῦσι
 καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἐν ὑμῖν ἔχουσιν. καί
 φασιν οἱ μὲν τοιοῦτοι μόνην εἶναι ταύτην πόλιν,
 τὰς δ' ἄλλας κώμας, καὶ δικαίως ἂν αὐτὴν ἄστυ
 τῆς Ἑλλάδος προσαγορεύεσθαι καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 καὶ διὰ τὰς εὐπορίας τὰς ἐνθύνδε τοῖς ἄλλοις γιγνο-
 μένας καὶ μάλιστα διὰ τὸν τρόπον τῶν ἐνοικούν-
 300 των· οὐδένας γὰρ εἶναι πραότερους οὐδὲ κοινοτέρους,
 οὐδ' οἷς οἰκειότερον ἂν τις τὸν ἅπαντα βίον συνδια-
 τρίψειεν. οὕτω δὲ μεγάλαις χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
 ὥστ' οὐδὲ τοῦτ' ὀκνοῦσι λέγειν, ὥς ἥδιον ἂν ὑπ' ἄν-
 δρὸς Ἀθηναίου ζημιωθεῖεν ἢ διὰ τῆς ἐτέρων ὁμότη-
 τος εὖ πάθοιεν. οἱ δὲ ταῦτα μὲν διασύρουσι, διεξ-
 ιόντες δὲ τὰς τῶν συκοφαντῶν πικρότητας καὶ κακο-
 πραγίας ὅλης τῆς πόλεως ὥς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὐ-
 301 σης κατηγοροῦσιν. ἔστιν οὖν δικαστῶν νοῦν ἔχόντων
 τοὺς μὲν τῶν τοιούτων λόγων αἰτίους γιγνομένους
 ἀποκτείνειν ὥς μεγάλην αἰσχύνην τῇ πόλει περιποι-
 οῦντας, τοὺς δὲ τῶν ἐπαίνων τῶν λεγομένων περὶ
 αὐτῆς μέρος τι συμβαλλομένους τιμᾶν μᾶλλον ἢ τοὺς
 ἀθλητὰς τοὺς ἐν τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι νικῶντας·
 302 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν ἐκείνων κτώμενοι τῇ πόλει
 τυγχάνουσιν καὶ μᾶλλον ἀρμόττουσαν. περὶ μὲν γὰρ ¹²⁹
 τὴν τῶν σωμάτων ἀγωνίαν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβη-
 τοῦντας ἔχομεν, περὶ δὲ τὴν παιδείαν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς
 πρωτεύειν προκρίνειαν. χρὴ δὲ τοὺς μικρὰ λογίζε-
 σθαι δυναμένους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων

διαφέροντας, ἐν οἷς ἡ πόλις εὐδοκιμεῖ, τιμῶντας
 φαίνεσθαι καὶ μὴ φθονερώς ἔχειν μηδ' ἐναντία τοῖς
 103 ἄλλοις Ἑλλησι γινώσκειν περὶ αὐτῶν. ὧν ὑμῖν οὐ-
 δὲν πώποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτον διημαρτήκατε
 τοῦ συμφέροντος, ὥσθ' ἡδίων ἔχετε, δι' οὓς ἀκούετε
 κακῶς ἢ δι' οὓς ἐπαινείσθε, καὶ δημοτικωτέρους εἶναι
 νομίζετε τοὺς τοῦ μισεῖσθαι τὴν πόλιν ὑπὸ πολλῶν
 αἰτίους ὄντας ἢ τοὺς ἅπαντας, οἷς πεπλησιάκασιν,
 104 εὖ διακείσθαι πρὸς αὐτὴν πεποιηκότας. ἦν οὖν σω-
 φρονῆτε, τῆς μὲν ταραχῆς παύσεσθε ταύτης, οὐχ
 οὕτω δ' ὥσπερ νῦν οἱ μὲν τραχέως, οἱ δ' ὀλιγώ-
 ρως διακείσεσθε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὑπο-
 λαβόντες κάλλιστον εἶναι καὶ σπονδαιότατον τῶν
 ἐπιτηδευμάτων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν προτρέ-
 ψετε τῶν νεωτέρων τοὺς βίον ἱκανὸν κεκτημένους
 καὶ σχολὴν ἄγειν δυναμένους ἐπὶ τὴν παιδείαν καὶ
 105 τὴν ἄσκησιν τὴν τοιαύτην, καὶ τοὺς μὲν πονεῖν ἐθέ-
 λοντας καὶ παρασκευάζειν σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ
 πόλει περὶ πολλοῦ ποιήσεσθε, τοὺς δὲ καταβεβλη-
 μένως ζῶντας καὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοντας, πλὴν 130
 ὅπως ἀσελγῶς ἀπολαύσονται τῶν καταλειφθέντων,
 τούτους δὲ μισήσετε καὶ προδότας νομεῖτε καὶ τῆς
 τῶν προγόνων δόξης· μόλις γὰρ, ἦν οὕτως ὑμᾶς αἵ-
 σθωνται πρὸς ἑκατέρους αὐτῶν διακειμένους, ἐθελή-
 σουσιν οἱ νεώτεροι καταφρονήσαντες τῆς ῥαθυμίας
 προσέχειν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ τὸν νοῦν.
 106 ἀναμνησθήτε δὲ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων
 τῶν τῇ πόλει καὶ τοῖς προγόνοις πεπραγμένων, καὶ διέλ-
 θετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε, ποῖός τις ἦν καὶ
 πῶς γεγωνὼς καὶ τίνα τρόπον καὶ πεπαιδευμένος ὁ
 τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν
 καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστήσας, ποῖος δέ τις ὁ τοὺς

- βαρβάρους Μαραθῶνι τῇ μάχῃ νικήσας καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ ταύτης γεγενημένην τῇ πόλει κτησάμενος,
- 307 τίς δ' ἦν ὁ μετ' ἐκείνον τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσας καὶ τοὺς προγόνους ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν, ἦν ἔσχον, προαγαγὼν, ἔτι δὲ τὴν φύσιν τὴν τοῦ Πειραιέως κατιδὼν καὶ τὸ τεῖχος ἀκόντων Λακεδαιμονίων τῇ πόλει περιβαλὼν, τίς δ' ὁ μετὰ τοῦτον ἀργυρίου καὶ χρυσίου τὴν ἀκρόπολιν ἐμπλήσας καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους μεστοὺς πολλῆς εὐδαιμονίας καὶ πλούτου ποι-
- 308 ἦσας· εὐρήσετε γάρ, ἦν ἐξετάζητε τούτων ἕκαστον, οὐ τοὺς συνοφαντικῶς βεβιωκότας οὐδὲ τοὺς ἀμελῶς 131 οὐδὲ τοὺς τοῖς πολλοῖς ὁμοίους ὄντας ταῦτα διαπραγμένους, ἀλλὰ τοὺς διαφέροντας καὶ προέχοντας μὴ μόνον ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς δόξαις ἀλλὰ καὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, τούτους ἀπάντων ἀγαθῶν αἰ-
- 309 τίους γεγενημένους. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἐνθυμουμένους ὑπὲρ μὲν τοῦ πλήθους τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἐν τε τοῖς ἀγῶσι τοῖς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν δικαίων τεύξονται καὶ τῶν ἄλλων τῶν κοινῶν μεθέξουσιν, τοὺς δ' ὑπερέχοντας καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς μελέταις καὶ τοὺς τοιούτους γενέσθαι προθυμουμένους ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν καὶ θεραπεύειν, ἐπισταμένους, ὅτι καὶ τὸ καλῶν καὶ μεγάλων ἡγήσασθαι πραγμάτων καὶ τὸ δύνασθαι τὰς πόλεις ἐκ τῶν κινδύνων σώζειν καὶ τὴν δημοκρατίαν διαφυλάττειν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔνεστιν ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς συνοφάνταις.
- 310 (κξ'). Πολλῶν δ' ἐφεστώτων μοι λόγων ἀπορῶ, 343 πῶς αὐτοὺς διαθῶμαι· δοκεῖ γάρ μοι καθ' αὐτὸ μὲν ἕκαστον ὧν διανοοῦμαι ῥηθὲν ἐπιεικὲς ἂν φανῇται, πάντα δὲ νυνὶ λεγόμενα πολὺν ἂν ὄχλον ἐμοί τε καὶ d τοῖς ἀκούουσι παρασχεῖν. ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἤδη προειρημένων δέδοικα, μὴ τοιοῦτόν τι πάθος αὐτοῖς

1 διὰ τὸ πλῆθος τυγχάνη συμβεβηκός. οὕτω γὰρ ἀπλή-
 στως ἅπαντες ἔχομεν περὶ τοὺς λόγους, ὥστ' ἐπαινοῦ-
 μεν μὲν τὴν εὐκαιρίαν καὶ φάμεν οὐδὲν εἶναι τοιοῦ-
 του, ἐπειδὰν δ' οἰηθῶμεν, ὥς ἔχομέν τι λέγειν, ἀμελή-
 σαντες τοῦ μετριάξειν, κατὰ μικρὸν αἰὲ προστιθέντες
 εἰς τὰς ἐσχάτας ἀκαιρίας ἐμβάλλομεν ἡμᾶς αὐτούς· e
 ὅπου γε καὶ λέγων ἐγὼ ταῦτα καὶ γιγνώσκων, ὅμως
 2 ἔτι βούλομαι διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. (κῆ.) Ἀγανα-
 κτῶ γὰρ ὁρῶν τὴν συκοφαντίαν ἄμεινον τῆς φιλοσο-
 φίας φερομένην, καὶ τὴν μὲν κατηγοροῦσαν, τὴν δὲ 344
 κρινομένην. ὃ τίς ἂν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν γενήσε-
 σθαι προσεδόκησεν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς ἐπὶ
 3 σοφίᾳ μείζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν; οὐκ οὖν ἐπὶ γε
 τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν καλου-
 μένους σοφιστὰς ἐθαύμαζον καὶ τοὺς συνόντας αὐτοῖς
 ἐξήλουν, τοὺς δὲ συκοφάντας πλείστων κακῶν αἰτίους
 ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμήριον· Σόλωνα μὲν
 γὰρ, τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα τὴν ἐπωνυ- b
 μίαν ταύτην, προστάτην ἡξίωσαν τῆς πόλεως εἶναι,
 περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους ἢ περὶ τῶν
 4 ἄλλων τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις
 τῶν ἀδικημάτων ἐν ἐνὶ τῶν δικαστηρίων τὴν κρίσιν
 ἐποίησαν, κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν πρὸς τοὺς
 θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν βουλὴν, προβολὰς
 δ' ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρω-
 μένους ἀπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. τοὺς μὲν c
 γὰρ ἄλλους πειρᾶσθαι γε λανθάνειν κακουργοῦν-
 5 τας, τούτους δ' ἐν ἅπασιν ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν
 ὁμότητα καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθημοσύνην.
 (κθ'.) Κάκεινοι μὲν οὕτως ἐγίγνωσκον περὶ αὐτῶν·
 ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχετε τοῦ κολάζειν αὐτοὺς, ὥστε
 τούτοις χρῆσθε καὶ κατηγοροῖς καὶ νομοθέταις περὶ

τῶν ἄλλων. καίτοι προσῆκεν αὐτοὺς νῦν μισεῖσθαι
 316 μᾶλλον ἢ κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον. τότε μὲν γὰρ ἐν
 τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐβλα- d
 πτον τοὺς συμπολιτευομένους· ἐπειδὴ δ' αὐξηθείσης
 τῆς πόλεως καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν οἱ πατέρες ἡμῶν
 μᾶλλον θαρρήσαντες τοῦ συμφέροντος τοῖς μὲν κα-
 λοῖς καγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγάλην τὴν πόλιν
 ποιήσασι διὰ τὰς δυναστείας ἐφθόνησαν, πονηρῶν δ'
 317 ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμησαν, οἴη-
 θέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθήμοσύναις
 ἱκανοὺς αὐτοὺς ἔσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρα- e
 τίαν, διὰ δὲ τὴν φαυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρ-
 ξάντων οὐ μέγα φρονήσειν οὐδ' ἐπιθυμήσειν ἐτέρας
 πολιτείας, ἐκ ταύτης τῆς μεταβολῆς τί τῶν δεινῶν οὐ
 συνέπεσε τῇ πόλει; τί δὲ τῶν μεγίστων κακῶν οἱ ταύ- 318
 τὴν ἔχοντες τὴν φύσιν οὐ καὶ λέγοντες καὶ πράττον-
 318 τες διετέλεσαν; οὐ τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους τῶν πολι-
 τῶν καὶ μάλιστα δυναμένους ποιῆσαί τι τὴν πόλιν
 ἀγαθόν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδίζοντες καὶ λακωνισμόν, οὐ
 πρότερον ἐπαύσαντο πρὶν ἡνάγκασαν ὁμοίους γενέ-
 σθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις περὶ αὐτῶν; τοὺς
 δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες καὶ
 τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὄντων ἐκβάλλοντες οὕτω διέ- b
 θεσαν ὥσθ' ἡμῶν μὲν ἀποστῆναι, τῆς δὲ Λακεδαι-
 319 μονίῳν ἐρασθῆναι φιλίας καὶ συμμαχίας; ἐξ ὧν εἰς
 πόλεμον καταστάντες πολλοὺς ἐπείδομεν τῶν πολιτῶν
 τοὺς μὲν τελευτήσαντας, τοὺς δ' ἐπὶ τοῖς πολεμίοις
 γενομένους, τοὺς δ' εἰς ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων κατα-
 στάντας, ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δις καταλυθεῖσαν
 καὶ τὰ τείχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα, τὸ δὲ μέγι-
 στον, ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύ- c
 σασαν καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας.

- 20 (λ'.) Ἀλλὰ γὰρ αἰσθάνομαι, καίπερ ὑπὸ τῆς ὀργῆς
βία φερόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλείπον, αὐτὸς
δ' ἐμπεπτωκὼς εἰς λόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας.
ὑπερβὰς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τού-
τους γεγενημένων, καὶ διωσάμενος τὸν ὄχλον τῶν
ἐνόντων εἰπεῖν περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας, μικρῶν
21 ἔτι πάνυ μνησθεὶς ἤδη καταλύσω τὸν λόγον. (λα'.) Τοὺς δ
μὲν οὖν ἄλλους ὀρῶ τοὺς κινδυνεύοντας, ἐπειδὴν
περὶ τὴν τελευτὴν ὥσι τῆς ἀπολογίας, ἰκετεύοντας,
δεομένους, τοὺς παῖδας, τοὺς φίλους ἀναβιβαζομένους·
ἐγὼ δ' οὔτε πρέπειν οὐδὲν ἡγοῦμαι τῶν τοιούτων
τοῖς τηλικούτοις, πρὸς τε τῷ ταῦτα γινώσκειν αἰ-
σχυνθείην ἂν, εἰ δι' ἄλλο τι σωζοίμην ἢ διὰ τοὺς
λόγους τοὺς προειρημένους. οἶδα γὰρ ἐμαυτὸν οὐ- e
τως ὁσίως καὶ δικαίως κεχρημένον αὐτοῖς καὶ περὶ
τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς προγόνους καὶ μάλιστα περὶ
τοὺς θεοὺς, ὥστ' εἴ τι μέλει τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῖς
πραγμάτων ἐκδοτον, τῶν νῦν περὶ ἐμὲ γιγνομένων
22 οὐδὲν αὐτοὺς οἶμαι λανθάνειν. διόπερ οὐκ ὀρρωδῶ 346
τὸ μέλλον συμβῆσεσθαι παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ θαρρῶ
καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τότε μοι τοῦ βίου τὴν τελευ-
τὴν ἥξειν, ὅταν μέλλῃ συνοίσειν, σημείω χρώμενος,
ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω τυγχάνω βεβιω-
κὼς μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ὥσπερ προσήκει τοὺς
23 εὐσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὥς οὖν ἐμοῦ
ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην καὶ νομίζοντος, ὅ τι ἂν
ὑμῖν δοξῇ, τοῦθ' ἔξω μοι καλῶς καὶ συμφερόντως,
ὅπως ἕκαστος ὑμῶν χαίρει καὶ βούλεται, τοῦτον τὸν
τρόπον φερέτω τὴν ψῆφον.

16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ.

.....
 (α΄.) Περὶ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἱππων, ὥς ³⁴¹
 οὐκ ἀφελόμενος ὁ πατὴρ Τισίαν εἶχεν ἀλλὰ πριάμε-
 νος παρὰ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, τῶν τε πρέσβων
 τῶν ἐκείθεν ἡκόντων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδόντων
 ἀκηκόατε μαρτυρούντων· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαν-
 2 τές εἰσιν εἰθισμένοι με συκοφαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δί-
 κας ὑπὲρ τῶν ιδίων ἐγκλημάτων λαγχάνουσι, τὰς δὲ ^b
 κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ποιοῦν-
 ται, καὶ πλείω χρόνον διατρίβουσι τὸν πατέρα μου δια-
 βάλλοντες ἢ περὶ ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ
 τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε περὶ ὧν
 ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἡδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ δί-
 3 κην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν
 οὐδὲν προσήκειν τὰς κοινὰς αἰτίας τοῖς ἰδίους ἀγῶσιν·
 ἐπειδὴ δὲ Τισίας πολλάκις ὄνειδίξει μοι τὴν φυγὴν ^c
 τὴν τοῦ πατρὸς καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἢ
 τῶν αὐτοῦ σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα
 τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἰ
 τῷ δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἥττον φροντίζειν τῆς ἐκείνου
 δόξης ἢ τῶν ἐμμαντοῦ κινδύνων.

4 (β΄.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν
 ἐξήρκει λόγος· ἅπαντες γὰρ ἴσασιν, ὅτι διὰ τοὺς αὐ-
 τοὺς ἄνδρας ἢ τε δημοκρατία κατελύθη καὶ κείνος ἐκ
 τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἱ τῶν ^d
 μὲν πραγμάτων ὕστεροι γερόνασι, τῶν δὲ διαβαλλόν-
 των πολλάκις ἀκηκόασι, πορρωτέρωθεν ἄρξομαι δι-
 δάσκειν.

- 5 (γ'.) Οἱ γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιβουλεύσαντες τῷ δή-
 'μῳ καὶ καταστήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ πα-
 ρακαλοῦμενος ὁ πατήρ οὐκ ᾔθελε γενέσθαι μετ' αὐ-
 τῶν, ὀρῶντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐρρωμένως
 ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, ἡ-
 γοῦντ' οὐδὲν οἰοί τ' εἶναι κινεῖν τῶν καθεστῶτων, e
- 6 πρὶν ἐκποδῶν ἐκείνος αὐτοῖς γένοιτο. εἰδότες δὲ τὴν
 πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖ-
 σαν, εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἑξαμαρτάνων,
 τῶν δ' ἄλλων εἴ τις τὴν δημοκρατίαν τολμῶν κατα- 348
 λύειν, ἀμφοτέρας ταύτας συνθιέντες τὰς αἰτίας εἰς-
 ἡγγέλλον εἰς τὴν βουλὴν, λέγοντες, ὥς ὁ πατήρ μὲν
 συνάγοι τὴν ἐταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὐ-
 τοι δ' ἐν τῇ Πουλυτίωνος οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ
- 7 μυστήρια ποιήσειαν. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης
 διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν καὶ διὰ ταχέων συλλε-
 γείσης ἐκκλησίας οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευ-
 δομένους, ὥστε παρὰ μὲν τῶν κατηγορῶν ἡδέως ἂν ὁ
 δῆμος δίκην ἔλαβε, τὸν δ' εἰς Σικελίαν στρατηγὸν ἐχει- b
 ροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὥς ἀπηλλαγ-
 μένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν
 καὶ τοὺς ῥήτορας ὑφ' αὐτοῖς ποιησάμενοι πάλιν ἡγείρον
- 8 τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσέπεμπον. καὶ τί δεῖ μακρο-
 λογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν τὸν τε πα-
 τέρ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων
 αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέ-
 βαλον. πυθόμενος δὲ τὴν τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ e
 τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφορὰς, καὶ νομίζων δεινὰ πά-
 σχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ ἔκρινον, ἀπόντος δὲ
 κατερίγνωσκον, οὐδ' ὥς ἀπελθεῖν ἠξίωσεν εἰς τοὺς
- 9 πολεμίους· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην πρόνοιαν ἔσχεν
 ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν ἑξαμαρτεῖν εἰς τὴν πό-

λιν, ὥστ' εἰς Ἄργος ἐλθὼν ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δ' εἰς το-
σοῦτον ὕβρεως ἤλθον, ὥστ' ἐπεισαν ὑμᾶς ἐλαύνειν αὐ- d
τὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ στηλίτην ἀναγράφειν
καὶ πρέσβεις πέμποντας ἐξαίτειν παρ' Ἀργείων. ἀπο-
ρῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ πανταχό-
θεν εἰργόμενος καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ
φαινομένης τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκά-
σθη καταφυγεῖν.

- 10 (δ'.) Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· τοσοῦτον
δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥσθ' οὕτως ἀνό-
μως τοῦ πατρὸς ἐκπεσόντος ὥς δεινὰ δεδρακότος αὐ- e
τοῦ κατηγοροῦσιν, ὥς Λεκέλειάν τ' ἐπετείχισε καὶ τὰς
νήσους ἀπέστησε καὶ τῶν πολέμιων διδάσκαλος κατέ-
στη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ προσποιοῦνται καταφρο-
11 νεῖν, λέγοντες, ὥς οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων, νυνὶ δ'
ἀπάντων αὐτὸν τῶν γεγενημένων αἰτιῶνται καὶ φασὶ
παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους, ὥς χρὴ πολε-
μεῖν, οἳ καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. 349
ἐγὼ δ' εἴ μοι χρόνος ἱκανὸς γένοιτο, ῥαδίως ἂν αὐ-
τὸν ἐπιδείξαιμι τὰ μὲν δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδί-
κως αἰτίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ
τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν φυγὴν δωρεὰν λαβόντος ἐγὼ διὰ
τὴν ἐκείνου φυγὴν ζημιωθείην.
- 12 (ε'.) Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν
πλείστης συγγνώμης τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριά-
κοντ' ἐκπεσόντες ταῖς αὐταῖς ἐκείνῳ συμφοραῖς ἐχρή- b
σασθε. ἐξ ὧν ἐνθυμεῖσθαι χρὴ, πῶς ἕκαστος ὑμῶν
διέκειτο καὶ τίνα γνώμην εἶχε καὶ ποῖον κίνδυνον οὐκ
ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε παύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν
δ' εἰς τὴν πατρίδα, τιμωρῆσασθαι δὲ τοὺς ἐκβαλόν-
13 τας. ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλιν ἢ φίλον ἢ ξένον οὐκ ἤλθετε
δεησόμενοι συγκαταγαγεῖν ὑμᾶς; τίνας δ' ἀπέσχεσθε

πειρώμενοι κατελθεῖν; οὐ καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῖτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστεια ἐνεπρήσατε καὶ τελευτῶν— c

14 τες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; καὶ ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν, ὥστε τοῖς ἡσυχίαν ἄγουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ὠργίζεσθε ἢ τοῖς αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγεννημένοις. (ς.) Ὡστ' οὐκ εἰκὸς ἐπιτιμᾶν τοῖς τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοὺς ἄνδρας νομίζειν, ὅσοι φυγόντες κατελθεῖν ἐξήτησαν, d ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μένοντες φυγῆς ἄξι' ἐποίησαν· οὐδ' ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν, ὁποῖός τις ἦν ὁ πατὴρ πολίτης, ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσῆκεν, 15 ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου σκοπεῖν, οἷός ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλῆθος, καὶ ὅτι διακοσίους ὀπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπέστησεν, ὑμῶν δὲ συμμάχους ἐποίησε, καὶ εἰς οἷους κινδύνους αὐτοὺς κατέστησε, e καὶ ὥς περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων μὲν γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν· τῶν δ' ἐν τῇ συμφορᾷ γενομένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν αἰτίους νομίζοιτε.

16 (ς.) Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐπειδὴ κατῆλθεν, ὥς πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἔτι 350 δὲ πρότερον, ὥς ἐχόντων τῶν πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυμένου μὲν τοῦ δήμου, στασιαζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, διαφορομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μανίας ἀμφοτέρων ἀφιγμένων 17 ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον b μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ τοὺς ἐκ Δεκελείας μετεπέμποντο, ἡγοούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολε-

- μίοις τὴν πατρίδα παραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ
 τῆς πόλεως στρατευομένοις τῆς πολιτείας μεταδοῦναι.
- 18 τοιαύτην μὲν τῶν πολιτῶν γνώμην ἔχόντων, κρατούν-
 των δὲ τῶν πολεμίων καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης,
 ἔτι δὲ χρημάτων ὑμῖν μὲν οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βα-
 σιλέως παρέχοντος, πρὸς δὲ τούτοις ἐνενήκοντα νεῶν e
 ἐκ Φοινίκης εἰς Ἄσπενδον ἡκουσῶν καὶ παρεσκευασμέ-
 νων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν τοσαύταις συμφοραῖς
- 19 καὶ τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως οὐσης, μεταπεμ-
 ψαμένων αὐτὸν τῶν στρατήγων οὐκ ἐσεμνύνατ' ἐπὶ
 τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐμέμψατο περὶ τῶν γεγενημένων,
 οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ' εὐθύς
 εἴλετο μετὰ τῆς πόλεως ὅτιοῦν πάσχειν μᾶλλον ἢ μετὰ
 Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν, καὶ πᾶσι φανερόν ἐποίησεν,
 ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἀλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολέμει, καὶ ὅτι d
 κατελθεῖν ἀλλ' οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει.
- 20 γενόμενος δὲ μεθ' ὑμῶν ἐπεισε μὲν Τισσαφέρην μὴ
 παρέχειν χρήματα Λακεδαιμονίοις, ἔπαυσε δὲ τοὺς
 συμμαχοὺς ὑμῶν ἀφισταμένους, διέδωκε δὲ παρ' αὐ-
 τοῦ μισθὸν τοῖς στρατιώταις, ἀπέδωκε δὲ τῷ δήμῳ
 τὴν πολιτείαν, διήλλαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ e
 21 τὰς ναῦς τὰς Φοινίσσας. καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἕκαστον
 μὲν, ὅσας τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχας ἐνίκησεν ἢ πόλεις
 κατὰ κράτος εἴλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησε,
 πολὺ ἂν ἔργον εἰη λέγειν· πλείστων δὲ κινδύνων τῇ πό-
 λει κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν γενομένων οὐδεπώποτε τοῦ
 πατρὸς ἡγουμένου τρόπαιον ὑμῶν ἔστησαν οἱ πολέμιοι.
- 22 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐστρατηγημένων οἶδα μὲν, ὅτι 351
 πολλὰ παραλείπω, διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἴρηκα
 περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνημονεύετε τὰ πρα-
 χθέντα. (ἡ.) Λοιδοροῦσι δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως
 καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν τοῦ πατρὸς, καὶ οὐκ αἰσχρ-

νουνται τοιαύτη παρρησία χρώμενοι περὶ τοῦ τεθνεῶ-
 23 τος, ἣν ἔδδισαν ἂν ποιήσασθαι περὶ τοῦ ζῶντος, ἀλλ'
 εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥστ' οἴονται καὶ
 παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσειν, ἣν ὡς b
 ἂν δύνωνται πλεῖστα περὶ αὐτοῦ βλασφημήσωσιν,
 ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας, ὅτι καὶ τοῖς φανλοτάτοις
 τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν
 τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικούς
 24 λόγους εἰπεῖν. (θ'.) Ἴσως μὲν οὖν ἀνόητόν ἐστιν ἀπάν-
 των τῶν εἰρημένων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ ἥμιστ'
 ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς
 διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προ- e
 γόνων ἐπιμνησθῆις, ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι πόρρωθεν ἡμῖν
 ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιτῶν.

25 (ι'.) Ὁ γὰρ πατὴρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατρι-
 δῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥά-
 διον γινῶναι, πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμαιωνιδῶν, οἱ
 τοῦ μὲν πλούτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον, ἱπ-
 πων γὰρ ξεύγει πρῶτος Ἀλκμαίων τῶν πολιτῶν· Ὀλυμ-
 πίασιν ἐνίκησε, τὴν δ' εὐνοίαν, ἣν εἶχον εἰς τὸ πλη-
 θος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· συγγενεῖς γὰρ d
 ὄντες Πεισιστράτου καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆ-
 ναι μάλιστα αὐτῷ χρώμενοι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἤξιω-
 σαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος, ἀλλ' εἶλοντο
 φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δουλεύοντας.

26 τετταράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης ὑπὸ μὲν
 τῶν τυράννων τοσοῦτω μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμισήθη- e
 σαν, ὥσθ' ὁπότε τὰ κείνων κρατήσειεν, οὐ μόνον τὰς
 οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους
 ἀνώρτυτον, ὑπὸ δὲ τῶν συμφυγάδων οὕτω σφόδρ'
 ἐπιστεύθησαν, ὥσθ' ἅπαντα τοῦτον τὸν χρόνον ἡγού-
 μενοι τοῦ δήμου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλ-

- κιβιάδης καὶ Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρὸς, ὁ δὲ πρὸς μητρὸς ὦν πρόπαππος τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, στρατηγήσαντες τῆς φυγῆς κατήγαγον τὸν δῆμον καὶ 352
- 27 τοὺς τυράννους ἐξέβαλον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρίαν οὕτως ἐπαιδεύθησαν ὥστε τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνοι νικᾶν μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τοσαύτην δόξαν ἔλαβον ὥσθ' ἐκόντας αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας ἐγχειρίσαι τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατα- b
σκευαῖς ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστει τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰθισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.
- 28 (ια'.) Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγεννημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν· αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανὸς, ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνεῖα τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν, ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμο- c
λογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σφωτάτον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἦθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ
- 29 παιδευθῆναι. δοκιμασθεῖς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ' ἤξιωσεν αὐτὸς μὲν βραθυμῶς ζῆν, σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθύς οὕτω μέγ' ἐφρόνησεν, ὥστ' ᾤθηται δεῖν δι' αὐτὸν καὶ τὰ κείνων ἔργα μνημονεύεσθαι. (ιβ'.) Καὶ d
πρῶτον μὲν, ὅτε Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ Θράκης χιλοὺς Ἀθηναίων, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, μετὰ τούτων στρατευσάμενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις

ὥστε στεφανωθῆναι καὶ πανοπλίαν λαβεῖν παρὰ τοῦ
 30 στρατηγοῦ. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων
 ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως
 στρατευόμενον ἀριστείων ἀξιούσθαι, πρὸς δὲ τοὺς e
 κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατηγοῦντ' ἐν ἅπασι
 τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖ-
 νος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχε, τὰ δ' ἐπειδὴ πρε-
 σβύτερος ἦν ἔπραξεν.

31 (ιγ'.) Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἔγη- 353
 μεν· ἡγοῦμαι γὰρ καὶ ταύτην ἀριστεῖον αὐτὸν λαβεῖν.
 ὁ γὰρ πατήρ αὐτῆς Ἰππόνικος, πλούτω μὲν πρῶτος
 ὢν τῶν Ἑλλήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν
 πολιτῶν, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα
 τῶν ἐφ' αὐτοῦ, μετὰ προικὸς δὲ πλείστης καὶ δόξης
 μεγίστης ἐκδιδούς τὴν θυγατέρα, καὶ τοῦ γάμου τυ-
 χεῖν εὐχομένων μὲν ἀπάντων, ἀξιούντων δὲ τῶν πρῶ-
 των, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος b
 κηδεστὴν ἐπεθύμησε ποιήσασθαι.

32 (ιδ'.) Περί δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶν τὴν ἐν
 Ὀλυμπίᾳ πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπω-
 μένην, καὶ τοὺς Ἑλληνας ἐπίδειξιν ἐν αὐτῇ ποιουμέ-
 νους πλούτου καὶ δόξης καὶ παιδεύσεως, καὶ τοὺς τ'
 ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις ὀνομαστάς γι-
 γνομένας τὰς τῶν νικῶντων, καὶ πρὸς τούτοις ἡγού-
 μενος τὰς μὲν ἐνθάδε λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων
 πρὸς τοὺς πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην τὴν πα- c
 νήγυριν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γί-
 33 γνεσθαι, ταῦτα διανοηθεὶς, οὐδενὸς ἀφυέστερος οὐδ'
 ἄρρωστότερος τῷ σώματι γενόμενος τοὺς μὲν γυ-
 μνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν, εἰδὼς ἐνίοις τῶν ἀθλητῶν
 καὶ κακῶς γεγονότας καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας καὶ
 ταπεινῶς πεπαιδευμένους, ἵπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρή-

- σας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδείς ἂν ποιήσκειν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστάς d
 34 ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. ξεύγη γὰρ καθήκε τσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγιστα τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος γενέσθαι καὶ τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἐορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς ὥστε φαίνεσθαι τὰ κοινὰ e
 τὰ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέλυσε δὲ τὴν θεωρίαν, τὰς μὲν τῶν προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς τὰς αὐτοῦ δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὐτοῦ νικήσαντας παύσας ζηλουμένους, τοῖς δὲ μέλ- 354
 λουσιν ἱπποτροφεῖν οὐδεμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών.
 35 περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν [καὶ γυμνασιαρχιῶν] καὶ τριηραρχιῶν αἰσχύνομαι λέγειν· τοσοῦτον γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἐνδεεστερώς ἐκείνου λειτουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκωμιάζουσιν, ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἴ τις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη, περὶ μικρῶν ἂν δόξειε τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
 36 (ιε'.) Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν οὐδέ γε τοῦτο πα- b
 ραλειπτέον· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος αὐτῆς ἡμέλησεν ἀλλὰ τοσοῦτῳ τῶν μάλιστ' εὐδοκιμησάντων ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον γέγονεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὐρήσεθ' ὑπὲρ αὐτῶν στασιάζαντας, ἐκεῖνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπελαννόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἀλλὰ παρακαλούμενος ἦν δημοτικός· καὶ πολλάκις ἐκγενόμενον αὐτῷ μὴ μόνον μετ' ὀλέγων τῶν ἄλλων ἄρχειν ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτῶν πλεονέχειν, οὐκ ἠθέλησεν ἀλλ' εἴλεθ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἀδι- o
 37 κηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι. καὶ ταῦθ'

- ἕως μὲν συνεχῶς ἐδημοκρατεῖσθ' οὐδεὶς ἂν ὑμᾶς λε-
γων ἔπεισεν· νῦν δ' αἱ στάσεις αἱ γενομέναι σαφῶς
ἐπέδειξαν καὶ τοὺς οὐδετέρων ἐπιθυμοῦντας καὶ τοὺς
ἀμφοτέρων μετέχειν ἀξιοῦντας. ἐν αἷς δις ὑπὸ τῶν
ἐχθρῶν τῶν ὑμετέρων ἐξέπεσεν· καὶ τὸ μὲν πρότε-
ρον, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐκείνον ἐκποδὼν ἐποιήσαντο, τὸν δ
δῆμον κατέλυσαν, τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἔφθασαν ὑμᾶς
καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώτου τῶν πολιτῶν αὐτοῦ
φυγεῖν κατέγνωσαν· οὕτω σφόδρ' ἢ τε πόλις τῶν τοῦ
πατρὸς κακῶν ἀπέλαυσε καὶ ἐκεῖνος τῶν τῆς πόλεως
38 συμφορῶν ἐκοινώνησεν. καίτοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν
πρὸς αὐτὸν δυσκόλως εἶχον ὥς πρὸς τυραννεῖν ἐπι-
βουλεύοντα, οὐκ ἐκ τῶν ἔργων σκοποῦντες, ἀλλ' ἡ-
γούμενοι τὸ μὲν πρῶτ' ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, δὴ-
e νασθαι δ' ἂν ἐκείνον μάλιστα διαπραΰνασθαι. διὸ καὶ
δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω χάριν ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν αἰ-
τίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιός ἦν ταύτην ἔχειν, τῆς δὲ 355
πολιτείας ἴσον ᾧετο δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖναι.
- 39 (ιζ'.) Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων εἰπεῖν ὑπὲρ
τοῦ πατρὸς ἀπορῶ, τίνας ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνη-
σθῆναι καὶ ποτ' αὐτῶν χρὴ παραλιπεῖν· αἰεὶ γάρ μοι
δοκεῖ μείζον εἶναι τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν ἤδη
πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἡγοῦμαι πᾶσιν
εἶναι φανερόν, ὅτι τοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστιν εὐνούστα-
τον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυχίαις, ὅτῳ τὸ πλείστον b
40 μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν μέτεστιν. ἐκεί-
νου τοίνυν εὖ μὲν πραττούσης τῆς πόλεως τίς εὐδαι-
μονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζηλωτότερος ἢ τῶν
πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων μειζόνων ἢ
χρημάτων πλείονων ἢ δόξης καλλίονος ἐστερήθη; οὐ
τὸ τελευταῖον ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκονθ' οἱ
μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἔφρευγον, ἐκεῖνος δ' εἰς σῆς

τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσαν-
 δρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντ' ἐκείνον ἀποκτεῖναι καὶ
 τὴν ὑμετέραν καταλῦσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἡγούμε-
 νοι πίστιν ἔξειν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τεῖχη κατα-
 βάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέ-
 41 σειαν; ὥστ' οὐ μόνον ἐξ ὧν ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν ἀλλὰ
 καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς πέπονθε ῥάδιον γινῶναι
 τὴν εὐνοίαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ τῷ δήμῳ βοη-
 θῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῖν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ τῶν
 αὐτῶν κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν, τοὺς
 αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑμῖν νομίζων, ἐκ παντὸς δ
 τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ δι' ὑμᾶς,
 42 τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν, ἀνόμοιος πολί-
 τῆς Χαρίκλει τῷ τούτου κηδεστῇ γεγεννημένος, ὃς τοῖς
 μὲν πολεμίοις δουλεύειν ἐπεθύμει, τῶν δὲ πολιτῶν
 ἄρχειν ἡξίου, καὶ φεύγων μὲν ἡσυχίαν εἶχε, κατελ-
 θὼν δὲ κακῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γέ-
 νοιτ' ἢ φίλος πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος;
 43 εἶτα σὺ κηδεστὴς μὲν ὧν ἐκείνου, βεβουλευκῶς δ' e
 ἐπὶ τῶν τριάκοντα τολμᾶς ἑτέροις μνησικακεῖν, καὶ
 οὐκ αἰσχύνει τὰς συνθήκας παραβαίνων, δι' ἃς αὐ-
 τὸς οἰκεῖς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεῖ, διότι, ὁπόταν
 δόξῃ τῶν παρεληλυθότων τιμωρίαν ποιεῖσθαι, σοὶ 35f
 καὶ προτέρῳ καὶ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει;
 44 οὐ γὰρ δήπου παρ' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ ἔπραξε
 δίκην λήφονται, σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἡμάρτηκας συγ-
 γνώμην ἔξουσιν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὁμοίας ἐκείνῳ φα-
 νήσκει τὰς προφάσεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς
 πατρίδος ἀλλὰ συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς
 ἀλλ' ἐκὼν, οὐδ' ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἡδίκεις
 αὐτοὺς, ὥστ' οὐδ' ἀπολογίας σοι προσήκει τυχεῖν b
 παρ' αὐτῶν.

45 (ιζ΄.) Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν Τισία πεπολιτευ-
 μένων ἴσως πότ' ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγενήσε-
 ται καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ὑμᾶς δ' ἄξιῳ μὴ προ-
 ἔσθαι με τοῖς ἐχθροῖς μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς
 περιβαλεῖν. ἱκανῶς γὰρ καὶ νῦν πεπείραμαι κακῶν,
 ὃς εὐθύς μὲν γενόμενος ὀρφανὸς κατελείφθην, τοῦ
 μὲν πατρός φυγόντος, τῆς δὲ μητρὸς τελευτησάσης, e
 οὐπω δὲ τέτταρ' ἔτη γερονῶς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς
 46 φυγὴν περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον κατέστην, ἔτι
 δὲ παῖς-ὢν ὑπὸ τῶν τριάκοντ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπε-
 στον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ Πειραιέως καὶ τῶν ἄλ-
 λων κοιμιζομένων τὰς οὐσίας ἐγὼ μόνος τὴν γῆν, ἣν
 ὑμῖν ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρη-
 μάτων, διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην.
 τοσαῦτα δὲ δεδυστυχηκῶς καὶ δις τὴν οὐσίαν ἀπολω-
 λεκῶς νυνὶ πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ μὲν d
 ἐγκλημ' ἐστὶ περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρεὶ
 47 μετεῖναι μοι τῆς πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων
 ἐπιγεγραμμένων οὐ περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασιν ὁ κίν-
 δυνὸς ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρήματα κεκτημένοις περὶ
 ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὥσπερ ἐγὼ διακειμένοις περὶ
 ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ φυγῆς μείζω συμφορὰν νομίζω· πολὺ
 γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὐτοῦ πολίταις ἡτιμωμέ- e
 48 νον οἰκεῖν ἢ παρ' ἐτέροις μετοικεῖν. θέομαι δ' οὐκ
 ὑμῶν βοηθῆσαι μοι καὶ μὴ περιθεῖν ὑπὸ τῶν ἐχ-
 θρῶν ὑβρισθέντα μηδὲ τῆς πατρίδος στερηθέντα μηδ'
 ἐπὶ τοιαύταις τύχαις περίβλεπτον γενόμενον. δικαίως
 δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλεηθείην, εἰ 357
 καὶ τῷ λόγῳ τυγχάνω μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς
 ἄγειν, εἴπερ χρεὶ τούτους ἐλεεῖν, τοὺς ἀδίκως μὲν κιν-
 δυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένους,
 ἀναξίως δ' αὐτῶν καὶ τῶν προγόνων πράττοντας,

πλείστων δὲ χρημάτων ἀπεστερημένους καὶ μεγίστη μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους.

- 49 Πολλὰ δ' ἔχων ἑμαυτὸν ὀδύρασθαι μάλιστα ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ, πρῶτον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην, παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσήκει, δεύτερον δ' εἰ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς νίκην τὴν Ὀλυμπίασιν ἀτιμωθήσομαι, δι' ἣν τοὺς ἄλλους ὁρῶ δωρεὰν λαμβάνοντας, πρὸς δὲ 50 τούτοις εἰ Τισίας μὲν μηδὲν ἀγαθὸν ποιήσας τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ μέγα δυνήσεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τάναντία τοῖς τριάκοντα πράξετε, περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔξετε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν, νῦν δ' ἐφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερήσομαι.

17.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ.

(α'). Ὁ μὲν ἀγὼν μοι μέγας ἐστίν, ὃ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν ἀδίκως τῶν ἄλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι. οὐσία μὲν γὰρ ἱκανή μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθέντι· εἰ δὲ δόξω μηδὲν προσῆκον τοσαῦτα χρήματα ἐγκαλέσαι, διαβληθείην ἂν τὸν ἅπαντα βίον.

- 2 (β'). Ἔστι δ' ὃ ἄνδρες δικασταὶ πάντων χαλεπώτατον τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ

συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ μαρ-
τύρων γίνεται, τοῖς ἀδικουμένοις δὲ πρὸς τοιούτους
ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται
καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι καὶ πιστοὶ διὰ τὴν
τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόν-
των ἡγοῦμαι φανερόν πᾶσι ποιήσειν, ὅτι ἀποστεροῦ-
μαι τοσούτων χρημάτων ὑπὸ Πασίωνα.

- 3 (γ'.) Ἐξ ἀρχῆς οὖν ὑμῖν, ὅπως ἂν δύνωμαι,
διηγῆσομαι τὰ πεπραγμένα. ἐμοὶ γάρ, ὃ ἄνδρες δι-
κασταί, πατήρ μὲν ἐστὶ Σινωπεὺς, ὃν οἱ πλείοντες εἰς
τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασι· οὕτως οἰκείως πρὸς Σά-
τυρον διακείμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἄρχειν, 359
ἀπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου.
- 4 πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ περὶ
τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημῆσαι. γεμίσας
οὖν ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δοὺς ἐξ-
έπεμψεν ἅμα καὶ κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν·
συστήσαντος δέ μοι Πυθοδώρου τοῦ Φοίνικος Πασίω-
5 να ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέζῃ. (δ'.) Χρόνῳ δ' ὕστε-
ρον διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὥς καὶ ὁ πα-
τήρ οὐμὸς ἐπιβουλεύει τῇ ἀρχῇ καὶ γὰρ τοῖς φυγάσι συγ-
γυγνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει, ἐπιστέλ-
λει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τὰ τε
χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν
κελεύειν· ἐὰν δὲ τούτων μηδὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἐξ-
6 αιτεῖν. (ε'.) Ἐν τοσούτοις δὲ κακοῖς ὢν, ὃ ἄνδρες δι-
κασταί, λέγω πρὸς Πασίωνα τὰς ἐμαντοῦ συμφοράς·
οὕτω γὰρ οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμενη ὥστε μὴ μό-
νον περὶ χρημάτων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τούτω
μάλιστα πιστεύειν, ἡγοῦμην δ' εἰ μὲν προοίμην ἅπαν-
τα τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν, εἰ τι πάθοι ἐκεῖ·
στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐ

- γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστεῖλαντος Σα-
 τύρου μὴ παραδοίην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἔμαν-
 7 τὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσειν πρὸς Σάτυρον. βου-
 λευομένοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι τὰ μὲν φα-
 νερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι, περὶ δὲ τῶν παρὰ
 τούτῳ κειμένων μὴ μόνον ἔξαρνον εἶναι ἀλλὰ καὶ
 ὀφείλοντά με καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι καὶ
 πάντα ποιεῖν, ἔξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆ-
 σεσθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα.
- 8 (ς.) Τότε μὲν οὖν, ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν
 μοι Πασίωνα δι' εὐνοϊαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλευεῖν^e
 ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου διεπραξάμην,
 ἔγνων αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἑμοῖς. βουλομένου
 γὰρ ἐμοῦ κομίσασθαι τὰμαυτοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάν-
 τιον, ἡγησάμενος οὗτος κάλλιστον καιρὸν αὐτῷ πα-
 ραπεπτωκέναι· τὰ μὲν γὰρ χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ³⁶⁰
 παρ' αὐτῷ κείμενα καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολ-
 λῶν ἀκούοντων ἔξαρνον γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆ-
 σθαι, πᾶσί τε φανερὸν ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις
- 9 προσομολογοῦντα ὀφείλειν· καὶ πρὸς τούτοις, ὃ ἄν-
 δρες δικασταί, ἐνόμιζεν, εἰ μὲν αὐτοῦ μένειν ἐπιχει-
 ροίην, ἐκδοθήσεσθαι μ' ὑπὸ τῆς πόλεως Σατύρῳ, εἰ
 δ' ἄλλοσέ ποί τραποίμην, οὐδὲν μελήσειν αὐτῷ τῶν^b
 ἑμῶν λόγων, εἰ δ' εἰσπλευσοίμην, ἀποθανεῖσθαι με
 μετὰ τοῦ πατρός· ταῦτα διαλογιζόμενος διανοεῖτό με
 ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσεποι-
 εῖτ' ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦ-
 ναι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ βουλόμενος εἰδέναι τὸ πρᾶγμα
 προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ Μενέξενον ἀπαιτῆ-
 σοντας, ἔξαρνος γίνεταί πρὸς αὐτοὺς μηδὲν ἔχειν
- 10 τῶν ἑμῶν. πανταχόθεν δέ μοι τοσούτων κακῶν προσ-^c
 πεπτωκότων τίν' ὀλεσθῆ με γνώμην ἔχειν, ὃ γ' ὑπ-

ἤρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ τούτου ἀπεστερεῖσθαι τῶν χρημάτων, λέγοντι δὲ ταῦτα μὲν μηδὲν μᾶλλον κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν καὶ ἑμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσαι; κράτιστον οὖν ἡγησάμην εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν.

- 11 (ξ.) Μετὰ δὲ ταῦτ' ὃ ἄνδρες δικασταὶ ἀφικνοῦνται μοι οἱ ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ὁ πατήρ ἀφείται, καὶ Σάτυρῳ οὕτως ἀπάντων μεταμέλει τῶν πεπραγμένων, ὥστε πίστεις τὰς μεγίστας αὐτῷ δεδοκῶς εἴη, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι μείζω πεποιηκῶς ἧς εἶχε πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰληφῶς γυναικᾶ τῷ αὐτοῦ νιῇ. πυθόμενος δὲ ταῦτα Πασίων καὶ εἰδῶς, ὅτι φανερώς ἤδη πράξω περὶ τῶν ἑμαυτοῦ, ἀφανίζει Κίττον τὸν παῖδα, ὃς συνήδει περὶ τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν ἐξήτουν αὐτὸν, ἡγούμενος ἐλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ ὧν ἐνεκάλουν, λέγει λόγον δεινότατον, ὡς ἐγὼ καὶ Μενέξενος διαφθείραντες καὶ πείσαντες τὸν ἐπὶ τῇ τραπεζῇ καθήμενον ἐξ τάλαντ' ἀργυρίου λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ. ἵνα δὲ μηδεὶς ἐλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον, ὃν αὐτοὶ ἤφαν- 361 νίσαμεν. καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγανακτῶν καὶ δακρύων εἰλκέ με πρὸς τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησα ἐξ ταλάντων ἐγγυητὰς. καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 13 (η.) Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὃ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἀπολωλεκῶς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς μὲν εἰς Πελοπόννησον ὠχόμενός ζητήσω, Μενέξενος δ' εὐρίσκει τὸν παῖδα ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἡξίου αὐτὸν βασανί-

- 14 *ξεσθαι καὶ περὶ τῆς παρακαταθήκης καὶ περὶ ὧν οὐ-*
τος ἡμᾶς ἡτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο τόλμης ἀφί-
κεθ' ὥστ' ἀφηρεῖτ' αὐτὸν ὥς ἐλεύθερον ὄντα, καὶ
οὐκ ἡσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν
ἡνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ τοσαῦτα χρήματα ἡμᾶς
ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ κωλύων
βασανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· κατεγγυῶν-
τος γὰρ Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα,
Πασίων αὐτὸν ἐπὶ τὰ ταλάντων διηγγυήσατο. καὶ μοι
τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 15 (θ'.) Τούτων τοίνυν αὐτῷ πεπραγμένων, ὃ ἄν-
 δρες δικασταί, ἡγούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθό-
 των φανερώς ἡμαρτηκέναι, οἰόμενος δ' ἐκ τῶν λοι-
 πῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων
 ἔτοιμος εἶναι παραδοῦναι βασανίζειν τὸν παῖδα. ἐλό-
 16 μενοι δὲ βασανιστὰς ἀπηντήσαμεν εἰς τὸ Ἑφαιστεῖον.
 καὶ γὰρ μὲν ἡξιούν αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα
 καὶ στρεβλοῦν, ἕως ἂν τάληθῇ δόξειεν αὐτοῖς λέγειν.
 Πασίων δ' οὕτοσι οὐ δημοκόινους ἔφασκεν αὐτοὺς
 ἐλέσθαι, ἀλλ' ἐκέλευε λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ τοῦ
 16 παιδὸς, εἴ τι βούλαιντο. διαφορομένων δ' ἡμῶν οἱ
 βασανισταὶ αὐτοὶ μὲν οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν, ἔγνω-
 σαν δὲ Πασίωνα ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. οὗτος
 δ' οὕτω σφόδρα ἔφευγε τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν
 τῆς παραδόσεως οὐκ ἔθελεν αὐτοῖς πεῖθεσθαι, τὸ δ'
 ἀργύριον ἔτοιμος ἦν ἀποτίνειν, εἰ καταγνοίεν αὐτοῦ.
 καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 17 (ι'.) Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὃ ἄνδρες
 δικασταί, πάντες αὐτοῦ κατερίγνωσκον ἀδικεῖν καὶ
 δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συν-

- ειδέναι περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφανίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ἡτιάτο ἡφανίσθαι, ἔπειτα δὲ συλληφθέντα ὡς ἐλεύθερον ὄντα διεκώλυσε βασανίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον ἐκδοὺς καὶ βασανιστὰς ἐλόμενος λόγῳ μὲν ἐκέλευσε βασανίζειν, ἔργῳ δ' οὐκ εἶα, διὰ ταῦθ' ἡγούμενος οὐδεμίαν αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι, ἔάνπερ εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων ἐδεῖτό μου εἰς ἱερὸν ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγενέσθαι.
- 18 καὶ ἐπειδὴ ἦλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψάμενος ἔκλαε καὶ ἔλεγεν, ὡς ἠναγκάσθῃ μὲν δι' ἀπορίαν ἔξαρνος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου πειράσοιτο τὰ χρημάτων ἀποδοῦναι· ἐδεῖτο δὲ μου συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ καὶ συγκρούσαι τὴν συμφορὰν, ἵνα μὴ παρακαταθήκας δεχόμενος φανερὸς γένηται τοιαῦτ' ἐξημαρτηκῶς. ἡγούμενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμένων συνεχώρουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν, ὅντινα ἂν βούληται τρόπον, ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἔξει
- 19 καὶ γὰρ τὰμαντοῦ κομιοῦμαι. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες πίστιν τ' ἔδομεν ἀλλήλοις ἢ μὴν σιωπήσεσθαι τὰ πραχθέντα, ἣν οὗτος ἔλυσεν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ προιόντος τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὡμολόγησεν εἰς τὸν Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι καὶ κεῖ τὸ χρυσίον ἀποδώσειν, ἵν' ὡς πορρωτάτῳ ἀπὸ τῆσδε τῆς πόλεως διαλύσειε τὸ συμβόλαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μηδεὶς εἰδείῃ τὸν τρόπον τῆς καταλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' αὐτῷ εἰεῖν λέγειν, ὅτι αὐτὸς βούλοιτο· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσεις, δίκαιαν ἐπὶ ῥήτοισι ἐπέτρεπε Σατύρῳ, ἐφ' ᾧτε
- 20 καταγιννώσκεις ἡμιόλι' αὐτοῦ τὰ χρήματα. ταῦτα δὲ συγγράψαντες καὶ ἀναγαγόντες εἰς ἀκρόπολιν Πύρωνα Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, δίδομεν αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, προστάξαντες αὐτῷ, ἔαν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐ-

τοὺς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατύρῳ ἀποδοῦναι.

- 21 (ια΄.) Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα, ὧς ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο· Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς ἀκείνουν Πασίων ἠτιάσατο, λαχὼν δίκην ἐξήτει τὸν Κίττον, ἀξιῶν τὴν αὐτὴν Πασίῳ ψευδο- 363 μὲν γίνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν, εἰ τι τούτων ἐφαίνετο ποιήσας. καὶ οὗτος, ὧς ἄνδρες δικασταί, ἐδεῖτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματα ἐκ τῶν συγγεγραμμένων εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε καταγέλαστος ἔσοιτο· ὁ γὰρ παῖς, ἐὰν βασανίζεται, περὶ πάντων τάληθ' ἡ κατ-
- 22 εροῖ. ἐγὼ δ' ἡξίουν πρὸς μὲν Μενέξενον πράττειν ὅτι βούλοιο, πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὅτι χρήσαιτο τοῖς αὐτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς βασάνου καὶ τῆς δίκης ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰληγμένης ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ
- 23 ὑπὸ τοῦ Μενέξενου συλληφθῇσοιτο. (ιβ΄.) Ἀπορῶν δὲ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὐρίσκων ἀπαλλαγὴν, πείσας τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει Σά- c τυρον λαβεῖν, εἰ μὴ μ' ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξάμενος ταῦτα καὶ θρασύτατος ἀπάντων ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ οὐτ' εἰς τὸν Πόντον ἔφη μοι συμπλευσεῖσθαι οὐτ' εἶναι πρὸς ἑμ' αὐτῷ συμβόλαιον οὐδὲν, ἀνοίγειν τ' ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων. τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὧς ἄνδρες δικασταί; εὐρέθη γὰρ ἐν τῷ γραμματεῖῳ γεγραμμένος ἀφειμένος ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων δ ὑπ' ἐμοῦ.

- 24 (ιγ΄.) Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα

οἷός τ' ἦν, ἅπανθ' ὑμῖν εἶρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίω-
να, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμ-
ματείου τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυ-
ριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε·
οἶμαι γὰρ ἐξ αὐτῶν τούτων φανερὰν ὑμῖν ποιήσειν
τὴν τούτου πονηρίαν.

- 25 (ιδ'.) Πρῶτον δ' ἐκ τούτου σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ
ἐδίδομεν τὴν συνθήκην τῷ ξένῳ, καθ' ἣν οὗτος μὲν
ἀφείσθαι φησι τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ δ' ὡς ἔδει με
παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν
ξένον, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κα-
τακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατύρῳ ἀποδοῦ-
ναι· καὶ ταῦτα ῥηθῆναι ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμο-
26 λογεῖται. καίτοι τί μαθόντες, ὧ ἄνδρες δικασταί,
προσετάττομεν ἀποδοῦναι Σατύρῳ τὸ γραμματεῖον, 364
ἐὰν μὴ διαλλαγῶμεν, εἴπερ ἀπηλλαγμένος ἤδη Πα-
σίῳν ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος εἶχεν ἡμῖν τὸ
πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ταύτας τὰς συνθήκας ἐποι-
σάμεθα ὡς ὑπολοίπων ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων,
περὶ ὧν ἔδει τοῦτον πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ γραμματεῖον
27 διαλύσασθαι. ἔπειτ' ἐγὼ μὲν, ὧ ἄνδρες δικασταί,
ἔχω τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς οὗτος ὡμολόγησεν ἀπο-
δώσειν τὸ χρυσίον· ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν πρὸς Σά- b
τυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν Κίττον οὐχ
οἷός τ' ἐγένετο ἀφανίσαι, τὸν συνειδότα περὶ τῆς πα-
ρακαταθήκης, ἡγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα
28 βασανίσαι, φανερός γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ
ποιήσῃ ταῦτα, ὀφλήσῃ τὴν δίκην, ἐβουλήθη πρὸς
αὐτὸν ἐμὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ κε-
λεύσασθ' ὑμῖν ἀποδεῖξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυ-
νον φοβηθεὶς ἀφῆκ' αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων; ἐὰν δὲ c
μηδὲν ἔχη τούτων ὑμῖν ἀποφαίνειν, πῶς οὐκ ἂν δι-

- καίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ περὶ τοῦ γραμματείου πι-
 29 στεύοιτε; καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τόδε
 ῥάδιον πᾶσι γινῶναι, ὅτι ἐμοὶ μὲν, ὃς ἐνεκάλουν, εἰ
 τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μηδεμίαν συνθή-
 κην ποιησάμενον χαίρειν ἔαν τὸ πρᾶγμα· τούτῳ δὲ
 διὰ τε τὴν βάσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν ὑμῖν
 οὐχ οἷόν τ' ἦν ὁπότε βούλοιτ' ἀπηλλάχθαι τῶν κιν- d
 δύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' οὐκ
 ἐμὲ περὶ τῆς ἀφέσεως ἀλλὰ τοῦτον περὶ τῆς ἀποδό-
 σεως τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι.
 30 ἔτι δὲ κἀκεῖν' ὑπερφυῆς, εἰ πρὶν μὲν συγγράψασθαι
 τὸ γραμματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμα-
 σιν ὥστε μὴ μόνον ἀφείναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημά-
 των ἀλλὰ καὶ συνθήκας περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπεὶ
 δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἐμαυτοῦ συνεγραψάμην, τη-
 νικαυτ' ἐπεθύμησα εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν e
 οὕτω περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων βουλευσάιτο; (ιέ.)
 31 Ὁ δὲ πάντων μέριστον τεκμήριον, ὡς οὐκ ἀφειμένος
 ἦν Πασίων ἐν ταῖς συνθήκαις ἀλλ' ὠμολογηκῶς ἀπο-
 δώσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν αὐτῷ
 τὴν δίκην οὕπῳ διεφθαρμένου τοῦ γραμματείου,
 προσπέμπων Ἀγύρριον, ὄντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐπιτή- 355
 δειον, ἡξίου με ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν ἢ τὰς συν-
 32 θήκας τὰς γεγεννημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν. καίτοι,
 ὧ ἄνδρες δικασταί, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναι-
 ρεθῆναι ταύτας τὰς συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους
 ἡμᾶς ἐμελλεν ἐξελέγξαι; οὐκ οὐν ἐπειδὴ γε μετεγρά-
 φησαν, τούτους ἔλεγε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ ἀπάν-
 των εἰς ἐκείνας κατέφευγε καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ
 γραμματεῖον. ὥς οὖν τὸ πρῶτον ἀναιρεῖν ἐξήτει τὰς b
 συνθήκας, αὐτὸν Ἀγύρριον μαρτυροῦντα παρῆξομαι.
 καὶ μοι ἀνάβηθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

33 (ις.) Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθ' οὐχ ὥς Πασίων ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὥς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἶρηκα, ἱκανῶς ἐπιθεδεῖχθαι νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θανμάζειν, ὥς ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον διέφθειρεν, οὐμόνον διὰ τοῦτο, ὅτι πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν χρωμένων τινὲς Πασίῳ πολὺ δεινότερα τούτων πεποιήκασι. (ις.) Πυθόδωρον γὰρ τὸν σκηνίτην καλούμενον, ὃς ὑπὲρ Πασίῳνος ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς κριτὰς ἐξελόντα
34 τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας; καίτοι ὅστις μικρῶν ἔνεκεν καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων ταύτας ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἱ σεσημασμέναι μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν πρυτάνεων, κατεσφραγισμέναι δ' ὑπὸ τῶν δ^δ πονηρῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θανμάζειν, εἰ γραμματείδιον παρ' ἀνθρώπῳ ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες χρήματα κερδαίνειν μετέγραψαν, ἢ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πείσαντες ἢ ἄλλῳ τρόπῳ, ὃ ἡδύναντο, μηχανησάμενοι; περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

35 (ιθ.) Εἰ δέ τις Πασίῳ ἐπεχείρησε πείθειν, ὥς τὸ παράπαν οὐδ' ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα, λέγων, ὥς e παρὰ Στρατοκλέους ἐδανεισάμην τριακοσίους στατήρας, ἄξιον καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε, οἷσις τεκμηρίοις ἐπαρθεῖς ἀποστερεῖ με τῶν χρημάτων. (ιθ.) Ἐγὼ γὰρ, ὥς ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, βουλόμενος ἐκεῖθεν ὥς πλείστ' ἐκκομίσασθαι τῶν χρημάτων, ἐδεήθην Στρατοκλέους τὸ μὲν αὐτοῦ χρυσίον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ

36 μίσασθαι, νομίζον μεγάλα κινδυνεύειν, εἰ κατὰ πλεον
 μὴ κινδυνεύοι τὰ χρήματα, ἄλλως τε καὶ ἀκεδαιρο-
 τῶν ἀρχόντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τῆς θαλιέ-
 τας. τούτῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἡγοῦμαι τοῦτ' εἶναι ση-
 μείον, ὥς οὐκ ἦν μοι ἐνθάδε χρήματα· ἐροῖ δὲ μέγιστ'
 37 ἔσται τεκμήρια τὰ πρὸς Στρατοκλῆα πραχθέντα, ὡς
 ἦν μοι παρὰ τούτῳ χρυσίον. ἐρωτῶντος γάρ Στρατο-
 κλέους, ὅστις αὐτῷ ἀποδώσει τὰ χρήματα, εἰν ὁ πα-
 τὴρ ὁ ἐμός μὴ ποιήσῃ τὰ ἐπεσταλμένα, ἢ αὐτὸς ἐκ-
 πλεύσας ἐνθάδ' ἐμὲ μὴ καταλάβῃ. Παρίωντα αὐτῷ
 συνέστησα, καὶ ὁμολόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρ-
 χαῖον καὶ τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδείξειν.
 καίτοι εἰ μηδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ τῶν ἐμῶν, οἴεσθ'
 ἂν αὐτὸν οὕτω ῥαδίως τοσοῦτων χρημάτων ἐγγυητὴν
 μου γενέσθαι; καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 (κ').) Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τού-
 των ὑμῖν μάρτυρας παρέξεται, ὡς ἔφαρτος ἐγενόμην
 πρὸς τοὺς ὑπὲρ Σατύρου πράττοντας μηδὲν κακῆ-
 σθαι πλὴν ὧν ἐκείνοις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐκ-
 ελαμβάνετο τῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογούντος
 ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας δραχμὰς, καὶ ὅτι Ἰπολαΐ-
 δαν, ξένον ὄντ' ἐμαντοῦ καὶ ἐπιτήδειον, περιεώρων
 39 παρὰ τούτου δανειζόμενον. (κα').) Ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες
 δικασταί καταστάς εἰς συμφορὰς, οἷας ὑμῖν διηγη-
 σάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων ἀπεστερημένος, τὰ δ'
 δ' ἐνθάδε ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἡκουσιν,
 ὑπολοίπου δ' οὐδενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ δυνηθεῖην
 λαθεῖν περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τούτῳ
 κείμενον, ὁμολογῶ καὶ τούτῳ προσομολογήσαι τρια-
 κοσίας δραχμὰς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα πράττειν
 καὶ λέγειν, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσε-

- 40 σθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα. καὶ ταῦθ' ὥς οὐ δι' ἀπο-
ρίαν ἐρίγνετο, ἀλλ' ἵνα πιστευθείην ὑπ' ἐκείνων, ὅα- e
δίως γνώσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ ὑμῖν μάρτυρας παρ-
έξομαι τοὺς εἰδότας πολλά μοι χρήματα ἐκ τοῦ Πόν-
του κομισθέντα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὁρῶντάς με τῇ τούτου
τραπέξῃ χρῶμενον, ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ὑπ'
41 ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλέον ἢ χιλίους στατήρας. πρὸς 367
δὲ τούτοις εἰσφορᾶς ἡμῖν προσταχθείσης καὶ ἑτέρων
ἐπιγραφῶν γενομένων ἐγὼ πλεῖστον εἰσήμενα τῶν
ξένων, αὐτός τε αἰρεθεὶς ἑμαυτῷ μὲν ἐπέγραψα τὴν
μεγίστην εἰσφορὰν, ὑπὲρ Πασίωνος δ' ἔδεόμην τῶν
συνεπιγραφέων, λέγων, ὅτι τοῖς ἐμοῖς χρήμασι τυγχά-
νει χρῶμενος. καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 42 (κβ'.) Αὐτὸν τοίνυν Πασίωνα ἔργῳ παρέξομαι
τούτοις συμμαρτυροῦντα. ὁκλάδα γάρ, ἐφ' ἣ πολλὰ b
χρήματα ἦν ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις ὥς οὕσαν ἀνδρὸς
Δηλίου. ἀμφισβητοῦντος δ' ἐμοῦ καὶ καθέλκειν ἀξι-
οῦντος οὕτω τὴν βουλὴν ἔθεσαν οἱ βουλόμενοι συ-
κοφαντεῖν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἡλθον ἄκριτος ἀποθα-
νεῖν τὸ μὲν πρῶτον, τελευτῶντες δ' ἐπείσθησαν ἐγ-
43 γνητὰς παρ' ἐμοῦ δέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν ὧν μοι
ξένος πατρικὸς, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας τὸ
μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπιὼν ὄχρετο. Πασίων δὲ Ἀρ- c
χέστρατόν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέξης ἑπτὰ ταλάντων
ἐγγυητὴν παρέσχευ. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο
καὶ μηδὲν ἥξει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δήπου
44 τοσούτων χρημάτων ἐγγυητὴς μου κατέστη. ἀλλὰ
δηλον, ὅτι τὰς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἐνεκάλεσεν
ἐμοὶ χαριζόμενος, τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητὴς
μοι κατέστη, ἡγούμενος πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυ-
σίον τὸ παρ' αὐτῷ κείμενον. ὥς μὲν τοίνυν ἦν τέ μοι

πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε καὶ ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου τρα- d
πέξῃ κεῖται μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔργων τῶν Πασίωνος
ὑμῖν δεδήλωκα καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότων
ἀκηκόατε.

- 45 (κγ'.) Δοκεῖτε δέ μοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ'
ἂν γινῶναι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες
ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καὶ τὰ πράγματα πῶς εἶχεν ἡμῖν, e
ὅτ' ἐγὼ Μενέξενον καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαι-
τήσοντας τὴν παρακαταθήκην, καὶ Πασίων τὸ πρῶ-
τον ἐτόλμησεν ἔξαρνος γενέσθαι. εὐρήσετε γὰρ τὸν
μὲν πατέρα μου συνειλημμένον καὶ τὴν οὐσίαν ἀπα-
σαν ἀφηρευμένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἶόν τε ὃν διὰ τὰς παρ-
ούσας τύχας οὐτ' αὐτοῦ μένειν οὐτ' εἰς τὸν Πόντον
46 εἰσπλεῖν. καίτοι πότερον εἰκὸς ἐμὲ ἐν τοσούτοις ὄντα 368
κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα καὶ διὰ τὸ μέγε-
θος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
χρημάτων ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι;
τίς δὲ πῶποτ' εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο
ὥστε αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων τοῖς ἄλλο-
τρίοις ἐπιβουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τί
διανοηθεὶς ἀδίκως ἤλθον ἐπὶ τοῦτον; πότερον ὥς δει- b
σας τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἤμελλεν εὐθὺς ἐμοὶ δώσειν
ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐκάτερος ἡμῶν ἔπραττεν.
47 ἀλλ' εἰς ἀγῶνα καταστάς ὥμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον
πλέον ἔξειν Πασίωνος παρ' ὑμῖν; ὅς οὐδὲ μένειν ἐν-
θάδε παρεσκευαστόμην, δεδιὼς, μή μ' ἐξαιτήσῃς Σά-
τυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα μηδὲν διαπραττόμενος
ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ὧ μάλιστ' ἐτύγχανον πάν- c
των ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ τίς ἂν ὑμῶν ἀξιώσει
καταγινῶναί μου τοσαύτην μανίαν καὶ ἀμαθίαν;
48 (κδ'.) Ἐνθυμηθῆναι δ' ἄξιόν ἐστιν, ὧ ἄνδρες
δικασταί, τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ὧν ἐκάστοτε

Πασίων ἐπεχείρει λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτως ἔπραττον, ὥστ' οὐδ' αὖν, εἰ προσωπολόγει με ἀποστρεῖν τῶν χρημάτων, οἷός τ' αὖν ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιᾶται με ἀδίκως ἐγκαλεῖν ἐπιχειρῆσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγην καὶ τοῦτον ἅπαντες ὀφλήσειν τὴν δίκην ἐνόμιζον, τηνικαῦτά μὲ φησιν ἀφεῖναι πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. καίτοι πῶς αὖν τούτων ἀλογώτερα γένοιτο;

49 (κέ.) Ἄλλὰ γὰρ ἴσως περὶ τούτων μόνον ἀλλ' οὐ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὐτῷ καὶ λέγων καὶ πράττων φανερός ἐστιν· ὅς τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὥς δοῦλον μετὰ τῶν οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἠξίου Μενέξενος βασανίζειν, ἀφηρεῖθ' ^e 50 ὥς ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις ἀποστρεφῶν αὐτὸς τὴν παρακαταθήκην, ἐτόλμησεν ἡμῖν ἐγκαλεῖν, ὥς ἔχομεν ἔξ τάλαντ' ἀπὸ τῆς τούτου τραπέζης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω φανερῶν ἐπεχείρει ψεύδεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ περὶ ὧν μόνος 369 πρὸς μόνον ἔπραξεν;

51 (κς.) Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὥς Σάτυρον εἰσπλευσεῖσθαι καὶ ποιήσειν αὐτ' αὖν ἐκεῖνος γυνῶ, καὶ ταῦτ' ἐξηπάτησε, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἠθέλεν εἰσπλευῦσαι πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου, εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὅς ἐλθὼν ἐκεῖσε ἔλεγεν, ὅτι ἐλεύθερος εἶη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, εἰσπέμψειε δ' αὐτὸν Πασίων διδάξοντα περὶ τῶν χρημά- 52 των. ἀκούσας δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν δικάζειν ^b μὲν οὐκ ἠξίου περὶ τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως τε καὶ μὴ παρόντος τούτου μηδὲ μέλ-

λοντός ποιήσειν, ἃ ἐκεῖνος δικάσειεν, οὕτω δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι με, ὥστε συγκαλέσας τοὺς ναυκλήρους ἐδεῖτ' αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ πρὸς τὴν πόλιν συγγράψας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρκίνον. καὶ μοι ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

- 53 (κζ.) Οὕτω τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταὶ, πολλῶν ε
μοι τῶν δικαίων ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον, ὥς ἀποστρεφῇ με Πασίων τῶν χρημάτων, ὅτι τὸν παῖδα οὐκ ἠθέλησε βασανίζειν ἐκδοῦναι τὸν συνειδότα περὶ τῆς παρακαταθήκης. καί-
τοι περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἐλεγχος ἰσχυρότερος τούτου γένοιτο; οὐ γὰρ
54 δὴ μάρτυράς γ' αὐτῶν ποιούμεθα. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς
καὶ περὶ τῶν ιδίων καὶ περὶ τῶν δημοσίων οὐδὲν πι- d
στότερον οὐδ' ἀληθέστερον βασάνου νομίζοντας, καὶ
μάρτυράς μὲν ἡγούμενους οἷόν τ' εἶναι καὶ τῶν μὴ
γεγενημένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασάνους φα-
νερῶς ἐπιδεικνύναι, ὁπότεροι τ' ἀληθῆ λέγουσιν. ἃ
οὗτος εἰδὼς ἠβουλήθη εἰκάξειν ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγ-
ματος μᾶλλον ἢ σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ'
ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ὥς ἔλαττον ἔμελλεν ἔξειν ἐν τῇ βασά-
55 νῳ, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάν-
τες γὰρ ἐπίστασθ' ὅτι κατειπὼν μὲν ἡμελλε τὸν ἐπί- e
λοιπον χρόνον ὑπὸ τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπο-
λεῖσθαι, διακαρτερήσας δὲ καὶ ἐλεύθερος ἔσσεσθαι καὶ
μεθέξειν, ὧν οὗτος ἐμὲ ἀπεστέρησεν. ἀλλ' ὅμως το-
σοῦτῳ μέλλων πλέον ἔξειν, συνειδὼς αὐτῷ τὰ πε- 370
πραγμένα, ὑπέμεινε καὶ δίκας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας
αἰτίας ἔχειν, ὥστε μηδεμίαν βάσανον περὶ τοῦ πράγ-
ματος τούτου γενέσθαι.

- 56 (κη'.) Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τού-
των καταψηφίσασθαι Πασίωνος καὶ μὴ τοσαύτην πο-
νηρίαν ἐμοῦ καταγνώναι, ὥς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ καὶ
τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος ὥστε καὶ ἑτέρους εὖ
ποιεῖν δύνασθαι, Πασίωνα ἦλθον συνοφαντήσων καὶ
ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν. b
- 57 (κθ'.) Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐν-
θυμηθῆναι, οἳ πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστου τῶν
Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιοῦνται, καὶ πολλάκις ἤδη διὰ σπά-
ριν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκ-
πέμποντες ὑμῖν ἐξαγωγὴν ἔδωκαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις
συμβολαίοις, ὧν ἐκείνοι κριταὶ γίνονται, οὐ μόνον
- 58 ἴσον ἀλλὰ καὶ πλεον ἔχοντες ἀπέρχεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν c
εἰκότως περὶ ὀλίγου ποιήσασθε τὰς ἐκείνων ἐπιστο-
λάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ
ἐκείνων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι καὶ μὴ τοὺς Πασίω-
νος λόγους ψευδεῖς ὄντας πιστοτέρους ἡγρεῖσθαι
τῶν ἐμῶν.

18.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ.

- (α'.) *Εἰ* μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἡγωνισμένοι 371
τοιαύτην παραγραφὴν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος
ἡρχόμεν ἂν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι· νῦν δὲ ἀνάγκη
περὶ τοῦ νόμου πρῶτον εἰπεῖν, καθ' ὃν εἰσεληλύθα-
μεν, ἵν' ἐπιστάμενοι, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, τὴν
ψῆφον φέρητε, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ, διότι φεύ-
2 γων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκοντος. ἐπειδὴ
γὰρ ἐκ Πειραιέως κατελθόντες ἐνίοις ἑωρᾶτε τῶν b

πολιτῶν συκοφαντεῖν ὠρμημένους καὶ τὰς συνθήκας
 λύειν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι τούτους τε παῦσαι
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδείξαι, ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες
 ἐποίησασθε αὐτὰς ἀλλ' ἡγούμενοι τῇ πόλει συμφέ-
 ρειν, εἰπόντος Ἀρχίνου νόμον ἔθεσθε, ἂν τις δικάζη-
 ται παρὰ τοὺς ὄρκους, ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι παραγράφω-
 σθαι, τοὺς δὲ ἄρχοντας περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν,
 3 λέγειν δὲ πρότερον τὸν παραγραφάμενον, ὁπότερος α
 δ' ἂν ἡττηθῇ, τὴν ἐπωβελίαν ὀφείλειν, ἵν' οἱ τολ-
 μῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνον ἐπιορκοῦντες ἐξε-
 λέγκοιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν ὑπομέ-
 νοιεν ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα ζημιοῦντο. δεινὸν οὖν
 ἡγησάμην, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἐχόντων ἐγὼ περιό-
 φομαι τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραχμαῖς
 κινδυνεύοντα, ἑμαυτὸν δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης
 ἀγωνιζόμενον.

4 (β'.) Ἀποδείξω δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον παρὰ d
 τὰς συνθήκας δικάζόμενον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐγκλη-
 μάτων ψευδόμενον, καὶ προσέτι δίαιταν ἡμῖν γεγενη-
 μένην περὶ αὐτῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διη-
 γήσασθαι τὰ πραχθέντα· ἂν γὰρ τοῦτο μάθητε, ὥς
 οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν πέπονθεν, ἡγοῦμαι ταῖς τε
 συνθήκαις ὑμᾶς ἥδιον βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον
 ὀργιεῖσθαι.

5 (γ'.) Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ τοὺς τριά- 372
 κοντα καταστάντες, ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτη-
 δείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ' αὐτοῦ βα-
 δίζων. ἐκεῖνος δὲ ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν ἐμὲ
 διώκοντι τὴν δίκην, ἀπήντησεν ἀργύριον φέροντι.
 λαβόμενος δὲ αὐτοῦ Φίλον ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν
 ὥστε δεῖν δημόσιον γίνεσθαι· ἐκεῖνον γὰρ εἶναι
 6 τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντος δὲ περὶ τούτου καὶ

λοιδορίας αὐτοῖς γενομένης ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνέ-
 δραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἰς τῶν δέκα γενόμε-
 νος προσήλθεν. εὐθύς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν
 τῶν χρημάτων ὁ Πατροκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὥς τοὺς
 συνάρχοντας ἤγεν ἀμφοτέρους. ἐκεῖνοι δ' εἰς τὴν
 βουλήν περὶ αὐτῶν ἀπέδωσαν· κρίσεως δὲ γενομένης
 7 ἔδοξε τὰ χρήματα δημόσια εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπει-
 δὴ κατῆλθον οἱ φεύγοντες ἐκ Πειραιέως, ἐνεκάλει
 τῷ Πατροκλεῖ καὶ δίκας ἐλάγχχανεν ὥς αἰτίῳ τῆς συμ-
 φορᾶς γεγεννημένῳ· διαλλαγῆς δὲ πρὸς ἐκείνου καὶ
 8 πραξάμενος αὐτὸν δέκα μναῖς ἀργυρίου Λυσίμαχον
 ἐσυκοφάντει· λαβὼν δὲ καὶ παρὰ τούτου διακοσίας
 δραχμὰς ἑμοὶ πράγματα παρεῖχεν. καὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐνεκάλει, φάσκων με συμπράττειν ἐκείνοις, τελευ-
 τῶν δὲ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἦλθεν, ὥστε ἀπάντων με
 τῶν γεγεννημένων ἡτιᾶτο· ἅπερ ἴσως καὶ νῦν τολμή-
 8 σαι κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρεῖξομαι μάρτυρας
 πρῶτον μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὥς οὐτ' ἂν
 ἐπελαβόμεν οὐτ' ἐφηψάμεν τῶν χρημάτων, ἔπειτα
 [Ῥίνωνα] καὶ τοὺς συνάρχοντας, ὥς οὐκ ἐγὼ τὴν φά-
 σιν ἀλλὰ Πατροκλῆς ἐποίησατο πρὸς αὐτοὺς, ἔτι δὲ
 τοὺς βουλευτὰς, ὥς ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. καὶ μοι
 κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 (δ'.) Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς
 πραχθεῖσιν, ὥσπερ οὐδενὸς συνειδότος αὐτὸς μὲν
 οὗτος ἐφιστάμενος εἰς τοὺς ὄχλους καὶ καθίζων ἐπὶ
 τοῖς ἐργαστηρίοις τοὺς λόγους ἐποιεῖτο ὥς δεινὰ πε-
 10 πονθὼς ὑπ' ἑμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος,
 τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ προσιόντες μοι συνε-
 βούλευον ἀπαλλάττεσθαι τῆς πρὸς τοῦτον διαφορᾶς
 καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδ·

περὶ πολλῶν χρημάτων, μηδ' εἰ σφόδρα πιστεύω τῷ 37
 πράγματι, λέγοντες, ὥς πολλὰ παρὰ γνώμην ἐν τοῖς
 10 δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχῃ μᾶλλον ἢ τῷ
 δικαίῳ κρίνεται τὰ παρ' ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖν μοι
 μικρὰ ἀναλώσαντι μεγάλων ἐγκλημάτων ἀπαλλαγῆναι
 μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποτίσαντι κινδυνεύειν περὶ τηλι-
 κούτων. τί ἂν ὑμῖν καθ' ἕκαστον διηγοίμην, ἃ πολλὰ
 παρέλιπον τῶν εἰθισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέ-
 γεσθαι; τελευτῶν δ' οὖν ἐπείσθην, ἅπαντα γὰρ εἰρή- b
 σεται τάληθ' ἡ πρὸς ὑμᾶς, δοῦναι τούτῳ διακοσίας
 δραχμάς. ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείῃ συκοφαντεῖν αὐτῷ,
 δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατῆθεν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 11 (ε'.) Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὁμο-
 λογημένοις, ὕστερον δ' ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτί-
 μου τοῦ τοὺς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστή-
 ρια δεκάζοντος καὶ τὰς ἀρχὰς λυμαινομένου καὶ
 πάντων κακῶν αἰτίου λαγχάνει μοι δίκην μυρίων c
 δραχμῶν. προβαλλομένου δ' ἐμοῦ μάρτυρα, ὥς οὐκ
 εἰσαγώγιμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγενημένης, ἐκείνῳ
 12 μὲν οὖν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς, ὅτι, εἰ μὴ μεταλάβοι
 τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, πείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην
 ἐγράψατο, ὥς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνου κινδυνεύ-
 σων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἡγησά-
 μην εἶναι κράτιστον ἐξ ἴσου καταστήσαντα ἀμφοτέροις d
 τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ τὰ μὲν γενόμενα
 ταῦτ' ἐστίν.
- 13 (ς'.) Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ
 τῶν ἐγκλημάτων διανοεῖσθαι ψευδῇ λέγειν ἀλλὰ καὶ
 τὴν δίαιταν μέλλειν ἔξαρνον εἶναι καὶ παρεσκευασθαι
 λέγειν τοιούτους λόγους, ὥς οὐκ ἂν ποτε ἐπέτρεψε

Νικομάχῳ διαιτᾶν, ὃν ἡπίστατο πάλαι χρώμενον
 ἡμῖν, καὶ ὥς οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δραχ- e
 4 μῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν. ὑμεῖς δὲ ἐνθυμεῖ-
 σθε πρῶτον μὲν, ὅτι τὴν διαίταν οὐκ ἀμφισβητοῦν-
 τες ἀλλ' ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν, ὥστε οὐδὲν ἄτοπον
 ἐποίησεν, εἰ Νικόμαχον εἴλετο διαιτητὴν, ἀλλὰ πολὺ 374
 μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὁμολογηκὼς περὶ τοῦ
 διαίτητοῦ διεφέρετο. ἔπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ
 μυρίων δραχμῶν οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν μυαῖν
 ποιήσασθαι τὴν διαλλαγὴν· ἀδίκως δὲ αἰτιώμενοι καὶ
 συκοφαντοῦντα οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι
 λαβεῖν. ἔτι δὲ, εἰ μεγάλα ἐγκαλῶν ὀλίγα ἐπράξατο,
 οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμηρίον ἐστίν, ὥς ἡ δίαιτα οὐ γέ- b
 γονεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν, ὥς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ
 5 δικαίως ἐνεκάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἱκανὸν
 γινῶναι νομίζει, ὅτι οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μυρίων δραχμῶν
 διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἴεται τοῦτ'
 ἐξευρεῖν, εἴπερ ἡβουλόμην ψευδῇ λέγειν, ὅτι πλέον
 ἔδει φάσκειν τούτων δεδωκέναι. ἀξιῶ δὲ, ὅσον περ
 ἂν τούτῳ σημείον ἦν, ὥς ἡ δίαιτα οὐ γέγονεν, ἐλόντι
 τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμή- c
 ριον, ὥς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι
 φανερός ἐστιν οὐδ' ἐπεξελθεῖν ἀξιώσας.

6 (ἡ.) Ἦγοῦμαι, δὲ εἰ μήτε ἡ δίαιτα ἐγγρόνει μήτε
 τῶν πεπραγμένων ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰ-
 κότων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς γινῶναι
 τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλ-
 μων, εἰκότως ἂν μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ τοῦτον
 ἐξαμαρτάνειν· νῦν δὲ οὐδένα φανήσομαι τῶν πολι-
 τῶν οὔτε χρήμασι ζημιώσας οὔτε περὶ τοῦ σώματος d
 εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων
 τῆς πολιτείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου

- 17 κατάλογον ἐγγράψας. καίτοι πολλοὺς ἐπῆρεν ἡ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν. ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὗρεθῆσομαι τοιοῦτον ἐργασάμενος· οὗτος δὲ ἀδικηθῆναί φησιν, ὅτε ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατειλημμένος, ἐκράτει δ' 375
- 18 ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ' ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον αὐτὸν παρέσχευ, εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ τοῖς πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὁ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μὴδ' ἀμύνεσθαι μὴδένα ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτε μοι συμβόλαιοι ἐγένετο.
- 19 (θ'). Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἰτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι μοι νομίζω· ὥς δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτῷ δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκώς, ἅ φησιν αὐτὸς, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. καὶ μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΣΤΝΘΗΚΑΙ.

- 20 (ι'). Ἄρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποίησάμην, ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήδην ἀφαισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἑμαυτὸν δ' ἔχων ἀποφαίνειν, ὥς οὔτε ταῦτα πεποίηκα οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐξῆμαρτον; ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τοὺς ὅρκους.

ΟΡΚΟΙ.

- 21 (ια'). Οὐκ οὖν δεινὸν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν ἔχουσιν, τοιούτων δὲ τῶν ὅρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλιμάχου ἐπὶ τοῖς

λόγοις τοῖς αὐτοῦ ὥστε ἡγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναν-
 τία τούτοις ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν ἐώρα μεταμέλον
 τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον ἦν θαυμάζειν
 αὐτοῦ· νῦν δὲ οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπε-
 δείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλ-
 λά καὶ Φίλωνα τὸν ἐκ Κόλλης ἐνδειχθέντα παραπρε- d
 σβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντα
 ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδο-
 ξεν ὑμῖν ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσα-
 σθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων
 ἐξαμαρτάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ τοὺς
 οὐδὲν ἡδικοκίας τολμᾷ συκοφαντεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ
 τὰδ' αὐτὸν λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος
 μέριστον μὲν δυνάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δὲ e
 ἀπεστερημένοι χρημάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογοράσαν-
 τας, ὅμως οὐ τολμῶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ
 μνησικακεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον
 ἐτέρων δύνανται διαπράττεσθαι, ἀλλ' οὖν περὶ γε
 τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἴσον ἔχειν τοῖς ἄλλοις ἀξιού- 376
 σιν. καὶ οὐχ οὗτοι μόνοι ταῦτα ἡξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ'
 ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καί-
 τοι δεινὸν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμα-
 σιν ἐμμένετε τοῖς ὅρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαν-
 τία παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμο-
 λογίας δημοσίᾳ κυρίας ἀναγκάζετε εἶναι, τὰς δὲ τῆς
 πόλεως συνθήκας ἰδίᾳ τὸν βουλόμενον λύειν ἐάσετε.
 ὃ δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν b
 ἄδηλον ἦν, εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει, τοι-
 ούτους ὅρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ
 μὴ συνέφερεν ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὁμολογημένοις ἐμ-
 μένειν, ἐπειδὴ δὲ οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν ὥστε
 καὶ μηδεμιᾶς πίστεως γεγεννημένης ἄξιον εἶναι τὴν

- παρουῶσαν πολιτείαν διαφυλάττειν, τηνικαῦτα τοὺς
 26 ὄρκους παραβήσεσθε· καὶ τοῖς μὲν εἰρηκόσιν, ὥς χρη-
 τὰς συνθήκας ἐξαλείφειν, ὠργίζεσθε, τουτουὶ δὲ, ὅς ἐ-
 γεγραμμένας αὐτὰς τολμᾷ παραβαίνειν, ἄξήμιον ἀφή-
 σετε. ἀλλ' οὐτ' ἂν δίκαια οὐτ' ἄξια ὑμῶν αὐτῶν οὐτ'
 ἂν πρόποντα τοῖς πρότερον ἐγνωσμένοις ποιήσαιτε.
- 27 (ιβ'). Ἐνθυμεῖσθε δὲ, ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἤκετε
 δικάσοντας· περὶ γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε,
 ἃς οὐδὲ πώποτε οὐθ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους οὐτ' ἄλλοις
 πρὸς ὑμᾶς ἐλυσιτέλησε παραβῆναι, τοσαύτην δ' ἔχουσι
 δύναμιν, ὥστε τὰ πλεῖστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἑλλήσι d
 28 καὶ τοῖς βαρβάροις διὰ συνθηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ
 πιστεύοντες ὥς ἀλλήλους ἀφικνούμεθα καὶ ποριζό-
 μεθα, ὧν ἕκαστοι τυγχάνομεν δεόμενοι· μετὰ τούτων
 καὶ τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεθα
 καὶ τὰς ιδίας ἔχθρας καὶ τοὺς κοινοὺς πολέμους δια-
 λυόμεθα· τούτῳ μόνῳ κοινῷ πάντες ἄνθρωποι δια-
 τελοῦμεν χρώμενοι. ὥστε ἅπασι μὲν προσήκει βοη-
 29 θεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν. (ιγ'). Ἐπόγνιον γάρ e
 ἐστίν, ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενό-
 μενοι, πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν,
 εἰς ὄρκους καὶ συνθήκας κατεφύγομεν, ἃς εἰ Λακε-
 δαιμόνιοι τολμῶεν παραβαίνειν, σφόδρ' ἂν ἕκαστος
 30 ὑμῶν ἀγανακτήσειεν. καίτοι πῶς οἷόν τ' ἐστὶν ἑτέρων 377
 κατηγορεῖν, οἷς αὐτός τις ἔνοχός ἐστιν; τῷ δ' ἂν δό-
 ξαιμεν ἀδικεῖσθαι παρὰ τὰς συνθήκας κακῶς πάσχον-
 τες, εἰ μὴδ' αὐτοὶ φαινοίμεθ' αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποι-
 ούμενοι; τίνας δὲ πίστεις πρὸς τοὺς ἄλλους εὐρήσομεν,
 εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς γεγενημένας οὕτως εἰκὴ λυ-
 31 σομεν; ἄξιον δὲ καὶ τῶνδε μνησθῆναι, διότι πολλῶν
 καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ πολέμῳ πεπραγμε-
 νων οὐχ ἥκιστα ἢ πόλις ἐκ τούτων τῶν διαλλαγῶν εὐ- b

δοκίμησεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολλὰ πόλεις
 ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἡγωνισμέναι, περὶ δὲ στάσεως οὐκ
 ἔστιν ἢν ἂν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας βε-
 32 βουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα
 μετὰ κινδύνων πέπρακται, τὸ πλεῖστον ἂν τις μέρος
 τῇ τύχῃ μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς μετριότητος
 οὐδεὶς ἂν ἄλλ' ἢ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσαιο.
 ὥστ' οὐκ ἄξιον προδότας ταύτης τῆς δόξης γενέσθαι. c

33 (ιδ'). Καὶ μηδεὶς ἡγείσθω με ὑπερβάλλειν μηδὲ
 μείζω λέγειν, ὅτι δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἰρηκα-
 τοὺς λόγους. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν ἐπιγεγραμμέ-
 νων χρημάτων ἔστιν οὗτος ὁ ἄγων, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν
 περὶ τούτων, ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγων πρότερον εἰρη-
 μένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὔτ' ἂν εἰπεῖν ἄξιως δύναίτο
 34 οὔτ' ἂν τίμημα ἱκανὸν ἐπιγράψαιτο. τοσοῦτον γὰρ
 αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε τῶν μὲν τοῖς
 ἀγωνιζομένοις μόνον προσήκει, ταύτῃ δὲ τὸ κοινὸν d
 τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης δύο ὅρκους
 ὁμόσαντες δικάζετε, τὸν μὲν, ὃν περ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἰ-
 θισθε, τὸν δ' ὃν ἐπὶ ταῖς συνθηκαῖς ἐποιήσασθε. ταύ-
 την ἀδίκως γνόντες οὐ τοὺς τῆς πόλεως μόνον νόμους
 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπάντων κοινούς παραβήσεσθε. ὥστε
 οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ' ἐπιείκειαν οὔτε κατ'
 ἄλλο οὐδὲν ἢ κατὰ τοὺς ὅρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι. e

35 (ιε'). Ὡς μὲν οὖν χρή καὶ συμφέρει καὶ δίκαιον
 ὑμᾶς ἔστιν οὕτω περὶ τῶν συνθηκῶν γινώσκειν, οὐδ'
 αὐτὸν ἡγοῦμαι Καλλίμαχον ἀντερεῖν· οἶμαι δ' αὐτὸν
 ὀδυρεῖσθαι τὴν παροῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγεννημέ-
 378 μὴν αὐτῷ συμφορὰν, καὶ λῆξιν, ὥς δεινὰ καὶ σχέτλια
 πείσεται, εἰ τῶν χρημάτων, ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας
 ἀφηρέθη, τούτων ἐν δημοκρατίᾳ τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, καὶ εἰ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ φυγεῖν

ἡναγκάσθη, νυνὶ δ' ἐν ᾧ χρόνῳ προσῆκεν αὐτὸν δι-
 36 κην λαβεῖν, ἄτιμος γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν
 ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων ὥς ἐκ τούτων μάλισθ'
 ὑμᾶς εἰς ὀργὴν καταστήσω· ἴσως γάρ τινος ἀκήκοεν, ὡς
 ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐν-
 τυγχάνοντας κολάζετε. ἐγὼ δὲ οὐθ' ὑμᾶς ταύτην ἔχειν
 τὴν γνώμην ἡγοῦμαι, πρὸς τε τοὺς ὑπερρημένους λό-
 37 γους ῥᾷδιον ἀντειπεῖν νομίζω. (ιζ'.) Πρὸς μὲν οὖν
 τοὺς ὀδυρμούς, ὅτι προσήκει βοηθεῖν ὑμᾶς, οὐχ οἵ-
 τινες ἂν δυστυχεστάτους σφᾶς αὐτοὺς ἀποδείξωσιν,
 ἀλλ' οἵτινες ἂν περὶ ὧν ἀντωμόσαντο δικαιότερα λέ-
 γοντες φαίνονται. περὶ δὲ τῆς ἐπωβελίας, εἰ μὲν ἐγὼ
 τούτων τῶν πραγμάτων αἷτιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ
 μέλλοντι ζημιώσεσθαι συνήχθεσθε· νῦν δ' οὐτός ἐστιν
 ὁ συκοφαντῶν, ὥστ' οὐδὲν ἂν δικαίως αὐτοῦ λέγον-
 38 τος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα καὶ κεῖνο χρὴ σκοπεῖν, ὅτι
 πάντες οἱ κατελθόντες ἐκ Πειραιῶς ἔχοιεν ἂν τοὺς
 αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν, οὔτε οὗτος, ὧν οὐδεὶς ἄλλος
 τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρὴ μι-
 σεῖν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομί-
 ζειν, οἵτινες ταῖς μὲν συμφοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει
 κέχρηται, τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν ἄλλων ἀξι- d
 39 οῦσι ποιεῖσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν
 αὐτῷ, πρὶν ἀποπειραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης,
 ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν πραγμά-
 των. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κιν-
 δύνῳ ζητεῖν αὐτὸν ἐλέους παρ' ὑμῶν τυγχάνειν, οὐ
 κύριός αὐτός ἐστι, καὶ εἰς ὃν αὐτὸς αὐτὸν καθίστησι,
 καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κινδυνεύειν;
 40 (ιζ'.) Ἄν δ' ἄρα μεμνηται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γε-
 γενημένων, ἀξιοῦτε αὐτὸν μὴ 'κείνων κατηγορεῖν,
 ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ' ὥς ἐγὼ τὰ χρῆ-

- ματα εἴληφα διδάσκειν, περὶ οὐπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίζε-
σθαι, μηδ' ὥς αὐτὸς δεινὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ'
ὥς ἐγὼ πεποίηκα, ἐξελέγχειν, παρ' οὐπερ ἄξιοι τὰ 379
- 41 ἀπολωλότα κομίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γε αὐτὸν πρᾶτ-
τοντα ἐπιδεῖξαι καὶ πρὸς ἄλλον ὄντινον ἄγωνιζόμενος
τῶν πολιτῶν δύναται. καίτοι χρὴ μέγα παρ' ὑμῖν δύνα-
σθαι τῶν κατηγοριῶν, οὐχ αἷς ἐξεστι χρῆσθαι καὶ πρὸς
τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας, ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ
κατὰ τῶν ἡδίκηκότων. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λό-
γους καὶ ταῦτ' ἴσως ἀρκέσει καὶ τάχα ἀντειπεῖν ἐξέσται.
- 42 (ιη΄.) Ἐνθυμεῖσθε δὲ, εἰ καὶ τῷ δόξω δις περὶ b
τῶν αὐτῶν λέγειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ
δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων φροντί-
ζοντες ἀλλ' ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν εἶναι τὴν
κρίσιν. οὓς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἰκεῖν ἐν
τῇ πόλει ποιήσετε· εἰ δὲ μὴ, πῶς οἴεσθε διακείσε-
σθαι τοὺς ἐν ἅστει μέιναντας, ἵν' ὁμοίως ἅπασιν ὀρ-
γίζόμενοι φανήσεσθε τοῖς μετασχοῦσι τῆς πολιτείας;
- 43 τίνα δὲ γνώμην ἔξειν τοὺς καὶ μικρὸν ἀμάρτημα σφί- c
σιν αὐτοῖς συνειδότας, ὅταν ὀρῶσι μηδὲ τοὺς κοσμίως
πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας; πόσῃν δὲ
χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχὴν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρ-
θῶσι συκοφαντεῖν ὥς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ' ἐγνω-
κότων, οἱ δὲ δεδίωσι τὴν παροῦσαν πολιτείαν ὥς οὐ-
- 44 δεμιᾶς αὐτοῖς ἔτι καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἄρ' οὐκ
ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ συγχυθέντων τῶν ὄρκων πάλιν
εἰς ταῦτα καταστῶμεν, ἐξ ὧν περ ἠναγκάσθημεν τὰς d
συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ' ὑμᾶς παρ'
ἐτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοια ἀγαθὸν ἢ στάσις κα-
κόν· οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπείρασθαι, ὥστε
καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἄριστ' ἂν διδάξαίτε περὶ αὐτῶν.
- 45 (ιθ΄.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον

περὶ τὰς συνθήκας διατρίβειν, ὅτι θάδιόν ἐστι περὶ
 αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαια εἰπεῖν, τοσοῦτον ὑμῖν ἐτι
 διακελεύομαι μνημονεύειν, ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον,
 ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν
 τὸν κύκλον ἔχοντες, οἱ δὲ τὸν Πειραιᾶ κατειληφότες,
 μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν προγό-
 46 νων πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπειδὴ δὲ τὰς
 πίστεις ἀλλήλοις ἔδομεν εἰς ταῦτόν συνελθόντες, οὐ- 380
 τω καλῶς καὶ κοινῶς πολιτευόμεθα, ὥσπερ οὐδεμιᾶς
 ἡμῖν συμφορᾶς γεγεννημένης. καὶ τότε μὲν ἀμαθεστά-
 τους καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν
 δὲ εὐδαιμονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων
 47 δοκοῦμεν εἶναι. ὥστ' ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζη-
 μίαις κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας τὰς συν-
 θήκας ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν
 αἰτίους ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλίμαχος β
 βεβιωκότας. (κ'.) Ὅς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λα-
 κεδαιμονίων πολεμησάντων οὐδὲ μίαν παρέσχευεν αὐ-
 48 τὸν ἡμέραν τάξει τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκείνον μὲν
 τὸν χρόνον διετέλεσεν ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν
 ἀποκρυπτόμενος, ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα κατέστησαν,
 τηνικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ φησὶ μὲν
 εἶναι δημοτικὸς, τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπε-
 θύμει μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδ' εἰ
 κακῶς ἔπαθεν, ἤξιώσεν ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἤρεϊτο μετὰ
 τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι μᾶλλον ἢ
 49 μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεῦσθαι. καὶ μέχρι
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς πολιτείας,
 ἐν ᾗ προσβαλεῖν ἡμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος· τότε δ' ἐξῆλ-
 θεν, οὐ τὰ παρόντα μισήσας ἀλλὰ δέισας τὸν ἐπιόντα
 κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ Λακεδαι-
 μονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῇ Πειραιεὶ κατεκλείσθη, d

- παλιν ἐκεῖθεν διαδράς ἐν Βοιωτοῖς διητᾶτο· ὥστ' αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι
- 50 πολὺ μᾶλλον ἢ τῶν φευρόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοι-
 οὔτος γεγενημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ
 περὶ τοὺς ἐν ἄστει μέινοντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν πό-
 λιν, οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἰσῶν τυγχάνειν τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ
 ζητεῖ πλέον ἔχειν ἡμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδικηθεὶς ἢ
 βέλτιστος ὢν τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις συμφοραῖς δι' e
 ἡμᾶς κεχορημένος ἢ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει
 γεγενημένος.
- 51 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γινώσκειν
 αὐτόν, ἵν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνηχθεσθε
 ἀλλὰ τῶν ὑπολοίπων ἐφθονεῖτε. νῦν δὲ περὶ μὲν
 τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπιβεβούλευκε, καὶ δίκας οἷας δε-
 δικάσται καὶ γραφὰς εἰσελήλυθε, καὶ μεθ' ὧν συνέ- 381
 στηκε καὶ καθ' ὧν τὰ ψευδῇ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν
- 52 δις τοσοῦτον ὕδωρ ἱκανὸν διηγήσασθαι γένοιτο· ἔν
 δὲ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτῳ πεπραγμένων ῥα-
 δίως καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν γνώσεσθε. (καί.)
 Κρατῖνος γὰρ ἡμφισβήτησε χωρίου τῷ τούτου κηδεστῇ.
 μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης ὑποκρυψάμενοι θεράπαι-
 ναν ἡτιῶντο τὸν Κρατῖνον συντριῖναι τῆς κεφαλῆς b
 αὐτῆς, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθανεῖν
 τὴν ἀνθρωπον λαγχάνουσιν αὐτῷ φόνου δίκην ἐπὶ
- 53 Παλλადίῳ. πυθόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος τὰς τούτων ἐπι-
 βουλάς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγεν, ἵνα μὴ
 μεταθεῖντο τὸ πρᾶγμα μὴδ' ἑτέρους λόγους ἐξευρί-
 σκοιεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθεῖεν κακουργοῦντες·
 ἐπειδὴ δὲ ὁ κηδεστῆς μὲν ἦν ὁ τούτου κατηγορηκὼς,
 οὔτος δὲ ὁ μεμαρτυρηκὼς ἡμῖν τεθνάναι τὴν ἀνθρω-
- 54 πον, ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα ἦν κεκοιμημένη, c
 βία λαβόντες αὐτὴν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον

ζῶσαν ἅπανσι τοῖς παροῦσιν ἐπέδειξαν. ὥσθ' ἐπτακο-
σίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων δὲ καὶ δέκα μαρτυ-
ρησάντων ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψῆφον μετέλαβεν.
καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 55 (κβ'.) Τίς οὖν ἂν ἀξίως δύναιτο κατηγορεῖσθαι
τῶν τούτῳ πεπραγμένων; ἢ τίς ἂν εὐρεῖν ἔχοι παρά-
δειγμα μείζον ἀδικίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας; d
ἐνια μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν τρό-
πον δηλώσειε τῶν ἀδικησάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων
ἔργων ἅπαντα τὸν βίον τῶν ἑξαμαρτανόντων ῥᾶδιον
56 κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς ζῶντας τεθνάναι μαρ-
τυρεῖ, τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; ἢ ὅστις ἐπὶ
τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασιν οὕτω πονηρός ἐστι, τί οὐκ
ἂν ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τολμήσειεν; πῶς δὲ χρὴ τούτῳ πι-
στεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντι, ὃς ὑπὲρ ἐτέρων ἐπιου- e
κῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον ἐπε-
δείχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐκ
τῶν λεγομένων κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν,
57 ὅτι ψευδὴς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες. καὶ τοιαυτὴ ἡμαρ-
τηκῶς ἐπιχειρήσει λέγειν, ὥς ἡμεῖς ψευδόμεθα, 38
ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἴ τῳ Φρυγῶνδας παν-
ουργίαν ὀνειδίσειεν ἢ Φιλουργὸς ὁ τὸ Γοργόνειον
ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους λεροσύλους ἐφασκεν εἶναι.
τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι
μάρτυρα μᾶλλον ἢ τοῦτον, ὃς αὐτὸς ἐτέροις τὰ ψευδῆ
τολμᾷ μαρτυρεῖν;
- 58 (κγ'.) Ἀλλὰ γὰρ Καλλιμάχου μὲν ἐξέσται πολλά-
κις κατηγορεῖν, οὕτω γὰρ παρεσκεύασται πολιτεύε-
σθαι, περὶ δὲ ἑμαντοῦ τὰς μὲν ἄλλας πάσας παραλείψω b
λειτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἂν μοι δικαίως ἔχοιτε
χάριν ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ χρῆσαισθε περὶ τοῦ παν-

- τὸς πράγματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς.
 59 ὅτε γὰρ ἡ πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ
 καὶ τῆς δυνάμεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριη-
 ράρχων τοσοῦτον διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων ἔσωσα
 τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ τούτων, ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν
 60 Πειραιᾶ μόνος οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν, ἀλλὰ
 τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν λειτουρ-
 γιῶν καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἀθύμως διακειμένων, καὶ
 τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλον, τὰ δὲ λοιπὰ
 ἀποκρυπτομένων, καὶ νομιζόντων τὰ μὲν κοινὰ διε-
 φθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοποῦμένων, οὐ τὴν αὐτὴν
 ἐκείνοις γνώμην ἔσχον, ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελφὸν
 συντριηραρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν διδόντες
 61 τοῖς ναύταις κακῶς ἐποιούμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ
 τελευταῖον προειπόντος Λυσάνδρου, εἴ τις εἰσάγει
 σῖτον ὥς ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως
 εἰχομεν πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ τὸν
 σφέτερον αὐτῶν εἰσάγειν τολμώντων ἡμεῖς τὸν ὥς
 ἐκείνους εἰσπλέοντα λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ
 κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε ἡμᾶς στεφα-
 νῶσαι καὶ πρόσθε τῶν ἐπωνύμων ἀνειπεῖν ὥς μεγά-
 62 λων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι χρὴ τούτους δη-
 μοτικούς νομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ δήμου
 μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἱ δυσ-
 τυχησάσης τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέ-
 λησαν, καὶ χάριν ἔχειν, οὐκ εἴ τις αὐτὸς κακῶς πέ-
 πονθεν, ἀλλ' εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίηκε, καὶ πένητας
 383 γενομένους ἔλεειν οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν
 63 ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωκότας. (κδ'.) Ὡν εἷς ἐγὼ φανή-
 σομαι γεγεννημένος, ὃς πάντων ἂν εἴην δυστυχέστατος,
 εἰ πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν
 εἶτα δόξαιμι τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ περὶ

μηδενὸς ποιεῖσθαι τὰς παρ' ὑμῖν διαβολὰς, ὅς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἑμᾶυτοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος τοῦ παρ' ὑμῖν ^b
 64 εὐδοκιμεῖν. τῷ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελήσειεν, εἰ καὶ μὴ παραχορῆμα ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγεννημένον, ἐμὲ δ' ἐξ ὧν ὑπέλιπον λειτουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτωκότα; καὶ τὸν μὲν μηδὲ πώποτε ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μεῖζον καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν δυνάμενον,
 65 ἐμὲ δὲ τὸν οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γεγεννη- ^c
 μένον μηδὲ τῶν δικαίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων τοσαύτην πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων κρίναντες δι' ἀνδραγαθίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' οὐδ' οὕτω ῥάδιον ἦν ὥσπερ
 66 νῦν τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς; τοῦναντίον δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς ἐληφότας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσιν, ἡμεῖς δ' ὑμᾶς ^d
 τοὺς δεδωκότας ἀξιούμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τε-
 κμήριον τῶν εἰρημένων ἀπάντων καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
 67 μάτων τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς τιμῆς ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν, οὐχ ἵνα ὀλιγαρχίας γενομένης τὰλλότρια διαρπάξοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς πόλεως οἷ τ' ἄλλοι τὰ σφέτερόν αὐ-
 τῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις ὀφείλοιο· ἦν ἡμεῖς νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλεόν ^e
 ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, ἀλλ' ἀποφαίνοντες μὲν, ^e
 ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν, τοῖς δ' ὄρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις
 68 ἐμμένοντες. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ τοὺς μὲν ἡδι-
 κηκότας τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαί γένοιντο, ἐφ' ἡμῖν ^e
 δὲ τοῖς εὖ πεπονηκόσιν ἄκυροι κατασταθεῖεν. ἄξιον δὲ ^e
 τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν, ἐνθυμούμενους, ³⁸

ὅτι ἑτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν αἱ συνθῆκαι στασιάζουσαι, τὴν δ' ἡμετέραν μᾶλλον ὁμονοεῖν. ὧν χρη μемуνημένους ἅμα τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ψηφίζεσθαι.

19.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ.

(α'.) Ἐνόμιζον μὲν, ὃ ἄνδρες Αἰγινῆται, οὕτω 384
καλῶς βεβουλευσθαι περὶ τῶν αὐτοῦ Θρασύλοχον ὥστε
μηδέν' ἂν ποτ' ἐλθεῖν ἐναντία πράξοντα ταῖς
διαθήκαις αἷς ἐκείνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀντιδίκαις
τοιαύτη γνώμη παρέστηκεν ὥστε καὶ πρὸς οὕτως
ἐχούσας αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαίως ἔχει
2 παρ' ὑμῶν πειραῖσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. τοῦναντίον
δὲ πέπονθα τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων. τοὺς μὲν γὰρ
ἄλλους ὁρῶ χαλεπῶς φέροντας, ὅταν ἀδίκως περὶ
τινος κινδυνεύωσιν, ἐγὼ δ' ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν
τούτοις, ὅτι μ' εἰς τουτουὶ τὸν ἀγῶνα κατέστησαν.
ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος 385 οὐκ ἂν
ἠπίστασθ' ὁποῖός τις γεγεννημένος περὶ τὸν τετελευτηκότα
κληρονόμος εἰμι τῶν ἐκείνου· πυθόμενοι δὲ τὰ
πραχθέντα πάντες εἴσεσθ' ὅτι δικαίως 3
ἂν καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἡξιώθην. ἐχρῆν
μέντοι καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ
παρ' ὑμῶν πειραῖσθαι λαμβάνειν τὴν οὐσίαν, ἣν Θρασύλοχος
κατέλιπεν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνον χρηστὴν οὔσαν οὕτως
ἄξιον αὐτῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ' αὐτῇ τοσούτου
δεῖ μεταμέλειν ὧν εἰς ζῶντ' ἐξήμαρτεν, ὥστε ὅτι
καὶ τεθνεώτος αὐτοῦ πειράται τὴν τε διαθήκην ἀκυ-

4 ρον ἅμα καὶ τὸν οἶκον ἔρημον ποιῆσαι. θαυμάζω δὲ καὶ τῶν πραττόντων ὑπὲρ αὐτῆς, εἰ διὰ τοῦτ' οἴονται καλὸν εἶναι τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντες οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτίσειν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἃν ἐξελεγχθέντες, ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἔπειθ' ὑμῖν δόξωσι χείρους εἶναι. τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γνώσεσθ'· ἐπειδὴν διὰ τέλους ἀκούσητε τῶν πραγμάτων· ὅθεν δ' οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διηγείσθαι.

5 (β'.) Θράσυλλος γὰρ ὁ πατήρ τοῦ καταλιπόντος τὴν διαθήκην παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐσίαν παρέλαβεν, ξένος δὲ Πολεμαινέτῳ τῷ μάντει γενόμενος οὕτως οἰκείως διετέθη πρὸς αὐτὸν, ὥστ' ἀποθνήσκων ἐκεῖνος τὰς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαντικῆς αὐτῷ κατέλιπε καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν δ

6 οὔσης ἔδωκεν. λαβὼν δὲ Θράσυλλος ταύτας ἀφορμὰς ἐχρήτο τῇ τέχνῃ· πλάνης δὲ γενόμενος καὶ διαιτηθεὶς ἐν πολλαῖς πόλεσιν ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο, ὧν ἔναι καὶ παιδάρι' ἀπέδειξαν, ἃ ἐκεῖνος οὐδὲ πώποτε γνήσι' ἐνόμιζε, καὶ δὴ καὶ τὴν ταύτης μητέρ' ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἔλαβεν. ἐπειδὴ δ' οὐσίαν τε πολλὴν ἐκτήσατο καὶ τὴν πατρίδ' ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ e τῶν ἄλλων ἀπηλλάγη, καταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον ἔγρημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐτὸς πρῶτος ὢν τῶν πολιτῶν, γένει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιωμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν προσέχουσιν.

8 οὕτω δὲ σφόδρ' ἡγάπησε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν, 386 ὥστ' ἀποθανούσης ἐκείνης ἄπαιδος αὐτῆς ἡγάγετο τὴν ἀνεψιὰν τοῦ πατρὸς, οὐ βουλόμενος διαλύσασθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον

οικήσας ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ ταύτην,
 9 αἰσπερ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐγήμεν
 ἐκ Σερέφου παρ' ἀνθρώπων πολὺν πλείονος ἀξίαν ἢ
 κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ b
 Θρασύλοχος καὶ θυγάτηρ ἡ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα.
 Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους παῖδας γνησίους
 καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας
 τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

- 10 (γ'). Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν
 παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες, ὅσην ὀλίγῳ πρό-
 τερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν
 ἐποιήσαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἤμεν, περὶ πλείονος c
 ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς καὶ οὔτε
 θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν οὐδεμίαν
 χωρὶς ἀλλήλων ἡγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα,
 οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως
 ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς
 11 ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς οἴκοι χρήσεις; ἀλλ'
 οὐδὲ φνυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἡξιώσαμεν γενέσθαι. τὸ
 δὲ τελευταῖον φθόῃ σχόμενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρό-
 νον ἀσθενήσαντα, καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος d
 αὐτῷ πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ μητρὸς καὶ
 τῆς ἀδελφῆς οὐπω παρουσῶν, μετὰ τοσαύτης ἐρημίας
 γενόμενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθερά-
 πευσα, ὥστ' ἐκείνῳ μὴ νομίζειν ἀξίαν μοι δύνασθαι
 12 χάριν ἀποδοῦναι τῶν πεπραγμένων. ὅμως δ' οὐδὲν
 ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονήρως διεκείτο καὶ οὐδεμίαν
 ἐλπίδ' εἶχε τοῦ βίου, παρακαλέσας μάρτυρας υἱόν μ' e
 ἐποιήσατο καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν
 ἔδωκεν. καὶ μοι λαβὲ τὰς διαθήκας.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

(δ'.) Ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τὸν νόμον τὸν Αἰγινῶν· κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιεῖσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε γὰρ μετρωκοῦμεν.

ΝΟΜΟΣ.

- 13 (ε'.) Κατὰ τουτονὶ τὸν νόμον, ὃ ἄνδρες Αἰγινῆται, υἱόν μ' ἐποίησατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον ὄντα, γεγονότα δ' οὐδενὸς χειρόν 387 Σιφνίων, πεπαιδευμένον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἔπραξεν, ὃς τοὺς ὁμοίους κελεύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι. λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸν Κείων νόμον, καθ' ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα.

ΝΟΜΟΣ.

- 14 (ς'.) Εἰ μὲν τοίνυν, ὃ ἄνδρες Αἰγινῆται, τούτοις μὲν τοῖς νόμοις ἡναντιοῦντο, τὸν δὲ παρ' αὐτοῖς κείμενον σύνδικον εἶχον, ἥττον ἄξιον ἦν θαυμάζειν αὐτῶν· νῦν δὲ κακῆϊνος ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις b κείται. καί μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

- 15 (ζ'.) Τί οὖν ὑπόλοιπόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθήκας αὐτοὶ προσομολογοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν δὲ νόμων τούτοις μὲν οὐδεὶς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλουσι διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἔπειθ' ὁ Σιφνίων, ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπών, ἔτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβητοῦσι κείμενος; καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν, οἵτινες ζητοῦσι c πείθειν ὑμᾶς, ὥς χρηρὲς τὰς διαθήκας ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως ἐχόντων, ὑμῶν δὲ κατ' αὐτοὺς ὁμωμοκότων ψηφιεῖσθαι;
- 16 (η'.) Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱκανῶς

ἀποδεδείχθαι νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ
 διὰ μικρὰς προφάσεις ἔχειν τὸν κλῆρον μήτε ταύτην
 ἐπιεικῇ γεγεννημένην περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖσθαι
 τῶν χρημάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. αὐ- d
 σχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος, εἰ μὴ
 πάντες πεισθείητε, μὴ μόνον ὥς κατὰ τοὺς νόμους
 17 ἀλλ' ὥς καὶ δικαίως ταῦτ' ἐπραξεν. ῥαδίᾳ δ' ἡγοῦ-
 μαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι. τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν,
 ὥσθ' αὕτη μὲν ἢ κατὰ γένος ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν
 χρόνον διετέλεσε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνον καὶ πρὸς Σώ-
 πολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν διαφερομένη καὶ
 δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ Θρασύλοχον e
 καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν, ἧς
 ἀμφισβητοῦμεν, φανήσομαι πλείστου τῶν φίλων ἄξιος
 γεγεννημένος.

18 (θ'.) Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον
 εἶη λέγειν· ὅτε δὲ Πασῖνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχε
 αὐτοῖς ὑπεκκείμενα τὰ πλεῖστα τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς
 ξένοις τοῖς ἐμοῖς· ὥόμεθα γὰρ μάλιστα ταύτην τὴν 388
 νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νο-
 μιζόντων αὐτ' ἀπολωλέναι, πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς
 ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα, κινδυνεύσας περὶ τοῦ
 9 σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ χώρα, συγκατελιη-
 φότες δ' ἡσάν τινες τῶν ἡμετέρων φυγάδων τὴν πό-
 λιν, οἱ μιᾷς ἡμέρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες γενόμενοι
 τὸν τε πατέρα τὸν ἐμὸν καὶ τὸν θεῖον καὶ τὸν κηδε-
 στὴν καὶ πρὸς τοῦτοισι ἀνεψιοὺς τρεῖς. ἀλλ' ὅμως οὐ- b
 δέν με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ὥχόμην πλέων, ἡγού-
 μενος ὁμοίως με δεῖν ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὥσπερ
 10 ὑπὲρ ἐμαντοῦ. (ι'.) Μετὰ δὲ ταῦτα φυγῆς ἡμῖν γενο-
 μένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοιούτου θορύβου καὶ δέ-
 ους ὥστ' ἐνίους καὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν ἀμελεῖν,

οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς κακοῖς ἡγάπησα, εἰ τοὺς οἰκ-
τοὺς ἐμαντοῦ διασῶσαι δυνηθείην, ἀλλ' εἰδὼς Σὼπ-
μὲν ἀποδημοῦντα, αὐτὸν δ' ἐκείνου ἀρρώστως δια-
μενον, συνεξεκόμισ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ
ἀδελφὴν καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν. καίτοι τίνα δια-
τερον αὐτὴν ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν συνδιασώσαντα,
δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;

- 21 (ια'). Τὰ μὲν τοίνυν εἰρημένα ταῦτ' ἐστίν, ἐ-
κινδύνευσα μὲν, φλαῦρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα·
δὲ καὶ τοιαῦτ' εἶπεν, ἐξ ὧν ἐκείνῳ χαριζόμενος α-
ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. (ιβ'). Ἐπ-
γὰρ ἦλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος, ὅτι μέλλο
αὐτοῦ καταμένειν, ἐδεῖτό μου συμπλεῖν εἰς Τροί-
κα καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων τὴν ἀρρώσ-
του σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι
οἱς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν ἔξοι χρῆσθαι τοῖς α-
22 πράγμασιν. φοβουμένης δὲ τῆς μητρὸς, ὅτι τὸ χω-
ρὸν ἐπυνθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν ξένων συμ-
λευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείνῳ
οὐκ ἐπιδόξασθαι εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἐφθήμεν εἰς Τ-
ρὴν, ἐλθόντες καὶ τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν
ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν, ἀ-
φῆν δὲ κόρην τετρακαίδεκέτιν γεροντιᾶν ἐντὸς τ-
κονθ' ἡμερῶν κατέθασα, τὴν δὲ μητέρ' οὐδὲ π-
ἡμέραις ἐκείνης ὕστερον. καίτοι τίς οἴεσθαι με
μὴν ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ βίου γεγ-
23 μένης; ὃς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθῆς ἦν καὶ
νεωστὶ δ' ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' ἐτέροις
μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν ἐμαντοῦ, πρὸς δὲ τ-
τοῖς ὄρωι τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν
μὲν τῆς πατρὶδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ δὲ ξένης καὶ
ἀλλοτρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἄν

δικαίως φθονήσειεν, εἴ τι τῶν Θρασυλόχου πραγμά-
των ἀγαθὸν ἀπολέλανκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρισαίμην
ἐκείνῳ, κατοικισάμενος ἐν Τροιζῆνι τοιαύταις ἐχρη-
σάμην συμφοραῖς, ὧν οὐδέποτε ἂν ἐπιλαθέσθαι δυ-
νηθείην.

- 24 (ιγ'.) Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦθ' ἔξουσιν εἰπεῖν, ὥς εὖ
μὲν πρᾶττοντος Θρασυλόχου πάντα ταῦθ' ὑπέμενον,
δυστυχήσαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον· ἐν αὐτοῖς γὰρ τοῦ-
τοις ἔτι σαφέστερον καὶ μᾶλλον ἐνεπεδειξάμην τὴν εὖ-
νοιαν, ἣν εἶχον εἰς ἐκείνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἰγιναν ^c
κατοικισάμενος ἡσθένησε ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧσπερ
ἀπέθανεν, οὕτως αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὥς οὐκ οἶδ'
ὅστις πῶποθ' ἕτερος ἕτερον, τὸν μὲν πλείστον τοῦ
χρόνου πονήρως μὲν ἔχοντα, περιμέναι δ' ἔτι δυνά-
25 μενον, ἔξ μῆνας δὲ συνεχῶς ἐν τῇ κλίνῃ κείμενον. καὶ
τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν συγγενῶν μετα-
σχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο πλήν
τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἵ πλέον θάτερον ἐποίησαν·
ἀσθινοῦσαι γὰρ ἦλθον ἐκ Τροιζήνος, ὥστ' αὐταὶ θερα- ^d
πείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ, τοιούτων τῶν ἄλλων περὶ
αὐτὸν γεγεννημένων, οὐκ ἀπέειπον οὐδ' ἀπέστην ἀλλ'
26 ἐνοσῆλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἐνός· οὐδὲ γὰρ τῶν
οἰκετῶν οὐδεὶς ὑπέμενευ. καὶ γὰρ φύσει χαλεπὸς ὢν
ἔτι δυσκολώτερον διὰ τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ
ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρέμενον, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον, ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων ἀνταρ-
κεῖν ἠδυνάμην· ὃς ἔμπυος μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ
27 δὲ τῆς κλίνης οὐκ ἠδύνατο κινεῖσθαι, τοιαῦτα δ' ἔπα- ^e
σχεν ὥσθ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διαγα-
γεῖν, ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόνοους
τοὺς ἀλλήλων καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρμηίαν τὴν
ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' οὐδένα χρόνον διέλειπεν.

οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἷόν τ' ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὅ μοι 390
πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κακῶν τῶν παρόντων.

- 28 (ιδ'). Ἡβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν οἷός τ' εἶναι ποιῆ-
σαι φανερόν, οἷος περὶ αὐτὸν ἐγενόμην· οἶμαι γὰρ
οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν ὑμᾶς ἀνασχέσθαι τῶν ἀντιδίκων.
νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχε-
ρέστατα καὶ πόνους ἀηδεστάτους ἔχοντα καὶ πλεί-
στης ἐπιμελείας δεηθέντ' οὐκ εὐδιήγητ' ἐστίν. ἀλλ'
ὑμεῖς αὐτοὶ σκοπεῖτε, μετὰ πόσων ἂν τις ἀγρυπνιῶν ^b
καὶ ταλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα τοσοῦτον χρόνον
29 θεραπεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς διετέτην,
ὥσθ' ὅσοι περ εἰσῆλθον τῶν φίλων, ἔφασαν δεδιέναι,
μὴ κἀγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν μοι φυ-
λάττεσθαι, λέγοντες, ὥς οἱ πλείστοι τῶν θεραπευ-
σάντων ταύτην τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν.
πρὸς οὓς ἐγὼ τοιαῦτ' ἀπεκρινάμην, ὅτι πολὺ ἂν θᾶτ-
τον ἐλοίμην ἀποθανεῖν ἢ 'κείνον περιδεῖν δι' ἐνδειαν ^c
τοῦ θεραπεύσοντος πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

- 30 (ιέ'). Καὶ τοιούτῳ μοι γεγεννημένῳ τετόλμηκεν
ἀμφισβητεῖν τῶν χρημάτων ἢ μηδ' ἐπισκέψασθαι πώ-
ποτ' αὐτὸν ἀξιώσασα, τοσοῦτον μὲν χρόνον ἀσθενή-
σαντα, πυνθανομένη δὲ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ὥς
διέκειτο, ῥαδίας δ' οὔσης αὐτῇ τῆς πορείας. εἴτα νῦν
αὐτὸν ἀδελφίζειν ἐπιχειρήσουσιν, ὥσπερ οὐχ ὅσῳ περ
ἂν οἰκειότερον προσείπωσι τὸν τεθνεῶτα, τοσοῦτῳ
31 δόξουσιν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερ' ἐξαμαρτεῖν· ἥ τις ^d
οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε τὸν βίον, ὁρῶσα τοὺς
πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροιζήνι,
διαπλέοντας εἰς Αἰγίναν, ἵν' αὐτὸν συγκαταθάψειαν,
οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν ἀλλ' οὕτως
ὥμῳς καὶ σχετλίως εἶχεν, ὥστ' ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ
ἤξιώσεν ἀφικέσθαι, τῶν δὲ καταλειφθέντων οὐδὲ δέχ'

ἡμέρας διαλιποῦσ' ἤλθεν ἀμφισβητοῦσα, ὥσπερ τῶν
 32 χρημάτων ἀλλ' οὐκ ἐκείνου συγγενῆς οὔσα. καὶ εἰ μὲν e
 ὁμολογήσει τοσαύτην ἐχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς
 ἐκεῖνον ὥστ' εἰκότως ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἴη
 βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις ἡβουλήθη μᾶλλον ἢ
 ταύτῃ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ μηδεμιᾶς διαφο- 391
 ρᾶς οὔσης οὕτως ἀμελῆς καὶ κακῇ περὶ αὐτὸν ἐγένετο,
 πολὺ ἂν δικαιότερον στερηθεῖη τῶν αὐτῆς ἢ τῶν ἐκεί-
 33 νου κληρονόμος γίγνοιτο. ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸ μὲν
 ταύτης μέρος οὗτ' ἐν τῇ νόσῳ θεραπέας ἔτυχεν οὗτ'
 ἀποθανῶν τῶν νομιζομένων ἡξιώθη, δι' ἧς δ' ἀν-
 φοτερά ταῦτ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι δίκαιόν ἐστιν
 ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν, οὐκ εἰ τινες γένει μὲν φασὶ
 προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γε- 1
 γόνασιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μηδὲν ὄνομα συγ-
 γενείας ἔχοντες οἰκειότερους σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς συμ-
 φοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

34 (ις.) Λέγουσι δ' ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπι-
 στοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, οὐ μέντοι καλῶς οὐδ'
 ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὧς ἄνδρες Αἰγινῆ-
 ται, πῶς ἂν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ
 τῶν αὐτοῦ πραγμάτων ἐβουλεύσατο; ὅς οὗτ' ἐρημον c
 τὸν οἶκον κατέλιπε τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν,
 ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν οὐ μόνον τῶν ἀν-
 τοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησε, τὴν μὲν
 35 ἐμοὶ συνοικίσας, τῇ δ' υἱόν μ' εἰσποιήσας; ἄρ' ἂν
 ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, εἰ μήτε τῆς μητρὸς τὸν ἐπι-
 μελησόμενον κατέστησε, μήτ' ἐμοῦ μηδεμίαν μνείαν
 ἐποιήσατο, τὴν δ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπε, καὶ
 τὸν οἶκον ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεῖδε γενόμενον;

36 (ιζ.) Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀνάξιος ἦν υἱὸς εἰσποιηθῆ- d
 ναι Θρασυλόχῳ καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν. ἀλλὰ

- πάντες ἂν μαρτυρήσειαν Σίφνιοι τοὺς προγόνους τοὺς ἐμούς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι πρῶτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρχῶν ἡξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λειτουργίας ἐλειτούργησαν; ἐκ ποίας δ' οἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ πλείους βασιλεῖς γεγόνασιν; e
- 37 ὥστε Θρασύλοχος τ' εἰ καὶ μηδὲ πῶποτ' αὐτῷ διελέχθην, εἰκότως ἂν ἡβουλήθῃ μοι διὰ ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ἐγὼ τ' εἰ καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν, ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς ἐκείνους τῶν μεγίστων ἡξιώθην.
- 38 (ἰη'.) Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τὰ δελφῷ μάλιστα κεχαρίσθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακόνουν τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν ἐνόμιζεν, ἐμὲ δὲ περὶ πλείστου τῶν αὐτοῦ φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ὅτ' ἔδοξε τοῖς συμφυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. αἰρεθεὶς γὰρ ἄρχειν αὐτοκράτωρ ἐμὲ καὶ γραμματεῖα προσεείλετο καὶ τῶν χρημάτων ταμίαν ἀπάντων κατέστησε, καὶ ὅτ' ἡμέλλομεν κινδύ- b
- 39 νεύειν, αὐτὸς αὐτῷ με παρετάξατο. καὶ σκέψασθ' ὥς σφόδρ' αὐτῷ συνήνεγκεν· δυστυχησάντων γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως οὐχ οἷας ἡβουλόμεθα γενομένης, τετρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενον ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα ἀπεκόμισ' ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θεράποντος τοῦμαντοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὥστ' ἐκείνους πολ- c
- 40 αῖτιος εἶην αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι τίς ἂν μείζων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν

- ἐκπλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἔθνε καὶ ἐώρταζε καὶ οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν ἡσχύνετο τὸν ἐτι ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φροντίζουσα τοῦ τεθνεώτος, ἐγὼ δ' ἐπένθουν
- 41 αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς οἰκείους νόμος ἐστίν. καὶ ταῦτα πάντ' ἐποιοῦν διὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὴν d φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους ἀλλ' οὐ ταυτησί τῆς δίκης ἔνεκα· οὐ γὰρ ὥμην αὐτοὺς οὕτω δυστυχήσειν ὥστ' ἄπαιδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.
- 42 (ιβ'.) Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχόν τε καὶ Σώπολιν ὡς αὕτη τε κἀγὼ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέφονται δ' ἴσως ἐπ' ἐκείνους τὸν λόγον, ὅσπερ αὐτοῖς e λοιπός ἐστιν, ὡς Θράσυλλος ὁ πατήρ ὁ ταύτης ἡγοῖτ' ἂν δεινὰ πάσχειν, εἴ τίς ἐστιν αἰσθησίς τοις τεθνεώσι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, ὁρῶν τὴν μὲν θυγατέρ' ἀποστερουμένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ κληρο-
- 43 νόμον ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο γιγνόμενον. (κ'.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεώτων ἀλλὰ 393 περὶ τῶν ἐναρχος τὸν κληρὸν καταλιπόντων προσήκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιείσθαι. Θράσυλλος μὲν γὰρ, οὗσπερ ἡβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὐτοῦ κατέλιπεν· δίκαιον δὲ καὶ Θρασυλόχῳ ταῦτα ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν, καὶ γενέσθαι διαδόχους τῆς κληρονομίας μὴ ταύτην, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος διέθετο· οὐ μέντ' ἂν μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου
- 44 γνώμην. οἶμαι γὰρ ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύ- b τη χαλεπώτατον δικαστήν, εἴπερ αἰσθοίτο, οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγένηται. πολλοῦ ἂν δεήσειεν ἀχθεσθῆναι κατὰ τοὺς νόμους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παίδων διαθήκας

ἀκύνους ἴδοι γενομένας. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸν οἶ-
 κον τὸν ἐμὸν δεδωκὼς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν,
 τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐτῶν
 εἰσεποιήσατο, ὥστ' οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εἰληφό-
 45 τες ὧν δεδώκασιν. χωρὶς δὲ τούτων, οὐδένα μᾶλλον α
 εἰκός ἐστιν ἢ Θράσυλλον εὖνουν εἶναι τοῖς κατὰ δό-
 σιν ἀμφισβητοῦσιν· καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην
 ἔμαθε παρὰ Πολεμαινέτου τοῦ μάντεως καὶ τὰ χρή-
 ματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ γένος ἀλλὰ δι' ἀρετὴν, ὥστ'
 οὐκ ἂν δήπου φθονήσειεν, εἴ τις περὶ τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ χρηστός γενόμενος τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἥσπερ
 46 ἐκείνος ἠξιώθη. (καί.) Μεμνησθαι δὲ χρὴ καὶ τῶν d
 ἐν ἀρχῇ ρηθέντων. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν αὐτὸν οὕτω d
 περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον
 ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν
 ἀνεψιάν. καίτοι τίσιν ἂν θᾶττον τὴν αὐτοῦ θυγα-
 τέρ' ἐξέδωκεν ἢ τούτοις παρ' ὧν αὐτὸς λαμβάνειν
 ἠξίωσεν; ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἥδιον εἶδεν υἱὸν αὐ-
 τῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον ἢ ταύτης,
 ἐξ ἥσπερ καὶ φύσει παῖδας ἐξήτησεν αὐτῷ γενέσθαι;
 47 (κβ'.) Ὡστ' ἂν μὲν ἐμοὶ ψηφίσησθε τὸν κληρον, e
 καὶ πρὸς ἐκείνον ὑμῖν καλῶς ἔξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους ἅπαντας, οἷς προσήκει τι τούτων τῶν πραγμά-
 των· ἦν δ' ὑπὸ ταύτης πεισθέντες ἐξαπατηθῆτε, οὐ
 μόνον ἔμ' ἀδικήσετε ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τὴν
 διαθήκην καταλιπόντα καὶ Σώπολιν καὶ τὴν ἀδελ- 394
 φὴν τὴν ἐκείνων, ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ τὴν μητέρ'
 αὐτῶν, ἢ πασῶν ἂν εἴη δυστυχεστάτη γυναικῶν, εἰ
 μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν αὐτῇ στέρεσθαι τῶν παίδων,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῇ προσγένοιτο, ὥστ' ἐπιδεῖν ἄκυ-
 ρον μὲν τὴν ἐκείνων γνώμην οὔσαν, ἐρημον δὲ τὸν
 48 οἶκον γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐ-

- τῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ μη-
 δενὸς δυνάμενον τῶν δικαίων τυχεῖν, ὅς τοιαυτ'
 ἔπραξα περὶ τοὺς ἐκείνης, ὥστ' εἴ τίς με σκοποῖτο μὴ ^b
 πρὸς ταύτην ἀλλὰ πρὸς τοὺς πώποτε κατὰ δόσιν ἀμ-
 φισβητήσαντας, εὐρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν
 περὶ τοὺς φίλους γεγεννημένος. καίτοι χρὴ τοὺς τοι-
 ούτους τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον
 ἢ τὰς ὑφ' ἐτέρων δεδομένας δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι.
- 49 ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν
 ἡμῖν καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλευσασθαι
 περὶ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι τοῖς ^c
 ἐρῆμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός ἐστιν· διὰ
 γὰρ τοῦτον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκον-
 τες μᾶλλον ἀλλήλων ἐπιμελοῦνται.
- 50 (κγ'.) Ἴνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι πλείω
 χρόνον διατρίβω, σκέψασθ' ὥς μεγάλα καὶ δίκαι'
 ἦκω πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν φιλίαν πρὸς τοὺς
 καταλιπόντας τὸν κλῆρον παλαιὸν καὶ πατρικὴν καὶ
 πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν, ἔπειτ' εὐεργεσίας ^d
 πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους
 γεγεννημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας παρ' αὐτῶν
 τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις
 βοηθοῦντα, ὅς δοκεῖ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπασιν καλῶς κειῖσθαι.
- 51 τεκμήριον δὲ μέγιστον· περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν περι-
 φερόμενοι περὶ τούτου ταῦτά γιννώσκουσιν. δέομαι
 δ' οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημένους καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τοιούτους ^e
 μοι γενέσθαι δικαστὰς, οἷων περ ἂν αὐτοὶ τυχεῖν
 ἀξιώσαιτε.

20.

ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ

[ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ].

(α΄.) Ὡς μὲν τοίνυν ἐτυπé με Λοχίτης, ἄρχων 39
χειρῶν ἀδίκων, ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυ-
ρήκασιν. (β΄.) Τὸ δ' ἀμάρτημα τοῦθ' οὐχ ὅμοιον δεῖ
νομίζειν τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσας ποιεῖσθαι
περὶ τε τοῦ σώματος καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμέ-
νους, ὅτι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώποις οἰκειότατόν ἐστι,
καὶ τοὺς τε νόμους ἐθέμεθα καὶ τῆς δημοκρατίας ὅ
ἐπιθυμοῦμεν καὶ τᾶλλα πάντα τὰ περὶ τὸν βίον ἔνεκα
τούτου πράττομεν. ὥστ' εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ τοὺς περὶ
τοῦτ' ἐξαμαρτάνοντας, ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ
μεγίστῃ ζημίᾳ κολάζειν.

(γ΄.) Εὐρῆσετε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νό-
μους ὑπὲρ τῶν σωμάτων μάλιστα σπουδάζαντας.
πρῶτον μὲν γὰρ περὶ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων
καὶ δίκας καὶ γραφὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν, c
ἵν' ὅπως ἂν ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος, οὐ-
τως ἔχῃ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἔπειτα τῶν
μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων αὐτῷ τῷ παθόντι μόνον ὁ
δράσας ὑπόδικός ἐστιν· περὶ δὲ τῆς ὕβρεως ὥς κοι- 396
νοῦ τοῦ πράγματος ἕξεστι τῷ βουλομένῳ τῶν πολι-
τῶν γραψαμένῳ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν εἰς
3 ὑμᾶς. (δ΄.) Οὕτω δ' ἡγήσαντο δεινὸν εἶναι τὸ τύ-
πτειν ἀλλήλους, ὥστε καὶ περὶ τῆς κακηγορίας νόμον
ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀπορρήτων
πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι πηλίκας τινὰς
χρῆ ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργῳ παθόν-
των κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον ἀκηκοότων ὅ
οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε;

4 (ε'.) Θανμαστὸν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίζαντας ἀξίους θανάτου νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατίᾳ ταῦτ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντας ἀξημίους ἀφήσετε. καίτοι δικαίως ἂν μείζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν αὐτῶν πονηρίαν. ὅστις γὰρ νῦν τολμᾷ παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρατοῦν-
τες τῆς πόλεως καὶ χάριν εἶχον τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐξα-
μαρτάνουσιν;

5 (ς'.) Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα, διασύρων τὴν κατηγορίαν καὶ λέγων, ὥς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν κακὸν ἔπαθον ἀλλὰ μείζονος ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενη-
μένων. (ζ'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μηδεμία προσῆν ὕβρις τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἂν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἄλλης βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν ἀ-
γενομένης ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκίας καὶ τῆς ἀτιμίας ἤκω
6 παρ' αὐτοῦ δίκην ληψόμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστα ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. ὁρῶ δ' ὑμᾶς, ὅταν του καταγνῶθ' ἱεροσυ-
λίαν ἢ κλοπὴν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος ὧν ἂν λάβωσι τὴν τίμησιν ποιούμενους ἀλλ' ὁμοίως ἀπάντων θά-
νατον καταγιγνώσκοντας καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐ-
7 ταῖς ζημίαις κολάζεσθαι. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ τῶν ἐ-
ὕβριζόντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παρέβησαν, μηδ' ὑπὲρ τοῦ συντυχόντος μόνον ἀλλ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβά-
νειν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προ-
8 φάσεις μεγάλων κακῶν αἵτιαι γεγόνασιν, καὶ διότι διὰ 397
τοὺς τύπτειν τολμῶντας εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργῆς

προήχθησαν ὥστ' εἰς τραύματα καὶ θανάτους καὶ φυγὰς καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην ἀγέννητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τοῦτου μέρος ἅπαντα πέπρακται, διὰ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀνηκόντων συμβέβηκεν.

- 9 (θ'.) Ἐγὼ δ' ὑμᾶς οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὶ ὅσῳ μείζον ἐστὶ τοῦτο τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων. εἰρήσετε γὰρ τὰς κενὰς ἀδικίας μέρος τι τοῦ βλάπτοντας, τὴν δ' ὑβρίν ὅλοις τοῖς πραγμασι λυμνηνομένην, καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθόροντας, πολλὰς δὲ πόλεις ἀναστάτους γεγεννημένους.
- 10 (ι'.) Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα διεξιβεῖν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δις ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπίειδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δις τῆς ἐλευθερίας ἀπαστερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνέχων ὄντων ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πολέμοις δουλεύειν, τοῖς δὲ πολίτας ὑβρίζειν. ὧν οὗτος εἷς ὧν τυγχάνει. γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν ἀλλὰ τὸν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας αὐταὶ γὰρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δόξαν ναμιν τὴν ἡμετέραν τοῖς πολέμοις, κατασκάψαι δὲ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ καὶ χιλίους ἀκρίτους ἀποκτείνασαι τῶν πολιτῶν.
- 12 (ια'.) Ὡν εἰκὸς ὑμᾶς μεμνημένους τιμωρεῖσθαι μὴ μόνον τοὺς τότε λυμνηνομένους ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσοῦτον μᾶλλον τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς τοῦ πρότερον ἡμαρτηκότων, ὅσῳ περ κρείττον ἐστὶ τῶν μελλόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν ἢ τῶν ἤδη γε

- 13 νημένων δίκην λαβεῖν, καὶ μὴ περιμεῖνῃθ' ἕως ἂν ἀθροισθέντες καὶ καιρὸν λαβόντες εἰς ὅλην τὴν πόλιν e
ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ὑμῖν προφάσεως παρα-
δοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς τιμωρεῖσθε, νομίζοντες
εὖρημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβητ' ἐν μικροῖς πράγμασιν
- 14 ἐπιδεδειγμένον ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. κράτι- 398
στον μὲν γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο σημεῖον τοῖς πο-
νηροῖς τῶν ἀνθρώπων, πρὶν ἀδικηθῆναί τινα τῶν
πολιτῶν, πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ
οἶόν τ' ἐστὶν αἰσθέσθαι πρὶν κακῶς τινὰ παθεῖν ὑπ'
αὐτῶν, ἀλλ' οὖν γ' ἐπειδὴν γνωρισθῶσι, προσήκει
πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιούτους καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς νο-
μίζειν.
- 15 (ιβ'). Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ τὰς οὐ-
σίας κινδύνων οὐ μέτεστι τοῖς πένησι, τῆς δ' εἰς τὰ
σώματ' αἰκίας ὁμοίως ἅπαντες κοινωνοῦμεν· ὥσθ' b
ὅταν μὲν τοὺς ἀποστεροῦντας τιμωρῇσθε, τοὺς πλου-
σίους μόνον ὠφελεῖτε, ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολά-
16 ζητε, ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖτε. ὦν οὖν ἕνεκα δεῖ περὶ
πλείστου ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δικῶν, καὶ περὶ μὲν
τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσούτου τιμᾶν, ὅσον προσ-
ήκει τῷ διώκοντι κομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς ὕβρεως,
ὅσον ἀποτίσας ὁ φεύγων παύσεσθαι μέλλει τῆς παρ-
17 ούσης ἀσελγείας. ἂν οὖν περιαιρῇτε τὰς οὐσίας τῶν
νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας καὶ μηδεμίαν νομί- c
ζηθ' ἱκανὴν εἶναι ζημίαν, οἵτινες ἂν εἰς τὰ σώματ'
ἐξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι τὰς δίκας ὑπέχωσιν,
ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπραΐξεσθε·
18 καὶ γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνώ-
σεσθε καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιή-
σετε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἀσφαλέστερον
καταστήσετε. ἔστι δὲ δικαστῶν νοῦν ἔχόντων περὶ

τῶν ἀλλοτριῶν τὰ δίκαια ψηφίζομένους ἅμα καὶ τὰ σφέτερόν αὐτῶν εὖ τίθεσθαι.

- 19 (ιγ΄.) Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ' ἀποβλέψας, ὅτι πένης εἰμὶ καὶ τοῦ πλήθους εἷς, ἀξιούτω τοῦ τιμήματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων, οὐδὲ χείρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους. ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάζοιτ' εἰ τοι-
- 20 αὐτὰ γιγνώσκοιτε περὶ τῶν πολιτῶν. ἔτι δὲ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, εἰ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρχῶν μετέχειν ἀξιοῖμεν, τῶν δ' ἐν τοῖς νόμοις δικαίως ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ μαχόμενοι μὲν ἐθέλοιμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας, ἐν δὲ τῇ ψῆφῳ πλέον νέμοιμεν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν.
- 21 οὐκ ἂν γε σωφρονῇθ' οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς νεωτέρους καταφρονεῖν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδὲ ἀλλοτρίους ἡγήσεσθ' εἶναι τοὺς τοιοῦτους τῶν ἀγώνων, ἀλλ' ὥς ὑπὲρ αὐτοῦ δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἶσει τὴν ψῆφον. ἅπαντας γὰρ ὁμοίως ἀδικοῦσιν οἱ τολμῶντες, τοῦτον τὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν σωματίων τῶν
- 22 ὑμετέρων κείμενον. (ιδ΄.) Ὡστ' ἂν σωφρονῇτε, παρακαλέσαντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν, εἰδότες, ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι τῶν μὲν νόμων τῶν κειμένων καταφρονοῦσι, τὰ δ' ἐνθάδε γιγνώσκόμενα, ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.
- (ιε΄.) Ἐγὼ μὲν οὖν ὥς οἶός τ' ἦν εἶρηκα περὶ τοῦ πράγματος· εἰ δέ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μοι συνειπεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

21.

ΠΡΟΣ ΕΡΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ.

(α΄.) Οὐ προφάσεως ἀπορῶ, δι' ἣντινα λέγω 400
ὑπὲρ Νικίου τουτουί· καὶ γὰρ φίλος ἄν μοι τυγχάνει
καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἰπεῖν,
ὥστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκά-
ζομαι.

- 2 (β΄.) Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύ-
νουν γεγένηται, διηγῆσομαι ὑμῖν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ
βραχυτάτων. (γ΄.) Νικίας γὰρ οὐτοσί, ἐπειδὴ οἱ b
τριάκοντα κατέστησαν καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν
τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξήλειπον, εἰς δὲ τὸν
μετὰ Αὐσάνδρου κατάλογον ἐνέγραφον, δεδιὼς τὰ
παρόντα πράγματα τὴν μὲν οἰκίαν ὑπέθηκε, τοὺς δ'
οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ' ἐπιπλα ὥς ἐμὲ
ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνῳ φυλάτ-
3 τειν ἔδωκεν, αὐτὸς δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητᾶτο. οὐ
πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλούμενος ἐκπλεῖν ἀπήτησε c
τὰργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδί-
δωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἕξαρος γίνεται. ἄλλο μὲν οὖν
οὐδὲν εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσ-
κλῶν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο
καὶ ἔλεγεν, ἃ πεπονθῶς εἶη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε
περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο,
ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλίγων στερηθεὶς ἐσιώπησεν ἢ
μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.

- 4 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν. (δ΄.) Ἀπό- d
ρως δ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. Νικία γὰρ οὔτε παρα-
κατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομιζομένῳ οὐδεις
οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετό, ὥστε μήτ'

ἐκ βασιάνων μήτ' ἐκ μαρτύρων οἶόν τ' εἶναι γινῶναι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς διδάσκειν καὶ ὑμᾶς δικάζειν, ὁπότεροι ἀληθῆ λέγουσιν.

- 5 (έ.) Οἶμαι δὴ πάντας εἰδέναι, ὅτι μάλιστα συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ μηδέν, τοὺς ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν, ἱκανοὺς δὲ χρή- 401
ματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει, ἥττον δὲ δύναται λέγειν· ὥστε οὐκ ἔστι δι' ὅτι ἂν ἐπὶ ῥῆθι
6 ἀδίκως ἐπ' Εὐθύνου ἐλθεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἂν τις τοῦ πράγματος γνοιή, ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν Εὐθύνου λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι ἢ Νικίαν μὴ δόντα αἰτιάσθαι. δῆλον γάρ, ὅτι πάντες κέρδους ἕνεκ' ἀδικοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποστεροῦντες ὦν περ ἕνεκ' ἀδικοῦσιν, ἔχουσιν, οἱ δ' ἐγκαλοῦντες οὐδ' εἰ λήψεσθαι
7 μέλλουσιν ἴσασιν. (ζ.) Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστάτως ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν τῷ μὲν οὐδὲν πλεόν ἦν ἐγκαλοῦντι, τῷ δὲ οὐδὲν ἦν δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαυμαστόν, ὅτε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι ἐξηροῦντο, τότε ἂ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀποστερεῖσθαι· τὸν δ' οὐκ εἰκὸς, ὅτε οὐδ' οἷς δικαίως ὠφείλετο οἶόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα
οἶεσθαί τι λήψεσθαι.

- 8 (η.) Ἔτι δ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ καὶ ἐξῆν καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὥς οὐκ ἂν ἐπ' Εὐθύνου ἦλθε, ῥάδιον γινῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τούτοις ἐγκαλοῦσιν, οὓς ἂν μήτ' αἰσχύνονται μήτε δεδίωσι, καὶ οὓς ἂν ὀρώσι πλουσίους μὲν, ἐρήμους δὲ
9 καὶ ἀδυνάτους πράττειν. (θ.) Εὐθύνη τοίνυν τιναντία τούτων ὑπάρχει· ἀνεπιὸς γὰρ ὦν Νικίου

- χάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τού-
του, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα, φίλους δὲ πολλοὺς
κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὅντινα ἂν ἦττον ἢ ἐπὶ
τοῦτον ἦλθεν· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότι τὴν τούτων
οἰκειότητα, οὐδ' ἂν Εὐθύνοὺς Νικίαν ἀδικῆσαι, εἰ
10 ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερεῖν. νῦν e
δ' ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν
γὰρ ἔξεστιν ἐξ ἀπάντων-ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ'
οὐχ οἷόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακαταθέμενον. ὥστε Νι-
κίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον
ἦλθεν, Εὐθύνοὺς δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ ἄλ-
λον εἶχεν.
- 11 (ι.) Ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα 402
ικανόν· ὅτε γὰρ τὸ ἔγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθ-
ειστήκει, ἐν ἣ ὁὕτως ἐκάτερος αὐτῶν διέκειτο, ὥστε
Νικίας μὲν, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἰθιστο συκο-
φαντεῖν, τότε' ἂν ἐπαύσατο, Εὐθύνοὺς δὲ, καὶ εἰ μηδὲ
12 πώποτε διενεόθη ἀδικεῖν, τότε' ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ
διὰ τὰ ἁμαρτήματά ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα
ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἐκείνῳ
τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν· οἱ μὲν b
γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ σφέτερ' αὐ-
τῶν ἀπώλλουν. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις, οὐ τοὺς
ἁμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφη-
ροῦντο, καὶ ἡγοῦντο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστοὺς,
13 τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθροὺς. ὥστε μὴ περὶ τοῦτ'
εἶναι Νικία, ὅπως συκοφαντῶν τὰλλότρια λήψοιτο,
ἀλλ' ὅπως μηδὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο. τῷ μὲν
γὰρ ὅσον Εὐθύνοὺς δυναμένῳ ἐξῆν ἅ τ' ἔλαβεν ἀπο- c
στερεῖν καὶ οἷς μὴ συνέβαλεν ἐγκαλεῖν· οἱ δ' ὥσπερ
Νικίας διακεῖμενοι ἠναγκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ
χρεῖα ἀφιέναι καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν διδό-

- 14 ναι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸς ἂν ὑμῶν Εὐ-
θύλους μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται γὰρ, ὅτι Τιμόδημος
τουτοῦ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο, οὐ χρέος ἐγκαλῶν
ἀλλ' ἀπάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰκὸς Νικίαν εἰς
τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν ὥστ' αὐτὸν περὶ τοῦ σώματος
- 15 κινδυνεύοντα ἑτέρους συκοφαντεῖν καὶ μὴ δυνάμε- d
νον τὰ αὐτοῦ σώζειν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν
καὶ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἑτέρους διαφόρους
ποιεῖσθαι καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν, παρ' ὧν οὐδ'
ὁμολογούντων ἀποστερεῖν οἷός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν,
καὶ τότε πλεον ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσον ἐξῆν αὐ-
τῷ; καὶ ὅτε ἂ οὐκ ἔλαβεν ἀποτίνειν ἡναγκάζετο, τότε
καὶ ἂ μὴ συνέβαλεν ἐλπίζειν πράξασθαι; e
- 16 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα. (ιά.)
Ἴσως δ' Εὐθύλους ἐρεῖ, ἃ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ
ἂν ποτ' ἀδικεῖν ἐπιχειρῶν τὰ μὲν δύο μέρη τῆς παρα-
καταθήκης ἀπέδωκε, τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπεστέρη- 403
σεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύμει εἴτε δίκαιος ἐβούλετο
εἶναι, περὶ ἀπάντων ἂν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν.
- 17 (ιβ.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι πάν-
τες ἄνθρωποι, ὅταν περ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσιν, ἅμα καὶ
τὴν ἀπολογίαν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιον θαυμά-
ζειν, εἰ τούτων ἕνεκα τῶν λόγων οὕτως Εὐθύλους
ἡδίκησεν. ἔτι δ' ἔχοιμ' ἂν ἐπιδείξαι καὶ ἑτέρους, οἱ
χρήματα λαβόντες τὰ μὲν πλείστ' ἀπέδοσαν, ὀλίγα δ' b
ἀπεστέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδική-
σαντας, ἐν μεγάλοις δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ'
οὐ μόνος οὐδὲ πρῶτος Εὐθύλους τοιαῦτα πεπολῆκεν.
- 18 ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα
λεγόντων, ὅτι νόμον θήσετε, πῶς χρὴ ἀδικεῖν· ὥστε
τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπο-
λείφονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς, εἰ μέλλουσιν, οἷς

ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι, ὧν ἂν ἀποστερῶσι
μὴ δώσειν δίκην.

19 (ιγ'.) Σκέψασθε δὲ καὶ, ὥς ὑπὲρ Νικίου ράδιον
εἶπειν ὅμοια τῇ Εὐθύνου ἀπολογία. ὅτε γὰρ ἀπελάμ-
βανε τὰ δύο τάλαντα, οὐδεὶς αὐτῷ παρεγένετο· ὥστ'
εἶπερ ἐβούλετο καὶ ἐδόκει αὐτῷ συνοφαντεῖν, δηλον,
ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα ὁμολόγει κεκομίσθαι ἀλλὰ περὶ
ἀπάντων ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ
πλειόνων τε χρημάτων Εὐθύνους ἂν ἐκινδύνευεν,
καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι.

20 (ιδ'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἰς δύ- d
ναιτο ἀποδεῖξαι, δι' ἣντινά ποτε αἰτίαν ἐνεκάλεσεν,
Εὐθύνουν δὲ ράδιον γινῶναι, ὧν ἐνεκεν τοῦτον τὸν
τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν ταῖς συμφο-
ραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδειοι ἀκηκοότες
ἦσαν, ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ ἦν αὐτῷ, τούτῳ παρακατέ-
21 θετο. ἐγίνωσκεν οὖν Εὐθύνους, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ
χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ἥσθημένους, ὅποσα δὲ,
οὐδένα πεπυσμένον· ὥσθ' ἠγείτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀριθ- e
μοῦ ἀφαιρῶν, οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστε-
ρῶν καταφανῆς γενήσεσθαι. ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λα-
βὼν ἀπολογία ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀπο-
δοὺς μηδ' ἀρνηθῆναι δύνασθαι.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

1.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

(α'.) Εἰ μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν 404
ἐπεμπον ἀλλ' αὐτὸς ἂν σοι πλεύσας ἐνταῦθα διε-

λέχθην· ἐπειδὴ δ' οὐ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὃ τε τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς καιρὸς καὶ τῶν σῶν πραγμάτων συμβέβηκεν, ἀλλ' ἐγὼ μὲν προαπειρήκα, τὰ δὲ πρῶτα-
 τεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴληφεν, ὥς οἶόν τ' ἐστὶν ἐκ
 τῶν παρόντων, οὕτω σοὶ πειράσσομαι δηλώσαι περὶ
 αὐτῶν.

- 2 (β'.) Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τοῖς συμβουλευεῖν ἐπι-
 χειροῦσι πολὺ διαφέρει μὴ διὰ γραμμάτων ποιεῖσθαι
 τὴν συνουσίαν ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας, οὐ μόνον
 ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ῥᾶον ἂν τις παρὼν
 πρὸς παρόντας φράσειεν ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσειεν,
 οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γε-
 γραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν μὲν ὥς εἰσηγημάτων,
 3 τῶν δ' ὥς ποιημάτων ποιοῦνται τὴν ἀκρόασιν· ἐτι 403
 δὲ πρὸς τούτοις ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις ἦν ἀγνοηθῆ-
 τι τῶν λεγομένων ἢ μὴ πιστευθῆ, παρὼν ὁ τὸν λόγον
 διεξιὼν ἀμφοτέροις τούτοις ἐπήμυνεν, ἐν δὲ τοῖς ἐπι-
 στελλομένοις καὶ γεγραμμένοις ἦν τι συμβῆ τοιοῦτον,
 οὐκ ἔστιν ὁ διορθώσων· ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος
 ἔρημα τοῦ βοηθήσοντός ἐστιν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐπειδὴ
 σὺ μέλλεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτῆς, πολλὰς ἐλπίδας
 ἔχω φανήσεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν θεόντων·
 ἡγοῦμαι γὰρ ἀπάσας ἀφέντα σε τὰς δυσχερεῖας τὰς
 προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι προσέξειν τὸν νοῦν. b
 4 (γ'.) Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων
 ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες, ὥς σὺ τοὺς μὲν κολα-
 κεύοντας τιμᾶς, τῶν δὲ συμβουλευόντων καταφρο-
 νεῖς. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀπεδεχόμεν τοὺς λόγους τούτους
 ἐκείνων, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν εἶχον· νῦν δ' οὐδεὶς ἂν
 με πείσειεν, ὥς οἶόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ τῇ γνώμῃ
 καὶ ταῖς πράξεσι διενεγκεῖν, ἂν μὴ τις τῶν μὲν μαθη-
 τῆς, τῶν δ' ἀκροατῆς, τῶν δ' εὐρετῆς γένηται καὶ c

πανταχόθεν προσαγάγεται καὶ συλλέξεται, δι' ὧν οἶόν
τ' ἐστὶν ἀσκήσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν.

- 5 Ἐπήρθη μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοι διὰ ταῦτα.
(δ'.) Λέγειν δὲ μέλλω περὶ μεγάλων πραγμάτων καὶ
περὶ ὧν οὐδενὶ τῶν ζώντων ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ σοὶ
προσῆκει. καὶ μὴ νόμιξέ με προθύμως οὕτω σε παρα-
καλεῖν, ἵνα γένη συγγράμματος ἀκροατής· οὐ γὰρ οὐτ'
ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως διακείμενος πρὸς τὰς ἐπι-
δείξεις οὔτε σὺ λανθάνεις ἡμᾶς ἥδη πλήρης ὢν τῶν
6 τοιούτων. πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνο πᾶσι φανερόν, d
ὅτι τοῖς μὲν ἐπιδείξεως δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἀρ-
μόττουσιν, ἐκεῖ γὰρ ἂν τις ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ
δύναμιν διασπείρειεν, τοῖς δὲ διαπράξασθαι τι βου-
λομένοις πρὸς τοῦτον διαλεκτέον, ὅστις τάχιστα μέλ-
λει τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλω-
7 θείσας. εἰ μὲν οὖν μιᾷ τινι τῶν πόλεων εἰσηγούμενην,
πρὸς τοὺς ἐκείνης προεσιτῶτας τοὺς λόγους ἂν ἐποι-
οῦμην· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας
παρεσκεύασμαι συμβουλεύειν, πρὸς τίν' ἂν δικαιοτέ- e
ρον διαλεχθεῖην ἢ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τοῦ γένους
καὶ μεγίστην ἔχοντα δύναμιν;

406

- 8 (ε'.) Καὶ μὴν οὐδ' ἀκαίρως φανησόμεθα μεμνη-
μένοι περὶ τούτων. ὅτε μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν
ἀρχὴν εἶχον, οὐ ῥάδιον ἦν ἐπιμεληθῆναί σοι τῶν περὶ
τὸν τόπον τὸν ἡμέτερον, οὐδὲ τούτοις ἐναντία πράτ-
τειν ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμεῖν· ἐπειδὴ δὲ Καρ-
χηδόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν ὥστ' ἀγαπᾶν, ἦν τὴν
χώραν τὴν αὐτῶν ἔχουσιν, ἢ δ' ἡμετέρα πόλις ἡδέως
ἂν αὐτὴν σοι παρὰ σχοι συναγωνιζομένην, εἴ τι πράτ-
τοις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθὸν, πῶς ἂν παραπέσοι
καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν σοι παρόντος; b

- 9 (ς'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ μήτε δημηγορῶν μήτε

στρατηγῶν μὴτ' ἄλλως δυνάστης ὧν οὕτως ἐμβριθὲς αἶρομαι πρᾶγμα καὶ δυοῖν ἐπιχειρῶ τοῖν μεγίστοις, ὑπὲρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν καὶ σοὶ συμβουλεύειν. ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθύς ἐξέστην, δι' ἧς δὲ προφάσεις πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν, τῆς δὲ παιδεύσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν καταφρονούσης, τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖσθαι πειρωμένης
 10 οὐκ ἂν φανείην ἄμοιρος γεγενημένος. ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμφερόντων ἰδεῖν ἂν μᾶλλον δυνηθείην τῶν εἰκῇ μὲν πολιτευομένων, μεγάλην δὲ δόξαν εἰληφόντων. δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολὰς, εἴ τινος ἄξιοι τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων.

2.

Φ Ι Α Ι Π Π Ω ι.

(α'.) Οἶδα μὲν, ὅτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινουσιν ἢ τοῖς συμβουλεύουσιν, ἄλλως τε καὶ μὴ κελευσθεὶς ἐπιχειρῇ τις τοῦτο ποιεῖν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον ἐτύγχανόν σοι παρηνεκῶς μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ἐξ ὧν ἐδόκεις μοι τὰ πρέποντα μάλιστα ἂν σαντῶ πράττειν, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχείρουν ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων.
 2 ἔπειδ' ὁ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν σῶν πραγμάτων καὶ τῆς πόλεως ἔνεκα τῆς ἑμαιοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνθείην ἂν, εἰ περὶ μὲν τῶν ἡττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκῶς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιοίμην, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτα δ' ὑπὲρ σωτηρίας, ἧς ὀλιγωρεῖν ἅπασις ἐδοξας τοῖς ἀκού-
 3 σασι τὰς περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφημίας. (β'.) Οὐ-

- δαίς γὰρ ἔστιν, ὅστις οὐ κατέγνω προπετέστερόν σε
 κινδυνεύειν ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλον σοι μέλειν
 τῶν περὶ τὴν ἀνδρίαν ἐπαίνων ἢ τῶν ὅλων πραγμά-
 των. ἔστι δ' ὁμοίως αἰσχρὸν περιστάντων τε τῶν πο-
 λεμίων μὴ διαφέροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς
 τε συμπεσούσης ἀνάγκης αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς τοιού-
 τους ἀγῶνας, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ᾔσθαι
 μέγα διαπεπραγμένος, τελευτήσας δὲ τὸν βίον ἅπασαν
 4 ἂν τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν συνανείλες. χρὴ δὲ
 μὴ καλὰς ἀπάσας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις
 τελευτὰς, ἀλλὰ τὰς μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ
 τῶν γονέων καὶ τῶν παίδων ἐπαίνων ἀξίας, τὰς
 δὲ ταυτὰ τε πάντα βλαπτούσας καὶ τὰς πράξεις τὰς d
 πρότερον κατωρθωμένας καταρροπαινούσας αἰσχρὰς
 νομίζειν καὶ φεύγειν ὡς αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας γι-
 γνομένης.
- 5 (γ'). Ἦγοῦμαι δέ σοι συμφέρειν μιμεῖσθαι τὰς
 πόλεις, ὃν τρόπον διοικοῦσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους.
 ἅπασαι γὰρ, ὅταν στρατόπεδον ἐκπέμπωσιν, εἰώθασι
 τὸ κοινὸν καὶ τὸ βουλευσόμενον ὑπὲρ τῶν ἐνεστώτων
 εἰς ἀσφάλειαν καθιστάναι· διὸ δὴ συμβαίνει μηδὲ
 μιᾶς ἀτυχίας συμπεσούσης ἀνηρῆσθαι καὶ τὴν δύνα- e
 μιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑποφέρειν δύνασθαι συμ-
- 6 φορὰς καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τούτων ἀναλαμβάνειν. ὃ
 καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν καὶ μηδὲν μεῖζον ἀγαθὸν τῆς σω-
 τηρίας ὑπολαμβάνειν, ἵνα καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαι-
 νούσας κατὰ τρόπον διοικῆς. ἴδοις δ' ἂν καὶ Λακε- 408
 δαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας πολλὴν
 ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν
 πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάντας, οἷς αἰσχρόν
 ἔστιν ἐκείνους τελευτήσαντας περιιδεῖν ἢ τὰς ἀσπίδας
 7 ἀποβαλεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε λέληθεν, ἃ Ξέρξης

τε τῷ καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας βουλευθέντι καὶ Κύρῳ τῷ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντι συνέπε-
 σεν. ὁ μὲν γὰρ τηλικαύταις ἥτταις καὶ συμφοραῖς πε-
 ριπεσὼν, ἡλίκας οὐδεὶς οἶδεν ἄλλοις γενομένας, διὰ
 τὸ περιποιῆσαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν τὴν τε βασιλείαν
 κατέσχε καὶ τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ παρέδωκε καὶ τὴν
 Ἀσίαν οὕτω διώκησεν ὥστε μηδὲν ἥττον αὐτὴν εἶναι
 8 φοβεράν τοῖς Ἕλλησιν ἢ πρότερον· Κύρος δὲ νικήσας
 ἅπασαν τὴν βασιλέως δύναμιν καὶ κρατήσας ἂν τῶν
 πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ τὴν αὐτοῦ προπέτειαν, οὐ μό-
 νον αὐτὸν ἀπεστέργησε τηλικαύτης δυναστείας ἀλλὰ
 καὶ τοὺς συνακολουθήσαντας εἰς τὰς ἐσχάτας συμ-
 φορὰς κατέστησεν. ἔχοιμι δ' ἂν παμπληθεῖς εἰπεῖν,
 οἳ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες γενόμενοι διὰ τὸ
 προδιαφθαρῆναι πολλὰς μυριάδας αὐτοῖς συναπώ-
 λεσαν.

- 9 (δ'). Ὡν ἐνθυμούμενον χρὴ μὴ τιμᾶν τὴν ἀν-
 δρίαν τὴν μετ' ἀνοίας ἀλογίστου καὶ φιλοτιμίας ἀκαί-
 ρου γιγνομένην, μηδὲ πολλῶν κινδύνων ἰδίῳ ὑπαρ-
 χόντων ταῖς μοναρχίαις ἑτέροισι ἀδόξους καὶ στρατιω-
 τικοὺς αὐτῷ προσεξευρίσκειν, μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς d
 ἢ βίου δυστυχοῦς ἀπαλλαγῆναι βουλομένοις ἢ μισθο-
 φορὰς ἔνεκα μείζονος εἰκῇ τοὺς κινδύνους προαιρου-
 10 μένοις, μηδ' ἐπιθυμεῖν τοιαύτης δόξης, ἥς πολλοὶ
 καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων τυγχάνουσιν,
 ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος, ἣν μόνος ἂν τῶν
 νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείη· μηδ' ἀγαπᾶν λίαν
 τὰς τοιαύτας ἀρετὰς, ὧν καὶ τοῖς φανύλοις μέτεστιν,
 ἀλλ' ἐκείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοινωνήσειεν·
 11 μηδὲ ποιεῖσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ χαλεπούς, ἐξόν e
 ἐντίμους καὶ ῥαδίους, μηδ' ἐξ ὧν τοὺς μὲν οἰκειοτά-
 τους εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ'

ἐχθροὺς ἐν ἐλπίσι μεγάλαις ποιήσεις, οἷας καὶ νῦν αὐτοῖς παρέσχες· ἀλλὰ τῶν μὲν βαρβάρων, πρὸς οὓς 409 νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρκέσει σοι κρατεῖν, ὅσον ἐν ἀσφαλείᾳ καταστήσῃαι τὴν σπαντοῦ χώραν, τον δὲ νῦν μέγαν προσαγορευόμενον καταλύειν ἐπιχειρήσεις, ἵνα τὴν τε σπαντοῦ δόξαν μείζω ποιήσης καὶ τοῖς Ἑλλησιν ὑποδείξης, πρὸς ὃν χρὴ πολεμεῖν.

(ε'.) Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποισάμην ἐπιστεῖλαι σοι ταῦτα πρὸ τῆς στρατείας, ἵν' εἰ μὲν ἐπέισθης, μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ περιέπεσες, εἰ δ' ἠπίστησας, μὴ συμβουλευεῖν ἐδόκουν ταῦτα τοῖς ἤδη διὰ τὸ πάθος ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐμαρτύρει τοὺς λόγους ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτῶν εἰρημένους.

(ς.) Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν παύσομαι λέγων· οἶμαι γὰρ καὶ σὲ καὶ τῶν ἐταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους ῥαδίως ὁπόσ' ἂν βούλησθε προσθήσειν τοῖς εἰρημένοις. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι τὴν ἀκαιρίαν· καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν c προῖων ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετορίαν ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκέλας.

(ξ.) Οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὔτως ἐχόντων οὐ παραλείπτεον ἐστὶ τὰ περὶ τῆς πόλεως ἀλλὰ πειρατέον παρακαλέσαι σε πρὸς τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς. οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπαγγέλλοντας καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα τῶν περὶ σοῦ παρ' ἡμῖν εἰρημένων ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν προστιθέντας· οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν τὸν νοῦν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον ποιοίης, εἰ τὸν μὲν δῆμον τὸν ἡμέτερον ψέγοις, ὅτι ῥαδίως πείθεται d τοῖς διαβάλλουσιν, αὐτὸς δὲ φαίνοιο πιστεύων τοῖς τὴν τέχνην ταύτην ἔχουσι καὶ μὴ γινώσκουσιν, ὥς

ὅσῳ περ ἂν τὴν πόλιν εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν τυχόντων οὖσαν ἀποφαίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον σοι συμφερόντως ἔχουσαν αὐτὴν ἐπιδεικνύουσιν. εἰ γὰρ οἱ μηδὲν ἀγαθὸν οἰοί τ' ὄντες ποιῆσαι διαπράττονται τοῖς λόγοις ὅτι ἂν βουληθῶσιν, ἣ πού σε γε προσήκει τὸν πλείστ' ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργετῆσαι μηδενοῦς ἀποτυχεῖν παρ' ἡμῶν.

- 16 (ή). Ἐγοῦμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς πικρῶς τῆς πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι τοὺς πάντας γε ταῦτ' εἶναι λέγοντας καὶ μήτε μείζον 410 μήτ' ἔλαττον αὐτὴν ἡδικηκέναι φάσκοντας· ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον· αἰσχυνθείην γὰρ ἂν, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων αὐτὸς τολμῶν λέγειν, ὥς οὐδὲν πώποθ' ἡ πόλις ἡμῶν πεπλημμέληκεν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐκεῖν' ἔχω
- 17 περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν οὐκ ἂν εὔροις ταύτης οὔτε τοῖς Ἑλλήσιν οὔτε τοῖς σοῖς πράγμασιν· ὧ μάλιστα προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστίν. οὐ μόνον γὰρ 415 ἂν συναγωνιζομένη γίγνοιτ' ἂν αἰτία σοι πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλὰ καὶ φιλικῶς ἔχειν δοκοῦσα μόνον· τοὺς τε γὰρ ὑπὸ σοὶ νῦν ὄντας ῥᾶον ἂν κατέχοις, εἰ μηδεμίαν ἔχοιεν ἀποστροφὴν, τῶν τε βαρβάρων οὖς βουληθείης θᾶττον ἂν καταστρέψαιο. καίτοι πῶς οὐ καὶ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' ἣν οὐ μόνον τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχὴν ἀσφαλῶς καθέξεις 420 ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἑτέραν ἀκινδύνως προσκτήσει; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἔχόντων τὰ μὲν τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδα μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶσι, συνειδότες, ὅτι πλείους ἡδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην μὴ πειρῶνται θεραπεύειν, ἣ καὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων καὶ σύμπα-

σαν τὴν Ἑλλάδα πολλάκις ἤδη σέσωκεν. ἐνθυμοῦ δ' ἄ
 ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλευσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως
 κέχρησαι Θετταλοῖς καὶ συμφερόντως ἐκείνοις, ἀν-
 δράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ
 στάσεως μεστοῖς. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμᾶς πειραῖσθαι
 γίνεσθαι σε τοιοῦτον, ἐπιστάμενον, ὅτι τὴν μὲν χώ-
 ραν Θετταλοὶ, τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορόν σοι τυγ-
 χάνομεν ἔχοντες, ἣν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ προσαγα-
 γέσθαι. πολὺ γὰρ κάλλιον ἐστὶ τὰς εὐνοίας τὰς τῶν ε
 πόλεων αἰρεῖν ἢ τὰ τείχη. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν
 ἔργων οὐ μόνον ἔχει φθόρον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων
 τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνατιθέασιν· ἣν δὲ τὰς
 οἰκειότητος καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυνήθῃς, ἅπαν-
 τες τὴν σὴν διάνοιαν ἐπαινέσονται.

(θ'.) Δικαίως δ' ἂν μοι πιστεύσοις οἷς εἶρηκα περὶ
 τῆς πόλεως· φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν 411
 ἐν τοῖς λόγοις εἰθισμένος ἀλλὰ πλείστα πάντων ἐπιτε-
 τιμηκῶς, οὔτ' εὖ παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς εἰκῇ δοκιμά-
 ζουσι φερόμενος ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ φθο-
 ρούμενος ὥσπερ σύ. πλὴν τοσοῦτον διαφέρομεν, ὅτι
 πρὸς σὲ μὲν διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως
 ἔχουσι, πρὸς δ' ἐμὲ, διότι προσποιοῦμαι τὸ βέλτιον
 αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὀρῶσιν ἐμοὶ διαλέγεσθαι
 βουλομένους ἢ σφίσιν αὐτοῖς. ἡβουλόμην δ' ἂν ἡμῖν
 ὁμοίως ῥάδιον εἶναι τὴν δόξαν, ἣν ἔχομεν παρ' αὐ-
 τοῖς, διαφεύγειν. νῦν δὲ σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, ἣν βου-
 ληθῇς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δ' ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ
 γῆρας καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν.

(ι'.) Οὐκ οἶδ' ὅ τι πλείω δεῖ λέγειν πλὴν το-
 σοῦτον, ὅτι καλόν ἐστι τὴν βασιλείαν καὶ τὴν εὐδαι-
 μονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν παρακαταθέσθαι τῇ τῶν
 Ἑλλήνων εὐνοίᾳ.

3.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ω Ι.

- (α΄.) Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον ⁴¹¹ περὶ τε τῶν τῇ πόλει καὶ τῶν σοι συμφερόντων ἑξαρκούντως, ὥς ἐμαυτὸν ἐπειθον, ἡβουλήθην δὲ καὶ πρὸς σὲ γράψαι, περὶ ὧν μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι μετὰ τὴν εἰρήνην, παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ λόγῳ γεγραμμένοις, πολὺ δ' ἐκείνων συντομώτερα.
- 2 (β΄.) Κατ' ἐκείνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβούλευον, ὥς χορὴ διαλλάξαντά σε τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν Ἀργείων εἰς ὁμόνοιαν καταστήσαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγούμενος, ἂν τὰς προεχούσας πόλεις πείσῃς οὕτω φρονεῖν, ταχέως καὶ τὰς ἄλλας ἐπακολουθήσειν. τότε ⁴¹² μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρὸς, νῦν δὲ συμβέβηκε μηκέτι δεῖν πείθειν· διὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γενενημένον ἠναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὖ φρονεῖν καὶ τούτων ἐπιθυμεῖν, ὧν ὑπενοούμην σε βούλεσθαι πράττειν καὶ λέγειν, ὥς δεῖ παυσαμένους τῆς μανίας καὶ τῆς πλεονεξίας, ἣν ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὴν Ἀσίαν
- 3 τὸν πόλεμον ἔξενεγκεῖν. (γ΄.) Καὶ πολλοὶ πυνθάνονται παρ' ἐμοῦ, πότερον ἐγὼ σοι παρήνεσα ποιεῖσθαι τὴν ⁴¹³ στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἢ σοῦ διανοηθέντος συνεῖπον· ἐγὼ δ' οὐκ εἰδέναι μὲν φημι τὸ σαφές, οὐ γὰρ συγγεγενῆσθαι σοι πρότερον, οὐ μὴν ἀλλ' οἶεσθαι σὲ μὲν ἐγνωκέναι περὶ τούτων, ἐμὲ δὲ συνειρηκέναι ταῖς σαῖς ἐπιθυμίαις. ταῦτα δ' ἀκούοντες ἐδέοντό μου πάντες παρακελεύεσθαι σοι καὶ προτρέπειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων μένειν, ὥς οὐδέποτε ἂν γενομένων οὔτε καλλιόνων ἔργων οὔτ' ὠφελιμωτέρων τοῖς ἱλῆσιν οὔτ' ἐν καιρῷ μᾶλλον πραχθήσομένων.

- 4 (δ'.) Εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἣν περ
 πρότερον, καὶ μὴ παντάπασιν ἦν ἀπειρηκώς, οὐκ ἂν
 δι' ἐπιστολῆς διελεγόμην ἀλλὰ παρὼν αὐτὸς παρῶ-
 ξυνον ἂν σε καὶ παρεκάλουν ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας.
 νῦν δ' ὥς δύναμαι παρακελεύομαι σοὶ μὴ καταμελῇ-
 σαι τούτων, πρὶν ἂν τέλος ἐπιθῇς αὐτοῖς. ἔσται δὲ
 πρὸς μὲν ἄλλο τι τῶν δεόντων ἀπλήστως ἔχειν οὐ κα-
 λὸν, αἱ γὰρ μετριότητες παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκί- α
 μοῦσι, δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς ἐπιθυμεῖν καὶ μη-
 δέποτε ἐμπίπλασθαι προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων
 5 διενεγκοῦσιν· ὅπερ σοὶ συμβέβηκεν. ἡγοῦ δὲ τόθ'
 ἔξειν ἀνυπέρβλητον αὐτὴν καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων
 ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναγκάσῃς εἰλωτεύειν
 τοῖς Ἑλλησι πλὴν τῶν σοὶ συναγωνισαμένων, τὸν δὲ
 βασιλέα τὸν νῦν μέγαν προσαγορευόμενον ποιήσῃς
 τοῦτο πράττειν, ὅ τι ἂν σὺ προστάτῃς. ταῦτα δὲ e
 κατεργάσασθαι πολὺ θάρσυνόν ἐστιν ἐκ τῶν νῦν παρόν-
 των ἢ προελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν, ἣν
 νῦν ἔχεις, ἐκ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρ-
 ξάσης· οὐδὲν γὰρ ἔσται λοιπὸν ἔτι πλὴν θεὸν γενέ-
 6 σθαι. χάριν δ' ἔχω τῷ γήρᾳ ταύτην μόνην, ὅτι προ- 413
 ἡγάγευ εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ' ἂν νέος ᾖν διανο-
 ούμην καὶ γράφειν ἐπεχείρουν ἔν τε τῷ πανηγυρικῷ
 λόγῳ καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, ταῦτα νῦν τὰ μὲν
 ἤδη γιγνόμενα διὰ τῶν σῶν ἐφορῶ πράξεων, τὰ δ'
 ἐλπίζω γενήσεσθαι.

4.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

(α'.) Ἐγὼ, καίπερ ἐπικινδύνου παρ' ἡμῖν ὄντος 413
 εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιστολὴν, οὐ μόνον νῦν,
 ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὐ-

- σης, ὅμως γράψαι πρὸς σὲ προειλόμην περὶ Διοδότου, δίκαιον εἶναι νομίζων πάντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι τοὺς ἔμαυτῷ πεπλησιακότας καὶ γεγενημένους ἀξίους ἡμῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦτον καὶ διὰ τὴν εὐ-
- 2 νοιαν τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν. μά-
 λιστα μὲν οὖν ἡβουλόμην ἂν αὐτὸν συσταθῆναι σοι δι' ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ δι' ἑτέρων ἐντετύχηκέ σοι, λοι-
 πὸν ἐστί μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ βεβαιῶσαι τὴν γεγενημένην αὐτῷ πρὸς σὲ γνώσιν. ἐμοὶ γὰρ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγγεγενημένων ἀνδρῶν καὶ δόξας ἐνίων μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἀπάν-
 των οἱ μὲν τινες περὶ αὐτὸν λόγον, οἱ δὲ περὶ τὸ δια-
 νοηθῆναι καὶ πρᾶξαι δεινοὶ γενόμεσιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ βίου σώφρονες καὶ χαρίεντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας
- 3 χρήσεις καὶ διαγωγὰς ἀφνεῖς παντάπασιν· οὗτος δ' οὕτως εὐάρμοστον τὴν φύσιν ἔσχεν ὥστ' ἐν ἅσιν τοῖς εἰρημένοις τελειότατος εἶναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέγειν, εἰ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην πείραν αὐ-
 τὸς τ' εἶχον αὐτοῦ καὶ σὲ λήψεσθαι προσεδόκων, τὰ μὲν αὐτὸν χρώμενον αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ⁴¹¹
- 4 τῶν ἐμπείρων αὐτοῦ πυνθανόμενον, ὧν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ λίαν εἴη φθονερός, καὶ εἰπεῖν καὶ βουλευσασθαι μηδενὸς ἥττον αὐτὸν δύνα-
 σθαι καὶ δικαιοτάτον καὶ σωφρονέστατον εἶναι καὶ χρημάτων ἐγκρατέστατον, ἔτι δὲ συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι πάντων ἡδιστον καὶ λιγυρώτατον, πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παρρησίαν, οὐχ ἦν οὐ προσῆκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην
- 5 σημεῖον τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς φίλους· ἦν τῶν ὀ
 δυναστῶν οἱ μὲν ἀξιοχρεῶν τὸν ὄγκον τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶσιν ὥς χρησίμην οὔσαν, οἱ δ' ἀσθενέ-
 στεροι τὰς φύσεις ὄντες ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξου-

- σίας δυσχεραίνουσιν, ὥς ὧν οὐ προαιροῦνται τι ποιεῖν
 βιαζομένην αὐτούς, οὐκ εἰδότες, ὥς οἱ μάλιστα περὶ
 τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὗτοι πλεί-
 στην ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν ἅ βούλονται πα-
 6 ρασκευάζουσιν. εἰκὸς γὰρ διὰ μὲν τοὺς αἰεὶ πρὸς ἡδο- c
 νὴν λέγειν προαιρουμένους οὐχ ὅπως τὰς μοναρχίας
 δύνασθαι διαμένειν, αἱ πολλοὺς τοὺς ἀναγκαίους
 ἐφέλκονται κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἱ
 μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσὶ, διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελ-
 τίστῳ παρρησιαζομένους πολλὰ σώζεσθαι καὶ τῶν
 ἐπιδόξων διαφθορήσεσθαι πραγμάτων. ὧν ἕνεκα
 προσῆκε μὲν παρὰ πᾶσι τοῖς μονάρχοις πλέον φέρε-
 σθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινομένους τῶν ἅπαντα d
 μὲν πρὸς χάριν, μηδὲν δὲ χάριτος ἄξιον λεγόντων·
 συμβαίνει δ' ἑλαττον ἔχειν αὐτοὺς παρ' ἐνίοις αὐτῶν.
 7 ὁ καὶ Διοδότῳ παθεῖν συνέπεσε παρὰ τισι τῶν περὶ
 τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, οἷς περὶ πολλὰ χρήσιμος γενό-
 μενος οὐ μόνον τῷ συμβουλευεῖν ἀλλὰ καὶ τῷ πράτ-
 τειν καὶ κινδυνεύειν διὰ τὸ παρρησιάζεσθαι πρὸς αὐ-
 τοὺς περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερε, καὶ τῶν οἴκοι τι-
 μῶν ἀπεστέρεται καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων, καὶ μετ' e
 ζον ἰσχυσαν αἱ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων κολακεῖαι
 8 τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τούτου. διὸ δὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς
 αἰεὶ προσιέναι διανοούμενος ὀκνηρῶς εἶχεν, οὐχ ὥς
 ἅπαντας ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄν- 415
 τας, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς ἐκείνους γεγεννημένας δυσχε-
 ρείας καὶ πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν ἐλπίδας σθρυμότερος ἦν,
 παραπλήσιον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, πεπονθὼς τῶν πεπλευ-
 κότων τισὶν, οἳ τὸ πρῶτον, ὅταν χρήσωνται χειμῶ-
 σιν, οὐκέτι θαρροῦντες εἰσβαίνουσιν εἰς θάλατταν,
 καίπερ εἰδότες, ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ πολλάκις ἐπιτυ-
 χεῖν ἔστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς

- 9 ποιεῖ. λογίζομαι γὰρ αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν δ
τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ σῇ στοχαζόμενος, ἣν ἔχειν ὑπέ-
ληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις, ἔπειτα νομίζων
οὐκ ἄγνοεῖν ὑμᾶς, ὅτι πάντων ἐστὶν ἡδιστον καὶ λυ-
σιτελέστατον πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶ-
σθαι ταῖς εὐεργεσίαις καὶ τοὺς τοιούτους εὖ ποιεῖν,
ὑπὲρ ὧν πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων ὑμῖν χάριν ἔχουσιν.
ἅπαντες γὰρ οἱ χαρίεντες τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν
ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι καὶ τι-
μῶσιν ὥσπερ αὐτοὶ τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.
- 10 (β'.) Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαι μάλιστα σε
προτρεψέσθαι πρὸς τὸ φροντίζειν αὐτοῦ. συνέπειθον
δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων ἀντέχεσθαι πραγ-
μάτων καὶ παραδόνθ' ὑμῖν αὐτὸν ὥσπερ μαθητὴν
εἰς τοῦμπροσθε πειραθῆναι προελθεῖν. ὁ δὲ ταῦτά
μου λέγοντος ἐπιθυμεῖν μὲν ἔφασκε τῆς ὑμετέρας φι-
λίας, οὐ μὴν ἀλλὰ παραπλήσιόν τι πεπονθέναι πρὸς δ
11 αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας. ἐκείνους τε
γὰρ νικᾶν μὲν ἂν βούλεσθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐ-
τοὺς οὐκ ἂν τολμῆσαι διὰ τὸ μὴ μετεσχηκέναι ῥώμης
ἀξίας τῶν στεφάνων, τῶν τε παρ' ὑμῶν τιμῶν εὖξα-
σθαι μὲν ἂν τυχεῖν, ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ προσδο-
κᾶν· τὴν τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπληῆχθαι
καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν ὑμετέραν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σω-
μάτιον οὐκ εὐκρινὲς ὃν ἀλλ' ἔχον ἅττα σίνη νομίζειν ε
ἐμποδιεῖν αὐτὸν πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.
- 12 (γ'.) Οὗτος μὲν οὖν, ὅ τι ἂν αὐτῷ δοκῇ συμφέ-
ρειν, τοῦτο πράξει· σὺ δ' ἂν τε περὶ ὑμᾶς ἂν θ' ἡσυ-
χίαν ἔχων διατρίβῃ περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἐπιμε- 416
λοῦ καὶ τῶν ἄλλων μὲν ἀπάντων, ὧν ἂν τυγχάνῃ θεό-
μενος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τούτου καὶ
τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκην

ἔχειν τοῦτον παρὰ τε τοῦ γήρως ἡμῶν, ὃ προσηκόν-
τως ἂν πολλῆς τυγχάνοι προνοίας, καὶ τῆς δόξης τῆς
ὑπαρχούσης, εἴ τινος ἄρα σπουδῆς ἐστὶν ἀξία, καὶ τῆς
εὐνοίας τῆς περὶ ὑμᾶς, ἣν ἔχων ἅπαντα τὸν χρόνον
13 διατετέλεκα. καὶ μὴ θαυμάσης, μήτ' εἰ μακροτέραν
γέγραφα τὴν ἐπιστολὴν μήτ' εἴ τι περιεργότερον καὶ
πρεσβυτικώτερον εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ· πάντων γὰρ
τῶν ἄλλων ἀμελήσας ἐνὸς μόνου ἐφρόντισα, τοῦ φα-
νῆναι σπουδάζων ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλε-
στάτων μοι γεγενημένων.

5.

Α Α Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ω ι.

- (α'.) Πρὸς τὸν πατέρα σου γράφων ἐπιστολὴν 416
ἄτοπον ὥμην ποιήσειν, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σὲ τό-
πον ἐκείνῳ μήτε προσερεῶ μήτ' ἀσπάσομαι μήτε
γράψω τι τοιοῦτον, ὃ ποιήσῃ τοὺς ἀναγνόντας μὴ
νομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας μηδὲ παν-
τάπασι ληρεῖν ἀλλ' ἔτι τὸ καταλελειμμένον μου μέρος
καὶ λοιπὸν ὃν οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆς δυνάμεως, ἣν
ἔσχον νεώτερος ὢν.
- 2 (β'.) Ἀκούω δέ σε πάντων λεγόντων, ὥς φιλάν-
θρωπος εἶ καὶ φιλαθῆναιος καὶ φιλόσοφος, οὐκ ἀφρό-
νως ἀλλὰ νοῦν ἔχόντως. τῶν τε γὰρ πολιτῶν ἀποδέ-
χεσθαι σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺς ἡμεληκότας αὐτῶν
καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' οἷς
συνδιατρίβων τ' οὐκ ἂν λυπηθείης, συμβάλλων τε καὶ 417
κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβεῖης οὐδ' ἀδικη-
θείης, οἷοις περ χρὴ πλησιάζειν τοὺς εὖ φρονοῦντας.
- 3 τῶν τε φιλοσοφῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν
περὶ τὰς ἔριδας ἀλλὰ νομίζειν εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν
ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, οὐ μὲν ἀρμόττειν οὔτε τοῖς τοῦ

πλήθους προεστῶσιν οὔτε τοῖς τὰς μοναρχίας ἔχουσιν· οὐδὲ γὰρ συμφέρον οὐδὲ πρόπον ἐστὶ τοῖς μείζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν οὔτ' αὐτοῖς ἐρίζειν πρὸς τοὺς συμ-
 πολιτευομένους οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν πρὸς αὐ-
 4 τοὺς ἀντιλέγειν. ταύτην μὲν οὖν οὐκ ἀγαπᾶν σε τὴν διατριβὴν, προαιρεῖσθαι δὲ τὴν παιδείαν τὴν περὶ τοὺς λόγους, οἷς χρώμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς προσπιπτούσας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν καὶ μεθ' ὧν βουλευόμεθα περὶ τῶν κοινῶν· δι' ἣν νῦν τε δοξάζεις περὶ τῶν μελλόντων ἐπιεικῶς, τοῖς τ' ἀρχομένοις προστάττειν οὐκ ἀνοήτως, ἃ δεῖ πράττειν ἑκάστους, ἐπιστήσει, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ τῶν τούτοις ἐναντίων ὀρθῶς κρίνειν, πρὸς δὲ τούτοις τιμᾶν τε καὶ κολάζειν, ὥς προσῆκόν ἐστιν ἑκατέρους.
 5 σωφρονεῖς οὖν νῦν ταῦτα μελετῶν· ἐλπίδας γὰρ τῷ τε πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχεις, ὥς, ἂν πρεσβύτερος γενόμενος ἐμμένῃς τούτοις, τοσοῦτον προὔξεις τῇ φρονήσει τῶν ἄλλων, ὅσον περὶ ὁ πατήρ σου διενήνοχεν ἀπάντων.

6.

ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ.

(α΄.) Ἀπήγγειλέ τίς μοι τῶν πρεσβευσάντων ὥς ἡμᾶς, ὅτι καλέσαντες αὐτὸν ἄνευ τῶν ἄλλων ἐρωτήσαιτ' εἰ πεισθίην ἂν ἀποδηῆσαι καὶ διατρίψαι παρ' ὑμῖν. ἐγὼ δ' ἔνεκα μὲν τῆς Ἰάσονος καὶ Πολυαλκοῦς ξενίας ἡδέως ἂν ἀφικοίμην ὥς ὑμᾶς· οἶμαι γὰρ ἂν τὴν ὁμιλίαν τὴν γενομένην ἅπασιν ἡμῖν συνενεργεῖν.
 2 ἀλλὰ γὰρ ἐμποδίζει με πολλὰ, μάλιστα μὲν τὸ μὴ δύνασθαι πλανᾶσθαι καὶ τὸ μὴ πρόπειν ἐπιξενουῖσθαι τοῖς τηλικούτοις, ἔπειθ' ὅτι πάντες οἱ πυθόμενοι τὴν ἀποδημίαν δικαίως ἂν μου καταφρονήσειαν, εἰ προ-

ρημένος τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἄγειν ἐπὶ γήρως ἀποδημεῖν ἐπιχειροῖν, ὅτ' εἰκὸς ἦν, εἰ καὶ πρότερον ἄλλοθι πού διέτριβον, νῦν οἴκαδε σπεύδειν, οὕτως
 3 ὑπογυίου μοι τῆς τελευτῆς οὔσης. πρὸς δὲ τοῦτοις φόβουμαι καὶ τὴν πόλιν· χρὴ γὰρ τάληθῇ λέγειν. ὁρῶ γὰρ τὰς συμμαχίας τὰς πρὸς αὐτὴν γιγνομένας ταχέως διαλυομένας. εἰ δὴ τι συμβαίῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς τοιοῦτον, εἰ καὶ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς κινδύνους δια-
 φυνθεῖν δυνηθεῖν, ὃ χαλεπὸν ἐστίν, ἀλλ' οὖν αἰ-
 σχυνθεῖν ἂν, εἴτε διὰ τὴν πόλιν δόξαιμι τισιν ἀμε-
 λεῖν ὑμῶν, εἴτε δι' ὑμᾶς τῆς πόλεως ὀλιγωρεῖν. μὴ κοινοῦ δὲ τοῦ συμφέροντος ὄντος οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀμφοτέροις ἀρέσκειν δυνηθεῖν. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' αἷς οὐκ ἔξεστί μοι ποιεῖν ἃ βούλομαι, τοιαῦτα συμβεβήκασιν.

4 (β'.) Οὐ μὴν περὶ τῶν ἐμαντοῦ μόνον ἐπιστείλας οἶμαι δεῖν ἀμελῆσαι τῶν ὑμετέρων, ἀλλ' ἅπερ ἂν παραγενόμενος πρὸς ὑμᾶς διελέχθην, πειράσομαι δ καὶ νῦν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ὅπως ἂν δύνωμαι διεξελεθεῖν. μὴδὲν δ' ὑπολάβητε τοιοῦτον, ὥς ἄρ' ἐγὼ ταύτην ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν οὐχ ἕνεκα τῆς ὑμετέρας ξενίας ἀλλ' ἐπίδειξιν ποιήσασθαι βουλόμε-
 νος. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἦκω μανίας ὥστ' ἀγνοεῖν, ὅτι κρείττω μὲν γράψαι τῶν πρότερον διαδεδομένων οὐκ ἂν δυναίμην, τοσοῦτον τῆς ἀκμῆς ὑστερῶν, χεῖρῳ δ' ἐξενεγκῶν πολὺ φαυλοτέρα ἂν λάβοιμι δόξαν τῆς
 5 νῦν ἡμῖν ὑπαρχούσης. ἔπειτ' εἵπερ ἐπιδείξει προσ-
 εἶχον τὸν νοῦν ἀλλὰ μὴ πρὸς ὑμᾶς ἐσπουδάξον, οὐκ ἂν ταύτην ἐξ ἀπασῶν προειλόμην τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς χαλεπὸν ἐστὶν ἐπιεικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ πολὺ καλλίους ἐτέρας ἂν εὖρον καὶ μᾶλλον λόγον ἐχούσας. ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὐδὲ πώποτ' ἐφιλοτιμήθην 419

ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐφ' ἐτέροις μᾶλλον, ἃ τοὺς πολλοὺς
 διαλέληθεν, οὔτε νῦν ἔχων ταύτην τὴν διάνοιαν
 6 ἐπραγματευσάμην, ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ὁρῶν ἐν πολλοῖς
 καὶ μεγάλοις πράγμασιν ὄντας, αὐτοὺς δ' ἀποφύνα-
 σθαι βουλόμενος, ἣν ἔχω γνώμην περὶ αὐτῶν. ἡγοῦ-
 μαι δὲ συμβουλεύειν μὲν ἀκμὴν ἔχειν, αἱ γὰρ ἐμπει-
 ρίαι παιδεύουσι τοὺς τηλικούτους καὶ ποιοῦσι μᾶλλον ὅ-
 τῶν ἄλλων δύνασθαι καθορᾶν τὸ βέλτιστον, εἰπεῖν
 δὲ περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς
 καὶ διαπεπονημένως οὐκέτι τῆς ἡμετέρας ἡλικίας
 ἐστίν, ἀλλ' ἀγαπῶν ἂν, εἰ μὴ παντάπασιν ἐκλελυ-
 μένως διαλεχθεῖν περὶ αὐτῶν.

7 (γ'). Μὴ θαυμάζετε δ' ἂν τι φαίνωμαι λέγων ὧν
 πρότερον ἀκηκόατε· τῷ μὲν γὰρ ἴσως ἄκων ἂν ἐντύ-
 χουμι, τὸ δὲ καὶ προειδῶς, εἰ πρόπον εἰς τὸν λόγον
 εἶη, προσλάβοιμι· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλ-
 λους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους αὐτοὺς μόνος ἀπε-
 χοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τούτου
 δ' ἔνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐπιφερόμε-
 8 νον ἐν τῶν τεθρυλημένων ἐστίν. εἶθισμαι γὰρ λέγειν
 πρὸς τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἡμετέραν διατρί-
 βοντας, ὅτι τοῦτο πρῶτον δεῖ σκέψασθαι, τί τῷ λόγῳ
 καὶ τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι διαπρακτέον ἐστίν· ἐπει-
 δὲν δὲ τοῦθ' εὗρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα, ζητητέον δὲ
 εἶναι φημι τὰς ιδέας, δι' ὧν ταῦτ' ἐξεργασθήσεται καὶ
 λήψεται τέλος, ὅπερ ὑπεστέμεθα. καὶ ταῦτα φράζω
 μὲν ἐπὶ τῶν λόγων, ἔστι δὲ τοῦτο τὸ στοιχεῖον καὶ κατὰ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ κατὰ τῶν ὑμετέρων πραγμά-
 9 των. οὐδὲν γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ πραχθῆναι νοῦν ἐχόντως,
 ἂν μὴ τοῦτο πρῶτον μετὰ πολλῆς προνοίας λογίσῃσθε
 καὶ βουλευσῃσθε, πῶς χρὴ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον
 ὑμῶν αὐτῶν προστεῖναι καὶ τίνα βίον προελέσθαι καὶ

- ποίας δόξης ὀριγνηθῆναι καὶ ποτέρας τῶν τιμῶν ἀγα-
πῆσαι, τὰς παρ' ἐκόντων γιγνομένας ἢ τὰς παρ' ἀκόν-
των τῶν πολιτῶν· ταῦτα δὲ διορισαμένους τότε ἤδη
τὰς πράξεις τὰς καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν σκεπτέον,
ὅπως συντενοῦσι πρὸς τὰς ὑποθέσεις τὰς ἐξ ἀρχῆς 420
10 γενομένας. καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ζητοῦντες
ὥσπερ σκοποῦ κειμένου στοχάσεσθε τῇ ψυχῇ καὶ μάλ-
λον ἐπιτεύξεσθε τοῦ συμφέροντος· ἂν δὲ μηδεμίαν
ποιήσῃτε τοιαύτην ὑπόθεσιν ἀλλὰ τὸ προσπίπτον
ἐπιχειρῇτε πράττειν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑμᾶς ταῖς δια-
νοαῖς πλανᾶσθαι καὶ πολλῶν διαμαρτάνειν πραγ-
μάτων.
- 11 (δ'.) Ἴσως ἂν οὖν τις τῶν εἰκῇ ξῆν προηρημένων b
τοὺς μὲν τοιούτους λογισμοὺς διασύρειν ἐπιχειρή-
σειεν, ἀξιώσειε δ' ἂν ἤδη με συμβουλεύειν περὶ τῶν
προειρημένων. ἔστιν οὖν οὐκ ὀκνητέον ἀποφῆνασθαι
περὶ αὐτῶν, ἃ τυγχάνω γιννώσκων. ἐμοὶ γὰρ αἰρε-
τώτερος ὁ βίος εἶναι δοκεῖ καὶ βελτίων ὁ τῶν ἰδιωτευ-
όντων ἢ τῶν τυραννούντων, καὶ τὰς τιμὰς ἡδίους
ἡγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρ-
12 χίαις· καὶ περὶ τούτων λέγειν ἐπιχειρήσω. καίτοι μ' c
οὐ λέληθεν, ὅτι πολλοὺς ἔξω τοὺς ἐναντιουμένους,
καὶ μάλιστα τοὺς περὶ ὑμᾶς ὄντας. οἶμαι γὰρ οὐχ
ἥκιστα τούτους ἐπὶ τὴν τυραννίδα παροξύνειν ὑμᾶς·
σκοποῦσι γὰρ οὐ πανταχῇ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος
ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται σφᾶς αὐτούς. τὰς μὲν
γὰρ ἐξουσίας καὶ τὰ κέρδη καὶ τὰς ἡδονὰς ὁρῶσι καὶ
τούτων ἀπολαύσεσθαι προσδοκῶσι, τὰς δὲ ταραχὰς
καὶ τὰς συμφορὰς τὰς τοῖς ἄρχουσι συμπιπτούσας καὶ d
τοῖς φίλοις αὐτῶν οὐ θεωροῦσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν,
ὅπερ οἱ τοῖς αἰσχίστοις καὶ παρανομωτάτοις τῶν ἐρ-
13 γων ἐπιχειροῦντες. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὰς μὲν πονηρίας

τὰς τῶν πραγμάτων οὐκ ἄγνοοῦσιν, ἐλπίζουσι δ' ὅσον μὲν ἀγαθόν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ἐκλήψεσθαι, τὰ δὲ δεινὰ πάντα τὰ προσόντα τῷ πράγματι καὶ τὰ κακὰ διαφεύξεσθαι, καὶ διοικήσειν τὰ περὶ σφῶν αὐτοὺς οὕτως, ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι
 14 πόρρω, τῶν δ' ὠφελειῶν ἐγγύς. τοὺς μὲν οὖν ταύτην ἔχοντας τὴν διάνοιαν ζηλῶ τῆς ῥαθυμίας, αὐτὸς δ' αἰσχυνθείην ἂν, εἰ συμβουλευόντων ἐτέροις ἐκείνων ἀμελήσας τὸ συμφέρον ποιοίην καὶ μὴ παντάπασιν ἔξω θείς ἑμαυτὸν καὶ τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν ἄλ- 421
 λων ἀπάντων τὰ βέλτιστα παραινοίην. ὥς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην, οὕτως ἐμοὶ προσέχετε τὸν νοῦν.

7.

T I M O Θ E Ω ι.

(α΄.) Περὶ μὲν τῆς οἰκειότητος τῆς ὑπαρχούσης 421
 ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους οἶμαι σε πολλῶν ἀκηκοέναι, συ-
 χαίρω δέ σοι πυνθανόμενος, πρῶτον μὲν ὅτι τῇ δυ-
 ναστείᾳ τῇ παρούσῃ κάλλιον χρῆ τοῦ πατρὸς καὶ
 φρονιμώτερον, ἔπειθ' ὅτι προαιρεῖ δόξαν καλὴν κτή-
 σασθαι μᾶλλον ἢ πλοῦτον μέγαν συναγαγεῖν. σημείον
 γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀρετῆς ἀλλ' ὥς δυνατόν μέ-
 ριστον, ταύτην ἔχων τὴν γνώμην· ὥστ' ἦν ἐμμελὴς
 τοῖς περὶ σοῦ νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀπορήσεις τῶν
 ἐγκωμιασομένων τὴν τε φρόνησιν τὴν σὴν καὶ τὴν
 2 προαίρεσιν ταύτην. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ διηγγελμένα
 περὶ τοῦ πατρὸς σου συμβάλλεσθαι μεγάλην πίστιν
 πρὸς τὸ δοκεῖν εὖ φρονεῖν σε καὶ διαφέρειν τῶν ἄλ-
 λων· εἰώθασι γὰρ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων οὐχ
 οὕτως ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πατέρων τῶν

εὐδοκιμούντων γεγονότας, ὥς τοὺς ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν, ἣν περ φαίνονται μηδὲν ὅμοιοι τοῖς γονεῦσιν ὄντες. μᾶλλον γὰρ ἐπὶ πάντων κεχαρισμένον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παρὰ λόγον συμβαῖνον ἀγαθὸν τῶν εἰκότως καὶ προσηκόντως γιγνομένων.

- 3 (β'). Ὡν ἐνθυμούμενον χρὴ ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ μετὰ τίνων καὶ τίσι συμβούλοις χρῶμενος τὰς τε τῆς πόλεως ἀτυχίας ἐπανορθώσεις καὶ τοὺς πολίτας ἐπὶ τε τὰς ἐργασίας καὶ τὴν σωφροσύνην προτρέψεις καὶ ποιήσεις αὐτοὺς ἥδιον 422
ζῆν καὶ θαρραλεώτερον ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον. ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἔργα τῶν ὀρθῶς καὶ φρονίμως τυ-
4 ραννεύοντων. ὧν ἐνιοι καταφρονήσαντες οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσι, πλὴν ὅπως αὐτοὶ θ' ὥς μετὰ πλείστης ἀσελ-
γείας τὸν βίον διάξουσιν, τῶν τε πολιτῶν τοὺς βελτί-
στοις καὶ πλουσιωτάτοις καὶ φρονιμωτάτοις λυμα-
νοῦνται καὶ δασμολογήσουσι, κακῶς εἰδότες, ὅτι
προσῆκει τοὺς εὖ φρονούντας καὶ τὴν τιμὴν ταύτην
ἔχοντας μὴ τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς αὐτοῖς ἡδονὰς b
παρασκευάζειν ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις τοὺς πο-
5 λίτας εὐδαιμονεστέρους ποιεῖν, μηδὲ πικρῶς μὲν καὶ
χαλεπῶς διακεῖσθαι πρὸς ἅπαντας, ἀμελεῖν δὲ τῆς
αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλ' οὕτω μὲν πράως καὶ νομίμως
ἐπιστατεῖν τῶν πραγμάτων ὥστε μηδένα τολμᾶν αὐ-
τοῖς ἐπιβουλεύειν, μετὰ τοςαύτης δ' ἀκριβείας τὴν
τοῦ σώματος ποιεῖσθαι φυλακὴν ὥς ἀπάντων αὐτοὺς c
ἀνελεῖν βουλομένων. ταύτην γὰρ τὴν διάνοιαν ἔχον-
τες αὐτοὶ τ' ἂν ἔξω τῶν κινδύνων εἶεν καὶ παρὰ τοῖς
ἄλλοις εὐδοκιμοτεν. ὧν ἀγαθὰ μεῖζω χαλεπὸν εὐρεῖν
6 ἐστίν. ἐνεθυμήθην δὲ μεταξὺ γράφων, ὥς εὐτυχῶς
ἅπαντά σοι συμβέβηκεν. τὴν μὲν γὰρ εὐπορίαν, ἣν
ἀναγκαῖον ἦν κτήσασθαι τυραννικῶς μετὰ βίας καὶ

πολλῆς ἀπεχθείας, ὁ πατήρ σοι καταλέλοιπε, τὸ δὲ
 χρῆσθαι τούτοις καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς ἐπὶ σοὶ γέ- d
 γουεν· ὧν χρὴ σε πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.

7 (γ'.) Ἄ μὲν οὖν ἐγὼ γιννώσκω, ταῦτ' ἐστίν· ἔχει
 δ' οὕτως. εἰ μὲν ἐρᾷς χρημάτων καὶ μείζονος δυνα-
 στείας καὶ κινδύνων, δι' ὧν αἱ κτήσεις τούτων εἰσὶν,
 ἑτέρους σοι συμβούλους παρακλητέον· εἰ δὲ ταῦτα
 μὲν ἱκανῶς ἔχεις, ἀρετῆς δὲ καὶ δόξης καλῆς καὶ τῆς
 παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίας ἐπιθυμεῖς, τοῖς τε λόγοις e
 τοῖς ἐμοῖς προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστὶ καὶ τοῖς καλῶς
 τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν διοικοῦσιν ἀμιλλητέον καὶ πει-
 8 ρατέον αὐτῶν διενεγκεῖν. ἀκούω δὲ Κλέομιν τὸν ἐν
 Μηθύμνῃ ταύτην ἔχοντα τὴν δυναστείαν περὶ τε τὰς
 ἄλλας πράξεις καλὸν κἀγαθὸν εἶναι καὶ φρόνιμον,
 καὶ τοσοῦτον ἀπέχειν τοῦ τῶν πολιτῶν τινας ἀπο-
 κτείνειν ἢ φυγαδεύειν ἢ δημεύειν τὰς οὐσίας ἢ ποι- 423
 εῖν ἄλλο τι κακὸν, ὥστε πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν παρ-
 ἔχειν τοῖς συμπολιτευομένοις, κατάργειν δὲ τοὺς φεύ-
 9 γοντας, ἀποδιδόναι δὲ τοῖς μὲν κατιοῦσι τὰς κτήσεις,
 ἐξ ὧν ἐξέπεσον, τοῖς δὲ πριαμένοις τὰς τιμὰς τὰς ἐκά-
 στοις γιγνομένης, πρὸς δὲ τούτοις καθοπλίζειν ἅπαν-
 τας τοὺς πολίτας, ὥς οὐδενὸς μὲν ἐπιχειρήσοντος
 περὶ αὐτὸν νεωτερίζειν, ἣν δ' ἄρα τινὲς τολμήσωσιν,
 ἡγούμενος λυσιτελεῖν αὐτῷ τεθνάναι τοιαύτην ἀρε- b
 τὴν ἐνδειξαμένῳ τοῖς πολίταις μᾶλλον ἢ ζῆν πλείω
 χρόνον τῇ πόλει τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ γενομένῳ.

10 (δ'.) Ἔτι δ' ἂν πλείω σοι περὶ τούτων διελέχθην,
 ἴσως δ' ἂν καὶ χαριέστερον, εἰ μὴ παντάπασιν ἔδει με
 διὰ ταχέων γράψαι σοὶ τὴν ἐπιστολήν. νῦν δὲ σοὶ
 μὲν αὐθις συμβουλευόμεν, ἂν μὴ κωλύσῃ με τὸ γῆ-
 ρας, ἐν δὲ τῷ παρόντι περὶ τῶν ἰδίων δηλώσομεν.
 (ε'.) Αὐτοκράτωρ γὰρ ὁ τὰ γράμματα φέρων οἰκείως c

- 11 ἡμῖν ἔχει· περὶ τε γὰρ τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γεγό-
ναμεν καὶ τῇ τέχνῃ πολλάκις αὐτοῦ κέχρημαι καὶ τὸ
τελευταῖον περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ὧς σὲ σύμβουλος
ἐγενόμην αὐτῷ. διὰ δὲ ταῦτα πάντα βουλοίμην ἂν
σε καλῶς αὐτῷ χρῆσασθαι καὶ συμφερόντως ἀμφοτέ-
ροις ὑμῖν, καὶ γενέσθαι φανερόν, ὅτι μέρος τι καὶ δι'
ἐμὲ γίγνεται τῶν δεόντων αὐτῷ.
- 12 (ς.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ σοὶ μὲν οὕτως ἐπιστέλλω d
προθύμως, Κλέαρχου δὲ μηδὲν πώποτ' ἐδεήθην. σχε-
δὸν γὰρ ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῶν καταπλέοντες σὲ μὲν ὁ-
μοίον φασιν εἶναι τοῖς βελτίστοις τῶν ἐμοὶ πεπλησια-
κότων, Κλέαρχον δὲ κατὰ μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτ'
ἦν παρ' ἡμῖν, ὠμολόγουν, ὅσοι περ ἐνέτυχον, ἐλευ-
θεριώτατον εἶναι καὶ πρᾶότατον καὶ φιλανθρωπότα-
τον τῶν μετεχόντων τῆς διατριβῆς· ἐπειδὴ δὲ τὴν δύ- e
ναμιν ἔλαβε, τοσοῦτον ἔδοξε μεταπεσεῖν ὥστε πάντας
- 13 θαυμάζειν τοὺς πρότερον αὐτὸν γινώσκοντας. πρὸς
μὲν οὖν ἐκείνον διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀπηλλοτριώθην·
σὲ δ' ἀποδέχομαι καὶ πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἂν οἰ-
κείως διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. δηλώσεις δὲ καὶ σὺ διὰ
ταχέων, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχεις ἡμῖν· Αὐτοκρά- 424
τορός τε γὰρ ἐπιμελήσει καὶ πέμψεις ἐπιστολὴν ὧς
ἡμᾶς, ἀνανεούμενος τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τὴν πρό-
τερον ὑπάρχουσαν. ἔρρωσο, ἅν του δέῃ τῶν παρ'
ἡμῶν, ἐπίστελλε.

8.

ΤΟΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΤΣΙΝ.

(α΄.) Οἱ παῖδες οἱ μὲν Ἀφαρέως, υἱοὶ δ' ἐμοὶ,
παιδευθέντες ὑπ' Ἀγήνορος τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, b
ἐδεήθησάν μου γράμματα πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως
ἂν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὰς καταγάγητε φυγά-

- δων, καὶ τοῦτον καταδέξησθε καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς. λέγοντος δὲ μου πρὸς αὐτοὺς, ὅτι δέδοικα, μὴ λίαν ἄτοπος εἶναι δόξω καὶ περιεργος, ζητῶν εὐρίσκεσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος παρ' ἀνδρῶν, οἷς οὐδὲ πώποτε πρότερον οὔτε διελέχθην οὔτε συνήθης ἐγενόμην, ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ μᾶλλον ἐλιπάρουν.
- 2 ὥς δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινεν ὦν ἤλπιζον, ἅπασιν ἦσαν καταφανεῖς ἀηδῶς διακείμενοι καὶ χαλεπῶς φέροντες. ὁρῶν δ' αὐτοὺς λυπουμένους μᾶλλον τοῦ προσήκοντος; τελευτῶν ὑπεσχόμην γράψειν τὴν ἐπιστολὴν καὶ πέμψειν ὑμῖν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μὴ δικαίως ἂν δοκεῖν μωρὸς εἶναι μηδ' ὀχληρὸς ταῦτ' ἔχω λέγειν.
- 3 (β'.) Ἦγοῦμαι δὲ καλῶς ὑμᾶς βεβουλευσθαι καὶ διαλλαττομένους τοῖς πολίταις τοῖς ὑμετέροισι, καὶ πειρωμένους τοὺς μὲν φεύγοντας ὀλίγους ποιεῖν, τοὺς δὲ συμπολιτευομένους πολλοὺς, καὶ μιμουμένους τὰ περὶ τὴν στάσιν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. μάλιστα δ' ἂν τις ὑμᾶς ἐπαινέσειεν, ὅτι τοῖς κατιοῦσιν ἀποδίδοτε τὴν οὐσίαν· ἐπιδείκνυσθε γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερόν, ὥς οὐ τῶν κτημάτων ἐπιθυμήσαντες τῶν ἄλλοτριῶν ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δείσαντες ἐποιήσασθε τὴν 425
- 4 ἐκβολὴν αὐτῶν. (γ'.) Οὐ μὲν ἄλλ' εἰ καὶ μηδὲν ὑμῖν ἔδοξε τούτων μηδὲ προσεδέχεσθε μηδένα τῶν φυγάδων, τούτους γε νομίζω συμφέρειν ὑμῖν κατάγειν. αἰσχροὺν γὰρ τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖσθαι μουσικωτάτην εἶναι καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους ἐν αὐτῇ παρ' ὑμῖν τυγχάνειν γεγονότας, τὸν δὲ προέχοντα τῶν νῦν ὄντων περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς παιδείας ταύτης φεύγειν ἐκ τῆς τοιαύτης πόλεως, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας τοὺς διαφέροντας περὶ τι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ μηδὲν προσήκωσι, ποιεῖσθαι πολίτας, ὑμᾶς δὲ τοὺς εὐδοκιμοῦντάς τε παρὰ τοῖς ἄλ-

λοις καὶ μετασχόντας τῆς αὐτῆς φύσεως περιορᾶν παρ' 5
 5 ἑτέροις μετοικοῦντας. θαυμάζω δ' ὅσαι τῶν πόλεων
 μειζόνων δωρεῶν ἀξιούσι τοὺς ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀ-
 γῶσι κατορθοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς τῇ φρονήσει καὶ
 τῇ φιλοπονίᾳ τι τῶν χρησίμων εὐρίσκοντας, καὶ μὴ ε-
 σσυνορῶσιν, ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν περὶ τὴν ῥώμην καὶ
 τὸ τάχος δυνάμεις συναποθνήσκειν τοῖς σώμασιν, αἱ
 δ' ἐπιστῆμαι παραμένειν ἅπαντα τὸν χρόνον ὠφελού- 6
 6 σαι τοὺς χρωμένους αὐταῖς. ὧν ἐνθυμουμένους χρῆ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ πλείστου μὲν ποιεῖσθαι τοὺς
 καλῶς καὶ δικαίως τῆς αὐτῶν πόλεως ἐπιστατοῦντας,
 δευτέρους δὲ τοὺς τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῇ καλὴν συμ-
 βαλέσθαι δυναμένους· ἅπαντες γὰρ ὥσπερ δείγματι α
 τοῖς τοιούτοις χρώμενοι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συμ-
 πολιτευομένους ὁμοίους εἶναι τούτοις νομίζουσιν.

7 (δ'.) Ἴσως οὖν εἴποι τις ἂν, ὅτι προσήκει τοὺς
 εὐρέσθαι τι βουλομένους μὴ τὸ πρᾶγμα μόνον ἐπαι-
 νεῖν ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύναι δικαίως ἂν
 τυγχάνοντας, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τοὺς λόγους.
 (ε'.) Ἐχει δ' οὕτως. ἐγὼ τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ
 ῥητορεύειν ἀπέστην· οὔτε γὰρ φωνὴν εἶχον ἱκανὴν
 οὔτε τόλμαν· οὐ μὲν παντάπασιν ἄχρηστος ἔφυν οὐδ' e
 ἀδόκιμος, ἀλλὰ τοῖς τε προηρημένοις λέγειν ἀγαθόν
 τι περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων φανείην ἂν
 καὶ σύμβουλος καὶ συναγωνιστὴς γεγεννημένος, αὐ-
 τός τε πλείους λόγους πεποιημένος ὑπὲρ τῆς ἐλευθε- 426
 ρίας καὶ τῆς αὐτονομίας τῆς τῶν Ἑλλήνων ἢ σύμπαν-
 8 τες οἱ τὰ βήματα κατατετριφότες. ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἂν
 μοι δικαίως πλείστην ἔχοιτε χάριν· μάλιστα γὰρ ἐπι-
 θυμοῦντες διατελεῖτε τῆς τοιαύτης καταστάσεως. οἴ-
 μαι δ' εἰ Κόνων μὲν καὶ Τιμόθεος ἐτύγχανον ζῶντες,
 Διόφαντος δ' ἦκεν ἐκ τῆς Ἀσίας, πολλὴν ἂν αὐτοὺς

ποιήσασθαι σπουδὴν, εὐρέσθαι με βουλευμένους ὧν τυγχάνω θεόμενος. περὶ ὧν οὐκ οἶδα, τί δεῖ πλείω λέγειν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν οὕτως ἐστὶ νέος οὐδ' ἐπιλήσμων, ὅστις οὐκ οἶδε τὰς ἐκείνων εὐεργεσίας.

9 (ζ.) Οὕτω δ' ἂν μοι δοκεῖτε κάλλιστα βουλευσασθαι περὶ τούτων, εἰ σκέψεσθε, τίς ἐστὶν ὁ θεόμενος καὶ ὑπὲρ ποίων τινῶν ἀνθρώπων. εὐρήσετε τοίνυν ἐμὲ μὲν οἰκειότατα κεχρημένον τοῖς μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις γεγεννημένοις ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑπὲρ ὧν δὲ δέομαι τοιούτους ὄντας, οἷους τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τοὺς περὶ τὴν πολιτείαν ὄντας μὴ λυπεῖν, τοῖς δὲ νεωτέροις διατριβὴν παρέχειν ἡδέϊαν καὶ χρησίμην καὶ πρόπουσαν τοῖς τηλικούτοις.

10 (ζ.) Μὴ θαυμάζετε δ' εἰ προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων τῶν ἄλλων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· βούλομαι γὰρ ἀμφοτέρω, τοῖς τε παισὶν ἡμῶν χαρίσασθαι καὶ ποιῆσαι φανερόν αὐτοῖς, ὅτι, καὶ μὴ δημηγορῶσι μηδὲ στρατηγῶσιν ἀλλὰ μόνον μιμῶνται τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, οὐκ ἡμελημένως διάξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλησιν. ἐν ἔτι λοιπόν· ἂν ἄρα δόξη τι τούτων ὑμῖν πράττειν, Ἀγήνορι τε δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ τυγχάνουσιν ὧν ἐπεθύμουν.

9.

ΑΡΧΙΔΑΜΩ.

(α.) Εἰδὼς ὃ Ἀρχίδαμε πολλοὺς ὥρμημένους ἐγκωμιάζειν σὲ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ γένος ὑμῶν, εἰλόμην τοῦτον μὲν τὸν λόγον, ἐπειδὴ λίαν φάδιος ἦν, ἐκείνοις παραλιπεῖν, αὐτὸς δέ σε διανοοῦμαι παρακαλεῖν ἐπὶ στρατηγίας καὶ στρατείας οὐδὲν ὁμοίας ταῖς νῦν ἐνεστηκυῖαις, ἀλλ' ἐξ ὧν μεγάλων ἀγαθῶν

αἷτιος γενήσῃ καὶ τῇ πόλει τῇ σαυτοῦ καὶ τοῖς Ἑλλη-
 2 σιν ἅπασιν. ταύτην δ' ἐποίησάμην τὴν αἴρεσιν, οὐκ
 ἄγνοῶν τὸν λόγον τὸν εὐμεταχειριστότερον ἀλλ'
 ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι πράξεις μὲν εὐρεῖν καλὰς καὶ με-
 γάλας καὶ συμφερούσας χαλεπὸν καὶ σπάνιον ἐστίν,
 ἐπαινέσαι δὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ὑμετέρας ῥαδίως οἷός τ'
 αὖν ἐγενόμην. οὐ γὰρ ἔδει με παρ' ἑμμαντοῦ πορίζε-
 σθαι τὰ λεχθησόμενα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμῖν
 πεπραγμένων τοσαύτας αὖ καὶ τοιαύτας ἀφορμὰς ἔλα-
 βον ὥστε τὰς περὶ τῶν ἄλλων εὐλογίας μὴδὲ κατὰ
 μικρὸν ἐναμίλλους γενέσθαι τῇ περὶ ὑμᾶς ῥηθείσῃ.
 3 (β'.) Πῶς γὰρ αὖν τις ἢ τὴν εὐγένειαν ὑπερεβάλετο
 τῶν γεγονότων ἀφ' Ἡρακλέους καὶ Διὸς, ἣν πάντες
 ἴσασι μόνοις ὑμῖν ὁμολογουμένως ὑπάρχουσιν, ἢ τὴν
 ἀρετὴν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὰς Δωρικὰς πόλεις κτι-
 σάντων καὶ τὴν χώραν ταύτην κατασχόντων, ἢ τὸ
 πλῆθος τῶν κινδύνων καὶ τῶν τροπαίων τῶν διὰ τὴν
 4 ὑμετέραν ἡγεμονίαν καὶ βασιλείαν σταθέντων; τίς
 δ' αὖν ἠπόρησε, διεξιέναι βουληθεὶς τὴν ὅλης τῆς πό-
 λεως καὶ σωφροσύνην καὶ πολιτείαν τὴν ὑπὸ τῶν προ-
 γόνων τῶν ὑμετέρων συνταχθεῖσαν; πόσοις δ' αὖν λό-
 γοις ἐξεγένετο χρήσασθαι περὶ τὴν φρόνησιν τοῦ σοῦ 435
 πατρὸς καὶ τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς διοίκησιν καὶ τὴν
 μάχην τὴν ἐν τῇ πόλει γενομένην, ἧς ἡγεμὼν σὺ κα-
 ταστὰς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς κινδυνεύσας
 καὶ πάντων διενεγκὼν αἷτιος ἐγένου τῇ πόλει τῆς
 σωτηρίας, οὗ κάλλιον ἔργον οὐδεὶς αὖν ἐπιδείξειεν;
 5 οὔτε γὰρ πόλεις ἔλεῖν οὔτε πολλοὺς ἀποκτείνειν τῶν
 πολεμίων οὔτω μέγα καὶ σεμνὸν ἐστίν, ὥς ἐκ τῶν
 τοιούτων κινδύνων σῶσαι τὴν πατρίδα, μὴ τὴν τυ-
 χοῦσαν ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ' ἀρετῇ διενεγκοῦσαν.
 περὶ ὧν μὴ κομψῶς ἀλλ' ἀπλῶς διελθὼν, μὴδὲ τῇ

λέξει κοσμήσας ἄλλ' ἑξαριθμήσας μόνον καὶ χύδην εἰπὼν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν εὐδοκιμήσειεν.

- 6 (γ'.) Ἐγὼ τοίνυν δυνήθεις ἂν καὶ περὶ τούτων ἑξαρκούντως διαλεχθῆναι, καὶ κεῖνο γινώσκων, πρῶτον μὲν ὅτι ῥᾶόν ἐστι περὶ τῶν γεγενημένων εὐπόρως ἐπιδραμεῖν ἢ περὶ τῶν μελλόντων νοῦν ἔχόντως εἰπεῖν, ἔπειθ' ὅτι πάντες ἀνθρώποι μεῖζω χάριν ἔχουσι τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι, τοὺς μὲν γὰρ ὡς εὖνους ὄντας ἀποδέχονται, τοὺς δ' ἂν μὴ κελευ-
- 7 σθίντες παραινῶσιν, ἐνοχλεῖν νομίζουσιν, ἀλλ' ὅμως ἅπαντα ταῦτα προειδὼς τῶν μὲν πρὸς χάριν ἂν ῥηθέντων ἀπесχόμην, περὶ δὲ τοιούτων μέλλω λέγειν, περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος τολμήσειεν, ἡγούμενος δεῖν τοὺς περὶ ἐπικεικίας καὶ φρονήσεως ἀμφισβητοῦντας μὴ τοὺς ῥάστους προαιρεῖσθαι τῶν λόγων ἀλλὰ τοὺς ἐργαδεστάτους, μηδὲ τοὺς ἡδίστους τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσουσι καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας· ἐφ' οἷσπερ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφεστηκώς.

- 8 (δ'.) Θανμάζω δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν πράττειν ἢ λέγειν δυναμένων, εἰ μὴδὲ πώποτ' αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, μὴδ' ἐλεῆσαι τὰς τῆς Ἑλλάδος δυσπραξίας οὕτως αἰσχυρῶς καὶ δεινῶς διατιθεμένης, ἥς οὐδεὶς παραλέλειπται τόπος, ὃς οὐ γέμει καὶ μεστὺς ἐστὶ πολέμου καὶ στάσεων καὶ σφαγῶν καὶ κακῶν ἀναριθμητῶν· ὧν πλεῖστον μέρος μετελήφασιν οἱ τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν οἰκοῦν-436τες, οὓς ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντας ἐκδεδώκαμεν οὐ μόνον τοῖς βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῖς τῆς μὲν φωνῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνοῦσι, τῷ δὲ τρόπῳ
- 9 τῷ τῶν βαρβάρων χρωμένοις· οὓς, εἰ νοῦν εἶχομεν, οὐκ ἂν περιεωρῶμεν ἀθροισμένους οὐδ' ὑπὸ τῶν

- τυχόντων στρατηγουμένους, οὐδὲ μείζους καὶ κρεί-
 ττους συντάξεις στρατοπέδων γιγνομένας ἐκ τῶν πλε-
 νωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· οἱ τῆς μὲν βασιλείας
 χώρας μικρὸν μέρος λυμαίνονται, τὰς δὲ πόλεις τὰς
 Ἑλληνίδας, εἰς ἣν ἂν εἰσέλθωσιν, ἀναστιάτους ποι-
 οῦσι, τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς δὲ φονγαδιύοντες,
 10 τῶν δὲ τὰς οὐσίας διαρπάζοντες, ἐτι δὲ παῖδας καὶ
 γυναῖκας ὑβρίζοντες, καὶ τὰς μὲν εὐπρεπιστάτας κατ-
 αισχύνοντες, τῶν δ' ἄλλων ἃ περὶ τοῖς σώμασιν
 ἔχουσι περισπῶντες, ὥσθ' ἄς πρότερον οὐδὲ κτε-
 σμημένας ἦν ἰδεῖν τοῖς ἀλλοτρίοις, ταύτας ὑπὸ πολ-
 λῶν ὀρᾶσθαι γυμνάς, ἐνίας δ' αὐτῶν ἐν ὁάκεισι πε-
 ριφθειρομένας δι' ἔνδειαν τῶν ἀναγκαιῶν.
- 11 (έ.) Ὅτι πρὸς ὧν πολὺν ἤδη χρόνον γιγνομένων
 οὔτε πόλις οὐδεμία τῶν προεστάναι τῶν Ἑλλήνων
 ἀξιουσῶν ἠγανάκτησεν, οὔτ' ἀνὴρ τῶν πρωτευνόντων
 οὐδεὶς βαρέως ἠνεγκε, πλὴν ὁ σὸς πατήρ· μόνος γὰρ
 Ἀγησίλαος ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἐπιθυμῶν ἅπαντα τὸν
 χρόνον διετέλεσε τοὺς μὲν Ἑλληνας ἐλευθερῶσαι,
 πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους πόλεμον ἐξενεγκεῖν. οὐ μὴν
 12 ἀλλὰ καὶ κείνος ἐνὸς πράγματος διήμαρτεν. καὶ μὴ
 θαυμάσης, εἰ πρὸς σὲ διαλεγόμενος μνησθήσομαι
 τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ γνωσθέντων· εἰθισμαί τε
 γὰρ μετὰ παρρησίας αἰεὶ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, καὶ
 δεξαίμην ἂν δικαίως ἐπιτιμήσας ἀπεχθίσθαι μᾶλλον
- 13 ἢ παρὰ τὸ προσῆκον ἐπαινέσας χαρίσασθαι. τὸ μὲν
 οὖν ἐμὸν οὕτως ἔχον ἐστίν, ἐκεῖνος δ' ἐν πᾶσι τοῖς
 ἄλλοις διενεγκὼν καὶ γενόμενος ἐγκρατέστατος καὶ
 δικαιοτάτος καὶ πολιτικώτατος διττὰς ἴσχευ ἐπιθυ-
 μίας, χωρὶς μὲν ἑκατέραν καλὴν εἶναι δοκοῦσαν, οὐ
 συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυ-
 ναμένας· ἡβούλετο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν καὶ τῶν

- φίλων τους φεύγοντας εἰς τὰς πόλεις καταγαγεῖν καὶ 437
 14 κυρίους καταστῆσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινεν
 οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἐταίρων
 ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ
 τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν
 μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ
 τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ῥάδιον
 καταμαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ
 πρότερον ἐκφέρειν πρὸς βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν
 διαλλάξῃ τις τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς μαυρίας καὶ
 τῆς φιλονεικίας ἡμᾶς. περὶ ὧν ἐγὼ καὶ πρότερον εἴ-
 ρηκα καὶ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
- 15 (ς'). Καίτοι τινὲς τῶν οὐδεμιᾶς μὲν παιδείας μετ-
 εσχηκότων, δύνασθαι δὲ παιδεύειν τοὺς ἄλλους ὑπ-
 ισχνουμένων, καὶ ψέγειν μὲν τὰ μὰ τολμώντων, μι-
 μείσθαι δὲ γλιχομένων, τάχ' ἂν μαυρίαν εἶναι φήσειαν
 τὸ μέλειν ἐμοὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν, ὥσπερ
 παρὰ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον αὐτὴν
 πράξουσιν. (ζ'). Ὡν δικαίως ἂν ἅπαντες πολλὴν ἀναν-
 δρίαν καὶ μικροψυχίαν καταγνοῖεν, ὅτι προσποιού-
 μενοι φιλοσοφεῖν αὐτοὶ μὲν ἐπὶ μικροῖς φιλοτιμοῦν-
 ται, τοῖς δὲ δυναμένοις περὶ τῶν μεγίστων συμβου-
 16 λεύειν φθονοῦντες διατελοῦσιν. οὗτοι μὲν οὖν βοη-
 θοῦντες ταῖς αὐτῶν ἀσθενείαις καὶ ῥαθυμίαις ἴσως
 τοιαυτ' ἐροῦσιν· ἐγὼ δ' οὕτως ἐπ' ἐμαυτῷ μέγα φρο-
 νῶ, καί περ ἔτη γεγωνὸς ὀγδοήκοντα καὶ παντάπασιν
 ἀπειρηκὼς, ὥστ' οἶμαι καὶ λέγειν ἐμοὶ προσήκειν μά-
 λιστα περὶ τούτων καὶ καλῶς βεβουλευσθαι πρὸς σέ
 ποιούμενον τοὺς λόγους, καὶ τυχόν ἅπ' αὐτῶν γενή-
 17 σεσθαί τι τῶν δεόντων. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους
 Ἕλληνας, εἰ δεήσειεν αὐτοὺς ἐξ ἁπάντων ἐκλεξασθαι
 τὸν τε τῷ λόγῳ κάλλιστ' ἂν δυνηθέντα παρακαλέσαι

τοὺς Ἑλληνας ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν καὶ τὸν τάχιστα μέλλοντα τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς συμφέρειν δοξάσας, οὐκ ἂν ἄλλους ἀνθ' ἡμῶν προκριθῆναι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν αἰσχρὸν ποιήσαιμεν, εἰ τούτων ἀμελήσαιμεν οὕτως ἐντίμων ὄντων, ὧν ἅπαν-
 8 τες ἂν ἡμᾶς ἀξιώσειαν; τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἑλαττόν 438 ἐστίν· ἀποφύνασθαι γὰρ, ἃ γινώσκει τις, οὐ πάντῃ τῶν χαλεπῶν πέφυκεν· σοὶ δὲ προσήκει προσέχοντι τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις βουλευσασθαι, πότερον ὀλιγορητέον ἐστὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων γεγονότι μὲν, ὥσπερ ὀλίγῳ πρότερον ἐγὼ διηλθον, ἡγεμόνι δὲ Λακεδαιμονίων ὄντι, βασιλεῖ δὲ προσαγορευομένῳ, μεγίστην δὲ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντι δόξαν, ἣ τῶν μὲν ἐνεστώτων πραγμάτων ὑπεροπτεόν, μείζοσι δ' ἐπιχειρητέον.

19 (ἦ.) Ἐγὼ μὲν γάρ φημι χρῆναί σε πάντων ἀφόμενον τῶν ἄλλων δυοῖν τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως τοὺς μὲν Ἑλληνας ἀπαλλάξεις τῶν πολέμων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν νῦν αὐτοῖς παρόντων, τοὺς δὲ βαρβάρους παύσεις ὑβρίζοντας καὶ πλείω κεκτημένους ἀγαθὰ τοῦ προσήκουτος. ὥς δ' ἐστὶ ταῦτα δυνατὰ καὶ συμφέροντα καὶ σοὶ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐμὸν ἔργον ἤδη διδάξαι περὶ αὐτῶν ἐστίν.

10.

[ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ.

Pag.
Steph.

Πρόπομποι καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ κήρυκες καὶ θρό- 427
 νων ὑψηλοτάτων ἐπίτευξις φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλὺς, καὶ διαιρετικώτατος πέφυκε τῶν ἀρετῶν χωρισμός. οὐκ ἡμειψας μετὰ τῆς τύχης τὴν φύσιν. ἔτι τὸν θύ-

ISOCRATES. II.

18

λακον ἔχεις δερμάτινον· θνητὴν γὰρ ἔχεις ἐκ προ-
 οιμίου τὴν σύστασιν. τί δῆτα τὸ κενὸν τοῦτο καὶ
 κοῦφον δοξάριον ἐπὶ τοσοῦτο τὸν πῆλινον ἄσκον διε-
 φύσησε; μεγάλης ἀνοίας ἐνεφορήθης, ὧ δύστηνε, καὶ
 2 τῆς φύσεως τὴν γνῶσιν ἀφῆρησαι· οὕτω τὰ μετ-
 έωρα τῆς τύχης κινήματα ἐκσιτῆναί σε τῆς πάλαι
 θεωρίας ἠνάγκασε καὶ τῆς σώφρονος ἐκείνης μα-
 νίας ἀπαναχωρεῖν παρεσκεύασε. ἦν σοι πάλαι μετάρ-
 σιον τὸ χαμαῖζηλον, νῦν δὲ καὶ χθαμαλὸν καὶ περι-
 γειον ὁ τῆς τύχης ὄρος ἀκρότατος. οὐκοῦν τῆς ψευ-
 δοῦς εὐδαιμονίας ἀφίστασο, καὶ τὴν δραπέτιν τύχην
 δραπέτενε· προφθάνων γὰρ τὴν ἀγνώμονα, ἄφνω
 τὴν μεταβολὴν οὐ δυσφορήσεις προσπίπτουσαν.]

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ.

I.

ΛΟΓΟΙ ΕΠΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΙ.

(Anonym. Vit. Isocr.)

Εἰ δέ τινες ἐπείσάγουσιν ἄλλους τινὰς λόγους ὥς ὄντας αὐτοῦ, οὐ σδεκτέον ἐκείνους παρὰ τοὺς φερομένους· εἰσὶ δὲ οἱ ἐπείσφερόμενοι οὗτοι·

Συμβουλευτικοὶ ἑννέα·

α'. Περὶ παρασκευῆς ἵππομεδῶν. (?)

β'. Περὶ αὐτονομίας.

γ'. Σινωπικός.

δ'. Νησιωτικός.

ε'. ς'. ζ'. Σύμμικτοι τρεῖς·

(ε'. ὑπὲρ Τιμοθέου,

ς'. ἐπιτροπικός,

ζ'. περὶ τῆς ὕδρας).

η'. Ἀμφικτυονικός.

θ'. Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίοις.

Ἐπιδεικτικοὶ ἑπτὰ·

α'. Κλυταμνήστρας ἐγκώμιον.

β'. Πηνελόπης.

γ'. Μενεκράτης.

δ'. Ἐπιτάφιος τοῖς ἐν Θυραΐα.

ε'. Νεοπτόλεμος.

ς'. Παριακός.

ζ'. Συνηγορία πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπιστάτου περὶ τοῦ ὄρνυτος.

Σύμμικτοι πέντε·

α'. Περὶ φιλοσοφίας.

β'. Περὶ Πλάτωνος.

γ'. Περὶ Ἐριδος.

δ'. Προτρεπτικός.

ε'. Καταδρομὴ σοφιστῶν.

(Photius Cod. CCLX.)

Ἀνεγνώσθησαν Ἰσοκράτους λόγοι διάφοροι. Φέρονται δὲ αὐτοῦ τὸν ἄμυν ἐξήκοντα· ὧν ἐκρίθησαν γνήσιοι κατὰ μὲν Διονύσιον ἐπὶ τοῖς τε καὶ εἴκοσι, κατὰ δὲ Καικίλιον ὀκτὼ καὶ εἴκοσι. Γεγραπέναι δὲ ὃν τέχνην ῥητορικὴν λέγουσιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἴσμεν τοῦ ἀνδρὸς ἐπιφομένην τῷ ὀνόματι. Οἱ δὲ συνασκῆσει μᾶλλον ἢ τέχνῃ χρῆσασθαι ἢ τοὺς λόγους τὸν ἄνδρα φασί.

II.

T E X N H.

1. Ἰσοκράτης φησὶ μὴδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν τοὺς ρήτορας ἢ ἐπιστημὴν πειθοῦς. (Sextus Empir. πρὸς μαθημ. II. §. 62. p. 301, F.) — esse rhetorice persuadendi opificem, idest, πειθοῦς δημιουργόν. (Quint. inst. orat. II, 15, 4.)

2. Ἐν γὰρ τοῖς καταστάσεσι τὰ τε οἰκεία συνιστάμεν καὶ τὰ τῶν ἐναντίων διαβάλλομεν πρὸς τὸ οἰκείον συμφέρον ἐργαζόμενοι τὰς καταστάσεις, ὡς Ἰσοκράτης ἐδίδαξεν. (Anon. et Maxim. Planud. V, 551, 10. W.)

3. Ἰσοκράτης ἐν τῇ τέχνῃ φησὶν· ὡς ἐν τῇ διηγῇσει λεκτέον τὸ τε πρᾶγμα καὶ τὰ πρὸ τοῦ πράγματος καὶ τὰ μετὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὰς διανοίας, αἷς ἑκάτερος τῶν ἀγωνιζομένων χρώμενος τὸδε τι πέπραχεν ἢ μέλλει πράττειν, καὶ τούτων τοῖς συμβαλλομένοις ἡμῖν χρηστέον. (Syrrianus Venetus IV. p. 302. not. Soper Aldinus IV. p. 712, 23. Anonymus VII. p. 721, 17. et 917, 16. Walz.)

4. Ἐκ τῆς Ἰσοκράτους τέχνης διδασκόμεθα, ποῖαι τῶν λέξεων λέγονται καθαφαί· τοσοῦτον γὰρ πεφρόντικε τῆς καθαρότητος τῶν λέξεων ὁ ἀνὴρ, ὡς καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ τέχνῃ τοιαύδε παραγγέλλειν περὶ λέξεως· δεῖ δὲ ἐν τῇ μὲν λέξει τὰ φωνήεντα μὴ συμπύπτειν· χωλὸν γὰρ τὸ τοιόνδε· μὴδὲ τελευτᾶν καὶ ἄρχεσθαι ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, οἷον εἰποῦσα σαφῇ, ἢ λίκνα καλᾶ, ἐνθα Θαλῆς· καὶ τοὺς συνδέσμους τοὺς αὐτοὺς μὴ συνεγγυς τιθεῖναι καὶ τὸν ἐπόμενον τῷ ἡγουμένῳ εὐθὺς ἀνταποδιδόναι, ὀνόμασι δὲ χρῆσθαι ἢ μεταφορᾷ μὴ σκληρᾷ ἢ τῷ καλλίστῳ ἢ τῷ ἥκιστα πεποιημένῳ ἢ τῷ γνωριμωτάτῳ· ὅπως δὲ ὁ λόγος μὴ λόγος ἔστω· ξηρόν γάρ· μὴδὲ ἔμμετρος· καταφανὲς γάρ· ἀλλὰ μεμῖχθω παντὶ ὄνθμῳ, μάλιστα λαμβικῷ ἢ τροχαϊκῷ. Διηγητέον δὲ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὰ λοιπὰ ἐπομένως· καὶ μὴ πρὶν ἀποτελέσαι τὸ πρῶτον ἐπ' ἄλλο ἵέναι, εἴτα ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανιέναι ἀπὸ τοῦ τέλους· καὶ αἱ ἐπὶ μέρος δὲ διάνοιαι τελεινούσθωσαν ἐφ' ἑαντὰς περιγραφόμεναι. (Maxim. Planud. ad Hermog. V. p. 469, 8. et Ioannes Sicel. VI. p. 156, 19.)

5. Οἱ Ἀττικισταὶ παντελῶς ἀποτρέπονσι τοῦ ὀνοματοποιεῖν καὶ μόνους προστάττουσι κεχρησθαι ταῖς εἰρημέναις λέξεσι καὶ τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ὡς φησιν Ἰσοκράτης. (Maxim. Planud. V. p. 497, 26.)

III.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

(α'). 1. Ἰσοκράτης ὁ ρήτωρ ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ὅμοιαν εἶναι ταῖς εἰσάροις. Καὶ γὰρ ἐκείναις τοὺς ἀλίσκομένους ὑπὸ τῆς ὥρας αὐτῶν βούλεσθαι συνεῖναι αὐταῖς· ὅμως δὲ μὴδὲνα εὐτελεῶς οὕτως αὐτοῦ περὶ φρονεῖν, ὡς ὑπομεῖναι ἂν συνοικῆσαι τινι αὐτῶν. Καὶ οὖν καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐνεπιδημῆσαι μὲν εἶναι ἡδίστην καὶ κατὰ γε τοῦτο πασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαφέρειν· ἐνοικῆσαι δὲ ἀσφαλὴ μὴκέτι εἶναι. Ἠνίττετο δὲ διὰ τούτων τοὺς ἐπιχωριάζοντας αὐτῇ συνοφράντας καὶ τὰς ἐκ τῶν δημαγωγούντων ἐπιβουλὰς. (Aelian. V. Hist. XII, 52.)

2. Ἐστῳ μένος δὲ ποτε παρὰ Νικοκρέοντι (Ι. Νικοκλεῖ) τῷ Κύπρου

τυράννῳ, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι, ἔφη· οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρὸς· οἷς δ' ὁ νῦν καιρὸς, οὐκ ἐγὼ δεινός. (Pseudoplat. p. 838, F. Plutarch. qu. symp. p. 913, A. Macrob. qu. Saturn. VII. 1. Ioannes Sicel. VI. p. 449, 24. Maxim. Planud. V. p. 543. Alexander VIII. p. 480. W. Anonym. de schemat. v. 17.)

3. Ἰσοκράτης κάκιστον ἄρχοντα ἔλεγεν εἶναι τὸν ἄρχειν ἑαυτοῦ μὴ δυνάμενον. (Stephan. Apophthegm. syllog. p. 697. Arsen. Violet. ed. Walz. p. 307. Maxim. Confess. Sermon. p. Excerpt. p. 559.)

4. Ἰσοκράτης εἶπεν, ὅτι τὸν χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα δεῖ τῶν μὲν προγεγεννημένων μεμνησθαι, τὰ δὲ ἐνεστώτα πράττειν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων φυλάττεσθαι. (Stob. Flor. I, 45.)

5. Εὐ σοὶ τὸ μέλλον ἔξει, ἀν τὸ παρὸν εὐ τιθῆς. Ἰσοκράτους. (Anton. Melissus p. 10. Gesn.)

6. Ἰσοκράτους, Ὅδωρ θολερὸν καὶ ἀπαίδευτον ψυχὴν οὐ δεῖ ταράττειν. (Georgides gnomol. p. 93.)

7. Οἱ ἄνθρωποι τότε γίνονται βελτίους, ὅταν θεῶ προσέρχωνται· ὁμοιον δὲ ἔχουσι θεῶ τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 53. Maxim. Conf. p. 578.)

8. Ερωτηθεὶς, τίνοι οἱ φιλόπονοι τῶν δαδύμων διαφέρουσιν, εἶπεν, „ὥς οἱ εὐσεβεῖς τῶν ἀσεβῶν, ἐλπίσιν ἀγαθαῖς.“ (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. p. 621.)

9. Περύκασιν αἰ πονηραὶ φύσεις καὶ φιλόνηκοι μὴ πρότερον λήγειν τῆς διαμάχης καὶ ἐριδος, πρὶν ἢ καιρίαν δέξασθαι τὴν πληγὴν καὶ ἀνεπιλήστον τιμωρίαν πείραν λαβεῖν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 133.)

10. Ἐὰν καλὸν ἔχῃς σῶμα καὶ ψυχὴν κακὴν, καλὴν ἔχεις ναῦν καὶ κακὸν κυβερνήτην. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 65.)

11. Τὸν λογισμὸν ὥσπερ ἰατρὸν ἀγαθὸν ἐπικαλεῖσθαι δεῖ ἐν ἀτυχίᾳ βοηθόν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 71. Maxim. Conf. p. 590.)

(β.) 1. Πρὸς τὸν εἰπόντα πατέρα, ὥς οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀνδράποδον συνέπεμψε τῷ παιδίῳ, τοιγαροῦν, ἔφη, ἄπιθι, δύο γὰρ ἀνδ' ἐνὸς ἔξεις ἀνδράποδα. (Pseudoplat. Vitt. X Oratt. 838, B. Phot. Bibl. Cod. CCLX.)

2. Σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος ἐπύμενον ἐρωτικῶς παιδί, εἶπεν, οὐ μόνον δεῖ, Σοφόνεις, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. (Pseudoplat. Vitt. X Oratt. 839. Stob. Sermon. VI, 78.)

3. Ἰδὼν νεανίαν φιλοπονοῦντα, ἔφη, κάκιστον ὄψον τῷ γήρατι ἀρτύνεις. (Steph. Apophth. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. p. 621.)

4. Ὁ Ἰσοκράτης ἔφησε τῆς παιδείας τὴν μὲν δίζαν εἶναι πικράν, τὸν δὲ καρπὸν γλυκύν. (Hermog. I, 22, 1. W. Aphthon. I, p. 63, 14. Liban. Prog. Chr. III.)

5. Καὶ εἰ τοῖς χεῖροσι καὶ ἥττοσι καὶ ἀφρονετέροις δυνατόν, καὶ τοῖς ἐναντίοις μάλλον· ὥσπερ καὶ Ἰσοκράτης ἔφη δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν Εὐθύνοος ἔμαθεν, αὐτὸς δὲ μὴ δυνήσεται εὐρεῖν. (Aristot. rhetor. II, 19.)

6. Περί δὲ Θεοπόμπου καὶ Ἐφόρου φέρεται τι τοιοῦτο αὐτοῦ καὶ ἀστεῖον· εἶχε γὰρ καὶ τοῦτο. ὥς ἑώρα τὸν Θεοπόμπου μικρὰν ὑπόθεσιν τινα λαμβάνοντα καὶ ἐπεκτείνοντα ταύτην καὶ διὰ πολλῶν λέγοντα, ὥσπερ ἐν τῇ Φιλιππικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ ἐποίησε, τὸν δὲ Ἐφόρον μεγάλην μὲν ὑπόθεσιν λαμβάνοντα καὶ πολλῶν δεομένην, εἶτα δι' ὀλίγων αὐτην

λέγοντα καὶ ἔλλειπῶς, ἔφησεν, ὥς ὅτι ἔχω τινὰς δύο μαθητὰς, ὧν ὁ μὲν δέεται μάλιστα, ὁ δὲ χαλινού· μάλιστα μὲν λέγων περὶ τοῦ Ἐφόρου διὰ τὸ νωθὲς καὶ βραδύ τῆς φύσεως· χαλινού δὲ διὰ τὸ Θεοπόμπου πολὺ τε καὶ ἀκρατὲς τῆς γλώττης. (Anonym. Vit. Isocr. et Suidas s. v. Ἐφορος. cf. Cic. d. or. II, 13. Phot. Bibl. Cod. CLXXVI, CCLX. et Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 839.)

7. Τοῦ δὲ Κυμαίου Ἐφόρου ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξελεθόντος καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Δημοφίλου πεμφθέντος ἐπὶ δευτέρῳ μισθῷ, παίζων Δίφορον αὐτὸν ἐκάλει. (Pseudoplut. 839. Anonym. Vit. Isocr.)

8. Ἰσοκράτης ὁ σοφιστὴς τοὺς εὐφυνεῖς τῶν μαθητῶν θεῶν παῖδας ἔλεγεν εἶναι. (Theo I. p. 203. cf. 220, 215.)

9. Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ παρῆναι τοῖς γνωρίμοις προτιμᾶν τῶν γυνέων τοὺς διδασκάλους, ὅτι οἱ μὲν τοῦ ζῆν μόνον, οἱ δὲ διδάσκαλοι καὶ τοῦ καλῶς ζῆν αἵτιοι γεγόνασιν. (Theo I. p. 207, 2. cf. 213, 4.)

(γ') 1. Καρέωνος ὄντος λαλῶν καὶ σχολάζειν παρ' αὐτῷ βουλομένου διὰ τοὺς ἡτησεμισθοὺς. Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πυνθομένου, ἔνα μὲν, ἔφη, ἔνα λαλεῖν μάθης· τὸν δὲ ἕτερον, ἔνα σιγᾶν. (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. 647.)

2. Ἰσοκράτης τοῖς μαθηταῖς παρεκελεύετο μὴ πράγματα λέγειν ἀλλὰ πράγματα παρέχειν τοῖς ἀκροαμένοις. (Ioannes Damascen. app. flor. Stob. XVI, 104.)

3. Εἰλωθεὶ δὲ πρὸς τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ λέγειν, ὥς αὐτὸς μὲν δέκα μνῶν διδάσκει, τῷ δὲ αὐτὸν διδάξαντι τόλμαν καὶ εὐφροσύνην δώσειν δεκακισχιλίας (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, E.)

4. Ἡνίκα καὶ τὸν μισθὸν ἰδὼν τῆς διδασκαλίας ἀριθμοῦμενον φάναι θαυμάσαντα, ὥς „νῦν ἑμῶν τὸν ἔγνω τούτοις πεπραμένον.“ (Phot. Bibl. Cod. CCLX.)

5. Καὶ Δημοσθένην δὲ ἔτι ῥητορεύοντί φασὶ μετὰ σπουδῆς προσελθεῖν αὐτῷ καὶ χιλίας μὲν ἄς εἰσπραττέτο οὐκ ἔχειν φάναι παρασχεῖν, διακοσίας δὲ μόνας δώσειν ἐφ' ᾧ τε τὸ πέμπτον μέρος ἐκμάθῃ, τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὥς „οὐ τεμαχίζομεν, ὦ Δημοσθένης, τὴν πραγματείαν, ὥσπερ δὲ τοὺς καλοὺς λχθῆς ὅλους πωλοῦμεν, οὕτω καὶ γὰρ σοι, εἰ βούλοιο μαθητεύειν, ὁλόκληρον ἀποδώσομαι τὴν τέχνην.“ (Pseudoplutarch. Vitt. X Oratt. 837, D.)

6. Εἶχε δ' ἄλλοτριῶς πρὸς ἐπίδειξιν, ὥς ἀφικομένων ποτὲ πρὸς αὐτὸν τριῶν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοὺς μὲν δύο κατασχεῖν, τὸν δὲ τρίτον ἀπολῦσαι, φάμενος εἰς τὴν ἐπιούσαν ἤξειν, νῦν γὰρ αὐτῷ τὸ θέατρον εἶναι ἐν ἀκροατηρίῳ. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, D.)

7. Καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον, διότι οὐκ ὦν αὐτὸς ἱκανὸς ἄλλους ποιεῖ, εἶπεν, ὅτι καὶ αἱ ἀκόναὶ αὐταὶ μὲν τεμεῖν οὐ δύνανται, τὸν δὲ σίδηρον τμητικὸν ποιοῦσιν. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, E. Photius Bibl. Cod. CCLX. Stephan. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307.)

8. Κατὰ ἀμφιβολίαν δὲ, ὅσον Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ συνισταμένον αὐτῷ παιδίον καὶ ἑρωτῶντος, τίλος αὐτῷ δεῖ, εἶπε· πινακιδίου καὶ νοῦ, καὶ γραφιδίου καὶ νοῦ· ἀμφιβαλλόμενον γὰρ, πότερον νοῦ καὶ πινακιδίου λέγει ἢ πινακίδος καὶ νοῦ καὶ κρινῶς γραφιδίου. (Theo I. p. 209, 1. W.)

9. Πάλιν δὲ ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, τί ῥητορικὴ, εἶπεν, τὰ μὲν μικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν. (Pseudoplut. 838, F. coll. Max. lanud. V. p. 455, 10. W. Hermog. III. p. 363, 15. Ioannes Sicel. VI. p. 32, 17. 133, 13. 459, 12. Longin. π. ὕψους 39, 2. Auctor epist. Socrat. . 37. Orell. Harpocr. p. 36, 3. 105, 3. Suidas s. v. ἀρχαίως et καινῶς. ekk. Anecd. p. 449.)

(δ.) 1. Ἰσοκράτης εἰπόντος αὐτῷ τινος, ὅτι ὁ δῆμος ὑπὸ τῶν ῥητόων ἀρπάζεται, τί θαυμαστόν, εἰ Κόρακος ἐφευρόντος τὴν ῥητορικὴν οἱ π' ἐκείνου κόρακες εἰσιν. Arsen. Violet, ed. Walz. p. 506.

2. Οὗτος ἀκούσας παρὰ τινος, ὅτι ὁ δαίμων ἐπ' ἐμοῦ τάδε κατὰ σοῦ λοιδορεῖ. Εἰ μὴ σὺ, εἶπεν, ἡδέως ἤκουσας, οὐκ ἂν ἐκεῖνος ἐλοιδορεῖ. Iaxim. Confess. Sermon. per Excerpt. p. 563. ed. Combef.

3. Καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνιότε ναυαγεῖ καὶ ἀνὴρ σπουδαῖος ἀτυεῖ. Ibid. p. 589.

4. Εὐτυχίας ὥσπερ μέθης ἄφρων ἐπὶ πλεῖον ἀπολαύσας ἀνοητότεος γίνεται. Ibid. p. 590.

5. Τῶν εὐτυχόντων ἀνταγωνιστὴς ὁ φθόνος. Ibid.

6. Ὁ μεμνημένος τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ἐπ' οὐδενὶ τῶν συμβάντων νουχαιρανεῖ. Ibid.

7. Εἰς μὲν τὸ εὐπλοῆσαι κυβερνήτου καὶ πνεύματος, εἰς δὲ τὸ εὐ-αιμονῆσαι λογισμοῦ δεῖ καὶ τέχνης. Ibid. p. 591.

8. Τῆς εὐτυχίας ὥσπερ ὀπώρας παρούσης ἀπολαύειν δεῖ. Ibid.

9. Ἀλογιστὸς ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς συμβαίνουσι κατὰ φυσικὴν ἀνάγκην χθόμενος. Ibid.

10. Φαύλου ἀνδρὸς καθάπερ κυνὸς σιγηροῦ δεῖ τὴν σιγὴν ἢ τὴν ὠνὴν εὐλαβεῖσθαι. Ibid. p. 597.

11. Γυμναζε τοῖς μὲν πόνοις τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν γενναίως πομειν τοὺς κινδύνους. Ibid. p. 621.

12. Ὡν τὰς δόξας ζηλοῖς, τούτων καὶ τὰ ἀγαθὰ πράξεις. Ibid. . 645.

13. Νόμῳ καὶ ἄρχοντι καὶ τῷ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον. Ibid. . 650.

14. Ἄ ἂν σοι λογιζομένῳ βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. Ibid. p. 669.

15. Δεῖ ὥσπερ ἐξ εὐνομονμένης πόλεως φυγαδεύειν στασιαστὴν ἄνθρωπον, οὕτως ἐκ τῆς ψυχῆς τὸν πρὸς τὰ φαῦλα κεκλικότα λογισμὸν. Ibid.

16. Τῷ γὰρ πάθει τοῦ σώματος καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς συνολογεῖν ἀνέχεται. Ibid.

17. Προαιρετὸν μέτριον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον ἢ μέγαν πλοῦ-ον μετ' ἀδικίας. Ibid. p. 689.

18. Ἡ ἀληθινὴ φιλία τρία ζητεῖ μάλιστα· τὴν ἀρετὴν, ὡς καλόν· αὐτὴν τὴν συνήθειαν, ὡς ἡδύ· καὶ τὴν χρεῖαν, ὡς ἀναγκαῖον. δεῖ γὰρ ἐποδέξασθαι κρίναντα καὶ χαίρειν συνόντα καὶ χρῆσθαι δεόμενον. Ibid. p. 548.)

INDEX NOMINUM.

A.

Abrocomas. Οὗτος σατράπης ἦν Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως. (Harpocr.) IV, 140.

Achaicae urbes a Spartanis occupatae. XII, 42.

Achilles, Thetidis et Pelei filius, ad bellum Troianum missus X, 52. in illo bello omnibus aliis antecelluit. IX, 17. 18.

[*Ἀκρόπολις*: τόπος ὑψηλός. τὰ δὲ ὑπ' αὐτὴν πόλιν ὠνομάσθη. Bekk. Anecd. 212. — XVII, 18. 20. V, 146. VIII, 47. 126. XV, 234.]

Adrastus, Talai f., rex Argivorum, Atheniensibus supplex tempore Thesei, quia Oedipi filium Polynicen in regnum reducturus rem ad Thebas male gesserat. IV, 54. XII, 168 — 170. X, 31. Omnia per Athenienses est consecutus, quae petebat. IV, 59.

Adrias (Ἀδρία: ὃ καὶ Ἰωνικὸν πέλαγος λέγεται. λέγεται δὲ καὶ Ἀδριατικὸν πέλαγος τὸ αὐτό. τὸ δὲ ἔθνηκον Ἀδριανός, ὡς ἀπὸ τοῦ Φάσιδος Φασιανός. Bekk. Anecd. 346.) Illyrii accolunt. V, 21.

Aeacidae heroes, Nicoclis generis auctores. III, 42. semideorum a Iove procreatorum praestantissimi. IX, 13.

Aeacus, Iovis f., Teucridarum generis auctor. IX, 14. Iustitia et pietate insignis. XII, 205. Ei Graeci, quos a siccitate liberaverat, commune templum in Aegina extruxerunt. IX, 14. Post abitum e terra Plutoni et Proserpinae assidere perhibetur. IX, 15. (Ἀλάκως ἢ Παδάμανθος ἢ Μίνως: οὗτοί εἰσι κριταὶ τῶν κατοικομένων. Bekk. Anecd. 211.) Eius filii Telamon et Peleus. IX, 16.

Aegeus, pater Thesei. X, 18.

Aegina insula, XIX, 24. 31., in qua Graeci Aeaco commune templum condiderunt. IX, 15.

Aeginetae invocantur XIX, 1. 13. 14. 34. Eorum lex XIX, 12.

Aeginetica Isocratis orationem inde traxit, quod retribuitur, in Aegina tunc Scripta fortasse a. Ch. n.

Aegyptiorum regio, leges pietia laudantur XI, 10 rex Lacedaemoniis auxilium VI, 63.

Aegyptus. (Αἴγυπτος: ταμὸς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ γὰ νεωτέρων Αἴγυπτος ἐκ Anecd. 361.) Eius natura longe praestantior. XI, 1.

Aegyptus et inopiae aquarum 13. lidem Nili beneficio insulam simul incolunt. X.

rimi scriptores eius formas anteponunt. XI, 17. Relig. 25. Sacerdotes artis medicinae invenerunt non periculosum. XI, 22. Adolescenti

astronomiae, arithmeticae. XI, 23. Belluarum cultus traxerit. XI, 26 — 27. Pythagorae discipulus est factus patria Danaï. X, 68. — A

defecit et felicitate cum Abrocoma, Tithrauste et P

tres annos bellum gessit. (Diodorus hanc Persicam contra Nephereum aut

ceptam non commemoravit Mnemone imperante defecit bellum sibi inferentem sup

V, 101. Thebani et Argivi miserunt ad hoc bellum (D XII, 159. Athenienses ibi remes perdidit (Thuc. I

Aeolis ab Deryllida cum occupata. IV, 144. (a. Ch. *Aeolus* humanum se erga stitit. XI, 7.

Aeschines. Pax per eum facta Agamemnon, Argivus. XI

tus Graeciae dux contra 76. 77. 79. Expeditionis e

verum consilium. 80. *Agenor* Mytilenaeus, p

in arte musica. magister

illis. Ep. VIII, 1. Eum com-
socrates restituendum cum pa-
tribus Mytilenaeorum magistra
ist. VIII.

κ. Οὗτος ἦν, ὡς ὁ Ξενοφῶν
βασιλεὺς Λακεδαιμονίων
καὶ γενναῖος, καὶ πολλὰ
κατεστρέψατο τοῖς Κύρῳ
ἄσιν χρησάμενος στρατιώ-
rp.) Semper erat cupidus Grae-
tae bellique barbaris infe-
IX, 11. Cyri minoris copis
m fere Asiam intra Halya flu-
agnavit a. Ch. n. 396. 395. IV,
2. Exercitus eius per octo men-
iarum satrapis sustentatus. IV,
dentissimus Lacedaemoniorum
est eodem tempore regi Persa-
um inferre et amicos suos pa-
sios reducere. V, 86. 87. Ep.
4.

Archidamus. Τρόθ. 6.

κ. XVII, 31. 32. (Δημαγωγὸς
ὅκ ἀφανής, ὃς πρῶτος ἤρ-
κατατίθεσθαι τὰ θεωρικά
δημοσίας κατασκευάς καὶ
g. Harp.)

elamonis f., bello Troiano inter-
tute ab Achille secundus. IX,

κ. δὲν φησι Ἀνσίας ἐν τῷ
κιβιάδου λειποταξίῳ, εἰ
ὁ λόγος, αὐτόν τε καὶ τὸν
πρὸς Πάππον δις ἐξοστρα-
κισμένον (Harp.), proavus Alcibiadis
bene populum ab exilio reduxit
que eiecit. XVI, 26.

κ. Cliniae f., e gente Eupa-
XVI, 25. Patre in proelio ad
occiso pupillus relictus Peri-
clitus tutorem, educatorem vitae-
strum. XVI, 28. Socratis disci-
pulus quam est nominandos. XI, 5.
κ. is a Phormione, Athen. duce,
em in proelio adversus Thraces
n coronam et armaturam inte-
praemium accepit. XVI, 29.
κ. ditissimi et nobilissimi civis,
xit. XVI, 31. omnes omnino
victores bigis quam plurimis
s vicit. XVI, 32. Bis patria ab
is pulsus XVI, 37., primus ab
us democratia eversa est. XVI,
is esse noluit, qui quadraginta
stituerunt. XVI, 5. Accusatus
et crimine solutus in Siciliam

missus est. XVI, 7. Inde advocatus ad
causam dicendam (a. Ch. n. 415.) Argos
et Lacedaemonem profugit. XVI, 9. Ob
reditum in patriam bellum suscepit, quo
Athenienses omnesque Graecos valde
perturbavit. V, 58. 59. Lacedaemonii
quum eius impulsu maris imperium con-
cupissent, terrae principatum amiserunt.
V, 60. (Ante exilium a. Ch. n. 420. du-
centis armatis instructus maximas Pelo-
ponnesi civitates a societate Lacedaemo-
niorum abduxerat. XVI, 15.) Revocator
a ducibus Atheniensis exercitus XVI, 19.
et idem, qui triginta viris regnantibus
tota Graecia fuit exterminatus, XVI, 40.,
redit magna cum laude in patriam (a.
Ch. n. 407.). V, 61. 67. In patriam rece-
ptus Tissaphernem induxit, ne Lacedae-
monis belli sumtus praeberet. XVI, 21.
et omnino patriae res restituit, civibus
republicam reddidit, eos inter se re-
concillavit, socios illis adiunxit Lacedae-
moniosque ubivis fugavit. XVI, 21. Eius
ab oligarchia abstinentia. XVI, 35.

Alcibiades, Alcibiadis f., cui oratio de
bigis (XVI.) tribuitur, ab ineunte aetate
fortuna adversa est usus. XVI, 45.

Alcmaeon, Megacis f., Alcibiadis ata-
vus maternus, primus Atheniensium
Olympiae bigis vicit. XVI, 25.

Alcmaeon philosophus, duas res solas
esse docuit. XV, 268.

Alcmaeonidae, γένος ἐπιφανὲς Ἀθη-
νησιν ἀπὸ Ἀλκμαίωνος. (Harp.) Alci-
biadis maiores a matre, ditissimi. XVI,
25. Pisistrati cognati tyrannidis eius par-
ticipes esse noluerunt sed exularunt ty-
rannisque ita fuerunt invidi, ut vel post
quadraginta annos cadavera eorum e
sepulchris domesticis elicerentur. XVI,
25, 26.

Alcmene, Amphitryonis coniux, a Iove
amata, decepta et mater Herculis facta.
X, 16. 59.

Alexander, Priami f. (Paris), contra
quem bellum Troianum susceptum esse
dicitur IV, 186. sed non vere X, 51., cer-
taminis deorum de pulcritudine arbiter.
X, 41.

Alexander, Philippi f., Macedo, octo-
decim fere annos natus, quo tempore
Isocrates paucis ante mortem annis epi-
stolam quintam ei mittebat. Humanus,
Atheniensibus amicus et sapientiae stu-
diosus fuisse, dialecticae studium tamen
improbasse, eloquentiae praetulisse dicitur.
Ep. V, 2. 3. 4. Contra Persas bel-
lum gessit. Τρόθ. 5.

Amadocus (Ἰσοκράτης Φλίππων δῦο

γεγόνασιν οὗτοι, πατήρ καὶ υἱός, ὃς καὶ Φιλίππῳ συμμαχήσων ἦλθεν εἰς τὸν πρὸς Κερσοβλέπτην πόλεμον. ἀμφοτέρων μέμνηται Θεόπομπος ἐν τῇ α' τῶν Φιλιππικῶν. (Harp.) ὁ παλαιός, quem Athenienses colunt propter coloniam in Chersoneso. V, 6.

Amazones, filiae Martis, bellum contra Athenienses susceperunt. IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Nulla earum ex incursione in Atticam facta domum rediit et domi relictæ hac clade accepta regno sunt privatae. IV, 70.

Amphictyones συνέδριόν τί ἐστιν Ἑλληνικόν, συναγόμενον ἐν Θερμοπύλαις. ὠνομάσθη δὲ ἦτοι ἀπὸ Ἀμφικτύονος τοῦ Δευκαλίωνος, ὅτι αὐτός συνήγαγε τὰ ἔθνη βασιλεύων, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν ἡ' — ταῦτα δ' ἦν ἰβ', Ἴωνες Δωριεῖς Περγαῖοι Βοιωτοὶ Μάγνητες Ἀχαιοὶ Φθιώται Μηλιεῖς Δόλοπες Αἰνιᾶνες Δελφοὶ Φωκεῖς — ἡ ἀπὸ τοῦ περιούκιος εἶναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, ὥς Ἀναξιμένης ἐν α' Ἑλληνικῶν. (Harp.) his Clisthenes persuasit, ut sibi Dei pecuniam mutuam darent. XV, 232.

Amphictyonidae socii sunt Philippo ad dicti. V, 74.

Amphictyonicus, orat. Isocr. iniuria tributa, v. Ἀποσπ. 1.

Amphipolis (Ἀντιφῶν περὶ τοῦ Λινδίων φόρου. πόλις αὕτη τῆς Θράκης. πρότερον δὲ Ἐννεα ὁδοὶ ἑκαλεῖτο. ὥς Ἀνδροτίων ἐν ἰβ' Ἀττικῆς. Μαρκσίας δ' ἐν Μακεδονικαῖς δια τὸ περιουκείσθαι τὸν τόπον Ἀμφίπολιν ὠνομάσθαι, πρότερον Ἀκρὰν καλουμένην. οἱ δὲ Ἄρεος πόλις. Harp.). Suos colonos quater aut quinque perdidit. V, 5. Brasidas ibi Cleontem vicit a. Ch. n. 424. (Thuc. V, 6.) VI, 53. Eius possessio neque Philippo neque Atheniensibus utilis. V, 5. 6 VIII, 22. bellum tamen de Amphipoli inter Athenienses et Philippum multarum calamitatum causa. V, 2. Isocrates propterea de ea orationem scripserat, a. Ch. n. 347, priusquam Philippicam com-

poneretur. V, 1. — Chares missus. Τρόθ. 8.

Amphitryo, Alcmenes coniux Amyntas, rex Macedonum, monitis adiutus (a. Ch. n. 382 a finitimis (Illyriis) proelio regnoque privatus (a. Ch. n. omni spe abiecta castellum o trimestri spatio Macedoniam recepit et senio confectus in tate decessit. VI, 46.

[Ἀνακτες καὶ Ἀνασσ υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ ο καλοῦνται Ἀνακτες, α φαι καὶ γυναῖκες Ἀνασ στοτέλης ἐν τῇ Κυπρίων Harp. — IX, 72.]

Anaxagoras σοφιστής, Ἰ λου υἱὸς Κλαζομένιος, Ἀνι μαθητῆς Μιλησίου. νοῦς λεῖτο, ἐπεὶ ὕλην τε καὶ τῶν φροντῶν εἶπεν. οὐτό τὸν ἥλιον μύθρον εἰπὼν ἰ (Harp.), Periclis magister, c dentissimus. XV, 235. dixit in numerum rerum. XV, 268, et

Anaximenes Lampsacenus. A Helena scripta. Τρόθ. 10.

(*Antalcidae*) pax (a. Ch. n. 16. VIII, 68. XII, 106. Per e mare tenent, armati urbes oc ves intra moenia proeliantur Dedecus Graeciae (IV, 180.) I niis non solum opprobrio ve etiam Atheniensibus. IV, 175. mula Xenoph. Hell. I, 28.)

Anticles, Isocratis discipulus corona aurea ornatus. XV, 93

[Ἀντίδοσις: τὸ τὴν οὐ ναί τινα τινι εὐπορωτέραν τὴν δοδεῖσαν λειτουργίαν νηρὰν οὔσαν, ἐκείνον λει ἡ οὐ θέλοντα ἐκείνον λει ἀντιδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ κα ἀντιλαβόντα λειτουργεῖ Anecl. 197. et 406. Scripta est XV. a. Ch. n. 353.]

Antipater, Macedo, finito de bello (a. Ch. n. 359.) legato missus est, ubi Isocrates eum Ep. III, 1. Laudatur eius Ep. IV, 9. commendaturque e in Epistola quarta ad eum m

Anytus cum Thrasybulo po

II, 23. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πολιτείᾳ Ἀνυτόν φησι καὶ τὸ δεκάξειν τὰ δικαστή-
Socratem accusavit. Τπόθ. 11.

Οὗτος Ἰππίον μὲν ἦν ὀρίζετο δὲ Ἰσοκράτους. us liberi ut nepotes Isocratis intur Ep. VIII, 1. V. s. v. Negavit Isocratem orat. fop-
pissae. Τπόθ. 16 — 21.

Atticae oppidum. X, 19.
(Venus) de pulcritudine misit Helenae nuptias, X, 41.
pugna cum Lacedaemoniis, 35. Paus. III, 11.). VI, 99.
tus. mensae praefectus, XVII,

as, Zeuxidami fil. Τπόθ. 6.
us, Agesilai f., Ep. IX, 11.
m a Iove et Hercule ducit,
pellitur ab Isocrate epistola
um missa, ut contra Persas
m suscipiat. Ib. 18. 19. La-
s in oratione (VI. suo nomine
s. Ch. n. 366.) suadet, ne The-
nperata faciant neve Messenam
atiantur. V. Τπόθ. 6.

Εο rogante translationis le-
unt (a. Ch. n. 403.). XVIII, 2.
ντες οἱ ἐννέα τίνες: Θε-
ξ, ἄρχων, βασιλεὺς, πο-
καὶ πρὸ μὲν τῶν Σόλω-
ν οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ἅμα δι-
λλ' ὁ μὲν βασιλεὺς καθῆ-
τῶ καλουμένῳ βουκολλίῳ
ν πλησίον τοῦ πρυτανείου
ἐμαρχος ἐν Ἀνκίῳ, καὶ ὁ
παρὰ τοὺς ἐπωνύμους, οἱ
ται παρὰ τὸ θεσμοθέσιον,
ἦσαν ὥστε τὰς δίκας αὐ-
ποιεῖσθαι, ὕστερον δὲ Σό-
δὲν ἕτερον αὐτοῖς τελεῖται
ὑποκρίνουσι τοὺς ἀντιδί-
kk. Anecd. 449. — XVIII, 2.]
ae commemorantur Τπόθ. 7.
ticus, oratio VII. dicta, quia
ratione Isocrates nihil aliud
ut Areopagus in pristinam re-
gnitatem. Scripta est a. Ch.
Τπόθ. 7.

is [Ἀρεῖος πάγος: δι-
ν Ἀθήνησιν. ἦσαν οὖν

Ἀθήνησιν βουλαὶ δύο, ἡ μὲν τῶν
πεντακοσίων, καθ' ἕκαστον ἐνιαυ-
τὸν κληρουμένη βουλευεῖν, ἡ δὲ εἰς
βίον τῶν Ἀρεοπαγιδῶν. ἐδίκαζε δὲ
τὰ φονικά, καὶ τὰ ἄλλα πολιτικὰ
διώκει σεμνῶς. ἐκλήθη δὲ Ἀρεῖος
πάγος ἥτοι ὅτι ἐν πάγῳ ἐστὶ καὶ ἐν
ὑψεὶ τὸ δικαστήριον. Ἀρεῖος δὲ
ἐπεὶ τὰ φονικά· δικάζει δὲ ὁ Ἀρης
ἐπὶ τὸν φόνον. ἡ ὅτι ἐπῆξε τὸ δόρον
ἐκεῖ ὁ Ἀρης ἐν τῇ πρὸς Ποσειδῶνα
ὑπὲρ Ἀλιφροθίου δίκη, ὅτε ἀπέ-
κτεινεν αὐτὸν βιασάμενον Ἀλκίπ-
την, τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀγραύλον τῆς
Κέκροπος θυγατρὸς, ὡς φησὶν Ἑλ-
λάνικος ἐν πρώτῳ. Bekk. Anecd.
444.). — Censurae morum praefectum
(VII, 37.) a Lycurgo est expressus. XII,
154. In eum admitti nefas erat nisi et
honesto loco natos et virtute ac vitae
modestia spectatissimos. VII, 37. Eorum
munus et bona administratio, VII, 39—56.

Ares (Mars). Filiae eius Amazones, IV,
68. XII, 193.

Argioi. Eorum urbem olim Danaus oc-
cupavit. XII, 80. Agamemnon praesian-
tissimus rex et dux fuit. XII, 72. Anti-
quissimis temporibus bella tum contra
Thebanos duce Adrasto tum contra Her-
culis liberos gesserunt. IV, 64. 65. XII,
169. Quo facto rex eorum applex Atheni-
ensium est factus. IV, 54—60. XII,
173. XIV, 53. Spartani cum iis et Mes-
seniis regionem sunt partiti. XII, 42.
255. Inimicissimi tamen semper Lace-
daemoniis fuerunt V, 30. 39. 74. Ep.
III, 2. neque potuerunt prorsus ab iis
opprimi XII, 46. 256. sed bellum adhuc
cum iis gerunt XII, 91. Clades eorum ad
Thyreas a Lacedaemoniis accepta (He-
rod. I, 82.) VI, 93., qui Agesilao duce
eorum agrum incursarunt (Xenoph. IV,
4. 19.) VIII, 100. Alcibiades equos ab
iis emerat (XVI, 1.) et postquam ad eos
confugit, ab iis exposcitur. XVI, 9. Duce
Nicostrato Persarum regem in subigenda
Aegypto iuvarunt (Diod. XVI, 48.) XII,
159. sed tempore orationis Philippico
miserrima erat eorum conditio V, 51.,
qui quovis fere anno agros suos vastari
sinebant et si quando a bellis vacabant,
nobilissimos opulentissimosque cives truci-
dabant. V, 51. 52.

Argos in maximis semper fuit Graeciae
civitatibus. IV, 64. Adrastus eius rex. IV,

54. A Danao est occupata X, 68. ab Heraclidis IV, 61. VI, 18. (hinc patria Philippi ab Heraclidis orti. V, 32.) et a Lacedaemoniis IV, 61. XII, 177. 253—254. Alcibiades huc confugit. XVI, 9.

Aristides optimus Atheniensis civis. VIII, 75.

Aristides rhetor contra Isocratis orat. VIII. scripsit. Τρόθ. 8. (14.)

Aristoteles commemoratur Τρόθ. 7. Fuit inimicus Isocratis. Τρόθ. 13. 16—21.

Artemisium Athenienses cum classe profecti. IV, 90. (ιδίως τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα Ἐπερίδης Δηλιακῶ. λέγεται δὲ καὶ ἀκρωτήριον τι τῆς Εὐβοίας, ὡς Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφώντος. Harp.)

Asia et Europa, duae terrae totius partes. IV, 179. Asia a Cnido usque ad Sinopen a Graecis colitur IV, 162. qui etiam maritima incolunt. Ep. IX, 8. Asia minor vocatur tractus a Cilicia ad Sinopen. Eam expugnare Isocrates suadet Philippo. V, 120. et 123. (ὑπὸ τῶν παλαιῶν πᾶσα λέγεται, ἧς οἱ Πέρσαι τὴν ἀρχὴν ἐκέκτηντο, οὐχ ἡ νῦν ἰδίως ὀνομαζομένη οὕτως. Bekk. Anecd. 451.) Regnum Asiae est potentissimum et opulentissimum, ita ut in proverbium fere abierit. II, 5. IV, 133. 166. 187. V, 9. 132. VIII, 42. IX, 71. X, 41. 43. Primam contra eam expeditionem suscepit Hercules. V, 111—112. deinde bello Troiano pro Asia et Europa est pugnatum. X, 51. XII, 83. et Europam primum Asiam vicit. X, 67. 68. XII, 83. Postea autem rex Persarum regnum eius obtinuit IV, 88. 126. 135. 137. 142. 145. 154. 162. 178. 186. V, 66. 76. 83. 85. 89. 100. 104. VI, 27. IX, 65. 68. XII, 103. 106. Ep. II, 7. Ep. III, 2. et Athenienses fortiter et feliciter contra eam pugnasce dicuntur IV, 82. 83. XII, 47. 60. XIV, 59. Incolae eius minime sunt fortes et bellicosi. V, 124. 125. quamobrem Persae in maritimis eius locis multis proeliis sunt victi IV, 149. et Lacedaemonii eos aggressi multas reportarunt victorias. V, 62. VI, 54. IX, 54. XII, 107. Eius dynastae Lacedaemoniis amici. VI, 63. 73. quomodo Diodoto sint usi. Ep. IV, 7. Diophantus ibi Isocratis amicus. Ep. VIII, 8. Emigrarunt inde Phocaei. VI, 84.

Aspendus. Huc classis Phoenicum venit. XVI, 18.

Atarneus (πολίχνιον τι κατὰ Λέσβου κείμενον, Ἰσοκράτης γυνικῶ, Ἡρόδοτος ἐν 5. Harpidum Mysiae, cui Draco erat etus. IV, 141.

Athena (Minerva) de Attica cer Neptuno XII, 193. de pulcritudine Venere et Iunone X, 41. Eius crum a Phidia confectum. XV,

Athenae, Argos, Thebae, Lacon quattuor potentissimae Graeciae IV, 64. Athenae maxima et cel Graeciae urbs. IV, 23. X, 35. rentis instar. XV, 172. Est ἡ Ἑλλάδος XV, 299. XVI, 27. a propugnaculum Graeciae tum. XV, 166.

Athenienses viri invocantur X—Sunt soli e Graecis eodem solo, quod incolunt. IV, 24—25. XII, 125. (Ἀντόχθονες οἱ Ἀθ. Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρ. „μόνοι γὰρ τῶν πάντων ἀν. ves ὕμεις ἐστέ.“ Ἀπολλόδο. τοῖς περὶ θεῶν κληθῆναι αὐτοὺς ἀντόχθονας, ἐπεὶ τ. να, τουτέστι τὴν γῆν, ἀργή. πρῶτοι εἰργάσαντο. οὐ δὲ μὴ εἶναι ἐπήλυδας. ὁ δὲ Π. καὶ ὁ τὴν Δαναίδα πεποιή. σιν Ἐριχθόνιον καὶ Ἥφαι. γῆς φανῆναι. αὐτόχθονες Ἀρκάδες ἦσαν, ὡς Ἑλλάνικ. καὶ Αἰγινῆται καὶ Θηβαῖοι. Graecos agriculturam docuerunt 29. et inde quotannis a plurimis civitatibus frugum primitias ac IV, 31. Docuerunt mysteria. I philosophiam atque eloquentiam 50. XV, 181. 295. Hinc iuven. tis temporibus Athenas confluentiam et philosophiam disci. 224. Sophistae plurimorum ur. runt auctores bonorum, veluti Si. res eius ordinavit, XV, 232. 3 sthenes, qui tyrannos expulsi. 306. Themistocles, qui cives su. nos Graecorum reddidit, XV, Pericles, qui urbem delubris. riis exornavit et in arcem non. cem millibus talentorum inve. 234. 307. Suadae singulis anni. faciunt eamque unam ex dea. existumant. XV, 249. Simul s.

a et pulcherrima di-ferunt IV, 43. cum tyrannicis magis aestima-
IV, 182. Praeterea series ad vilas
states et communia invenimus et
Pisatrum transfugerunt IV, 46. Le-
dini tulerunt et civitatis forma-
erunt IV, 23. XII, 134. Tempore
Ipsa democratia aristocratia
XII, 128, 132 — 138. et sqq. Hac
sive forma ultra mille annos usque
omem et Pisistratum sunt usi. XII,
democratia Solonis est secuta, quae
bitur VII, 20 — 45. ubi urbem in
agros in pagos distribuerunt. VII,
computatur deinde respublica, qua-
tempore Areopagitici erat, cum ea,
ub triginta tyrannis fuerat. Ib. 50.
tempore Symmachici (orat. VIII,
a. a. Ch. n. 356.) malos consiliarios
us ad rempublicam pertinentibus
ent VIII, 13., nulli est libere lo-
is potestas, nisi in suggestu stoli-
is et in theatro fabularum aucto-
VIII, 14., est civitas a mercatori-
ospitibus et inquilinis deserta VIII,
ercenariusque militibus utuntur ab-
imis VIII, 44. 79. cives sunt remi-
b. 48., tota civitatis administratio
habet VIII, 49. et sqq. et democra-
tis bis soluta. VIII, 51. 123. XX,
juvenes in computationibus, con-
ulis et lusibus aetatem ducere, ad
scrutum vinum refrigerare, in lu-
alea ludere et in tibiernarum ludis
is terere solent. XV, 287. — Anti-
mis vero temporibus miserunt duces
eciae civitates, qui collectis egenis
s barbaros (Cares) Graecia (Cycla-
) expellerent et Graecia sic ampli-
in omnibus insulis urbes conde-
IV, 34 — 37. XII, 43. 44. 163. 190.
semper imbecillioribus civitatibus
lati IV, 52. VIII, 42. XIV, 1. Ep.
era. Quamobrem Thebanos coegerunt
era ad Cadmeam occisorum reddere
IV, 55. 58. XII, 169. XIV, 53. Pe-
nesios cum Eurystheo pro Heracli-
dicerunt IV, 56. 58. V, 34. VI, 42.
75. XII, 194. item Thracas cum
olpo IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII,
Scythas cum Amazonibus IV,
6. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Perras
Dario et Xerxe IV, 71. 72. 86 — 99.
7. VII, 75. XII, 49. et sqq. 92. 193.,
Xerxis praemiis repudiatis terram
deseruerunt. IV, 94. 96. V, 147. VI,
VIII, 43. Post victorias bello Per-
reportatas ad Marathonem, Artem-
m, Salaminem principatum accepe-
VII, 6. 17. VIII, 30. 42. 76. Quo

facto sacros induxerunt, ut respublicas
firmam amplecterentur et civitatibus ubi-
que democraticas darent formas. IV,
185. XII, 54. Quo factum est, ut Graeci
septuaginta (IV, 106.) aut sexaginta quin-
que annos (XII, 86.) feliciter degissent.
Ipsi tamen sunt per hunc principatum
Graecis invisi facti, VI, 42. Per decem-
nium sese omnibus Graecis barbarisque
infensis opposuerunt. XII, 87. Salonen-
rum agrum Plataeensem protulsi distri-
buerunt IV, 109. et Messeniorum re-
liquis Naupactum dederunt habitatum.
XII, 94. Persarum regis distionem re-
cumscripserunt. IV, 118. At prius lega-
miniosum foedus cum Persarum regi-
nierunt XII, 138, et multos oceanos
urbes ei tradiderunt. IV, 148 — 150. He-
cellaco bello Thebani Atheniensibus of-
hem esse evitendam duxerunt. 219.
31. Athenienses autem Aegyptum per-
in Aegyptum missis emissos, ab Egi-
prum centum et quinquaginta, in Asia
decem millia armatorum, in Asia quae-
draginta millia militum cum Salamis et
quadragesima navibus, in Hellesponto de-
centas, VIII, 86. Megalitis pulchre res-
orum sunt habito et antiquitates 16.
millias perierunt. VIII, 86. Eodem et
etoria ad Cadmeam impugnat. ibi reges
Evagoras civitate soluta et cum 12.
none status honorisque sui. 12. 54. 51.
Atheniensibus missis in Asia reges
restituit. V, 54. VII, 12. 13. 28. 10.
Principes Asiae Graeciae facti. 194. 195.
tempore Areopagitici sacras thebas
possident, pace fruentur non impant,
sociosque multos habent. VII, 1. Ege-
runt Thebani Thebas sine pace,
quam Lacedaemonii Thebani regibus
construxerunt a. Ch. n. 916. V, 66. 247.
27. Item Lacedaemonii reges exierunt,
quam Thebani Peloponnesum laqueis
tem evitasse videtur a. Ch. n. 916. V,
44. Cum Asia, Rhodus et Byzantia pe-
cem fecerunt a. Ch. n. 916. XV, 61. Per-
cyram coegerunt Thebani a. Ch. n. 100.
Item Samum, Naxum, Erethum, Euboi-
densem, Toronem XV, 108 — 112. Theb-
cidenses vicerunt, XV, 112. Timotheus
militumque negotium multum impo-
runt, XV, 129. Cum Philippo Asiae
pacem fecerunt. V, 1. 8.

Athenodorus Ἀθηναῖος τῷ γένει,
στρατιώτης. Ἀνακτορίτης ἐν τῷ
κατ' Ἀριστοφάνους, (Naxos), uridem
conditor in Thracia. VIII, 24.

Athos mons a Xerxe perlocutus. IV, 89.
Attica. Urbe eius Aphidna. X, 19. In-

fra Atticam Euboea sita. IV, 108. Bellum ibi cum Darii copiis ab Atheniensibus gestum, IV, 86. Xerxis copiae terrestres in eam erant irrupturae. IV, 93.

Autocrator, Isorra in discipulus et familiaris. Epist. VII, 10.

B.

Batensis dicitur Nicomachus XVIII, 10.

Boeotia a Lacedaemoniis in eo est, ut vastetur. V, 43. Thebani eam male habent. VIII, 115. tempore Plataici pro Atheniensium regione propugnat. XIV, 33.

Boeotiorum nemo nisi Plataeenses Atheniensibus in pugna contra Persas auxilium fert. XII, 93. Thebani quorundam moenia subruerunt, quorundam agros rapuerunt, omnibusque imperare conati sunt. XIV, 35. Apud eos Callimachus est commoratus, quum populus Atheniensis a Lacedaemoniis erat inclusus. XVIII, 49.

Brasidas Lacedaemonius Amphipolin ab obsidione liberavit. VI, 53.

[*Βουλαὶ πόσαι ἦσαν*: *βουλαὶ ἦσαν δύο, ἡ μὲν Ἀρεοπαγίτις, εἰς ἣν ἀνέβαινον οἱ ἐννέα ἄρχοντες μετὰ εὐθύνας τὰς ἐκ τῆς ἀρχῆς· ἡ δὲ ἐκ τῶν πρυτάνεων συνεστῶσα. πρυτάνεις δὲ ἦσαν πεντακόσιοι· ἀπὸ γὰρ ἐκάστης φυλῆς πεντήκοιτα ἦσαν πρυτάνεις ἀποδεδειγμένοι.* Bekk. Anecd. 222. — VII, 51. XVII, 33.]

Busris, filius Neptuni et Libyae. XI, 10. 35. regnum in Aegypto constituit XI, 11. idque ita, ut subiecti in eadem arte permanere cogerentur civesque in sacerdotes, milites, artifices dividerentur. XI, 15. 16. Perperam dicitur ab Hercule ocellus, ducentis enim annis cum antevixit. XI, 36. 37. A Polycrate, qui defensionem eius scripserat, dicebatur Nilum regionem circumfluere coegisse et hospites devorasse. XI, 4. 5. 31. Laudationem eius continet orat. XI scripta a. Ch. n. 393.

Busris urbs. Ὑπόθ. II.

Byzantii, socii Atheniensium bello Corinthiaco in fide manserunt. XIV, 28. Pax est cum his facta. VIII, 16. XV, 63.

Byzantium Thebani triremes miserunt V, 53. et huc navigaturus erat, qui orationem XVII. habet. XVII, 8.

C.

Cadmea (Καδμεία· Ἰσοκράτης Περικυραῖκῳ, τῆς Καδμείας καὶ οἱ ἄλλοι ἁήτορες πολλακίς μετρημένοι. λέγεται δὲ οὕτως ἡ τῶν Θηβαίων ἀκρόπολις, ὡς παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς ἱστορικοῖς ἀμολόγηται. (Harp.) ἀπὸ Κάδμου τοῦ ποιησαντος αὐτῆς. Bekk. Anecd. 270.) IV, 55. X, 31. XIV, 53. est a Lacedaemoniis expugnata a. Chr. n. 381. IV, 126. XIV, 19. 28.

Cadmus (Σιδώνιος Κάδμος, βασιλεὺς ὢν, ἡ γὰρ Σιδὼν καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἦν, ἐξελθὼν ἐκζήτησιν τῆς ἑαυτοῦ ἀδελφῆς Εὐρώπης, ἐλθὼν εἰς Θήβας κατέσχε τοῦτων. Schol.). X, 68. XII, 80.

Caecilius de Isocr. oratt. Ἀποσπ. I. *Callimachus* ei, cui tribuitur oratio paragraphica (XVIII.), item decem mille drachmarum intendit. XVIII, 14. 15. Patrocles fuit eius inimicus, ib. 5. Eius pertas 35. mores 47. Quo tempore (i. e. a. Chr. n. 397.) oratio adversus Callimachum scripta sit, disci potest 29. 48.

Callippus, Isocratis discipulus, a civibus aurea corona ornatus. XV, 93. (Caranus) unus Graecorum pericula tyrannidis effugit regnum in Macedonia actus. V, 107. 108.

Caranus (ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα, οὗ μνημονεύει Ἰσοκράτης Τροάτικῳ. εἰη δ' ἄνουςτος ὁ Ἀθηναίων στρατηγός, πεμφθεὶς περιπλεῖσαι Πελοπόννησον. Harp.). Eius filius Xenotimus. XV, 52.

Cares barbari Cyclades insulas tenuerunt, ex quibus sunt ab Atheniensibus expulsi. XII, 43. et X, 68.

Cariae praeses Hecatomnus a Persis defecit. IV, 162.

Carthaginienses optime civitatem suam administrant et domi oligarchiam, militiae monarchiam sectantur. III, 24. Dionysium, Sicalorum tyrannum, obsidione clausurunt, a quo fugati et caesi carenti postea erant, si suam ditionem lueri possent. VI, 41. 45. Ep. I, 8.

Carthaginis imperium Athenienses sperasse dicuntur. VIII, 85.

Castor, Tyndarei f. VI, 18. Helenae frater. X, 19. ab Helena inter deos cum fratre relatus lucidum nunc est sidus. X, 61.

ops masculis liberis orbus (Athenis) sit. XII, 126.

auri bimembres et fortitudine atterelitate insignes a Theseo victi.

Pugna eorum cum Peleo. IX, 16, um lex. XIX, 13. (Κεῶς μία τῶν ἄδων νήσων, παρακειμένη τῇ εἰ. Harp.)

Isodorus, Isocratis discipulus de orat. forens. Τρόθ. 16—21. erus, Eum Hercules adducere est. X, 24.

yon latro a Theseo interfectus. X, 29, obleptes. Πολλάκις τούτου μνη-θουσιν οἱ ῥήτορες, ὥσπερ καὶ ἰσθῆνης κατ' Ἀριστοκράτους.

ἐ καὶς Κόντος, καὶ νεάτατος ἰσιλεὺς κατεστάθη ὑπὸ τοῦ πα-θράκης. ὅτι δὲ καὶ περὶ Χερ-σου ποτὲ ἐπολέμησεν Ἀθη-ς, δηλοῖ καὶ Ἰσοκράτης ἐν

εὐρὶ εἰρήνης. — VIII, 22. — Harp.

ces (Ἰσοκράτης Πανηγυρικοῦ — γένος ἐστὶν ἐν Ἀθήναις οὐ-νομαζόμενον. κέκληται δὲ ἀπὸ κος τοῦ Ἑρμοῦ. Harp.), familia

in Eleusiniis praeconum munere is, nomine Eumolpidarum edicunt, rsae procul sint.

cidenses a Timotheo debellati. XV, es contra Amphipolin missus. Τ. 8.

icles (εἰς τῶν λ'. Ανσίας. Harp.), affinis, pravus civis. XVI, 42.

mantides, Isocratis discipulus, a ci- aurea corona ornatus. XV, 93.

sonesus. Atheniensium colonia huc ta. V, 6. Cersobleptes de ea pugna- III, 22. Timotheus ad eam adten- animos fecit. XV, 112.

eos reddiderunt superiores, quibus um tulerunt IV, 139. navales co- lacedaemonis praebuerunt (Thuc. 06, Xenoph. Hell. I, 6, II, 1.) VIII, ui eorum principes elecerunt, ibid, ocii Atheniensium in fide manse- bello Corinthiaco exorto. XIV, 28, um iis facta. VIII, 16. XV, 63. — 9. 8.

s insula ad Persas defectura. IV, edaritus Lacedaemonius urbem eo- ervavit (Thuc. VIII, 28.). VI, 53.

ia, Asia minor tractus a Cilicia ad

Sinopen. V, 120. Urbs eius Soli. IX, 27, Evagoras eam ad defectionem impulit. IX, 62. Defecit a Persarum rege (Ocho). V, 102. Tempore Panegyrici eius urbes partim tenent Atheniensium amici, par- tim facile conciliantur. IV, 161.

Cisthene Ἰσοκράτης Πανηγυρικοῦ 153. ὄρος τῆς Θράκης. Κρατίνος „κἀνθὲνδ' ἐπὶ τέρατα γῆς ἦεις καὶ Κισθίνης ὄρος ὄψει.“ (Harp.).

Cittus Pasionis mensarii puer. XVII, 11, 21. 27. Milesium se esse dixit et libe- rum. lb. 51.

Clazomenius nominatur Anaxagoras XV, 235.

Clearchus a Lacedaemonis missus expe- ditionem suscepit cum Cyro contra Per- sarum regem Artaxerxem. V, 90. 93. 99, VIII, 98. XII, 104. a Persis insidiose in- terficitur. V, 91. Antea nunquam exer- citum duxerat. V, 97.

Clearchus (tyrannus Heracleensis in Ponto. Diod. Sic. XV, 81. XVI, 36. Photii Bibl. Cod. 224. Iustin. XVI, 4.), quo tempore apud Isocratam fuit, liberalis- simus, mansuetissimus et humanissimus inter eius discipulos. Posteaquam autem principatum est adeptus, animum mu- tasse visus est. Fuit pater Timothei. Ep. VII, 12.

Cleommis, Methymnae princeps, probus et prudens vir. Ep. VII, 8.

Cleophon demagogus. VIII, 75.

Κληροῦχοι. Δημοσθένης ἐν ῥήφιλιππικῶν. κληροῦχοι ἐκαλοῦν- το, οὓς Ἀθηναῖοι ἐπεμπον ἐπὶ τὰς πόλεις, ἃς ἐλάμβανον, κλήρους ἐκάστοις διανεμοῦντες. Ἰσοκράτης Πανηγυρικοῦ (107.) „ὑπὲρ ὧν προσ- ἦκει τοὺς εὐφρονοῦντας μεγάλην χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς κληρονησίας ἡμῖν ὀνειδίζειν, ἃς ἡ- μεῖς εἰς τὰς ἐρημονυμένας τῶν πύ- λεων φυλακῆς ἐνεκα τῶν χωρίων ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπο- μεν.“ ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν Δημοσθένει κληρονηκὰ ἀν λέγοι τὰ τῶν ἐκπεμφθέντων εἰς ἐτέραν χώραν ἡντιναδὴποτε κατὰ κληρου- χίαν· πῶς γὰρ οἶόν τε τὸν μὴ ἐπι- δημοῦντα Ἀθήνῃσι τριηραρχεῖν; Harp.]

(Clinias), Alcibiadis pater, ad Coro- neam pugnans cecidit. XVI, 28.

Clisthenes, Megacris f., Alcibiadis a matre proavus, populum Atheniensem a tyrannide expulsam electis tyrannis reduxit et Solonis democratiam restituit. VII, 16. XV, 232. (306.) XVI, 26, 27.

Clytemnestra Orat. Isocrati falso ascripta. v. *Αποσπ.* 1.

Cnidus. A Cnido usque ad Sinopen Graeci Asiam incolunt. IV, 162. Cononis victoria ad Cnidum a. Ch. n. 394. IX, 68.

Coele. Philo inde ortus. XVIII, 22.

[*Κῶμοι*: τὰ μέρη τῆς πόλεως ἢ τὰς ἀκροπόλεις. Bekk. Anecd. 274. — VII, 46.]

Conon, Timothei f., Isocratis familiaris et de Mytilenaeis bene meritis. Ep. VIII, 8. Accepta in Hellesponto elade Cyprum ad Evagoram navigat (a. Ch. n. 405.) atque Lacedaemonios vincit patriaeque priscum decus restituit (a. Chr. n. 394.). IV, 154. V, 61—64. 67. VII, 12. 65. IX, 52—57. XII, 103. qua de causa statua in eius honorem erecta posita. IX, 57. In bello Cnidico fuit regis Persarum dux IV, 142. et est a Persarum satrapis interemptus. IV, 154.

Corax, artis oratoriae inventor. *Αποσπ.* III, 8^o. 1.

Corcyra (*Κέρκυρα*: ἡ παρ' Ὀμήρῳ *Σχερία*, Bekk. Anecd. 275.) opportunissimo et pulcherrimo omnium circa Peloponnesum situ collocata et octoginta triremes possidens a Timotheo est subacta. XV, 108, 109.

Core (Proserpina), filla Iovis et Cereris, rapta est IV, 28. et in Orco versatur coniux Plutonis IX, 15., unde eam Pirithous erat abducturus. X, 20.

Corinthiacum bellum ob Thebanorum insolentiam ortum. XIV, 27.

Corinthii populus nullius momenti. VI, 91. Eorum agrum Lacedaemonii sunt populati. VIII, 100.

Corinthus. Societas contra Spartanos ibi conflata. IV, 142.

Coronea, ubi Alcibiades pater cecidit. XVI, 28.

Cratinus litigavit de fundo. XVIII, 52—54.

Cresphontes, conditor Messeniorum, ex Herculis posteritate ortus a Messeniis occiditur. VI, 22. Eius filii Lacedaemonem confugiunt Lacedaemonisque Messenam tradunt. VI, 31.

Creta. Monstrum ex Pasiphae, Solis filia, natum, e viro et tauro conflatum, ibi educatum et a Theseo superatum. X, 27.

Cretensis vocatur Minos. XII, 43.

Crithote (*Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Δριστοκράτους. Κριθωτὴ μία πό-*

*λις τῶν ἐν Χερρονήσῳ, καθὰ φησὶν Ἑλλάνικος ἐν ᾧ Τρωαίων. Ἐφορος δ' ἐν τῇ δ' φησὶν αὐτὴν κατοικισθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν μετὰ Μιλτιάδου ἐκεῖ παραγενομένων. Harp.), urbs opportunissime in Hellesponto sita et a Timotheo capta. XV, 108, 112. *Crisaeus* ager proverbialiter dictus (cf. Plut. Sol. c. 11.). XIV, 31.*

Cyclades insulae antiquitas a Caribus obsessae et a Graecis occupatae. XII, 43. Athenienses de iis rixantur. IV, 136.

[*Κύκλοι*: *Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Καλλιάρχου. κύκλοι ἐκαλούντο οἱ τόποι, ἐν οἷς ἐπωλούντο τινες ὠνιμασθήσαν δὲ ἀπὸ τοῦ κύκλῳ περιστάσαι τοὺς πωλουμένους. Μεγανδρος Ἐφεσίῳ „ἐγὼ μὲν ἦδη μοι δοκῶ νῆ τοὺς θεοὺς ἐν τοῖς κύκλοις ἐμavτὸν ἐκδεδυνότα ὄραν, κύκλῳ τρέχοντα καὶ πωλούμενον.“ Harp. — XVIII, 45.]*

Cygnus, Neptuni f., Troiam missus. X, 52. *Cyprii* Salaminis succensent quo tempore Nicocles imperio est potitus. III, 31. Nicocles rex Cyprius nominatur XV, 67. et orat. III. est inscripta: *Νικοκλῆς ἡ Κύπριοι*. Cyprius etiam Hipponicus fuisse dicitur. *Υπόθ.* 1.

Cyprus, Teucer ibi Salaminem condidit. IX, 18. Persis est subiecta IX, 20. qui navales copias inde collegerunt. V, 102. Defecit tamen a Persis. IV, 141. V, 102. Evagoras eam fere subegerat. IX, 51. quo regnante multi Graecorum huc confugerunt IX, 51. inter eos Conon. V, 62. IX, 52, 53. Bellum deinde ibi est gestum inter Evagoram et Persas Graecis adjuvantibus. IV, 134. 153. IX, 58. 60. 61. et finitum a. Ch. n. 376. Athenienses ibi centum quinquaginta triremes amiserunt. VIII, 86.

Cyrenae, Lacedaemoniorum coloni. V, 3. *Cyrene*. Lacedaemoniorum uxores cum liberis huc mittendae. VI, 73.

Cyrus maior, Cambysis f., a matre in viam abiectus et a Persia muliere sublatu totius Asiae dominus est factus. V, 66, 67., ita ut eius posteri magni reges dicantur. V, 132. Transfert imperium a Medis ad Persas IX, 37. interfecto avo suo. IX, 38.

Cyrus minor, Darii f., cum fratre Artaxerxe de regno contendit adiutus a Lacedaemoniis (a. Ch. n. 401.). XII, 304.

exercitus (Ἰσοκράτης Πανηγυ-
 Χυρεῖον στρατεύμα, τὸ μετὰ
 συναναβεβηκός, ὅτε ἔστρά-
 ν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρ-
 ν μετείχε καὶ Ξενοφῶν. Harp.)
 archi copiae auxiliares Persarum
 opias quovis proelio fugarunt et
 regiam ipsam pervenerunt. IV,
 90. IX, 58. Sed Cyri temeritate,
 persequendis hostibus periit, in-
 fuere. V, 90. 92. Ep. II, 7. 8.
 ortuo omnes Asiae incolae con-
 ad exstinguendum eius exercitum,
 Nam etiam Graecos in Asia ini-
 mos habuerunt. V, 95. Eius co-
 inde Agesilaus est usus. IV, 144.
 ra a Persis post cladem in Hel-
 o vi expugnata. IV, 119.

D.

n, ὄνομα κύριον, διδάσκαλος
 λέους. (Harp.) XV, 235.

a Iove amata X, 59. peperit Per-
 XI, 37.

s (Δαναός, Αἰγύπτιος ἂν βάρ-
 , ἡ γὰρ Αἰγύπτος τότε ὑπὸ
 Ἰέρσας ἦν, φνυγὼν τὸν ἀδελ-
 διά τὸν περιφερόμενον χοη-
 ἑλθῶν εἰς Ἀργος κατέσχε του-
 chol.). X, 68. XII, 80.

n, Hystaspis f., bellum cum Grae-
 sit IV, 71. eiusque imperatores
 rathonem fugati Graeciam relin-
 IV, 86. XII, 195.

e Codomanus. Τρόθ. 5. confusus
 taxterxe III. Ocho.

(Δατὸς πόλις ἐστὶ Θράκης
 α εὐδαίμων. ἀπὸ ταύτης
 λέγετό τις καὶ παροιμία, Δα-
 αθῶν. δεδηλώκασι δὲ περὶ
 ἧς καὶ τῆς παρακειμένης χώ-
 ἔ μὲν τὸ Δατὸν οὐδετέρως λέ-
 , οὔτε δὲ τὴν Δατὸν θηλυκῶς,
 Ἐφορος ἐν τῇ δ'· ἄπαξ δ'
 κῶς τὸν Δατὸν Θεόπομπος
 πικῶν. μετωνομάσθη μὲν-
 πόλις τῶν Δατηρῶν Φιλίπ-
 ῶ Μακεδόνων βασιλέως κρα-
 τος αὐτῆς, ὡς Ἐφορός τέ φησι
 λόχορος ἐν τῇ ε. Harp.). Cla-
 gnam ibi Athenienses acceperunt.
 i.

SOCRATES. II.

[Δεκαρχία. Δεκαδαρχία. Ἰσο-
 κράτης (IV, 110. V, 95. XII, 68.). τὰς
 μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων καταστα-
 θείσας ἐν ταῖς πόλεσι δεκαδαρχίας
 συνεχῶς ὀνομάζουσιν οἱ ἱστορικοί,
 ὁ μὲντοι Ἰσοκράτης ἐν τῷ Πανα-
 θηναϊκῷ (68.) τρόπον τινὰ ἐξηγή-
 σατο τὸν νομα· φησὶ γὰρ, ὅτι Λα-
 κεδαιμόνιοι ἰ μόνον ἄνδρας κυρί-
 ους ἐκάστης πόλεως ἐποίησαν. Φί-
 λιππος μὲντοι παρὰ Θετταλοῖς δε-
 καδαρχίαν οὐ κατέστησεν, ὡς γέ-
 γραπται ἐν ᾧ Φιλιππικῷ Δημο-
 σθένους, ἀλλὰ τετραρχίαν. Harp.]

Decelia (δῆμος Ἰπποθοωντίδος.
 Bekk. Anecd. 240.) munita ab Alcibiadi
 dicebatur XVI, 10. occupabatur a La-
 cedaemoniis eorumque amicis (a. Ch.
 n. 413.). XVI, 17. VIII, 84.

Decelium bellum (Δεκελεικὸς ὁ Πε-
 λοποννησιακὸς πόλεμος, ἀπὸ μέ-
 ρους τοῦ τελευταίου. Harp. λέγουσι
 — Δεκελεικὸν, καθότι Ἀθηναίοις
 Δεκέλεια ἐπετειχίσθη. Bekk. Anecd.
 234.) nominabatur bellum Peloponnesia-
 cum a duodevicesimo anno. VIII, 37.
 XIV, 31.

Decemviri: Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς
 Καλλίμαχον παραγραφῇ (5.) „ἡρχον
 μὲν γὰρ οἱ μετὰ τοὺς λ' καταστάν-
 τες.“ περὶ τῶν μετὰ τὴν κατάλυσιν
 τῶν λ' Ἀθῆνῃσι χειροτονηθέντων
 ἀνδρῶν ἰ καὶ τῶν ἐξ ἧς εἰρηκεν Ἀν-
 δροτίων ἐν τῇ γ'. ἐκαλεῖτο μὲντοι
 τούτων ἕκαστος τῶν ἀρχόντων δε-
 καδοῦχος, ὡς Ἀνσίας δῆλον ποιεῖ
 ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένης κλήρου.
 (Harp.) Rhinon unus ex his. XVIII, 6.

Delius vir. XVII, 42.

Delphi. Oraculum ibi antiquissimum,
 omnibus commune, fide dignissimum VI,
 17. ad quod et Lacedaemonii et Messae-
 nii mittunt. VI, 31. Inscriptio eius XII, 230.
 (Γνώθι σαυτὸν· ἀπόφθνημα, οἱ δὲ
 Χελωνός φασιν. Ἐρμῖππος δὲ Δελ-
 φὸν εὐνοῦχόν φησιν εἰρηκέναι το
 γνώθι σαυτὸν καὶ ἐν τῷ ν αῶ ἐπι-
 γράφαι. Χαμαιλέων δὲ Θαλοῦ
 φησιν εἶναι τὴν γνώμην ταύτην.
 Bekk. Anecd. 233.) Opes eorum Tho-

bani sunt conati superare privatis sumptibus, V, 54.

Demeter (Ceres) in erroribus suis, raptam sibi esset filia Proserpina (X, 20.), Atheniensibus ob accepta beneficia fruges et mysteria donat. IV, 88.

[*Δημόκοινος* ὁ δημόσιος βασιανιστής. *Ἰσοκράτης* ἐν τῷ *Τραπεζικῷ* (15.) σχεδὸν ἐξηγήσατο τοῦνομα. Harp.]

Demonicus, Hipponici filius. I, 2. Ad eum orat. I. missa esse dicitur. V. *Τρόθ*, 1.

Demosthenes. Pax per eum facta. *Τρόθ*, 5. *Isocratis* discipl. *Ἀποσπ.* III.

Dercylides (*Δερκυλλίδας Λακεδαιμονίων βασιλεύς*. Harp.) cum mille armatis Aelidem occupavit IV, 144.

[*Δικαιηται*. *Δημοσθένης* ἐν τῷ κατὰ *Μειδίον*. εἰσι δὲ οἱ δικαιηται ἕτεροι τῶν δικαστῶν· οὗτοι μὲν γὰρ ἐν δικαστηρίοις ἐδίκαζον ἀποδεδειγμένοι καὶ τὰς ἀπὸ τῶν δικαιητῶν ἐφεσίμους ἐκρινον, οἱ δὲ δικαιηται πρότερον κλήρω λαχόντες ἤ ἐπιτρεφάντων αὐτοῖς τῶν κρινομένων τοῖς κρινομένοις διήτουν. καὶ εἰ μὲν ἤρκεσε τοῖς ἀντιδίκοις, τέλος εἶχεν ἡ δίκη· εἰ δὲ μή, τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς προκλήσεις καὶ τὰς μαρτυρίας, ἐτι δὲ καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἄλλας πίστεις ἐκατέρων ἐμβαλόντες εἰς καθίσκον καὶ σημηνάμενοι παρεδίδοσαν τοῖς εἰσαγωγέσιν τῶν δικῶν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν *Ἀριστοτέλης* ἐν *Ἀθηναίων πολιτείᾳ*. Harp. — Ἐγένοντο δὲ δικαιηται πάντες Ἀθηναῖοι, οἷς ἐξηκοστὸν ἔτος ἦν. Bekk. Anecd. 235. — XVIII, 14.]

[*Διακόσιοι* καὶ *χίλιοι*: *διακόσιοι* καὶ *χίλιοι* ἦσαν Ἀθήνησι πλουσιώτατοι, εἰς τὰς τριηραρχίας τηρούμενοι. Bekk. Anecd. 238. — XV, 145.]

Diodotus, *Isocratis* discipulus et amicus. Ep. IV, 1. ob libere loquendi studium apud aliquot Asiae principes munere excidit. Ib. 7. Habuit filium cum corpusculo minus eleganter et naevis quibusdam insperso. Ib. 10.

Dionysia (ἑορτὴ Ἀθῆνῃσι *Διονύσου*. ἤγετο δὲ τὰ μὲν κατ' ἀρχαίαν μὲνὸς *Ποσειδεῶνος*, τὰ δὲ Ἀθηναῖοι *Γαμηλιῶνος*, τὰ δὲ ἐν ἄστει *Εὐαφβολιῶνος*. Bekk. Anecd. 235.). — Ludi scenici in iis. VIII, 82. XII, 168.

Dionysius Syracusanorum unus e multis Syracusas occupavit, omnes Siciliae urbes Graecae originis cepit, maximas copias sibi comparavit et totam Siciliam potentissimam fecit (a. Ch. n. 406.). V. 63, 67. III, 23. *Lacedaemonii* ei auxilium praestant. IV, 126. A Carthaginiensibus obsessus prosperum habuit eventum. Nam Carthaginiensibus multis magnis clatibus devictis vitam in regno exegit filioque Imperium reliquit a. Ch. n. 357. VI, 44. 45. Assentatores magni habuit monitoribus contemptis. Ep. I, 4., tamen Isocrates ei epistolam misit V, 81., et quidem Epist. I. Nam epistola X., quae etiam ad eum scripta fertur, non est *Isocratis*. *Dionysii*, *Dionysii* f., *Lacedaemoniorum* amicus. VI, 63.

Dionysius Halicarnassensis de *Isocrate* *Ἀποσπ.* I.

Diophantus (ὄνομα κύριον. Harp.), et Asia, dux (Diod. XVI, 48.), de Mytilenensi bene meritus, *Isocratis* familiaris. Ep. VIII, 8. *Dipaea*, urbs Arcadiae, victoria magna a *Lacedaemoniis* de *Arcadibus* reportata insignis (Herod. IX, 35. Paus. III, 11.). VI, 99.

Dores *Lacedaemonii* a prima origine fuerunt. VI, 16. *Heraclidae* apud nos condescerunt. VI, 17. *Peloponnesum* occuparunt et urbes agrosque trifariam dividerunt (*Lacedaemon*, *Argos*, *Messenia*). XII, 177. 253. 254. Athenienses ab his in bello de coloniis condendis non adversantur. XII, 190.

Draco (Pelleneus) *Atarneum* cepit et *Mysium* campum devastavit (Xenoph. Hell. III, 2. 11.). IV, 144. (οὗτος ἐπιφανέστατος νομοθέτης, ὡς *Ἀλκίμηδης* ἕτερος δ' ἐστὶ *Ἀράκων*, οὗ *Ἰσοκράτης* ἐν τῷ *Πανηγυρικῷ* μέμνηται. Harp.)

EE.

[*Εἰρήνη*. De pace cum sociis facienda et a. Ch. n. 355. facta oratio περὶ *Εἰρήνης* (VIII.) est a. Ch. n. 356. scripta.]

Elei, *Lacedaemonii* iis agri partem ademerunt (Diod. XIV, 17.). VIII, 100.

Empedocles quattuor dixit esse rerum elementa. XV, 268. (floruit 435. a. Ch. n.)

us (*Λυσίας* (immo *Isocrates*)
 ὅτι τῆς ἀντιδόσεως. κρήνη
 ἡναις. πρότερον δ' ἐκαλεῖ-
 τούη. Harp.). Vinum ad eum
 t. XV, 287.

cora), mater Memnonis. X, 52.
 t, pater Libyae. XI, 10.

ρον συνηθέες ἐστι τῷ Ἴσο-
 τῇν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ τῶν
 γῆν οὕτω καλεῖν, ὥσπερ
 ἰππῳ (112.) καὶ Ἀρχιδάμῳ
 p.]

diminuit Areopagi auctorita-
 όθ. 7.

ροι: ἄρχοντες ἦσαν ἄν-
 ῆα ἐν Λακεδαίμονι, κλη-
 πὸ τοῦ πάντας ἐφορᾶν ἡ-
 μεγίστη ἀρχή. Bekk. Anecd.
 II, 181.]

Isocratis discipulus. Ἀποσπ.
 7.

γραφεῖς: ἀρχή τίς ἐστιν
 πιγραφέων, ἥτις ἐν ταῖς
 τέγραψε τὰ ἐπιτίμια τοῖς
 νοῖς. ἡ ἐπιγραφεῖς οἱ οὐρί-
 ἐπιγράφοντες τὰς εἰσφο-
 τῳ. Bekk. Anecd. 254. —

i, nullius momenti populus.

τάτης: ἄρχων ἐπὶ τῆς
 ληρωτός, ὁ ἐφεστὼς τοῖς
 των βουλευτῶν πραττο-
 εἰσὶ δὲ δύο, εἷς μὲν ἐκ
 τανέων κληρούμενος, ἕτε-
 τῶν δέκα προέδρων, ὧν
 διοίκησιν τινα διώκει.

ed. 244. — IV, 121. Oratio
 ἰα πρὸς τὴν ἐπιστολὴν
 ἰάτον iniuria Isocrati tributa.
 ἰάσμ. 1.]

ταθμοι: οἱ ἄρχοντες καὶ
 , οἱ κατέχοντες βασιλεῖ
 ὅους πόλεις, παρὰ τὸ ἐπὶ
 ὅους εἶναι ἰσταθμοὶ δὲ
 οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 ὅτους ἀρμοστας ἐκάλουν.
 ed. 253. Ἰσοκράτης Πανη-
 62.) „Ἐνάτομος ὁ Καρίας

ἐπίσταθμος,“ ὃς οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ
 κατὰ σατραπειᾶν Καρίας κύριος.
 Harp.] IV, 120.

[Ἐπώνυμοι: Δημοσθένης ἐν τῷ
 κατὰ Τιμοκράτους (18.). Διττοὶ εἰσὶν
 οἱ ἐπώνυμοι, οἱ μὲν ἰτὸν ἀριθμὸν,
 ἀφ' ὧν αἱ φυλαί, ἕτεροι δὲ β' καὶ
 μ', ἀφ' ὧν αἱ ἡλικίαι προσαγορεύ-
 ονται τῶν πολιτῶν καθ' ἕκαστον
 ἔτος, ἀπὸ ἡ' ἑτῶν μέχρις ε'. (Harp.)
 XVIII, 61.]

Erechtheus contendit cum Eumolpo de
 urbe Athenarum. XII, 193.

Erichthonius, Vulcani et Terrae f., a
 Cecrope regnum Athenarum accepit, a
 quo omnes Atheniensium ad Theseum re-
 ges originem ducunt. XII, 126.

Erythea insula, unde Hercules boves
 abduxit. VI, 19. X, 24.

Ἐρις. Περὶ Ἐριδος oratio iniuria
 Isocrati tributa. V. Ἀποσπάσμ. 1.

Euagoras (ὄνομα κύριον, εἰς ὃν τὸ
 ἐγκώμιον Ἰσοκράτους. Harp.). Aea-
 cidae (Teucridae) eius maiores. IX, 12.
 Patre exulante nascitur Salamine. IX, 20.
 21. Eius a pueritia virtus. 22—26. E
 Solis in Cilicia, quo confugerat, in pa-
 triam redit. 27. Salaminis regnum in
 Cypro suis recuperat et Phoenicibus eri-
 pit. III, 28. Merita eius de civitate sua.
 IX, 41—50. Graecorum multi et inter
 eos Conon ad eum confugiunt et ab Athe-
 niensibus ob merita ius civitatis accipit et
 statua ei ponitur. IX, 51—57. Socio filio
 Phylagora tota paene Cypro est potitus
 et postquam rex Persarum ei bellum in-
 tulerat, Phoenicem vastavit, Tyrum ex-
 pugnavit, Ciliciam ad defectionem com-
 pulsit regemque pacem facere coegit. IX,
 57—69. Nam unius urbis in Cypro rex
 et in foedere Antalcidae cum aliis insu-
 lis Persarum regi traditus (a. Chr. n. 387.)
 ab eo subigi non potuit IV, 141. sed
 beatam egit vitam IX, 71. et plures re-
 liquit liberos (mortuus a. Chr. n. 374.)
 72., inter eos Nicoclem. III, 42. Lauda-
 tio eius funebris Orat. IX. Euagoras in-
 scripta et ab Isocrate sene est composita,
 v. s. Isocrat. et Τπόθ. 9., fort. a. Chr.
 n. 352.

Euander de Isocrate. Τπόθ. 2.

Euboea insula, multis commodis abun-
 dans, cuius situs ad maris imperium est
 aptissimus. IV, 108. Thebanī eam va-
 stant. V 53.

Eumolpidae (Εὐμολπιδῶν γένους εἶναι λέγουσι τῶν Εὐμόλπου παλδῶν, Bekk. Anecd. 187.), familia sacra, in initiis Eleusiniis edici iusserunt, ut Persae procal sint. IV, 157.

Eumolpus, Neptuni f., cum Erechtheo de Athenarum possessione contendit, dicens Neptunum ante Minervam urbem possedisse XII, 193., et irruptionem in Atticam fecit. IV, 68.

Eunomus, Isocratis discipulus, aurea corona a civitate ornatus. XV, 93.

Eupatridae (εὐπατρίδαι ἐκαλοῦντο οἱ αὐτὸ τὸ ἄστυ οἰκοῦντες καὶ μετέχοντες βασιλικῷ γένους καὶ τὴν τῶν ἱερῶν ἐπιμέλειαν ποιούμενοι. Bekk. Anecd. 257.), Alcibiadis maiores. XVI, 25.

Euripides de Socrate. Ὅτι. 11.

Europa ut altera terrae pars (IV, 179.) Asiae opposita IV, 187. V, 137. VI, 54. est tamen minus fortunata quam Asia. V, 132. Contendit cum ea et triumphavit bello Troiano. X, 51. 67. Postea etiam beneficio Atheniensium Asia superior est facta. IV, 117. 149. XII, 47. Eius imperium Thraces, Scythae, Persae affectarunt IV, 68. cum barbaris in ea Philippus bellum gessit. V, 152. Ut urbes eius sui iuris essent, praescriptum in pace Antalcidae. IV, 176.

Eurybiades, Lacedaemoniorum dux, in proelio navali adversus Xerxem Graecos paene perdidisset. XII, 51.

Eurystheus, Argivorum rex, Herculem, Iovis filium, imperata facere coegit. IV, 60. X, 24. Nemo tamen eius potentiam laudibus ornavit. V, 144. IncurSIONe in Atticam facta ab Atheniensibus victus et captus est. IV, 58. 59. 63. V, 34. VI, 42. XII, 194. Inimicus Heraclidarum IV, 56. contumeliosa morte perit. IV, 60. Quid post eius mortem Heraclidae fecerint. VI, 17. 18.

Euthynus, Niciae consobrinus XXI, 9., acceperat a Nicia tria talenta custodienda, ib. 2. unum est infortiatus, ib. 3. Qua de causa orat. XXI. (a. Ch. n. 402.) in eum est habita.

Euthynus. Ἀποσπ. III. β. 5.

G.

Ge (Terra) peperit Erichthonium. XII, 126.

[Γερουσία καὶ Γέροντες: ἄρχοντες ἦσαν ἐν Λακεδαιμονίῳ, οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας μέχρι γή-

ρως καλῶς βεβιωκότες, τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιν ὄκτω. ἦν δὲ ἡ μεγίστη ἀρχὴ μετὰ τοὺς ἐφόρους ἡ γερουσία. Bekk. Anecd. 227. — XII, 154.]

Gigantes (Γιγαντία ἢ Ἀνκία πρότερον καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιγάντες. Bekk. Anecd. 232.). Gigantomachia levior quam deorum pugna ad Ilium. X, 53.

Gorgias Leontinus in Thessalia vixit sine uxore et liberis, reliquitque mille stateres. XV, 155. 156. (mortuus a. Ch. n. 380.) Dicere ausus est nihil esse eorum, quae videamus. X, 3. XV, 208. Contra eum or. X. scripta esse dicitur Ὅτι. 10.

Gorgonium surripuit Philurgus. XVIII, 57. *Gylippus* (ὄνομα κύριον, Λακεδαιμόνιος, Harp.) solus Syracusios ab insidione liberavit exercitumque Atheniensium terra marique fugatum cepit (a. Ch. n. 414.). VI, 53.

H.

Hades (Orcus). Theseus cum Pirithoo eum descendit X, 20. 39. et Orpheus ex eo mortuos reduxit. XI, 8.

Halys, fluvius Asiae, intra quem quae erant provinciae Asiae, expugnavit Agasilas. IV, 144. Quo tempore Athenienses principatum tenebant, exercitus Persici intra eum descendere non audebat. VII, 80. XII, 50.

[Ἀρμοσται: οἱ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες καὶ φρουράρχοι ἐκπεμπόμενοι, παρὰ τὸ ἁρμοῦξιν καὶ καθιστάν τὰς ὑπ' αὐτῶν φυλαττομένας πόλεις. Bekk. Anecd. 445. — IV, 117.]

Hecatomnus (ὄνομα κύριον. Harp.), Cariae satrapa, quo tempore Isocrates Panegyricum scribebat, iam dudum re vera a Persis defecerat. IV, 162.

Helena, Iovis et Ledaе f., Herculis patre praelata et pulcritudine donata est. X, 14. 16. Theseus primus eam amavit, ib. 18—38. Eius nuptias omnes illo tempore reges civitatumque principes ambiebant. 39. Pollicita est eas Venus Paridi. ib. 42. Illa Menelai coniuge facta et raptā Graeci omnes surrexerunt, quasi patria sua vastata; et sic Graeciae libertatis effectrix evasit. ib. 49. 67. et XII, 80. Ob formam immortalis (X, 61.)

atres suos iam mortuos et Menelaum immortalitate donavit, X, 62. Stesichoro potentiam suam ostendit, X, 64. Homero audavit, ut de iis scriberet, qui ad Troiam militassent, X, 65. Illi et Menecio Therapnisi in Laconia sacrificatur, X, 66. Scripsit eius non laudationem sed defensionem Gorgias X, 14. quamobrem Socrates veram eius laudationem in orat., Helena inscripta, est aggressus. Scripta esse videtur a. Ch. n. 400., paulo post orationem in Sophistas.

Helios (Sol) procreavit filiam Pasiphaen.

27.

Hellas (Graecia) antiquissimis temporibus humilis erat IV, 68. sed coloniis conditis duplo maior est reddita. XII, 44. 7. 167. Media in ea Piraeus portus constitutus. IV, 42. Athenae omnino urbs Graeciae dicendae XV, 299. XVI, 27. a Lindaro propugnaculum Graeciae dictae. IV, 166. In tota Graecia pro Athenis excelluit in certamine Olympiaco Alcibiades XVI, 32., qui postea ex tota Graecia est expulsus. XVI, 9. 40. Non minus Timotheus vir Graecia dignus vocatur IV, 138., fuit enim omnibus Graeciae imperatoribus praestantior. XV, 107. Antiquissimis temporibus Hercules beneficia in eam contulit. V, 76, 111. Ex dignitate Graeciae loqui non multi possunt XV, 80. amen orationes in Graecia possunt vulgari. IX, 74. Omnino in rebus Graeciae secundis florent etiam virorum eruditum res. VIII, 145. Debent autem barbari ei servire. IV, 131. Contra eos igitur est ei bellum gerendum, qui Graeciam magnam est redditurus. XII, 44. 47. Ep. I, 8. Bello Troiano tota Graecia coniuncta Agamemnone duce Troiam expugnavit. IX, 65. X, 49. XII, 76. 80. Postea Persae eam erant subacturi. IV, 89. 183. V, 124. XII, 195. Thebani erant eius proditores. XIV, 30. At Deus Graeciae providet V, 149. et Athenienses communem esse patriam censes IV, 81. pro eius libertate pericula subeunt IV, 75. 83. 86. 98. 154. VIII, 76. XII, 52. XIV, 59. XVI, 27. Ep. II, 19. adiuti a Plataeensis bene de Graecia meritis. XII, 94. Postea Cimon eius statum mutavit. V, 64. IX, 55. Quo facto principatum eius Athenienses tenuerunt VII, 12. et speraverunt eam se subigere posse. VII, 3. Principatui autem Graeciae qui student, quid iis sit faciendum, docetur IV, 95. VIII, 140. XIV, 39. XV, 79. Nunc multi in ea sunt erronei, ex quibus facile est exercitum cogere. V, 96. 121. VIII, 79. Sunt ex his civitates constituendae ad Graeciam munien-

dam. V, 122. Quod Persarum rex eius copiis utitur IV, 134. eiusque res curat IV, 175. id Graeciae est dedecori IV, 180. 182., ita ut bellum cum Persis debeat suscipi. IV, 185. V, 70. Ep. I, 8. 9. Sic malis, quibus premitur, potest liberari. XV, 65. Ep. IX, 8. 15. Philippus, cui patria est, V, 127., inimicus eius esse dicitur. V, 73. Cypriis aliquamdiu ob bellum erat clausa. III, 33. — Qui orationem XVII. habet, eam erat visurus. XVII, 4.

Hallenes (Graeci) parvam antiquitus incolebant terram bellis et inopia pressi. IV, 34. Athenienses eorum fines dilatant. IV, 37. Habitant sparsim, sine legibus, sub dominatu potentiorum vel sine magistratibus. IV, 39. Athenae prae-buerunt iis communem conventum. IV, 44. Postea in Olympiacis ludis opes, vires et dexteritatem ostentare solebant. XVI, 32. Ipsi etiam in Aegina commune templum condiderunt. IX, 14. 15. Nomen Graecorum deinde nomen humanitatis et eruditionis factum IV, 50. IX, 66. 70. XV, 293. (XIX, 50.) et barbaris oppositum. III, 50. IV, 17. 67. 68. 85. 155. 158. V, 9. 80. 115. 121. 124. 125. 130. 132. 139. 140. 141. VII, 79. IX, 37. 59. 66. X, 49. 50. 52. XII, 45. 47. 60. 105. 152. 163. 213. XV, 80. XVIII, 27. Epp. II, 10. III, 5. IX, 11. Pythagoras iis ex Aegypto philosophiam et sacra attulit XI, 28. et Athenienses eorum magistri sunt facti. XII, 44. 190. Communis eorum lex de sepeliendis mortuis. XII, 170. Unius imperium non ferunt V, 107. 108., sed alii cum Lacedaemoniis faciunt, alii cum Atheniensibus prae civitatum suarum formis. IV, 16. Principatum Graecorum quinam obtinere debeant. IV, 22. 57. 102. 128. VII, 66. VIII, 24. Athenienses eum antiquissimis temporibus tenuerunt IV, 57. 65. 72. 178. V, 40. VI, 104. VII, 6. 17. 64. 80. VIII, 30. XIV, 59. XV, 64. 233. XVI, 27. et optime de Graecis sunt meriti, quippe qui eos servaverint IV, 52. 67. 91. VIII, 42. XII, 42. 92. et pro Graecorum libertate suam terram reliquerint V, 147. VI, 83. VIII, 43. quamquam deserti a Graecis. IV, 94. Sunt enim mitissimi, iustissimi et prudentissimi Graecorum. XIV, 2. XV, 20. 297. XVIII, 46. Quales se omnino erga Graecos prae-buerint, exponitur IV, 80. 85. 100. V, 129. VII, 51. XII, 24. 35. 41. 96. 108. 112. 156. 189. XIV, 32. XV, 58. 127. 171. 307. Opponuntur et comparantur ceteris Graecis V, 8. 23. 43. 44. 82. VII, 84. VIII, 14. 71. 136. IX, 56. XII, 2. 129. 157. XV, 85. Ep. II, 2. Item etiam eorum socii. VIII, 82.

Oderunt tandem eos Graeci VI, 42. VII, 8, 10. 81. VIII, 17. 78. 79. 116. 125. XV, 299. et Lacedaemonii principatum obtinuerunt. V, 63. VI, 94. 110. VIII, 107. 116. XII, 257. XV, 57. Nam hi quoque bene de Graecia meriti IV, 73. XII, 62. 202. et sunt inter Graecos tolerantissimi laborum VI, 56. et insignes, quod eorum respublica exercitui similis est, VI, 81. Opulentiores Graecorum inprimis iis student. VI, 63. At Graecos turbaverunt XII, 226. eos Persis tradiderunt (a. Ch. n. 387.). IV, 122. 124. Auctores enim pacis Antalcidae fuerunt. IV, 177. V, 100. XII, 106. Odium hinc Graecorum in eos est conflatum V, 49. VIII, 96. XII, 207. et opponuntur ceteris Graecis XII, 151. XIV, 60. quibus omnino Peloponnesii etiam opponuntur VIII, 58. Privati igitur sunt principatu. V, 47. 104. XII, 100. Post eos inter Graecorum quattuor maximas civitates (Argos, Thebae, Lacedaemon, Athenae XII, 159.) Thebani, Graecorum proditores (XIV, 62.), principatum affectarunt et tenuerunt. V, 55. VI, 66. At Graecorum conditio erat miseranda IV, 169. paupertate enim pressi VIII, 24. XII, 43. 166. 167. mercenarii et remiges ex iis conducuntur. VII, 54. VIII, 48. 79. Megareses soli sunt vere opulenti VIII, 117. uti Thessali felicissimi eorum XV, 155. Graecorum ditissimus Hipponicus. XVI, 31. Possunt tamen Graecorum mala sanari bello contra Persas suscipiendo. IV, 20. V, 111. 123. XII, 13. XV, 77. Epp. I, 7. II, 7. IX, 1. 19. Nam infortunium incepit, ex quo tempore rex Persarum eorum res administrat IV, 119. 120. 138. XII, 160. et Graeci viribus suis Persicum regnum firmant IV, 125. uti etiam Conon particeps expeditionis Cyri minoris IV, 146. Persia semper Graecis timenda Ep. II, 7. postquam Xerxes iis infestus fuit V, 43. et quamquam Graeci ut sint sui iuris praescribitur VIII, 16. 67. IX, 68. XIV, 43., tamen Graeci Asiam colentes barbaris sunt subiecti, XII, 106. Incolunt autem Graeci Asiam a Cnido usque Sinopen. IV, 162. Est igitur Graecia coniuncta bellum inferendum Persis IV, 164. 173. V, 16. 88. Ep. III, 2. uti Graeci coniuncti Troiam expugnarunt. V, 112. IX, 17. X, 50. 67. XII, 77. Nam quod Graeci multi verum habent, ei fides est tribuenda, IV, 31. Graecorum autem opes, qui tempore Philippicae orat. (V.) male habebant propter bellum V, 38. 40., cum Philippi opibus et virtute comparantur V, 15. quae Graecis sunt timendae. V, 74. 75. 76. At quum Hercules, cuius columnae termini

sunt Graecae terrae (V, 112.), a quo originem ducit Philippus, benevolum se praebuit erga Graecos V, 114. X, 24., Philippus eundem se praebere debet. V, 116. 125. 154. Nam gloriam et benevolentiam cum nacti, qui de Graecis optime meriti V, 145. 154. VI, 42. VIII, 19. 141. 144. XII, 73. et benevolentiam Graecorum est magni habenda. V, 68. 80. 86. 95. VIII, 135. XII, 188. 263. XV, 124. Ep. II, 23. Est ad eos, qui bene sunt meriti, referendus minus Alcibiades, qui magnas turbas in iis excitavit V, 59., quam Miltiades XV, 387. et Conon, qui eos liberavit V, 64. et his fuit fidelissimus IV, 144. minus Agesilaus, cui certe Graeci in Asia non favebant V, 87. 95., quam Nicocles III, 35., qui Graecorum nemine inferior IX, 77. praesertim quum antea Salamis Graecis ferit infesta. IX, 47. 49. tunc autem multi Graecorum Cyprum se conferebant habitatum IX, 51. uti etiam in Macedonia multi non ignobiles neque indocti Graeci habitabant. V, 19. Etiam Satyros Graecis magni fecit XVII, 57. et Mytilenaei Graecis, qui aliqua re sive moribus excellabant, ius civitatis dabant. Ep. VIII, 4. Isocrates de eorum libertate et iure suo restituendo plura verba fecit quam ceteri omnes. Ep. VIII, 7. qua de causa ab iis est honoratus, ib. 10.

Hellenica regio V, 107. administratio, opposita barbarico dominatu. V, 154. res Hellenicas olim barbari non curabant. VII, 80. Salaminii nunc eas et Hellenicos mores amant. IX, 50. Consultatio de rebus Hellenicis. VIII, 55. XII, 11. XV, 116. Ep. IX, 18. Hellenicae orationes et politicae et panegyricae. XV, 46. Hellenica bella. XII, 1.

Hellenides urbes. III, 23. IV, 37. 64. 137. V, 64. 65. 68. VI, 26. VIII, 42. IX, 47. X, 35. 68. XII, 45. 59. 77. 119. 159. 163. 190. 191. 258. XV, 121. 224. 250. Ep. IX, 9.

Hellesponti urbes Sestos et Crithote. XV, 108. Hellespontum Xerxes ponte iunxit. IV, 89. Clades in Hellesponto ad Aegos flumen (a. Ch. n. 405.). IV, 119. V, 62. VII, 64. VIII, 86. XII, 99. XVIII, 59.

Helotes (εἰλωτεύειν τὸ δουλεύειν. Ἰσοκράτης Πανηγυρικοῦ (131.). εἰλωτες γὰρ οἱ μὴ γόνῳ δούλοι Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οἱ πρῶτοι χειρωθέντες τῶν Ἑλλος τὴν πόλιν οἰκούντων, ὥς ἄλλοι τε πολλοὶ μαρτυροῦσι καὶ Ἕλληνικος ἐν τῇ ᾧ. Harp.). Lacedaemonii vicinos coegerunt Helotes esse IV, 131. et olim oppressum

abebant. XII, 104. A Thebanis tamen vicinia Lacedaemoniorum collo-
ar (Messenii sunt intelligendi, Paus.
). VI, 28, 87. Lyxander unus ex
cul servire dicuntur Lacedaemonii.
(Eum μόθαρα fuisse testantur
chus Athenaei 6, p. 271, E. et Ae-
V. H. XII, 43. Spp. ad h. l.)
(Iuno) de pulcritudine certans.

idae dant Lacedaemoniis Messe-
VI, 24. Nominatur sic Philippus
o Τπόθ. 5.

ides, Iovis et Alcmenae f. X, 16.
quattuor aetatibus posterior XI,
equalis et affinis Thesei X, 23.
5. quorum saepe componitur. I, 8.
Labores ei ab Eurystheo sunt im-
IV, 60. X, 23. XII, 194. Reducit
teum et accipit regnum. VI, 18. Est
o eiusque filiis bobus, quos ex
a abegerat, spoliatus. VI, 19. Ex-
nem contra Troiam et Laomedon-
iscepit. V, 111. IX, 16. Busiridem
nisse dicitur XI, 36. Columnas ere-
monumentum virtutis suae et ter-
Graeciae terrae. V, 112. XII, 250.
uit prudentia, philosophia, iustitia.
—112, 144. Virtute immortalis est
et inter deos receptus. I, 50. V, 132.

Athenienses ei simul immortalita-
tores. V, 33. Optime de Graecia est
s. V, 76, 114. Ex eius gente orti
pus V, 115. et Archidamus VI, 8.
3. Liberi eius Eurysthei inimi-
fugientes Atheniensibus supplices
acti IV, 54, 56, 58, 62, 65. V, 33, 34.
XII, 194. et post receptum in Deos
em in multis erant erroribus. VI,

Posteriores tamen Spartam condide-
Argos, Lacedaemonem atque Mes-
occuparunt. IV, 61. VI, 22.
aestion, Vulcani templum, XVII, 15.
aestus (Vulcanus), pater Erichtho-
II, 126.

ippus de Isocrate scripsit. Τπόθ.

odus, optimus vitae humanae cons-
us. II, 43. De eo disputare solebant
itae in Lyceo. XII, 18, 33. Allatus
τόθ. 1.

eridum mala afferre Herculi erat
tom. X, 24.

olaïdas. XVII, 38.

olyta ex Amazonibus amavit et se-
st Theseum. XII, 193.

onicus, ditissimus et nobilissimus
ensium, Alcibiadis socer. XVI, 31.
onicus, Cyprius, Demonici pater

I, 2. et familiaris eius, qui orat. I.
scripsit. Ibid. Virtute excelluit. I, 9—11.
(V. de eo Τπόθ. 1.)

Homeridae (Ἰσοκράτης Ἑλένη (65.).
Ὀμηρίδαι γένος ἐν Χίῳ, ὅπερ Ἀ-
κουσίλαος ἐν γ', Ἑλλάνικος ἐν τῇ
Ἀτλαντιάδι ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ φη-
σὶν ὠνομάσθαι. Σέλενος δὲ ἐν β'
περὶ βίων ἀμαρτάνειν φησὶ Κρά-
τητα νομίζοντα ἐν ταῖς ἱεροποι-
αῖς Ὀμηρίδας ἀπογόνους εἶναι
τοῦ ποιητοῦ· ὠνομάσθησαν γὰρ
ἀπὸ τῶν οὐμήρων, ἐπεὶ αἱ γυναικὲς
ποτε τῶν Χίων ἐν Διονυσίοις πα-
ραφρονήσασαι εἰς μάχην ἦλθον
τοῖς ἀνδράσι καὶ δόντες ἀλλήλοις
ὄμηρα νυμφίους καὶ νύμφας ἐπ' αὐ-
σαντο, ὧν τοὺς ἀπογόνους Ὀμη-
ρίδας λέγουσιν. Harp.) narrat Home-
rum per somnum ad celebrandos heroes
ad Troiam militantes ab Helena excita-
tum esse.

Homerus per somnum ad carmina sua
componenda excitatus narratur. X, 65.
Illo omnes inferiores, qui in eodem poe-
seos genere elaboraverunt. XII, 263. Ae-
stumatur eius poesis magni apud Grae-
cos, quod eos, qui barbaros expugnaverunt,
praeclaris extulerit laudibus. IV, 159.
Sophistae de eadisserere solebant. XII,
18, 33. Persecutus est fabulose certa-
mina et bella semideorum. II, 48. Non-
nunquam deos de futuris rebus delibe-
rantes facit. XIII, 2.

Hyperbolus (Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς
Νικολέα. ἦν δὲ δημαγωγός, ὃν
Θουκυδίδης ἐν τῇ η' ἐξωστρακί-
σθαι φησὶν. Harp.), demagogus Athe-
niensium. VIII, 75.

I.

Iason, Pheraeorum in Thessalia tyran-
nus. Eius gloria inde est orta, quod
regi Persarum se bellum esse illatorum
dixit. V, 119, 120. Eius liberis epistola
VI. est missa, ubi §. 1. de Iasonis ho-
spitio est sermo.

Idrieus (Ἰσοκράτης Φιλίππῳ (103.).
δυνάστης ἦν οὗτος ἐν Καρίᾳ, υἱὸς
Ἐκατόμνον, ἀδελφὸς δὲ Μανσώλου
καὶ Ἀρτεμισίας. Harp.), opulentissimus
Asiae satrapa, regi Persarum haud fa-
vens ob fratris contumeliam. V, 103.

Illyriae multitudinis dominus Philippus. V, 21.

Ion. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως (268.). Ἴωνος τοῦ τῆς τραγωδίας ποιητοῦ μνημονεύοι ἂν νῦν ὁ δῆτωρ, ὃς ἦν Χίος μὲν γένος, υἱὸς δὲ Ὀρθομένους, ἐπὶ κλησὶν δὲ Ξούθου. ἔγραψε δὲ μέλη πολλὰ καὶ τραγωδίας καὶ φιλόσοφόν τι συγγραμμα τὸν Τριαγμὸν ἐπιγραφόμενον, ὃ περὶ Καλλίμαχος ἀντιλέγεσθαι φησιν ὡς Ἐπιγένοισι ἐν ἐνίοις δὲ καὶ πληθυντικῶς ἐπιγράφεται Τριαγμοί, καθὰ Δημήτριος ὁ Σιγῆσιος καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς. ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τὰδε, Ἀρχὴ ἥδε μοι τοῦ λόγου. πάντα τρία καὶ πλέον οὐδὲ ἔλασσον. τούτων τῶν τριῶν ἐνὸς ἐκάστου ἀρετὴ τριᾶς, σύνεσις καὶ κράτος καὶ τύχη. (Harp.)

Ionae coloni Atheniensium, Persia infestissimi, tamen a Lacedaemoniis his sunt traditi et ab Atheniensibus abstracti. IV, 122. Sunt laudandi, quod eos diris devoverint, qui templorum a Persis crematorum aliquot instaurarent aut in iisdem fundamentis exaedificarent. IV, 156.

Ionía. (Ἰωνία χώρα καὶ Ἰωνίας πόλεις ἰά, Ἐφεσος, Ἀνδρουκλος, Μίλητος, Μυοῦς, Κλαζομεναί, Χίος, Σάμος. Harp.). Inde maxima pars classis est secuta ad Cyprum. IV, 135. Ibi exercitus esse collocandum dicit IV, 165. Samus praestans in Ionía. XV, 108.

Iphicrates crimen recepit de rebus gestis c. Timotheo et absolutus est 354. a. Chr. XV, 129.

Isocrates (ὁ Ἀθηναῖος ἐγεννήθη μὲν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκτῆς Ὀλυμπιάδος (a. Ch. n. 436.) ἀρχοντος Ἀθήνησι Λυσιμάχου [Μυρρινουσίον. ψ.], πέμπτῳ πρότερον ἐτεῖ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, δυοὶ καὶ εἴκοσιν ἔτεσι νεώτερος Λυσίου [πρεσβύτερος δὲ Πλάτωνος ἐπτά. ψ.], Dion. et Pseudoplatarch. Θεοδώρου [τοῦ Ἐρχιέως. ψ.] τοῦ ἀνλοποιοῦ ἐγένετο παῖς, Ἡδυντὸς μητρός. Anonym. et Pseudopl. Ἀδελφοί δ' αὐ-

τῷ ἐγένοντο Τίσιππος καὶ Θεόμνηστος καὶ Θεόδωρος. Suid.). Pater eam ita studiose educavit, ut inter aequales et condiscipulos clarior etiam et nobis esset quam postea inter cives. XV, 161. (Γενόμενος δ' ἀκουστῆς Προδίκου τε τοῦ Κεῖου καὶ Γοργίου τοῦ Λεοντίου καὶ Τισίου τοῦ Συρακουσίου, τῶν τότε μέγιστον ὄνομα ἐν ταῖς Ἑλλήσιν ἐχόντων ἐπὶ σοφίᾳ, ὡς οἱ τινες ἰστοροῦσι, καὶ Θηραμένους τοῦ δῆτορος, ὃν οἱ τριακόντα ἀπέκτειναν, — a. Ch. n. 404. — δημοτικὸν εἶναι δοκοῦντα — [τὸν σὺλ λαμβανομένον ὑπὸ τῶν τριακόντα καὶ φυγόντος ἐπὶ τὴν Βουλαίαν ἐστίαν, ἀπάντων καταπεπληγμένων, μόνος ἀνέστη βοηθῆσαν. ψ.], Dion. et Pseudoplat. μαθητῆς ἐγένετο φιλόσοφον Σωκράτους. [ἐλυπήθη δὲ οὐ μετρίως ἐπὶ τῷ Σωκράτει θανάτῳ καὶ μελανειμονῶν τῇ νύτῃ, ῥαίᾳ προήλθε. ψ.] Anonym. et Pseudopl. νέος δὲ ὢν ἐδόκει διοίσειν τῶν περὶ Λυσίου τὸν δῆτορα πρὸ αὐτοῦ γενομένων· καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ (278.) Σωκράτην λέγοντα ποιήσας οὕτω νέος μὲν ἐτι, ὦ Φαίδρε, Ἰσοκράτης, ὃ μέντοι περὶ αὐτοῦ μαντεύομαι εἰπεῖν ἐθέλω· δοκεῖ γάρ μοι αἰώνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίου εἶναι [λόγους τὰ τῆς φύσεως· ἐτι δὲ ἤθει γεννικωτέρῳ κενεράσθαι. Ὡστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θανάμαστόν, προΐούσης τῆς ἡλικίας, εἰ περὶ αὐτοὺς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἢ παιδῶν διενήκοι τῶν πάποτε ἀψαμένων λόγων· ἐτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρησθαι ταῦτα, ἐπὶ μείζῳ δὲ τις αὐτὸν ἄγχι ὀρεῖθειοτέρα. φύσει γάρ, ὦ φίλε, ἐνεστί τις φιλοσοφία τῇ τοῦ ἀνδρός διανοίᾳ. Πλ.] Anonym. et Plato.). Amisiss in bello contra Lacedaemonios cunctis facultatibus mederi coepit rebus suis et aliquorum esse magister. XV, 162. (σχολῆς δὲ σοφιστικῆς ἡγεῖτο, ὡς

νές φρασι, τὰ πρῶτα ἐπὶ Χίου, τὰς ἔχων ἐννέα. Photius.) Pri-
eum accesserunt Eunomus et Ly-
s et Callippus, post hos Onetor,
s, Philonides, Philomelus, Char-
es, quos omnes civitas aureis co-
ronavit. XV, 93—94. Fuit etiam
et magister Timothei. XV, 102.
II, 8. (Ἠκροάσαντο δὲ αὐτοῦ
τε πολλοί, ὥς καὶ εἰς ἑκατὸν
ἔσαι, καὶ δὴ καὶ Τιμόθεος
ωνος· μεθ' οὗ καὶ πολλὰς
πόλεις τὰς πρὸς Ἀθηναίους
λάς συνετίθει, αἱ τὸν Τιμό-
ἐπεγράφοντο (a. Ch. n. 375.).
ἐκείνος ταλάντω αὐτὸν ἔδω-
ο. Γεγόνاسι δὲ αὐτοῦ ἀκροα-
αὶ Ξενοφῶν ὁ Γρύλλον καὶ
μπος ὁ Χίος καὶ Ἐφορος ὁ
ίος· οὗς καὶ ταῖς ἱστορικαῖς
αφαιρὸς προντρέψατο χρήσα-
πρὸς τὴν ἑκάστου φύσει
γως καὶ τὰς ὑποθέσεις τῆς
ας αὐτοῖς διανεμόμενος.
οὔτοις καὶ Ἀσκληπιάδης, ὃς
αγῶδοιμένα συνεγράψατο·
κτῆς δὲ ὁ Φασηλῆτης, καὶ
ὑστερον τραγῳδίας συντα-
ος. Ἀλλὰ καὶ Λαοδάμας ὁ
ίος καὶ Λάκριτος ὁ νομοθε-
Ἀθηναίους. [Ἔσχε δὲ μαθη-
αλλοὺς μὲν, τοὺς δὲ εὐδοκί-
ας καὶ ἐπιφανεῖς τοῦτους,
μπον, Ἐφορον, ὧν καὶ ἱστο-
έρονται, Περίδην, Ἰσαῖον,
ργον, οἵτινες εἰσὶ τῶν δέκα
ων τῶν κριθέντων τε καὶ
νωσκομένων, εἰτα Φίλισκον,
άτην ὁμῶννυμον αὐτοῦ, Θεο-
ν, Ἀνδροτίωνα, τὸν τὴν Ἀτ-
γραψάντα, καθ' οὗ καὶ ὁ
ιδένης ἔγραψε, καὶ Πύθωνα
υζάντιον, τὸν δῆτορα Φιλίπ-
ην.] Phot. et Anon.) Divitias
actus invidiam excitavit. XV, 4.
4. Nam non solum privatos ho-
discipulos habuit, sed rhetores,
reges et tyrannos, omnino plures,
omnes reliqui rhetores. XV, 30.
indicat ipse se plura bona sibi

comparasse quam Gorgiam ib. 158., quae
tamen ab externis potissimum accepit et a
Nicocle. XV, 39, 40. Τπόθ. 2. (Ἐλάμ-
βανε δὲ χρήματα ἀμύπολλα ὑπὲρ
τῆς διδασκαλίας, παρὰ μὲν τῶν
πολιτῶν οὐδέν, ὥσπερ γίγας τοῦτο
κατατιθέμενος καὶ τροφῆα κατα-
βάλλων τῇ πατρίδι, παρὰ δὲ τῶν
ξένων χιλίας δραχμὰς. Anon.) Erat
ea de causa inter mille et ducentos il-
los, qui tributum militare conferebant
una cum filio, et ter trierarchia est fun-
ctus, ceteris etiam ministeriis sumtuosis
gestis et pulcrius, quam leges iubeant.
XV, 145. (Εὐπόρησε δ' ἱκανῶς, οὐ
μόνον ἀργύριον εἰσπραττεται τοῦς
γνωρίμους, ἀλλὰ καὶ παρὰ Νικο-
κίους τοῦ Κυπρίων βασιλέως, ὃς
ἦν υἱὸς Εὐαγόρου, εἰκοσι τάλαντα
λαβὼν ὑπὲρ τοῦ πρὸς αὐτὸν γα-
φέντος λόγου· ἐφ' οἷς ψευνηθῆναι
τοῖς προεβλήθη τριηραχίαι, καὶ
δὲς μὲν ἀσθένειαν σκηψάμενος διὰ
τοῦ παιδὸς παρητήσατο· τῇ δὲ
τρίτῳ ὑποστάς ἀνῆλθον σὺν ἑλί-
γα. Pseudopl.) Quam vitae finis prope
ei instabat, facultatum permutatio ob tri-
erarium instruendum munus ei esse facta
et per Lysimachum ea de re iudicium
constat. XV, 4, 14. Antea enim sum-
quam erat in iudicium vocatus, neque
in praetoribus, neque apud arbitrum ap-
paruit XV, 27., quia neminem laesit, XV,
33. (Αὐτοῦ δ' ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ συν-
έστησαν αὐτῷ ἀγῶνες· πρότερος
μὲν εἰς ἀντίδοσιν προκαλεσάμενον
αὐτὸν Μεγακλείδου, πρὸς ὃν οὐκ
ἀπῆντησε διὰ νόσον· τὸν δὲ υἱὸν
πίμπας Ἀφαρέα (a. Ch. n. 375.) ἐνέ-
κησε. Δεύτερος δὲ Λυσισμάχου ἀν-
τὸν προκαλεσάμενον περὶ τριηραχο-
χίας εἰς ἀντίδοσιν· ἡτήθητε δὲ
τὴν τριηραρχίαν ὑπέστη. Pseudopl.)
Nam sophistae et alii oratores ei invi-
debant, quia sapientiores se obiecta-
toribus profitebatur et plures discipulos
habebat, etiam civitati Atheniensium non
adulari sed illam oblungare solebat. XII,
5. Epp. II, 22, IX, 15. Erat autem ad
capessendam rempublicam omnium civium
minime a natura instructus, voce et au-
dacia carens, et ingento praeditus, quod

ad bene sentiendum et cogitandum valebat, sed ad res gerendas infirmus neque ad eloquentiam satis aptum et ad dicendum in magna hominum frequentia prorsus ineptum erat. V, 81. XII, 9. 10. Epp. I, 9. VIII, 7. His igitur omnibus destitutus ad sapientiae studium deque Graeciae statu regumque et rerum-publicarum negotiis scribendum confugit. XII, 11. Orationes conscripsit Atheniensium civitati totique Graeciae utilia suadentes, ornate copioseque compositas. XII, 2. Non destitit Graecos ad concordiam et expeditionem in Asiam excitare. XII, 13. et plures de libertate Graecorum conscripsit orationes, quam omnes Graeci oratores. Ep. VIII, 7. Adolescentes ad virtutem et patriae defensionem est adhortatus Atheniensium maiores laudibus extollens, ut nemo alius, quum in aliis orationibus, XV, 67., tum in Panegyrico, XV, 60. 61. (Τίς γάρ οὐκ ἂν γένοιτο φιλόπολις τε καὶ φιλόδημος; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπιτηδεύσειε τὴν πολιτικὴν καλοκαγαθίαν, ἀναγκοὺς αὐτοῦ τὸν Πανηγυρικόν; ἐν ᾧ διεξιὼν τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετάς, φησὶν, ὥς οἱ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσαντες ἀπὸ τῶν βαρβάρων οὐ τὰ πολέμια δεινοὶ μόνον ἦσαν ἀλλὰ καὶ τὰ ἥθη γενναῖοι καὶ φιλοτίμοι καὶ σώφρονες· οἳ γε τῶν μὲν κοινῶν μᾶλλον ἐφροντίζον ἢ τῶν ἰδίων, τῶν δ' ἄλλοτριῶν ἤττον ἐπεθύμουν ἢ τῶν ἰδνῶν· καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὐ πρὸς ἀργύριον ἔκρινον ἀλλὰ πρὸς εὐδοξίαν· μέγαν οἴομενοι τοῖς παισὶ καταλείπειν πλοῦτον καὶ ἀνεπίφθονον, τὴν παρὰ τοῖς πλήθει τιμὴν. Κρείττονα δ' ἡγοῦντο τὸν εὐσχήμονα θάνατον ἢ τὸν ἀκλεῆ βίον· ἐσκόπουν δ' οὐχ ὅπως οἱ νόμοι καλῶς καὶ ἀκριβῶς αὐτοῖς ἔξουσιν, ἀλλ' ὥς ἡ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων μεριότης μηδὲν ἐκβήσεται τῶν πατρίων· οὕτω δ' εἶχεν αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτίμως καὶ πολιτικῶς, ὥστε καὶ τὰς στάσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, πότφοι πλείω τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιήσουσιν, οὐχ οὔτινες ἐτέ-

ρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν τοὶ ἄρξουσι· τῇ δ' αὐτῇ προθυμῳόμενοι καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδι τῷ θεραπεύειν προσήγοντο τὰς λείας, καὶ τῷ πεῖθειν τὰς εὐεργεσίαις μᾶλλον ἢ τῷ βιάσασθαι τὸν ὅπλοις κατεῖχον, πιστοτέροις χρεόμενοι τοῖς λόγοις ἢ νῦν τοῖς τοῖς, καὶ ταῖς συνθήκαις ἀξιούτων μᾶλλον ἐμμένειν ἢ ταῖς ἀνάγκαις· τοιαῦτα δὲ περὶ τῶν ἡττόνων οὐντες γινώσκειν, οἳ περὶ αὐτῶν τοὺς κρείττους ἂν ἡξίω φρονεῖν· οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι τὰς γνώμας, ὥς ἰδίᾳ μὲν ἔχοντες τὰς ἐκτῶν πόλεις, κοινῇ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦντες. Dion.) Quam orationem hac ipsa causa et invidi et obrectatores imitatur. V, 11. (Συνέθηκε μέντοι Πανηγυρικόν, οἱ μὲν ἔτεσι ἡ δέκα, οἱ δὲ ἐπὶ τοῖς ἔτεσι καίτοι γε Γοργίου τοῦ Λεοντοῦ καὶ Ἀνσίου τῶν ἐνθυμημάτων ἐπιχειρημάτων μικροῦ μετακαθέστηκε καὶ μετάθεσις ὁ Πανηγυρικός Ἰσοκράτους λόγος. Διαψαί δ' ἂν τις οἰήθῃ μακροτέρω χρόνον τοῦ Πανηγυρικοῦ πεδρευόντα τὸν ῥήτορα τῇ συνθέσει διὰ τὸ τῆς λέξεως κατεσκευασμένη καὶ περιττὸν καὶ διὰ τὴν εἰς ἀβειαν τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴν δὴ καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους συνθήκης. Ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν καὶ περὶ ὁδῶν ἐπὶ τοσοῦτον ὀβεία ἰκανὴ καταναλωσάσα χρόνῳ Μάλιστα δὲ αὐτῷ ἡ τῶν πρῶτων εὗρεσις καὶ διοίκησις τῇ σαύτην ἀσχολίαν ἐνεποίησε· τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἐπιχειρήματα ὁ λόγος οἰκονομούμενος ἀπαιτεῖται, εἰ τις ἐπιμελῶς καὶ ἕκαστον μέρος ἐπισκέψοιτο, εἰσει συντελεσθῆναι πολλοῦ δεῖ χρόνον. Διὸ καὶ πολλὰς παραέσχε τῶν κριτικῶν διατιμὴν καὶ ἐκτῶν, διαφωνίαν

ἀλλήλους, τῶν μὲν ἐμβαδυν-
ων τῇ μελέτῃ καὶ διασκέψει
ὄγον, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπιπό-
την ἀνάγνωσιν ποιουμένων·
δ' εἰπεῖν καὶ διότι τοῖς μὲν
φύσιν εὖ ἔχουσαι πρὸς τὰς
αἰσ, τοῖς δὲ ὁ ἐλαττούμενος
νόσκει λόγος. Photius.) Eadem
e caritate instigatus est aetate iam
tus de Graecis reconciliandis ino-
que Persis communi Graecorum
scribere in oratione ad Philippum.
et squ. 16. Ep. III, 2. Idem se-
epistolis ad Philippum scriptis
II. et III.). Omnino non desit bel-
rere cum Persis idoneos viros ad
tando. V, 130. Qua de caussa
epistolam ad Dionysium tyrannum
V, 81. et Epist. I. Nunquam ope-
dit orationibus ad ostentationem
sitis. Ep. VI, 5. neque oratt. fo-
XV, 38. XII, 1. Tamen a civibus
et neglectus XII, 11. et inde, quum
esset confectus, morosus factus et
us XII, 8., quamquam neque glo-
stitutus erat et sanitatis insignis
s et animi particeps XII, 7., ita
ginta esset natus, quum epistolam
scribebat. Ep. IX, 16. Etiam
am quartam et sextam aetate se-
ripit. Epp. IV, 13. VI, 6. item
em ad Philippum scriptam V, 1.
et Evagoram IX, 73. et oratio-
Permutatione anno aetatis octo-
secundo XV, 9., voluitque hanc
em vitae et animi esse. XV, 7.
enaici autem scribendi initium fe-
os nonaginta quattuor natus XII,
neque absolvit nonaginta septem
habens, quum triennium morbo
set. XII, 267. et sqq. Nam quin-
nonaginta annos natus in mor-
cidit periculosissimum, qui vere-
nominari nequit, cum eoque ipsum
im confluit. XII, 267. (Ἐτελεύτα
ιον ἐπὶ Χαιρωνίδου ἀρχον-
λίγαις ἡμέραις ὕστερον τῆς
ιρωνείας μάχης (a. Ch. n. 338.),
δέοντα βεβιωκὸς ἑκατὸν ἔτη,
χρησάμενος ἅμα τοῖς ἀγα-
ῆς πόλεως συγκαταλῦσαι τὸν
βίον, ἀδῆλον ἔτι ὄντος, πῶς
ται τῇ τύχῃ Φίλιππος παρα-
τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχήν.
ἀποκαρτερήσας δ' ἔτελεύτη-

σεν, ὡς μὲν Δημήτριός φησιν, ἐν-
νέα ἡμέρας, ὡς δὲ Ἀφαρέως, δεκα-
τέσσαρας. προαναγνοὺς δὲ τοὺτους
τοὺς στίχους ἔτελεύτησεν, ἐκ τριῶν
δραμάτων Εὐριπίδου.

Λαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων
πατήρ.

Σιδώνιον ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκ-
λιπών.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν
μολών.

δηλῶν ἐκ τούτων ὡς ὅτι, ὥσπερ
ἐκεῖνοι, βάρβαροι ὄντες, ἐλθόντες
εἰς τὴν Ἑλλάδα κατέσχον αὐτῆς,
οὕτω καὶ τέταρτός τις οὗτος ἀνε-
φύη δεσπότης τῆς Ἑλλάδος ὁ Φί-
λιππος. Anon. Ἐτάφη δὲ μετὰ τῆς
συγγενείας πλησίον Κυνοσάργους
ἐπὶ τοῦ λόφου ἐν ἀριστερᾷ αὐτοῦ
τε καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Θεόδωρος
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ταύτης τε ἀδελ-
φῇ, τηθῆς τοῦ ῥήτορος, Ἀνακὼ καὶ
ὁ ποιητὸς υἱὸς Ἀφαρέως καὶ ὁ ἀν-
επιὸς αὐτοῦ Σωκράτης, μητρὸς
Ἰσοκράτους ἀδελφῆς Ἀνακὼς υἱὸς
ὦν, ὃ τε ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμώνυ-
μος τοῦ πατρὸς Θεόδωρος καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ, τοῦ ποιηθέντος αὐ-
τῶ παῖδες Ἀφαρέως, ἡ τε γυνὴ
Πλαθάνη, μήτηρ δὲ τοῦ ποιητοῦ
Ἀφαρέως. — νέον μὲν ὄντα μὴ γῆ-
μαι, γηράσαντα δὲ ἑτάρα συνεῖναι
(a. Ch. n. 384.), ἡ ὄνομα ἦν Λαγί-
σκη, ἐξ ἧς ἔσχε θυγάτριον, ὃ γε-
νόμενον ἑτῶν δώδεκα πρὸ γάμων
ἔτελεύτησεν. Ἐπειτα Πλαθάνην
τὴν Ἰππίου τοῦ ῥήτορος γυναῖκα
ἠγάγετο τρεῖς παῖδας ἔχουσαν, ὦν
τον Ἀφαρέα, ὡς προείρηται, ἐποι-
ήσατο· ὃς καὶ εἰκόνα αὐτοῦ χαλ-
κῇν ἀνέθηκε πρὸς τῷ Ὀλυμπίῳ
ἐπὶ κίονος καὶ ἐπέγραψεν·

Ἰσοκράτους Ἀφαρέως πατρὸς εἰ-
κόνα τήνδ' ἀνέθηκε

Ζηνὶ, θεοῦς τε σέβων καὶ γο-
νέων ἀρετήν. —

Ἐπὶ μὲν οὖν τούτων τράπεζαι

ἐπῆσαν ἔξ, αἱ νῦν οὐ σώζονται. Αὐτῷ δ' Ἰσοκράτει ἐπὶ τοῦ μνήματός ἐπὶ τῶν κίων τριακόντα πηχῶν, ἑφ' οὐ σειρὴν πηχῶν ἑπτὰ συμβολικῶς, ὅς νῦν οὐ σώζεται. Ἦν δὲ καὶ αὐτοῦ τράπεζα πλησίον, ἔχουσα ποιητὰς τε καὶ τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ Γοργίαν εἰς σφαῖραν ἀστρολογικὴν βλέποντα, αὐτὸν τε τὸν Ἰσοκράτην παρεστῶτα. ἀνίσταται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἐλευσίνι εἰκὼν χαλκῇ ἔμπροσθεν τοῦ προστώον ὑπὸ Τιμοθέου τοῦ Κόνωνος καὶ ἐπιγέγραπται.

Τιμόθεος φίλίας τε χάριν, ξενίην τε προτιμῶν

Ἰσοκράτους εἰκὼ τήνδ' ἀνέθηκε θεαῖς.

Λαοχάρους ἔργον. Pseudopl.) Usus autem est praeter Timotheum familiaritate Cononis et Diophanti Epist. VIII, 8. [et Hipponici. I, 2. et Τρόθ. I.] et Iasonis et Polycaei. Ep. VI, 1. Habuit nepotes Apharei liberos. Ep. VIII, 1.

Isthmus ὁ κατὰ Κόρινθον τόπος. (Bekk. Anecd. 265.) Eum Peloponnesii muro intercludebant. IV, 93. Lacedaemonii per Timotheum eo redacti, ut nullus eorum exercitus per Isthmum proficisceretur. XV, 110.

Italia. Eius regnum Athenienses affectasse dicuntur (Locros enim vicerunt a. Ch. n. 426.) VIII, 85. Lacedaemonii ibi respublicas abrogarunt. VIII, 99. Erat tempore Panegyrici devastata. IV, 169.

L.

Lacedaemon ad maximas Graecarum urbium est referenda IV, 64. cum Argis et Messena prima in Peloponneso. XII, 253. Fruitur gloria antiqua VI, 12. et quod huic gloriae convenit, faciendum. VI, 90. 109. Misit ad bellum Troianum Menelaum. XII, 72. Helena a Theseo inde rapta X, 19. post eius descensum ad inferos huc rediit. X, 39. Spartani iure eam possident. VI, 16. Nam Herculis posterii, maiores eorum, qui nunc Lacedaemone regnant, eam occuparunt IV, 61. XII, 254. aut ab Hercule acceperunt. VI, 18. Regna haec ibi valde sunt honorata. VIII, 142. Thebani huc legatos misisse dicuntur XIV, 29.

Lacedaemonii origine Dores quomodo in Peloponneso conserderint et maxima

terra sint potiti et Messenam acceperint VI, 16. 24. XII, 45. 177. quam tempore Archidami postquam occupaverunt VI, 23. ultra quadringentos annos possident. VI, 26. Est iis ab oraculo assignata. VI, 31. Eam everterunt, quamquam de Graecis optime meritam. XII, 91. Omnino ex quo in Peloponnesum venerunt, nihil potius habuerunt, quam ut omnibus Graecis imperarent. XII, 98. 117. 228. Occupata Peloponneso factionibusque ortis plebem in servitutem redactam circa se in vicinia collocarunt atque ei exiguum agrum dederunt. XII, 177. et sq. Posteris contra Herculis regiam dignitatem dederunt V, 33. quos venerantur. V, 80. Ep. II, 6. A principio cum finitimis bella gerunt. V, 51. et omnes in Peloponneso civitates invaserunt. XII, 45. 228. Hinc Argivi, Messenii et Megalopolitae iis sunt infesti V, 74. neque cum Argivis et Thebanis in amicitiam possunt redire V, 39. quos ut conciliet Philippus, suadet orator V, 30. Ep. III, 2. Boeotiam vastare conati sunt. V, 43. Thebanis insidias struxerunt VIII, 98. et cum iis, qui ipsis serviebant, XIV, 30., bellum gesserunt XIV, 27. et eorum arcem occuparunt. XIV, 19. Gloria a maioribus tradita per septingentos annos salva permansit. VI, 12. Celebratae sunt pugnae eorum ad Thyreas et Dipaeam VI, 99. et ad Thermopylas IV, 90. 91. V, 147. 148. VI, 93. XII, 187. 189. Omnino Asiam et Europam tropaeis impleverunt. VI, 52. 54. Victi tamen sunt per Cononem ad Rhodum (Cnidum) V, 63. 64. 129. VII, 65. IX, 54. 56. 69. XIV, 41. XV, 109. qui iis imperium eripuit IV, 154. XV, 110. et ad Leuctra VIII, 58. XII, 58. et a Persis trium annorum spatio regno privati V, 99. IX, 64. utia Thebanis oppressi. XII, 58. Nam media in urbe de liberis et uxoribus cum Thebanis et Peloponnesiis pugnare sunt coacti V, 48. et timent Thebanorum novam incursionem. V, 49. Incusantur, quod Graecos Persis subiecerint iisdemque durius imperaverint. IV, 117. 122. XII, 59. 103. 104. 106. Nam socios suos miseros esse et Persam viribus Graecorum regnum suum firmare patiuntur, nunc monarchias faventes. IV, 125. 129. Mantinensium urbem everterunt, Cadmeam cepervunt, Olynthios et Phliasios expugnaverunt, Amyntae, Dionysio et Persarum regi operam navarunt. IV, 126. Cyprii se iis dederunt. IV, 135. Bellum inferunt tantum non singulis diebus Graecis, cum barbaris aeterna societate inita. IV, 128.

Asiam regis Persarum esse concesserunt IV, 137., auctores pacis Antalcidae, cuius condiciones afferuntur VIII, 16. 67. 68. Omnino Persae amicitiam sectantur. V, 42. Ep. II, 6. Idem faciunt eorum socii. IV, 142. Post victoriam ad Aegus flumen Decemviro cuique urbi praeficiunt maxime molestos XII, 66. 68., et plures civitates everterunt. XII, 70. Plataeenses de Graecia optime meritos in Thebanorum gratiam expugnaverunt XII, 92. 93. 208. XIV, 11. 26. 45. in Thebanorum gratiam etiam Athenienses perdidērunt XIV, 62. sed tamen prohibuerunt, ne Athenae everterentur. XIV, 30. Bello Peloponnesiaco, quo Isocrates sua amisit XV, 161., populum in Piraeo includunt, XVIII, 47. 49. Deceliam muniunt VIII, 64. domini facti Atheniensium VII, 65. 69., qui centum talenta ab iis contra populum sunt mutuati, quo facto, ut solutio fieret, populus decrevit. VII, 68. Denique pax est facta, XVIII, 29. Sunt cum Atheniensibus conciliandi. IV, 188. Notatur eorum pigritia et cupiditas habendi. XI, 20. Eorum gymnasia et exercitia tamen sunt optima. XII, 217. XV, 298. Hinc etiam in Olympiis sunt insignes. VI, 95. Ipsi equos alunt VI, 55. negligunt tamen agriculturam et artes. XII, 46. Item eorum democratia est optima. VII, 61. Nam optime rempublicam administrant, domi sub imperio paucorum, militiae sub rege. III, 24. Sunt Aegyptiorum civitatis statum ex parte imitati. XI, 17. Ab Aegyptiis enim petierunt et concoenationes et ut militum nemo sine venia magistratuum abeat (καὶ γὰρ τὸ μηδὲν αὐτῶν μαζίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν. *Isokράτους ἐν Βουσίριδι* (18.). *περὶ Λακεδαιμονίων ταῦτα λέγοντος φητέον, ὅτι καὶ οἱ τὰς Λακεδαιμονίων πολιτείας γεγραφότες τὰ ὁμοία εἰρήκασιν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὐκ ἐξείναι φησιν ἀποδημεῖν τὰς Λακεδαιμονίους, ἅπως μὴ ἐθίζωνται ἄλλων νόμων εἶναι φίλοι. τοῦ μέντοι Ἰσοκράτους τοὺς μαχίμους μόνους λέγοντος κωλύεσθαι ἀποδημεῖν οἱ περὶ Ἀριστοτέλην τοὺς*

πάντας Λακεδαιμονίους φασίν. Harp.). Eorum forma imperii similis est exercitui bene instituto VI, 81. ita ut etiam eorum maiores non multitudine copiarum sed virtute sedes in Peloponneso occuparent VI, 82. VII, 6. 7. et ipsi nunquam vincerentur duce rege e familia Archidami. VI, 111. Operam igitur dare debent, ne quid hac gloria indigni committant. VI, 91. Quoniam virtute sua de Graecis sunt bene meriti IV, 73. VI, 52. cum Atheniensibus, quibuscum comparantur XII, 24. 112. 189. 238. XV, 77. et per quos Graeci iis benevoli sunt facti XV, 318., aemulati sunt IV, 85. et cum iis, qui de Lacedaemoniorum maioribus optime erant meriti IV, 61. 65., principatum obtinuerunt IV, 16. et putaverunt principatum sibi antiquitus deberi. IV, 18. VI, 110. Imperium denique terra marique acceperunt. VII, 7. VIII, 107. XV, 57. XVII, 36. Ep. I, 8. At Graecis invisi facti V, 86. 95. quippe qui eos sub Decemviris male et crudeliter tractaverint. XII, 67. 68. 90. 117. accepto maritimo et terrestri imperio prae fastu ac superbia in servitutem paene inciderunt VIII, 95 — 106. 116. IX, 68. XII, 158. XV, 64. et principatum amiserunt V, 40. 47. 104. VII, 7. 69. VIII, 58. XII, 52. XV, 307. quem vix decem annos tenuerant. XII, 57. Solent igitur a multis temere laudari. XII, 109. 200. 216. Isocrates contra apte de iis scripsit. XII, 249. Originem omnium calamitatum suarum consecuti sunt cum imperio maritimo, quod iis Alcibiades probaverat. V, 59. 60. XVII, 36. Ep. I, 8. Hic enim ad eos confugit XVI, 9. et eos rationem belli gerendi docuit. XVI, 11. Postea tamen ei succensebant XVI, 40., qui socios et Persas abalienavit. XVI, 15. 20. Phoenices naves auxilio mittunt. XVI, 18. Archidamus rex eorum. Ep. IX, 18. De colonia Cyrenaica eorum V, 5. *Laches* archon. *Ἰππόδ.* 11. *Laconica*. Persae in eam descenderunt. IV, 119. Eius urbs Therapnae. X, 63. *Laomedon*. Contra cum Hercules expeditionem suscepit. IX, 16. *Lapithae*. Theseus cum iis iunctus contra Centauros pugnavit. X, 26. *Leda* sub specie orloris a Iove amata. X, 59. Liberi eius. X, 16. *Leontinus* Gorgias. XV, 155. *Leucani*, ignobilis gens. VIII, 50. *Leuctra* (*Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος. ἔστι δὲ χωρίον Βοιωτίων περὶ Θεσπιάς.* Harp.). Pugna

ibi commissa a. Ch. n. 371. V, 47, VI, 10, VIII, (58.) 100. XV, 110. Τπόθ. 8, 8, 14.

[*Ληξιαρχικὸν γραμματεῖον*. *Λίσχνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου* (18.), εἰς ὃ ἐνεγράφοντο οἱ τελεωθέντες τῶν παίδων, οἷς ἐξῆν ἡδὴ τὰ πατρῶα οἰκονομεῖν, παρ' ὃ καὶ τοῦνομα γεγονέναι, διὰ τὸ τῶν λήξεων ἄρχειν· λήξεις δ' εἰσὶν οἱ τε κληροὶ καὶ αἱ οὐσαί, ὡς καὶ *Λείναρχος ἐν τῇ α' καθ' Ἡγελόχου συνηγορίᾳ ὑπὲρ ἐπικλήρου*. Harp. VIII, 88.]

Libya, mater Busiridis, filia Epaphi. XI, 10.

Libya terra. Τπόθ. 11.

Lochites. De verberibus ab eo indictis XX, 1. 5. 22. Hinc orat. XX, fortasse 402. a. Ch. n. contra eum scripta et habita est.

Lyceum (*Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους*. ἐν τῶν παρ' Ἀθηναίοις γυμνασίων ἐστὶ τὸ Λύκειον, ὃ Θεόπομπος μὲν ἐν τῇ κα' Πεισίστρατον ποιῆσαι, Φιλόχορος δ' ἐν τῇ δ' Περικλέους φησὶν ἐπιστατούντος αὐτὸ γενέσθαι. Harp.). Sophistae in eo Homerum recitabant. XII, 18, 33. (*Ἰσοκράτης* — διατριβὴν εἶχε πρὸς τῷ Λυκείῳ τῷ γυμνασίῳ. Anon. Vit. Isocr.)

Lycia a nemine Persarum expugnata. IV, 161. Thrasylochus huc navigans mortuus. XIX, 40.

Lycurgus, Spartanorum legislator, imitatus est tantum Atheniensium praeae administrationis formam, democratiam aristocratia (oligarchia) temperatam. XII, 152, 153.

Lydia. Thibron eam vastavit. IV, 144. A Persis est defectura. IV, 163. Circa eam exercitus est a Graecis collocandus. IV, 165.

Lysander (ὄνομα κύριον. *Λακεδαιμονίων ναύαρχος*. Harp.), felix magis quam bonus dux. XV, 128. Athenas oppugnans interdixit, ne quis Atheniensibus frumenta importaret. XVIII, 61. Catalogus eius. XVIII, 6. XXI, 2. Alcibiadem e medio tollere studebat. XVI, 40.

Lysias c. Isocr. comparatus. Τπόθ. 16 — 21.

Lysimachus, Isocratis in oratione de

Permutatione adversarius, victum quare in calumniando et accusando. XV, 164. De orationibus Isocratis locutus XV, 14, 16. fecit id, ut ipse lucrum inde caperet, ib. 25. Opprobrio ei veritatis Timothei amicitiam 102. et divitias. 154. Dixit Isocratis disciplina iuvenes corrumpi. XV, 224. 240. 257.

Lysimacho cuidam a Callimacho aureae drachmae extorquentur. XVIII, 7.

Lysitheides, Isocratis discipulus, a populo aurea corona ornatus. XV, 93.

Μ.

Machaon de Isocr. Helena. Τπόθ. 10. *Macedones*. Rex eorum Amyntas IV, 126. VI, 46. et Philippus, qui integerrimos eorum circum se habet. V, 19, 154.

Macedonia. Eam Thessali antiquitus tenebant. V, 20. Caranus hic regno esse potitus. V, 107. Amyntas intra trium mensium spatium totam obtinuit. VI, 46. Nunc Philippus eius rex. V, 66. Periculose est epistolam in hanc terram mittere. Ep. IV, 1.

Magnetes a Philippo subacti. V, 21.

Malea. Lacedaemoniorum classis post victorias a Timotheo reportatas non audebat intra Maleam navigare. XV, 110.

Mantineia. Pugna ibi commissae. Τπόθ. 6.

Mantineenses. Eorum urbem Lacedaemonii pace facta everterunt a. Ch. n. 385. IV, 126, et in vicis redegerunt. *Μαντινέων διοικισμός*. *Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης* (100.) περὶ τῶν *Λακεδαιμονίων λέγων* φησὶν,

„*Μαντινέας διώκισαν*“ καὶ *Ἐφορος ἐν τῇ κ' φησὶν*, ὅτι εἰς ἐκώμας τὴν *Μαντινέων διώκισαν* πόλιν *Λακεδαιμόνιοι*. (Harp.) Cf. Polyb. IV, 27, 6.

Marathon. Pugna ibi commissae. IV, 91. V, 147. VIII, 38. XII, 195. XV, 306.

Massilia. *Ἰσοκράτης μὲν φησὶν ἐν Ἀρχιδάμῳ* (84.) ὡς *Φωκαεῖς* φερόντες τὴν τοῦ μεγάλου βασιλέως δεσποτείαν εἰς *Μασσαλίαν* ἀπώκησαν· ὅτι δὲ πρὸ τούτων τῶν χρόνων ἡδὴ ὑπὸ *Φωκαέων* ὥκιστο ἡ *Μασσαλία*, καὶ *Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ* δηλοῖ. (Harp.)

Medi. Eos Cyrus cum Persarum copulis vicit. IX, 37.

Megalopolitae Lacedaemoniis infestissimi. V, 74.

Megarenses sempiterna pace fruuntur et maximas Graecorum domos possident, quamquam nec terram amplam nec portus nec metalla habentes. VIII, 117. Thebani iis ut vicinis sunt minitanti. V, 53.

Meletus cum Anyto Socratem accusavit. Τπόθ. 11.

Melii. In eorum urbe expugnanda Athenienses sumtus fecerunt. XV, 113. Eorum excidium (a. Ch. n. 416.) iis oblicitur. IV, 100, 110. XII, 63, 89.

Melissus (ἦν ἐπὶ τῶν Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου καὶ Ἐμπεδοκλέους χρόνων. οὗτος ἔγραψε περὶ τοῦ ὄντος καὶ ἀντεπολιτεύσατο δὲ Περικλεί· καὶ ὑπὲρ Σαμίων στρατηγησας ἐναντιμάχθη πρὸς Σοφοκλῆν τὸν τραγικόν, ὀλυμπιάδι ὀδοηκοστῇ τετάρτῃ. Suid.). Probare studuit universum esse unum. X, 3. XV, 268.

Melos. XIX, 21.

Memnon, Aurorae f., Trojanum ad bellum missus. X, 52.

Menecrates ἐγκώμιον iniuria Isocrati tributum. V. Ἀποσπᾶσμ. 1.

Menelaus ob iustitiam et modestiam (XII, 89.) Iovis gener est factus. XII, 72. Uxor eius Helena. XII, 80. Contendit de ea cum Paride X, 51. et est ab ea immortalis factus. X, 62.

Menestheus (filius Iphicratis, Rhamnusius) crimen recepit de pecuniae ratione et est absolutus. XV, 129.

Menexenus. XVII, 9. 12. 13. 14. 21. 23. 31. 45. 49.

Messena ad primas referenda in Peloponneso civitates. XII, 253. Nestor inde ortus. XII, 72. Cresphontis liberi dederunt eam Lacedaemoniis. VI, 31. Quo facto hi eam expugnaverunt. IV, 61. VI, 16. 19. 26. 33. XII, 177. Thebani iis sunt hanc terram erepturi VI, 11. 13. 25. 27. 58. 86. Τπόθ. 6., quod praeter eos nemo conatus est. VI, 30. Neque deerant, qui dicerent Thebanis id esse concedendum. VI, 38.

Messenii cum Lacedaemoniis et Argivis terram diviserunt. XII, 42. 255. Cresphontem interfecerunt. VI, 22. Qua de causa a Lacedaemoniis sunt expugnati VI, 23. 33. et terra sua privati. VI, 70. XII, 91. Viginti tamen annos obsidionem Lacedaemoniorum sustinuerunt. VI, 57. Athenienses iis, qui relictis erant, Naupactum habitandum dederunt. XII, 94. Lacedaemoni eorum terram tempore Archidami quadringentos per annos tenuerunt, quum Thebani eos erant redacturi. VI, 28. Semper erant Lacedaemoniis infesti V, 74. et Philippi obtrectatores dicebant, eum esse illis auxilium laturum. V, 74.

Methymna. Eius imperium Cleommi tenebat. Ep. VII, 8.

[Μέτοικοι: οἱ καταλιπόντες τὰς αὐτῶν πατρίδας καὶ Ἀθήνησιν οἰκήσαντες, οἱ καὶ ἐτέλουν μετοίκιον ἐκάστου ἔτους δραχμὰς δώδεκα. Bekk. Anecd. 281. — VIII, 21.]

Milesium se esse Cittus dicebat. XVII, 51. Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίοις oratio erat Isocrati iniuria tributa. V. Ἀποσπᾶσμ. 1.

Miltiades, f. Cimonis, praeclarus vir. VIII, 75.

Minos Cretensis, f. Iovis, virtute insignis. XII, 205. Sub eius imperio multae turbae de Cycladibus ortae sunt. XII, 43.

Mytilenaei socii Atheniensium in fide manserunt. XIV, 28. Isocrates ad eorum archontes epistolam misit iisque Agonorem commendavit. Ep. VIII.

Mysium agrum Draco vastavit. IV, 144.

N.

[Ναύκληρος: σημαίνει μὲν καὶ τὸν τῆς νεῶς κύριον, σημαίνει δὲ τὸν ἐπιπλέοντα αὐτῇ, ἐφ' ᾧ τὰ ναῦλα λαμβάνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸν τὰ ἐνοίκια τῆς οἰκίας ἐκτέλγοντα. Bekk. Anecd. 282. XVII, 52.]

Naupactus. Huc Messeniorum reliquiae ab Atheniensibus deductae. XII, 94.

Neleus cum filiis praeter Nestorem Herculi boves rapuit et inde ab eo captus et punitus est. VI, 19.

Nemesis a Iove sub oloris specie amata. X, 59.

Neoptolemus, oratio Isocrati iniuria adscripta. V. Ἀποσπᾶσμ. 1.

[Νεώσοικοι: καταγώγια ἐπὶ τῆς θαλάττης ᾠκοδομημένα εἰς ὑποδοχὴν τῶν νεῶν, ὅτε μὴ θαλαττεύοιεν. τὰ νεώρια δὲ ἡ τῶν ὄλων περιβολή. Bekk. Anecd. 282. — VII, 66.]

Nereus, pater Thetidis. IX, 16.

Nestor, filius Nelei, ab Hercule Messenae regnum accepit. VI, 19. Fuit prudentissimus omnium aequalium. XII, 72. 89.

Nicias Euthyno consobrinus (XXI, 9.) ditior, sed non pariter dicendi peritus XXI, 5. ad eos pertinebat, qui sub imperio paucorum debitoribus aes alienum remittere cogebantur. XXI, 13. 14. In *Lysandri* catalogum receptus oppignerauit facultates suas et Euthyno tria talenta custodienda tradidit. XXI, 9. Scripta est ei hac ipsa de causa orat. XXI. contra Euthynum.

Nicoles Cyprius, Salaminiorum rex (IX, 1.), Evagorae filius. III, 42. Patrie funus magnifico apparatu et choris et musica et ludis gymniciis et equorum triumphiisque certaminibus ornavit. IX, 1. Ut imperio positus est, regiam pecuniis vacuam et negotia turbatum eo regnante incidere. III, 31 — 32. 45. Erat enim temperans III, 36. et castus III, 42. 45. et liberalis erga omnes. III, 35. Isocrati, qui apud eum etiam coenavit, *Ἀπόσπ.* III., multa dedit munera XV, 40. (v. s. v. Isocrates). Studebat philosophiae. IX, 78. Ad eum orat. II. est scripta a. Ch. n. 373. II, 1. XV, 67. 71. Non minus eius nomen orat. III. gerit, scripta a. Ch. n. 372., uti videtur, et Evagorae laudatio ad eum postea missa. IX, 73.

Nicomachus, Batensis arbiter. XVIII, 10. 13. 14.

Nilus, Aegypti fluvius, muri instar, qui et munit et alit incolas, opportunus ad derivationes et alia. XI, 12. Busiris eum coegisse dicitur, ut regionem circumfluat. XI, 31.

Ο.

Ochus. *Ἰσίδωρος*. 5. V. Darius Codomanus. *Oedipi* filius Polynices. XII, 169.

Olympia. Convectus ibi ab omnibus celebratur, quia et opes et vires et ingeniorum dexteritates ostentantur. XVI, 32. Lacedaemonii ibi magni habentur. VI, 95. Vocit ibi bigis Alcmaeon XVI, 25. et Alcibiades. XVI, 49.

Olympii vocantur dii datores honorum. V, 117.

Olynthii a Lacedaemoniis obsidentur a. Ch. n. 382. 381. et 380. IV, 126.

Onetor (*Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως* — 93. — . πρὸς τοῦτον ἀνείκοντες γεγραμμένοι Δημοθένους περὶ τῆς ἐξούλης λόγοι. ὅτι δὲ τῶν χορηγησάντων ἦν εἰς, Ἡλιόδωρος περὶ τῶν Ἀθήνησι τριπόδων. Harp.),

discipulus Isocratis, a populo atheniensibus corona ornatus.

Orchomenii. His tributa dare Thebanis aequum erat. XIV, 10.

Oropii Atheniensibus agrum dona XIV, 20.

Oropum Thebani male tractarunt.

Orpheus Busiride aetate posterior tuos ex Orco reduxit. XI, 7. et eorum inprimis calumniator disinterlit. XI, 39.

P.

Paeones Philippus Macedo subegit.

Palladium (ἐπὶ Παλλάδιω· ἡ θεὸς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ κατ' Ἀριστοτέλη (71.). δικαστήριον ἐστὶν οὗτο λούμενον, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης Ἀθηναίων πολιτεία, ἐν ᾧ δικαστὶν ἀκουσίον φόνου καὶ βουλῆς οἱ ἐφέται. ἔσχε δὲ καὶ τὸ δικαστήριον τὴν τοῦ Παλλάδιου ἐμίαν καὶ οἱ δικασταὶ τὴν τῶν ἐντεῦθεν Ἀγαμέμνονος τῶν Ἀργείων σὺν τῷ Παλλὰ προσενεχθέντος Ἀθήναις ἐξ Δημοφῶν ἀρπάξει τὸ Παλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν διωκόντων ῥεῖ. Ἀγαμέμνων δὲ δυσχερὰν κήν τὸν ἀρπάσαντα ἀπαίτε συνίσταται τὸ κριτήριον ἐπὶ Ἀθηναίων, ὃ δὲ Ἀργείων, οὗτος ἐκάλεσαν παρὰ τὸ ἀμφότερον ἐφεσθῆναι αὐτοῖς τὰ τῆς σεως. Harp.). In eo dies dicitur (XVIII, 52).

Panathenaea magna. Δημοσθένης λιππικοῖς. *Λιττὰ* Παναθηναῖα τοῖς Ἀθήνησι, τὰ μὲν κατ' ἑκάστην ἐνιαυτὸν, τὰ δὲ διὰ πεντητητίαν καὶ μεγάλα ἐκάλουν. κρᾶτης Παναθηναϊκῶ — φησὶ „μικρὸν δὲ πρὸ τῶν ἑλῶν Παναθηναίων.“ ἡ γὰρ ἐορτὴν πρῶτος Ἐριχθόνιος φάιστον, καθά φησιν Ἕλληνες καὶ Ἀνδροτίων, ἐκείσερος ἐν θίδος. πρὸς τοῦτον δὲ Ἀθῆναι ἐκάλετο, ὡς δεδηλωκεν Ἰσίδωρος τῶν ἀττικῶν. (Harp.)

henaeus inscribitur orat. XII. rium eius et descriptio. XII, 24. Atheniensium res gestas et laudat. XII, 5. Quomodo differat a ricio. XII, 35. Scribere coepit Ch. n. 342. et finivit 340.

gricus inscribitur orat. IV. Sum- eius XV, 57. Rhetores copiosiores t, auctorem inopiorem. V, 84. adversarii eam admirantur et imi- dent. V, 11. Commem. Ep. III, 6. est a. Ch. n. 350. V. s. v. Isocrates, ἀκὼς, orat. Isocrati iniuria tri- ποσπασμ. 1.

nides unum esse dixit universum. 8.

sius. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ ντιδόσεως — 2. — οτι μὲν φος Παρράσιος, παντὶ δὴ- λόβας δὲ ἐν ἡ περὶ ζωγρά- ιεξέρχεται τὰ περὶ τὸν ἀν- ρησὶ δ' αὐτὸν εἶναι νιδὸν καὶ ἦν Εὐήνορος, Ἐφέσιον δὲ ος. (Harp.)

Pinus cepit. XIX, 18.

is (Ἰσοκράτης *Διγινυτικῶ* 18. *κῦριον*. Harp.) Paro est potitus. (ὄνομα κῦριον, τραπεζίτης. XVII, 4. Eius puer Cirtus. XVII, 51. *iae*, Solis filia, monstri Cretensis X, 27.

ides, qui regem i. e. archontem, a curat, agebat (ἐπὶ τῶν ἰ μετὰ), inimicus Callimachi. XIII, 5. *tus* (Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ ἱμου (53.). τῶν ἐκ Λακεδαί- ἐκπεμφθέντων ἐστὶν οὗτος, τῆς ἀνῆρ, τῶν γεγονότων κα- ς φησι Θεόπομπος ἐν β' Ἐλ- ὶν. Harp.) Chium ab obsidione t.

una dearum, cui quotannis sa- ferunt Athenienses. XV, 249.

aeaci f., mortalis Thetidem im- in matrimonium duxit, quibus Dii ipsi interfuerunt. IX, 16. Pa- illis est factus. IX, 17. Pugna Centauros excelluit. IX, 16.

ardum infelicitis generis felicissi- melaus fuit. X, 62.

nnesiacum bellum commemor. 14.

nnesii. Com Eurystheo in Atti- CRATES. II.

cam irruunt, ut sibi Heraclidae ab Athe- niensibus tradantur. IV, 58. 65. VI, 42. VII, 75. X, 31. XII, 194. Xerxe adve- niente Isthmum muro muniunt. IV, 93. Postea tamen in eodem bello Persico pericula subeunt pudore acti. IV, 97. VII, 75. Lacedaemonii eorum imperium af- fectarunt XII, 50. 98. quamobrem hi oderunt Lacedaemonios V, 49. et una cum Thebanis Spartam evertere student V, 47. 48. Etiam cum Atheniensibus bel- lum gesserunt. XII, 114. Ipsi immunes erant. XII, 69. Inter Peloponnesios, The- banos et Athenienses siti sunt Megaren- ses. VIII, 118.

Peloponnesus, Graeci extra et intra Peloponnesum dividuntur VI, 43. XIV, 57. Pelops huc venit et eius dominus est factus. X, 68. XII, 80. Deinde He- raclidae in eam cum paucis copiis vene- runt et agros eius trifariam dividerunt. IV, 61. VI, 16. 83. XII, 98. 177. 204. 253. Epist. IX, 3. Postea Lacedaemonii eam vexarunt, turbarunt et Eleos, Co- rinthios, Mantinenses, Phliasios, Argivos iniuriis affecerunt VIII, 99. et maximas eius urbes everterunt XII, 70. eaque sunt potius exceptis Argis. VII, 7. XII, 46. 47. 70. 98. 166. 255. Xerxes etiam speravit se capturum esse eam, quum navales Atheniensium copiae suis acces- serint IV, 94. et Persae eam vexaverunt circumnavigantes. IV, 119. Alcibiades ma- ximas eius civitates a societate Lacedae- moniorum abduxit et ad Atheniensium societatem adduxit. XVI, 15. Timotheus eam circumnavigans Corcyram cepit. XV, 109., quae optime est sita inter ci- vitates circa Peloponnesum. XV, 108. Peloponnesi urbes commemorantur VI, 75. Postea Thebani eam liberant VIII, 58. sunt tamen simul civitatibus ejus molesti. V, 53. Plebis conditio omnino misera sub Thebanorum principatu. VI, 64—68. Denique Philippus eam ut subacturus. V, 74. Profectus est huc is, qui orat. XVII. habet. XVII, 13.

Pelops (ὁ Φρύγιος, ἡ δὲ Φρυγία καὶ αὐτὴ τῆς Ἀσίας ἦν, φρυγὼν τὴν ἐπιβουλήν τοῦ Ἰλίου πολεμοῦντος αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἧλ- θεν εἰς Πίσσαν καὶ ὕστερον συμ- πάσης Πελοποννήσου ἐκράτησεν. ἐξ οὗ καὶ Πελοπόννησος ἐκλήθη. Schol.), Tantali f., tota Peloponneso est potitus. X, 68. XII, 80. Eius imperium tamen a nemine est laudatum. V, 144.

[Πελευταίαι: στρατιῶται τινες, πέλτην ἔχοντες. ὁ δὲ πέλτης εἶδος ἐστὶν ὅπλου, ὅσον ἀσπίς, ἔτον οὐκ ἔχουσα. οὐδὲ βοὺς ἀλλ' αἰγὸς ἢ υἱὸς δέρματι περιτεταμένη. Bekk. Anecd. 297. — IV, 115. 141. 144. VIII, 118.]

Penelopes ἐγκώμιον iniuria Isocrati tributum. V. Ἀποσπάσμ. 1.

Pericles, Alcibiadis tutor, educator atque vitae magister XVI, 28., demagogus Atheniensium abstinens fuit et octo millia talentorum in acropolin praeter sacras pecunias congegavit VIII, 126. XV, 307. urbem magnificis aedibus et sacris monumentis ornavit XV, 234. et ob iustitiam et modestiam celebratus Samum cepit. XV, 111.

Perrhaebos Philippus subegit. V, 21.

Persae, antiquissimus et potentissimus populus IV, 67. cui Cyrus imperium acquisivit. IX, 37. Tempore Archidami eorum reges nondum ducentos annos imperarunt. VI, 26. (IV, 178.) Potentia eorum uni monarchicae imperii formae tribuenda. III, 23. Graecis semper insidiantes et inimici fuerunt IV, 155. 183. Nam etiam iis deorum sedes spoliare et comburere sunt ausi. IV, 156. Quot Persarum copiae in Thermopylis fuerint. VI, 100. Devotionibus obstringitur, si quis Atheniensium civium pacem aut amicitiam Persarum expetat. IV, 157. Eorum fortitudo est tamen minime timenda. IV, 145. Nam administrandae civitatis ratio est ignaviae causa. IV, 150. et squ. Sunt molles et enervati homines. V, 124. 125. Tempore democratiae Atheniensium optime constitutae Graecos timentes neque longis navibus intra Phaselidem navigarunt neque cum exercitu intra Halyn descenderunt. VII, 80. At post Atheniensium ad flumen Aegon cladem maris imperium tenuerunt, in Laconicam descenderunt, Cythera ceperunt IV, 119. et eorum rex (Mnemon) totam Asiam a Graecis accepit V, 99. IV, 137. 178. estque tot hominum dominus, quorum numerum videre haud facile est. IV, 127. Est rerum Graecarum arbiter. IV, 120. Persae Graecas urbes partim destruunt partim arces in iis exstruunt IV, 136. 137. et utuntur Graecorum copiis ad Cyprum partim, partim eas obsident. IV, 134. Nam rex Persarum contra Evagoram exercitum misit IV, 141. et in hanc expeditionem amplius quinquaginta millia insumpsit IX, 60. sed decem annos belligerans nihil effe-

cit. IX, 61. 64. Oebus enim eorum quidem sibi urbium dominum 99. 100. Persae in Cyri minoris tione ad ipsam regiam sunt d. 145. 146. 149. Celeberrimi eo Abrocomas, Tithraustes, Pharnagyptum non potuerunt expugnare. 140. Persa a deficientibus Aeg fugatus et derisus. V, 101. In h. diaco Lacedaemonios et Athenios habet, sed Asiaticam classum tremitibus occupari patitur que stipendiis privat. IV, 142. non potuit potiri. IV, 161. Tyrtibus eius est occupata et He Cariae praeses, defecit ibid. 1 fratrem eius quomodo se geare

Perseus, Iovis et Danae filium quattuor aetatibus antefuit *Persicum* bellum erat praec omnium IV, 68., unde hymni et Persici mythi gratissimi. IV, belli ratio et tempus. VI, 4 VIII, 37. 88. 90. XII, 49. XIV, 5 *Persidae*, Heraclidae soli ex VI, 18.

Persis i. e. Persica femina matre in viam abiectum sustulit *Pharnabazus*, clarissimus Persi IV, 140.

Phaselis. Post bellum Persicum intra Phaselidem longis navibus non audebant. IV, 128. VII, 8 *Pheraeus* vir Pyro. XVII, 2

Phidias, qui Minervae stat XV, 2.

Philippus, Amyntae f., Macedoniae eius patria. V, 32. Es Hercule ortus. V, 76. Hinc Gatur. V, 139. Eius pater iam Graeciae civitatibus amicus. V, Thessalos sibi conciliavit. V, 20. Magnetes, Perrhaebos et Paeon Illyriorum, exceptis iis, qui incolunt, dominus et in tota Tens est factus a. Ch. n. 359. V tempore orationis (V.), Philip inscriptae, potentissimus erat V, 110. 137. et divitias et o possidebat, quantas nemo G V, 15. Habet Macedonum prud nec minus multos Graecos mios secum V, 19. et est non s (V, 139.) sed etiam philosophia V, 29. Obrectatores tamen di Peloponnesum (et Graeciam) subacturum. V, 73. 74. Cum A bus certe bellum de Amphipol pacem fecit. V, 7. VIII, 22. Qu Isocrates epistolam tertiam scri-

expeditionem in Persas parabat. I, 3. Isocrates non solum orationem ad eum scripsit et misit n. 346. V, 1. cuius argumentum silium V, 9. 16. exponitur, sed epistolam secundam et tertiam.

opus, Atheniensis, hospes eius, qui XVII, habet. XVII, 43.

Coelensis, amnestiae beneficio ab. XVIII, 22.

melus, Isocratis discipulus, a civilia corona ornatus. XV, 93.

melus. XVII, 9. 45.

nides, Isocratis discipulus, a civilia corona ornatus. XV, 93.

rgus (ὄνομα κύριον Ἀθηναίου ὄλου, Bekk. Anecd. 315.), fur, qui diu surripuit. XVIII, 57.

s. XVIII, 5.

sii populus nullius momenti. VI, 91. daemonis obsidentur. IV, 126. 00.

rei Persarum regis dominationem Asia relicta Massiliam condit. VI, 84.

usium urbes a Thebanis bello pedonum captae a. Ch. n. 356. V, 50.

ilippus eorum res curat. V, 74.

s. In Phocide Thebani miseros homines occiderunt. V, 55.

glides poeta, optimus vitae consularius. II, 43.

ices Salamine dominantes (IX, 47.) agora regno pelluntur. III, 28.

icia, unde Persarum navales com collectae V, 102. XVI, 18. 20., evastata est. IV, 161. V, 102. IX, 62.

Phoenicia regnum Salaminis occit. IX, 19.

uix, pater Pythodori. XVII, 4.

nio adversus Thraces mille Athenienses duxit Alcibiade adolescente. XVI,

id est Ol. 87, 1. v. Thucyd.

ατρία ἐστὶ τὸ τρίτον μέρος
νλῆς, φρατέρες δὲ οἱ τῆς ἀν-
ρατρίας μετέχοντες, καὶ φρα-
ν τὸ τῆς αὐτῆς φρατρίας με-
φρατρίαρχος ὃ ἐστὶν ὁ τῆς
ίας ἀρχων. Harp. VIII, 88.]

ia a Persis defectura. IV, 163.

ondas, ἣν δὲ Ἀθηναῖος περι-
ἐπὶ πονηρίᾳ, οὐδὲν ἦτον
ἰάτον. (Harp.) XVIII, 57.

Isocrátēs ἐν τῷ περὶ
ρήνης — 18. —. δημός ἐστι

φυλῆς τῆς Ὀληνίδος. Μένανδρος
Δυσκόλῳ

„τῆς Ἀττικῆς νομίζεται“ εἶναι τὸν
τόπον

Φυλῆν, τὸ Νυμφαῖον δ' ὅθεν
προέρχεται

Φυλασίων.“

Φιλόχορος δ' ἐν ζ' Ἀτθίδος φρον-
ριον αὐτό φησιν εἶναι. (Harp.)

Pindarus ob unum dictum (Athenas esse Graeciae propugnaculum) ab Atheniensibus proxenus factus et decem millibus drachmarum est donatus (cf. Paus. I, 8, 4.). XV, 166.

Piraeus (λιμὴν Ἀθήνησιν. Bekk. Anecd. 288. Ἀγοράν φησιν εἶναι ἐν Πειραιεὶ καλουμένην Ἰκποδάμειαν ἀπὸ Ἰκποδάμου Μιλησίου ἀρχιτέκτονος τοῦ οἰκοδομησαμένου τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Πειραιᾶ, Harp.) XVIII, 59. 61. emporium Graeciae. IV, 42. Themistocles natura eius perspecta eum muris circumdedit. XV, 307. Quinque millia Piraeum confugere sunt coacta. VII, 67. 68. XVI, 46. XVIII, 2. 5. 7. 38. 50. Occupatur (a Thrasybulo a. Ch. n. 404.). XVIII, 17. 45. 49. Qui eum occupaverunt, segetes vastarunt, agros populati sunt, suburbia incenderunt. XVI, 13.

Pirithous, Thesei in Helena rapienda socius, ad inferos descendit, ut Poseipinam repeteret. X, 20.

Pisistratus democratiam Atheniensium veterem solvit et se tyrannum fecit. XII, 148. Alcmaeonidae eius cognati. XVI, 25.

Plataeae a Thebanis dirutae a. Ch. n. 374. VI, 27., qui eas praeter foedus et ius tenent. VIII, 17. V. Τπόθ. 14.

Plataeenses, Atheniensium cognati XIV, 58. in bello Persico soli Atheniensium in Boeotia socii XII, 93. XIV, 57. habent in sua regione monumenta maximae Atheniensium gloriae. XIV, 58. Bis tamen sunt propter Atheniensium amicitiam expugnati (a. Ch. n. 431. et 374.) XIV, 26. a Lacedaemoniis in Thebanorum gratiam XII, 92. 93. a Thebanis pacis tempore XIV, 7. 8. 12., ita ut urbe, regione, opibus uno die orbi errones et mendici essent. XIV, 46. Athenienses iis Scionaeorum terram IV, 109. et Naupactum concesserunt. XII, 94.

Plataicus, oratio XIV. quam Plataeenses coram populo Atheniensium habuisse finguntur. Scripta a. Ch. n. 374.

Plato. Περὶ Πλάτωνος oratio iniuria Isocrati tributa. Ἀποσπασμ. 1. Ipse asfertur Ὑπόθ. 13.

Plato in orco. IX, 15.

Protagoras, Evagorae filius. IX, 62.

Polemnenetus, vates, cuius hospes Thrasyllus. XIX, 5. 45.

[*Πολέμαρχος. ἀρχή τις ἦν παρ' Ἀθηναίους οὕτω καλουμένη, ἔστι δὲ εἰς τῶν θ' ἀρχόντων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ διεξελθὼν, ὅσα διοικεῖ ὁ πολέμαρχος „πρὸς ταῦτά“ φησιν, αὐτὸς τε εἰσάγει δίκας τὰς τε τοῦ ἀποστασίου καὶ κλήρων καὶ ἐπικλήρων τοῖς μετοίκους, καὶ τὰλλα, ὅσα τοῖς πολίταις ὁ ἀρχων, ταῦτα τοῖς μετοίκους ὁ πολέμαρχος. Harp. — XVII, 12. 14.]*

Polyalces (Πολλόχος καὶ Πολυάλης ὀνόματα κύρια. Harp.), Isocratis hospes. Ep. VI, 1.

Polycrates sophista, ad quem scripta est oratio XI., Busiris inscripta, et uti nonnulli volunt etiam Helena. Ὑπόθ. 10. Erat defensionis Busiridis et accusationis Socratis auctor. XI, 1. 4. At eius defensio Busiridis revera est accusatio et eius accusatio Socratis laudatio. XI, 5. Vid. Ὑπόθ. 11.

Polydeuces (Pollux), Tyndarei filius et Helenae frater. VI, 18. X, 19.

Pontus. Inde iuvenes confluebant ad Isocratis aliorumque praeceptorum disciplinam. XV, 224. In Ponto habitabat Sinopeus. Hinc commemoratur in or. XVII, 3. 5. 19. 20. 21. 23. 35. 40. 45. 56.

Poseidon (Neptunus) prius Athenarum regnum tenens quam Minerva XII, 193. taurum immisit, qui Atticam vastaret. X, 25. Pater fuit Busiridis XI, 10. 35. Cycni X, 52. Eumolpi IV, 68. Theseus ab eo originem duxit. X, 18. 23.

Potidaeam Timotheus cepit. XV, 108. 113.

Priamus, pater Alexandri. X, 41.

[*Προστάτης. οἱ τῶν μετοίκων Ἀθηνησὶν προσετιηκότες προστάται ἐκαλοῦντο· ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἕκαστον τῶν μετοίκων πολίτην τινὰ Ἀθηναίων νέμειν προστάτην· Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγόρας. μέμνηται καὶ Μένανδρος ἐν ἀρχῇ τῆς Περιουσίας. Harp. VIII, 53.]*

Protagoras sophista. X, 2.

[*Πρωτανεῖα. Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφεῇ (12). ἔστι δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀτικοῖς τὰ πρωτανεῖα· ἦν δὲ ἀργύριοι τι ὅπερ κατετίθεσαν οἱ δικάζοντες ἀμφότεροι, καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ διώκων. Harp.]*

[*Πρωτάνεις. τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν φ', ἢ ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς, οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς πραττόμενα, πρωτάνεις ἐκαλοῦντο. ἡ πρωτάνειον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλαις αἱ ἑφθαλὶ κλήρω λαχούσαι· Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Harp. VIII, 15. XVII, 34.]*

Prytaneum, Viri bene de civibus meriti publice ibi aluntur. XV, 95.

Pulytionis domus, ubi Alcibiades cum sociis mysteria fecisse dicebatur. XVI, 6.

Pyro Phraeus. XVII, 20.

Pythagoras Samius, sacerdotum Aegyptiorum discipulus, philosophiam inde ad Graecos transtulit, apud quos eius discipuli magno sunt in honore. XI, 25.

Pythia imperavit saepe, ut Graecae urbes primitias frugum Athenas mitterent. IV, 31. Oraculum eius de Helena datum. X, 19.

Pythodorus, Phoenicis f. cognomine Scenites (σκηνίτης· εἴοικεν ἐπώνυμον εἶναι, μήποτε δὲ ὡς ἀγοραῖον καλούμενον, ἐπεὶ δὲ ἐν σκηναῖς ἐπιδράσκετο πολλὰ τῶν ὧντων. Harp. XVII, 4. Pasionis res curat. XVII, 33.

R.

Rhadamanthus propter virtutem celebratus. XII, 205. (Ῥαδάμανθυς τοὺς τρώουσι· ὡς θεὸς ἀν' ἐπὶ τινος δικαίου. Bekk. Anecd. 61.)

Rhinon (Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφεῇ. κύριον. Harp.), unus e decemviris. XVIII, 6. 8.

Rhodii socii Atheniensium, quibuscum pax est facta. VIII, 16. XV, 63. Ὑπόθ. 8.

Rhodus insula. Bellum ibi a Persis male gestum. IV, 142. Lacedaemonii ibi victi (alii pugnam ad Cnidum vocant). V, 63. Ad Persas deficient. IV, 163.

S.

iniorum (in Cypro) regnum Phoenicebant, quibus Evagoras id erigebant, 28. Nicocles, rex eorum. XV, 40. *is insula*, pugna navali contra commissam insignis. V, 147. *is Cypria* a Teucro condita IX, 18, ris impleta. IX, 20, 47. Evagoritis eius regnum. IX, 71. postea *πολις Κύπρου, Κωνσταντίνου* a *Ἰπποκράτη*. 2.

s Pythagoras vocatur XI, 28.

insula in Ionia ad Persas facile a IV, 163. a Timotheo Atheniensibus requisita et decem mensibus ex. XV, 108, 111. Pericles antea am ceperat. XV, 111.

lon, Iovis filius, ad bellum Troissus. X, 52.

s, in Ponto princeps (a. Ch. n. VII, 3. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 19. 20. 26. 27. 38. 47. 48. 51. 52. Graeci fecit. XVII, 57.

eorum interitum (a. Ch. n. 421.) visibus opprobrio vertunt. IV, 100.

Eorum terram Athenienses Platae dederunt. IV, 109.

ράφια. *Δειναρχος* ἐν τῷ *Ἰροξένου*. *σκιράφια* ἔλεγον *εὐτήρια*, ἐπειδὴ διέτριβον *οἱ κυβερνῶντες*, ὡς *Θεός* ἐν τῇ *ὑπόσημαίνει*. Harp. *ἐπεὶ σκιράφος τις* ἐστὶν *ὑβερνῶν* ἢ *ἀπὸ* *Σκειρινός* *κυβερνῶν*, ἢ ὅτι ἐν *Σκειράδος* *Ἀθηναῖς* *ἱερῶ* *οἱ* *ἐπαιζον*, ἔξω τῆς πόλεως *ἐκκ*. Anecd. 300. — VII, 48. XV,

latro, a Theseo interemtus. X, 29.

s, antiquissimus et potentissimus IV, 67., propter Hippolytam auctam XII, 193. cum Amazonitica incurrunt. IV, 68.

s. XIX, 9.

in Hellesponto Timotheus ex. XV, 108, 112.

vastata, quo tempore Dionysius eius fiebat. III, 23. Dionysius, eius (IV, 126.), omnes in Siciliae Graecae erant, subegit. V, 65. ses infelicem contra eum suscepit. expeditionem (a. Ch. n. 415—413.). 85. 86. XVI, 7. 15. A Lacedaemoni hic sunt constituti VIII, tamen Lacedaemonis amica VI,

73. quamquam tempore Panegyrici servitute oppressa dicitur. IV, 169. Iuvenes ex Sicilia Athenarum scholas frequentabant. XV, 224.

Sidonius Cadmus vocatur. X, 68.

Sinope urbs. Asiae est tractus, qui vocatur a Cilicia usque ad Sinopen. V, 120. Graeci in Asia a Cnido usque ad Sinopen habitant. IV, 162.

Sinopeus. XVII, 3. (5. 11. 57.)

Σινωπικός, oratio iniuria Isocrati tributa. *Ἀποσπασμ*.

Siphniorum lex de adoptione. XIX, 15. Qui orationem XIX. habet, erat et nobilissimis Siphniis unus. XIX, 13. 36.

Siphnus. Reges i. e. archontes ibi. XIX, 36.

Thrasyllus uxorem inde duxit. XIX, 7.

Socrates. Accusationem eius Polycrates scripsit XI, 4. *Ἰπποκράτης*. 11. qui perperam Alcibiadem eius discipulum habuit. XI, 5.

Soli, urbs Ciliciae. (*Σόλοι*. *Ἰσοκράτης* *Εὐαγόρας* — 21. — *Σόλοι* ἢ μὲν *Κυπριακή πόλις*, ἢ δὲ τῆς *Κιλικίας*, ὡς ἄλλοι τε *ἱστοροῦσι* καὶ *Ἐφορός* ἐν τῇ *ἐ*. (Harp.)

Solon, unus e septem sapientibus XV, 235. et primus sophista cognominatus XV, 313. aequalis Pisistrati XII, 148. optimam constituit democratiam. VII, 16. XV, 232.

Sopaenus alii pro Sinopeus, quem vide.

Sophistae. Contra eos scripta orat. XIII. fort. a. Ch. n. 402. *Καταδρομή* *σοφιστῶν* iniuria ei adscripta. *Ἀποσπασμ*. 1. *Sophocles* ab Isocr. admonitus. *Ἀποσπ.* III.

Sopolis, Thrasylli filius, frater Thrasyllochi XIX, 9. archon est factus XIX, 38. moritur ante Thrasyllochum. XIX, 11. Commemoratur praeterea XIX, 17. 20. 42. 47.

Spartae ab Heraclidis conditae IV, 61. XII, 255. nomen celebre VI, 110. ob temperantiam et obedientiam imprimis laudatur. XII, 111. Forma tamen eius civitatis minime praeferenda Atheniensi. XII, 134. Post pugnam Leutricam (VIII, 100.) Thebani cum Peloponnesiis eam evertere cupiverunt. V, 44. Num sit relinquenda exponitur VI, 25.

Spartiatæ urbes in Peloponneso expugnaverunt XII, 166. 259. idque tempore Panathenaei non ultra septingentos annos factum est XII, 204. 205., et plebem servire coegerunt. XII, 178. Eorum Ephori adeo servos pro lubitu trucidant. XII, 181. 184. Lycurgi quidem legibus utuntur XII, 152. et antiqua instituta maxime servant X, 63. XII, 250.

Ata ut non internis dissidiis et caedibus et rerum novarum studiis unquam perturbentur XII, 259. quamobrem a multis laudantur. XII, 41. Inprimis eorum civitatis forma probatur XII, 109. 239. At concordia eorum aliis semper noxia fuit XII, 220. 225. neque quidquam unquam cura fuit quam res alienas possidere XII, 189. 241. 243. et Atheniensium duces Spartanos imitati sunt in male tractandis civitatibus nonnullis. XII, 100. Hinc Spartani decem annos vix principatum Graecorum tenuerunt XII, 56. nec postea pristinum dignitatis gradum recuperare potuerunt. XII, 58. Sed in Thermopylis semper sunt laudati. XII, 187. Ad pugnam Salaminiam tamen, quamquam Peloponnesiorum regnum tenentes, decem tantummodo triremes miserant. XII, 50. Comparantur igitur cum Atheniensibus XII, 47. 63. 155. 175. 176. quibus semper infesti fuerunt. XII, 114. 159. 161.

Stesichorus poeta oculis privatus ob concitium in principio carminis in Helenam coniectum. X, 64.

Stratocles. XVII, 35. 36. 37.

Sycophantae. Leges contra eos latae. XV, 313. 314.]

[*Συγγραφείς*: *Ἰσοκράτης Ἀρεοπαγίτικῳ* (38.). εἰδισμένον ἦν παρ' Ἀθηναίοις, ὁπότε δέοι, πλήθος τι αἰρεῖσθαι, ὥσπερ εἰς ῥήτην ἡμέραν εἰσέφερε γνώμας εἰς τὸν δῆμον. τοῦτο δὲ καὶ πρὸ τῆς καταστάσεως τῶν ὑ' ἐγένετο, καθὰ Θουκυδίδης ἐν τῇ ἡ' φησίν, „ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ περὶ Πείσανδρον ἐλθόντες εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἶχοντο, καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον συλλέξαντες εἶπον γνώμην, ἡ ἀνδρας δεῖσθαι συγγραφέας αὐτοκράτορας, τοὺτους δὲ συγγραψαντας γνώμην ἐξενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥήτην, καθότι ἄριστα ἡ πόλις οἰκίσειται.“ ἦσαν δὲ οἱ μὲν πάντες συγγραφεῖς ἢ οἱ τότε αἰρεθέντες, καθὰ φησιν Ἀνδροτίων τε καὶ Φιλόχορος, ἑκάτερος ἐν τῇ Ἀττιδί. ὁ δὲ Θουκυδίδης τῶν ἡ' ἐμνημόνευσε μόνον τῶν προβούλων. Harp. οἱ ἡρημένοι παρὰ τῆς πόλεως ἄνδρες, ἵνα συγγραφῶσι τοὺς μετέξοντας τῆς τῶν τε-

τρακοσίαν ἀρχῆς. οἱ δ' αὐτοὶ ἐαλοῦντο καὶ καταλογεῖς. Bekk. Anecd. 301.—XVIII, 16.]

[*Σύνεδροι*: οἱ ἀπὸ τῶν συμμάχων μετὰ τῶν Ἀθηναίων βουλευόμενοι περὶ τῶν πραγμάτων. (Bekk. Anecd. 302.) VII, 58.]

Syracusae a Dionysio captae. V, 65. Oppugnabantur, quum Dionysius rerum summarum est potitus. Dionysius tamen patriam suam liberavit et maximam Graecarum urbium fecit. III, 23.

Syracusanis Gylippus auxilio missus eorum hostes vicit. VI, 53. Dionysius erat Syracusanus et quidem non insignis genere. V, 65.

Syria bello vastata tempore Panegyrici. IV, 161.

[*Συσσίτια*: δειπνα, ἃ κοινῇ ποιοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσαν οἱ στρατευόμενοι σύσσιτοι γίνονται. Bekk. Anecd. 303. XI, 18.]

T.

Talaus, rex Argivorum, pater Adrast. IV, 54.

[*Ταμίαι*: Ἰσαῖος ἐν τινι τῶν κληρικῶν. ἀρχὴ τις παρ' Ἀθηναίοις ἦν οἱ ταμίαι, ἡ τὸν ἀριθμόν. παραλαμβάνονσι δ' οὗτοι τὸ τε ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὰς νίκας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ τὰ χρήματα ἐναντιόντῃς βουλῆς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. εἰσὶ δὲ τινες καὶ τῶν τριῶν ταμίαι, ὥς ὁ αὐτὸς φιλόσοφος φησιν. ὅτι δὲ καὶ τοῖς τριηράρχοις παρείποντο ταμίαι, δεδήλωκεν Εὐπολις ἐν Μαρκινᾷ. Harp. XVII, 34.]

Tanagraei Thebanis vectigales facti. XIV, 9.

Tantalus, Iovis filius. Eius opes nemo laudibus ornavit. V, 144. Propter improbitatem a Iove est summis suppliciis affectus. I, 50. Eius filius Pelops. X, 68.

Telamon, filius Aeaci, cum Hercule contra Laomedontem expeditione suscepta praeclarum se praestitit. IX, 16. Eius filii Ajax et Teucer. IX, 17.

[*Τετρακόσιοι*: Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως. οἱ ὑ' πρὸ

ζ' ἐτῶν κατέστησαν τῶν λ' τυράννων παρ' Ἀθηναίους, οἵτινες δ' μῆνας ἤρξαν τῆς πόλεως, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Harp. VIII, 108. XVI, 5.]

Teucer, Telamonis filius, Aiakis frater, belli Troiani particeps. IX, 17. Troia expugnata Salamina condit. IX, 18., ita ut eius posteri regnum Salaminos teneant IX, 19. et ipse auctor sit Nicoclei generis. III, 28.

Teucidarum generis auctor Aeacus. IX, 14.

Thebae ad amplissimas Graeciae civitates pertinet. IV, 64. Ibi Cadmus regnavit. X, 68. XII, 80. Adrastus Oedipi filium reducturus infelicem contra eam suscepit expeditionem. IV, 55. XII, 168. Atheniensibus tamen legatis mortuos sepeliendos concedit. XII, 170. Olim Lacedaemonios timens postea iis praescripsit, quid sit faciendum VI, 47., et Tanagraeos atque Thespienses sibi vectigales fecit. XIV, 9.

Thebani. Oblicitur iis superbia VI, 10. et ἀμαθία. XV, 248. Eorum civitas tamen ad quattuor primarias civitates pertinet et inprimis a Philippo reconcilianda est. IV, 64. V, 30. Ep. III, 2. Nam Herculeum, Philippii generis auctorem, maxime colunt. V, 32. Athenienses contra eos antiquissimis temporibus pro Adrasto bellum susceperunt IV, 58. 64. X, 31. XII, 171. XIV, 53. et Thebanorum domini mortuos sepeliendos concesserunt. XII, 171. 174. In bello Persico ut proditores Graeciae sunt notati. XIV, 59. 61. 62. Postea etiam Persis auxilia in Aegyptum miserunt. XII, 159. Athenienses contra multis malis affecerunt V, 43. et post cladem Hellesponticam soli consilium dederunt Athenarum evertendarum. XIV, 44. Lacedaemoniis etiam, qui ipsis insidiati sunt et eorum arcem Cadmeam occupaverunt IV, 126. VIII, 98. et quibus semper servierunt XIV, 30., fuerunt inimicissimi V, 39. et post pugnam Leuctricam eos turbant (a. Ch. n. 359.) et iis Messenam eripere tentant a. Ch. n. 368. V, 44. 48. VI, 8. 9. 10. 27. 97. VIII, 58. 59. XII, 57. qui in eorum gratiam Plataeas everterunt. XII, 93. ita ut a Lacedaemoniis timeantur V, 50. quippe qui sint Amphictyoniae particeps et Philippi amici. V, 74. Messenam etiam revera post trecentos annos restauraverunt et Helotis habitandam tradiderunt. VI, 27. VIII, 17. XIV, 1. 14. 17. 25. At Thespias et

Plataeas praeter foedus occuparunt a. Ch. n. 431. VIII, 17. XIV, 1. omnes vicinos male tractaverunt VIII, 115. Euboeam vastaverunt, Byzantium triremes miserunt, Phocenses bello petiverunt, sed frustra, et thesaurum Delphicum privatiis opibus superare conati sunt. At proprias urbes amiserunt et eo redacti sunt, ut omnem salutis spem in Philippo ponerent V, 53. 54., quamquam tempore Archidami et orationis de Pace cum Atheniensibus principes Graeciae erant VI, 104. VIII, 17. sibi quidem invicem inimici. VIII, 59. Athenienses tamen coacti erant Thebanorum amicos servare. VII, 10. Inter eos, Athenienses et Peloponnesios Megareses habitant et pace fruuntur. VIII, 118.

Thenistocles, Atheniensis, optimus civis VIII, 74. in proelio navali adversus Xerxem Graecos unus servavit XII, 51. et Atheniensibus principatum acquisivit XV, 233. Piraeumque muris circumdedit invitis Lacedaemoniis. XV, 307. A Persis magnis praemiis est cumulatus. IV, 154. Cum Pericles mutatus Τρόθ. 7.

Theognis. Τοῦ δὲ ποιητοῦ Θεόγνιδος μνημονεύει Ἰσοκράτης ἐν ταῖς πρὸς Νικοκλέα ὑποθήκαις (43.). οὗτος δ' ἦν Μεγαρεὺς ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ Ἀττικῇ Μεγάρων· αὐτὸς γὰρ φησιν ὁ ποιητής

„ἤλθον μὲν γὰρ ἐγὼγε καὶ εἰς Σικελὴν ποτε γαίαν.“
ὧ μὴ ἐπιστήσας Πλάτων ἐν α' Νόμων τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων πολίτην ἔφασκεν [εἰς Σικελίαν], κατηκολούθησαν δὲ τῷ Πλάτωνι οὐκ ὀλίγοι. (Harp.)

Theodectes, Isocratis discipulus. Τρόθ. 13.

Theopompus, Isocr. discip. Ἀποσπ. III. *Therapnae*. Ἰσοκράτης Ἑλένη (63.). τόπος ἐστὶν ἐν Λακεδαιμόνι Θεράπναι, οὗ μνημονεύει καὶ Ἀλκιμᾶν ἐν α'. (Harp.) Ibi Helenae sacra offerebantur.

Thermopylae (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶν. ἐνίοι μὲν τὴν πόλιν ταύτην Πύλας καλοῦσι· Φιλέας δὲ φησιν ἐν γῆς περιόδῳ Θερμοπύλας κληθῆναι, ἐπεὶ ἐκεῖ ἡ Ἀθηναῖα θερμὰ λουτρὰ τῷ Ἡρακλεῖ ἐποίησε.

Harp.), pugna et interitu Lacedaemoniorum insignes. IV, 90. V, 148. VI, 99. XII, 187.

Theseus, Aegaei filius dictus, revera Neptuni fuit, X, 18. Hercules affinis et aemulos, X, 23. Aetas eius XII, 205. Virtute sua immortalis est factus, I, 8. V, 144. X, 21. Nam taurum a Neptuno missum interimit X, 25. Lapithis socius contra Centauros vincit eosdem et delet X, 26. monstrum in Creta trucidat Athenasque a foedo tributo liberat X, 27. Scironem et Cercyonem latrones interficit X, 29. Adrasto et Heraclidis opem fert, Peloponnesios vincit Thebanosque cadavera reddere cogit, X, 31. XII, 169. Atheniensium rex, XII, 126. Eius administratio civitatis monarchia democratiae mixta fuit. Nam civitatem multitudini administrandam permisit, X, 32. et squ. XII, 128. et squ. Helenam deperit et a Pirithoo adiutus Aphidnam ei abduxit X, 19. 20. quocum deinde ad inferos descendit X, 39. Amazonem Hippolytam Athenas duxit uxorem, XII, 193.

[Θεσμοθέται: Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος. ἀρχὴ τίς ὅστιν Ἀθήνησιν ἢ τῶν Θεσμοθετῶν ἕξ τὸν ἀριθμὸν ὄντων, εἰσι δὲ ἐν τῶν καλονμένων δ' ἀρχόντων. καλοῦνται δὲ οὕτως, ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον· Θεσμοὶ δὲ ἐκαλοῦντο οἱ νόμοι, ὡς προείπομεν. ὅτι δὲ τοὺς νόμους οὗτοι διώρθουν κατ' ἐναντιὸν ἑκάστον, εἰρηκεν Ἀισχίνης τε ἐν τῷ κατὰ Κτησιφώντος καὶ Θεόφραστους ἐν γ' Νόμων. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ λέερχεται, ὅσα οὗτοι πράττουσιν. Harp. XV, 314. XX, 2.]

Thespieae, Lacedaemoniorum magnus exercitus ibi erat collocatus, XIV, 13. Thebani urbem occuparunt (a. Ch. n. 423.) VIII, 17. et everterunt a. Ch. n. 374. XI, 27.

Thespienses Thebanis contribuere sunt coacti, XIV, 9.

Thessali re equestri insignes XV, 298. tria millia equitum habent et innumerabiles peltastas, tamen ad egestatem sunt redacti, VIII, 117. Ante Philippum Macedoniae imperabant V, 20. nunc sunt ut vicini ei cari et amici, Ep. II, 20. V, 20. et Amphictyoniae participes, V, 74.

Thessalia opulentissima regio XV, 155, quam Thebani subigere sunt conati, V, 32. *Thetis*, filia Nerei, nupsit Peleo X, 16. et Achilles mater facta est, X, 52.

Thibro (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶν (144.). Λακεδαιμόνιος οὗτος ἦν περὶ φθίς εἰς τὴν Ἀσίαν ἀρμωστής μὲν τὰ τὰ Πελοποννησιακά. Harp.) Lydiam totam est depopulatus a. Ch. n. 399. (cf. Xenoph. Anab. 7, 6, 1. Helien. 3, 1, 3. Diod. Sic. 14, 36.) IV, 144.

Thracas, antiquissimus et potentissimus populus, IV, 67., cum Eumolpo in Atheniensem terram irruerunt, IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Olim Atheniensibus vicini, finibus suis ab Atheniensibus sunt pulsi, IV, 70.

Thracia. Athenodorus et Callistratus Athenienses urbes hic condiderunt, VIII, 24. Phormio contra eam mille Athenienses duxit, in iis Alcibiadem, XVI, 20. Athenienses urbes omnes amiserant, VII, 2. Potidaeam et Toronam Timotheus recuperavit, XV, 108, 113. Philippus ibi dominos constituit, quos vult, V, 21.

Thrasylus, filius Lyci, potentissimus vir Athenis, XVIII, 23.

Thrasyllus Siphnias, a patre pauper, relictus vatis artem didicit eaque divitias sibi comparavit XIX, 5. 6. 43. mortuor et relinquit heredes Sopolin et Thrasyllochum atque filiam, XIX, 9. 42. 43.

Thrasyllochus, Thrasylli filius, Siphnias eum, qui in Aeginetica (or. XIX.) reus est, dudum sibi iunctum amicitiae vinculo adoptavit eique fratre Sopolide mortuo sororem suam una cum patrimonio tradidit, XIX, 10. 11. 12. 13.

Thyreae. Pugna inter Argivos et Lacedaemonios ibi commissa, VI, 99. *Ἐπιτάφιος τοῖς ἐν Θυραῖα ἱνυῖα* Isocrati tributus, V. *Ἀποσπάσι*, I.

Timodemus extorsit ab Euthyno triginta minas, XXI, 14.

Timotheus, Cononis f., Isocratis amicus XV, 101. Ep. VIII, 8., Atheniensibus imperium recuperavit, VII, 12. Nam plures urbes cepit quam ullus dux unquam XV, 107. i. e. viginti quattuor XV, 113. In iis Coreyrum, Samum, Scythum, Crithotam, Potidaeam, Toronam, a. Ch. n. 374. XV, 107 — 113. Quae arte id effecerit qualemque se erga socios praeberit, XV, 114 — 128. Tamen magna multa (a. Ch. n. 354.) ei est imposita, XV, 129. Hoc unde factum

sit. XV, 130—139. Oratio ὑπὲρ Τιμοθέου iniuria Isocrati tributa. V. Ἀποσπασμ. 1.

Timotheus, Clearchi f., Heracleae tyrannus. Ei commendatur Autocrator ab Isocrate epistola VII.

Tiribazus. Eius exercitus e Graecis constat. IV, 135.

Tisias sub imperio triginta virorum Atheniensium senator et Chariclis propinquus XVI, 43. civitati Atheniensium nunquam profuit. XVI, 49. Adversarius est filii Alcibiadis. XVI, 1, 3.

Tissaphernes per Alcibiadem a Lacedaemoniis abalienatur XVI, 20. cum equitibus persequitur Graecos ex expeditione Cyri redeuntes. IV, 148.

Tithraustes, clarissimus Persarum dux. IV, 140.

Torona (Ἰσοκράτης Παναθηναϊκῶν. 63. πόλις ἐν Θράκη, ὡς Ἐφορος ἐν β' ἱστορεῖ. Harp.) a Timotheo capta. XV, 108. (Thucyd. V, 3. et 32.)

Toronaecorum infortunium deploratur XII, 63.

[Τραπεζικὸς nominata est orat. XVII, contra mensarium Pasionem scripta anno a. Ch. n. 392.]

[Τριακοντα, οἱ, quum regnabant Athenis (a. Ch. n. 404.), quae fuerit Atheniensium conditio VII, 65. Eorum μανία VIII, 108. πονηρία XVIII, 17. Mille et quingentos cives indicta caussa interfecerunt VII, 66, 67. XX, 11. et quinque millia civium in Piraeum confugere compulerunt. Ib. Eorum sub imperio periculosus fuit divitem esse quam improbum. XXI, 12.]

Triballi, ignobilis populus. VIII, 50. Omnium hominum maxime concordēs, sed aliis perniciosi. XII, 227.

Troezen. XIX, 21. 22. 23. 25. 31.

Troia, tempore Herculis potentissima Asiae civitas, ab Hercule intra paucos dies vi expugnatur. V, 111. A Graecis unius feminae caussa decem annis expugnata et capta. IV, 181. V, 112. IX, 18. 65. Messena, Lacedaemon, Argos praestantissimos viros ad hoc bellum miserant. XII, 71. Ipsi deorum filii eius belli participes erant. X, 52. Laudatur igitur virtus eorum, qui Troiam expugnaverint. IV, 83. sed virtuti eorum, qui Persas vicerunt, postponitur. V, 144. X, 65. XII, 205.

Troiana tempora. IV, 54. 181. Inde argumenta petenda iis, qui de patrio

iure contendunt. IV, 54. Bellum Troianum, quo Europa Asiam vicit, multarum rerum utilium caussa. X, 67. XII, 189. Hinc Troiani mythi gratissimi IV, 158. et Troiani heroes hymnis et tragoediis celebrati. IX, 6. Inimicitia Graecorum et barbarorum ex eo derivanda. XII, 42.

Tyndareus, Lacedaemoniorum rex, Helenae pater X, 19., ab Hercule in regnum reductus moribundus illi Lacedaemonem donat. VI, 18.

Tyrus, Persarum regum superbia, ad hostibus eorum expugnata IV, 161. et quidem ab Evagora. IX, 62.

X.

Xenotimus, Carcini filius. XVII, 52.

Xenotimus leges adulterat, iudicia corrumpt, magistratus vexat. XVIII, 11.

Xerxes, rex Persarum, cum Graecis bellum gessit IV, 71. XII, 189. Ep. II, 7. et ipse dux contra Graecos omnes Asiae incolas congregavit. IV, 88. Cogegerat autem triremes mille et trecentas, pedestris exercitus quinquies millies millia universorum, septies centena millia bellicosorum XII, 49. et cum hac classe per continentem navigavit, Atho perfosso et Hellesponto ponte iuncto. IV, 89. Tamen postea eius amicitiam et Lacedaemonii et Athenienses sunt sectati V, 42. qui omnino post hoc bellum Graecis multorum malorum auctores exstiterunt. XII, 156. 161. Antea ἔρεξη ἐπεκλήσαν οἱ Ἕλληνες, εἴ τις ἦ ζῶντα ἢ νεκρὸν κατάγοι Ἀθῆνας, δάσειν ὃ τάλαντα. Harp.

Z.

Zeno eadem fieri posse et non fieri posse demonstravit. X, 3.

[Ζεύς: οὐ μόνον τὸ ἐν δυνεῖν ἐπὶ τῶν βοῶν ἢ ἵππων, ἐξευγμένον ζεύγος καλεῖται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ πλειόνων. Bekk. Anecd. 260. Inscripta est: περὶ τοῦ ζεύγους orat. XVI, a. Ch. n. 396. scripta.]

Zeus (Iupiter), rex deorum III, 26., cum fratribus mundum divisit. IV, 179. Est imbrum et siccitatum promus condus. XI, 13. Cognomen gerit Σωτήρ. IX, 57. Ad pulcritudinem humili per

sona suscepta accedit, ad Alcmenam Amphitryoni similis, ad Danaen in aureum imbrem mutatus, in sinum Nemeae et ad Ledam oloris figura. X, 59. Ex amore Alcmenae et Ladae liberi sunt procreati Helena et Hercules IV, 60. X, 16, 23, 38, 42, 43, 53. Ep. IX, 3. unde Menelaus eius affinis. XII, 72. Reddidit Herculem filium propter virtutem immortalem, sed Tantalum propter improbitatem gravissimis poenis affecti. I, 50. Cum Cerere genuit Proserpinam.

X, 20. Non minus fuit pater Aeaci IX, 13, 14. (et sic auctor generis Evagorae et Nicocles III, 42, IX, 81.) Epaphi XI, 10, 35. Minois XII, 205. Persei XI, 37, et Sarpedonis. X, 52.

Zeusidamus, pater Archidami. 'T-
πόθ'. 6.

Zeusis. Ἰσοκράτης περὶ τῆς ἀντιδό-
σεως (2.), ἄριστος τῶν κατ' ἐκείνον
τὸν χρόνον ζωγράφων. (Harp.)





1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32



Stanford University Libraries



3 6105 005 542 191

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-1493

All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

F/S JUN 30 1995

JUL 12 2008

Stanford University Libraries
Stanford, California

To receive full access to the library's resources, please
contact the library at (415) 723-1493 or visit the library's
web site.

